ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\307\Brin_David-Utes_nadeje.PDB

PDB Name: David Brin - Utes nadeje
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 5.6.2005
Modification Date: 5.6.2005
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

ÚTES NADĚJE

První kniha nové trilogie o Pozvedání

DAVID BRIN

NÁVRAT®

BRIGHTNESS REEF

© Copyright by David Brin - 1995
Published by agreement with the autor and the autor's agents
Ralph M. Vicinanza, Ltd.
© Cover art by Michael Whelan / via Thomas Schlück Agency - 2002
© Translation by Libuše Sedláčková - 2001
© for the Czech edition by Radomír Suchánek - 2003

ISBN 80-7174-513-8

Věnováno Herbertu H. Brinovi, básníku, žurnalistovi a celoživotnímu bojovníkovi za spravedlnost

vysvětlivky k mapě

MAPA JIJA
Glaciers - ledovec; Roney - Roney; Bibur - Bibur; Tarek Town - město Tarek; Dolo - Dolo; Biblos - Biblos; Kandu Landing - přístav Kandu; Warril Plain - Bojová pláň; Uryuttais Oasis - oáza Uryutta; Crossroads - Křižovatky; Venon Plain - Jedová pláň; The Slope - Úbočí; The Sea - moře; The Midden - Žumpa; The Rift - Rift; Buyur Ruins - Buyurské zříceniny; The Gray Hills - Šedé kopce; The Rimmers - Okrajové pohoří, "Okraje"; The Egg - Vejce; The Glade of Gathering - Mýtina Shromáždění; Enk's Cross - Enkova křižovatka; Great Marsh - Velký močál; Blaze Mountain - Plamenná hora; Scrublands - Křoviny; The Plain of Sharp Sand - Planina ostrého písku; The Vale - Údolí; The Spectral Flow - Duhový proud; Finaltown - Konečný záliv; Terminus Rock - Poslední skála; Wuphon Port - přístav Wuphon; Mount Guenn - Mount Guenn; Far West Sanctuary - Daleká Vodní Svatyni

Asx

Musím vás požádat o svolení. Vás, moje kruhy, moje rozmanitá já. Tak si tedy zvolte! Mám mluvit k vnějšímu světu za nás za všechny? Máme se spojit, ještě jednou, abychom se stali Asxem?

To je jméno, které užívají lidé, qheuenové a další rozumné bytosti, když oslovují toto seskupeni. Pod tím jménem byl tento soubor nešikovných traekijských kruhů zvolen rádcem Pospolitosti, respektován a uznáván, oprávněn vyslovovat soud nad členy všech šesti exilových ras.

Tímto jménem - Asx - jsme žádáni, abychom vyprávěli příběhy.

Souhlasíte?

Pak tedy Asx nyní přinese svědectví... o událostech, které jsme zažili my sami, i o těch, které vyvolali ti druzí. "Já" to budu vyprávět tak, jako by toto seskupení bylo natolik šílené, že by čelilo světu pouze s jediným vědomím.

Asx se tedy chystá povědět tento příběh. Udeřte do stopy ve vosku jeho paměti. Vychutnejte si vír pachů a vůní tohoto vyprávění.

Musím říct, že v tom není nikdo lepší než já.

Předehra

Bolest je palčivé bodání, udržující ho pohromadě... Nebo jinak by se jako nějaká rozžvýkaná loutka nebo rozbitá hračka musel rozmotat, rozprostřít své polámané údy mezi zablácené stonky rákosí a zmizet do času.

Od hlavy až k patám ho pokrývá bláto, blednoucí tam, kde slunce stačilo vysušit tu drsnou kůru z drobících se plátů, světlejší než jeho tmavá kůže. Tato kůra odívá jeho nahotu věrněji než spálené cáry, které z něj opadly jako saze hned po jeho panickém útěku z ohně. Mírní také bolest ze spálenin, takže němá muka se stávají něčím téměř jako jeho druh, jako nějaký neodbytný jezdec, který nutí jeho tělo k nekonečnému vyčerpávajícímu pochodu.

Zdá se mu, že ho obklopuje jakýsi druh hudby, truchlivá balada o troskách a plamenech. Opus o traumatu a šoku. Vyklepávající žalostnou kadenci o díře po straně jeho hlavy.

Jenom jednou se dotkl té zející rány. Špičky prstů, automaticky očekávající, že je zastaví kůže a kost, pronikly najednou strašlivě hluboko dovnitř, dokud je jakýsi vzdálený, neurčitý instinkt nedonutil zachvět se a couvnout. Bylo zde příliš mnoho, co nemohl pochopit, ztráta, které nemohl nijak porozumět.

Ztráta schopnosti porozumět...

Bláto hladově čvachtá a vázne v něm každý krok. Musí se shýbat a místy i šplhat, aby se dostal přes další překážku, kterou tvoří různě spletené a zkřížené větve, ověšené červenými a žlutými zachvívajícími se rostlinnými úponky. Mezi nimi jsou zachyceny kousky zeskelnatělých cihel z dolíčky posetého kovu, zkamenělé během věků a působením kyselin. Těmto místům se podvědomě vyhýbá, připomínaje si, že kdysi měl dobré důvody držet se od nich co nejdál.

Kdysi toho věděl mnoho.

Úponky, ukryté pod olejnatou vodou, ho zachytí za nohy a srazí do bláta. Zoufale se v něm zmítá, stěží se mu daří držet hlavu vzhůru, kašle a dáví se. Celé jeho tělo se třese, jak zápasí o to, aby se znovu postavil na nohy, potom se zase sebere a potácí se dál, naprosto vyčerpaný.

Další pád by mohl znamenat konec.

Zatímco se jeho nohy tvrdošíjně pohybují navyklým způsobem kupředu, doprovodná bolest recituje mnohohlasou fugu, hrubou a zraňující, krutou, beze slov. Jediný smysl, který se zdá neporušený, po hrůze pádu, havárie a ohně, je čich. Nemá žádný směr ani cíl, ale kombinace zápachu vřícího paliva a jeho vlastní spálené kůže mu pomáhá hnát se dál, shrbeného, plouzícího se a zakopávajícího, stále vpřed, dokud trnové houští konečně nezřídne.

Náhle úponky lián mizí. Místo nich se před ním prostírá močál, posázený podivnými stromy s obloukovitými, spirálovitě zahnutými kořeny. Zděšení mu zastíní mysl, když náhle zaznamená - voda je hlubší. Brzy nato se ponoří do nekonečného bahniska, sahajícího až k podpaží a potom ještě výš.

Brzy zemře.

Dokonce se zdá, že i bolest je s tím jaksi srozuměna. Ustupuje, jako by cítila marnost svého úsilí oslovovat mrtvého muže. Poprvé od té chvíle, kdy se vypotácel z vraku, svíjeje se v ohni, se napřímí ze svého shrbeného postoje. Opatrně šoupaje nohama po kluzkém bahně, se pomalu pootočí... a najednou se jeho pohled střetne s párem očí, pozorujících ho z větve nejbližšího stromu. Očí, posazených nad masivními čelistmi s jehlovitými ostrými zuby. Jako nějaký malý delfín, napadne ho - tedy osrstěný delfín, s krátkýma, šlachovitýma nohama... s dopředu zírajícíma očima... a ušima...

No, delfín snad bylo špatné přirovnání. Právě teď ale není schopen přemýšlet, jaké by mohlo být lepší. Ještě pořád se mu v mysli nedaří uvolnit jakoukoliv asociaci. Po nějakém zbytku starých spojů se však vynoří jakýsi fragment, který se téměř promění ve slovo.

"Ty... ty..." Snaží se polknout. "Ty - ty - t-t-t -"

Stvoření zvedne hlavu a se zájmem si ho prohlíží, přibližujíc se po větvi k němu, jak mu on klopýtá vstříc, paže rozpřažné -

Náhle se tvorovo soustředění poruší. Ohlédne se za nějakým zvukem.

Šplouchnutí... následované dalším a pak celou řadou dalších, opakujících se v pravidelném účelném tempu, rytmicky se přibližujícím. Svist a šplouch, svist a šplouch. Hladkosrsté stvoření ve větvích zašilhá kamsi přes jeho hlavu a pak nespokojeně zamručí. Potom sebou náhle mrskne, tak rychle, že je z něho jen jakási rozmazaná skvrna, a zmizí ve spleti podivně utvářených listů.

Zvedne ruku v prosebném gestu, aby je zadržel. Ale marně hledá slova. Žádná možnost, jak vyjádřit svůj zármutek nad tím, jak se chvilková a křehká naděje hroutí do propasti opuštěnosti a samoty. Ještě jednou se mu z hrudi se vzlykem vydere ubohý, ztracený sten.

"Ty... Ty..."

Šplouchání se přibližuje. A teď ho přeruší další zvuk - tiché "puff " vyfukovaného vzduchu. Odpovídá mu nervózní spěch střídavého mlaskání a hvízdavého bublání.

Rozpoznává zvuky řeči, zvuky rozumných bytostí, aniž by chápal slova a smysl. Omámený bolestí a propadaje se do stále větší apatické rezignace se obrátí - a nechápavě zůstane civět na člun, který se náhle vynořil z hájku bažinných stromů.

Člun. To slovo, jedno z prvních, které kdy znal - mu teď přichází na mysl, zcela snadno a hladce, tak jak tomu kdysi bylo i u nesčetných dalších slov. Člun. Zhotovený z mnoha dlouhých tenkých trubek, obratně pospojovaných dohromady a různě upravených a zahnutých v těch místech, kde je to třeba.

Je poháněn několika postavami, pracujícími ve vzájemném souladu u vesel a s bidly. Postavami, jež zná. Již předtím viděl jim podobné. Ale nikdy ne tak úzce a harmonicky spolu spojené.

Nikdy ne ve vzájemné spolupráci.

Jedna postava vypadá jako kužel, který je tvořen jednotlivými prstenci nebo torusy, nakupenými na sebe a směrem nahoru se zužujícími, olemovaný obrubou z pružných chapadel, ve kterých třímá dlouhé bidlo, sloužící k odstrkování stromových kořenů od trupu loďky. Vedle ní dvojice ramenatých dvojnožců v zelených pláštích plácá do vody velkými lopatovitými vesly a jejich dlouhé šupinaté paže se bledě lesknou v šikmo dopadajících paprscích slunce. Čtvrtá postava je vlastně jakési modré vyklenuté torzo, pokryté krunýřem z kožovitých plátů, na jehož vrcholku sedí masivní kupole, po straně lemovaná lesknoucím se pásem, jenž zastává funkci očí. Ze středu torza vyčnívá pětice silných nohou, což budí dojem, jako by se toto stvoření mohlo kdykoliv rozběhnout všemi směry najednou.

Zná tyto postavy. Zná je a bojí se jich. Ale skutečné zoufalství zaplaví jeho srdce tehdy, když rozpozná poslední postavu, stojící na zádi člunu za pákou kormidla a zkoumavě sledující houští z lián a zkorodovaného kamene.

Je to malý dvounožec, štíhlý, oděný do hrubě utkané látky. Povědomá forma, až příliš podobná jeho vlastní. Cizinec, ale takový, který sdílí jeho osobité dědictví, jehož začátek byl položen v blízkosti jistého slaného moře, mnoho eonů a galaxií vzdáleného od této mělčiny kdesi ve vesmíru.

Je to ta poslední forma, kterou by si přál vidět na takovémto ztraceném, opuštěném místě, tak daleko od domova.

Zmocní se ho odevzdaná rezignace, když okrunýřovaný pětinožec zvedne jednu ze svých drápatých končetin a s výkřikem ukáže přímo na něho. Ti ostatní se překotně nahrnou dopředu a civí na něho a on zase zpátky na ně, protože tady je opravdu na co se dívat - všechny ty tváře a formy, štěbetající jedna přes druhou ve vzájemně sdíleném úžasu při pohledu na něho - a pak se všichni vyhrnou ven jako jeden tým směrem k němu, zřejmě s úmyslem zachránit ho.

Zvedne ruce, jako by je chtěl přivítat. A potom se mu jako na povel naráz podlomí obě kolena a kalná voda se mu rozběhne vstříc, aby ho objala.

Stejně tak, beze slov, si v těchto několika posledních okamžicích uvědomuje ironii toho všeho, když teď vzdává svůj boj o život. Ušel dlouhou cestu a teď je až příliš vyčerpaný, hotový se silami. Ještě před nedávnem se zdálo, že plameny budou jeho zkázou, jeho konečným osudem.

Teď to spíš vypadá, že mnohem přirozenější způsob, jak odejít, je utopení.

I.

KNIHA O MOŘI

Vy, kteří jste zvolili tento způsob života -
žít a rodit se a umírat v tajnosti na tomto
zraněném světě,
krčíce se pod hvězdnými drahami,
jimiž jste se kdysi toulali -
skrývajíce se s dalšími psanci
na zákonem zakázaném místě -
jaký nárok vůbec máte žádat spravedlnost?
Vesmír je tvrdý.
Jeho zákony neodpouštějí.
Dokonce i ti nejúspěšnější a slavní jsou trestáni
neúprosným popravčím jménem Čas.
Tím hůře pro vás, kdo jste prokleti
a hrozíte se oblohy.
Ale přece existují stezky, které vedou vzhůru,
dokonce i z útrob zoufalství.
Ukryjte se, děti psanců!
Skryjte se před hvězdami!
Ale pozorujte, buďte ostražití a naslouchejte -
dávejte pozor na to, co přichází.

Svitek o exilu

Vypráví Alvin

Toho dne, kdy jsem dorostl natolik, že mi vlasy začaly bělet, svolali moji rodiče všechny členy našeho velmi početného houfu na rodinnou knutu, k obřadu, který mi udělil mé pravé jméno - Hph-wayuo.

Myslím, že je v pořádku, aspoň jako hoonské pojmenování. Vychází z mého hrdelního vaku poměrně snadno, i když se vždy dostanu do rozpaků, když je někde uslyším. Předpokládá se, že "Klika" se vyskytuje v rodokmenu už od těch dob, kdy naše tajná loď dopravila první hoony na Jijo.

Tajná loď bylo opravdu výstižné označení! Naši předkové možná spáchali zločin, že přišli, aby žili na této zakázané planetě, ale letěli na mohutném hvězdném křižníku a dokázali se vyhnout patrolám Institutu i nebezpečným Zangům a karbonovým bouřím Izmunuti, aby se sem dostali. Ať už tedy provinilci nebo ne, museli být strašně odvážní a šikovní,

aby to všechno dokázali.

O těch dnech jsem přečetl všechno, co jsem byl schopen najít, i když se to stalo už stovky let předtím, než se na Jiju objevil papír, takže vše, z čeho ve skutečnosti můžeme vycházet, je jenom pár legend o těchto hoonských pionýrech, kteří spadli z oblohy, aby zde našli g'Keky, glavery a traekie, kteří se zde na Úbočí ukrývali již dávno. Příběhy, jež vyprávějí o tom, jak tito první hooni potopili svou tajnou loď v hloubkách Žumpy, aby ji nikdo nemohl najít, a jak se pak usadili na pobřeží a zhotovili si hrubé dřevěné prámy, první plavidla, která plula po jijoánských řekách a jezerech od té doby, kdy odešli Velicí Buyurové.

Protože to má co dělat s tajnou lodí, myslím, že jméno, které jsem dostal, nemůže být zas tak špatné.

Nicméně, ve skutečnosti mám rád, když se mi říká Alvin.

Náš učitel, mistr Heinz, chce, abychom si my z vyšších tříd začali psát cosi jako deník, i když si někteří rodiče stěžují, že papír tady na jižním konci Úbočí je drahý. Kašlu na to. Chystám se napsat o dobrodružstvích, která prožíváme já a moji kamarádi, ať už pomáháme v přístavu nebo popichujeme dobromyslné námořníky, zkoumáme točité lávové chodbičky nahoře u sopky Guenn nebo v našem malém člunu podnikáme průzkumné cesty až k dlouhému, ostrému stínu Poslední skály.

Možná že jednou z těchto poznámek sepíšu knihu!

A proč ne? Moje novoangličtina je opravdu dobrá. Dokonce i mrzutý starý Heinz říká, že jsem kanon na jazyky, když jsem se dokázal naučit nazpaměť městskou kopii Rogeta, už když mně bylo deset. Stejně, proč bychom museli čekat na příjezd karavany s knihami, abychom si mohli přečíst nové věci, když se teď přišel usadit do Wuphonu Joe Dolenz, tiskař? Možná že jednou Dolenz nechá vysázet nějaký tisk i mě? Tedy jestli se k tomu dostanu dřív, než mi prsty tak narostou, že už nebudu moct pracovat s těmi malinkými obrácenými literami.

Mu-phauwq, má matka, tomu říká velký sen, i když já vím, že si mě tak částečně dobírá kvůli mé takzvané dětinské posedlosti, a to si vždycky přeju, aby mě takhle neshazovala.

Můj táta, Yowg-wayuo, se na to dívá dost mrzutě, odfukuje ze svého hrdelního vaku a říká mně, abych se zas tak moc po lidech neopičil. Jenže já jsem si jist, že někde hluboko v něm se mu ten nápad docela líbí. Copak si on snad vždycky nebere s sebou vypůjčené knihy na své dlouhé cesty k Žumpě, i když by vás to určitě nenapadlo, protože kdyby se loď potopila, pak by možná ta poslední kopie Bílé velryby šla dolů ke dnu i s posádkou? Nebyla by to opravdová katastrofa?

Každopádně, neměl snad ve zvyku předčítat mně nahlas téměř už od toho dne, kdy jsem se narodil? Nevychvaloval snad všechny velké pozemšťanské dobrodružné příběhy, jako Ostrov pokladů, Sindibáda nebo Rudý Mars? Tak co tedy má on co vykládat o nějakém opičení mně?

V poslední době táta říká, že bych si měl přečíst díla nových hoonských spisovatelů, kteří se snaží psát o minulosti, napodobujíce starobylé pozemšťany, ale o naší vlastní rase a pro nás.

Myslím, že by mělo být více knih v jiných jazycích než v novoangličtině. Ale galaktická Dvojka i galaktická Šestka se zdají tak nešikovné a toporné k vyprávění příběhů. Na každý pád, pár těch spisovatelů jsem zkusil. Čestně. Ale musím říct, že ani jeden z nich nesahá ani po kotníky takovému Marku Twainovi.

* * *

Huck se mnou přirozeně v tomto souhlasí.

Huck je moje nejlepší přítelkyně. Ponechala si tohle jméno, i když jsem jí pořád říkal, že není to pravé pro děvče. Vždycky jenom otočí jednu svou oční stopku kolem druhé a řekne, že je jí to úplně fuk a jestliže jí oslovím "Becky" ještě jednou, tak že mně zamotá srst na noze mezi loukotě svých kol a zakroutí mně ji, až budu ječet.

Ostatně si myslím, že na tom nesejde, protože g'Kekové stejně mění pohlaví, jakmile jim odpadnou jejich cvičná kola, a jestliže chce zůstat samičkou, je to její věc. Jako sirotek žila Huck u sousední rodiny už od té doby, kdy Velká severní lavina vyhladila klan tkalců, který se usadil nahoře v ruinách po Buyurech. Očekávali byste, že bude tak trochu divná, když prožila něco takového a potom byla vychována hoony. Ale stejně je to výborná kamarádka a vynikající námořník, i když je g'Kek a nemá žádné nohy, které by stály za řeč.

Dost často se našich dobrodružství účastní také Kleštík, obzvlášť když jsme dole na pobřeží. Ani nepotřeboval přezdívku z nějakého příběhu, protože všem rudým qheuenům stačí minuta, aby vystrčili všech svých pět drápatých, kleštičkám podobných spárků ven ze své odchovné ohrádky. Kleštík není tak velký čtenář jako Huck a já, hlavně proto, že jen málo knih může vydržet v té soli a vlhkosti, kde žije jeho klan. Jsou chudí a živí se červy, které nalézají na bažinatých plošinách jižně od města. Táta tvrdí, že qheuenové s rudými krunýři bývali kdysi sluhy těch šedých a modrých, předtím, než jejich tajná loď pobrala všechny tři jejich rasy, aby nalezly útočiště na Jiju. I potom prý šedí nějakou dobu těm ostatním šéfovali, a tak prý, říká táta, rudí nejsou zvyklí myslet za sebe.

Může to tak opravdu být, neboť kdykoliv s námi jde Kleštík, tak je to on, co pořád žvaní - všemi těmi svými ústními otvory na nohách najednou - o mořských hadech či o ztraceném pokladu Buyurů nebo o všem možném, co přísahá, že viděl... nebo o tom slyšel od někoho, kdo to zase zná od někoho jiného, kdo snad něco viděl zrovna za horizontem. Když se dostaneme do potíží, je to často kvůli něčemu, co si on vyvzpomene uvnitř té své tvrdé kupole, jež skrývá jeho mozek. Někdy si přeju, abych měl představivost aspoň z jedné dvanáctiny takovou, jako má on.

Do seznamu bych měl zahrnout i Ur-ronn, protože někdy jde s námi i ona. Ur-ronn je téměř stejný knižní maniak jako Huck a já. Nicméně ale je to urska, a zde existuje určitá hranice, do které se urs může ještě chovat normálně, než zapíchne všechny čtyři nohy do země a řekne prr.

Tak například nesnese žádnou přezdívku.

Jednou, když jsme četli nějaké staré řecké mýty, Huck zkusila oslovit Ur-ronn "kentaure". Myslím, že byste snad

někdy mohli říct, že urs vypadá jako nějaký z těch bájných tvorů - ovšem to byste museli právě dostat po hlavě cihlou, takže byste bolestí nemohli ani moc dobře vidět, ani myslet. Ale Ur-ronn toto přirovnání děsně rozzuřilo a svoji zlost vyjádřila tím, že začala švihat svým dlouhým krkem jako bičem a skoro urvala Huck jednu z jejích očních stopek, když po ní chňapla svou trojúhelníkovou tlamou.

Huck jí řekla "kentaure" jenom tehdy jedinkrát.

Ur-ronn je neteř Uriel, která provozuje kovárnu blízko u žhavých lávových tůní, vysoko nahoře na Mount Guennu. Stala se kovářským učněm, místo aby zůstala na travnatých pláních se stády a karavanami. Je opravdu dost škoda, že ji teta po většinu času zaměstnává a nikdy ji nechce pustit ve člunu s námi, protože ursové neumějí plavat.

Ur-ronn měla ve zvyku hodně číst, ještě v té škole na prérii. Knihy, o kterých jsme my tady v tomto zapadlém koutě Úbočí nikdy neslyšeli. Vykládá nám příběhy, na které si dokáže vzpomenout, jako třeba o Šíleném koni a Čingischánovi a o urských hrdinech z dob těch velkých bojů, které měli s lidmi, když pozemšťané přišli na Jijo, předtím než se Pospolitost dala dohromady a nastal Velký mír.

Bylo by ohromné, kdyby naše parta mohla být kompletní šestka, jako když Drake a Ur-Jushen a jejich kamarádi se vydali na Velké hledání a byli první, kdo objevili Svaté Vejce. Ale jediný traeki v našem městě je lékárník a ten je už příliš starý na to, aby vytvořil nějaké nové seskupení kruhů, s kterým bychom si mohli hrát. A pokud jde o lidi, tak jejich nejbližší vesnice je několik dní odtud. Takže asi je nám souzeno zůstat ve čtyřech.

Škoda. Lidé jsou chytří. Přinesli na Jijo knihy a ovládají novoangličtinu líp než kdokoliv, až na mě a snad na Huck. Lidské mládě rovněž vypadá skoro jako malý hoon, takže by mohlo jít téměř všude, kam se dostanu se svýma dvěma dlouhýma nohama já. Ur-ronn dokáže rychle běžet, ale nemůže jít do vody, a Kleštík se zase nemůže zatoulat od vody příliš daleko a chudák Huck musí zůstat tam, kde je půda dostatečně rovná pro její kola.

Nikdo z nich nedokáže vylézt na strom.

Nicméně jsou to ale moji kamarádi. Na každý pád jsou tu zase věci, které oni dělat mohou a já ne, takže si myslím, že to vychází nastejno.

* * *

Byla to Huck, jež mně řekla, že bychom si měli naplánovat nějaké opravdu velkolepé dobrodružství na letní prázdniny, protože to budou pravděpodobně naše poslední.

Škola skončila. Mistr Heinz vyrazil na svou každoroční cestu do velkého archivu v Biblosu a pak na slavnost Shromáždění. Jako obvykle vzal s sebou pár starších hoonských studentů, včetně Huckiny nevlastní sestry Aph-awn. Záviděli jsme jim tu dlouhou cestu - nejdřív lodí po moři, potom člunem po řece do města Ur-Tanj a nakonec oslí karavanou nahoru do horského údolí, kde uvidí hry a dramata, navštíví Vejce a zúčastní se velkého setkání rádců, kteří vynesou hodnocení nad všemi šesti jijoánskými exilovými rasami.

Příští rok může být řada na nás, abychom tuto cestu vykonali, ale musím říct, že vyhlídka na čekání po dalších sedmnáct měsíců mě moc nenadchla. Co když celé to léto nezažijeme nic jiného než nechat se chytit rodiči při nějakém poflakování a pak být posláni třeba nakládat lodě s drosem, vykládat rybářské čluny a vůbec vykonávat stovky dalších bezduchých služeb? A co je ještě více skličující, nebudou žádné nové knihy, dokud se mistr Heinz nevrátí - tedy, jestli neztratí ten seznam, co jsme mu dali s sebou! (Jednou se vrátil celý nadšený a dotáhl velký štos pozemšťanské poezie, ale ani jeden román od Conrada, Coopera či Koontze. A co nejhorší, někteří dospělí dokonce prohlašovali, že se jim to líbí!)

Tak jako tak, byla to Huck, kdo první navrhl, abychom se vydali přes Čáru, a já si stále nejsem jistý, zda to kamarádce přikládat za patřičnou zásluhu nebo za vinu.

"Vím, kde najít něco ke čtení," prohodila jednoho dne, právě když se tady na jihu začalo probouzet léto.

To nás zrovna Yowg-wayuo chytil, když jsme se courali pod přístavní hrází, přeskakujíce kameny a baňaté bobbery a nudíce se jako nooři v kleci. To se ví, že nás hned poslal na dlouhatánskou příjezdnou rampu, abychom tam opravovali městský maskovací kryt z důmyslně spleteného laťkového mřížoví, což je práce, kterou odjakživa k smrti nenávidím, a budu jenom hrozně rád, až budu tak velký, že mě tam už nebudou nikdy moct poslat. My hooni nemáme výšky tak v lásce jako na stromy šplhající lidé a jejich šimpanzí mazlíčci, a můžete mi věřit, když vám řeknu, že jeden může mít pořádnou závrať, když musí vylézt nahoru na dřevěné mřížoví, klenoucí se nad všemi domy i obchody Wuphonu, které má vypadat jako koberec zeleně a o němž se předpokládá, že naše město ukryje před každým pohledem z vesmíru.

Pochybuju, že by to opravdu fungovalo, kdyby přišel ten Den, kterého se každý děsí. Když přijdou bohové z oblohy, aby nás soudili, k čemu bude takový baldachýn z listí? Ochrání nás snad od trestu?

Ale nechci, aby mně říkali kacíř. Každopádně zde není na místě o tom mluvit.

Tak tedy byli jsme tam, vysoko nad Wuphonem, vystavení paprskům ničím nestíněného slunce, a Huck vychrlí tu svou poznámku jako náhlou spršku nepravého krupobití.

"Vím, kde je něco ke čtení," opakuje.

Sundal jsem z ramene laťky, jež jsem nesl, a položil jsem je napříč přes svazek stonků černého kosatce, z něhož se linuly výrazné traekijské vůně. (Víte, že nad traekijským domem rostou různé druhy rostlin? Těžko se dá pracovat, když lékárník náhodou vyrábí nějaký lék a vy v tom samém momentě jste nahoře nad jeho hlavou?)

"O čem to mluvíš?" zeptal jsem se, přemáhaje náhlou závrať. Huck přijela ke mně, zvedla jednu z latěk, rychle se sklonila a zasunula ji tam, kde se mříž nejvíc pronášela.

"Mluvím o čtení něčeho, co na Úbočí dosud nikdo neviděl," odpověděla svým zvláštním zpěvavým tónem, který vždycky znamená, že přemýšlí, jak co nejlépe vysvětlit svou myšlenku. Dvě oční stopky se skláněly nad jejíma pracujícíma rukama, zatímco třetí se zkroutila a oko na ní mě pozorovalo se zábleskem, který jsem příliš dobře znal.

"Mluvím o něčem tak starém, že by to mohl být ten nejstarší svitek na Jiju a který přesto vypadá, jako by ho Joe Dolenz právě teď vytiskl, s barvou ještě pořád mokrou!"

Huck se přitom obratně točila kolem nosníků a příčných trámků a přiměla mě k nervóznímu polknutí vždy, kdykoliv jí sklouzlo kolečko nebo když při zaplétání křehkých latěk do pletiva podobného stěnám rákosového košíku zabloudila příliš blízko k nějaké otevřené zející díře. Máme sklon dívat se na g'Keky jako na křehká a slabá stvoření, protože dávají přednost hladkým stezkám a nenávidí skalnatou, nerovnou půdu. Ale tyto nápravy, obruče a loukotě jsou ohromně hbité a šikovné, a to, čemu g'Kek říká cesta, může být i úzké jako prkénko.

"To mně nepovídej," odsekl jsem jí. "Tvůj lid spálila potopil vaši tajnou loď, jako to udělala každá rasa, jež se ukryla na Jiju.

Všechno, co měli, byly jenom Svitky - než přišli lidé!"

Huck nadzvedla svůj trup, napodobujíc traekijské gesto znamenající - Možná máš pravdu, ale já/my si to nemyslíme.

"Ach, Alvine, ty přece víš, že i ti první vyhnanci našli na Jiju něco, co se dalo číst!"

Dobrá, tak jsem tedy zase jednou nebyl příliš pohotový. Svým způsobem jsem obratný dost - spolehlivý a důkladný jako každý hoon - ale nikdo by mě nikdy nemohl obvinit z toho, že jsem nějak moc rychlý.

Zamračil jsem se, nasadiv lidský "zamyšlený" výraz, který jsem jednou viděl vyobrazený v jedné knize, i když mě z toho obvykle bolí čelo. Můj hrdelní vak se rozechvěl, jak jsem se soustředil.

"Hrrm... Jen chvilku počkej. Nemyslíš snad ty značky na zdech, co se občas najdou -"

"Na zdech starých buyurských staveb, ano! Na těch několika, co nebyly rozdrceny nebo sežrány žíravými pavouky, když Buyurové odešli - před milionem let. Tytéž značky."

"Ale nebylo to většinou jenom označení ulic, nebo něco takového?"

"Pravda," souhlasila a sklopila jednu oční stopku dolů. "Ale jsou tam opravdu moc podivné značky, v těch ruinách, kde jsem napřed žila. Strýc Lorben přeložil některé z nich do galaktické Dvojky, předtím, než udeřila lavina."

Nikdy jsem si nezvykl na suchou věcnost, s jakou dokázala mluvit o katastrofě, jež vyhladila její rodinu. Kdyby se něco takového stalo mně, nebyl bych schopen mluvit o tom po celá léta. Jestli vůbec kdy.

"Strýček si dopisoval s jedním vědcem z Biblosu o rytinách, které objevil. Byla jsem ještě moc malá, než abych tomu rozuměla. Avšak určitě existují učenci, kteří mají zájem o buyurské nápisy na zdech."

Ale jsou i jiní, kterým se to nebude líbit, připomněl jsem si. I přesto, že byl Velký mír, byli zde pořád ve všech šesti rasách někteří, co byli každou chvíli připraveni křičet "kacířství" a varovat před strašným trestem, chystajícím se padnout z oblohy.

"No, to je tedy opravdu velká škoda, že všechny ty rytiny byly zničeny, když... no víš."

"Když hora zabila mé lidi? Ano, velká škoda. Poslyš, Alvine, podal bys mně ještě pár těch latěk? Nemůžu tam dost dobře dosáhnout."

Huck balancovala na jednom kole, to druhé se divoce točilo naprázdno. Jenom jsem polkl a podal jí honem pár rozřezaných latěk.

"Děkuju," řekla Huck a přistála zase na nosníku s děsivým bouchnutím, které jen částečně ztlumily její nárazníky. "Tak, kde jsem to přestala? Aha. Buyurské nápisy na zdech. Mám nápad, jak bychom mohli objevit nějaké rytiny, které ještě nikdy nikdo neviděl. Aspoň ne nikdo z členů naší exilové Šestky."

"Jak by to bylo možné?" Můj hrdelní vak se asi musel třást zmatkem a vzrušením, takže začal vydávat brumlavé zvuky. "Tvoji lidé přišli na Jijo před dvěma tisíci lety. Moji skoro také tak. I lidé jsou tady už několik set let. Každý coul Úbočí i každé buyurské sídlo byly prozkoumány a prošťourány už nesčíslněkrát."

Huck natočila všechny své čtyři oční stopky směrem ke mně.

"Přesně tak!"

Novoanglická slova, která se linula z její lebeční dutiny, se zdála být zdůrazněna jemným nádechem vzrušení. Civěl jsem na ni dost dlouho, než se mi konečně podařilo zakrákat:

"To jako myslíš odejít z Úbočí? Proplížit se za Rift?"

Měl jsem to vědět spíš než se ptát.

* * *

Stačila jen malá změna v otočení Ifniny kostky a byl by to úplně jiný příběh. Všechno se ale nakonec obrátilo tak, jak Huck chtěla.

V jednom kuse mne s tou věcí popichovala. I když jsme už skončili s opravami krytu a vrátili se nazpět k lodím, zakotveným pod klenbou z převislých větví gingourvových stromů, pořád se toho držela se svým typickým g'kekským důvtipem kombinovaným s hoonskou tvrdošíjnou vytrvalostí.

"No tak, Alvine. Copak jsme se už aspoň tucetkrát neplavili k Poslední skále a nepovzbuzovali jeden druhého, abychom vydrželi a pokračovali dál? A dokázali jsme to, jednou, a nic se nestalo!"

"Jenom doprostřed Riftu. A pak jsme honem zase upalovali domů."

"Tak? To si tu ostudu už navždycky necháš? Tohle může být naše poslední šance!"

Třel jsem si svůj napůl nafouklý hrdelní vak, z něhož vyšel dutý, rachotivý zvuk. "Nezapomnělas, že už plán máme? Chceme si přece vyrobit bat, abychom se mohli potápět -"

Znechuceně si odfrkla. "Přece jsme o tom mluvili celý minulý týden a ty jsi souhlasil. Bat smrdí."

"Souhlasil jsem s tím, že si to ještě promyslím. Hrrm. Mimochodem, Kleštík už dal dohromady trup. Z toho velkého garuového špalku, co sám rozžvýkal. A co my ostatní a naše práce, co jsme do toho dali? Vyhledali jsme už přece ty staré pozemšťanské výkresy, vyrobili kompresorovou pumpu a kabel! Pak jsou tady také ta kola, co jsi zachránila, a

Ur-ronnino okno -"

"Jo, jo." Odmítla všechno to, co jsme vykonali, pohrdlivým pootočením dvou očních stopek. "Jistě, byla to docela legrace, bavit se s tím během zimy, když jsme museli stejně sedět pořád doma. Zvlášť když to vypadalo, že k tomu nikdy nedojde. Krásně jsme si tak zahráli na velké předstírání, na to, co by mohlo být a nebude.

Jenomže teď to už začíná být vážné. Kleštík pořád mluví o tom, že už tak za měsíc nebo za dva se potopí, a to hluboko. Nesouhlasíš se mnou, že je to úplně šílené? Ne, Alvine?" Huck přijela blíž ke mně a udělala něco, o čem jsem nikdy neslyšel, že by to kdy dokázal nějaký g'Kek. Zamručela na mě své hrrm a napodobila přitom spodní tón, jaký by použila nějaká mladá hoonská samička, kdyby chtěla přimět svého velkého pohledného samce dívat se na něco stejně jako ona.

"Tak tedy, nechtěl bys raději jít se mnou a podívat se na nějaké zvlášť podivné nápisy, tak ohlazené a staré, že musely být udělány komputery a lasery nebo tak? Hr-rm? Nenapadá tě, že to mělo být vlastně potopeno v té smradlavé drosové rakvi, na půl cestě k mořskému dnu?"

Čas změnit jazyk. Zatímco já shledávám novoangličtinu jako hrubší oproti uhlazeným jazykům hvězdných bohů, dokonce i mistr Heinz uznává, že její "lidský" rytmus a uvolněná logická struktura mají tendencí upřednostňovat "prudké a vášnivé emoce".

Právě tehdy jsem potřeboval něco zcela opačného, a tak jsem okamžitě přešel do hvizdů a cvakání galaktické Dvojky.

"Uvažování o (trestuhodné) zločinnosti - to tě nenapadlo?"

Nezmatená, opáčila v galaktické Sedmičce, formálním jazyku, zvlášť oblíbeném u lidí:

"My nejsme důležití, můj milý. Kromě toho je hraniční zákon míněn tak, aby především zabránil nezákonnému rozplozování mimo povolenou zónu. Naše parta nic takového nemá v úmyslu!"

A pak rychlý přeskok do galaktické Dvojky -

"- Nebo máš ty (překroucené) úmysly zkusit (cizí, hybridní) experiment s rozplozováním s touto (panenskou samičkou) sám?"

Co to bylo za šílený nápad? Prostě se mě pokoušela vyvést z rovnováhy. Já cítil, že ztrácím rozvahu. A brzy jsem shledal, že už málem přísahám, že se opravdu vypravím do těch ponurých zřícenin, které je možno mlhavě vidět z Poslední skály, když zaměříte urský teleskop přes hluboké vody Riftu.

Právě v té chvíli zachytilo mé oko zavlnění pod hladinou klidné zátoky. Vzápětí se už nahoru k písčitému břehu hrnul známý rudohnědý obrys, až nakonec se z vody vynořil skvrnitý krunýř, rozstřikující kolem sebe slanou vodu. Z pevné pětiúhelníkové skořápky se zvedala masitá kupole, lemovaná lesklým černým prstencem.

"Kleštíku!" vykřikl jsem, rád, že mě to vysvobodilo z vlivu Huckina nebezpečně žhavého nadšení. "Pojď sem a pomoz mně říct téhle bláznivé -"

Ale mladý qheuen se už valil k nám a přerušil mě ještě dřív, než voda přestala s bubláním vytékat z jeho ústních otvorů.

"M-m-mo-mon -"

Kleštík není v novoangličtině tak dobrý jako Huck a já, zvlášť když je rozčilený. Ale používá ji, aby dokázal, že je tak lidský, a tudíž moderní, jako každý jiný. Zvedl jsem ruce. "No tak, klid, kámo. Dýchej. Použij Pětku!"

Zhluboka a s povzdechem vydechl, což se projevilo jako pár bublajících stružek v místě, kde jeho ostnaté nohy byly stále ještě ponořeny ve vodě. "J-já je viděl! Tentokrát jsem je opravdu v-viděl!"

"Cos viděl?" zeptala se Huck, přejíždějíc přes čvachtající písek.

Oční pás, lemující Kleštíkovu kupoli, se zdánlivě díval všemi směry najednou. Ale přesto jsme cítili intenzivní pohled, který na nás upíral náš přítel, když se znovu zhluboka nadechl a pak vydechl jediné slovo: "Monstra!"

II.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Uplynula již větší část z onoho milionu let, jež nás dělí od chvíle, kdy Buyurové uposlechli nařízení galaktického Zákona o kolonizaci planet a opustili Jijo, poněvadž jejich licenční čas vypršel. Všechno, co si nemohli vzít s sebou nebo uskladnit v lunárních skladištích, poslušně zničili a zanechali po sobě pouze divokými liánami a křovím zarostlá rumiště na místech, kde se kdysi tyčila jejich mocná města, třpytící se a zářící ve svitu slunce.

A přece i nyní nad námi - prokletými a vyvrženými divochy - stále visí jejich stín a připomíná nám, že kdysi na Jiju vládli bohové.

My, kteří tady žijeme jako ilegální usedlíci - jako "sooneři ", odpadlíci, kteří se nikdy nemohou usadit jinde než v tomto pásu pevniny mezi horami a mořem - my, kteří tvoříme společenství Šesti ras, můžeme se jenom s pověrčivou bázní dívat na zvětralé buyurské ruiny. Dokonce i poté, co se Pospolitým znovu vrátila gramotnost a knihy, stále postrádáme výkonné nástroje i zručnost, abychom mohli analyzovat tyto pozůstatky nebo abychom se vůbec dověděli něco více o posledních jijoánských legálních nájemcích. Pár současných nadšenců, kteří si říkají "archeologové", si začalo vypůjčovat techniku, popsanou v zaprášených pozemšťanských textech, jenže ani tito zasvěcenci nám nejsou schopni říct, jak Buyurové vlastně vypadali, natož o jejich zvycích, světonázoru či způsobu života.

Naše nejlepší důkazy se odvozují z pověstí.

I když glaveři už nemluví - a tak je nepočítáme k Šestce existují stále jisté příběhy, které si kdysi vyprávěli a jež pak od

nich převzali g'Kekové, kteří poznali glavery nejlíp, ještě předtím, než nenávratně zdegenerovali.
Kdysi dávno, ještě než jejich tajná loď dorazila na Jijo, když glaveři ještě cestovali po hvězdách jako plnoprávní občané Pěti galaxií, byli prý v intimních vztazích s rasou zvanou Tunnactyurové, což byl velký a vážený hvězdný klan. Ve svých raných dobách byli tito Tunnactyurové vazaly jiné rasy - rasy patronů, kteří je Pozdvihli a dali jim schopnost řeči, zručnost v užívání nástrojů a inteligenci. Tito patroni se jmenovali Buyurové a přišli ze Čtvrté galaxie - ze světa s obrovskou karbonovou hvězdou na obloze.
Podle legendy byli tito Buyurové známí jako důmyslní návrháři malých živých věcí.
Také bylo o nich známo, že se vyznačovali zřídkavým nebezpečným povahovým rysem - smyslem pro humor.

Tajemství Buyurů
Hau-uphtunda, Cech nezávislých vědců
Rok exilu 1908

Asx

Slyšte, slyšte, moje kruhy, píseň, co zpívám. Nechte vaše páry stoupat uprostřed vašich jader a klesat jako ukapávající vosk. Přichází v mnoha hlasech, vůních a v moci času. Utkává se jako g'kekská tapiserie, teče jako hoonská aria, cválá a kličkuje jako urská legenda, a přesto se obrací tak neúprosně jako stránky v lidské knize.
Příběh začíná v míru.

* * *

Bylo jaro na počátku druhého lunárního cyklu roku devatenáct set našeho vyhnanství - a zločinu když přišli Rotheni, když se nevítaní objevili na naší obloze. V záblesku jasném jako slunce roztrhli oponu našeho úkrytu - v té nejhorší době, jakou si vůbec mohli vybrat - v době, kdy se konalo jarní Shromáždění všech kmenů, nedaleko požehnané paty jijoánského Vejce.
Tam jsme všichni přišli, jako už tak často od Vynoření, poslechnout si majestátní hudbu ovoidu. Hledat řídicí modely. Obchodovat s výrobky, jež byly plody našich dovedností. Diskutovat, soutěžit ve hrách a obnovit Pospolitost. Především však hledat způsob, jak co nejvíc minimalizovat škody způsobené naší neblahou přítomností na tomto světě.
Shromáždění - to je doba vzrušujících zážitků pro mladé, práce pro zkušené a rozloučení pro ty, kteří se už blíží konci svých dnů. Už se tady stačily rozšířit pověsti - vlastně předzvěsti - že toto Shromáždění bude nad jiné významné. Z každého klanu přišlo více jeho členů než obvykle. Spolu s rádci a tuláky, sadaři a techy i mnoho obyčejných jednotlivců s dvěma, čtyřma i pěti nohama - na kolech i na prstencích - následovalo bubnování vedoucí je po ještě zmrzlých horských stezkách na posvátnou Mýtinu. Mnoho jich bylo z každé rasy, kdo pociťovali strach - silnější než kdy jindy od onoho požehnaného roku, kdy z jijoánské mateřské půdy vypučelo Vejce, vypustilo svůj horký zárodečný prachový oblak a pak se usadilo, aby vládlo našim svárlivým vášním a aby nás sjednotilo.
Ach, Shromáždění.
Tato poslední pouť snad nemusí být zhutněna jako vosková upomínka. Ale zkuste pomalu v duchu sledovat toto současné seskupení kruhů na palubu lodi u Daleké Vodní Svatyně a plavit se potom až za třpytivý Duhový proud a Pláň ostrého písku.
Nezdály se tyto důvěrně známé divy blednout, když jsme dosáhli Velké bažiny a nalezli ji v plném květu? Něco, co se dá vidět v traekijském životě jen jedenkrát? Moře barev radostně kvetoucích, plodících a již umírajících před našima očima. Přestoupivše z lodi na pramici, veslovali jsme my cestovatelé uprostřed úžasné, smysly dráždící scenerie, uličkami, jež stínil baldachýn z milionů květinových plátků, který jako by patřil krásným Sylfám.
Někteří naši společníci to pokládali za znamení, že ano, mé kruhy Lidé v našem středu mluvili o tajemné a vrtošivé Ifni, jejíž verdikty nebývají vždycky spravedlivé, ale pokaždé překvapující.
Vzpomínáte si i na další podívané/zážitky Vesnice tkalců? Žíraví pavouci a lovecké tábory? A posléze ten strmý, namáhavý výstup, zákrut za zákrutem, po naší tak namáhavé cestě, přes Průsmyk dlouhých stínů, abychom se dostali do onoho zeleného údolí, kde před čtyřmi traekijskými generacemi dýmaly gejzíry a tančily duhy, oslavujíce tak vynoření záhadného ovoidu?
Rozpomeňte se nyní také na křupání vulkanického štěrku a na to, jak naši jindy tak poslušní rewqové se třásli na našem hlavovém kruhu, vzdorovitě odmítajíce ulehnout nad naše oční štěrbiny, takže jsme do tábora dorazili s holým obličejem, nezamaskovaní, zatímco děti ze všech šesti ras utíkaly před námi a křičely: "Asx! Asx, traeki, je tady!"
Vybavte si v paměti další z Nejvyšších rádců - kolegy a přátele - vynořující se ze svých stanů a kráčející, plazící se či valící, aby nás tímto jménem pozdravili. Toto pojmenování přikládají jako stálý přídomek mně - což je fikce, které se přizpůsobuji s humorem.
Vzpomínáte si na to všechno, mé kruhy?
Dobrá, tak jenom buďte trpělivé. Vzpomínky tuhnou jako kapající vosk a vaří se, aby pokryly naše nejvnitřnější jádro. Když pak jsou už jednou tam, nikdy nemohou být zapomenuty.

* * *

Tu část jijoánské oblohy, která je od slunce nejdál, osvětluje zvláštní a intenzivní záře. Bylo nám řečeno, že se jedná o jev, vyskytující se na světech zkatalogizovaných Velkými Galaktiky jen zřídka - o světelný odraz od karbonových zrn rozptýlených v ovzduší - stejných jako ta, která rozsévají nepravá krupobití, zrn, jež vysílá Izmunuti, zářící hvězdné oko v souhvězdí, které lidé nazývají Jobova muka. Říká se, že naši předkové studovali takové zvláštnosti svého nového domova předtím, než spálili a pohřbili své lodě.

Také se říká, že se prostě jenom "na to všechno podívali" v palubní pobočce Galaktické knihovny - než i tento poklad odevzdali plamenům dne nazvaného Nikdy - už - zpátky.

Tohoto jarního rána nedošlo k žádnému nepravému krupobití, když ostatní rádcové přišli pozdravit mé kruhy, oslovujíce nás/mě jménem Asx. Když jsme se shromáždili před hlavním pavilonem, dověděl jsem se, že náš rewq nebyl jediný, kdo se choval podivně. Dokonce ani trpělivý kolega hoon nedokázal ovládnout svého tlumočnického pomocníka. Tak jsme se tedy my rádcové museli obejít bez svých malých symbiontů a při své poradě se spolu dorozumívat slovy a gesty sami.

Ze všech plemen, jejichž předkové kdysi zvolili beznadějné vyhnanství na tomto světě, byli g'Kekové první a nejstarší. Byl to tedy Vubben, na něhož připadla role Mluvčího Zažehnutí.

"Jsme vinni úpadkem rantanoidů?" zeptal se Vubben, obraceje každé své oko k jinému bodu okolního okruhu. "Vejce vnímá bolest v poli života vždy, kdykoliv je ztracen jakýkoliv potenciál."

"Hrrm. O této věci mluvíme pořád dokola," odvětil hoonský sofista Phwhoon-dau. "Lark a Uthen mluví o degeneraci. Rantanoidi ještě žijí. Malý počet jich zůstává na Jugunském ostrově."

Lidský mudrc Lester Cambel přitakal. "I když už nemají naději, rantanoidi jsou jenom jedním z nesčetných druhů vyhrabávačů kořínků. Není zde žádný důvod myslet si, že jsou nějak zvlášť vyvoleni."

Ur-Jah na to odsekla, že její vlastní předkové, dlouho předtím a daleko odtud, byli kdysi také malí vyhrabávači kořínků.

Lester námitku se zdvořilou úklonou připustil. "Nicméně, my nejsme zodpovědni za vzestup a pád každého druhu."

"Jak to můžete vědět?" trval na svém Vubben. "My, kdo postrádáme většinu nástrojů a pomůcek vědy, ponecháni našimi sobeckými předky, abychom se zmítali v temnotách, nemůžeme vědět, jakou škodu, byť by vypadala i jako nicotná, můžeme vyvolat třeba i tím, že šlápneme na list či hodíme naše odpadky do jámy. Nikdo nemůže napřed říct, za co budeme voláni k zodpovědnosti, až přijde ten Den. Dokonce i glaveři, v jejich dnešním stavu nevinnosti, budou souzeni."

Bylo to právě tehdy, když naše stará qheuenská zástupkyně, které říkáme Nůž Ostrozrak, pozvedla svůj modrý krunýř. Její hlas byl tichý šepot z jednoho z jejích chitinových stehen.

"Vejce, náš dar v divočině, zná odpovědi. Jeho odměnou pro otevřenou mysl je pravda."

Přijali jsme toto pokárání z hlubin její moudrosti a oddali se meditaci. Naši neklidní rewqové, jejichž služeb už nebylo zapotřebí, sklouzli z našich čel a shlukli se uprostřed našeho kruhu, vyměňujíce si navzájem své enzymy. Vklouzli jsme do jemného rytmu, k němuž každý z nás rádců přispíval svým osobitým druhem harmonie - obsaženým v dechu a tlukotu srdce.

Moje kruhy, vzpomínáte si, co se stalo potom?

Předivo naší jednoty bylo najednou roztrženo rachotivou ozvěnou, již s arogantní pýchou vyslala loď Rothenů, vyhlašujíc takto svou zlověstnou přítomnost dokonce ještě předtím, než stačila dorazit.

Vynořili jsme se z transu a poděšeni jsme zírali na rozštěpenou oblohu.

Zakrátko už rádci a stejně tak i lid ze všech klanů věděli, že Den konečně nastal.

Pomsty nejsou ušetřeny ani děti prokletých.

Nelova rodina

Výrobce papíru měl tři potomky - počet odpovídající důstojnosti a významu jeho povolání, tak jako jeho otec i otec jeho otce. Nelo vždycky předpokládal, že jeho rodinná linie bude pokračovat v jeho dvou synech a dceři.

Takže těžce nesl, když jeho umíněné děti opustily rodinný vodní mlýn, jeho stavidla a dřevěná pohonná kola. Nikdo nedohlížel na rytmicky se kývající drtící kladivo, jež tlouklo do rozprostřené vrstvy odpadních látek, smetených od všech šesti ras, nebo na jemnou mlhu, šířící se kolem prosívacích řešet, či na uctivé úklony obchodníků, přicházejících až z daleka, aby nakoupili Nelovy vyhlášené hlaďoučké bílé archy.

Ach ano, Sára, Lark i Dwer měli štěstí, že mohli užívat papír!

Dwer, nejmladší, si ho omotával kolem hlavic svých šípů a obaloval do něj lovecká vnadidla. Někdy svému otci zaplatil uzlinami piů nebo zuby grevonů, než zase zmizel v lese, jako to dělal už od té doby, kdy mu bylo devět. Vyučil ho Fallon Stopař, a Dwer se brzy stal loveckou legendou celého Úbočí. Nic, po čem slídil, neuniklo jeho luku, ledaže by to bylo zaštítěno zákonem. A šířily se i fámy, že ten bystrooký chlapík se smolně černými vlasy zabil a snědl cokoliv, čeho se mu zachtělo, když se zákon zrovna nedíval.

Lark, tak cílevědomý, jako Dwer byl divoký, používal papír k tomu, aby připínal na stěny své studovny obšírné mapy, místy skoro černé od jeho poznámek a skic. Někde zase celé plochy zůstávaly čisté, jako mrhání materiálem a Nelovým uměním.

"Nemůžu si pomoct, otče," vysvětloval Lark u dřevěných polic, nacpaných různými fosiliemi. "Nezjistili jsme, jaké druhy zaplňují tyto mezery. Tento svět je tak složitý, že sám pochybuji, že by dokonce i Buyurové kdy úplně poznali jijoánský ekosystém."

Nelo si připomněl, že tento výrok měl za naprosto absurdní. Když Buyurové opouštěli Jijo, byli plnoprávnými občany

Sdružení Pěti galaxií, s přístupem do pověstné Knihovny, ve srovnání s níž všechny papírové knihy v Biblosu byly naprosté minimum! Stručně řečeno, Buyurové mohli najít každou odpověď pod sluncem. Vlastně pod miliardou sluncí, pokud se pověstem, které se zachovaly z minulosti, dalo věřit.

Ale rádcové přinejmenším alespoň Larkovu práci schvalovali. Ale co Sára? Byla vždycky Nelův miláček, měla ráda vůně, rytmus a vše, co souviselo s výrobou, až do svých čtrnácti, kdy najednou zakopla o talent.

Nelo to kladl za vinu své zemřelé ženě, která před tak dlouhou dobou a tak podivně vstoupila do jeho života a která měla ve zvyku naplňovat dětské hlavy prapodivnými příběhy i ambicemi.

Ano, usoudil. To všecko byla jenom Melinina vina -

* * *

Slabé zakašlání Nela nepříjemně vytrhlo z jeho rozmrzelého zamyšlení. Zamrkal, když se nad podobanou dekou jeho pracovního stolu vynořil pár zapadlých hnědých očí. Tmavá srst rámovala tvář téměř natolik lidskou, že roztržití traekiové občas šimpanzy zdvořile zdravili, tak jak se to vyžadovalo mezi plnoprávnými členy Pospolitosti.

"Ty jsi pořád ještě tady?" zavrčel Nelo.

Tvář sebou trhla a pak pokývla nalevo, ke skladu papíru, kde jeden z Nelových pomocníků pomalu sbíral potrhané použité archy z odkládací bedny.

Zaklel. "Tohle smetí ne, Jocko!"

"Ale, pane, říkal jste přinést prázdné kousky, co nemůžeme prodat -"

Nelo podlezl hlavní hřídel, což byla rotující horizontální tyč z tvrdého dřeva, přenášející hnací sílu od místní hráze do sousedních dílen. Vykázal Jocka ven. "Je jedno, co jsem říkal. Běž zpátky ke kádím - a řekni Calebovi, aby pouštěl míň vody do náhonu! Do období dešťů zbývají ještě čtyři měsíce. Takhle budeme bez práce už za dva!"

Nelo sám prohlédl police a nakonec vybral dvě slohy slabě poškozených archů, svázané liánovými úponky. Nebyl to zrovna vyřazený papír. Někdo by snad za ně mohl i zaplatit v hotovosti. Na druhé straně, proč by to měl schovávat? Neříkali snad rádcové stále, že je pošetilé věnovat příliš mnoho péče či ambicí zítřku?

Protože všechno usilování a snahy budou souzeny a jen málo jich dostane milost...

Nelo si odfrkl. Nebyl pobožný muž. Vyráběl papír. Tato profese zahrnovala v sobě jistou víru v podstatné dobro, jež jeho práce časem přinese.

"Tohle bude tvé paní stačit, Prity!" řekl malé šimpanzici, která s oběma rukama napřaženýma obešla stůl. Němá jako rewq, sloužila Nelově dceři, tak jak by jiná bytost na Jiju asi nedokázala. Způsobem, kterému jenom nemnozí byli schopni porozumět. Podal jí jeden z těžkých balíků.

"Vezmu ten druhý. Stejně je čas, kdybych se u Sáry zastavil, abych věděl, jestli pořádně jí."

Ať už němá či ne, opice odpověděla výmluvným zakoulením očima. Věděla, že to je Nelova výmluva, aby se mohl podívat na Sářina tajemného hosta.

Nelo zabručel: "Tak už pojď a nezdržuj. Někteří z nás musejí pracovat pro obživu, víš."

* * *

Krytý chodník pro pěší spojoval hráz/továrnu s lesem, kde bydlela převážná většina osadníků. Žhavé sluneční světlo se procezovalo přes baldachýn živé zeleně, která sloužila jako kamufláž. V poledne by si snad jenom optimista mohl myslet, že tato zástěna je skutečně schopna ukrýt místní budovy před pátravým okem pozorovatele z vesmíru - a mezi Šestkou se na optimismus pohlíželo jako na mírný stupeň hereze.

Běda, to však nebyl ten typ hereze, který vyznával Nelův nejstarší syn.

Utajení se zdálo dvojnásobně problematické u velké nádrže samotné, nacházející se za hrází. Na rozdíl od těch, které postavili qheuenští kolonisté, malých rybníčků pod hrázkami, napodobujícími sesuvy půdy nebo hromady klád, tato hráz se klenula v délce polovičního doletu šípu od jednoho jejího konce ke druhému. Zvenku ji zčásti zastíraly falešné balvany a zelené kaskády z popínavých melounovitých rostlin. Nicméně mnozí ji přesto nazývali tím nejnápadnějším artefaktem na Úbočí - vyjma ruiny některých starých buyurských sídel. Každým rokem, když nastal Den Hrozby, radikálové vášnivě vybízeli k jejímu zničení.

A teď je Lark jeden z nich. Nelo vyslal celou nahromaděnou zásobu výčitek k duchu své mrtvé ženy. Slyšíš mě, Melino? Přivedlas toho hocha s sebou, když jsi sem přišla z dalekého jihu. Učili jsme se, že na genech nezáleží tolik jako na výchově, ale vychoval jsem snad já syna, aby se z něho stal odpadlík, který poštvává chátru? Nikdy!

Místo do kamufláže Nelo vložil svou víru do slibu zakládajících předků, kteří na Jiju zaseli své lehkomyslné sémě, prohlašujíce, že zde určitě nedojde k nějakému podrobnému leteckému skenování z vesmíru. Aspoň ne po příští tak zhruba půlmilion let.

Jednou Nelo použil tento názor jako argument proti Larkovi. K jeho velkému překvapení s tím mladík souhlasil a potom řekl, že na tom stejně nezáleží.

"Neusiluji o použití drastických prostředků proto, že bych se bál, aby mě nechytili, ale protože to je jediná správná věc, která by se měla udělat."

Správná? Špatná? Hotový mrak matoucích abstrakcí. Lark a Sára pořád používali takové nabubřelé argumenty jeden proti druhému, když se po celé hodiny přeli o určení osudu. Někdy se Nelovi zdálo, že Dwer, divoký kluk z lesa, je ze všech jeho dětí ten, komu se dá nejsnáze porozumět.

Dílna vesnického tesaře chrlila dřevěný prach. Vyráběly se zde trubky pro Jobeea, kulatého klempíře, aby se pak pod jeho šikovnýma rukama spojily do domovních potrubí, přivádějících čerstvou vodu a odvádějících odpady do

septikových jam. Jeden z komfortů civilizovaného života.

"Hluboký stín, Nelo," pozdravil Jobee velmi pomalu, způsobem, který zval k zastavení a chvilkovému poklábosení.

"Zamračenou oblohu, Jobee," odpověděl Nelo se zdvořilým pokývnutím a šel dál. Ne že by nějaká ta dura, strávená v lenošivém přátelském dobírání, byla nějak na škodu. Ale jestliže Jobee zjistí, že jdu za Sárou, přitáhne za chvíli s půlkou města, jenom aby se dověděl, co vím o tom jejím novém mazlíčkovi... o tom cizinci s dírou v hlavě.

Jednou to byl, ještě před časem, spadlý čipvink se zlomeným ocasním kormidlem, pak zase zraněné toyí štěně. Cokoliv, co bylo nějak nemocné nebo zraněné, skončilo obvykle v její komoře, kde o ně Sára pečovala v boxu, vystlaném tou nejjemnější plstí. Nelo si spočítal, kdy jeho dcera konečně opustila tuto svou vývojovou fázi - bylo to před několika dny, když se vrátila ze své obvyklé sběratelské výpravy se zraněným mužem nataženým na nosítkách.

Kdysi by se snad Nelo dokázal postavit proti přijetí cizince, třeba i zraněného, a proti jeho ubytování ve stromovém domě jeho dcery. Nyní byl jenom rád, že vidí, že ji konečně něco vytrhlo z roční izolace, vyplněné těžkou prací. Jeden ze Sářiných cechovních mistrů mu nedávno napsal dopis, v němž si stěžoval, že ona se vyhýbá hlavní povinnosti ženy její kasty, a nabádal Nela, aby mu odpověděl, vytýkaje mu jeho nevšímavost. Nicméně, jakýkoliv zájem, který Sára projevila nějakému muži, byl příčinou k nesmělé a opatrné naději.

Ze svého krytého chodníku uviděl Nelo městského likvidátora a jeho syna, kteří kontrolovali jeden ze základových pilířů velké hráze. Henrik, uzavřený a vážný muž s ostře řezanými rysy, sáhl do skrytého otvoru a vytáhl odtud trubku z vypáleného jílu se zakulaceným koncem. Pečlivě si prohlédnuv nálož, likvidátor ji pak podržel před svým synem, aby si k ní přičichl.

Nelo si byl najednou až palčivě vědom velkého jezera, číhajícího za hrází, mocných vodních spoust, připravených smést všechny překážky a budovy, továrny i dílny, jestliže Henrik někdy dostane signál, aby splnil svou povinnost. Pocítil také i bodnutí žárlivosti nad tím, že byl svědkem důvěrného t?te ? t?te mezi otcem a jeho dítětem - toho, co i on kdysi zažíval se svým otcem a pánem. Toho, o čem doufal, že to bude sdílet znovu, s někým, kdo by miloval papír tak jako on.

Kdyby tak aspoň jenom jedno z mých tří dětí mi dalo dědice.

A přece ho budu mít, přísahal si. I kdybych musel podplatit rádce, aby jim to nařídili!

Henrik zastrčil trubku zase nazpět a otvor zapečetil jílem. Tichý povzdech se ozval po Nelově levici, a otočiv se po zvuku spatřil další osobu, která také likvidátora pozorovala. Dřevohryzka, matriarcha místního qheuenského úlu, se krčila u stromového pařezu se všema svýma pěti nohama pevně zaklesnutýma do jeho dřeva. Neklidné výdechy vířily prach pod jejím modrým krunýřem a nad jejím zrakovým pruhem visel zavěšen rewq - jako kdyby jí to mohlo říct něco více o Henrikovi a jeho synovi!

Tak či onak, co se o to Dřevohryzka potřebovala zajímat? Zcela určitě se jednalo jenom o rutinní údržbu. Lidští obyvatelé Dola by nikdy neobětovali hráz, zdroj jejich bohatství a prestiže. Požadovalo to jenom pár ortodoxních bláznů.

A Nelův nejstarší syn.

Každý je podrážděný a nervózní, pomyslel si, odvraceje se. Nejdřív nenormální zima, potom to Ulkounovo tvrzení a Larkovo kacířství. A teď si ještě Sára přitáhne domů jakéhosi tajemného cizince.

Je to snad div, že mám problémy se spaním?

Většina osadnických domů spočívala uhnízděná vysoko v kmenech mohutných garuových stromů, v bezpečí před zářivou oblohou, tam, kde se v zahrádkách na širokých vrcholových větvích dařilo rozmanitým druhům pěstovaných jedlých mechorostů. Vypadalo to jako speciální prostorová nika vytvořená pro pozemšťany, stejně tak jako modří qheueni milovali jezera a suché pláně zas vyhovovaly urským kmenům.

Nelo a Prity se museli na malou chvíli zastavit, poněvadž přes lesní hlinitou půdu pěšiny hnaly děti zlostně hudrující křovinné krocany. Pár glaverů, jejichž kůže se opálově leskla, se poplašilo při svém vyhrabávání jedlých kořínků, zvedli svoje kulaté hlavy a čenichali kolem sebe. Děti se smály a vyvalené glaveří oči záhy potemněly, jako by světlo, jež v nich předtím rozsvítila zlost, si vyžadovalo příliš mnoho námahy k udržení.

Byl to povědomý rytmus vesnického života a Nelo by v něm šťastně pokračoval, pokládaje to za něco neměnně daného, nebýt slov jeho nejstaršího syna, která k němu pronesl předtím, než odešel na Shromáždění, když vysvětloval důvod svého kacířství.

"Příroda znovu přebírá vládu nad tímto světem, otče, a ve svém směřování se už neřídí zákony a vzorci, jimiž ji spoutali její předešlí uživatelé."

Nelo měl o tom značné pochyby. Jak by nerozumný život mohl změnit svět v rozpětí menším než milion let? Bez řídící rasy, která by ho k tomu vedla, tak jako farmář udržuje své pole či zahradu?

"Je to to, čemu se říká svět ležící ladem, všude kolem nás," pokračoval Lark. "Měl se nechat odpočívat a zase se zotavit bez jakéhokoliv zasahování."

"Bez takových, jako jsme my, chtěls říct?"

"Přesně tak. Nepředpokládá se, že budeme na Jiju. Děláme škodu už jen tím, že zde žijeme."

Toto bylo morální dilema Šestky. Předkové každé z ras cítili, že mají ty nejsilnější důvody k tomu, aby odešli ve svých tajných lodích tak daleko a zaseli své semeno na zakázaném světě. Svitky mluvily o zločinu smíšeném se zoufalou nadějí. Ale Nelův syn kladl důraz pouze na ten zločin. Nadto Lark a jeho přátelé plánovali, že s tím konečně něco udělají. Velké gesto pro letošní Shromáždění, mající odčinit vinu celých generací aktem obětování, jak zbožným, tak i strašlivým.

"Naprosté bláznovství!" protestoval Nelo. "Až civilizace Galaktiků konečně osídlí tuto galaxii, nebude zde už ani známky, že jsme zde kdy žili. Ne tehdy, budeme-li žít správně, podle Vejce a Přísahy. To, co plánujete vy, to nijak nezmění!"

Kdyby to byl místo Larka Dwer, došlo by v jejich hádce zcela jistě k výbuchu emocí. Ale Lark byl až příliš rozčilen a frustrován, než aby se o tom dále přel, a své kacířství skryl pod maskou tvrdošíjné zdvořilosti, což musel určitě zdědit po své matce.

"Nezáleží na tom, jestli náš zločin nebude třeba nikdy objeven, otče. Na čem jedině záleží. je, že my sem nepatříme. My bychom prostě vůbec neměli existovat."

Osadníci, které po cestě míjeli, zdvořile své výrobce papíru, Nela a Prity, zdravili. Ale dnes se Nelo v odpověď jenom zamračil a v duchu si žlučovitě přál, aby ho jeho potomek už přestal takhle trápit - nejdřív tím, že odmítl splnit jeho přání, a pak tím, kolik starostí ohledně svých ničivých idejí uvalil na jeho hlavu.

* * *

V kotvišti u městských doků leželo několik člunů. Hbití hladkosrstí nooři ustrašeně šplhali na stožáry, k lanoví a kamuflážním přístřeškům, tak jak byl k tomu jejich druh za staletí vycvičen od vysokých hoonů s protáhlým čenichem. Posádka jednoho plavidla pomáhala jakýmsi místním mužům naložit náklad skla a kovů, vymetený z nějakého buyurského sídla ležícího směrem nahoru po řece a určený buď k reprodukci pro kováře v urském městě Ur-Tanji, nebo do drosových jam daleko odtud směrem k moři.

Obyčejně by se Nelo možná na chvíli zastavil a díval se, ale Prity ho naléhavě tahala za rukáv, naléhajíc, aby pokračoval v cestě nahoru, do modrošedých větví háje.

Jenom co se otočili, ozvaly se poděšené, vřeštivé výkřiky. Muži upustili svá břemena a hoonští námořníci se přikrčili, roztáhnuvše svoje chlupaté nohy. Kmeny stromů se vrzavě rozhýbaly, stejně tak jako lodní stožáry, na nichž praskala lana, a vodu zčeřily mocné vlny. Z lesa se vyhrnul mrak listí, naplňující vzduch krouživě poletujícími stíny. Nelo zaslechl basový rachot, který zvěstoval zemětřesení! Po páteři mu s třesem proběhl mrazivý záchvěv strachu, který se vzápětí smísil s jakýmsi podivným napětím, když pomyslel, nemá-li raději vyběhnout na volné prostranství.

Než se stačil rozhodnout, hukot a záchvěvy ustaly. Větve stromů se ještě stále kymácely, ale plaňky, jež tvořily pěší chodník, už přestaly vibrovat a vlny na vodní hladině zmizely jako sen. Námořníci si ulehčeně odfrkli. Osadníci se přežehnali uctivými gesty, protože jijoánské otřesy byly pokládány za posvátná znamení hojivé síly planety, i když s sebou přinášely hluk a ruiny. Jednou, právě před sto lety, o něco silnější zemětřesení dalo vznik Vejci, které přineslo více požehnání než bolesti, která provázela jeho zrození.

Ach, Máti Jijo, pomodlil se Nelo, když poslední záchvěvy pominuly. Dej, ať Shromáždění dopadne dobře. Ať se rádcům podaří rozmluvit Larkovi a jeho přátelům jejich šílený plán.

A snad také, odvážil se připojit, ať tam Dwer potká nějaké slušné děvče z dobré rodiny a usadí se.

Třetí přání raději ani nevyslovil, a věděl proč. Sára by nikdy nechtěla oslovit božstvo kvůli sobě a svému prospěchu. Ani v tom případě, že by se jednalo o Ifni, vrtošivou, ale nestrannou bohyni čísel a osudu.

Když se mu tep konečně uklidnil, pokynul Nelo Prity, aby ho vedla. Jejich cesta se nyní vinula klikatě vzhůru po masivním garuovém kmeni, potom po vrcholcích větví překlenutých provazovými můstky se zábradlím ze silných vodicích lan. Nelovy nohy se pohybovaly podle zvyku a sotva si uvědomoval výšku, avšak balík papíru mu v rukou pořádně ztěžkl.

Sářin stromový dům trůnil tak vysoko, že denní světlo ozařovalo jednu z jeho pletených stěn po celé hodiny. Když Nelo přecházel poslední úsek, sevřel v ruce vodící lano. Nahé slunce bylo tak oslňující, že málem přehlédl čtvercovou klec, zhotovenou z dohromady pospojovaných tyček, která visela z kladky vedle Sářiny vzdušné verandy.

Výtah! Proč je u domu mé dcery výtah?

Pak si vzpomněl. To kvůli tomu cizinci.

Z domu k němu zavanuly jakési ostré, dráždivé pachy trpké, zatuchlé a sladce sliznaté. Nelo nakoukl dovnitř a uviděl šikmé světelné paprsky, prodírající se skrz spuštěné žaluziové rolety. Zaslechl Sářin hlas, jenž cosi nešťastně mumlal z další místnosti. Pozvedl ruku, aby zaklepal na zárubeň, zarazil se však, když se zvnitřku z šera vydělily dva stíny. Jeden z nich byl kuželovitý obrys sestávající z kruhových prstenců, vyšší než Nelo. Nejspodnější prstenec byl poháněn sukovitýma nohama, vyrůstajícíma z jeho centra, které při chůzi vydávaly čvachtaný zvuk.

Druhé, menší stvoření rámovaly dvě otáčivé obruče. Jeho slizké tělo končilo párem malých a jemných paží a čtyřmi tykadly ukončenými očima, jež se mohly dívat všemi směry zároveň. Jedno z kol pronikavě zakvílelo, jak se tato bytost valila vpřed, odhalujíc skvrnitou mozkovou schránku a povislé oční stopky staršího g'Keka.

Jestliže by nějací dva občané z vesnice Dolo byli schopni přimět Nela, aby i přes svůj věk zbystřil, byl to tento pár. V celé životní historii obou jejich ras žádný g'Kek ani traeki nikdy nevylezli na strom.

"Zamračenou oblohu, výrobče papíru," pravil ten na kolech.

"Hluboký stín, doktore Lorreku. A také vám, lékárníku." Nelo se dvakrát uklonil. "Jak se vede vašemu pacientovi?"

Lorrekova novoangličtina byla po létech služby mezi převážně lidskou populací v Dolu dokonalá.

"Je to překvapivé, ale ten muž se pomalu sbírá, po všech těch speciálních uklidňujících mastech od Pzory -" doktor naklonil jednu svou oční stopku ke traekimu, jehož devátý prstenec byl celý zrudlý od předchozí namáhavé medicínské práce - "a díky péči, které se mu dostává zde, na tomto čistém vzduchu."

To tedy bylo opravdu překvapení. Ten cizinec vypadal předtím jako na pokraji smrti.

"Ale to jeho zranění! Ta díra v jeho hlavě -?"

Pokrčení rameny bylo původně lidské gesto, ale nikdo by ho neudělal s větší jistotou než g'Kek.

"Obával jsem se, že to zranění je vskutku fatální. Určitě ale ten cizinec vděčí za svůj život Pzorovým sekrecím a především pohotovosti a rychlé akci vaší dcery, která ho vytáhla z toho ohavného močálu."

Nyní promluvil i traekijský lékárník, otočiv k oběma své korálkové senzory. Jeho hlas se vlnila kolísal jako nevyladěná

kovová harfa.
"Já/my rádi pomůžeme, i když naše syntézové kruhy skoro omdlévají z té námahy. Potřebuje to masti se vzácně se vyskytujícími schopnostmi a silou. A přece se zdá obtížné vyhovět nárokům; které si tento případ klade."
"Jak to myslíte?"
"Příznivý účinek je možný jenom tady nahoře, kde se jen zřídka vyskytují mikroby. Příbytek slečny Sáry je k tomu přímo ideální a ona by také nepřenechala svého pacienta nikomu jinému. Ale velice si stěžuje! Toužebně mluví o tom, že se už nemůže dočkat, až bude moci zase normálně pracovat. Až se jí tu konečně přestaneme plést pod nohy."
"To je jenom metafora," vysvětloval Lorrek.
"Jak jsme také já/my předpokládali. Je to paradoxní disonance, kterou já/my vysoce oceňujeme. Snad tomu i ona rozumí."
"Uvidím, jestli ano," řekl Nelo Pzorovi s úsměvem.
"Díky vám všem, ctění Nelové," odpověděl mladý traeki, sklouznuv do plurálu. "Já/my doufáme ve vážnou práci, až se dnes večer vrátíme."
Lorrek svinul své oční stopky a Nelo nepotřeboval žádného rewqa k tomu, aby si přečetl, že se starý g'Kek tiše směje. "Vážnost je dobrá," přitakal suše, a rukou se snažil potlačit kuckání.
Nelo přitáhl k sobě výtahovou klec, aby do ní jako první mohl vstoupit těžký traeki. Potom vjel dovnitř i Lorrek, jehož levé kolo se třáslo následkem neléčitelné degenerativní choroby, která postihovala jeho ložiska. Nelo zatáhl za signální lano, dávaje tak znamení operátorovi kdesi daleko dole, aby spustil váhou poháněný rumpál.
"Vyšlo už najevo něco o identitě toho cizince?" zeptal se Lorrek, zatímco čekal na spuštění.
"Nic, o čem bych slyšel. I když jsem si jistý, že je to jenom otázka času."
Prozatím i kupci a obchodníci selhali, když měli identifikovat bezvědomého muže, což znamenalo, že musel přijít odněkud z daleka, snad z pobřežních osad nebo snad dokonce až z Údolí.
Ani Melinu nikdo z Dola neznal, když kdysi dávno přišla s doporučujícím dopisem a s dítětem na boku. Úbočí je mnohem větší, než jsme zvyklí si myslet.
G'Kek si povzdechl. "Musíme se co nejdřív rozhodnout, zda by pacientovi neposloužilo líp, kdybychom ho předali dál, teď, když je stabilizovaný, aby mohl být pořádně vyšetřen v -"
Klec se otřásla a potom rychle klesla, čímž uťala Lorreka uprostřed věty.
No dobrá, pomyslel si Nelo, dívaje se, jak celá kabina mizí pod větvemi obtíženými mechem. To by vysvětlovalo tu předchozí debatu. Sára určitě nebude chtít, aby jejího mazlíčka poslali ke specialistům v městě Tareku, i když si stěžuje, že ji to vyrušuje v práci.
Poučí se vůbec kdy? Naposledy, když se projevil Sářin ošetřovatelský instinkt, bylo to v Biblosu, kde přispěchala na pomoc zotavujícímu se knihvazači - a to vedlo k milostné aféře, vyústivší v tragédii a skandál a posléze k Sářinu odcizení od jejího cechu. Nelo jen pevně doufal, že se to nebude opakovat.
I teď by byla schopna zase vše odvrhnout - jak své postavení, tak i sňatek s váženým rádcem. Pravda, nikdy jsem toho mrzutého a zahořklého Tainea neměl moc v lásce, ale život s ním dává záruku většího bezpečí a klidu, než by měla s tím svým slabošským milencem.
Každopádně pořád může dělat tu svou matematiku, jenom když mi dá nějaká vnoučata.
Malá šimpanzice se hnala do domu první. Ze stínů uvnitř se ozval Sářin hlas: "To jsi ty, Prity? To nebylo nic než jenom malé vyrušení, ale myslím, že už konečně mám ten integrál. Proč ses na to nepodí -"
Ozval se tupý zvuk. Velký balík papíru, který dopadl na stůl.
"Aha, to je ten papír. Podívejme se, co nám ten stařík poslal tentokrát."
"Ať už ten stařík posílá cokoliv, je to dost dobré pro někoho, kdo za to nic neplatí," zabručel Nelo, šoupaje opatrně nohama, než si oči přivykly. V přítmí viděl, jak jeho dcera vstává od stolu, pokrytého spoustou zápisníků a papírů s nesrozumitelnými symboly. Sářina kulatá tvář se rozzářila úsměvem, o němž on vždycky soudil, že je krásný, i když by tomu spíš mohlo napomoci, kdyby se více podobala své matce.
Moje podoba a Melinin divoký mozek. Ani špetka toho, co bych si přál u sladké dívenky.
"Tati!" Spěchala k němu, aby ho objala. "Polekals mě."
Její černé vlasy, které nosila ostříhané jako chlapec, byly cítit tužkovým prachem a Pzorovými mastmi.
"Bezpochyby." Zamračil se na "paseku", jež vládla v jejím příbytku, zvýšená nyní ještě o matraci u jejího stolu. Zmateně poházené texty na něm, z nichž některé nesly znaky velké bibloské knihovny, se povalovaly mezi poznámkami o "novém směru", který nabral její výzkum, v němž se spojovala matematika s jazykovědou.
Prity vzala jeden ze Sářiných papírů a usadila se na stoličce. Přehlížejíc vždy celý řádek symbolů najednou, špulila šimpanzice zaujatě horní ret - tichá spolupracovnice v tajném umění, kterému Nelo dosud nikdy nedokázal porozumět.
Zaletěl pohledem dozadu k spací verandě, kde sluneční světlo se rozlévalo po pokrývce, vykreslujíc pod ní obrysy dvou dlouhých nohou.
"Když už ti dva hoši odešli, tak jsem si myslel, že se přijdu podívat, jak se ti daří."
"No, jak vidíš, všechno je v pořádku." Udělala gesto, jako by chtěla naznačit, že ani stálé nebezpečí požáru ve stromovém domě není na překážku, aby nemohl být považován za zcela ideální místo pro domácí ošetřování. "A mám zde Prity, aby se o mě starala. A dokonce pamatuji i na jídlo, většinou."
"No dobrá..." zamumlal. Ale Sára ho vzala za ruku a jemně ho postrkovala ke dveřím. "Zajdu k tobě zítra," slibovala, "až Lorrek a starý Smraďoch budou chtít, abych na chvíli vypadla. Půjdeme si dát něco dobrého k Belonně, ano? Vezmu si čistou róbu."
"Dobrá, to by bylo pěkné." Na chvilku se odmlčel. "Jen pamatuj na to, že starší ti přidělí pomoc, jestli s tím budeš mít moc práce a zmatek."

Přikývla. "Vím, jak to všecko připadá tobě, tati. Sára je zase 'posedlá', že ano? Tentokrát tomu ale tak není. Já si jenom myslím, že toto místo je z hlediska prevence infekce z těch hrozných ran ideální -"

Ze zadní části domu se ozval slabý sten. Sára zaváhala, pak zvedla ruku. "Moment."

Nelo se díval, jak běží k zavřené verandě, a po chvilce, puzen zvědavostí, se vydal za ní.

Prity stírala pot z čela zraněného cizince, zatímco jeho tmavé ruce se horečnatě pohybovaly, jako by chtěly varovat před nějakým smrtícím nebezpečím. Mužovy paže pokrývaly sinalé jizvy a obkladem z tenké pleteniny u jeho levého ucha prosakovala žlutá tekutina. Když Nelo viděl tohoto muže naposled, jeho kůže byla popelavá bledostí přicházející smrti. Nyní jeho oči s téměř černými duhovkami se zdály planout jakousi úděsnou emocí.

Sára uchopila ruce raněného muže a začala na něj naléhavě mluvit, pokoušejíc se ho uklidnit. Ale cizinec náhle popadl její zápěstí a sevřel je tak pevně, až vykřikla. Nelo k ní přiskočil a marně se snažil odtrhnout silné prsty, svírající jeho dceru.

"Di-di-di-dol -!" blekotal cizinec, škubal se Sárou a snažil se ji stáhnout dolů k podlaze.

V té chvíli se roztrhla obloha.

Do oken udeřil divoký náraz provázený rachotem, shazuje vše, co bylo na policích. Celý garuový strom se naklonil, jako by se do něj opřela nějaká obrovská ruka. Nela to srazilo na podlahu. Ohlušeni, se zvoněním v uších, otec i dcera zoufale zaryli prsty do planěk podlahy.

Strom se rozhoupal tak, že Nelovi se při letmém pohledu otevřeným oknem naskytl výhled na zemi pod nimi. Spadlo další nádobí. Nábytek sklouzl až k otevřeným dveřím. Prity začala zoufale ječet a cizinec, oči vytřeštěné, se k ní přidal nečlánkovaným vytím.

Nelo se zmohl na jedinou omračující myšlenku. Další zemětřesení?

Houpající se garu jimi smýkal dopředu i dozadu jako kuličkami v dětském chrastítku, vždycky v úděsném intervalu, který jim připadal jako věčnost - ovšem ve skutečnosti muselo jít jen o nějakou minutu.

Kupodivu, dům se držel pevně tam, kde byl usazen, tedy v rozštěpu mezi dvěma větvemi. Vibrace, bubnující podél mučené stromové páteře a měnící se v Nelově lebce v jakýsi nářek, konečně ustaly a přešly do strnulého, ohromeného ticha. Nelo s úlevou nechal Sáru pomoci mu vstát. Společně se připojili k cizinci, který nyní rukama se zbělenými klouby svíral okenní rám.

Les byl jediný vír prachu a poletujícího listí. Žádné stromy, k Nelovu značnému údivu, však nepadly. Očima vyhledal velkou hráz a shledal, že chválabohu stojí. Mlýn také vypadal nepoškozený.

"Podívej!" vydechla Sára, ukazujíc nad les, na oblohu na jihovýchodě.

Tam, vysoko nahoře, se objevila tenká bílá čára, jako by vzduch rozervalo něco obrovského a rychlého - něco, co se stále ještě třpytilo v dálce, řítíc se přes okraj údolí k bíle olemovaným vrcholům Okrajového hřebene. Tak vysoko a tak rychlé se to zdálo - tak opovážlivě arogantní - Nelo ani nemusel svou hrůzu vyjádřit slovy. Stejný strach četl i v očích své dcery.

Cizinec, který až do poslední chvíle sledoval vzdálené, zmenšující se lesklé těleso, vydal ze sebe vzdech, který jako by měl v sobě jakousi zlověstnou předpověď. Vypadal, jako by s nimi sdílel jejich úzkost, ale v jeho ztrhané tváři nebyly žádné známky překvapení.

Asx

Vzpomínáte si, moje kruhy, jak rothenská loď třikrát zakroužila nad Mýtinou Shromáždění? Jak při svém sestupu planula, hnána řvaním protestující, rozštěpené oblohy? Udeřte do vosku mé paměti a rozpomeňte se, jak obrovské se to plavidlo zdálo, když se dramaticky zastavilo téměř nad našimi hlavami?

Dokonce i lidé - naši nejšikovnější technici a řemeslníci - zírali s doširoka vykulenýma očima, což je charakteristické pro jejich rasu - jak velký válec, nesmírný jako ledovec, přistává právě na devadesát doletů šípů od posvátné rokliny Svatého Vejce.

Lid všech šesti ras se seběhl k nám, sténaje hrůzou.

"Ach, moudří, máme utéct? Máme se ukrýt, jak to žádá zákon?"

Opravdu, Svitky to takhle nařizují.

Skryjte vaše stany, vaše pole, vaše výtvory i vás samotné. Neboť z oblohy přijde váš soud a váš trest.

Vyvolávači se ptali: "Máme rozeslat Volání? Má se oznámit vesnicím, houfům, úlům, aby všechno zničili a srovnali se zemí?"

Dokonce i dávno předtím, než byl tento zákon vytvořen a zformulován - tehdy, kdy naši Pospolití ještě nerozmrzli z dlouholetého ledu ostrého a nesnášenlivého nepřátelství - dokonce i tehdy naše rozptýlené tlupy věděly, odkud přichází skutečné nebezpečí. My, vyhnanci na Jiju, jsme se jen krčili v úkrytech, když inspekční soudy Galaktické rady prováděly zběžné dálkové kontroly, které nutily naše senzorové kameny svítit varovným ohněm. A jindy zas padaly z hvězdné klenby roje zářících koulí ze Zangu, potápěly se do moře a pak se rozpadaly v oblacích páry. I v těch šesti případech, kdy na tomto pustém pobřeží přistála vždy nová tlupa psanců, nebyli přijati těmi, kteří zde byli už předtím, dokud nespálili lodě, jež je přivezly.

Máme se pokusit ukrýt?

Vzpomeňte si, mé kruhy, na zmatený výskot, jak se všichni rozprášili jako plevy pod vichřicí, jak strhávali sváteční pavilony, jak odtahovali všechny věci z tábora k blízkým jeskyním. A přece jen mezi vším tím zmatkem někteří byli klidní, až rezignovaní. Tentokrát už zde nebude žádný úkryt před hvězdami.

V kruhu Nejvyšších rádců promluvil první Vubben, obrátiv každou svou oční stopku k jednomu z nás.

"Ještě nikdy předtím žádná loď nepřistála právě uprostřed nás. Samozřejmě že nás viděli."
"Snad ne," nadhodila Ur-Jah s nadějí v hlase, použivši galaktické Sedmičky, a nervózně dupnula jedním kopytem. Chvějící se bílá srst lemovala její vzdouvající se urskou nozdru. "Možná že jdou po vyzařování Vejce! Možná že když se rychle ukryjeme..."
Její hlas se vytratil, když Lester, člověk, potřásl hlavou prosté gesto záporu, jež nedávno zdomácnělo mezi Pospolitými, tedy mezi těmi, co měli hlavu.
"V tomto areálu nemohou naše infračervené značky přehlédnout. Jejich palubní knihovna každého z vás bezpečně zařadí podle druhu i poddruhu. Jestli o nás nevěděli, když vstoupili do naší atmosféry, tak už o nás určitě vědí teď."
My, kteří jsme neznali současné praktiky Galaktiků, brali jsme jeho slova jako něco, o čem lidé vědí nejlépe.
"Možná to jsou uprchlíci jako my!" vybuchl náš qheuenský kolega, dávaje průchod své nadšené naději současně ze všech pěti otvorů ve svých nohách. Jenže Vubben nebyl tak optimistický.
"Viděli jste způsob, jak přišli. Podobalo se to nějak způsobům uprchlíků, trnoucích strachem, schovávajících se před hvězdou Izmunuti? Přišli snad takhle někteří z našich předků? S takovým zvířeckým řevem a přes celou oblohu?"
Pak zvedl stopku jednoho ze svých předních očí, aby se podíval na dav kolem, a vyzval zvýšeným hlasem všechny, aby se uklidnili a znovu se vrátili k pořádku. "Ať nikdo neodchází z tohoto místa, aby vás nemohli stopovat až k vašim roztroušeným kmenům a držbám. Vyhledejte však všechny glavery, kteří se sem mezi nás přišli pást, a všechny odežeňte pryč, aby naše vina nezatížila i jejich nevinnost."
"Pokud jde o ty z Šestky, kteří jsou nyní zde, kam padl stín té lodi... my všichni musíme žít, nebo zemřít, jak tomu chce osud."
Já/my jsme cítili, jak se kruhy mého/našeho těla zpevnily. Strach přešel do odevzdané, až povznesené rezignace, jak jsme my Pospolití poznali pravdu ve Vubbenových slovech.
"Teď bychom neměli bezhlavě utíkat," pokračoval. "Neboť Svitky také říkají - Když každý závoj je stržen, už se neskrývejte. Protože toho dne přijde váš soud. Stůjte tam, kde jste."
Tak jasná a srozumitelná byla moudrost jeho slov, že se ani jeden hlas nezvedl proti. Potom jsme se semkli k sobě, kmen ke kmeni, že ano, moje kruhy? Z mnoha jsme splynuli v jeden.
A pak jsme se my Pospolití otočili k lodi, abychom společně očekávali svůj soud.

Dwer

Ten divný noor mu byl stále v patách, pošilhával na něj dolů ze stromových větví jako vtělená neplecha.
Občas to hladkosrsté černé stvoření na chvilku zmizelo a Dwer si oddechl. Možná se konečně unavil v tom horkém vzduchu, plném prachu, tak daleko od močálů, kde žila většina jeho bratří.
Pak se ale objevil znovu, se svým masivním čenichem jakoby rozštěpeným v úšklebku, uhnízděný až na samém krajíčku větve, aby mohl dobře vidět na Dwera, jak se prodírá trnitým křovím a drápe se přes vzpříčené pláty starého chodníku a každou chvíli pokleká, aby zkontroloval stopy po uprchlém glaverovi.
Stopa byla už vychladlá, když si jí Dwer poprvé povšiml, ještě venku před Mýtinou Shromáždění. Jeho bratr i ostatní poutníci pokračovali dál za zvuky slavnostní hudby, která se ozývala z pavilonů. Pro Dwera to však, běda, byla jeho práce a povinnost, zastavit glavery, kteří propadli podivnému nutkání opustit příjemné a pohodlné nížiny a probojovat se na nebezpečnou svobodu. Oslava bude muset počkat.
Noor vydal jakési vysoko nasazené zaňafání, jako kdyby předstíral, že také pomáhá, a jeho mrštné tělo se hladce protáhlo křovím při zemi kolem kořenů, zatímco Dwer se jím musel s námahou prodírat a prosekávat. Konečně si Dwer mohl říci, že má úspěch. Glaverovy stopy, prozrazující únavu, ležely blízko u sebe, paty dost hluboko vtlačené do půdy. Když se vítr obrátil, Dwer zachytil pach.
Už je načase, pomyslel si, odhaduje, kolik stoupání mu ještě zbývá k rozsedlině, vedoucí k dalšímu vodnímu korytu - vlastně jinému světu.
Proč to glaveři pořád dělají? Na této straně přece nejsou jejich životy tak svízelné a nebezpečné, tady, kde je každý bláznivě miluje. Naproti tomu za tím průsmykem leží jedovatá pláň, nevhodná pro všechny tvory, až na ty nejodolnější lovce.
Nebo cestovatele, pomyslel, připomenuv si nabídku Leny Strongové, že mu dobře zaplatí, když jí bude dělat průvodce na cestě na východ. Na cestě, jejímž jediným cílem bylo vidět staré památky - slovo, které Dwer slyšel jenom v příbězích o Starém světě.
To je bláznivá doba, řekl si v duchu. Ale přece "organizátoři túr" vyhlašovali, že mají svolení od rádců - za určitých podmínek. Dwer potřásl hlavou. Teď, když měl svou lovnou zvěř na dosah, potřeboval ze všeho nejméně zatěžovat si hlavu takovými idiotskými myšlenkami.
Na noorovi byly také vidět jisté známky únavy, i když se stále držel glaverovy stopy, horlivě čenichaje kolem; potom se vztyčil na zadních packách, aby přehlédl okolí svýma černýma, dopředu hledícíma očima. Náhle vydal hrdelní zavrčení a prolétl velkým křoviskem - a hned nato Dwer uslyšel nezaměnitelné glaveří zaječení, následované dusotem běžících nohou.
No, to tady ještě scházelo, vyplašit ho!
Dwer se konečně vymotal z podrostu a dostal se na pruh buyurské staré silnice. Rozběhl se po rozlámané dlažbě, přičemž zasunul svou mačetu zase zpět do pochvy, sejmul z ramene svůj zesílený luk a pevně napnul jeho tětivu.
Syčivé zvuky ostrého střetu se ozvaly z úzkého bočního kaňonu a přinutily Dwera opustit starou silnici a zahnout mezi kmeny stromů, drsné a škrablavé úponky lián. Nakonec je uviděl, hned za zástěnou zakrslého křoví - dva tvory,

čelící jeden druhému v pestré přehlídce míhajících se temných a duhově měňavých barev.

Zahnán do kouta velmi úzké strže, odbočující z kaňonu, se choulil pronásledovaný glaver, zřejmě samička, a možná i březí. Šplhala a utíkala dlouho a nyní těžce a namáhavě oddechovala. Její kulaté oči se otáčely každé nezávisle na druhém; jedno z nich sledovalo tmavého noora, zatímco druhé pátralo po dalším, zatím neidentifikovaném nebezpečí.

Dwer je oba potichu proklel - glaveřici za to, že ho vyhnala na lov, z něhož neplynul žádný zisk, zrovna když se těšil na slavnost, a toho všetečného noora za to, že se opovážil se mu do toho míchat.

Pak zaklel znovu, protože teď to všechno záviselo na noorovi. Kdyby se glaveřice dostala na pláně za Okrajovým hřebenem, nebylo by konce potížím.

Ani jedno z obou stvoření nevypadalo, že si všímá Dwera - i když by nesázel proti noorovým bystrým smyslům. Co ten malý ďábel má co dělat tady nahoře? O co se to pokouší?

Dwer mu dal jméno Blátošlap, protože jeho přední packy byly hnědé, i když jinak celé jeho tělo kryla ebenově černá srst, od zploštělého ocasu až k licousům, lemujícím masivní čenich. Černosrsté stvoření bylo zticha a jeho pohled se upíral na přihlouplou glaveřici. Dwer se tím nedal nijak zmýlit. Ty víš, že se dívám, a předvádíš se. Ze všech tvorů, kteří zbyli na Jiju po odchodu starých Buyurů, Dwer shledával právě noory jako nejméně pochopitelné, a schopnost pochopit jiné druhy byla přitom podstatou lovcova umění.

Tiše sklonil luk a poté uvolnil od pasu řemen z daňčí kůže, vlastně svinuté laso, pozvedl ho v ruce a opatrně pokročil vpřed.

Noor se vztyčil, takže byl téměř tak vysoký jako glaveřice - zhruba Dwerovi po stehna - roztáhl tlamu a vycenil své hranaté zuby. Glaveřice s vrčením ucouvla, až se její kostěné hřbetní pláty otřely o skálu a smetly dolů déšť oblázků. Zamávala holí, již držela ve vidlici svého ocasu - nějakou větví či stromkem s odstraněnými větvemi. Něco jako zdání nějakého nástroje - když se uvážil současný stav glaverů.

Dwer postoupil další krok vpřed a tentokrát se nemohl vyhnout tomu, aby nohou nerozdrtil nějaké větvičky. Za noorovýma špičatýma ušima se zježily šedé ostny, které mu vyčnívaly ze srsti. Blátošlap stále držel v šachu glaveřici, ale něco v jeho postoji jako by říkalo - "Buď zticha, ty blázne!"

Dwer neměl rád, když mu někdo říkal, co má dělat. Zvlášť ne nějaký noor. Nicméně lov je posuzován jen podle úspěchu a Dwer chtěl glaveřici především zajmout. Zastřelit ji teď by znamenalo připustit, že selhal.

Její volně visící kůže již poněkud ztratila svůj opálový lesk od té doby, co opustila známá místa, kde se živila odpadky u vesnic Šestky, jak to glaveři dělali už po staletí, odtehdy, kdy zase získali svou nevinnost.

Proč to vlastně dělají? Proč se vždy každý rok pár z nich pokouší utéct?

Člověk by se právě tak mohl pokoušet uhodnout motivy, řídící chování noora. Mezi členy Šestky jenom hooni měli tu trpělivost, že dokázali pracovat s těmito darebnými a zmatkářskými potvůrkami.

Možná že Buyurové opouštěli Jijo neradi a z donucení a noory zde nechali jako špatný vtip pro ty, kdo by přišli po nich.

Bzučící lví moucha přelétla kolem, kmitajíc křídly natolik rychle, že z nich bylo vidět jen jakousi rozmazanou mlhu. Těžce oddechující glaveřice ji jedním okem sledovala, zatímco druhé pozorovalo kolébajícího se noora. Hlad posléze převládl nad strachem, když si uvědomila, že Blátošlap je příliš malý na to, aby ji mohl zabít. Jako kdyby chtěl posílit tento dojem, noor se svezl zpátky na kyčle a nonšalantně si začal lízat rameno.

Velmi chytré, pomyslel si Dwer. Když glaveřice obrátila obě oči k vznášející se kořisti, velice opatrně přesunul svou váhu.

Vtom z glaveří tlamy vystřelil paprsek slin a udeřil mouchu přes zadeček. V tom okamžiku Blátošlap uskočil doleva. Glaveřice zakňučela, máchla svou holí a pak se otočila, aby druhou stranou utekla. Dwer se zaklením vyskočil z podrostu. Mokasíny mu uklouzly na hliněném poprašku na skále a on udělal přemet, čímž se dostal přímo pod klacek, napřažený k ráně. Zoufale vrhl laso, které se okamžitě s divokým škubnutím napjalo a přirazilo ho bradou k zemi. I když hladová a slabá, měla glaveřice přesto dost panické síly, aby Dwera táhla aspoň tak tucet metrů, než se konečně vzdala.

Celá se třesouc, s vlnami barev přebíhajících pod její bledou kůží, pustila svou nouzovou zbraň a vyčerpaně klesla na všechna svá čtyři kolena. Dwer se opatrně zvedl, stáčeje provaz.

"No tak, jenom klid. Nikdo se ti nechystá ublížit."

Glaveřice na něj civěla jedním tupě zírajícím okem. "Bolest je. Trochu, " zakňučela v značně lámané, drmolivé galaktické Osmičce.

Dwer couvl. Předtím jenom jednou chytil glavera, který na něj promluvil. Obvykle zachovávali svůj necitelný, nevnímavý postoj až do konce. Navlhčil si rty a pokusil se odpovědět v tomtéž obskurním dialektu.

"Líto. Trpělivost třeba. Lepší než smrt."

"Lepší?" Unavené oko zašilhalo, jakoby v rozpacích a nejisté.

Dwer pokrčil rameny. "Ta bolest líto."

Slabé světlo kmitlo v glaveřích očích.

"Vinen ne. Moc smutná melodie. Teď čas k jídlu."

Záblesk intelektu znovu zmizel pod příkrovem zvířecí tuposti.

Udiven a vyčerpán, Dwer přivázal stvoření k nejbližšímu stromu. Pak se teprve mohl věnovat svým vlastním škrábancům a modřinám, které se ozývaly tupou, škubavou bolestí. Blátošlap se zatím rozplácl na balvanu a vyhříval se v posledních paprscích zapadajícího slunce.

Noor mluvit neuměl. Na rozdíl od glavera, jeho předkům nikdy nebyla darována tato schopnost. Ale přesto jeho tlama, otevřená jako v úšklebku, vypadala, jako by říkala - "To byla legrace. Zopakujme si to!"

* * *

Dwer našel svůj luk, rozdělal oheň a poslední půl midury strávil krmením zajatkyně ze svých vlastních skrovných zásob. Zítra jí najde nějaký vyhnilý kmen, aby si tam nahrabala nějaké larvy a červy, což byla oblíbená, i když celkem nedůstojná zábava pro členy kdysi mocné a vzkvétající hvězdné rasy.

Blátošlap se přikradl blíž, když Dwer vybalil tvrdý chléb a sušené maso. Dwer povzdechl a hodil z toho něco noorovi, ten chňapl odřezek ještě ve vzduchu a v mžiku ho sežral. Potom se mlsně olízl a šel si očichat Dwerovu polní láhev z tykve.

Dwer už viděl noory používat tykvové láhve na říčních člunech s hoonskou posádkou. A tak po krátkém pochybovačném zaváhání vytáhl z láhve korkovou zátku a podal ji noorovi. Tvor použil obou svých předních pacek s šesti prsty - téměř tak šikovně, jako by to byly skutečné ruce - aby si nalil na jazyk notný doušek - a pomalu ochutnával.

Pak zbytek vychrstl přes hlavu.

Dwer se zaklením vyskočil na nohy. Avšak Blátošlap radostně prázdnou nádobu odhodil. Poslední pramínky ubíhaly dolů po její hladké naleštěné zadní části, zanechávajíce tmavé stružky v prachu. Noor šťastně cosi štěbetal a začal si pročesávat srst.

Dwer zatřepal s láhví a dostal z ní pár kapek. "Ze všech těch nejsobečtějších a nejnevděčnějších -"

Bylo už příliš pozdě na to, aby se vydal k nejbližšímu vodnímu toku, dolů po úzké a nebezpečné stezce. Vodopád bručel sice dost blízko, aby ho bylo slyšet. Ale dostat se k němu by si vyžadovalo asi tak miduru pěší chůze. Nebyla to žádná katastrofa, takovou situaci zažil už dříve. Nicméně ten zvuk mu bude vyvolávat pocit sucha v ústech po celou noc.

Nikdy se nepřestávej učit, říkala rádkyně Ur-Ruhols. Této noci se Dwer naučil zase jednu věc o noorech. Dalo by se říct, že cena té lekce byla ještě pěkně laciná.

* * *

Rozhodl se nechat se vzbudit. K tomu účelu bude potřebovat hodinového teeta.

Bylo zde hodně důvodů, aby vstal časně. Pořád ještě se mohl vrátit na výroční Shromáždění Šestky, ještě než všichni nezadaní lidští chlapci a děvčata si zvolí své partnery k jubilejnímu tanci. Pak zde byla jeho výroční zpráva pro Danela Ozawu a úmysl postavit se proti té směšné "turistice" Leny Strongové. Také jestliže odvede glavera pryč ještě před svítáním, třeba se mu podaří nechat tu Blátošlapa stále blaženě chrápajícího u ohniště. Noor miloval spánek téměř tak jako převracet naruby ustálené zvyky osadníků, a tenhle měl za sebou dlouhý den.

Takže po večeři si Dwer přinesl poměrně velký štos použitých papírových archů ze své tajné zásobárny, kde přechovával mnoho praktických pomůcek a materiálů. Většina z toho pocházela z odpadkových košů jeho bratra Larka nebo Sáry.

Larkovy rukopisy, ladné a ovládnuté, pojednávaly obvykle o některých stávajících živočišných druzích z jijoánského celkového ekosystému. Dwer používal Larkovy odhozené poznámky k tomu, aby v nich uchovával semena, byliny a pera - věci užitečné k lovu.

Sářina ruka prozrazovala výbušnost a vnitřní napětí, jako by její představivost a její smysl pro pořádek udržovaly jeden druhého pod stálou kontrolou. Její odložené archy se hemžily pomatenou matematikou.
(Některé chybné rovnice nebyly jenom prostě vyškrabány, ale přímo probodnuty, jakoby zavražděny v prudkém návalu frustrace.) Dwer používal těchto sestřiných pracovních poznámek k přechovávání různých léků, koření a prášků, jež upravovaly mnohé jijoánské potraviny k tomu, aby byly pro lidi požívatelné.

Z jednoho složeného archu vytáhl šest tobarových semen - buclatých, tvrdých a voňavých - které potom rozprostřel o něco dál dolů po větru na plochém kameni. Zadržuje dech, otevřel jedno nožem. Vzápětí z něj unikl hodně štiplavý oblak, stoupající vzhůru. Glaveřice nešťastně zavrčela a noor ho s upřeným pohledem sledoval, dokud vítr větší část intenzivního pachu neodnesl s sebou.

Zabaliv se znovu do své spací deky, Dwer čekal, až vyjdou hvězdy. Kalunuti byla žhavý červený puntík, usazený vysoko na zlomyslně pošilhávající tváři Sargonu, nemilosrdného vynucovače zákona.

Objevila se další souhvězdí a uskupení - Orel, Kůň, Drak - a Delfín, milovaný bratránek se svou šklebící se čelistí, natočenou do směru, o němž někteří tvrdili, že snad směřuje k Zemi.

Jestliže my psanci budeme někdy dopadeni, uvažoval nyní Dwer, pořídí Velká galaktická knihovna nějaký pořadač se zprávou o naší kultuře? O našich mýtech? Budou snad někdy nějací cizinci číst naše mýty o souhvězdích a smát se tomu?

Kdyby všechno šlo podle plánu, nikdo by nikdy neuslyšel o této osamělé kolonii, natož aby si připomínal její příběhy a pověsti. Naši potomci, budou-li vůbec jací, budou jako glaveři - prostí a nevinní jako divoká zvířata.

Třepetající křídla škrtla o světelný kruh ohně. U tobarových semen přistála zavalitá silueta s křídly z šedavě zbarvených destiček, které se navzájem překrývaly, klouzajíce po sobě jako květní petály. Ptačí žlutý zobák rychle pohltil semeno, které Dwer rozbil.

Blátošlap se pozvedl a sedl si se zábleskem v očích.

Napůl v dřímotách, ucedil Dwer na jeho adresu varování: "Jestli se opovážíš ho vyplašit, stáhnu tě z kůže!"

Blátošlap zavětřil a znovu ulehl. Brzy se ozvalo rytmické ťukání, jak teet začal klovat do dalšího semene. Vyžádá si to svůj čas; každé tobarové semeno - ořech - zdolá teet přesně za jednu miduru - to je zhruba asi sedmdesát minut - a to bude dělat, dokud nebude pryč i to poslední. Potom - se štěbetavým zahvízdnutím - uletí. Jeden ani nepotřeboval nějaký výtisk z Velké knihovny, aby věděl, jakou funkci určili Buyurové tomuto stvoření. Živý budík pořád pracoval

tak, jak byl kdysi naprogramován.

Lark je na omylu, pokud se týká našeho místa na tomto světě, pomyslel si Dwer, ukolébáván neměnícím se rytmickým ťukáním.

Jsme tu k něčemu. Jijo by bylo velice smutným místem bez lidí, kteří užívají jeho dary.

* * *

Dostavily se sny. Dwer měl vždycky nějaké sny.

Beztvaří nepřátelé se kradli mimo dohled, když putoval zemí pokrytou barvami, jako by se to rozpustila duha, roztekla se po zemi a pak na místě zmrzla. Křiklavé barvy zraňovaly jeho oči. Navíc měl vyprahlé hrdlo a byl beze zbraně.

Sen se posunul. Najednou shledal, že je sám v pralese obrovských stromů, které se zdály natahovat až nahoru k měsícům. Z nějakého důvodu byly ty stromy jaksi hrozivější než předchozí barevná krajina. Utíkal, ale nemohl najít východ z toho lesa, zatímco stromové kmeny začaly žhnout, pak vzplály a počaly vybuchovat.

Zběsilá intenzita jeho noční můry ho vyburcovala k bdělosti a on si sedl s divoce bušícím srdcem. Široce otevřenýma očima zíral do tmy, šťasten, že má kolem sebe skutečné lesy, i když temné a nepřátelské a profukované chladným větříkem. Nezuřila zde žádná ohňová bouře. Celá ta věc se mu jenom zdála.

Ale neklid v něm stále přetrvával. Něco bylo špatně.

Protřel si oči. Na obloze plula nesčetná souhvězdí, na východě už blednoucí pod přelivem předjitřní šedi. Největší měsíc, Loocen, se vznášel nad obrysy horských vrcholů; jeho sluncem ozářená tvář byla posázena jasnými tečkami kopulemi dávno opuštěných měst.

Tak co je tedy špatně?

Nebyla to jenom intuice. Ťukání hodinového teeta se zastavilo. Něco ho muselo vyrušit ještě dřív, než spustil svůj alarm. Dwer zkontroloval okolí a shledal, že noor zcela klidně chrápe. Glaveřice ho tupě sledovala jedním ze svých bezvýrazných očí, zatímco druhé bylo ještě stále zavřené. Náhle věděl, co je za problém.

Můj luk!

Nebyl tam, kde ho předtím položil, na dosah ruky. Byl pryč.

Ukraden!

Zlost zaplavila předjitřní šero oslepujícím záblekem adrenalinu, který mu na chvíli zastřel vidění.

Byly jich tucty, kdo mluvili jen se závistí o jeho luku - mistrovském kusu z laminátového dřeva a kostí, vyrobeném qheuenskými řemeslníky z města Ovoomu. Ale kdo...?

Uklidni se. Přemýšlej.

Mohla by to být třeba Jeni Shenová? Často ho popichovala, lákajíc ho do hry pokeru s lukem jako zástavou. Nebo by to mohl být -

Zastav!

Zhluboka se nadechl, ale bylo to těžké podrobit své mladé tělo disciplíně, když bylo plné dychtivosti a potřeby jednat.

Zastav a poslouchej, co ti má svět co říct...

Nejdřív musel zklidnit zběsilý vír svých vlastních nevyřčených slov. Odložil stranou všechny hlučné myšlenky. Potom se přiměl ignorovat tichý zvuk svého dechu i svůj puls.

Vzdálený, tiše mumlající vodopád se dal nyní snadno rozeznat, odlišit se od všeho ostatního a odložit. Šum větru, méně pravidelný, brzy také vymizel.

Jeden nejasný, jakoby vznášející se zvuk mohl být hodinový teet, křižující poblíž v naději na další tobarová semena. Jiný zvuk, připomínající třepetání, mluvil o medovém netopýru - či o jejich manželském páru - přestal si ho všímat také. Vzal na vědomí tiché pochrupování spícího noora a jemný skřípot glaveřích stoliček, jak zajatec opakovaně přežvýkával svůj žvanec.

Tam! Dwer otočil hlavu. Bylo to zaskřípání štěrku pod něčíma nohama? Možná oblázky padající dolů ze svahu. Něco, nebo někdo - dvojnožec? Téměř tak velký jako člověk, hádal Dwer, a spěchá pryč.

Dwer se rozběhl za zvukem. Klouzaje ve svých mokasínech nehlučně jako duch, uběhl jistou vzdálenost a všiml si, že se zloděj vydal špatným směrem. Pryč od pobřeží. Pryč od Úbočí. Výš do hor Okrajového hřebene.

K průsmyku.

* * *

Když Dwer spěchal nahoru po úzké skalnaté stezce, jeho zlost ustoupila téměř puntičkářsky dodržovanému rytmu pronásledování - napjaté, až extatické koncentraci na každý dopad paty či špičky, účelným pohybům zachovávajícím co největší ticho, dychtivému sondování za každým zvukem, mimo ty, které působil on sám, zvukem, který by mu poskytl nějakou stopu po pronásledovaném. Jeho hlava mu už teď připadala dokonale jasná, nezatemněná předchozí zuřivostí. Ať už byl důvod k tomuto honu jakýkoliv, nemohl si pomoci, aby necítil jakousi podivnou radost. Toto byla jeho práce, jeho umění, to, co nejvíc miloval.

Dwer byl už téměř u zářezu, jímž proudilo šedé světlo, oddělující dva stínové horské vrcholky, když ho něco napadlo.

Počkej - moment!

Zpomalil do klusu, pak do kroku.

To jsem tedy pěkný blázen. Jsem tudy a ženu se za nějakým zvukem, o kterém si dokonce nejsem ani jistý, jestli jsem ho skutečně slyšel - snad to byl ještě pozůstatek toho snu a odpověď tady byla celou tu cestu!

Ten noor.

Zastavil se, bouchaje se pěstí do stehna, a připadal si jako idiot.

To je právě to, co by noor udělal - kradl by věci. Vyměnil by osadníkův otlučený pohár za poklad nebo naopak. Až se vrátí, bude snad na místě, kde luk položil, hromádka ligeřích výkalů? Nebo diamant vypáčený z koruny nějakého dávno mrtvého buyurského krále? Nebo ti všichni - noor, luk i glaver - budou prostě pryč? Blátošlap byl dokonalý komediant, jak dokázal přesvědčivě sehrát to dřímající neviňátko u ohniště. Chechtalo se mu snad to zvíře, když odtud vypálil honit svou vlastní ‚představu'.

Spolu se zlostí se dostavilo i jakési zdráhavé uznání.

Je opravdu dobrý. Dostal mě.

Ale tenhle noor se možná dočká překvapení. Ze všech lidí na Jiju snad jediný Dwer byl schopen najít to zvíře a dokonce i dostat. Bude to těžký lov. Snad i nemožný.

Nebo také i životní lov.

Náhle zalilo Dwera zvláštní jasnozření, které ho naplnilo podivem. Byl toto noorův dar? Nabídnout Dwerovi -

Vpředu před ním, v nejasném šeru nadcházejícího rána, okraj jednoho stínu se pohnul.

Jeho oči byly v tom okamžiku nezaostřené, přizpůsobené periferním vidění a statické scéně. Byl to reflexní lovecký trik, který dělal člověka citlivějším na pohyb - jako teď, kdy se nějaký "balvan" jakoby posunul nalevo a pak se pohnul kupředu, směrem k Průsmyku.

Uši zachytily vzdálený šramot nejistého šplhání, jemnější než vítr. Dwerovo obočí se svraštilo a pak znovu vyrazil kupředu, napřed pomalu, pak stále rychleji.

Když se nezřetelný stín vpředu zastavil, zastavil se i on, udržuje rovnováhu rozepjatýma rukama.

Jasně vykreslený proti předjitřní šedi stín vyčkával ještě pár dur, pak se obrátil a pokračoval v cestě.

Věř svým instinktům, učil ho Fallon Stopař. Starý muž nebyl žádný hlupák a nenaletěl nikomu.

Blátošlap byl evidentně ten nejvíc podezřelý. Snad to bylo proto, proč to Dwera nenapadlo hned na tábořišti. Promarnil by cenný čas obviňováním logického viníka. Ale jeho první impuls byl, koneckonců, přece jen správný. Počáteční předpoklad byl ten pravdivý.

Stín se znovu obrátil. Dwer sledoval lidskou postavu, nyní už očividně poplašenou, prchající s jeho ukradeným lukem. Teď se dal do běhu i on, zřeknuv se jistoty ve prospěch rychlosti. Oblázky se rozletovaly pod jeho nohama do všech stran, mnohé chřestily dolů průsmykem a vyvolávaly ozvěnu. Ten druhý se také rozběhl a skákal pryč jako prchající pruhovaný gusul.

Pouze tři lidé na Jiju byli schopni Dwera předběhnout, a v těžkém terénu už vůbec nikdo.

Hra končí, pomyslel si, když se hnal vpřed v konečném finiši.

Když se jeho kořist zastavila, byl připraven. Když vytáhla nůž, uvědomil si, že přestává legrace. Dwer se napjal ke skoku, očekávaje, že uslyší výkřik vzteku a zděšení.

Ale zlodějova tvář, jak ji letmo zahlédl, když se octl na dosah, byla zcela neočekávaná.

Člověk.

Žena.

Strašně mladá.

A především - zcela a naprosto cizí.

Asx

Osud padl z oblohy.

Na Jijo.

Na Úbočí.

Na Mýtinu Shromáždění.

Do středobodu našich obav a strachů, mnohem dřív, než jsme očekávali.

Přes vzdálenost měřící se na megaparseky, přiletěla loď Pěti galaxií? Taková ohromná vzdálenost... A to poslední, co nám ubohým psancům zbývalo udělat, bylo ujít ten krátký kousek k místu jejich přistání a zdvořile je pozdravit.

Vubben odmítl čest, aby nás vedl. Jijoánská gravitace naše milé g'Keky tak ochromuje, že musejí spoléhat výlučně na kola, používajíce své chůdovité tenké nohy pouze k udržení rovnováhy, a na nerovném terénu se pohybuji téměř tak pomalu jako traekiové. Takže jsme se, Vubben a já, belhali spolu po cestě, pobízejíce naše hoonské, urské, qheuenské a lidské kolegy, aby si pospíšili napřed.

Pocítili jsme tehdy vskutku já/my ten ošklivý pach nevraživosti, závisti a žárlivosti pronikat do centrálního jádra našeho bytí? Nesli jste někteří z vás, moje rozličná já, nelibě naši nešikovnou pomalost ve srovnání s dlouhýma nohama hoonů nebo se svižnýma urskýma nohama? Všechno by vypadalo docela jinak, kdyby naše traekijská uprchlická loď sem byla dorazila s plným vybavením různých variant kruhů, o nichž se traduje, že je naše rasa vlastnila. Legendy vyprávějí o přídatných končetinách, majících sloužit k chůzi i běhu - což prý byly dary mocných Oailiů - o údech, které by dokázaly i tak těžké tělo, jako jsme my, nést tak rychle, jako běhá zpěvavý šakal. Rychle jako Jofur.

Ale byli bychom potom schopni také snášet oailijskou aroganci? Jejich šílenství? Vedli bychom války, tak jako to dělali tu na Jiju po celá staletí qheueni, ursové, hooni a lidé, kteří se přeli a hašteřili mezi sebou až do té doby, kdy Pospolití zesílili natolik, že nastal mír? Ti traekiové, kteří uprchli na Jijo, měli dobré důvody k tomu, že některé kruhy nechali na svém původním světě. Nebo aspoň tak se domníváme.

Ale to už je zase odbočka, která přerušuje tok mého příběhu. Disciplínu, mé kruhy? Ovládněte váš hněv a dejte mu

jiný směr. Udeřte do voskových otisků paměti a vzpomeňte si -

Vybavte si znovu, jak jsme šli, každý svým vlastním krokem, k bočnímu údolí, kde přistála vetřelecká loď. Během té cesty Vubben recitoval z Knihy exilu, největšího ze Svitků, toho, co byl nejméně pozměněn spory, kacířskými názory či vlnami nových příchozích.

"Právo na život je nejisté," zpíval hlasem, který jako by se laskal s duší.

"Hmotné věci mají, svá omezení, avšak mysl je svobodná. Z proteinů, fosforu i energie je zde toho dost, aby to ukojilo jakýkoliv hlad. Proto se tedy nevzpouzejte a neodporujte, když různé jiné bytosti soupeří o to, co fyzicky existuje. Skutečná velkodušnost je pouze v myšlení. Nechť tedy myšlení se stane ohniskem vašeho světa."

Vubbenův hlas měl na nás všechny uklidňující vliv. Štíhlokmenné welpalové stromy se zdály rezonovat jeho slovy, vyluzovat melodii, která jako by se chystala připojit k hudbě Vejce.

Ale přesto, zatímco Vubben mluvil o klidné mysli a o rezignaci, můj/náš bazální segment se neustále snažil zastavit, otočit své nohy a odnést nás pryč odtud! Tento nejspodnější kruh si nejasně uvědomoval, že tam vpředu je nebezpečí, a vysílal výzvu k útěku. Naše horní kruhy musely použít pachové šoky, aby ho přiměly pokračovat v cestě kupředu.

Já/my shledáváme podivným, jak strach funguje u těch, kdo nejsou traekiové. Říkají, že pronikne do všech částí těla, a tudíž že se musí proti němu bojovat všude najednou! Jednou jsme se já/my zeptali Lestera Cambela, jakým způsobem lidé dosáhnou klidu v krizi. Jeho odpověď byla, že to obvykle nedokážou!

Jak podivné. Lidé se přece vždy zdají být tak klidní a pod kontrolou. Je to snad nějaký velký čin, klamat jak jiné, tak sami sebe? Ach, Asxi, zase odbočuješ. Udeř do vosku paměti. Pokračuj. Pokračuj dál až k té lodi.

Sára

Henrik vypadal dost neochotný vykonat svůj úkol.

Sáru to zprvu překvapilo. Nebyla tohle snad ta krize, o níž Likvidátor stále snil? Šance nechat všechno vybuchnout? Zničit vše, na jehož budováni strávili ostatní celé své životy?

Vlastně se Henrik zdál mnohem méně dychtivý než mnozí z občanů, kteří se shromáždili ve Schůzovním stromě v této panikou naplněné noci, poté, co byli svědky, jak z nebe s rachotem spadla ohnivá koule a proletěla pralesem až někam k jeho kořenům. Dva zahradníci a šimpanzí dělník při tom spadli z vysokých větví a zabili se a tucty dalších unikly jen stěží. Farmáři byli nanejvýš rozrušeni.

Velká hala, vytesaná v prostorném, sukovitém nitru prastarého stromu garu, byla napěchována téměř k prasknutí. Sešli se zde téměř všichni dospělí z okruhu jednodenní cesty. Jako nějaká přetékající hromada mřínků ucpávala potící se masa lidí všechny kouty a prostory schůzovní místnosti.

Byla zde přítomna také skupina příslušníků jiných ras většinou hoonských námořníků, jejichž bledá šupinatá kůže a chundelatá bílá srst na nohách ostře kontrastovala s tmavozelenými plášti, přepásanými pod jejich odfukujícími hrdelními vaky řemeny s dřevěnými přezkami. Někteří měli také nad očima třepetajícího se rewqa, aby jim pomohl vysvětlit tento zmatek lidských emocí.

U severního vchodu, kde bylo méně vlhko, podupávalo několik urských obchodnic, neklidně mrskajících svými spletenými ohony. Sára vyslídila dokonce i jednoho osamoceného g'kekského poutníka, kterému z jedné oční stopky prýštil úzkostlivý zelený pot, zatímco ostatní tři ležely zkroucené jako ponožky v zásuvce, ukryté před nevlídným a zmateným vřením okolního davu.

Doktor Lorrek prokázal patrně značný stupeň moudrosti, že se dobrovolně uvolil strávit večer hlídáním raněného cizince.

Pzora, městský lékárník, měl účinný způsob ochrany před tím, aby jeho spodní kruhy nebyly pošlapány. Když se na něj příliš tlačili, traeki jenom vypustil trochu dráždivé, štiplavé páry a i ten nejagilnější občan se mu co nejrychleji klidil z cesty.

Docela určitě tomu tak bylo všude, kde lid uviděl děsivý zjev na obloze. Právě teď se asi lidští hosté někde účastnili qheuenské nebo hoonské schůze a snad i urských kmenových konkláve vedle hučících ohňů na otevřených pláních.

Velký mír je náš největší výdobytek, pomyslela si Sára. Možná to něco zaváží v náš prospěch, budeme-li souzeni. Dospěli jsme dost daleko od dnů válek a zabíjení.

Běda, soudě podle zahořklosti a hněvu, které převládaly na dnešní schůzi, Pospolití měli ještě stále přeci sebou dlouhou cestu.

"Menší opravy?"

Chaz Langmur, mistr tesař, zuřivě gestikuloval z tribuny, normálně používané pro koncerty a divadlo. "Mluvíme tady o ztrátě všeho, co se nachází pod čarou zátopy, a to ještě nepočítáme hráz samotnou? Vy se ptáte, kolik let si to vyžádá, než budeme moci vše vystavět znovu, ukáže-li se tohle všechno jen jako falešný poplach? Klidně počítejte, že celé životy."

Obchodníci a řemeslníci podporovali Langmura hlasitými výkřiky, ale proti nim se v sále ozývaly další, vyjadřující nesouhlas: "Hanba!", od mnoha z těch, kteří měli na sobě šedý úbor farmářů. K všeobecné vřavě se připojily i vzrušené opičí skřeky nad hlavami shromážděných. I když neměli právo volit, bylo místním šimpanzům tradičně povolováno zúčastňovat se schůzí a pozorovat veškeré dění ze štěrbinovitých otvorů vysoko nahoře, kam vylezli po čalounech, kryjících stěny. Kolik z toho rozuměli, bylo ovsem diskutabilní. Někteří žádostivě vřeštěli, když kterýkoliv řečník se zdál příliš vzrušený, zatímco jiní byli tak stranicky zaujatí jako Sářin otec, který nyní povzbudivě poklepával tesaře po zádech.

Tak to pokračovalo dlouhé hodiny. Na tribuně se střídali rozzlobení muži i ženy, citujíce z písem nebo naříkajíce nad

škodami a výdaji, každá strana stále více nedůtklivá, jak rostly jejich vzrušení a strach. Nebyli to jenom lidé, kdo zastávali odlišné názory. Dřevohryzka, matriarcha místního qheuenského úlu, mluvila s přesvědčivou naléhavostí o zachování dolské hráze, zatímco její neteř z Logjam Pondu to prohlašovala za "lacinou a okázalou obludnost". Sára už začínala mít strach, že se obě velké ozbrojené matrony užuž do sebe pustí, ale zakročila první ze starších, Fru Nestor, jejíž malá lidská postava se rezolutně vsunula mezi ně s rewqem na svém čele, zářícím uklidňujícími barvami, až obě qheuenky konečně od sebe ustoupily.

Obecenstvo nebylo o nic lepší. Nějaká žena přišlápla Sáře nohu. Někdo jiný se zase asi určitě tento týden nekoupal, protože se od něj šířil pach podobající se těm nejnepříjemnějším Pzorovým sekretům. Sára docela záviděla Prity, malé postavičce usazené vysoko nahoře na okenní římse, kam se uchýlila s několika lidskými dětmi, které byly ještě příliš malé, než aby mohly hlasovat. Na rozdíl od ostatních šimpanzů vypadala, jako by ji zajímal více její notes než vykřikující, rozvášnění řečníci, a špulíc svůj dolní pysk, zaujatě v něm studovala nějaký matematický problém.

Sára ji záviděla její únik do abstrakce.

Jeden z farmářů vstal, aby promluvil - osmahlý muž jménem Jop, jehož bledě žluté vlasy se mu kolem uší stáčely do prstýnků. Sevřel své velké ruce, zmozolené celoživotní dřinou.

"Nic jiného než handlování o marnostech!" zamítl Jop tesařovy argumenty. "Co byste si chtěli tak nechat? Pár dílen a doků Pomíjivé hračky, jako takové klempířství a papír? Dros! Vše dros! Nějaká ubohá šidítka, co naši hříšní předkové zanechali nám chudákům psancům, aby nám to ulehčilo naše první kroky na cestě k milosti. Ale Svitky říkají, že nic z toho nepotrvá? Je to všechno určeno pro moře?"

Jop se obrátil ke svým přívržencům, zatínaje obě ruce. "Bylo to přece už dávno předtím naplánováno - to, co jsme přísahali, že uděláme, jestliže přijdou hvězdné lodě. Nebo proč jinak bychom podporovali cech likvidátorů?"

Sára se opět podívala na Henrika a jeho syna, sedící vzadu na tribuně. Chlapec Jomah prozrazoval nepokoj tím, že nervózně kroutil čapku ve svých neklidných mladých rukách. Ale jeho otec by mohl být klidně považován za sochu. Henrik zůstat po celou tu dobu naprosto tichý, až na chvíli, kdy jasně a stručně oznámil, že je ke svému úkolu připraven.

Sára si vždycky představovala jejich práci jako frustrující profesi, svou povahou na Jiju zcela unikátní. Po tolika letech příprav - znamenajících nekonečné testování v malém kaňonu v horách - netoužili snad uvidět to všechno realizováno? Já vím, že já bych chtěla.

Kdysi dávno ona, Lark a malý Dwer měli ve zvyku sedávat v jejich podkrovní světničce, pozorovali měsíční světlo, jak se rozlévá po rachotícím vodním kole, a navzájem se strašili hrůznými historkami o tom, co by asi viděli, kdyby někdy nastala ta chvíle, že by Henrik musel zapálit své zápalné šňůry. S příjemným pocitem hrůzy, a níž věděli, že je falešná, počítali vzrušením zrychlené tepy svého srdce, dokud - bum!

Dwer strašně rád vyráběl patřičné zvukové efekty, zvlášť detonaci, která měla zlikvidovat hráz, doprovázeje to máváním rukama a pliváním. Sářin mladší bratr pak vesele popisoval, jak ohromná vodní stěna obrací a odhazuje jako hříčky pyšné čluny a lodě, drtí Nelovy sušící stojany a žene se k oknu jejich ložnice jako obrovská pěst.

Potom se toho chopil Lark a děsil mladší děti líčením, jak vodní proud odřízl jejich podkroví a unáší ho, nakloněné na bok, přes garuový les, zatímco farmáři to bezmocně a s lítostí pozorují. Každé takové předstírané popisování konce málem přimělo Sáru a Dwera křičet, dokud se starší bratr nezačal smát, a oni vyskočili a začali ho tlouct pěstmi, aby už s tím přestal.

Ale přece jen, potom, co Dwer a Lark dělali vše, co bylo v jejich silách, aby ji vyděsili, byli to oni, co sebou v noci házeli a převraceli se, zatímco Sára nikdy neměla noční můry. Když se jí někdy zdálo o výbuchu hráze, představovala si tu velkou vlnu pouze jako něco, co je jenom prostě jemně vezme do své dlaně. Zahalilo to vše na Jiju jako pěna, která se pak magicky přeměnila na jakýsi chmýřitý druh mraku. Její snová fantazie pak vždycky skončila tak, že se vznášela nocí prozářenou hvězdami a její tělo bylo lehčí než mlha a beze strachu.

Halasný řev souhlasu ji se škubnutím přivedl zpět do přítomnosti. Nejdřív nemohla poznat, jestli se jedná o příznivce radikální akce nebo o ty, kteří se rozhodli neničit práci devíti generací jenom na Základě svědectví svých vlastních očí.

"Nemáme zdání, co bylo to, co jsme viděli!" prohlásit její otec, pročesávaje si svými drsnými prsty vousy. "Můžeme si být skutečně jistí, že to byla vesmírná loď? Mohl to být také meteor, co proletěl kolem. To by vysvětlovalo všechen ten rámus a zmatek."

Úsměšky a dupání uvítaly tento názor. Nelo rychle pokračoval: "Dokonce i kdyby to byla skutečná loď, neznamenalo by to ještě, že jsme byli objeveni! I jiná vesmírná plavidla přišla a zase odešla - například zangské koule přišly nasát vodu z našeho moře. Zničili jsme snad tehdy něco? Zapálily snad starší kmeny svá města, když jsme přišli my lidé? Jak můžeme vědět, zda to není nějaká další tajná loď, přivážející sedmou rasu psanců, aby se připojila k naší Pospolitosti?"

Jop posměšně odfrkl.

"Nechte mě, ať připomenu učenému výrobci papíru - tajné lodi se kradou, plíží! Přicházejí pod pláštěm noci, ve stínech mraků a horských vrcholů. Tohle nové plavidlo však nic takového neudělalo. Mířilo přímo na Mýtinu Vejce, a to v době, kdy tam byly postaveny pavilony pro Shromáždění a pro Nejvyšší rádce Šestky."

"Přesně tak!" vykřikl Nelo. "Touhle dobou už rádci budou dobře zpraveni o situaci a dali by nám signál, budou-li to pokládat za nutné -"

"Signál?" přerušil ho Jop. "To myslíte vážně? Rádcové nám neustále připomínají, že se tomu nedá důvěřovat. Jestliže by došlo ke krizi, signál může být právě to, co vzbudí pozornost! Nebo -" a tu se Jop významně odmlčel - "nebo co když třeba nemohly být signály vyslány z daleko hroznější příčiny?"

Nechal dav, aby si nechal projít myslí to, co právě nadhodil, a vzrušené oddechováni v sále svědčilo, že k tomu skutečně došlo. Téměř každý přítomný měl příbuzného či blízkého přítele, který letos podnikl pouť.

Lark a Dwer - jsou v bezpečí? pomyslela si Sára s úzkostí. Uvidím je ještě někdy?

"Tradice ponechávají na každé komunitě, aby si zvolila. Máme snad my právo chtít nějaké úlevy, když naši milovaní zaplatili už snad mnohem vyšší cenu než několik budov a smradlavou hráz?"

Velmi zuřivé a uražené protesty řemeslníků byly přehlušeny bouřlivou podporou Jopových následovníků. "Klid!" zaječela Fru Nestor, jenže její rozkaz zanikl ve všeobecném chaosu. Jop a jeho spojenci volali po hlasování.

"Zvolte zákon! Zvolte zákon!"

Nestor se zvednutýma rukama stále žádala o klid, očividně se obávajíc o své město, jemuž hrozilo rozmetání na kusy - redukce na pouhou farmářskou vesnici, bohatou sice na úctu, ale jinak o málo víc. "Má ještě někdo co říct?"

Vystoupil Nelo a znovu se pokusil, ale ztratil odvahu pod palbou hvízdání a řevu. Kdo kdy viděl, aby se takhle zacházelo s výrobcem papíru? Sára vnímala jeho zahanbení a potupu, ale daleko horší to bude, až jeho milovaná továrna bude odfouknuta do zapomenutí všezničující zátopy.

Napadlo ji něco podivného - co tak odkrást se tajně do své staré podkrovní světničky a počkat tu na vlnu? Kdo to předpovídal správně? Dwer a Lark? Nebo byly správné ty obrazy, které ona viděla ve svých snech? Byla by to jedinečná životní šance zjistit to.

Znovu začínající štěbetání se ztlumilo, když se kdosi prodral vpřed ze shluku bledých hoonských námořníků. Bylo to stvoření připomínající kentaura, s dlouhým ohebným tělem a kůží jako skvrnitý satén. Trup se vpředu rozvětvovat do dvou krátkých, silných paží bez ramen a mohutného hadovitého krku. Úzká špičatá hlava měla tři černé oči, z nichž jedno bylo facetované a bez víčka, všechny posazené kolem trojúhelníkové tlamy. Byla to urská obchodnice, kterou Sára znala ze svých minulých návštěv v Dolu, která skupovávala kovové a skleněné střepy a prodávala jednoduché buyurské nářadí, vydolované z nějakých starých ruin. Urska půvabně a nervózně přešlapovala z nohy na nohu, jako by se obávala, že její kopyta by mohla uváznout ve škvírách mezi hrubými podlahovými prkny. Pozvedla paži, čímž odhalila pohled na modravý mateřský vak dole, akt, který by mohl mít na shromážděních jejího vlastního kmene zcela odlišný význam, ale Fru Nestor to vzala jako žádost o dovolení promluvit, což také s malou úklonou povolila.

Sára zaslechla nějakého člověka zamumlat potichu - "mezek" - což byla hrubá připomínka dnů, kdy nově příchozí pozemšťané byli nuceni svádět urputné boje s urskými kmeny o půdu a vážnost. Jestliže obchodnice tuto urážku zaslechla, ignorovala ji, protože musela věnovat pozornost jak mladému ursovi, obývajícímu jednu ze dvou kapes vaku, tak i té druhé, která se nadouvala hemživým pohybem. Mezi tolika lidmi nemohla urska použít galaktické Dvojky - běžného dialektu Plání, ale promluvila v novoangličtině, navzdory nevýhodě, kterou představoval její rozštěpený horní ret.

"Můžete mně žikat Ulgor. Děkuji vám za vaši ždvožilost, která še meži Šeštkou čení. Chči še jenom žeptat otážky týkající se toho, o čem še dneš hovožilo. Má první otážka je... Není to věč, kterou by rožhodli naši rádči? Proč nenechat tyto moudré rožšoudit, žda už velký čaš Šoudu naštal?"

S nadsazenou ukázkou mužské trpělivosti Jop odpověděl: "Učená sousedko, Svitky vyzývají všechny vesnice, aby jednaly nezávisle a aby vyhladily všechny známky, jež by mohly být spatřeny z oblohy! Toto nařízení je prosté. Žádného složitého posouzení není třeba.

A kromě toho," uzavřel, "není čas, abychom si poslechli, co si o tom myslí rádci. Všichni jsou pryč, na Shromáždění."

"Promiň," sklonila Ulgor své přední nohy. "Všichni ne. Pár še jich ždrželo v režidenči, v Šále knih v Biblošu, či ne?"

Nastal zmatek, jak se lidé dívali jeden na druhého, potom Fru Nestor vykřikla: "Sál knih v Biblosu! Ano, to je pravda. Ale Biblos je stejně mnoho dní cesty odtud, člunem."

Ulgor znovu nesouhlasně sklonila svůj dlouhý krk. "Ale já pšeče šlyšela, že ž toho nejvyššího štromu v Dolu jeden může vidět pšeš bažinu tekoučího píšku až na škleněné útešy nad Biblošem."

"S dobrým teleskopem," nerad připustil Jop, ve střehu, protože to mohlo podkopat moment rozdmýchání davových vášní. "Ale pořád nevidím, k čemu by to bylo -"

"Oheň!"

Všechny tváře se obrátily k Sáře, která vykřikla ještě dřív, než se jí toto poznání stačilo plně zformovat v mozku.

"Viděli bychom plameny, kdyby Knihovna hořela!"

Dav s mumláním na ni zůstal zírat, dokud to nevysvětlila. "Vy všichni víte, že jsem často měla práci v Biblosu. Měli tam plán pro nepředvídané okolnosti jako každý jiný. Jestliže to rádcové nařídí, knihovníci mají odnést pryč všechny knihy, co mohou pobrat, a zbytek spálit."

Toto prohlášení způsobilo, že v sále zavládlo ponuré ticho. Zničení dolské hráze byla jedna věc, ale ztráta Biblosu byla opravdovým znamením konce. Neexistovalo žádné další místo, které by představovalo ústřední centrum lidského života na Jiju.

"Nakonec se mají zbourat i pilíře, které podpírají kamennou střechu, a vše se má obrátit v popel. Ulgor má pravdu. Mohli bychom vidět každou změnu, která by byla dostatečně veliká, zvlášť když Loocen vyjde už tuto hodinu."

Fru Nestor vydala okamžitě rozkaz. "Pošlete někoho tam nahoru, aby se podíval."

Několik chlapců vyskočilo a prolezlo okny ven, doprovázeno tlupou hulákajících šimpanzů. V řadách přítomných se šířilo nervózní mumlání, zatímco napjatě čekali. Sára se cítila nepříjemně, uvědomujíc si, že je středem pozornosti, a sklopila oči.

Takhle nějak by to udělal Lark. V poslední minutě vzít do rukou řízení schůze a přinutit ty druhé, aby jednali. Joshu měl tuto impulsivnost v sobě také - dokud ho v těch posledních týdnech nesklátila nemoc...

Uzlovité, staré prsty uchopily její a učinily tam přítrž jejím bezútěšným myšlenkám. Rychle vzhlédla a uviděla, že Nelo v poslední hodině zestárnul. Nyní osud jeho milovaného vodního mlýna závisel na zprávách seshora.

Jak míjely jednotlivé nekonečně dlouhé dury, došel jí teprve teď význam její ponuré předpovědi.

Biblos.

Sál knih.

Už jednou si tam oheň vybral svou strašlivou daň. I tak byl ale zbylý archiv tam největším příspěvkem, který lidstvo věnovalo Pospolitosti, a rovněž příčinou jak závisti, tak i obdivu ostatních ras.

Co se z nás stane, jestliže to vše zmizí? Hrdinové pastorální idylky? Paběrkáři, žijící ze zbytků, vymetených z pradávných buyurských sídel? Nebo se všichni stanou farmáři?

Tak to aspoň vypadalo s ostatními pěti rasami, když přišli první lidé. Hašteřící se primitivové se svými téměř nefungujícími občanovými zřízeními. Lidstvo zavedlo nové cesty a změnilo dosavadní pravidla, skoro tak pronikavým způsobem jako příchod Vejce o několik generací později.

Nyní má být tedy náš sestup ze svahu rychlejší? Ztratíme i těch pár reliktů, které nám připomínají, že jsme kdysi putovali po galaxiích? Odhodíme naše knihy, nástroje i šaty, až budeme jako glaveři? Čistí a podle rozhřešení nevinní?

Podle Svitků to byla jedna cesta k Vykoupení. Mnozí, jako Jop, na to věřili.

Sára se snažila neztrácet naději, dokonce i kdyby přišla zpráva o plamenech a dýmu v noci. V každé době bylo venku, mimo Biblos, sta a sta knih, zapůjčených široko daleko jednotlivým komunitám.

Avšak několik textů, úzce se týkajících Sářiny specializace, přece jenom zřídkakdy opustilo svoje zaprášené police. Hilbert. Somerfeld. Witten a Tang, Eliahu - jména velkých duchů, které intimně znala i přes staletí a parseky. Důvěrná známost s čistými, téměř dokonalými myšlenkami. To všechno shoří. Jediné kopie. O něco později se její výzkum obrátil k dalším oblastem - chaotickým úpadkům a vzestupům jednotlivých jazyků - ale matematiku stále nazývala svým domovem. Hlasy v těchto knihách se vždy zdály živé, jejich duch byl živý. Nyní trnula strachem, že se dozví, že už neexistují.

Pak ji náhle, úplně neočekávaně, napadla nová myšlenka, jako reakce na její zármutek z poplašné zprávy.

Jestliže to opravdu přišli Galaktici, co vlastně znamená pár tisíc papírových svazků? Jistě, budou nás soudit za zločin našich předků. Nic tomu nezabrání. Ale zatím, na palubě jejich lodi...

Sáru napadlo, že by mohla dostat šanci navštívit naprosto jiný druh knihovny. Takové, která by převyšovala bibloský archiv asi tak, jako polední slunce pohltí záři svíčky. Jaká příležitost! I kdyby se z nás brzy stali zajatci galaktických pánů z Migračního institutu a bylo nám určeno vězení na nějakém vězeňském světě, těžko nám budou moci odepřít šanci číst!

Ve zprávách, které se zachovaly z těch nejstarších dnů, četla o "přístupových" počítačových databázích, přetékajících znalostmi jako nějaké teplé moře, nechávající tě naplnit si jimi mysl, všechny póry tvého těla. Vrhnout se střemhlav do oblaků moudrosti.

Mohla bych zjistit, jestli má práce je původní! Nebo jestli už byla někdy vykonána, desetimilionkrát během té miliardy let od počátku galaktické kultury!

Tato myšlenka se jí náhle zazdála jak arogantní, tak i pokořující. Její strach z velkých vesmírných lodí trval nezmenšeně dál. Zůstala v ní prosebná modlitba, aby to všechno byla jen nějaká chyba nebo meteor nebo nějaká úděsná iluze.

Ale rebelský koutek její rozbouřené mysli pociťoval něco nového - jakýsi probuzený hlad.

Kdyby jenom...

Myšlenky se jí znovu přetrhly. Kdesi vysoko nahoře nějaký chlapec strčil hlavu skrz Štěrbinové okno. Vise hlavou dolů, křičel z plna hrdla: "Žádný oheň!"

Připojili se k němu další, z různých míst, kteří křičeli totéž. Šimpanzi se také přidali se svými vzrušenými skřeky, které se rozléhaly po celém přeplněném sále.

"Žádný oheň - a kamenná střecha pořád stojí!"

Starý Henrik pomalu vstal a předtím, než i se synem odešel, promluvil ke starším jediné slovo. Sára si přečetla likvidátorův konečný závěr z jeho rtů:

"Počkáme."

Asx

Naše skupina, složená z několika ras, pokračovala v cestě k místu, kde byla naposled viděna cizí loď - planoucí válec - jak sestupuje za nízký kopec. Po cestě pokračoval Vubben v recitování dalších úryvků ze Svitku o nebezpečí.

Vpředu se ozvaly výkřiky. Davy se se syčením a mumláním strkaly podél vrcholku hřebene. Museli jsme odstrkovat lidi i hoony, abychom se mohli prodrat skrze ně.

A hned potom, neviděli jsme hnízdo? Novou světlinu, lemovanou roztříštěnými stromy, z nichž se ještě pořád kouřilo všude, kde je paprsek seřízl a srazil k zemi.

A uprostřed vší té zkázy - stále ještě svítíc žárem od svého průniku atmosférou - se vznášela příčina.

Blízko nás se lidští i urští řemeslníci dohadovali v těžko srozumitelné hantýrce strojnické kasty, jestli tenhle knoflík či tamten puchýř by mohl být zbraň nebo senzor. Ale kdo z nás na Jiju měl tu zkušenost, aby to uhodl? Naše lodě už před dávnou dobou byly zničeny, aby se připojily k tavící se planetové kůře. Dokonce i ti, kdo přišli jako poslední, lidé, byli už mnoho generaci vzdáleni od těch, kteří byli hvězdnými poutníky. Žádný žijící člen Pospolitostí nikdy nic podobného ještě neviděl.

Byla to loď civilizace Pěti galaxií. To bylo to jediné, co většina techů mohla říci.

Ale přece jen - kde byla paprsčitá spirála? Symbol, který měl být umístěn na přední straně každé legální galaktické vesmírné lodi? Naši starostliví mistři tradic vysvětlují - spirála není pouhý symbol. Tiše to běží. Nezaujatě to pořizuje záznamy. Objektivně nese v sobě svědectví o všem, co se vidělo a udělalo, všude, kudy loď letěla.

Dívali jsme se a hledali toto znamení, ale na inkriminovaném místě byt Sen ožehlý lesklý kov. Vše bylo odstraněno a

zůstala pouze prázdná plocha, hladší než qheuenská larva.
Potom náš zmatek vystřídalo porozumění. Uvědomění, co vlastně tato loď představuje.
Ne velký Institut, jak jsme si napřed mysleli.
Ani ne legální, plnoprávné hvězdné klany - nebo snad tajemné Zangy.
Dokonce ani ne psance, takové jako my.
Ne, nikoho z nich, ale někoho mimo zákon. Darebáky, ještě o stupeň horší, než byli naši předkové.
Zločince.
Na Jijo přišli zločinci.
III.

KNIHA O MOŘI

Je paradoxem života, že všechny druhy se začnou množit už po pouhém přemístění.
Každý ráj hojnosti se brzy naplní, aby z něj už nikdy víc nebyl žádný ráj.
Jakým právem tedy my vyhnanci žádáme svět, který byl kdysi poctivě vysídlen, aby mírumilovně živil křehký nový život, uchován před hladovými národy?
Vyhnanci, měli byste se bát hněvu Zákona, až vás tu najde, žijící bez povolení, nepotrestané.
Ale až přijde soud, zákon bude také
váš štít, mírnící svou spravedlností
váš oprávněný ortel.
Je ale horší druh hrůzy, číhající
ze zlobné oblohy.
Je tu jiné nebezpečí. Takové, které přichází s naprostou absencí zákona.

Svitek o nebezpečí

Vypráví Alvin

No dobrá, nejsem tak rychlý a pohotový jako někdo. Nikdy mně to nebude myslet tak rychle jako Huck, která by mě mohla ve verbálních kruzích doslova obíhat kolem dokola.
Myslím si ovšem, že je to tak jenom dobře. Klidně bych mohl vyrůst v tomhle malinkém hoonském přístavu a pokládat se za úžasně chytrého chlapíka - tak vtipného a báječného jako můj literární jmenovec - jenom proto, že umím číst každou knihu v novoangličtině a mít o sobě vysoké mínění jako o spisovateli. Je dobré, že mám po boku tohohle malého g'kekského génia, žijícího v sousední knutě, aby mi připomínal, že i nadprůměrný hoon je pořád jenom hoon. Hloupý jako osel.
Každopádně nyní jsem tedy byl zde, dřepěl mezi dvěma svými nejlepšími kamarády, kteří se hádali ohledně toho, co podniknout s nastávajícím létem, a nikdy mě nenapadlo, že oba, Huck i Kleštík, jsou vlastně něco jako mé kruhy, obklopující mé nitro ve více než jedné úrovni.
Kleštík se nám několik dur snažil vylíčit "monstra", jakési šedivé nejasné tvary, o nichž si myslel, že je zahlédl v kalné vodě, když mířil ke svým humřím ohrádkám. Tohle vykládal každému z nás už tolikrát, že bychom neposlouchali, ani kdyby nám snad donesl stoličku Moby Dicka s dřevěnou nohou zapíchnutou na jednom konci jako párátko. Nakonec si zhluboka povzdechl všemi svými pěti ústními otvory na jednou, vzdal to a briskně přepnul na obhajobu svého Projektu Nautilus.
Kleštíka to strašně vzalo, když se dověděl, že Huck chce od tohoto plánu upustit. Nohy zvednuté po opačných stranách svého tvrdého krunýře, syčel jako píšťaly na parních varhanách.
"Podívejte, my jsme už všecko schválili-li. My teď musíme dodělat ten bat, nebo jinak nač jsme to dělali-li celý rok - rok?"
"Udělals většinu truhlářské a testovací práce," poukázal jsem. "Huck a já jsme většinou jen kreslili plánky pro -"
"Přesně tak!" vmísila se Huck, dvě z jejích očí poskakovaly důležitostí.
"Jistě, pomáhali jsme s návrhy a s malými částmi. Byla to legrace. Ale já jsem nikdy nenaznačila, že bychom skutečně měli jet v té zatracené věci až na dno moře."
Kleštíkova modrá kupole se po celou tuhle dobu zvedala a jeho oční pruh se zdál přímo vibrovat. "Ale vy říkali, že je to zajímavé-vé! Řekli jste, že ten nápad je vynikající-cí!"
"Pravda," přitakala Huck. "Teoreticky je to úplně paráda. Ale je tu jeden problém, kamaráde. Je to také nebezpečné."
Kleštík ucouvl, jako by ho ta myšlenka vůbec nikdy nenapadla. "Ale tys... nikdy o ničem takovém nemluvila."
Otočil jsem se, abych se podíval na Huck. Nebezpečné. Ve všech našich dobrodružstvích, která jsme prožívali, jak jsme rostli, ona jediná se vždy zdála odhodlaná riskovat, povzbuzujíc nás k tomu svými štiplavými poznámkami a pošklebky, jak to dokáže jen g'Kek při těch řídkých příležitostech, když odloží zdvořilost a pokusí se být hrubý. Protože Huck byla sirotek a Ur-ronn a Kleštík pocházeli z ras s málo vyvinutým rodinným smyslem, takže by je nikdo ani příliš nepostrádal, kdyby přišli o život, byl jsem to obyčejně já, kdo byl ten hlas, co nabádal k opatrnosti. Byla to role, kterou jsem ze srdce nenáviděl.
"Jo," řekla Huck. "No, tak je teda načase, aby někdo ukázal rozdíl mezi riskem, o kterém se uvažuje, a mezi spácháním

vyložené sebevraždy. Což by také byla, kdybychom se někdy pokusili o jízdu na palubě toho tvého těžkopádného krámu, Kleštíku!"

Náš chudák qheuenský přítel vypadal, jako by mu někdo vrazil hůl do jeho nožního ústního otvoru. Jeho kupole se mátožně otáčela. "Vy všichni jste vě-věděli, že jsem nikdy nežádal od svých přá-přátel-tel -"

"Jít někam, kam bys nešel i ty?" opáčila Huck. "To je teda od tebe ohromné, protože teď mluvíš o tom, že nás zatáhneš dolů pod vodu, tam, kde ty jsi jako doma, ale my ne."

"Jenom poprvé-vé!" odsekl Kleštík. "Teprv až uděláme pár zkušebních ponorů, půjdeme hlouběji. A já tam budu vevnitř s vámi a podstoupím stejné rizi-riziko-ko!"

"Jen do toho, Huck," vmísil jsem se do toho. "Dej té ubohé chlapácké skořápce co proto."

"Každopád-ně-e-," oplatil nám to Kleštík, "a co ten tvůj plán? Bat by byl poctivý a podle zákona. Ale ty chceš porušit řád a udělat něco jako sooner-er!"

Nyní byla řada na Huck uchýlit se do defenzívy. "Jaký sooner? Nikdo z nás se nemůže rozmnožovat jeden s druhým, takže zde se nejedná o spáchání tohohle zločinu, když budeme za čárou. Každopádně, lovci a inspektoři chodí za značky také."

"Jistě. Ale s dovolením od rád-rádců!"

Huck pokrčila dvě oční stopky, jako by chtěla naznačit, že by se neobtěžovala s nějakými malichernými detaily zákona. "Pořád dávám přednost špatnému chování před vyloženou sebevraždou."

"Myslíš tím, že dáváš přednost šílenému výletu k jakýmsi rozbitým buyurským zříceninám, jenom abys si přečetla nudné značky na zdi, než abys využila možnost uvidět Žumpu? A skutečná živá monstra?"

Huck zasténala a znechuceně se roztočila v kruhu. Předtím nám Kleštík vyprávěl o věci, kterou zahlédl dnes ráno v mělčinách jižně od města. Přísahal, že viděl, jak se kolem mihlo něco se stříbrně zářícími šupinami, plácajíc čímsi, co z dálky vypadalo jako podvodní křídla. Protože jsme takových příběhů vyslechli moře už od Kleštíkova dosažení dospělosti, nedávali jsme ani tomuto poslednímu příliš víry.

Dopadlo to tak, že se na mě oba obrátili, abych to já rozhodl.

"Vzpomeň si, Alvine," vemlouvala se Huck. "Přece jsi slíbil -"

"Vy slíbili mně už před mnoha měsíci!" vykřikl Kleštík, který byl tak rozčilený, že zapomněl i koktat.

V tu chvíli jsem se cítil jako traeki mezi dvěma hromadami opravdu zralé mrvy. Cítil jsem nutkání jít a podívat se do hloubek Žumpy, kde končilo všechno to uhlazené, atraktivní a galaktické už od doby, kdy odešli Buyurové. Podmořské dobrodružství úplně jako v knihách od Hallera či Verna.

Ale na druhé straně měla Huck pravdu, pokud šlo o Kleštíkův plán být Ifniným bláznem. Riziko snad mohlo stát za to qheuenovi s nevyvinutým rodinným povědomím, jenž dokonce ani s jistotou nevěděl, kdo byla jeho matka, ale já vím, že můj lid by nesl těžce, kdybych odešel a zemřel a nezanechal po sobě ani svou srdeční páteř k rozemletí a vuphynování.

Na druhé straně, Huck navrhla plán téměř stejně velkolepý - najít nápisy dokonce starobylejší než knihy, které na Jijo přinesli lidé. Dokonce snad i opravdické buyurské příběhy. Tato myšlenka odstartovala brnění v bříškách mých prstů.

Nakonec jsem byl přece jenom ušetřen nutnosti dělat rozhodčího. To proto, že přiběhla moje noořice Huphu, vrhla se Kleštíkovi pod nohy a Huck mezi kola a vyštěkávala cosi o naléhavém vzkazu od Ur-ronn.

Ur-ronn nás chtěla vidět.

A víc než to - měla pro nás velké překvapení.

* * *

Ach ano. Huphu potřebuje představit.

Tak za prvé, není to vlastně tak úplně můj noor. Tak trochu se kolem mě potlouká a zdá se, že jí moje mračeni dělá dobře, a většinou udělá, co chci. Stejně je těžké popsat vztah mezi hoonem a noorem. To slovo - vztah - zahrnuje v sobě určitý význam, který zde však není. Snad je to jeden z těch případů, kde novoanglická flexibilita, kterou lze obvykle vyjádřit téměř vše, tady selhává.

Na každý pád Huphu rozhodně není žádný řečník, co by v něčem mohl rozhodnout. Není rozumná bytost jako my, členové Šestky. Ale protože se zúčastňuje drtivé většiny našich dobrodružství, myslím, že je právě tak členem naši party jako každý z nás. Většina lidí říká, že nooři jsou bláznivi a nevyzpytatelní. Jisté, vypadá to, že je jim jedno, jestli žijí, nebo umřou, pokud se jím naskytne něco nového. Převážná část jich přišla o život pravděpodobně spíš ze zvědavosti než od ligerů na souši nebo od mořských starků v moři. Tak jsem hned věděl, jak by asi Huphu v našem sporu hlasovala - kdyby uměla mluvit.

Naštěstí ví dokonce i Kleštík, že lepší než se dohadovat je nechat rozhodnout vždy ji.

Tak tedy jsme byli tady a hádali jsme se ostošest, když tenhle malý noor najednou vyskočí na hráz a ječí jako blázen. Hned jsme věděli, že je to signalizovaný vzkaz, který předává, poněvadž to dávalo smysl. Nooři nemůžou mluvit galaktickou Dvojkou ani jiným jazykem, kterým kdy kdo mluvil, ale můžou se naučit zpaměti a pak opakovat kterýkoliv signál, jehož záblesk zahlédnou svýma ostrýma očima. Když vysílající udá označení nebo přezdívku, můžou vědět i pro koho ten vzkaz je. Je to ohromný talent, který by mohl být strašně užitečný, kdyby to ovšem dělali uvědoměle, a ne jenom, že se tak cítí.

Huphu se teď tak určitě musela cítit, protože příští věc, co jste mohli slyšet, bylo, jak vyštěkává sled symbolů písmen, tvořících sdělení v galaktické Dvojce. (Počítám, že nějaký starý telegrafista, pracující s morseovkou, jako třeba Mark Twain, by také dokázal Dvojku, kdyby to zkusil.)

Jak jsem už říkal, vzkaz byl od naší urské kamarádky Ur-roon a zněl - OKNO JE HOTOVÉ. RYCHLE PŘIJĎTE. STALA

SE MOC DIVNÁ VĚC!

Na konec jsem dal vykřičník, poněvadž v ten moment, co Huphu skončila s memorováním a uviděla záblesk na Mount Guennu, znamenající konec zprávy, uzavřela ji divokým štěkotem, projevujícím přímo extatické vzrušení. Jsem si jist, že to, co ji přimělo pobíhat v šílených kruzích a chňapat si po vlastním stínu, byla právě ta slova "moc divná věc".

"Vezmu si svůj vodní vak," řekl Kleštík po krátké pauze.

"A já si přinesu své ochranné brýle," přidala se Huck."

Vezmu si plášť a sejdu se s vámi u dráhy," ukončil jsem to.

Žádné další diskuse nebylo třeba. Ne na pozvání jako tohle.

IV.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Toto je báje, kterou si vypravují g'Kekové, jedna z těch opravdu nejstarších, která byla přinesena sem dolů už Tehdy, kdy jejich tajná loď dorazila na Jijo, a která byla ústně předávána po téměř dva tisíce let, než byla přenesena na papír.

Tato pověst mluví o mládeži, jež znovu obnovila dokazování srdnatostí tzv. "bruslením na niti" v jednom z orbitálních měst, kam g'Kekové přesídlili potom, co dali v zástavu svůj domovský svět a přišli něj.

V tomto zvláštním městě, neomezovaném žádnou gravitací, obvyklou na pevné zemi, si mladí pánové na kolečkách, generace již zrozená ve vesmíru, oblíbili novou hru - přelétnout lesklými obručemi svých kol po tom nejtenčím svazku barevných šňůr kabelů, jež napjali v různých úhlech přes prázdnou vnitřní dutinu jejich umělého světa. Jeden takový bruslař -jak říká pověst - se odvažoval dalších a dalších krkolomných sázek, vychutnávaje si jejich riziko, velice odvážně přeskakoval mezi pavučinovitě tenkými svazky, až občas i volně letěl v prostoru s šíleně se točícími koly, než zase střemhlav dopadl na nejbližší lano, opilý pocitem extatické volnosti.

Pak jednoho dne se protivník, kterého porazil, začal mladému šampiónovi pošklebovat.

"Vsadím se, že nedokážeš přejet tak blízko, abys mohl ovinout šňůru kolem slunce!"

Dnešní jijoánští žáci shledávají tuto část pověsti zmatenou. Jak by mohlo být slunce na dosah uvnitř dutého rotujícího kamene? V současném stavu, kdy větší část naší sekce vesmírné technologie je zničena, učiliště v Biblosu je špatně vybaveno k tomu, aby vysvětlilo podobné náznaky. Náš nejlepší odhad je, že příběh se časem zkomolil, tak jako většina dalších vzpomínek z minulosti podobné bohům.

Konečně, na technických detailech nezáleží tak jako na moralitě, která z příběhu vyplývá - je nerozvážné měřit se se silami jsoucími nad naše chápavá. Blázen, který to dělá, se může spálit, tak jako ten bruslař v tomto příběhu, jehož dramatický konec zažehl ohnivou bouři planoucí po tenkých šňůrových stezkách, křižujících žhnoucí vnitřní oblohu zničeného města.

Sebrané mýty jijoánské Sedmičky
Třetí vydání, sekce folklóru a jazyků, Biblos
Rok exilu 1867

Dwer

Po skončení své učednické doby navštívil Dwer snad každou vesnici a také farmu v jijoánské obydlené zóně, počítaje do toho i ostrovy a jedno nebo dvě tajná místa, o nichž se pod přísahou nesměl zmiňovat. Setkal se s poměrně velkým počtem osadníků z každé rasy včetně většiny lidské populace na Úbočí.

S každou novou uplynulou durou si však byl pořád více jist, že jeho nová zajatkyně není ani z jedné z nich.

Překvapení Dwera znervóznilo. Iracionální vina ho udělala dvojnásobně vzteklým.

"Ta nejhloupější věc, cos mohla udělat," říkal dívce, která seděla u vychladlého ohniště a třela si hlavu, "bylo ukrást mně luk. Jenže vytáhnout nůž, to byl vrchol! Jak jsem mohl vědět, že jsi jenom děcko, tam nahoře v té tmě? Mohl jsem ti v sebeobraně zlomit vaz!"

Bylo to poprvé, co někdo z nich vůbec promluvil od té chvíle, kdy její hlava zaduněla o zem a tělo skleslo a znehybnělo, takže si ji mohl přehodit přes rameno a odtáhnout nazpět do tábora. Cizí děvče vlastně vědomí nikdy úplně neztratilo, takže když ji posadil na zem vedle ohniště, brzy se vzpamatovalo. Nyní si hnětla svou bolavou hlava a pozorovala přimhouřenýma očima glaveřici a noora.

"Já... myslela, že jsi... liger," vykoktala nakonec.

"Ukradlas můj luk, pak jsi utekla a myslela sis, že tě honí liger?"

Tolik alespoň mluvilo v její prospěch - vypadala nyní jako opravdu ubohý lhář. Ve světle pokračujícího svítání bylo nyní vidět její drobnou, schoulenou postavu zahalenou cáry uboze vydělané kůže, posešívané zvířecími šlachami. Její vlasy, svázané do krátkého koňského ohonu, který vypadal jako useknutý, byly vlnité a červenavé hnědé. Na její tváři alespoň co se dalo rozeznat pod nánosem špíny - byly významnými rysy nos, patrně kdysi zlomený, a dost ošklivá rudá jizva táhnoucí se po její levé líci a hyzdící obličej, který by jinak mohl být snad i hezký, ovšem po důkladném

vydrbání.
"Jak se jmenuješ?"
Sklonila hlavu a cosi zamumlala.
"Jak? Neslyším."
"Řekla jsem Rety!" Poprvé se střetla pohledem s jeho očima a její hlas ztvrdl vzdorem. "Co chceš se mnou udělat?"
Přiměřená otázka, za těchto okolností. Dwer si třel bradu a nezdálo se mu, že má příliš na výběr. "Myslím, že tě vezmu na Shromáždění. Je tam většina rádců. Jestli jsi dostatečně stará, zodpovíš si stížnost, a jestli ne, budou přivedeni tvoji rodiče. Mimochodem, kdo je to? A kde žijí?"
Znovu se setkal se zarputilým mlčením. Nakonec však zamumlala: "Mám žízeň."
Oba společníci, jak glaveřice, tak i noor, se obrátili a strčili nos do prázdné láhve. Potom se na něj vyčítavě podívali. Co, sakra, mám být? pomyslel si vztekle Dwer. Pro každého něco jako tatínek?
Povzdechl. "Dobrá, jdem k vodě. Rety, ty půjdeš s glaverem.
Oči se jí rozšířily. "Kouše - kouše to?"
Dwer na ni zůstal zírat. "Vždyť je to glaver, u Ifni!" Vzal ji za ruku. "Měla bys důvod ke strachu akorát tehdy, kdybys byla zemní červ nebo hromada odpadků. I když si teď začínám myslet, že -"
Vyškubla mu ruku zpět a vztekle se na něj dívala.
"Dobrá, omlouvám se. Každopádně ty však půjdeš první, abych na tebe viděl. A tohle zajistí, abys neupalovala pryč." Uvázal volný konec glaveřího provazu k jejímu opasku, vzadu, kam mohla jenom s obtížemi dosáhnout. Pak zvedl svůj vak a Luk. "Slyšíš ten vodopád? Tam si uděláme přestávku na sušené maso."

* * *

Byla to prapodivná skupina - vpředu vedená zarputile zasmušilým, následovaná zmateným a ukončena škodolibé pobaveným. Kdykoliv se Dwer ohlédl, uviděl Blátošlapův zlomyslný úšklebek, který se zdál jen trochu strnulý, jak noor ztěžka oddechoval v ranním vzduchu, který už teď byl suchý jako kost.
Někteří osadníci zamykali dveře, když uslyšeli, že je nablízku nějaký noor, jiní jim zase venku chystali pochoutky, doufajíce, že tím přilákají štěstí. Dwer občas vídal ty divoké v močálech, kde kvetly plamenné stromy na zalesněném pozadí vznášejících se květů polních lilií. Avšak jeho nejsilnější vzpomínky byly ještě z vodního mlýna jeho otce, kam každého jara přicházeli mladí nooři, aby se zde předváděli s opovážlivými, často i značně nebezpečnými skoky do náhonu u těžkopádně se otáčejícího vodního kola. Jako dítě Dwer tam často skákal také, podstupuje stejný nadšený risk, většinou k nemalé úzkosti svých rodičů. Dokonce se i pokoušel blíže se spřátelit s těmito druhy svého dětství, upláceje je jídlem a uče je různé triky, hledaje podvědomě nějaký spojovací článek, jaký měl kdysi člověk se svým pomocníkem - psem.
Bohužel, nooři nebyli psi. V době, kdy ho jeho životní pouť odvedla dál od laskavé řeky, Dwer poznal, že nooři jsou chytří, odvážní - a také dost nebezpeční. Beze slov vyslal k Blátošlapovi varování. Jenom proto, že tys náhodou nebyl ten zloděj, nemysli si, že ti teď budu, třebas jen maličko, věřit.
Příkrá stezka vypadá a také se vnímá jinak, když se po ní jde dolů, než když se jde nahoru. Zrovna teď se zdála tak divoká a nezkrocená, že Dwerovi stačilo jenom trochu zašilhat a představit si, že se nachází na skutečné hranící, nedotčené rukama rozumných bytostí už od té doby, kdy tento svět byl nový. Pak minuli jakési rozpadající se, zchátralé buyurské ruiny - zeď z cementových bloků nebo pruh obrouseného chodníku, který likvidátoři opomněli zničit, když byla Jijo opuštěna - a iluze byla tatam. Demolice nikdy nebyla provedena dokonale. Západně od Okrajového hřebene bylo vidět nespočet stop po Buyurech.
Čas byl ten skutečný recyklátor. Ubohé Jijo bylo přiděleno dost času, aby se obnovil její ekosystém, nebo tak to alespoň říkal jeho bratr Lark. Ale Dwer zřídka uvažoval v tak širokých rozměrech. Olupovalo to dnešní Jijo a její osobité kouzlo - zraněný svět, ale oplývající divy.
Rety čas od času potřebovala pomoc přes některé strmější úseky a glaveřici bylo nutno zpomalit smyčkou provazu. Při jedné takové příležitosti, právě když se s tím nešťastným stvořením potýkal, aby ji dostal na pás zachovalé staré silnice, se Dwer prudce otočil a zjistil, že děvče je pryč.
"Tak kam jenom teď ta malá -" vybuchl otráveně. "Ach, k čertu!"
Retin vzdor si zasloužil nějaké potrestání a její tajemství křičelo, aby bylo vyřešeno, avšak přivést zaběhlou glaveřici bylo přednější. Až to udělá, snad by se mohl vrátit a vypátrat dívčinu stopu, i když kvůli tomu přijde o mnoho ze Shromáždění
Zahnul za strmý kamenný roh a skoro zakopl o děvče, stojící tváří v tvář proti Blátošlapovi. Rety zachmuřeně vzhlédla k Dwerovi.
"To je noor, že ano?" zeptala se.
Dwer obratně skryl svůj úžas. "Eh, to je ten první, co vidíš?"
Přikývla, zřejmě trochu zmatená Blátošlapovým šelmovským úšklebkem.
"A zdá se, žes také ještě nikdy nepotkala glavera." Dwer se zeptal: "Jak daleko na východ žijí tvoji lidé?"
Jizva na její tváři vypadala sinale, jak zrudla v obličeji." Nevím, jak ty -"
Zmlkla, když si uvědomila svou chybu. Její rty se semkly do bledé linky.
"Nerozčiluj se. Já už o tobě vím všechno," řekl, ukazuje na její oblečení. "Žádné tkané látky. Kůže sešité šlachami. Dobré imlí a sorlí kožešiny. Sorlové nevyrostou tak velcí západně od Okrajů."
Přečetl si v její tváři její zděšení a pokrčil rameny. "Já sám jsem byl párkrát za horami. Říkali tvoji lidé, že je to zakázané? To je pravda, většinou. Ale já můžu jít kamkoliv chci; když dělám průzkum."

Sklopila oči. "Takže bych tedy nebyla v bezpečí, ani kdybych -"

"- běžela dál a podařilo se ti dostat se přes průsmyk? Překročila nějakou pomyslnou čáru a já bych tě musel nechat jít?" Dwer se zasmál, pokoušeje se, aby to neznělo příliš nepřátelsky. "Rety, nebuď tak bláhová. Ukradlas luk toho nepravého chlapíka, to je všechno. Byl bych tě honil až za Východní poušť, kdybych musel."

Ovšem, tohle byla výhrůžka. Nic na Jiju by nestálo za cestu dlouhou dva tisíce mil, přes sopky a hořící písek. Ale stejně se Rety rozšířily oči. Pokračoval.

"Nikdy jsem na žádné své výpravě na východ nenarazil na tvůj kmen, takže hádám, že jsi odněkud z jižnější oblasti, někde za Jedovou plání. Jsou to snad Šedé kopce? Slyšel jsem, že krajina tam je tak členitá, že se tam klidně může schovat nějaký malý kmen, pokud jsou opatrní."

Její hnědé oči naplnila jakási unavená, rezignovaná bolest. "Mýlíš se. Nepřišla jsem z... toho místa."

Kulhavě se odvlekla a Dwer pocítil cosi jako sympatii. Věděl vše o pocitu méněcennosti uvnitř své vlastní rasy. Osamělý život neposkytoval mnoho příležitostí k tomu, aby se naučil překonávat vlastní plachost.

Což je ten důvod, že se musím dostat na Shromáždění! Sára mu dala dopis, aby ho doručil analytiku Plovovovi. Shodou okolností Plovovova dcera byla krásná a ještě nezadaná. Kdyby mu štěstí přálo, mohl by Dwer dostat šanci požádat Glorii Plovovovou o procházku a třeba by se mu i podařilo povyprávět jí něco, co by ji zaujalo. Jako třeba jak zastavil při loňské migraci stádo moribulů a zachránil je tak, aby se ve zběsilém úprku nevrhlo přes útes, když vypukla ta hrozná bouře s blesky. Tentokrát možná nebude koktat, takže se mu nebude moci vysmát způsobem, který tak neměl rád.

Najednou byl netrpělivý, aby už byli pryč. "No, nemá to smysl si s tím nyní dělat starosti." Kývl na Rety, aby znovu vedla glaveřici. "Bude ti přidělen jeden z mladších rádců, aby mluvil za tebe, takže nebudeš muset čelit Radě sama. Každopádně teď žádné soonery nevěšíme. Leda když musíme."

Jeho pokus setkat se s jejím pohledem a mrknout na ni selhal a tak vtip vyšel naprázdno. Dívala se do země, zatímco on znovu uvázal provaz a pokračovali v cestě, jeden za druhým.

Stoupající vlhkost se proměnila v mlhu, jakmile se dostali blíž k hluku ženoucí se vody. Tam, kde stezka v serpentině obcházela svah, padal shora pramen, jehož kapky bušily ve stakatovém rytmu do akvamarínově modré tůně. Odtud se pak voda přelévala přes strmou skalní hranu, pokračujíc ve své cestě k řece tekoucí daleko dole a odtud pak k moři.

Cesta dolů k tůni vypadala příliš zrádně, než aby to riskoval s Rety i s glaveřicí, takže jim dal znamení, aby šly dál. Přetnou potok ještě jednou, nedaleko odtud.

Ale noor se pustil přímo dolů, přeskakuje z balvanu na balvan, a zatímco oni se dřeli dál po cestě, zaslechli už brzy, jak se radostně šplouchá ve vodě.

Dwer shledal, že myslí na jiný vodopád, tam nahoře, kde se Velký severní ledovec vyšplhal až k útesu, ryčícímu se jako věž na samotné hraně kontinentu. Každý druhý rok zde v době tání lovil brankuří kožešiny. Ale ve skutečnosti podnikal tyto cesty jenom proto, aby tam byl, když se konečné protrhne ledová hráz u výpusti Opuštěného jezera.

Obrovské, průhledné ledové tabule se valily téměř kilometr, tříštíce se a zaplňujíce oblohu křišťálovými oblouky z ledu, hroužícími se v střemhlavém pádu zpět s ohlušujícím, duši naplňujícím řevem.

Svým nešikovným způsobem se jednou pokusil popsat tu scénu Larkovi a Sáře - ty křiklavé, oslňující barvy a vše přehlušující hluk - doufaje, že častější praxe vylepší jeho neohrabaný jazyk. Jak očekával, sestřiny oči se rozzářily, když vyprávěl o jijoánských divech za úzkým pásem Ubočí. Ale starý dobrý Lark jenom potřásl hlavou a řekl: "Tyto úžasné zázraky budou probíhat právě tak dobře i bez nás."

Budou ale opravdu? To by Dwer moc rád věděl.

Existuje v lese krása, když se žádný tvor nezastaví a nenazve to překrásným, teď i potom? Neexistuje to jenom pro to, co je "rozum"?

Někdy doufal, že až bude mít svou ženu a družku, vezme ji s sebou k Opuštěným vodopádům. Jestli ale najde někoho, jehož duše bude schopna sdílet s ním způsob jeho života.

Noor je za chvíli dohonil a loudal se vedle nich se samolibým úšklebkem, a pak se zastavil, aby se důkladně otřepal a postříkal je do výše kolen, jak šli. Rety se zasmála. Krátce, stroze a spěšně, jako by neočekávala, že nějaká radost potrvá dlouho.

O něco dál dolů po stezce se Dwer zastavil na místě, kde byla ze skalního výchozu vyhlídka na malý vodopád, čeřící se stružku, vypadající jako pohyblivé chmýří tančící po tváři útesu. Ten pohled mu jenom připomněl, jak zoufale vyprahlý se cítí. Vynutilo to z něj povzdech, zčásti i z pocitu opuštěnosti tohoto místa.

"Tak jen dál, prcku. Tam dole po cestě je další tůň, kde je přístup mnohem snadnější."

Ale Rety zůstala na chvíli stát tam, kde byla, a na tváři se jí zaleskla mokrá stružka, i když Dwer hádal, že by to mohlo být i od okolní přelévající se mlhy.

Asx

Neukazují své tváře. Plány asi nevyšly. Někteří z nás by mohli přežít a svědčit. Tak, ovšem, ukrývají svou podobu.

Naše Svitky před takovou možností varují. Náš osud se zdá předem odsouzen k zániku.

Ale přece jen, když hlas hvězdné lodi naplnil údolí, zřejmě měl v úmyslu nás uklidnit.

(Obyčejní) vědci jsme my.

Průzkum (místních, zajímavých) životních forem připravujeme.

Nikomu se nechystáme ublížit.

Tak toto prohlášení, vysílané v cvakání a hvízdání vysoce mechanizované galaktické Dvojky, se opakovalo ve třech

dalších standardních jazycích a posléze, protože mezi námi v davu viděli lidi - také v jazyce vlčích mláďat - novoangličtině.

Studium (místních, unikátních) životních forem, a v tom hledáme vaši (laskavou) pomoc.

Znalost (místní) biosféry, tu (určitě) máte.

Nástroje a (užitečné) dovedností, ty my nabízíme k obchodu.

Důvěryhodně, my budeme vyměňovat?

Vzpomeňte si, moje kruhy, jak se naši zmatení spoluobčané ohromeně dívali jeden na druhého. Mohlo se takovým slibům důvěřovat? My, kdo žijeme na Jiju, jsme už tím v očích celých rozsáhlých hvězdných říší zločinci. Mohly by snad dvě tak rozdílné skupiny mít důvod k nějaké spolupráci?

Náš lidský rádce to vyjádřil lakonickým vtipem. Lester Cambel zamumlal -

"Důvěryhodně, u chlupatého podpaží mých předků!"

A poškrábal se tam s gestem, které bylo stejně tak nejasné jako okatě případné.

Lark

Tu noc předtím, než přišli cizinci, putoval předjitřní mlhou řetězec poutníků v čistě bílých róbách. Bylo jich šedesát, z každé rasy po deseti.

Další skupiny přibudou touto cestou během slavnosti, hledajíce harmonické modely. Ale tato společnost byla jiná a její mise závažnější.

Nad nimi se tyčily přeludné tvary. Zkroucené a zakrslé stromy rozpřahovaly své zkřivené paže jako nějaká chňapající strašidla. Olejovité výpary se přelévaly kolem, splývaly a sublimovaly. Cesta se ostře zatáčela, aby se vyhnula trnovým dutinám, očividně bezectným a tajemně rezonujícím. Vrcholky větrem ošlehaných skal vzbuzovaly v mysli jakýsi dychtivý hlad, přikládající další palivo k napjatému očekávání poutníků. Bude to už ta příští zatáčka, nebo až ta další, odkud se otevře výhled na to - jijoánské posvátné Vejce - Matku?

Ať už zdědil jakoukoliv individuální zvláštnost ze šesti světů ve čtyřech galaxiích, každý poutník pociťoval stejné chvějivé volání, pronikající až do hloubi jeho já. Lark přizpůsobil svůj krok rytmu, který mu sděloval rewq na jeho čele.

Byl jsem na této cestě už tucetkrát. Měla by mně teď už být přece povědomá. Takže proč mi to nic neříká?

Pokusil se nechat rewqa, aby položil svůj motiv barvy a zvuku přes venkovní reálný svět. Nohy zašoupaly. Kopyta zaklapala. Výčnělky kruhů se otáčely a kola skřípala po prašné stezce, už tak ohlazené předchozími poutníky, že by jeden mohl hádat, že se tento rituál táhne nazpět až do těch nejranějších dnů exilu a ne zhruba tak sto let.

Kam se asi všichni v minulosti obraceli, když potřebovali naději?

Larkův bratr, vyhlášený lovec, ho jednou tajnou stezkou zavedl nahoru na nejbližší horu, odkud bylo možno vidět Vejce shora, jak se krčí ve své kaldeře jako nějaké dračí mládě z knižních příběhů, uložené v hnízdě s příkrými stěnami. Z této vzdálené perspektivy to mohl být i nějaký prastarý buyurský monument nebo pozůstatek nějakých dávnějších obyvatel Jija, kteří zde žili před dávnými Bony - nějaká tajuplná stráž, pochmurně lhostejná k času.

Stačilo mrknutí oka a stala se z toho zakotvená hvězdná loď - zploštělá čočka, určená k tomu, aby lehce klouzala vzduchem i éterem. Nebo pevnost, vystavěná z nějaké tvrdé diamantové podstaty, pohlcující světlo, nepoddajná, hustší než neutronová hvězda. Lark si dokonce krátce představil i krunýř nějakého gigantického tvora, příliš trpělivého nebo hrdého, než aby se dal vyrušit ze své nehybnosti pozornosti nepatrných jepic.

Rušilo ho to, nutilo ho to znovu přemýšlet nad svou představou posvátného. Tato potřeba pochopeni byla Larkovou stálou součástí. Nebo jinak, bylo to příčinou nervozity před projevem, o němž se předpokládalo, že ho brzy pronese před davem žhavě zapálených věřících. Kázání, volající po extrémní oběti.

Cesta se zatočila - a náhle vyústila do kaňonu se strmými stěnami obklopujícími obrovský oválný útvar, zakřivený stín, který se náhle ohromivě vztyčil před poutníky, odshora dolů na dva dostřely šípu vysoký. Hrubý povrch se zakřivoval vzhůru a nad těmi, kdo se v uctivé bázni shromáždili na jeho bázi. Když pohlédl vzhůru, Lark náhle věděl.

Nemůže to být žádná nějaká další věc, co jsem si představoval, když jsem se sem díval odtud z dálky.

Těsně u něho, pod jeho masivním zakřivujícím se tělem, každý mohl docela dobře vidět, že Vejce tvoří přirozený kámen.

Známky jijoánského žhavého lůna zjizvovaly jeho boky, ozřejmujíce průběh jeho zrodu, jenž počal násilným zplozením kdesi daleko dole v podzemí.

Vrstevnaté vzorce byly jako provazce svalů. Krystalické žíly spřádaly jemné dendritové cestičky, větvíce se jako nervy.

Poutníci se pomalu seřadili pod vypouklým převisem, aby nechali Vejce vnímat jejich přítomnost a snad jim i udělit své požehnání.

Pak všech šedesát začalo útvar obcházet kruhem v místě, kde se ohromný monolit tiskl do podkladu černé žuly. Ale zatímco Larkovy sandály skřípaly po jemném písku, který se třel o špičky jeho nohou, pocit plný úcty a míru tohoto okamžiku zčásti porušila dávná vzpomínka.

* * *

Kdysi, když byl desetiletý namyšlený kluk, zakořenila se v jeho hlavě neodbytná myšlenka - dostat se tajně k Vejci a vzít si z něho vzorek.

Všechno to začalo jednoho jubilejního roku, když se výrobce papíru Nelo vydal na Shromážděni navštívit schůzku

svého cechu a jeho žena Melina trvala na tom, aby vzal s sebou Larka a malou Sáru.

Než si ještě otráví život prací v tvém vodním mlýně, měli by uvidět něco víc ze světa.

Jak asi musel Nela proklínat okamžik, když tehdy souhlasil, protože ten výlet Larka i jeho sestru od základu změnil.

Během té cesty měla Melina stále otevřenou knihu, kterou nedávno vydali tiskaři z Tareku, a nutila manžela k zastávkám, při nichž on poklepával nervózně svou hůlkou, zatímco ona z ní předčítala svým zpěvným hlasem s jižním přízvukem, popisujíc různé rostliny, zvířata a nerosty, na něž cestou narazili. Tehdy Lark nevěděl, kolik generaci se namáhalo, sbírajíce ústní tradice oči každé exilové rasy, aby vytvořilo tohoto knižního průvodce. Nelo v něm viděl jen mistrovské dílo tiskařů a knihvazačů a dobře využitý papír, jinak by byl jistě zakázal, aby byly děti vystaveny špatnému vlivu nekvalitního zboží.

Melina z toho udělala něco jako hru, přičleňujíc reálné objekty k jejich vyobrazení mezi inkoustovými litografiemi. Co mělo být pro dva mladistvé výchovnou a poučnou exkurzi, stalo se dobrodružstvím převyšujícím dokonce také i Shromáždění samotné, takže v době, kdy tam dorazili, ušlí a unaveni, Lark byl už zamilován do světa.

Tatáž kniha, nyní zažloutlá, opotřebovaná a zastaralá dík Larkovým vlastním pracím, odpočívala jako talisman v jednom rukávu jeho pláště.

Optimistická část mé povahy. Část, která si myslí, že se může učit.

Jakmile se řada poutníků přiblížila ke vzdálenější straně Vejce, vklouzl rukou do své róby, aby se dotkl svého dalšího amuletu. Ten nikdy neukázal ani Sáře. Kámen ne větší než jeho palec, omotaný koženým řemínkem. Vždycky byl teplý, poté, co odpočíval dvacet let hned u živého, bijícího srdce.

Má temnější strana. Část, která již ví.

Kámen byl horký, když se poutníci seřadili u místa, které si Lark pamatoval až příliš dobře.

Bylo to na jeho třetím Shromáždění, kdy se konečně odhodlal - synek z patricijské rodiny, který sám se považoval za vědce - vykradl se ven z větrem pleskajícího pavilonu, nějakou chvíli se schovával v jeskyních, aby se vyhnul stále přecházejícím poutníkům, a pak se vrhl pod zakřivený útes, kam se mohla dostat jen hbité dítě, vytáhl své sběratelské kladívko...

Ve všech těch letech, které od té doby uplynuly, se nikdo nikdy nezmínil o jizvě, dokladu jeho svatokrádeže. Neměla by rovněž být nijak nápadná, mezi nesčetnými dalšími škrábanci a puklinami, jež brázdily celý okolní kamenný povrch. A přece ani přelévající se mlha to místo neukryla, když Lark přistoupila postavil se vedle.

Měl by snad být stále vyváděn z míry hloupou dětskou urážkou, po všech těch dlouhých letech, kdy získal již tolik zkušeností?

Vědět, že mu bylo odpuštěno, nijak nemohlo vymazat tu hanbu.

Kámen se ochladil, byl teď méně tvrdohlavý, jak zástup pomalu přecházel kolem.

Mohla by to všech být jen iluze? Nějaký přirozený fenomén, o němž by věděli sofistikové z Pěti galaxií? (I když prudce působící na primitivy, ukrývající se na zakázaném světě.) Rewqoví symbionti začali být také všeobecně používáni před sto lety, nabízejíce dokonalou empatii do rozpoloženi ostatních tvorů. Přivedlo je snad Vejce, jak říkali někteří, aby pomohlo Šestce uzdravit se z válek a sporů? Nebo byli jen dalším důmyslným darem, který zde zanechali buyurští genetičtí kouzelníci, ještě když se tato galaxie hemžila nespočetnými cizími rasami?

Po studiu v archivu Biblosu Lark věděl, že jeho zmatek je typický a že ho zažívali všichni lidé, když se snažili porozumět posvátnému.

Dokonce i Velcí Galaktici, jejichž znalosti překonávaly čas i prostor, byli rozpolceni protichůdnými dogmaty. A jestliže mohli být zmateni i mocní bohové z hvězd, jakou šanci by měl mít on?

Je zde však jedna věc, s níž obě moje strany mohou bezpodmínečně souhlasit.

Ve svých vědeckých pracích a v bolesti svého srdce si byl Lark jistý jedinou prostou pravdou -

My sem nepatříme.

* * *

To také řekl poutníkům později, v přírodním amfiteátru, kde vycházející slunce obkroužilo zploštělý tvar Vejce narůžovělou září. Shlukli se dohromady, posedali nebo se skrčili nebo poskládali svá rozmanitá těla do různých pozic a pozorně naslouchali. První promluvil qheuenský odpadlík Harullen, ve veršovaném poetickém proslovu, doprovázeném sykáním z několika nožních otvorů, a vzýval moudrost, prose ji, aby sloužila tomuto světu, který je jejich domovem a zdrojem všech jejich atomů. Potom nahnul svůj šedý krunýř, aby představil Larka. Bylo jich mnoho, kteří vážili tuto dlouhou cestu, aby vyslechli jeho kacířské názory.

"Bylo nám řečeno, že naši předkové byli zločinci," začal pevným hlasem, popírajícím jeho vnitřní napětí. "Jejich tajné lodě, každá ve svém čase, přiletěly na Jijo, utíkajíce před hlídkami velkých galaktických Institutů, vyhýbajíce se ostražitým zangským koulím a skrývajíce svou stopu ve výronech mocné Izmunuti, jejíž karbonový vítr začal zakrývat tento svět o několik tisíc let předtím. Přišli sem, hledajíce klidné místo, aby provedli sobecký zločin.

Každá posádka, která byla zároveň i zakladatelem své civilizace, měla svou omluvu. Příběhy o perzekuci nebo pohrdání. Všichni spálili a potopili své lodě, hodili své božské nástroje do Velké Žumpy a varovali své potomky, aby si dávali pozor na oblohu.

Z oblohy bude následovat soud, některého dne - za zločin přežití."

Slunce vystoupilo nad ovál Vejce a bodalo ho do očního koutku. Unikl tomu nakloněním se ke svým posluchačům.

"Naši předkové vtrhli do světa, který byl po letech bezohledného využívání ponechán ladem. Na svět, který potřeboval čas pro své početné rostlinné i živočišné druhy, jak původní, tak i uměle vytvořené, čas najít obnovenou rovnováhu, z níž by mohly vzejít nové divy. Civilizace Pěti galaxií užívala tato pravidla, aby chránila život, ještě předtím,

než jsme viděli rozsvítit se polovinu ze známých hvězd.
Tak proč se jim naši předkové vysmívali?"
Každý g'kekský poutník ho pozoroval se dvěma očními stopkami zvednutými a druhými dvěma stočenými, což bylo známkou nejvyššího zájmu. Typický ursý posluchač zamířil svou úzkou hlavou ne k Larkovi, ale ke své bránici, aby ho dostal do zorného pole všech tří černých očních štěrbin, obklopujících jeho úzkou tlamu. Larkův rewq zdůraznil tyto známky pozornosti a zaujetí, a totéž i od hoonů, traekiů a qheuenů.
Zatím jsou se mnou, uvědomil si.
"Ach ano, naši předkové se snažili minimalizovat škody. Naše osídlení leží výlučně v této úzké, geologicky aktivní zóně, která byla zvolena v naději, že vulkanická činnost jednou zakryje naše výtvory a nezanechá za sebou žádný důkaz o naší přítomnosti. Rádcové stanovili, co smíme zabíjet a jíst a kde stavět, abychom se co nejméně vměšovali do jijoánského odpočinku.
Ale přesto, kdo může popřít, že ke škodám dochází, každou hodinu, co zde žijeme? Nyní vymírají rantanoidi. Je to naše vina? Kdo ví? Já dokonce pochybuji, že by to vědělo i Svaté Vejce."
Zástup začal mumlat. Barvy plynuly v rewqové cloně před jeho očima. Někteří zásadoví hooni měli za to, že zašel příliš daleko. Jiní, například g'Kekové, byli spokojení s užitou metaforou.
Nechte vaše rewqy, ať zpracují nuance, pomyslil si Lark. Soustřeďte se na význam samotný.
"Naši předkové nám předali omluvy, varování, pravidla. Mluvili o výměně zboží a o Cestě Vykoupení. Ale já jsem tu, abych vám řekl, že nic z toho není dobré. Je načase skončit s touto fraškou a postavit se čelem k pravdě. Naše generace musí udělat volbu.
Musíme si zvolit - být posledními z našich druhů na Jiju."

* * *

Cesta nazpět vedla podél temných jeskyní, vydechujících třpytící se páry. Občas se z některého otvoru vyvalila ozvěna detonace někde v hloubce, a pak zase z dalšího, jako by to bylo nějaké šeptané vyprávěni, s každým dalším opakováním důraznější.
Valit se dolů bylo snadnější pro g'Keky. Několik traekiů, přizpůsobených pro život v bažinatých mokřadlech, vydávalo mlaskané zvuky, jak se s vynaložením všech svých sil kroutili a otáčeli, snažíce se udržet na strmé stezce. Hoonští poutníci, aby si usnadnili cestu, zase mručeli a rachotili svou atonální hudbu, jak to často dělávali na moři. Většina poutníků už odložila své vyčerpané rewqy. Každá mysl tak dlela o samotě, ve svých vlastních úvahách.
Legenda praví, že u strojové inteligence nebo mezi Zangy je to jiné. Skupinové vědomí se neobtěžuje přesvědčováním. Stačí jen dát hlavy dohromady, spojit se a rozhodnout.
Nebude to snadné, přesvědčit obecný lid Šestky, aby se smířil s tímto novým kacířstvím. Hluboké instinkty hnaly každou rasu k tomu, aby se rozmnožovala, jak nejlíp uměla. Ambice týkající se budoucnosti byly přirozeným povahovým rysem pro takové jako jeho otec.
Ale ne zde, na tomto světě.
Lark se cítil povzbuzený průběhem tohoto ranního shromáždění.
Letos jich možná přesvědčíme pár. Potom víc. Nejdřív nás budou tolerovat, později se možná proti nám i postaví. Musí se to provádět dlouhodobě, bez násilí, na základě dobrovolného souhlasu.
Kolem poledne se už nahoru po stezce nesly šum a mumlání prvních ranních poutníků, jejichž dost početné skupiny přicházely v pravidelných intervalech na Shromáždění. Tito poutníci projevili na posvátných místech oficiální úctu, ale za chvilku už znovu tlachali o zábavách a různých potěšeních, která je na Shromáždění čekají. Lark zahlédl za některými dýmajícími fumarolami postavy v bílých róbách. Vůdcové těchto skupinek hlasitě pozdravovali Larkovu skupinu vracející se z pobožnosti a začali ustupovat, aby jim uvolnili cestu.
Právě když se obojí míjeli, zaduněl hromový úder, srazil je dohromady a rozevlál jejich róby. Hooni se přikrčili, zacpávajíce si uši, a oční stopky g'Keků sebou škubaly nazpět. Jeden chudák qheuen se překulil přes okraj stezky a v poslední chvíli se zoufalým stiskem jednoho pařátu zachytil zakrslého stromku.
Larkova první myšlenka byla, že někde vybuchl plyn.
Když se země otřásla, pomyslil na erupci.
Později se doví, že ten hluk nepocházel z Jija, ale z oblohy. Byl to zvuk přicházejícího osudu, a svět, který znal, se najednou nachýlil ke konci, dříve než to kdy vůbec očekával.

Asx

Ti, kdo byli uvnitř ve vesmírné lodi, otevřeli malý otvor v jejím lesklém boku. Těmito dvířky poslali vyslance, nepodobného ničemu, co kdo z Pospolitých za svého života kdy viděl.
Robota!
Moje/naše seskupení kruhů muselo nyní sáhnout do jedné z myriád vlhkých skladovacích žlaz, aby zde našlo a správně umístilo jeho vzhled podle ilustrací, kterou jsme já/my kdysi viděli v jedné lidské knize.
V jaké knize? Ach, díky, moje já. Byl to Janeův Přehled základních galaktických strojů a nástrojů. Jeden z nejvzácnějších výtvorů Velkého Knihtisku.
Přesně tak, jak byl zobrazen na jednom hodně starém náčrtu, tento vznášející se mechanismus byla černá, osmihranná deska velikostí tak mladého qheuena, vznášející se nad zemí v úrovni asi tak mého kruhu vidění, s různými lesklými

nástroji buď trčícími nahoře, nebo visícími dole. Od chvíle, kdy se za ním zavřela dvířka plavidla, robot ignoroval jakoukoliv terénní konfiguraci, zanechávaje za sebou cestičku, kde tráva, oblázky i hlína byly neviditelnou silou zadupány do země.

Kamkoliv se přiblížil, všichni ustupovali. Jen jedna skupina zůstala klidná a vyčkávala, až se k ní přiblíží tato kreatura, která nebyla z masa. My rádcové. Zodpovědnost byla naší krutou a nemilosrdnou kotvou, tak silnou, že i můj/náš bazální segment zůstal strnulý a nehybný, i když přímo pulsoval zbabělým nutkáním utéct. Robot - nebo jeho páni v lodi - tedy věděl, kdo má právo a povinnost vyjednávat. Zaváhal před Vubbenem, prohlížeje si našeho nejstaršího rádce asi tak pět nebo šest dur. Možná že nějak vnímal úctu, kterou jsme měli k nejmoudřejšímu z g'Keků. Potom couvl nazpět, aby čelil nám všem.

Já/my jsme naň zírali v ohromené bázni. Koneckonců, byla to věc, něco jako hoonský říční člun nebo nějaký mrtvý nástroj, který zde zanechali zmizelí Buyurové. Až na to, že nástroje, které jsme vyráběli my, nelétají a buyurské pozůstatky neprojevují žádný další zájem, aby něco takového dělaly.

Tahle věc nejen že se hýbala, ale ona také mluvila, opakujíc nejdříve předchozí výzvu.

Studium (místních, unikátních) životních forem, v tom hledáme vaši (laskavou) pomoc.

Znalost (místní) biosféry, tu (určitě) máte.

Nástroje a (užitečné) dovednosti, ty my nabízíme k obchodu.

Důvěryhodně, my budeme vyměňovat?

Naši rewqové byli k ničemu - krčili se a odtahovali od intenzivní citové záplavy naší tísně a nesnází. Nicméně my rádci jsme se radili. S naším souhlasem Vubben vyjel vpřed, jeho kola kvičela a pískala stářím. Jako ukázku své ovládnuté disciplíny natočil všechny svoje oční stopky k cizímu stroji, i když určitě musel bojovat proti svému strachu.

"Ubozí ztroskotanci jsme my," začal odříkávat v symbolických hvizdech, mlaskání a cvakání formální galaktické Dvojky. I když naše urské sestřenky shledávají tento jazyk nejsnadnějším a užívají ho také mezi sebou, všichni museli uznat, že Vubben, g'Kek, nemá ve své znalosti výrazů i gramatiky tohoto jazyka nikoho sobě rovného.

Zvlášť když přišlo na to, prezentovat nezbytné lži.

Ubozí ztroskotanci, nevědomí a uvázlí tady.

Potěšení jsme. Nadšení touto úžasnou věcí.

Příchod záchrany!

Sára

O něco doleji pod vesnicí Dolo si řeka razila cestu velkým močálem, kde prý i hoonští plavci někdy ztráceli směr hlavního toku, narážejíce na kořeny stromů, nebo byli nuceni objíždět posunující se pískové mělčiny. Obvykle by svalnatá a zkušená posádka drosového přepravního člunu Hauph-woa počítala s větrem a s pravidelným rytmickým zvedáním a klesáním říčního proudu, aby pomohla lodi vyklouznout. Ale nebyly normální časy. Tak tedy svlékli a poskládali své zelené pláště, odhalivše ustarané skvrny na svých hroudovitých páteřních hřebenech, a odstrkovali Hauph-wou vesly, vyrobenými z menších kmínků boo. Dokonce i pasažéři museli tu a tam pomáhat, aby se zabránilo uváznutí lodního kýlu v blátivém dně a byla udržena rychlost. Neklidná a nevrlá nálada působila i na lodní kontingent vrtkavých noorů, kteří nervózně štěkali, utíkali na stožáry, neposlouchali rozkazy a pouštěli lana.

Nakonec, ještě než padla tma, hlavní lodivod dovedl zdobenou příď Hauph-woy za jednu z posledních slatin, porostlou polehlou vysokou trávou, do Přístavu svornosti, kde se všechny říční větve znovu spojily v jeden stále mohutnící proud. Dále pokračoval garuový les, který rozprostíral nad oběma břehy vítaný ochranný baldachýn. Po tak namáhavém dni se zdálo, jako by vzduch náhle uvolnil své vlhké sevření, v němž dosud držel cestující i posádku. Chladná bríza se hladivě dotkla kůže, šupin i srsti, a hladkosrstí noorové naskákali přes palubu, aby se opláchli, plavajíce podél pomalu klouzajícího vodního trupu, pak se vyškrábali nazpět a vyšplhali na stožáry a ráhna, kde se otřepávali a uhlazovali se.

Sára poděkovala Prity, když jí její pomocnice přinesla v dřevěné misce polévku, šimpanzice si pak své vlastní jídlo odnesla stranou, aby mohla vyhodit přes palubu kořeněnou zeleninu, kterou hoonští kuchaři přímo zbožňovali a přidávali ji do všeho, co uvařili. Cestička z bublin ukázala, že říční tvorové, živící se lodními zbytky, nejsou tak vybíraví. Sáře nevadila chuť po mořských řasách, i když většina pozemšťanů dopadla tak, že zvraceli barevně ještě mnoho dní po požití lodní stravy.

Když Prity o něco později donesla dvě přikrývky, vybrala z nich Sára tu měkčí, aby jí přikryla cizince, který spal nedaleko od nákladního prostoru, kde byly úhledně narovnány bedny s drosem. Jeho čelo bylo lesklé potem a Sára mu je utřela suchým šátkem. Od včerejšího rána u něj nedošlo k žádnému vyjasnění mysli, jaké prokázal, když oblohu rozčísl ten zlověstný bolid.

Sára měla starosti, pokud se týkalo zatažení zraněného muže na tuto spěšnou a obtížnou cestu. Avšak v městě Tareku byla dobrá klinika. A takto ho mohla opatrovat, zatímco vykonávala další úkol - povinnost, jež jí spadla nečekaně do klina poslední noc, po té šílené schůzi ve Schůzovním stromě.

Pzora stál vedle ní jako nějaká temná věž, odpočíval, ale neustále přitom sledoval pacientův stav. Lékárník vypouštěl s hlasitým "puff" ze svého specializovaného kruhu plynné esence, jejichž tvorba a chemická činnost tohoto kruhu vůbec byla mimo chápání i těch nejlepších jijoánských učenců a možná i dokonce traekiů samotných.

Sára si druhou pokrývkou g'kekské výroby zahalila ramena a obrátila se, aby pozorovala své spolucestující.

Jomah, mladý syn likvidátora Henrika, ležel stočený do klubíčka a tiše oddechoval, unavený po vzrušení z toho, že poprvé opouští domov. Blíž ke stožáru seděl Jop, delegát za dolské farmáře a malorolníky, a přestože se už napůl

začínalo stmívat, stále nakukoval do kopie nějakého Svitku, vázané v kůži. Nahoře na pravoboku u lodního zábradlí klečela Ulgor, urská obchodnice, která mluvila na vesnické schůzi a pozorovala qheuenského dřevořezbáře jménem Čepel, jednoho z mnoha synů matriarchy Dřevohryzky. Čepel strávil dlouhá léta mezi prohnanými šedými qheueny z města Tareku, takže jeho zvoleni zástupcem Dolského úlu se zdálo přirozené.

Z mechem ovroubeného váčku vytáhla Ulgor třesoucího se rewqa - symbionta toho druhu, který se hodil k přilnutí na urskou hlavu. Chvějící se membrána se přetáhla přes každé z jejích tří očí, vytvářejíc tak Odhalující masku. Mezitím Čepelův rewq se omotal kolem očního pásu, obepínajícího jeho melounovitou kupoli. Qheuen zatáhl nohy, ponechávaje venku pouze své tvrdé drápy.

Oba spolu rozmlouvali ve zkomoleném dialektu galaktické Dvojky, jazyku pro lidi přinejmenším obtížném. Kromě toho bríza s sebou odnášela pronikavé hvízdavé tóny, zanechávajíc po sobě jenom nižší stopu synkopického cvakání. Možná to bylo z těchto důvodů, že tito dva cestovatelé vypadali, že se nestarají, zda by je někdo mohl slyšet.

Možná však, jak se už často stalo, podcenili dosah lidského sluchu.

Nebo jinak, počítají s čímsi, čemu se říká obecná zdvořilost, pomyslela si ironicky. Později si však Sára připadala úplně jako vrba, což bylo pro obvykle plachou a uzavřenou mladou ženu dost nepříjemné. Příčinou byla její nedávná fascinace pro jazyky. Protentokrát zvědavost přemohla únavu.

Nech je být. Budeš mít ještě spoustu příležitostí studovat dialekty v Tareku.

Sára si donesla svou pokrývku na místo mezi dvěma dopravními klecemi s Nelovou pečetí, z kterých se linula po vědomá domovská vůně dolského vodního mlýna. Nezbylo mnoho času na odpočinek v době, která zbývala od ukončení oné frenetické městské schůze. Jenom pár midur poté poslali starší posla, aby vzbudil Sáru a sdělil jí pověření - vést městskou delegaci na cestě dolů po řece, aby si na odpovědných místech vyžádali odpovědi a vedení. Byla vybrána jednak proto, že důvěrně znala Biblos, a jednak jako delegátka dolských řemeslníků - tak jako Jop bude mluvit za farmáře a Čepel za qheueny, sídlící nahoře na řece. Ostatní vyslanci byli Ulgor, Pzora a Fakoon, g'kekský písař a kronikář. Protože každý z nich už měl předtím zamluvené místo na palubě Hauph-woy kvůli svým obchodním záležitostem v Tareku, mohli jen velmi těžko odmítnout. Dohromady s lodním kapitánem tvořili úplný reprezentační vzorek Šestky exilových ras.

Sáru ještě stále udivovala přítomnost Jomaha. Jak jenom mohl Henrik poslat na cestu, jež slibovala nebezpečí i v klidných dobách, tak mladého chlapce?

"On bude vědět, co dělat," řekl nemluvný, obvykle do sebe uzavřený likvidátor, když svěřoval svého syna do Sářiny péče. "Jakmile se dostanete do Tareku."

Kdybych jen mohla totéž říci o sobě, pomyslela si Sára ustaraně. Bylo nemožné nemyslet na to, ať se snažila jakkoliv.

Je to rok, co zemřel Joshu - rok od té události, kdy hanba a zármutek z tebe udělaly poustevnici. Ale koho ještě teď zajímá, žes ze sebe udělala blázna kvůli muži, který ani nikdy nemohl být tvůj? To vše teď vypadá jako maličkost, teď, když svět, který známe, se blíží svému konci.

Sama v temnotě Sára přemýšlela a tížily ji starosti.

Jsou Dwer a Lark v bezpečí? Nebo snad už na Shromáždění došlo k něčemu hroznému?

Vnímala, jak se Prity ve své vlastní přikrývce stočila vedle ní, sdílejíc s ní své teplo. Hoonský kormidelník rachotivě mručel nějakou melodii beze slov, co by Sára v nějakém jazyce znala, která ale přesto sdělovala pocit otupělého klidu, nekonečně snášeného.

Všechno se nějak vyřeší, zdálo se jí, že říká hoonské mručení.

Spánek konečně přemohl únavu jejího těla a zmocnil se Sářina vědomí. Její poslední myšlenkou bylo -

Já... určitě... doufám... že ano.

* * *

Později, uprostřed noci, se vymrštila ze snu do vzpřímeného sedu, přitahujíc si pokrývku úže k tělu. Její oči hleděly na míruplnou řeku, osvětlenou září měsíců, ale srdce jí divoce bušilo, jak jí lomcoval strach z úděsné noční můry.

Plameny.

Měsíční světlo se třpytilo na vodě, ale jejím očím to připadalo jako oheň, olizující kamennou střechu Biblosu, která černala žárem, dýmem a sazemi z půl milionu hořících knih.

Cizinec

Bez vědomí, je příliš bezmocný, než aby mohl ovládnout temné obrazy, vířící v uzavřeném vesmíru jeho mysli.

Je to těsný vesmír - úzký a omezený - a přece hemžící se hvězdami a plný zmatku. Plný galaxií, lítosti a výčitek svědomí. Mlhovin a bolesti.

A vody. Vždycky voda - od hustých polí černého ledu po celou cestu až k vesmírným oblakům tak rozsáhlým, že nikdy nemůžete vědět, jestli nejsou plné bytostí o velikosti planet. Živých věcí tak pomalých a nehmotných jako pára, plujících mořem blízkým vakuu.

Občas si myslí, že ho voda nikdy nepustí. Že ho ani nenechá prostě jen zemřít.

Slyší ji právě teď, naléhavou vodní hudbu, která proniká do jeho deliria. Tentokrát to zní jako tichý, chlemtavý zvuk - jako by to dřevěné klády proplouvaly jemnou kapalinou, jako nějaké plavidlo, odnášející ho s sebou z místa, na které si nemůže vzpomenout, někam k dalšímu, jehož jméno se nikdy nedozví. Zní to konejšivě, tahle melodie, ne jako mlaskavé chňapání toho strašlivého močálu, kde si myslel, že už zemře -

- jako už jednou skoro zemřel, dávno předtím, když ho Staří křičícího nahnali do křišťálové koule, kterou pak naplnili tekutinou, jež rozpustila vše, čeho se dotkla;
- nebo jak jednou bojoval o dech na tom zelenozeleném světě, jehož hustá atmosféra ho odmítala podporovat, zatímco on klopýtal dál a dál, poloslepý, k obávané světélkující jofurské věži;
- nebo tehdy, když jeho tělo i duše se cítily, jako by do nich někdo bušil pěstmi, stlačené, neschopné dokonce i popadnout dech, jak se protahoval úzkou chodbou, která vypadala, že se chystá sloupnout mu maso až na páteř. Předtím, než ho najednou vyvrhla někam, kde se rozprostíralo oslnivé světlo, dál a dál než -

* * *

Jeho vědomí se bouří, umdlévajíc pod tlakem krátce trvajících, nesouvislých obrazů. V horečce nemá zdání, které z nich jsou skutečné vzpomínky, které jsou nadsazené a které si jeho ohrožený mozek prostě jenom vytvořil ze smolně černé podstaty jeho nočních můr
- jako stopa plynů za hvězdnou lodí (voda!), štěpící modrou oblohu, což ho upomíná na domov;
- nebo pohled na bytostí podobné jemu samotnému (více vody!), žijící ve světě, kam jasně nepatří.

Doprostřed chaosu horečnatých halucinací proniká náhle další vjem. Nějak ví, že to přichází zpoza jeho blouznění z nějakého reálného místa. Pociťuje cosi jako dotek, pohlazení něčeho měkkého na svém čele. Dotek doprovází konejšivé mumlání něčího hlasu. Nerozeznává slova, ale vítá tento pocit, i když ví, že nemůže být. Ne tady. Ne teď

Je to útěcha, ten dotek působí, že se cítí trochu méně osamělý. Dokonce to i odhání zpět ty strašlivé obrazy - vzpomínky a sny - a on časem sklouzne z deliria do klidného spánku.

V.

KNIHA O MOŘI

Až přijde soud, zeptají se vás
na mrtvé.
Jaké živoucí dresy krásné a jedinečné,
už nejsou, protože vy tuláci jste si zvolili žít na zakázaném místě?
A co vaši vlastní mrtví?
Vaše těla, vaše mrtvoly a pozůstatky?
Vaše nástroje a ručně zhotovené věcí?
Co jste s nimi udělali?
Buďte poctiví, jijoánští sooneři.
Ukažte, jak usilovně jste se snažili.
Zmírněte důsledky vašeho zločinu.
(Urážka je stále živá.)
Zločiny - a jejich potrestání -
mohou být menší, prostě jen tak,
že uděláte co nejmíň škod.

Svitek rad

Vypráví Alvin

Vagon na Mount Guenn se šplhá příkrou trávou od přístavu Wuphon pořád vzhůru až k huti Uriel kovářky. Koleje jsou úzké a špatně viditelné, i když je hledáte. Stejně výstavbu dráhy dovolili rádci jenom proto, že je důležité, aby Uriel nějak dostala své výrobky dolů na trh. Také to není na žádný umělý pohon. Nahoře na vrcholku se tank na každém voze, čekajícím na stanici, naplní vodou svedenou z horkého pramene. Zatím se vyprázdní vodní tank na spodní zastávce, takže vagon je mnohem lehčí, i když jsou v něm cestující. Když se potom uvolní brzda, těžší vagon klesá dolů a táhne silný kabel, který naopak zase vytahuje dolní vůz nahoru.

Zní to nezvykle, ale ve skutečnosti to jede docela rychle a dokonce to jednoho může i na moment docela poplašit, neboť to vypadá, že druhý vagon se řítí přímo na vás a po stejné koleji. Ale pak se dostanete k rozdělovací sekci a druhý vůz se jenom mihne kolem vás jako nějaká rozmazaná kaňka. Úplně napínavé!

Je to výlet asi tak na vzdálenost čtyřiceti dostřelů šípem, ale v tanku prvního vagonu je voda pořád ještě horká, když se dostane dolů - což je důvod, že lidé jsou rádi, když Uriel dopraví své zboží dolů do přístavu v den prádla.

Ur-ronn říká, že je to právě kus buyurského kabelu, který to vše umožňuje. Opravdový poklad, který je naprosto nenahraditelný.

Mount Guenn se toho dne chovala slušně, takže ve vzduchu nebylo moc popela a já jsem tak ani nepotřeboval svůj plášť. Huck si pro všechny případy vzala své ochranné brýle, nad každou oční bulvou přivázané jedny, a Kleštík musel neustále postřikovat svou rudou kupoli, jak vzduch postupně řídl, a z Wuphonu se stávala vesnička malá jako hračka, ukrytá pod zeleným baldachýnem ochranné kamufláže. Mohutné sloupy nížinných boových stromů brzy ustoupily

křovinatým řadám mnohokmenných gorrebyů, po nichž následovaly skupinky chmýřitých zakrslých keřů, které byly čím dál čím řidší, jak jsme stoupali. To nebyla země rudých qheuenů. Ale Kleštík byl celý nadšený zprávou, kterou nám poslala Ur-ronn.

"Vidíte? Okno je hotové! Ten poslední velký kus, co jsme potřebovali pro náš bat! Ještě trošku málo práce a je to hotovo-vo!"

Huck opovržlivě odfrkla. Udělala to bezchybně, protože tohle je jedno z těch lidských gest, o nichž se můžete dočíst v knihách a které můžeme vidět dost často, kdykoliv mistr Heinz, místní učitel, dostane odpověď, která se mu nelíbí.

"Ohromné," poznamenala. "Každý, kdo v této věci jede, může uvidět na vlastní oči každého, co se ho chystá sežrat."

Musel jsem se zasmát. "Hrrm. Takže teď tedy připouštíš, že tam skutečně můžou být mořská monstra?"

Huck ke mně překvapeně otočila tři své oční stopky. Není to příliš často, co se mi podaří ji takhle dostat."

Připouštím, že bych chtěla o něco víc než jenom tabulku urského skla mezi sebou a čímkoliv tam dole, dvacet tisíc mil pod mořskou hladinou!"

Přiznávám, že jsem byl jejím postojem zmatený. Tato trpkost se Huck vůbec nepodobala. Pokusil jsem se zvednout náladu.

"Hele, vždycky jsem byl zvědavý. Spočítal vůbec někdy někdo, jak přesně dlouhá je jedna legue?"

Dvě její oči hleděly jedno na druhé, potom zase na mě, a v jejím pohledu se objevil šelmovský záblesk.

"Jednou jsem se podívala do slovníku, jenže jsem to nepochopila."

Kleštík zafňukal. "Podívej, máte vy dva v úmyslu začínat -"

Přerušil jsem ho. "Pokud někdo zná odpověď, určitě bych to chtěl na metry."

"He!" Loukotě Huckiných kol vydaly podivný škrablavý zvuk. "To ovšem předpokládá, že bys uměl vypočítat to, co se tam říká."

"Hrrm. Nevím, jenom jestli může použít ten furlong*."

(* Pozn. překl.: 1 furlong = 220 yardů = 201,16 m; 1 legue (pozemní míle) = 4 830 m = 24 furlongů)

"Oh-oh-oh-oh-oh!" skučel Kleštík, předstíraje bolest, všemi pěti ústními otvory najednou.

Takhle jsme se bavili, zatímco náš vagon šplhal nahoru do mrazivých pustin bez života, a já myslím, že to dokazuje, co si o nás myslí můj táta, že jsme totiž šašci. Ale galaktická Dvojka a Šestka nejsou vůbec legrační či stavěné na slovní hry. Nemůžete v nich v žádném případě užít slovní hříčky. To můžete v galaktické Sedmičce, ale z nějakého důvodu to není zrovna nějak moc působivé.

Úbočí hory bylo stále pustější, jak jsme se blížili k vrcholu, kde průduchy, vydechující páru, značkovaly široká ramena Mount Guennu a maskovaly horké výdechy z Urieliných výhní. Některé ze starých vulkanických výlevů zde nějakým způsobem zkrystalizovaly a jejich zcela hladký povrch odrážel lesklé, třpytivé barvy, posunující se, jak se vaše oko pohnulo. Jen nedaleko odtud se stejná vyvřelá hmota táhne tak daleko, jak oko dohlédne, přes jedovatou pláň, které se říká Duhový proud.

Dnes byla moje představivost až nehoonsky aktivní. Nemohl jsem si pomoct, abych nepřemýšlel o vší té síle, ukryté hluboko pod horou, jejíž přebytek vybublával ven. Nikde na Jiju se útroby země nebouří tak intenzivně jako pod regionem, kterému my psanci říkáme Úbočí. Říká se, že to proto všechny ty různé lodě předků zasely své sémě ve stejné části planety. A nikde jinde na Úbočí nežijí rasy v tak úzkém každodenním kontaktu s touto v podzemí uzavřenou silou jako v mém rodném městě. Žádný div, že u nás nikdy nebyla zavedena funkce likvidátora, aby připravil naši obec k eventuálnímu zničení. Myslím, že každý počítá s tím, že ve Wuphonu to na každý pád provede sám vulkán, během příštích sta let. Nanejvýš tisíce, snad i někdy teď. Tak nač si dělat zbytečné starosti?

Říkalo se nám, že by po našich domech neměla zůstat ani stopa, až se to stane. Nicméně, pokud se mě týče, myslím, že Jijo si sama může vybrat, jak to dopadne.

I přes tucty cest, které jsem už podnikl po dráze, shledávám, že stále ještě je to jistý druh překvapení, kdykoliv se vagon blíží ke konci šplhání a najednou se před vámi z ničeho nic otevře vstup do velké jeskyně, s kolejemi vedoucími přímo dovnitř. Možná to bylo tím, že jsme se předtím bavili o monstrech, že tentokrát jsem pocítil mrazivé zachvění ve své srdeční páteři, když se před námi široce otevřela černá díra a my se ponořili do čehosi, co vypadalo úplně jako nějaká hladová tlama, rozevřená ve tváři rozzlobené hory.

Mlčící temnota uvnitř byla najednou horká a suchá jako prach. Když se vůz se zaskřípáním zastavil, čekala tam už na nás Ur-ronn. Vypadala rozčilená, nervózně vydupávala klip klap všemi čtyřmi kopýtky, zatímco svými krátkými silnými pracovními pažemi přidržela dveře, když jsem já pomáhal Huck vyjet ven z vozu. Malá Huphu se nechala vynést ven na Kleštíkově hřbetě a oči se jí třpytily, jako by byla připravená na cokoliv.

Možná že noořice byla připravená, ale Huck, Kleštík a já jsme byli úplně ohromeni tím, co v této chvíli řekla naše urská kamarádka. Ur-ronn mluvila v galaktické Šestce, protože v té se ursovi mluví nejlíp, bez obvyklého šišlání.

"Z hloubi svých vaků jsem ráda, že jste vy, moji přátelé, přišli tak brzy. Teď pojďme honem do Urieliny observatoře, kde už několik dní sleduje podivné předměty na obloze!"

Přiznávám, že jsem úplně oněměl. Jako ostatní jsem na ni zůstat pár dur jenom užasle civět. Konečně jsme všichni najednou přišli k sobě.

"Hrrm, nemůžeš -"

"Co jsi -"

"Určitě tím nemyslíš -"

Ur-ronn silně dupla svou levou přední nohou. "Myslím? Uriel a Gybz prohlašují, že před pár dny objevili jednu z více hvězdných lodí? A co víc, jedna nebo všechny vypadaly, že uvažují o přistání!"

VI.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Vypadá to ironicky, že většina jijoánských nočních souhvězdí byla pojmenována lidmi, nejmladším exilovým klanem. Žádný z těch šesti předchozích nenapadlo, aby dával fantastické názvy skupinám jinak nijak nespřízněných hvězd a spojoval je s reálnými nebo mýtickými zvířaty.

Tento kuriózní zvyk jasně vyplývá z jedinečného lidského dědictví jako rasy sirotků - nebo samostatně se vyvinuvších vlčích dětí - kteří pronikli do vesmíru bez vedení jakéhokoliv patrona. Každý jiný rozumný druh měl takového mentora - jako hooni měli Gutharty a g'Kekové Droolty - starší, moudřejší rasy, připravené učit ty mladší, jak se vyznat ve světě.

Ne ale lidé.

Tento nedostatek poznamenal druh Homo sapiens jedinečným způsobem.

Nesčetné bizarní názory i nápady kvetly mezi domorodými terranskými kulturami během temného a osamělého vzestupu lidstva. Podivné a barbarské obyčeje, které by nikdy nenapadly nějakou jinou pozvednutou rasu - některou, jež byla učena o přirozených zákonech už od počátku. Bizarní nápady a představy jako spojování svítících teček na obloze do fiktivních obrazců nějakých kreatur.

Když se do toho pozemšťané pustili i na Jiju, dříve usedlé rasy na to reagovaly překvapením, dokonce až podezřením. Ale brzy se tato praktika zdála oloupit hvězdy o část z jejich hrůzy, g'Kekové, hooni a ursové začali přicházet se svými vlastními mýty o obloze, zatímco qheueni a traekiové byli rádi, že to někdo udělal za ně.

Od zavedení všeobecného míru se učenci neshodují, pokud se jedná o zhodnocení této praktiky. Někteří říkají, že její značná primitivnost pomáhá Šestce následovat cestu glaverů. S tím souhlasí ti, kdo naléhají, abychom si pospíšili tak rychle, jak je možné, vstoupit na Cestu Vykoupení.

Jiní prohlašují, že je to něco jako knižní poklad v Biblosu, určitá zábava nebo rozptýlení od úsilí dosáhnout prosté jasnosti myšlení, která nám vyhnancům pomůže dosáhnout našeho cíle.

Pak jsou i tací, kteří tuto praktiku milují prostě proto, že jim dělá dobře a přispívá k umělecké představivosti a tvořivosti vůbec.

Kulturní modely Úbočí, od Ku-Phuaph Tuo
Cech publicistů, Město Ovoom
Rok exilu 1922

Asx

Kdo by si kdy mohl jenom představit, že by nějaký robot dokázal projevit překvapení? Ale což jsme neviděli neklamné škubnutí, záchvěv jako odpověď na Vubbenovu kardinální lež? Improvizovanou smyšlenku, vymyšlenou ze zoufalé potřeby Ur-Jah a Lesterem, na jejichž pohotový rozum jsou jejich horkokrevné kmeny náležitě pyšné?

První Svitky - pouhých deset kiloslov, vyrytých do polymerových tabulek původními g'kekskými pionýry - varovaly v několika způsobech před zkázou, která by mohu přijít z nebes. K nim se přidaly další od glaverských, hoonských a qheuenských osadníků, nejdříve žárlivé střežené a konečně i navzájem sdílené, jak se pomalu začala formovat Pospolitost. Nakonec přišel lidský klan a jeho dar - záplava papírových knih.

Jenže ani Velký Knihtisk nebyl schopen pokrýt všechny možnosti.

Mezi pravděpodobné teorie, které se týkaly tohoto tématu, patřil názor, že by nás některého dne mohly najít galaktické Instituty, pověřené péčí a kontrolou ohledně nucené karantény. Nebo že by znesvěcení, kterého jsme se dopustili, mohly odhalit obrovské hvězdné křižníky mocných patronských klanů, jestliže/když zářící oko, Izmunuti, by přestalo chrlit svůj vítr maskovacích jehliček.

Z dalších možností jsme zvažovali, co dělat, jestliže by se nějaká kulatá loď vodík dýchajících Zangů objevila u jednoho z našich měst, vypouštějíc kapky zmrzlých par v zuřivosti nad naším prohřeškem. Diskutovali jsme o těchto a také o mnoha dalších jiných eventualitách, není-liž tomu tak, mé kruhy?

Ale téměř vůbec jsme neuvažovali o této, ke které došlo - o příchodu desperátů.

Jestliže by sem někdy přišli zločinci, zdůvodňovali jsme si, proč by se vůbec měli namáhat a hledat nás? Přicházejíce ze světa, kde se oceňuje pouze bohatství, ráčili by si vůbec všimnout chatrčí pár primitivních divochů, nalézajících se daleko od své někdejší slávy, natlačených na jednom malém kousku této planety?

A přece pronikli přímo do našeho středu s drzostí, nahánějící hrůzu.

Robotský vyslanec zvažoval Vubbenovo prohlášení po dobu zhruba deseti dur a pak odpověděl prostou a stručnou otázkou:

"Vaše přítomnost na tomto světě, je to (pochyba) náhoda?"

Vzpomínáte si, moje kruhy, na krátké zamrazení, jež proběhlo v této chvíli našimi spojovacími membránami? Robotí mistři byli vyvedeni z konceptu. Navzdory všem důvodům nebo rozdílům v moci, iniciativa byla naše, alespoň na okamžik.

Vubben zkřížil dvě oční stopky v gestu zdvořilé lhostejnosti.
"Vaše otázka naznačuje pochyby.
Víc než pochyby, vzbuzuje vážné domněnky o našem charakteru.
Tyto domněnky - možná leží na bedrech naších předků svazující podezření?
(Pochyba) podezření z ohavných zločinů?"

* * *

Jak pružné a šikovné bylo Vubbenovo matení údajů. Jak se jen podobalo pavučině žíravého pavouka! Nepopírá nic, neříká vyloženou lež. A přece naznačuje všechno.

* * *

"Odpuštění za (nezaviněné) urážky, my prosíme," zadrmolil spěšně stroj. "Potomci nebo ztroskotanci, myslíme. Nějaké nešťastné plavidlo vaše kombinovaná loď předků musela být. Ztraceni při nějakém vznešeném poslání, nepochybujeme.

* * *

Teď lhali zase oni, o čemž jsme neměli žádných pochyb.

Dwer

Opustiv ježatý hřeben Okrajového pohoří, vedl Dwer Rety a ostatní do regionu zvlněných pahorků, mírně se svažujících k moři, který se nazýval Úbočí. Doména Šestky.
Dwer se po celou tu dobu snažil přimět svou záhadnou mladou zajatkyni, aby mu řekla něco o sobě. Avšak na jeho první pokusy odpovídala pouze zarputilým výrazem a jednoslabičně. Očividné nesla Rety nelibě skutečnost, že mohl tolik vyčíst z jejího vzhledu, ze šatů ze zvířecích kůží, z její řeči i způsobů.
No, cos tedy očekávala? Proplížit se přes hory a přijít do nějaké naší vesnice jenom tak, aniž by se tě někdo na něco ptal?
Její rudá jizva by už sama o sobě vzbudila pozornost. Ne že by podobné poznačení bylo na Úbočí zřídkavé. Nehody se přiházely všeobecně, a dokonce i nejnovější traekijské hojivé masti byly podle galaktických měřítek jen primitivní léky. Nicméně Rety by byla nápadná, ať by už vkročila kamkoliv.
Když se zastavili k jídlu, hltala očima věci, které vytáhl ze svého batohu. Jeho pohár a talíř, otlučenou hliníkovou pánvičku, spací pytel s ovčí vlnou uvnitř - věci, které usnadňovaly život těm, jejichž předkové už dlouho předtím se zřekli života hvězdných bohů. Pro Dwera byla prostá krása v domácky utkaném obleku, který nosil, v botách s podrážkami z mízy tvarovacího stromu, dokonce i v elegantním třídílném urském zapalovači - což vše byly příklady primitivní dovednosti, způsobu, na němž záviseli předkové dnešních vlčích dětí po celou dobu své osamělé izolace na staré Zemi. Většina lidí, žijících na Úbočí, pokládala tyto věci za samozřejmé.
Avšak klanu soonerů - ilegálních nomádů žijících mimo hranice obydleného území v závisti a špíně - mohly připadat jako zázrak hodný každého rizika, ke kterému mohlo dojít při pokusu o jejich ukradení.
Dwer by byl moc rád věděl, byl tohle jediný případ? Možná byla Rety první, která byla chycena. Některé krádeže, připisované noorům, mohly být způsobeny jinými lupiči, přikrádajícími se přes hory, příslušníky dalekých izolovaných kmenů.
Tohle jsi chtěla? Sebrat první cennou věc, na kterou jsi narazila, a vrátit se nazpět ke svému kmeni jako hrdina?
Ale nějak mu připadalo, že je v tom ještě něco víc. Stále pošilhávala kolem, jako by něco hledala. Něco, co se jí úzce týkalo, na čem ji záleželo.
Pozoroval ji, jak vede chycenou glaveřici na provaze, uvázaném kolem jejího zápěstí. Dívčino chování jako by chtělo vyjádřit vzdor vůči němu i každému jinému, kdo by ji snad měl v úmyslu posuzovat. Mezi chomáči jejích hrubých nečesaných vlasů pozoroval s nechutí zvrásnělé stopy po vrtavých včelách, parazitech, které bylo možno snadno odpudit pomocí traekijské hojivé masti. Ale tam, odkud přišla, nežili žádní traekiové.
To vyvolávalo velice nepříjemné myšlenky. Co kdyby jeho vlastní prarodiče si zvolili naprosto stejný úděl jako Retyini? Kdyby z nějakého důvodu utekli od Pospolitých, hledajíce někde daleko úkryt? V současné době, kdy válka a váleční uprchlíci - byla věc minulosti, byli sooneři hodně vzácní.
Starý Fallon našel za mnoho let, kdy proputoval přes polovinu kontinentu, pouze jedinou takovou tlupu, a toto bylo Dwerovo první setkání s někým z nich.
Co bys dělal ty, kdybys byl vychován tímhle způsobem, kdybys musel bojovat o život jako zvířata a přitom bys věděl, že za těmito horami směrem na západ leží země moci a bohatství?
Dwer dosud nikdy nepřemýšlel o Úbočí z tohoto hlediska. Mnohé Svitky a legendy jen zdůrazňovaly, jak dalece už všech šest exilových ras upadlo, ale nezmiňovaly se o tom, jak daleko se má ještě jít.

* * *

Této noci Dwer opět použit tobarová semena, aby přivolal druhého hodinového teeta, ne že by se chtěl brzy vzbudit, ale proto, aby měl v pozadí své mysli stejnoměrný ťukavý rytmus, když spal. Když Blátošlap zaňafáním zareagoval na ostré aroma, které podrážděnilo jeho čenich, Rety se tiše zahihňala a poprvé se usmála.

Trval na tom, že prohlédne její nohy, než se uložila, a ona ho klidně nechala, aby jí ošetřil puchýře, které již ukazovaly první známky infekce.

"Až se dostaneme na Shromáždění, zavoláme léčitele, aby se ti na to podívali," řekl jí. Ani jeden z nich to nijak nekomentoval, když vzal její mokasíny a na noc je zastrčil pod svůj spací pytel.

Jak leželi pod hvězdnatým baldachýnem noční oblohy, odděleni blednoucím svitem táborového ohně, požádal Rety, aby jmenovala několik souhvězdí, a její odpovědi pomohly Dwerovi vyloučit jednu důležitou eventualitu, že možná na Jiju přistála nějaká nová skupina lidských psanců, pak zničila svou loď a usadila se v primitivních podmínkách daleko od Úbočí.

Rety nijak nedošlo, jaký význam má vyjmenování několika obrazců na obloze, ale Dwer se tím zbavil další starosti. Legendy se naprosto shodovaly.

* * *

Dwer se vzbudil za svítání, pociťuje cosi ve vzduchu - povědomý pach, téměř příjemný, ale zároveň jaksi znervózňující - pach, který Lark kdysi tajuplně vysvětloval jako "negativní ionty a vodní pára".

Zatřásl s Rety, aby ji vzbudil, a pak spěšně zavedl glaveřici pod blízký skalní převis. Blátošlap je následoval, pohybuje se jako nějaký artritický g'Kek, a nespokojeným bručením vyjadřoval, jak je otrávený, že je už ráno. Sotva se tam všichni ukryli, rozpoutala se plošná bouře, vlnící se stěna nepřetržitého deště, která postupovala podél horského úbočí zleva doprava jako průhledná drapérie, s bubnováním utloukávajícím všechno pod sebou. V okamžiku byl les vlnící se, mokrá stuha, zahalená mlhavou oponou. Rety s rozšířenýma očima pozorovala, jak se tato duhově zbarvená tapiserie šine kolem, zalévá jejich tábořiště a strhává ze stromů polovinu jejich olistění. Zřejmě to ještě nikdy předtím neviděla.

Pak pokračovali v cestě. Snad to způsobil pokojný noční spánek, snad burcující start do nového dne, ale Rety už nyní nevypadala tak vzdorovitá. a mrzutá, dokonce se zdálo, že se těší z pohledů, jež okolí nabízelo, jako například louka plná nepravých květů - žlutých válečků olemovaných černým chmýřím, které se třepetaly ve stálém západním větru, bzučíce a střemhlav se snášejíce na vrcholky provázkovitých travních stonků. Retiyny oči hned přelétaly po této scéně, upoutány tímto groteskním tancem klamání a opylování. Tyto druhy ve stálém klimatickém stínu Okrajů, kde se rozlehlé pláně jedovatých trav táhly až k Šedým kopcům, neexistovaly.

Jen dostat se sem přes to všechno byl výkon, řekl si v duchu Dwer; rád by věděl, jakým způsobem to dokázala.

Jak horské srázy začaly přecházet v mírnější pahorky, Rety přestala skrývat svou divokou zvědavost. Začala ukazovat a vyptávat se - "Jsou to tyhle dřevěné tyčky, co přidržuje tvůj batoh? A není to těžké? Vsadím se, že budou duté."

Potom - "Jestli jsi lovec, tak kde jsou ostatní z tvé tlupy? Nebo ty vždycky lovíš sám?"

V rychlém sledu následovala další řada otázek. "Kdo vyrobil tvůj luk? Z jaké dálky zasáhneš něco, co je veliké asi jako má ruka?"

"Žil jsi pořád na stejném místě od té doby, co jsi byl malý? V... domě? Mohl sis nechat věci, co sis chtěl podržet, nebo jsi je musel nechat na místě, když ses stěhoval?"

"Jestliže jsi žil u řeky, viděls někdy nějakého hoona? Jací jsou? Slyšela jsem, že jsou velcí jako stromy a že mají nosy dlouhé jako tvoje paže."

"Dělají trikkové opravdu triky? Jsou udělaní ze stromové mízy? Jedí odpadky?"

"Zpomalí vůbec někdy noorové? Ráda bych věděla, proč je Buyur udělal takové, jací jsou?"

Až na její zvyk mluvit o Buyurech jenom v jednotném čísle a jako kdyby to bylo osobní jméno, Dwer by tuto poslední otázku sám nevyjádřil o nic lépe. Blátošlap byl ztělesněný neklid, stále na nohou, jednou honit nějaká v křovinách žijící stvoření, potom se zase položil do léčky na něco, co vyčenichal na stezce, anebo potěšeně ňafal, když se Dwerovi nedařilo vyhnat ho z převislé spleti listoví kousek nad nimi.

Mohl bych tě lehko odtud vytřást, kdybych neměl na krku glavera a to děcko, pomyslel si Dwer při pohledu na šklebícího se noora.

Přesto se mu nálada začínala docela zlepšovat. Stihnou to právě tak na zahájení Shromáždění a určitě se o něm bude na svátku mluvit.

Během oběda použila Rety jeho jídelního nože, aby vykuchala křovinnou slepici, kterou zastřelil. Dwer sotva stačil sledovat její ruce, jak se kmitaly s udivující rychlostí, a ani se nenadál a už ty nejlepší části ptáka přistály s praskavým škvířením na pánvi, zatímco jedovaté žlázy letěly do odpadkové jámy. Skončila s prací, zamávala s nožem, aby oschl, a podávala mu ho zpět.

"Nech si ho," řekl Dwer a ona mu odpověděla nesmělým pousmáním. S tím přestal být jejím žalářníkem a stal se jejím průvodcem, doprovázejícím marnotratnou dceru nazpět do objetí klanu a Pospolitosti. Nebo tak si to aspoň myslel, dokud o něco později, při jídle, neřekla - "Já jsem už vlastně předtím nějaké z nich viděla."

"Viděla nějaké co?"

Rety ukázala na glaveřici, pokojné přežvykující ve stínu skupiny menších boových stromů, kývajících se ve větru.

"Ty sis myslel, že jsem ještě nikdy žádného neviděla, poněvadž jsem měla strach, že mě kousne. Ale viděla jsem je, z dálky. Celé stádo. Jsou to takoví plíživí ďábli, těžko se dají chytit. Chlapům to zabralo celý den, než jednoho zastřelili. Chutnají dost jako divočina, ale klukům to strašně chutnalo."

Dwer těžce polkl. "Ty říkáš, že lovci vašeho kmene loví a jedí glavery?"

Potřásl hlavou, zhnusený tím, co slyšel.

Část z něho vyčítala - Ty bys byl také ochotný zastřelit tuhletu glaveřici, kdyby překročila průsmyk.
Ano, ale až v krajním případě. Ale nejedl bych z ní!
Dwer věděl, jak mu lidé říkají - Divoký lesní muž, který žije mimo zákon. Dokonce sám pomáhal přiživovat tuto fámu, protože tak byla jeho neobratnost v řeči pokládána spíš za něco mužného než za to, co skutečně byla, plachost. Po pravdě řečeno, zabíjení bylo součástí každého lovu, který vykonával tak rychle a schopně, jak bylo možno, nikdy ne z potěšení. A teď se tedy dověděl, že lidé za horami jedí glavery? Rádcové budou zděšeni!
Dwer věděl, že dokonce i kdyby existovalo pouhé podezření, že Rety pochází ze soonerské bandy, bylo by jeho povinností vést miliční výpravu, aby potulný klan dopadla. Ideálně by to měla být pouze záležitost jakéhosi ohleduplného, avšak nesmlouvavého odchycení, přivedení ztracených bratranců zpět do lůna Pospolitosti. Ale teď Rety nevědomky obvinila svůj kmen z dalšího zločinu. To, co je vzácné, nebudeš jíst. To, co je drahocenné, budeš chránit. Ale především - nesmíš jíst to, co se kdysi plavilo mezi hvězdami.
Ironie chutnala jako popel v Dwerových ústech. Protože poté, co sooneři budou přivedeni nazpět k soudu, bude muset pochytat všechny glavery, co žijí východně od Okrajů, a ty, které by chytit nemohl, zabil.
Ach, ale to snad ze mě neudělá zločince - protože já je nebudu jíst.
Rety musela z jeho pocitů něco vycítit. Otočila se a upřela pohled na nejbližší skupinu velkých stromů boo, jejichž mladé výhonky byly téměř tak silné jako její pas. Rourovité zelené kmeny se pohupovaly v šumících vlnách, tak jako srst na břiše líného noora, podřimujícího u jejích nohou.
"Chystáš se pověsit mě?" zeptalo se děvče klidně. Jizva na její tváři, která nebyla tak zřetelná, když se usmívala, vypadala nyní větší a sinalá. "Starý Clin říká, že vy Úbočani věšíte soonery hned, když je chytnete."
"Nesmysl. No vlastně, každá rasa jedná podle svého -"
"Staří říkají, že je to zákon na Úbočí. Zabít každého, kdo se pokusí žít volně na východ od Okrajů."
Dwer se až zakoktal, jak ho to ohromilo. "Jestli - jestli si myslíš tohle, tak proč jsi se mnou šla celou tu cestu? Abys - abys strčila hlavu do oprátky?"
Rety sevřela rty. Odvrátila pohled stranou a tiše zamumlala: "Ty bys mně nevěřil."
Dwer zalitoval svého předchozího výbuchu. Jemně se zeptal: "Proč to se mnou nezkusíš? Možná... že bych mohl porozumět líp, než si myslíš."
Ale ona se znovu odvrátila a uzavřela se ve skořápce zamyšleného ticha, nesdílná a tichá jako kámen.
Zatímco Dwer spěšně oplachoval jídelní náčiní, Rety se znovu přivázala ke glaveřici, i když jí řekl, že může jít volně. U dýmajících oharků našel ležet svůj jídelní nůž, kam ho musela po těch jeho ostrých slovech položit.
Toto odmítavé gesto ho zamrzelo, a tak jen příkře zabručel: "Pohněme se odtud."

Asx

Zvolili jsme ze dvou zel to menší - předstírat, že byl spáchán ten menší zločin, i když mezi oběma není příliš velký rozdíl. Vždy je lepší přiznat se k náhodné, okolnostmi vynucené kolonizaci než ke kolonizaci plánované.
Nikdo nemohl popřít, co bylo naprosto zřejmé - že naši předkové zplodili nepovolené potomstvo na zakázaném světě. Ale Vubbenovy umné vytáčky byly spíše aktem provinilé nedbalosti než zamýšlené ničemnosti.
Lež by dlouho nevydržela. Kdyby se do toho pustili archeologové a prošetřili stopy, soudní vyšetřovatelé z Institutu by rychle odhalili, že se zde nejednalo o jediné přistání smíšené posádky, která nešťastnou náhodou ztroskotala na tomto odlehlém pobřeží, ale o několik oddělených sestupů. Navíc, byla zde přítomnost našeho nejmladšího septu - lidí. Podle jejich vlastního bizarního příběhu byli rasou vlčích dětí, kterou galaktická kultura neznala až do doby tak tři sta jijoánských let předtím.
Tak proč se pokoušet o takový bluf?
Zoufalství. Plus křehká naděje, že naši "hosté" možná nejsou zkušeni archeologové a že nemají potřebné archeologické vybavení. Jejich cílem musí být rychlé shromažďování vzorků skrytých pokladů. Potom, až zakryjí své stopy, budou si přát co nejrychlejší a utajený odlet s lodí nacpanou kontrabandem. Pro tento jejich ziskuchtivý program znamená naše zvláštní, ztracená kolonie jak příležitost, tak i hrozbu.
Musejí vědět, že my vlastníme v první řadě znalost Jija, cennou pro to, co potřebují.
Běda, mé kruhy! Nejsme však také potenciálními svědky jejich zločinu?

Sára

Nikdo neočekával léčku.
Bylo to dokonalé místo, jako k tomu stvořené. Nicméně nikdo na palubě Hauph-woy neměl ani tušení o nějakém nebezpečí, dokud se to nestalo.
Století míru smazalo dříve žárlivě střežené staré domény. Urských a g'kekských osadníků zde bylo málo, protože ti první nemohli vychovávat své potomky u vody a ti druzí dávali přednost rovnému terénu. Přesto však zde bylo vidět příslušníky všech ras, kteří se tlačili na mrňavém přístavišti, když Hauph-woa klouzala kolem, zřejmě dychtiví podělit se o jakékoliv, i když skrovné, novinky.
Běda, od té doby, co hrůzné zjevení rozštěpilo oblohu, nedostal se sem nikdo z oblastí při dolním proudu.
Většinou říční lid reagoval na tuto událost konstruktivně, pospíšili si vylepšit své kryty, uklidili přečnívající komíny a zatáhli vlečné čluny pod přístřešky - avšak jedna izolovaná skupina traekijských obyvatel bažin zašla ještě dál, spálivši

celou svou kůlovou vesnici v křeči hrůzy a fanatické oddanosti Svitkům. Pzorův vrcholový hrbol se otřásl, když zachytil pach z žalostných kruhových hromádek, zmítajících se v popelu. Kapitán Hauph-woy přislíbil, že rozšíří zprávu o jejich tísnivé situaci. Snad jim jiní traekiové pošlou své bazální segmenty, aby se odtud s jejich pomocí mohli evakuovat do vnitrozemí. Přinejhorším by bažinní traekiové mohli nasbírat nějakou tlející hmotu, usadit si ji na svůj vrcholek a potom směrem dolů uzavřít vyšší funkce, dokud se svět nestane méně hrozným místem.

Totéž se nedalo říct o urské obchodní karavaně, která tudy o něco později procházela a která i se svými nákladními zvířaty uvízla na opuštěném západním břehu, když zpanikaření obyvatelé vesnice Bing vyhodili do vzduchu svůj milovaný most.

Posádka hoonského člunu se zoufalou rychlostí začala couvat, veslujíc proti proudu, aby se vyhnula změti polámaných trámů a mnohapramenných lan, což bylo roztroušeným zbytkem krásného mostního oblouku, který byl hlavní dopravní tepnou protínající napříč celý region. Most býval divem chytré a obratné kamufláže; připomínal zježený přírodní zátaras ze zpřeházených klád. Jenomže dokonce ani jeho stržení zřejmě místním ortodoxním vyznavačům Svitků nestačilo. Je možné, že ho spálili tu poslední noc, co mě pronásledovala ta hrozná noční můra, pomyslela si Sára, pozorujíc ohořelé trámy a v paměti si vybavujíc obrazy ohně, jež přerušovaly její spánek.

Na východním břehu stál dav vesničanů, kteří kývali na Hauph-wou, aby připlula blíž.

Ozval se Čepel. "Já bych se k nim nepřibližoval," zasyčel modrý qheuen z několika nožních otvorů. Měl svého rewqa nad svým očním pásem, zatímco podezřívavě šilhal na lid shromážděný na pobřeží.

"A proč ne?" zeptal se Jop. "Vidíš? Ukazují nám, jak proplout kolem toho vraku. Třeba mají také nějaké novinky."

To mohla být pravda, protože zde, blízko břehu, bylo vidět volnou dráhu, nezatarasenou zbytky zříceného mostu.

"Nevím," pokračoval Čepel. "Cítím, že... že je tady něco špatně."

"V tom máš pravdu," přidala se Ulgor. "Ráda bych věděla, proč nedělají nič pro tu uvízlou karavanu. Ti vešničané mají pšeče čluny. Doteď už mohli být uršové pševeženi na druhý bžeh."

Sára se podivila. Pro kohokoliv z Ulgořiny rasy by to určitě nebyla žádná legrace, nasednout do malého proutěného koraklu s ledovou vodou, čvachtající od něho na pouhou šířku paže. "Mohli odmítnout," nadhodila. "Možná že ještě nejsou dostatečně zoufalí."

Kapitán rozhodl a Hauph-woa se otočila přídí k vesnici. Jak připlouvali blíž, Sára viděla, že jediná stavba, která nedotčená zůstala stát, byla vesnická maskovací mříž. Všechno ostatní leželo v ruinách.

Patrně poslali své rodiny do lesa, pomyslila si. Bylo zde dost garuových stromů, aby na nich lidé mohli žít, a qheuenští obyvatelé se mohli připojit ke svým bratránkům nahoře na řece. Nicméně pobořená vesnice skýtala skličující pohled.

Sára uvažovala, kolik ještě horších věcí by se bylo mohlo stát, kdyby byl Jop dosáhl splnění své žádosti. Kdyby hráz v Dolu vyletěla do povětří, byly by smeteny každá dílna, hrázka a chalupa nalézající se pod záplavovou čarou.

Také místní zvířata by trpěla, i když snad ne víc než při obyčejné povodni.

Lark říká, že tato záležitost je druhová, ne individuální. Demolicí našich malých dřevěných staveb by nebyla ohrožená žádná ekologická nika. Jijo samotné by nebylo ublíženo.

Nicméně se zdá pochybné, že by všechny tyto požáry a ničení byly něco platné, aby přesvědčily trestající ruku galaxie, že jsme dále na Cestě Vykoupení, než je tomu ve skutečnosti.

Čepel se jí přikradl po bok a z jeho modrého krunýře se kouřilo, jak se z jeho švů vypařovala rosa - neklamný znak jeho úzkosti. Jeho tělo se kolébalo v rytmu vyklepávaném jeho pěti chitinovýma nohama.

"Sáro, máte rewqa? Můžete si ho nasadit a podívat se, jestli se mýlím."

"Je mi to moc líto. Dala jsem ho pryč. Všechny ty barvy a emoce se jenom pletou do cesty tomu, aby bylo možno věnovat patřičnou pozornost řeči."

Nedodala, že se pro ni stalo bolestným nosit ty věci už od té doby, kdy udělala tu chybu, že jednoho použila při Joshově pohřbu. "Proč?" zeptala se. "Co vás trápí?"

Čepelova kupole se otřásla a rewq, který byl ovinut kolem ní, se zatřepetal. "Ti lidé tam na pobřeží - zdají se... nějak divní."

Sára vrhla rychlý pohled ke břehu, snažíc se proniknout zrakem ranní opar. Vesničané z Bingu byli většinou lidé, ale byli zde také nějací hooni, traekiové a qheueni. Podobní se přitahují, pomyslela. Ortodoxní fanatismus překračoval rasové hranice.

Tak jako i kacířství, poznamenala v duchu, připomenuvši si, že i její vlastní bratr je členem hnutí neméně radikálního než ti, kteří zničili tento most.

Od stromy nekrytých přístřešků vyplulo několik koraklů, zjevně míříce k říčnímu člunu, aby mu zahradily cestu.

"Chystají se nás snad provést přes tohleto?" zeptat se mladý Jomah.

Dostalo se mu odpovědi, když vzduchem hvízdl první záchytný hák a padl na palubu Hauph-woy.

Ostatní rychle následovaly.

"Nemáme v úmyslu vám ublížit!" vykřikl těžce ozbrojený muž v nejbližším člunku. "Pojďte na břeh a my se o vás postaráme. Všechno, co chceme, je vaše loď."

Tohle říct hrdé posádce říčního dopravníku byla urážka. Každý hoon kromě kormidelníka se ihned rozběhl na palubu vyrvat a vyhodit ponižující háky. Ale za každý, který byl odstraněn, dopadlo na palubu několik dalších.

Pak Jomah ukázal dolů po proudu. "Podívejte!"

Jestliže někdo ještě pořád netušil, co Bingané s Hauph-woou zamýšlejí, všechny pochyby zmizely při pohledu na ohořelý vrak s žebry trčícími vzhůru jako u nějaké obrovské, napůl spálené kostry. Celá hoonská posádka začala zmateně mručet, tento rytmus rezonoval dolů po Sářině páteři a poplašil noory, že se zuřivě rozštěkali.

Hooni zdvojnásobili své úsilí, šíleně odtrhávajíce háky.

Sářiným prvním popudem bylo ochránit cizince. Ale zraněný muž se zdál být v bezpečí, stále v bezvědomí, krytý Pzorovým ochraňujícím tělem.
"Pojďte," řekla Čepelovi. "Raději pomůžeme."

* * *

Piráti často napadali po řece plující lodě tímto způsobem, až do Velkého míru. V již dávno uplynulých časech, během zlých starých dnů, používali možná tuto techniku i vlastní předkové dnešních útočníků. záchytné háky ze špičkového buyurského kovu se zaryly hluboko do dřeva lodi, když se lana napjala. Sára si zmateně uvědomila, že provazy tvoří mulková vlákna, ošetřená traekijským způsobem, což bylo příčinou, že se jen zatraceně těžko dala odříznout. A co bylo horší, tato lana se táhla nejenom ke koraklům, ale i k celé délce pobřeží, kde je místní napínali na kladkách s navijáky. Hoonská síla s pomocí Čepelových velkých klešťovitých spárů stěží stačila bojovat s háky o osvobození. Nicméně se Sára pokusila pomáhat a g'kekští cestující pozorovali průběh boje svýma čtyřma ostrýma očima a křikem dávali výstrahu, kdykoliv se přiblížil nějaký další člun. Jenom Jop se nečinně opíral o stěžeň, pozoruje všechno s viditelným pobavením. Sára nepochybovala o tom, ke komu tento ortodoxní farmář tíhne.
Břeh se stále více přibližoval. Kdyby se Hauph-woe podařilo nějak dostat za střední bod toku, měla by říční tah na své straně. Ale i tato síla mohla být slabá na přetržení tak silných provazů. Kdyby kýl lodi škrábl o písek, znamenalo by to konec.
Posádka se v zoufalství uchýlila k nové taktice. Lodníci se chopili seker a začali odsekávat prkna a zábradlí všude, kde se zaťal pirátský hák, vytrhávajíce a vytahujíce ven celé kusy dřeva a útočíce na vlastní plavidlo se zuřivostí, která se dala dost těžko pochopit, uváží-li se normální hoonská mírnost.
Pak se náhle paluba pod Sářinýma nohama zachvěla. Celý člun se otřásl a otočil, jako by střední stěžeň byl nějakým čepem obrovského kola.
"Zahákovali kormidlo?" vykřikl kdosi.
Sára se podívala na lodní záď a uviděla masivní kovový hák pevné zaťatý do kloubové zavěšeného pádla, jež používal kormidelník k řízení lodi. Kormidlo nemohlo být uvolněno ani vyrváno ze svého upevnění bez toho, že by to zcela ochromilo Hauph-wou, ponechávajíc ji neřiditelnou a bezmocnou na pospas proudu i nepřátelům.
Prity vycenila zuby a začala ječet. I přesto, že se malá opice třásla strachem, začala přelézat přes zábradlí, ale Sára jí pevnou rukou zastavila.
"To je moje věc," řekla krátce a aniž jen chvíli zaváhala, svlékla se rychle ze své tuniky a sukně. Nějaký námořník jí podal sekerku s řemenem, protaženým otvorem v topůrku.
Ať mě jenom všichni najednou nepřesvědčují, abych to nedělala. pomyslela si ironicky, vědouc, že to neudělá nikdo.
Některé věci byly zkrátka samozřejmé.

* * *

Sekerka jí visela na řemeni přes jedno rameno. Nebyl to vůbec příjemný pocit, když její chladný kov jí zavadil o levý prs, jak šplhala, i když její ostří stále chránil kožený obal.
Šaty by byly jenom na závadu. Sára potřebovala obzvlášť prsty na nohou, aby mohla na zádi Hauph-woy vyhledávat oporu pro nohy. Způsob konstrukce člunů naštěstí nechával v trupu určité přesahy, které trochu pomáhaly. Nemohla se však ubránit, aby se netřásla, napůl ranním chladem a napůl hrůzou. Zpocené dlaně dělaly šplhání dvojnásob těžké, i když zároveň cítila, že ústa má suchá jako urský dech.
Už léta jsem nešplhala!
Těm, kdo nejsou lidé, musí tohle připadat jako další běžná práce pro stromymilovného pozemšťana. Něco jako když se samozřejmě předpokládá, že každý urs musí být kurýrním běžcem nebo že všichni traekiové vyrábějí výborné martini. Pro tento úkol by logicky připadat v úvahu. Jop, ale kapitán tomuto muži nedůvěřoval, z dobrého důvodu.
Posádka na ni povzbudivé pokřikovala, když se sunula dolů po zádi, jednou rukou se přidržujíc kormidla. Mezitím se z koraklů ozvaly vyřvávané posměšky, k nimž se vzápětí přidali i ti na břehu. Ohromné. Více pozornosti, než jsem kdy v životě měla, a to jsem zrovna nahá.
Mulkové lano sténalo napětím, jak se vesničané na břehu namáhali u rumpálů, aby přitáhli Hauph-wou ke břehu, kde se shromáždilo několik šedých qheuenů, držících pochodně. Ty se zdály tak blízko, že si Sára byla téměř jistá, že slyší sykot plamenů. Konečně se dostala k místu, kde se mohu zachytit oběma rukama a roztaženýma nohama - v pozici, která se musela naprosto vzdát každého nároku na osobní stud. Musela svými zuby odtrhnout kožený obal sekerky, přičemž pocítila trpkou, jakoby elektrickou chuť červeného kovu. Otřásla se - a pak se znovu napjala, protože se málem pustila. Zčeřená stopa za lodí vypadala olejovitá a mrazivě studená.
Znovu se ozvaly posměšky, když se zahákla za kormidelní list a pokoušela se přetnout srpek dřeva kolem pevně zaťatého háku. Brzy byla hotová s vydlabáním výřezu nad ním a tak začala s prací na houževnatější části dole, když ji něco udeřilo do zadní částí levé ruky, vysílajíc vlnu tepající bolesti až nahoru do její paže. Uviděla chuchvalec krve kolem dřevěného dříku, který se jí zapíchl do ruky blízko zápěstí.
Kulička vystřelená z praku ležela hned vedle, zapadlá mezi prkna.
Další vzápětí odskočila od kormidla, odrazila se znovu od zádi člunu a zapadla do vody.
Střílejí po ní!
Proč vy jeki, hnusní, zparchantělí...
Sára v sobě objevila dosud neznámou schopnost klít, disponující širokým slovníkem kleteb z pěti rázných jazyků, a

oháněla se sekerkou ještě vehementněji než předtím. Do trupu nyní bušilo stále více oblázků, ale ignorovala je, zalitá horkou vlnou vzteku.
"Očareny perkije! Suki běsny!"
Nechala obscénností v novoruštině a přeskočila do urské galaktické Dvojky, když prkno najednou hlasitě zapraskalo, táhnoucí lano zasténalo, silně škubajíc za zachycený hák a mučené dřevo konečně povolilo.
Hák jí vytrhl sekerku z ruky, jak se s krátkým zábleskem odraženého slunečního světla uvolnil. Vyvedena z rovnováhy Sára bojovala, aby se udržela, i když ruce měla kluzké od potu i krve. Posléze se zavzlyknutím uvolnila svoje sevřeni a padla zalykajíc se do řeky. Roney ji udeřila jako ledové kladivo, vyhánějíc z jejích plic všechen vzduch.

* * *

Zmítala se ve vodě, nejdřív se snažíc dostat se k hladině, pak začala šlapat vodu, lapajíc po dechu a dávajíc si pozor, aby se nezapletla do všech těch provazů, které byly napjaté nad vodou. Zableskl se hák a minul její obličej jen o šířku dlaně. O chvilku později se musela potopit, aby se vyhnula zapletení do lan, která by ji mohla chytit do pasti.
K jejím potížím se přidala i turbulence ve vodní stopě lodi, jak se Hauph-woa chopila příležitosti uniknout.
Hruď ji dost bolela, když se znovu dostala k hladině, aby se octla tváří v tvář vytáhlému mladíkovi, který se vykláněl přes okraj koraklu a v ruce svíral prak. Překvapením ucouvl nazpět, když se jejich oči střetly. Pak svůj pohled odvrátil, když zpozoroval, že je nahá.
Zrudl. Pak odložil svou zbraň a chystal se rychle svléknout svou halenu, bezpochyby proto, aby jí ji dal.
"Děkuju..." vydechla Sára. "Ale já teď musím... jít."
Poslední pohled na mladého vesničana, jak už plavala pryč, ukázal jeho zklamanou tvář. Ještě je moc mladý na to, aby z něj byl tvrdý bezohledný pirát, pomyslela si. Tenhle nový, tvrdý svět ještě nestačil vymazat poslední stopy staré ohleduplnosti.
Ale za čas se to jistě stane.

* * *

Nyní měla říční proud za sebou a brzy už zahlédla Hauph-wou o něco dál dole po proudu. Posádka loď otočila a nyní, když už byli v bezpečné vzdálenosti od vesnice Bing, veslovala ze všech sil, aby se udrželi na místě. Bylo však hodně obtížné dostat se k trupu lodi a vyšplhat po provazovém žebříku. Dokázala to jen do poloviny, než se jí svaly zkroutily v křeči, a ochotní lodníci ji museli po zbytek cesty vytáhnout za ruku.
Musím trénovat, abych byla silnější, jestli mám v úmyslu v budoucnosti vést dobrodružný život umiňovala si, nechávajíc se zavinout do pokrývky.
Přesto se cítila podivně dobře, zatímco Pzora ošetřil její zranění a kuchař jí připravil jeden z jeho speciálních čajů. Ruka ji sice bolela a stále se celá třásla, ale navzdory tomu všemu jí bylo, jako by se v ní rozlévalo cosi jako záře.
Rozhodla jsem se, a to rozhodnutí bylo správné. Před rokem se mi zdály, že každá volba, kterou jsem udělala, byla špatná! Teď se snad věcí změnily.
Přitahujíc si k sobě svou pokrývku, Sára pozorovala, jak se Hauph-woa propracovává zpátky proti proudu podél západního břehu až k místu, kde mohla vzít na palubu uvázlou karavanu a přepravit ursy a jejich zvířata dostatečně daleko, aby si už nemuseli dělat starosti s místními fanatiky. Klidná a ochotná spolupráce cestujících a posádky byla na pohled tak povzbuzující, že jí hned stoupla nálada, pokud šlo o "velké" problémy, téměř tak jako krátký boj pozvedl něco v ní.
Mám víru v sebe samu, pomyslela si. Nemyslela jsem, že něco takového dokážu. Avšak otec má možná, koneckonců, pravdu.
Zůstala jsem v tom zatraceném stromovém domě až příliš dlouho.

Asx

Krátce po Vubbenově prohlášení se dvířka vesmírné lodi znovu otevřela a vynořilo se odtud ještě několik vznášejících se strojů, které vydávaly disharmonické vrčení. Každý z nich na okamžik zaváhal, když dorazil až k divákům, lemujícím okraje údolí. Po několik dur lid Pospolitosti zůstal na místě, i když se mu třásly nohy, kola i prstence. Pak se roboti otočili a odpluli všemi směry pryč, zanechávajíce ve své stopě víry polámané trávy.
"Průzkumné sondy zahájí své povinnosti," vysvětlil první vyslanec, nejdřív v cvakání a bzučení formální verze galaktické Dvojky.
"(Předběžné) analýzy tyto další provedou."
"Zatím za cílem jak zisku, tak zachránění, nechte nás diskutovat z očí do očí, začátek."
Toto prohlášení vyvolalo pohyb. Rozuměli jsme dobře? Naše dialekty se během naší postupné degenerace dost odchýlily od společného základu. Znamenala ta fráze "z očí do očí" to, čím se zdála?
Dvířka lodi se začala otvírat ještě jednou.
"Špatné zprávy," poznamenal drsně Lester Cambel. "Jestli jsou ochotni nechat se vidět, znamená to -"
"- že nemají strach, že zde po jejich odchodu někdo zůstane, aby prozradil, čí tvář viděl," dokončila to za něho Nůž Ostrozrak.
Náš hoonský bratr Phwhoon-dau sdílel naše pochmurné vyhlídky. Jeho věkem sešlý hrdelní vak jako by potemněl

pod vlivem ponurých myšlenek. "Jejich jistota je dotěrná, rozčilující. Hrrrhrm. Stejně jako jejich spěch."

Vubben natočil jednu oční stopku k mému/našemu senzorovému kruhu a mrkl očním víčkem - působivé, od lidí odkoukané gesto, vyjadřující ironii. Mezi členy Šestky se my traekiové a g'Kekové belháme jako mrzáci, zatímco hooni si vykračují s ladnou lehkostí. A přece tito zasmušilí bledí obři mají ve zvyku prohlašovat, že jim my ostatní všichni připadáme stejně šílení a divocí.

Uvnitř vzduchové komory lodi se cosi pohnulo, nějaká věc, nebo spíš dvě věci. A potom odtud vykročily dvě bipedální postavy - chodci - štíhlí, dobře stavění a vysocí. Odění ve volných zřasených rouchách, která skrývala vše až na jejich holé ruce a hlavy. Takto se vynořili do odpoledního světla, aby vzhlédli nahoru k nám.

Z řad Pospolitých se zvedl docela tichý kolektivní vzdech - vzdech šoku a poznání.

Bylo to nadějné znamení? Ze všech těch myriád ras vzkvétajících v civilizaci pěti galaxií, jaká nepatrná pravděpodobnost způsobila, že z našich objevitelů se vyklubali bratranci? Že posádka této lodi mohla být stejného původu jako jedna rasa naší Šestky? Bylo to snad dílo naší vrtošivé bohyně, která jako štěstí nabízí vždy to nenormální a podivné?

"Llii... ddéé..." Ur-Jah, naše nejstarší rádkyně, to vydechla v novoangličtině, rodném jazyce naší nejmladší rasy.

Od Lestera Cambela se ozval jakýsi neurčitý zvuk, který jsem předtím nikdy neslyšel a který tyto kruhy nebyly v daném okamžiku schopny rozluštit.

Až později jsme porozuměli a dali mu jméno.

Zoufalství.

Dwer

Rety vedla osamocenou řadu po cestě, která nyní vedla po vrcholku širokého útesu a již tvořila skála příliš tvrdá, než aby zde mohly zakořenit velké stromy boo. Šikmá, vyvýšená žulová římsa oddělovala dva široké prsty třtinového lesa, o nichž Dwer věděl, že se táhnou na stovky dostřelů šípem všemi směry. Cestu po vrcholu hřebene vystřídala poté skalnatá stezka, kde naopak boo na každé její straně vyrostly tak vysoko, že nad kývajícím se oceánem obrovitých kmenů bylo možné zahlédnout jen ty nejvyšší vrcholky hor.

Děvče se stále rozhlíželo, nalevo i napravo, jako kdyby po něčem pátralo. Jako by něco očekávalo, dost naléhavě, a nechtělo se s tím minout a udělat chybu. Ale když se Dwer začal vyptávat, vše, co z ní dostal, bylo jenom zaryté mlčeni.

Budeš si na ni muset dávat pozor, pomyslel si. Ubližovalo se jí celý její život, tak žádný div, že je naježená jako žihadlový zajíc.

Lidé nebyli zrovna jeho specialita, ale zálesák užívá empatie, aby pochopil prosté potřeby a hrubé myšlenkové pochody divokých zvířat.

Divoká zvířata mohou znát bolest.

Dobrá, tak za den to už nebude můj problém. Rádcové mají své experty, léčitele. Kdybych se do toho míchal, mohl bych to udělat ještě horší.

Kamenný útes se postupně zužoval, až stezka zamířila do úzké uličky mezi stěsnanými řadami vysoko se tyčících dorostlých boo, z nichž každý měl kmen přes dvacet metrů vysoký a tlustý jako několik mužů. Obrovské zelené sloupy tu rostly u sebe tak těsně, že i Blátošlap by v případě, že by se zapletl do mlází mezi nimi, měl potíže, aby se vyhnul těmto mohutným kmenům. Proužek oblohy nahoře se postupně úžil čím dál tím víc, až se z něj stala pouhá modrá služka, Na některých místech stačilo Dwerovi jen rozpřáhnout ruce, aby se po obou stranách dotkl mohutných válcovitých kmenů.

Stísněné místo si pohrávalo s perspektivou, občas zobrazujíc obě protilehlé stěny tak, jako by byly každým okamžikem připraveny sevřít se dohromady a rozdrtit jejich malou skupinku jako cáry látky v Nelově drtiči.

Legrační věc. Tenhle úsek cesty se mu nezdál tak strašidelný, když se ubíral nahoru do kopce, přede dvěma dny. Tehdy mu úzká cesta připadala jako nějaký komín, který ho rychle zavede k jeho kořisti. Teď to byla úzká kolej, jáma. Dwer cítil, jak se mu úží hruď. Co když se tam vpředu něco stane? Lavina, tarasící cestu. Nebo oheň? Jaká past by to jenom mohla být?

Podezřívavě nasával vzduch, ale vnímal jenom gumovitý pach zeleně, vydávaný boo. Ovšem, dole po větru se mohlo odehrát cokoliv a on by to nepoznal, dokud

Přestaň s tím! Nemysli na to! Co je to s tebou?

To ona, uvědomil si. Cítíš se špatně, protože ona si myslí, že jsi bastard.

Dwer potřásl hlavou.

No a nejsi? Klidně necháš Rety, aby si dole myslila, že jí pověsí, i když by bylo přece tak snadné říct...

Říct co? Nějakou lež? Nemůžu jí slíbit, že se to nestane, zákon je krutý, protože takový být musí. Rádcové se můžou ukázat milosrdní. To je dovoleno. Ale kdo jsem já, abych jí to mohl jejich jménem slíbit?

Připomněl si svého starého mistra, jak mu popisoval, jak byla naposledy dopadena velká tlupa soonerů, ještě když byl starý Fallon učedníkem.

Přestupníci byli nalezeni na vzdáleném archipelagu daleko na severu, kde žili. Jedna hoonka, která patřila k lodním poutníkům, jejichž zaměstnáním bylo patrolovat na moři - i tak jako se lidští lovci toulali lesy a horami a urské obyvatelky planin propátrávaly stepi a pláně - narazila na houf jedinců jejího druhu, žijících mezi ledovými krami a přežívajících tak, že prohledávali jeskyně, ve kterých přezimovali v hibernačním spánku kolébaví rouolové, a tato zavalitá zvířata pak ve spánku probodávali kopími. V létě se pak tito renegáti stěhovali k pobřeží a po celé tundrové pláni zakládali ohně, aby co nejvíc poplašili stáda huňatých, dlouhonohých

gallaitrů, a potom zpanikařené kopytnatce zahnali na nějaké místo u srázu, aby se odtud v šíleném úprku vrhali po stovkách dolů a oni jich mohli několik porazit.

Ghahen, vodní poutnici, přilákal kouř z jednoho takového masového zabíjení a brzy začala zločince stíhat po způsobu svého lidu. Trpělivá a klidná nad lidské chápání a chladnokrevná způsobem, který Dwera v noci pronásledoval jako noční můra, když o tom slyšel, strávila celý rok, aby vyhubila tuto škodlivou bandu, jednoho po druhém, nemilosrdně zabavujíc od každého člena jeho drahocennou životní kost, i dokud všichni, co zbyli, nebyl jen jeden osamělý stařec, kterého zajala a přivedla domů jako svědka, ve člunu nacpaném pátými obratli všech z jeho houfu. Poté, co vypověděl svůj příběh - zpěvavé kvílení trvající čtrnáct dní - byl tento poslední mořský sooner popraven příslušníky své vlastní rasy, kteří se tak snažili odčinit svou hanbu. Všechny získané obratle byly rozdrceny na prach a rozmetány do pouště, daleko od jakéhokoliv vodního zdroje.

Odpuzující vzpomínka na tuhle historii plnila Dwerovo i srdce olověnou tíhou obav a starostí.

Ušetřte mě toho, prosím, a nežádejte po mně, abych udělal to, co udělala Ghahen. Nemohl bych. Ani kdyby to poručili všichni rádcové. Ani kdyby Lark prohlásil, že osud celé Jijo závisí na rovnováze. Musí určitě existovat nějaká lepší cesta.

* * *

Právě tam, kde se skalnatý výchoz zdál směrem dolů zužovat v nic, dovoluje dosud rozděleným částem boového lesa znovu se spojit a vymazat stezku, otevřela se náhle před nimi světlina. Byla to jakási zakulacená terénní deprese, asi tisíc metrů dlouhá, uprostřed s jezírkem potaženým povlakem vodních řas a s úzkým průchodem na vzdáleném konci. Vnější okraj této sníženiny lemovaly velké boo a trnité chumáče houževnatých plevelů vyrážely ze štěrbin mezi ostrými, ježícími se balvany, které ležely v nepořádku roztroušené po celém tomto tichém horském údolí. Bahnitý břeh jezírka vroubilo řídké křoví, které z dálky vypadalo, jako by vyrůstalo z mechoviště; při bližším pohledu se to skutečně podobalo nesčetným mechovitým úponkům, jež z něho vybíhaly paprsčitě všemi směry, různě zkroucené nebo podobné polámaným pahýlům. Dokonce i tam, kde Dwer stál, bylo vidět provazovité kořeny, napůl pohřbené v prachu, z nichž některé byly silné jako jeho noha.

Míruplný klid popíral podivný pocit neživotnosti. Prsť neporušovaly žádné stopy, jen rýhy, které zanechal déšť a vítr. Ze svých předchozích návštěv Dwer věděl, proč se opatrná zvířata tomuto místu vyhýbají. Nicméně, po dusivém sevření tunelovité stezky, pocítil úlevu, když znovu viděl oblohu. Dwer nikdy nesdílel převládající hrůzu obyvatel Jija z přechodu přes nějaké otevřené prostranství, ani když to znamenalo, že se tady nějakou dobu bude pohybovat v plném svitu slunce.

Když cesta míjela první balvany, glaveřice začala kňourat a přikradla se Rety po bok, aby se schovala v jejím stínu.

Dívčiny oči těkaly kolem. Zdálo se, že si nevšímá toho, že se postupně odchyluje od stezky v úhlu, který směřoval k okraji jezera.

Dwer ji několika dlouhými kroky dohonil. "Tudy ne," řekl důrazně a zavrtěl hlavou.

"A proč ne? My přece jdeme tam, ne?" Ukázala k jediné další mezeře ve vnější stěně boových stromů, kudy vytékal z údolí úzký, kalný potok.

"Nejrychlejší cesta je kolem toho jezera. Vypadá též snadnější, ledaže bychom šli přímo po břehu toho jezera."

Dwer ukázal na pozůstatky šedohnědých pavučinovitých vláken, jež pokrývaly nejbližší špičaté balvany. "To jsou -" začal.

"Já vím, co jsou zač." Zašklebila se. "Buyurové nežili jenom na Úbočí, víš. To jen vy západáci si myslíte, že tam to je prostě to nejlepší místo. Za horami jsme také měli žíravé pavouky, kteří požírali stará buyurská rumiska.

A stejně, čeho se tak bojíš? Nemyslíš si přece, že tenhleten je pořád ještě živý, ne?" Kopla do jednoho z vysušených šlahounů a ten se rozpadl na prach.

Dwer se ovládl. To z ní mluví její lidé. Museli s ní zacházet přímo hrozně. Nadechl se a pokud možno vyrovnaně odpověděl:

"Nemyslím si, že je živý. Já to vím. A co víc - tenhle pavouk je šílený."

Retyina první reakce byla, že překvapeně zvedla obě obočí. Naklonila se k němu a potichu se zeptala: "Opravdu?"

Pak se zahihňala a Dwer viděl, že se chystá k nějakému sarkasmu.

"A co dělá? Vystrkuje lepkavá vnadidla plná bobulového cukru a sladkých garů, aby nalákal kolemjdoucí děvčata?"

Zaražený Dwer se zmohl jen na otrávené zabzučení. "To jsem si mohl myslet, že řekneš něco takového."

Teď se Retyiny oči rozšířily, překypujíce zvědavostí. "Tak to teda musím vidět!"

Rety silně zaškubla provazem na svém opasku. Hrozivě vyhlížející uzel spadl stranou a ona prudce vyrazila kolem skupinky balvanů. Vesele kvičící noor se nadšeně hnal okamžitě za ní.

"Počkej!" zaječel zbytečně Dwer, věda, že je bezúčelné honit ji v tom kamenném bludišti. Když se vydrápal na nejbližší sutinový svah, sestávající z kamenných trosek, podařilo se mu jenom zahlédnout její hrubý koňský ohon, poskakující jí na zádech, jak utíkala přímo tam, kde skalní pláty přecházely do zmateného křovinatého labyrintu lemujícího břehy jezírka.

"Rety!" vykřikl do větru. "Nedotýkej se -"

Zmlkl, popadaje dech. Tatáž bríza, která hnala zatuchlý, štiplavý pach hniloby z jezera přímo do jeho tváře, pohltila jeho slova dřív, než vůbec mohla dorazit k jejímu sluchu. Dwer sklouzl dolů ze svahu, jen aby si uvědomil - zatraceně! I ta glaveřice je pryč!

Konečně se mu podařilo najít ji asi polovinu doletu šípu směrem nahoru do kopce, jak se kolébá nazpět po cestě, kterou přišli, následujíc ten podivný instinkt, který občas hnal její druh umíněně na východ, pryč od pohodlí a

ochrany, které jim poskytovalo Úbočí, k téměř jisté smrti.

Mumlaje pod vousy kletby, popadl Dwer její provaz a pátral v okolí po něčem, čemkoliv, k čemu by mohl glaveřici uvázat, jenže nejbližší skupina stromů boo byla odtud příliš daleko. Upustil svůj vak a švihl jí celou délkou provazu. "Je mně to líto," omluvil se a pak se do ní opřel bokem jako pákou, aby ji přiměl k pohybu. Nevšímaje si jejích bručivých stížností, rychle jí spoutal zadní nohy, kde doufal, že svými zuby nedosáhne na provaz.

"Bolest, zklamání - obojí otravné."

"Promiň. Vrátím se brzy," odpověděl co nejvíc optimisticky a vydal se za soonerským dítětem.

Držet se co nejvíc nahoře a po větru, pomyslel si Dwer, zahýbaje v pravém úhlu k jejímu poslednímu směru. To by mohl být právě ten trik, nechat, ji dělat kruhy a přitom ji směrovat k domovu.

O chvíli později si všiml, že úplně reflexivně spustil z ramene svůj luk, upravil napětí tětivy na krátkou vzdálenost a uvolnil svorku, zajišťující šípy v jeho stehenním toulu.

K čemu budou dobré šípy, jestli ona pavouka nějak vydráždí?

Nebo ještě hůř, jestli zaujme jeho pozornost?

Směrem k okraji údolí si ještě mnoho balvanů podrželo vzhled, odpovídající jejich dávné roli- částí, z nichž se skládala buyurská stavba, která se kdysi pyšně tyčila na tomto místě; čím víc ale Dwer zacházel dovnitř, tím víc veškerá tato podobnost mizela. Provazcové šlahouny, které věnčily balvany, vypadaly většinou jako mrtvé, šedivé, suché a drolící se v prach, nicméně ale brzy jeho oko zachytilo tu zelenavý pruh... a tamhle zase slizký úponek, plazící se přes kamenný povrch, pomáhající přírodě postupně vymazat všechny stopy po jeho dřívější skalpelově přesné hladkosti.

Nakonec s náhlým zamrazením, jež mu proběhlo až dolů po páteři, zahlédl zákmit pohybu. Probouzení ochablých provazců, vyburcovaných ze spánku nějakým nedávným podnětem, nějakým podrážděním.

Rety!

Kličkoval neustále hustším a chaotičtějším bludištěm, některé provazcové překážky přeskakoval, jiné zase podlézal.

Dvakrát se s klením musel vrátit, když se dostal do slepé uličky. Toto bývalé buyurské sídlo ovšem v žádném případě nebylo tak rozsáhlé jako to, které se nacházelo na severovýchod od vesnice Dolo, kde se každý místní občan povinné a s úctou zúčastňoval práce v četách paběrkujících po tom, co nesežral ničivý pavouk.

Dwer tam chodívat často s Larkem i se Sárou. Ten pavouk tam byl mnohem živější a energičtější než tahleta vrtošivá prastará věc, ale přece jen daleko méně nebezpečný.

Spleť bledých provazcových lan brzy tak zhoustla, že pro dospělého bylo naprosto nemožné tudy proniknout, i když drobnému děvčeti a noorovi se to mohlo podařit. Zklamaný Dwer se prudce otočil a rukou narazil na kulatý uzel jednoho provazce.

"Sakra, Ifni!" Mával rukou, jež pekelně štípala. "Ze všech zatracených jekí..."

Přehodil si luk přes rameno, aby si uvolnil ruce, a začat šplhat nahoru po drsné stěně obrovského balvanu, aspoň třikrát tak vysokého jako on. Nebyla to zrovna cesta, kterou by si vybral, kdyby měl čas promyslet si lepší směr, ale Dwerovo srdce bušilo jako o závod, vybízejíc ho, aby si pospíšil.

Malé minilaviny prachu a písku z erodovaného povrchu skály mu padaly do vlasů a za límec, zahlcujíce ho pachem prastarého rozkladu. Drolící se šlahouny a suché úponky nabízely lákavé úchyty, které se snažil ignorovat. Skála byla pevnější, i když ne vždy tak spolehlivá, jak vypadala.

Zatímco jeho prsty nahmataly jednu malou štěrbinu, cítil, že výstupek pod jeho levou nohou se začíná drobit, a nezbylo mu než svěřit svou váhu jednomu z blízkých zkřížených provazců.

Ten hlučně zapraskal, dávaje tak varování těsně před tím, než povolil. Dwer zalapal po dechu, když zůstal celou svou vahou viset pouze na konečcích prstů. Jeho tělo sebou pláclo o kamennou stěnu a vyrazil si dech.

Jeho tápající nohy nahmataly jiný šlahoun, o něco tenčí než ten první, jenom o okamžik dříve, než by se užuž pustil. Nemaje jinou možnost, použil ho Dwer jako odrazový můstek, vrhl se nalevo a jednou nohou přistál na uzoučké římse. Jeho ruce hrabaly po téměř holé skále - a konečně našly pevný úchyt. Usilovně mrkaje, aby se zbavil prachu v očích, zhluboka oddechoval, dokud se necítil schopný pokračovat dál.

Posledních pár metrů bylo už méně příkrých, ale kámen byl ohlazený nesčetnými bouřemi, které se nad ním snesly, než sem balvany byly dopraveny a pak ponechány napospas zhoubným, dnes už však slábnoucím šlahounům. Nakonec se přece jen dokázal po kolenou vyškrábat na vrchol, odkud pak zaměřil pohled na nejbližší část jezerního břehu.

Co se zdálo nejdřív jako jednolité křoví, lemující břeh, byla nyní hustá spleť pnoucích se šlahounů od výšky muže až do mnohonásobné výše. V místech, která byla nejblíž u vody, byla bledě šedá vlákna protkána pruhy živé zeleně, žluti a dokonce i krvavé červené. Uvnitř této změti zahlédl skvrny i dalších barev, lesknoucích se v šípech slunečního světla.

Za touto trnitou bariérou se prostíralo vlastní jezírko, potažené povlakem vodních řas a vypadající, jako by vlastnilo jakousi geometrickou podstatu, zčásti se chovajíc jako kapalina a zčásti se jaksi zlověstně vraštíc.

Některé jeho části jako by pulsovaly v nějakém tajemném rytmu - nebo v mučivě snášeném vzteku.

Jeden z druhu, pomyslel, nechtěje si vlastně vybavit jméno, ale neschopen odolat. Odvrátil oči, pátraje po Rety. Neubližuj jí, Jeden z druhu. Je to jenom dítě.

Neměl chuť rozmlouvat s žíravým pavoukem. Doufal, že třeba spí, jako když jezírko bylo jenom neškodnou skulinou pod zimní čepičkou. Nebo snad mohl být i mrtvý. Ten pavouk měl být vlastně mrtvý už dlouho. Jeho zrůdná záliba se zdála být vším, co ho stále ještě udržovalo naživu.

Otřásl se, jak náhle pocítil v týle cosi jako lechtaný dotek lezoucích nožiček.

(Lovče. Druhu pátrači. Osamělý. Je od tebe milé, že mě zdravíš. Cítil jsem tě jít kolem před pár dny, spěchajícího, jako bys něco honil. Proč ses nezastavil a neřekl mně nazdar?)

(Našel jsi, co jsi hledal?)

(Je to tohle "dítě", o kterém mluvíš?)
(Je jiná než ostatní lidé?)
(Je zvláštní v jistém smyslu?)
Stále pátraje očima po jakékoliv známce o Rety, snažil se Dwer ten hlas ignorovat. Neměl zdání, proč se mu stává, že občas rozmlouvá s jednou zvláštní, žíravou horskou kaluží. I když mezi Šestkou talent psí nebyl tak docela neznámý. Svitky ohledně této schopnosti vyslovovaly temná varováni. Stejně většinou psí zahrnovalo jenom spojovací články mezi blízce příbuznými členy některých rodových společenstev, což byl důvod, proč se nikdy nikomu nezmínil o tomto prokletém kanálu ve své mysli. Jen si představ všechny ty přezdívky, kdyby se o tom lidé dověděli!
V každém případě si to asi zřejmě musím všecko jen představovat. Musí to být nějaký divný symptom mé neustálé samoty.
Dráždivá cizí přítomnost se vrátila.
(Je to pořád tvoje hlavní představa o mně? Že jsem tvůj výmysl? Jestli ano, tak proč to nevyzkoušíš? Pojď ke mně, můj nevlastněný poklade. Můj jedinečný dive! Přijď na to jediné místo ve vesmíru, kde vždy budeš přiměřeně oceněn!)
Dwer se zašklebil, jak se bránil hypnotickému tlaku řasnatých obrazců, stále ještě pátraje mezi balvany a houštím po Rety. Přinejmenším ten pavouk ji ještě nechytil. Nebo byl natolik krutý, že mu lhal?
Tam! Kmitlo se něco tam nalevo? Dwer se díval k západu, stíně si oči proti svitu pozdně odpoledního slunce. Něco se se šelestem prodíralo spletí popínavých šlahounů, zhruba tak asi o tucet metrů blíž k jezeru, skryto za několika kamennými pláty a způsobujíc, že část křoví se chvěla. Šilhaje tím směrem, Dwer si přál, aby byl tak nespěchal s odhozením svého batohu, ve kterém byl jeho drahocenný, ručně zhotovený okulár.
Mohla by to být i léčka, pomyslel si.
(Kdo by tě jen chtěl vlákat do léčky, Jeden zvlášť? Podezíráš mě? Řekni, že to tak nemyslíš!)
Vítr se poněkud utišil. Dwer si přiložil ruce k ústům a zakřičel: "Rety!"
Podivně se rozléhající ozvěny se rozběhly mezi balvany, aby zde byly postupně udušeny v prostupném mechu a hlíně. Dwer se rozhlížel kolem, aby zvážil svůj další postup. Mohl by sešplhat dolů na úroveň země a prosekat si cestu dovnitř mačetou, kterou měl v pouzdře na zádech. Ale to by trvalo věčně, a jak by asi reagoval Jeden z druhu, kdyby měl odříznuté prsty?
Jediná reálná možnost byla jít vrchem.
Dwer couvl dozadu, až tam, kde jeho podpatky už visely nad prázdným prostorem, potom se zhluboka nadechla vyrazil dopředu... jeden, dva, tří kroky, a skočil - přeplachtil nad džunglí z propletených úponků - a se skřípavým bouchnutím přistál na další kamenné desce. Ta měla dost příkrý sklon, a tak neměl čas ani si vydechnout. Musel se po ní co nejrychleji vydrápat nahoru až k její hraně, ostré jako nůž. Když byl nahoře, rozpřáhl paže a opatrně ji přešel způsobem pata-špice, nejistě balancuje asi tak deset kroků, než se konečně dostal k dalšímu balvanu s plošším vrcholem.
Jeho nozdry se naplnily trpkým, žíravým pachem, jenž vanul z jezera. Nyní se už chvěla větší část sousedících úponků, tepajících, jak jejich cévami protékala štiplavá tinktura. Obcházel kaluže trpce páchnoucí kapaliny, nashromážděné ve štěrbinách napůl rozleptaného kamene. Když náhodou šlápl do jedné z nich, zanechala na botě jemné stopy po popelu a zápach spálené kůže.
Znovu se rozběhl a skočil, a dopadl tvrdě na ruce a kolena.
"Rety?" zavolal znovu, škrábaje se na další hranu.
Pobřežní bariéra byla hustě spředený uzel ze zelených, rudých a žlutých provazců, tvořících rozvířený zmatek. Uvnitř této zkroucené a propletené masy zahlédl Dwer věci - každou uloženou ve své vlastní dutině. Každou zapečetěnou, pevně usazenou v samostatném křišťálovém kokonu.
Zlaté věci, stříbrné věci. Věci zářící jako vyleštěná, měď nebo ocel. Válce, koule a celé kamenné bloky. Věci, svítící nepřirozenými barvami pigmentu či jen slabým nádechem nějaké barvy. Některé připomínaly součástky, které Dwer vídal přitáhnout pracovní čety z buyurských sídel, jenomže tamty byly rozpadlé a zašlé po proběhlých staletích. Tyto vzorky z minulé slávy však vypadaly téměř jako nové. Jako hmyz polapený v jantaru je kokony uchovaly neporušené ani živly, ani časem. A každý předmět, uvědomil si Dwer, je jeden z druhu.
Ne každý z těchto předmětů byl buyurský relikt. Některé z nich bývaly kdysi živé. Malí živočichové. Hmyzu podobná stvoření. Cokoliv, co zabloudilo příliš blízko a co se zalíbilo šílenému pavoučímu sběrateli. Zdálo se absurdní, že toto stvoření, které bylo zasvěceno ničení - určeno k vylučování žíravých tekutin - by mohlo také produkovat substanci, mající konzervační účinky. O to více udivující bylo, že něco takového i chtělo.
Šustot se ozval znovu, z Dwerovy levé strany. Dwer se vydal tím směrem, naplněn hrůzou, že uvidí děvče chycené a trpící ve smrtícím objetí. Nebo i jiné malé stvoření, které by mohl zbavit trápení šípem ze svého luku.
Přiblížil se k místu, odkud mohl dost dobře vidět, a zalapal po dechu.
To, co uviděl zachycené v úponkové změti, jen pár metrů od něho, mu úžasem úplně vyrazilo dech.
Na první pohled to připomínalo ptáka - jijoánského aviana - s jeho typickýma chůdovitýma nohama, přizpůsobenýma k přistání a chůzi v močále, se čtyřmi širokými opeřenými křídly a s tykadlovitým ocasem. Ale Dwer rychle poznal, že to není žádný druh, který by znal - nebo který byl zakreslen v bratrových tabulkách a mapách. Jeho křídla, kterými zoufale mával, obklopen lepkavou úponkovou sítí, se pohybovala způsobem, který se Dwerovi zdál jaksi nepřirozený. A bila proti svým poutům se silou, kterou shledával podezřelou u každé živé věci této velikosti.
Na několika místech měl pták vytrhaná a spálená pera. A v mezerách po nich zahlédl Dwer záblesk lesklého kovu.
Stroj!
Úžas ho přiměl uvolnit zábranu, kterou bránil dráždivému hlasu znovu vstoupit do jeho myšlenek.
(Skutečně stroj. Takový, jaký jsem ještě nikdy předtím nevlastnil. A vidíš, stále funguje. Ono to žije!)

"Vidím to, ano," mumlal nepřítomně Dwer.

(A přece ještě nevíš z toho ani polovinu. Je to můj den, což?)

Dwer nenáviděl způsob, jakým mu žhavý pavouk ne pouze vnikal do mysli, ale také nějak používal toho, co zde našel, aby formuloval perfektní novoanglické věty, dokonalejší, než se kdy Dwerovi podařilo, poněvadž pavouk se nikdy nezakoktal, ani se nikdy nezdál v rozpacích, jaká slova a formulace použít. Shledával naprosto odporným, že to přichází od tvora nemajícího žádnou tvář, aby mu osobně odpověděl.

Falešný pták sebou dál mlátil ve své pasti. Po celé délce jeho opeřeného hřbetu se leskly jasné zlaté kapičky, které se usilovně snažil setřást, dřív než by mohly ztvrdnout ve skořápku z diamantového, konzervujícího křišťálu.

Co na Jiju by to jen mohlo být? divil se Dwer.

(Doufal jsem, že když tu teď mám tebe, dozvím se odpověď)

Dwer si nebyl jistý, zda se mu zamlouvá způsob, jakým se Jeden z druhu vyjádřil. Ať už tak či tak, na hádku nebyl čas. Dwer odsunul stranou soucit s lapeným tvorem. Právě teď musí zachránit Rety, aby se nestala dalším unikátním druhem ve sbírce žíravého pavouka.

(Tak jak jsem předpokládal. Ten malý člověk je vzácnost!)

Dwer potlačil dotěrný hlas tou nejlepší zbraní, jakou měl - vztekem.

Vypadni z mé mysli!

Fungovalo to. Cizí přítomnost zmizela, alespoň prozatím. Ještě jednou Dwer vykřikl: "Rety? Kde jsi?"

Náhle a neočekávaně se ozvala odpověď, z překvapující blízkosti.

"Tady jsem, ty blázne. Teď buď zticha, nebo to vyplašíš!"

Prudce se obrátil, pokoušeje se dívat všemi směry najednou. "Kde? Nevidím -"

"Právě pod tebou, tak už sklapni! Honím tu věc už celé týdny! Teď si musím rozmyslet, jak to dostat odtud ven."

Dwer popolezl kus nalevo, aby nahlédl do křižujících se vláken přímo pod ním, a shledal, že se dívá právě do černých korálkových očí šklebícího se noora. Natažený na odumřelých šlahounech, jako by to byla pohodlná postel, Blátošlap jenom trochu nadzvedl hlavu, aby zašilhal nazpět na Dwera. A potom, bez varování, náhle kýchnul.

Dwer ucouvl zpět, nadávaje a utíraje si tvář, zatímco Blátošlap se dále šklebil, nevinně a šťastně.

"Ticho, vy dva! Myslím, že už vím, jak se k tomu dostat trochu blíž -"

"Ne, Rety, ne. To nesmíš!" Ignoruje noora, vyšplhal se Dwer nazpět k hraně a konečně ji objevil, téměř až u země, každou nohu pevně opřenou o obrovský šlahoun, jak pošilhává přes ponurou změť úponků a vláken na tajemného aviana.

"Trvalo ti to, než jsi mě dohonil," poznamenala.

"Já... něco mě zdrželo," odpověděl. "Ale teď počkej, jen tak minutu, ano? Je tu něco - něco co bys měla vědět o tom - tamhletom žíravém pavoukovi."

Ukázal na spleť, tvořící past, jež je obklopovala. "Je víc, mnohem víc nebezpečný, než si myslíš."

"Hele, já jsem prohlížela pavučiny, už když jsem byla malá," opáčila. "Většina jich byla už mrtvá, ale měli jsme jich pár v horách, ještě pořád plných šťávy a ošklivé hmoty. Já vím, jak tam jít." Přehodila jednu nohu přes větev a proklouzla kupředu.

Dwer v panice vyhrkl - "Zkusil tě už nějaký pavouk chytit?"

Zastavila se, znovu se na něj podívala a potom se zahihňala.

"To je to, čemu říkáš šílený? Ach, lovče. Máš nějaké vidiny."

Možná že máš pravdu, pomyslel si. Tak by se dalo vysvětlit, proč nikdy neslyšel o nikom jiném, kdo by rozmlouval s křovisky a jezírky.

(Co, už zas? Kolikrát spolu musíme mluvit, než se dáš přesvědčit?)

Sklapni a nech mě přemýšlet!

Přítomnost pavouka se znovu vrátila. Dwer se kousl do rtu, pokoušeje se přijít na něco, cokoliv, co by odvrátilo to děvče od jejího šíleného záměru proniknout dál do toho smrtícího houští.

"Podívej, tys sledovala toho ptáka-stroj nějakou dobu, že ano? To je to, co tě přivedlo na západ?"

Kývla. "Někteří naši chlapi viděli před časem jakési divné stvoření vyletět z močálu, dole u Riftu. Myslím, že starouš Jass ho trefil do křídla, ale letělo to dál a nechalo to tam jenom pero."

Vytáhla cosi ze záhybů své hrubé kožené haleny. Dwer zahlédl jen krátký kovový záblesk, než to zase honem schovala.

"Ukradla jsem to Jassovi, než jsem se vydala za tím ptákem. Chudák musel být zraněný, protože sem tam za sebou nechávat stopu, neletěl tak dobře. Nějakou vzdálenost jen tak klouzal vzduchem, pak poskakoval po zemi. Jen jsem se musela dobře dívat. Nahoru po svahu k Okrajům se už jenom vlekl po zemi. Pak jsem se dostala na Úbočí a přišlo mně, že každou dunu, co tu jsem, riskuju, že mě pověsí."

Otřásla se, zřejmě si připomínajíc ten strach.

"Chystala jsem se, že toho nechám a vrátím se pro výprask, když tu jsem uslyšela v noci ťukání. Šla jsem za ním a na chvilku jsem si myslela, že hodinový teet je ten můj pták!" Povzdechla. "Pak jsem tě tam viděla chrápat, vedle toho báječného luku. Pomyslela jsem si, že takový luk by mohl udělat Jasse a Boma tak šťastné, že mi třeba nevyrazí zuby za to, že jsem utekla."

Dwer předtím nikdy jejich jména neslyšel, ale usoudil, že pro některé soonery by byl provaz až moc dobrý.

"Tak proto jsi přišla až sem? Sledovalas toho ptáka?"

Rety pokrčila rameny. "Nemyslím si, že bys tomu mohl rozumět."

Naopak, pomyslel si. Stejně by si počínal i on sám, kdyby mu zkřížilo cestu něco tak podivného.

(Jako i já, kdybych nebyl upoután na toto místo, polapen ve svých vlastních omezeních. Nejsme snad úplně stejní?)

Dwer vyhnal pavouka ven ze své mysli - a v příštím okamžiku mu mozkem bleskla myšlenka, nabízející možný únik ven z tohoto zmatku; když tu Rety sklouzla z větve a začala se opatrně krást dopředu, v ruce tenkou, ostrou čepel, kterou Dwer nikdy nenašel, když ji den předtím prohlížel. Ostří, tenké jako břitva, se lesklo.

"Počkej přece. Já - přemýšlel jsem o tom, Rety. Co kdybychom šli na to spolu? Nebylo by to lepší pro nás, jak to dostat ven?"

Zastavila se a vypadala, jako že o tom uvažuje, dívajíc se na něj přes větve vzhůru. "Poslouchám."

Dwer svraštil čelo, soustřeďuje se, aby zvolil správná slova. "Podívej... nikdo na Úbočí ještě nikdy neviděl fungující buyurský stroj už od - no už dlouho předtím, než na Jijo přišli lidé. Tohle je strašně důležitá věc. Chci to dostat odtud tak moc jako ty."

Což všechno byla pravda, nebo byla by, kdyby jeho prvním zájmem nebylo zachránit dívčin život a také svůj vlastní. Musíš získat čas, pomyslel si Dwer. Zbývá už jen midura denního světla. Přiměj ji, aby to odložila do zítřka. Potom ji můžeš odtáhnout odtud třeba násilím, když budeš muset.

"Pokračuj," pravila Rety. "Tak ty chceš slézt sem dolů a prosekat to tím tvým velkým nožem? Sázím se, že až sekneš do těch živých šlahounů, postříká tě to. Hodně to bolí, když na tebe vystříkne ta šťáva."

Nicméně, zdála se zaujatá.

"Vlastně já znám způsob, jak nepoškodit žádnou větev, ale jak udělat dost velkou mezeru, abychom dostali toho tvého ptáka ven. Použijeme k tomu - hm, nějaký přírodní prostředek tady po ruce."

"Jo?" Zamračila se. "Jediná věc, co je tady okolo, je skála, hlína a -"

Oči se jí rozzářily. "Boo!"

Přikývl. "Uřežeme nějaké mladé výhonky, dnes v noci je připravíme a ráno se sem vrátíme, s můstky a žebříky, abychom se dostali nahoru na ty balvany, a také s tyčemi k rozšíření cesty skrz všechno tohle -" mávl rukou ke křoví, které je ze všech stran obklopovalo - "bez toho, že bychom vylili nějakou tu kyselinu nebo se jí sami potřísnili. Dostaneme toho tvého ptáčka ven ještě dlouho předtím, než bude zapečetěný v tom křišťálovém vejci, a napochodujeme s ním přímo k rádcům s takovým překvapením, že se hoonům z toho naježí hřbet. Co ty na to?"

Dwer viděl nedůvěru v jejích očích. Byla od přírody podezřívavá a on nikdy nebyl dobrý lhář. Když se podívala nazpět na polapený tajemný stroj, věděl, že zřejmě odhaduje, může-li ho tady nechat přes noc. "Pořád to vypadá silné," řekl jí. "Jestliže to je tady už pár dní, tak jedna noc už nebude žádný rozdíl."

Rety sklopila hlavu, uvažujíc. "Snad by to mohlo být také i dobré, jestli se mu křídla ještě více slepí. Nebude aspoň moct ulítnout, až ho dostaneme ven." Kývla. "Dobrá. Pojďme uřezat ty boo."

S posledním zaváháním, vrhnuvši toužebný pohled za sebe, přehodila Rety nohy přes tlustou větev a natáhla ruku nahoru, aby začala šplhat. Ostražitě zkoumala každý úchyt pro ruku či oporu pro nohy, než se jim odhodlala svěřit, pátrajíc, zda někde nejsou praskliny, z nichž by se mohla vyřinout žíravá šťáva, a pak zkoušela, zda další šlahoun unese její váhu. Jistě, byla zkušený pátrač.

Ale Rety se ještě nikdy nesetkala s pavoukem, jako byl tenhle. Když byla asi tak ve třetině své cesty skrze zkříženou šlahounovou houšť, najednou sebou trhla, ucukla s rukou a ohromeně zírala na bledě zlatou kapičku, lesknoucí se na vnitřní straně jejího zápěstí. Nepálilo to, jinak by asi zaječela. Na okamžik se zdála více zaujatá tou zvláštní barvou než poděšená.

"Honem, setřes to!" zařval Dwer.

Poslechla. Kulatá kapička stekla dolů do listoví. Ale hned vzápětí následovaly dva další tiché šplouchané zvuky. Další kapka se objevila na jejím rameni a další ve vlasech. Rety vzhlédla, aby se podívala, odkud přišly - a další jí přistála uprostřed na čele. Zaklela a pokusila se j i setřít - ale podařilo se jí pouze rozmáznout si ji po tváři. Rety rychle couvla.

"Takhle ne!" naléhal Dwer. Uviděl, jak se k ní plazí jeden oživlý zlatě orosený úponek. Rety poděšeně zasykla, když jí do vlasů káplo dalších několik kapek, jak se škrábala novým směrem.

(Řekni jí, ať nebojuje. Nemusí to vůbec bolet.)

Dwerovo přidušené zavrčení bylo vzteklé a nečlánkované a vypudilo dotek pavoukovy přítomnosti zase pryč. Stáhl z ramene luk, položil ho na balvan a začal šplhat dolů k děvčeti. Nejasně si uvědomil, že noor kamsi zmizel, že asi rozumně utekl. Na rozdíl od jistých bláznů, jež znám, pomyslel si jenom a vytáhl mačetu z pochvy.

"Už jdu, Rety," řekl, zkoušeje, která větev ho udrží. Viděl, že se Rety pokouší lézt jinudy, přičemž se jí poměrně snadno dařilo vyhýbat se loudavě ji pronásledujícím šlahounům.

"Neobtěžuj se!" vykřikla. "Jsem v pohodě. Nepotřebuju tvou po - ach!"

Větev, které se držela a která se zdála chvíli předtím nehybná, se najednou pokryla řadami zlatých kapiček. Rety sebou trhla a se zaklením odskočila. Několik kapek ji ulpělo na ruce. "Netři si to!" poručil Dwer.

"Nejsem idiot!" odsekla couvajíc. Naneštěstí ji to zavedlo hlouběji do bažiny.

Dwerova mačeta, umně znovu vykovaná z buyurského starého kovu, se zableskla, jak udeřil do jednoho ze šlahounů, plazícího se mezi nimi. Vypadal neživý, ale jistě byl připraven uskočit v případě, že -

Přeťal ho snadno, nebylo to nic než uschlá, zetlelá roura, která se rozdrobila a nezůstalo po ní nic než hromádka prachu. Dobře že ho nepoužil jako oporu pro nohy. Toto místo netolerovalo žádnou chybu.

Nechal mačetu viset za poutko držadla, zatímco se spouštěl o další úroveň níž k něčemu, co vypadala jako celkem pevný šlahoun, opatrně zkoušeje, zda udrží jeho váhu; pak se začat plížit vodorovné po celé jeho délce a hledal další cestu, jak se dostat dolů. Další opora pro nohy se zdála tenčí a méně stabilní, ale nemohl si příliš vybírat. Tento úponek aspoň nevylučoval žádnou kyselinu a nepokoušel se omotat se mu kolem kotníku jako had. Jak se sem předtím jenom dostala? - divil se, rád, že většina úponků je mrtvá. Nikdy by se přes tohle křoví nedostal, kdyby žíravý pavouk měl své sídlo uvnitř v něm.

"Dwere!"

Prudce se obrátil a zapotácel se, jak se šlahounový provazec rozkolébal. Když se podívat tam, odkud zaslechl její hlas, uviděl ji, jak šplhá jakýmsi úzkým komínovitým tunelem, který, jak se zdálo, nabízel východ. Jenomže právě když byla na půl cestě vzhůru ke spásné štěrbině, uviděla něco, co se začalo kroutivě plazit přes otvor nahoře. Další chomáč živých šlahounů... pohybujících se k tomu místu, aby uzavřely možnost úniku. Zatím se dolní báze tunelu uzavřela stejným způsobem. Retyina tvář prozrazovala vzrůstající paniku. Vyplašená napřáhla svou tenkou čepel a její oči pátraly po nějakém živém místě, kde by svého nepřítele probodla. Jenomže všechno, co mohla v této chvíli dělat, bylo poohlédnout se po nějakém vhodném blízkém provazci a potom doufat, že se z něho nevyroní žíravina nebo zlatá smrt.

V malé vzdálenosti za ní uviděl Dwer ptáka, stále bojujícího uvnitř své vlastní pasti.

Nech ji jít, Jeden z druhu, prosil v duchu Dwer, nahrbil se a skočil dolů s rukama napřaženýma k dalšímu provazcovému lanu. jež ho naštěstí udrželo, když se přehoupl přes tmavý otvor, aby nakonec přistál rozkročmo na další téměř horizontální větvi, tlusté jako kmen mladého stromu. Nech ji jít, nebo já -

Jeho mysl se pokoušela zoufale se upnout k tomuto přání, nevědouc, jak jinak by člověk mohl zapůsobit na žíravého pavouka. Mohl dělat něco víc než dráždit ho mačetou? Nebo pohrozit, že odejde a vrátí se s něčím, co by zničilo tu prastarou věc, třeba plamenem a výbuchy?

Dwer ale uvnitř nějak věděl, že by to bylo zcela zbytečné. Pavouk se zdál mít málo smyslu pro perspektivy nebo příčiny a jejich následky; pro něj byly reálné pouze bezprostřední přítomnost a jeho hrabivost spolu s takovým množstvím trpělivosti, že by přiměla i hoona, aby se choval jako nějaký potrhlý noor.

Stejně do chvíle, kdy by Dwer mohl vykonat svou pomstu, byla by už Rety zapečetěna ve zlatém kokonu, zachována pro věčné časy... a mrtvá jako kámen.

Udělejme obchod, Jeden z druhu, navrhl Dwer, když mačetu zvedl ještě jednou. Co chceš za ni jako výměnu?

Žádná odpověď se neozvala. Buď byl Jeden z druhu příliš zaměstnán vysíláním šlahounů a kyselin kolem svých obětí, jednaje tentokrát s nezvyklým spěchem, nebo -

Pavoukovo mlčení působilo děsivě, predátorsky. Samolibě. Jako by už necítil žádnou potřebu konverzace, když teď měl dva poklady a vypadalo to, že mu neunikne ani ten třetí. Dwer se zašklebil a začal se opatrně přikrádat hlouběji do močálu. Co jiného také mohl dělat?

Odsekl další tři šlahouny. Z posledního vystříkl proud žíravé šťávy v oblouku, mířícím mezi zkřížené větve. Ze země, pokryté suti a kamennými úlomky, se zvedl hustý kouř a zatočil se vzhůru, přidávaje se k štiplavému zápachu kyseliny.

"Dwere, pomoz mi?"

Rety byla nyní už úplně obklíčena uvnitř v tunelu a původní její nedůtklivou hrdost vystřídala panika vylekaného dítěte. Skrz pavoučí předivo šlahounů a vláken, poutající ji v Léčce, se její vlasy leskly jako hříva urské obchodnice za rosného rána, pokryté jemným popraškem zlatých kapiček. Jeden šlahoun se pod jejím nožem zcela rozpadl - a další dva sklouzly dovnitř, aby zaujaly jeho místo.

"Už jdu!" slíbil, přeťal další dva provazce a spustil se na spodnější, jakžtakž pevně vyhlížející větev. Ta se pod ním nejdřív prohnula, a pak pocítil, že mu nohy kloužou, jak z ní začala prýštit čirá, mastná tekutina. Vykřikl a uklouzl.

Tatáž hustá, spletená změť, kterou si předtím klestil cestu, ho nyní zachránila, že si nezlomil vaz. Jeho divoce máchající ruce se zachytily dalšího šlahounu a zoufale ho sevřely, zatímco jeho nohy se kymácely ve vzduchu. Jenomže téměř ihned se jeho pocit úlevy změnil v přiškrcené zalapání po dechu. Přímo pod jeho bradou pulsovaly sinalé, naběhlé žíly, plné ohavné karmínově rudé tekutiny. Tam, kde se žíravý roztok vlnil pod tou nejtenčí membránou, tvořily se puchýře. Dwera štípalo v očích od unikající páry.

(Ne, ne. Nemysli si, že bych ti kdy takhle ublížil. Ty jsi na to až příliš drahocenný.)

Před Dwerovýma zaslzenýma očima puchýře náhle přestaly růst - pak se zdálo, že červenavá tekutina odtéká z chvějících se tepen.

(Tento nektar-je jen pro obyčejný kámen. Pro tebe, můj jedinečný, pouze zlato.)

Dwer se zašklebil. Tak to ti teda moc děkuju!

Zašilhal stranou a objevil další spletený chomáč, na který by mohl dosáhnout nohama. Odvážil se riskovat a odrazil se od té odporné větve, která zavinila jeho pád.

(Není zač.)

Dwer byl teď už téměř na stejné úrovni s Rety, dost blízko, aby viděl, že paniku v jejích očích nahradilo zarputilé odhodlání, když přeťala další šlahoun v polovině. Odměnou jí byl výtrysk, který jí potáhl zlatou vrstvou předloktí, jak si rukou chránila tvář. Náhle si Dwer uvědomil - ona postupuje špatným směrem!

Místo aby zvolila ten nejkratší směr k dennímu světlu, mířila hlouběji do močálu - směrem k mechanickému ptáku!

Celou tu dobu se hnát za tou šílenou posedlostí, Ifni tě zatraťl

Dwerovo zápěstí náhle zalil bodavý tekutý chlad. Na jeho kůži ležela lesknoucí se kulička. Ucukl stranou, ještě než naň mohla spadnout další kapka ze štěrbiny v provazci nad jeho hlavou. Rychle kapičku setřásl, avšak i když už byla pryč, stále cítil v zasaženém místě nepříjemný chlad a strnulost, jako když vesnický dentista natíral pacientovi dásně práškem z nurových listů předtím, než roztočil vrtačku ručně poháněnou klikou.

Mačeta byla nyní potažena svým vlastním žíhaným povlakem, který místy již začínal krystalizovat. Určitě to byl artefakt, který si zasloužil stát se částí sbírky, kus materiálu hvězdných bohů, opracovaný kmenem primitivů k dalšímu použití na tomto soumračném světě mezí drsnou zemí a uhlazenou oblohou. Vztekle zvedl svou zbraň a začal se soustřeďovat.

Koncentrace byla důležitá, takže se snažil ignorovat puch a řezavý prach a jeho mysl se po loveckém způsobu upnula na jediné ohnisko.

Pot smáčel jeho čelo, tvář i šíji, ale on se neodvážil utřít. Bezpochyby musel teď vypadat stejně jako Rety, která se

nyní leskla jako nějaká bájná oživená socha, poprášená kapkami medu. Dwer se neobtěžoval na ni zavolat, aby se obrátila a snažila se dostat se k němu. Vzhledem k její posedlosti mohl si stejně tak dobře ušetřit dech.

Když se ohlédl, viděl svou únikovou cestu stále ještě zdánlivě volnou, tunel lemovaný odsekanými větvemi a houpajícími se odřezanými šlahouny. Jeden z druhu mohl sem nasměrovat další, ale žíravý pavouk byl už starý a pomalý. Jak se Dwer blížil k Retyině kleci, cítit jistotu, že bude schopen správně reagovat na pavoukův další tah, až přijde.

Teď teprve se odvážil chraptivě zavolat:

"V pořádku, Rety. Přestaň bláznit. Pojďme ven odtud."

Děvče bylo na tom nejvzdálenějším konci svého tunelu a přes větve, které jí blokovaly cestu, pozorovalo uvězněného ptáka. "Hej, ono si mě to všimlo! Otáčí se to!"

Dwerovi by bylo naprosto jedno, i kdyby to třeba stálo na hlavě a recitovalo Drakeův projev na rozloučenou v galaktické Trojce a s buyurským přízvukem. Přeřízl další šlahounovitý provazec a rozkašlal se, jak z obou kroutících se konců začal stoupat kouř. "Rety, nemáme moc času!"

Když se kouř rozplynul, přikradl se blíž a uviděl, že ta ptačí věc uvnitř svého kokonu se zvedla, zírajíc upřeně k obloze a ignorujíc kapičky, které se usazovaly jako rosná mlha na jejím hřbetě. Rety si zřejmě také všimla posunu jeho pozornosti. Otočila se, aby se podívala nahoru, když Dwer náhle z téhož směru uslyšel jakýsi ostrý, švitořivý zvuk.

To je jenom ten zatracený noor.

Ve světelných paprscích, pronikajících zkříženými šlahouny, uviděl Blátošlapa, který se vrátil odtud, kam předtím utekl. Jenže teď černé stvoření stálo na svých zadních tlapkách, ohebné tělo vzpřímené, vousatý čenich usilovně větřící, a vrčelo na cosi, co bylo mimo dohled, někde k jihu.

Dwerovo oko postřehlo další zákmit pohybu. Křečovitě se zmítaje jako nějaký had v epileptickém záchvatu, mihl se v jeho zorném poli šlahoun a částečně překřížil otvor, který Dwer předtím prosekal skrz houští. Jeho trhavé záchvěvy vypadaly pateticky už samy o sobě - ale tento úponek byl následován dalším a ještě dalším.

"Rety"" vykřikl Dwer, připraven prořezat se poslední bariérou, která je dělila. "Past se zavírá. Teď, nebo nikdy!"

Na její tváři bylo vidět zoufalé zklamání. Bylo to zlé, dostat se téměř na dosah ruky ke svému svatému grálu a přece nedokázat vyrvat ho jeho krutému osudu. Dwer, nečekaje na její odpověď, zvedl ve svých unavených rukou těžkou mačetu a třemi tvrdými údery rozsekl mohutný šlahoun, blokující jim cestu. Prosím, neodmítej to, Rety, modlil se v duchu, ale neodvážil se říci nahlas nic víc, protože věděl, že by to bylo k ničemu.

Se zklamaným výkřikem se Rety obrátila zády ke svému vytouženému pokladu, vrhla se se svou tenkou čepelí na slabší šlahouny a potom se s hbitostí červa protlačila mezi nimi. Úzký průchod ji obdařil další sprškou zlatých kapek, až se podobala nějakému zákusku postříkanému oříškovým ušlehaným krémem. Dwer zarputile sekal a konečně se dostal tak daleko, že stačilo natáhnout ruku.

Retyina ruka se mu vztáhla vstříc a uchopila ho pevně za zápěstí.

Dwer se opřel nohama a táhl ji k sobě, a pak dál tmavým, páchnoucím tunelem. Jejich průchod byl doprovázen neurčitým tichým sténáním. Nemohl říct, zda to sténala ona nebo on nebo oba najednou.

Konečně se uvolnila z jeho sevření a sama se k němu přimkla s náhlou divokostí, objímajíc ho chvějícími se pažemi i nohama. Pod vším tím jejím předstíráním tvrdosti Dwer věděl, že musí být strašně vyděšená.

"Musíme si pospíšit," táhl ji za ruku.

Rety chvilku odporovala, ale pak se vzdala. Nadechla se. "Dobrá, jdeme."

Postrkoval ji rukama nahoru do tunelu, který předtím vysekal v křoví.

(Oh, už odcházíte? Tak brzy? Byl jsem tak špatný hostitel?)

"Vyschni a shoř, Jeden z druhu!" zamumlal vztekle Dwer, jak šplhal za Rety, spoléhaje se na její instinkt, že najde únikovou cestu.

(Někdy určitě. Ale až do té doby uchovám svůj odkaz.)

(Mysli na to! Až skončí věk jijoánského úhoru a tenhle svět bude přidělen novým nájemcům, aby ho znovu pozvedli k jednomu eonu zářivé slávy, pak budou s údivem hledět na tuto sbírku, kterou jsem zde shromáždil. Uprostřed svých lesklých a třpytících se městských věží budou s láskou opatrovat moje vzorky z doby mezivládí a vystavovat mé cenné exempláře na piedestalech, aby je viděli všichni, co přijdou. A tím nejvzácnějším, největším vrcholem mezi všemi těmi zvláštnostmi budete vy, moje trofeje, můj poklad. Možná ten nejlépe uchovaný exemplář z vaší už v té době dlouho vymřelé vlčí rasy.)

Dwer byl zcela zmaten, jak mohl ten pavouk vylovit z jeho mozku slova, o nichž si dokonce ani nepamatoval, že je kdy slyšel, jako exemplář a mezivládí? Možná že je Lark někdy užil v jeho přítomnosti a ony pak uvázly někde hluboko v jeho paměti.

Ty jsi ten, kdo se chystá vymřít, pavouku! Ty a celá ta tvoje prokletá rasa.

Tentokrát jeho sarkastická odpověď nevypudila z jeho vědomí dotek mysli cizí entity.

(Jednou jistě. Ale náš popis je možno vždy najít ve Velké galaktické knihovně, a jsme až příliš užiteční, než abychom byli zapomenuti. Kdekoliv už musí být nějaký svět evakuován a vyklizen a ponechán ladem - kdekoliv všechno, stavby a díla nějakých ras nájemců musejí byt vymazány až na recyklovaný prach - tam my vždy znovu povstaneme.)

(Může se snad ten váš kmen ignorantských opic pochlubit takovou užitečností? Můžete vůbec nějakou užitečnost prokázat? Kromě vaší houževnaté vůle udržet se naživu?)

Tentokrát Dwer neodpověděl. Potřeboval uchovat si sílu. Jestliže byl předchozí sestup strašný, výstup byl přímo peklo. Bylo dvojnásobně těžké vytahovat se zpátky, aby dosáhl na šlahouny nad svou hlavou než odřezávat je. K nebezpečí, které na něho a Rety čekalo v podobě šlehajících provazců a vytryskující kyseliny, se přidávalo i to, že oba museli šplhat v mlze padajících a vířících kapek. Už se nedalo setřásat je jednu po druhé, ale museli uhýbat před jejich

stále silnějším proudem a snažit se nějak chránit, aby se jim nedostaly do očí, nosu nebo uší. Přes toto světélkující miazma Dwer viděl, že stále více a více plazících se úponků se přidává k zvětšující se spletenině nahoře, rychleji, než by věřil, že je to možné. Jasně, Jeden z druhu se až do této chvíle držel zpět.

(Co jsi očekávat? To, že ti ukážu všechno, čeho jsem schopen -)

(...že ti ukážu všechno, co...)

(...že ti ukážu...)

Když hlas v Dwerově hlavě umlkl, jeho prvním pocitem byla úleva. Měl teď jiné, neodbytnější starosti, jako bolestivou křeč v šíji a v pravé paži, která vypadala, jako by byla namočená do nějaké zlatotepecké kádě, a strnulá v neustálém, opakovaném sekání, sekání, sekání.

Nyní jen aby ten brebentivý noor zmlkl také s tím svým protivným vřískáním. Blátošlapovy pronikavé skřeky stále sílily, stoupajíce do výšek, kdy je už Dwer přímo neslyšel, ale dráždivý, škrábavý pocit kdesi pod jeho lehkou zůstával.

A přes to všechno Dwera sužovala ještě jedna neodbytná starost.

Nechal jsem tu glaveřicí svázanou. Jestli se mně nepodaří odtud dostat, tak umře žízní.

"Doleva!" vykřikla Rety. Rychle poslechl, smýknuv sebou tím směrem, jak nejrychleji dokázal, důvěřuje jejím rychlým reflexům, že ji dokáží včas varovat před výtrysky žluté žíravé šťávy.

"V pořádku, můžeš!" zavolala.

Mačeta mu ale sklouzla. Třikrát se snažil nahmatat zápěstní řemen, než se mu podařilo znovu ji uchopit a pokračovat v odsekávání tenčích šlahounů, které se hromadily v tunelu nahoře nad hlavou a odřezávaly je stále více od rychle se snášejícího soumraku. Jestli se nedostanou ven do tmy, každá výhoda bude na straně šíleného pavouka.

Teď ale zvuk, který až do nynějška podvědomě odsunoval stranou jako zanedbatelný hluk někde v pozadí, zesílil natolik, že se už nedal ignorovat. Nízko posazený rachotivý kontrabas přehlušil noorovo štěkání. Úplně všechno kolem Rety a Dwera, kameny i křoví, začalo vibrovat. Část křehkých šlahounů se rozpadla v prach, zatímco na dalších se objevily praskliny a z nich vytryskly tekutiny - rudé, oranžové i mléčně zbarvené - jedovaté příměsi k mlze, která již i tak bodala a dráždila lidské oči. Přes tuto clonu zašilhal Dwer vzhůru a uviděl Blátošlapa, usazeného na vrcholku šlahounovitého křoviska, který se s vrčením přikrčil, jak do zorného pole směrem od jihu vstoupilo něco nového - něco, co se bez jakékoliv viditelné opory vznášelo ve vzduchu!

Stroj! Souměrný tvar z kovových plátů, s lesknoucími se bloky, odrážejícími paprsky zapadajícího slunce, jen zvolna plující k bodu právě někde nahoře nad vibrujícím křovím.

Náhle jeho břicho vybuchlo v oslňujícím záblesku světla, který se zlomil přímo nad nimi. Vyšlehl tenký paprsek, který se zabodl do křoviska právě za Rety a Dwerem, jako by sondoval něco, co bylo ještě hlouběji...

"Ono to loví toho ptáka!" Rety se skrčila vedle Dwera, popadla ho a ukazovala.

"Čert vem toho zatraceného ptáka!" hlasitě zaklel. Houští se otřásalo ještě víc než předtím. Dwer smýkl s Rety za sebe, právě když vedle nich šlehla roztržená trubice, vyplivující žíravou šťávu, která v šumící agonii šplouchla na zem, těsně minouc Dwerova záda, jak se snažil krýt děvče svým tělem. Jeho zorné pole se zcela zaplnilo purpurovými skvrnami, mačeta mu vyklouzla z řemenu a spadla, narážejíc na své cestě dolů na větve.

Teď to vypadalo, jako by celé křoví bylo živé, přebíhaly v něm ostré, prchající stíny, jak se pátrající paprsek z letícího stroje zúžil do žhnoucího hrotu, který sežehl cokoliv, čeho se dotkl.

Při tomtéž světle zahlédl Dwer ptáka-věc, lapeného uvnitř své pozlacené klece a pokrytého zlatou patinou, který nyní prováděl jakýsi zběsilý tanec, skákaje tam a zpět, jak se pokoušel vyhýbat tomuto žhnoucímu světelnému šípu, s pery místy už doutnajícími. Z Retyina hrdla se vydral vzteklý a zároveň zoufalý výkřik, ale to také bylo vše, co oba lidé mohli jiného dělat, než snažit se prostě přežít.

Nakonec to vypadalo, že se pták-věc vzdává. Přestal uhýbat a místo toho rozevřel všechna svá čtyři křídla v jakési politováníhodné snaze o ochranný baldachýn, z něhož se začalo kouřit, když do něj žhavý paprsek narazil a zůstal stát. Ven se vysunula jenom malá hlavička ptáka-stroje a zvedla se, aby si prohlédla útočníka svýma otevřenýma, strnule zírajícíma očima.

Dwer se na to díval v úžasu, smíšeném s lítostí, když tu náhle temné, nefritu podobné oko ptáka vybuchlo.

Oslepující blesk byl ta poslední věc, kterou si jasně pamatoval po dlouhou dobu, která nadešla.

VII.

KNIHA O MOŘI

Nevyráběj jedy,
které nemůžeš použít.
Užij všechny jedy,
které vyrobíš.
Jestliže jiní musejí uklízet
po tobě, nechovej se urážlivě,
když určí cenu.

Svitek rad

Vypráví Alvin

Tak jsme byli tu, na té nejhořejší plošině, kde dráha končí po dlouhé jízdě od přístavu Wuphon, a sotva jsme Huck, Kleštík a já vystoupili z vagonu (s malou Huphu šťastně se vezoucí na Kleštíkově krunýři), už k nám kluše naše urská kamarádka Ur-ronn, celá rudá a ustaraná. Aniž by se obtěžovala aspoň s pozdravem, začne se před námi hned vzpínat a mrskat svou úzkou hlavou dopředu a dozadu a pak na nás začne syčet v tom strašlivém dialektu galaktické Dvojky, který musela pochytit už v té době, kdy byla velká jako červ a protloukala se v trávě na Bojové planině. Víte, jaký dialekt myslím - ten, co se udělá po každých druhých dvou cvaknutích přestávka, takže vše, co jsem nejdřív stihl porozumět, byl sled basových tónových pulsů vyjadřujících šílené vzrušení.

A co horšího, o chvíli později začne po nás dokonce chňapat, jako bychom byli nějaké oslí stádo, co má být zahnáno po chodbě dolů!

"Hrrm. Ihned s tím přestaň," vyjel jsem na ni. "Nikdy se nic nevyřešilo, když se jeden nechal takhle dohnat k šílenství. Ať už musíš říct cokoliv, může to určitě chvilku počkat a neznamená to, že bys ani nemohla říct nazdar kamarádům, jež jsi už celé týdny neviděla. Koneckonců - jí houongwa!"

Ano, to bylo hoonské zařvání bolesti, vycházející z mého hrdelního vaku. Huck totiž přejela jedním ze svých kol přes mou levou nohu.

"Nekecej, Alvine. Teď mluvíš úplně jako tvůj otec!"

Můj otec? pomyslel jsem. To teda vůbec není pravda.

"Poslouchal jsi vůbec, co říkala Ur-ronn?" pokračovala Huck.

Můj vak párkrát zasténal, jak jsem v duchu honem přebíhal těch několik posledních dur a snažil se dát si dohromady, o čem to Ur-ronn vlastně repetila.

Byla to tedy jaksepatří divoká historka, a to jsme jeden druhému občas říkali nějaké nehoráznosti.

"Hr-r-r- hvězdná loď?" Civěl jsem užasle na naši urskou kamarádku. "To myslíš jako teď? Není to zase jenom nějaká kometa, jak ses nás tím snažila napálit minulý rok?"

Ur-ronn zadupala jedním předním kopytem, vědouc, že jsem ji dostal. Sklouznouc do novoangličtiny, horlivě se zapřísahala: "Tentokrát je to ale škutečnošt! Věšte mi! Šlyšela jšem, jak še o tom baví Uriel s Gybžem. Mají to pšímo na deškách!"

Na deskách, přeložil jsem si ze způsobu, jakým její rozštěpený horní ret komolil některé novoanglické souhlásky. Fotografické desky. (Možná že si z nás koneckonců Ur-ronn přece jenom neutahovala.)

"Mohli bychom to vidět?"

Urský zklamaný povzdech. "Vy jekí cháško šrštnatčů a šupinatčů! To je právě to, kam še šnažím váš doštat už od té chvíle, čo vagon zaštavil!"

"Ach," sklonil jsem se a máchl jednou paží.

"Tak na co tedy čekáme? Jdeme?"

* * *

Před lety zdědila Uriel kovářka huť na Mount Guennu od Ur-Tanny, která se stala zdejší lenní paní po Ulennku, a ta zase dostala rozlehlý podzemní areál s drtičem od své umírající mistrové, velké Urnunu, které od základu rekonstruovala a přestavěla tyto obrovské haly poté, co se v roce Vejce celé Úbočí otřáslo v zemětřesení jako mokrý noor. O tom, co bylo předtím, vyprávějí příběhy táhnoucí se až do těch mlhavých dob, než ještě přišli lidé a s nimi papírová paměť, do dob, kdy moudrost musela být buďto uložena v něčí živoucí hlavě, nebo ztracena v nenávratnu. Zpět ke dnům, kdy urští osadníci museli bojovat a prokázat, že nejsou jenom ubozí cválající divoši, potulující se po travnatých pláních, kteří jsou za všechno, co vlastní, zavázáni nejvyšším kastám qheuenů.

Ur-ronn často vyprávěla tuto legendu na naších dobrodružných výpravách. I když připustím, že občas přeháněla, nedá se popřít, že to museli být opravdu stateční ursové, kteří se usadili na vrcholcích dýmajících sopek, aby tady vybudovali první primitivní tavicí výhně, v bezprostřední blízkosti výronů žhnoucí lávy, a zde se potom lopotili ve škváře a popelu a neustále v nebezpečí, snažíce se objevit tajemství překovávání buyurských kovů a tak navždy zlomit monopol qheuenských Šedých královen na výrobu zbraní a nástrojů.

Škoda, že lidé nepřišli dřív, neboť odpovědi by byly přímo v nějaké té jejich knize - jak vyrábět nože a čočky a okna a tak. Jistě by pak bylo pro ostatní exilové rasy snazší osvobodit se od dominance qheuenských zpracovatelů dřeva. Na druhé straně však stačí poslechnout si Ur-ronnino šišlavé vyprávění, abyste pochopili, jak je její lid hrdý na všechnu tu práci, spojenou často se značným sebeobětováním.

Víte, dokázali to sami, bez jakékoliv cizí pomoci, a získali tak svobodu a sebeúctu. Zeptejte se jenom nějakého hoona, jak bychom se asi cítili my, kdybychom neměli naše lodě! Pozemšťanské tradice sice všelicos vylepšily, ale nikdo nám nedal moře! Nebyli to naši vzdálení patroni Guthatsové ani Velká galaktická knihovna, ani naši dávní svéhlaví předkové, kteří nás vysypali na Jijo, naivní a nepřipravené. Opravdu je to věc, která si zaslouží hrdost a pýchu - že jsme to dokázali sami.

Pýcha může být důležitá, když kromě ní nemáte moc jiného.

Ještě předtím, než jsme vstoupili do inferna výhně, zakryl si Kleštík svůj choulostivý červený krunýř vodou nasáklou pláštěnkou. Já jsem se zahalil do svého pláště, Huck zkontrolovala své ochranné brýle a ochranné kryty na nápravách svých kol. A pak už nás Ur-ronn vedla za překrývající se kožené závěsy do hutě.

Pospíchali jsme za ní po chodníku z opracovaných boových kmenů, zavěšeném mezi bublajícími nádržemi, v nichž

planula bílým žárem jijoánská žhavá krev. Důmyslně rozmístěné svrchní odběry odváděly čadící páry do kamenných průtokových regulátorů, které je pak vypouštěly vzhledově se nijak nelišící od kteréhokoliv vývěru par na boční straně Mount Guennu.

Nahoře nad námi se houpala velká vědra - jedno naplněné regenerovaným buyurským železným šrotem a další směsí písku - čekající na ponoření do tohoto planoucího žáru a na následující nalití do jílových forem.

Urské dělnice obsluhovaly kladky a rumpály, činily se u sběraček. Další balancovaly velikými bublinami tekutého skla na konci foukaček, točíce jimi tak dlouho, až se jim podařilo vytvarovat vířící plochý disk, který se po ochlazení ztenčila zpevněl - okenní tabule pro domy široko daleko odtud.

Pomáhalo zde i několik šedých qheuenů, kteří, jako další příklad jijoánské ironie, se ukázali jako další rasa hodící se dobře do těchto podmínek. Šedí snad mohou být i šťastnější než v dobách, kdy jejich královny byly v Pospolitosti dominantní silou. Ale nikdy jsem moc nedokázal vyčíst nějaký výraz na jejich kamenných kupolích. Často se divím, jak náš divoký emocionální Kleštík s nimi může být příbuzný.

O něco dál od výhně popojíždělo po hladké podlaze asi tak šest g'Keků, přenášejících a odnášejících účetní knihy, zatímco jakýsi traekijský specialista s vibrujícími syntézovými kruhy ochutnával z každé směsi, aby se ujistil, že produkty vyráběné drtičem budou korodovat nebo se rozpadnou za méně než dvě stě let, jak požadovali rádcové.

Někteří ortodoxní přežvýkávači Svitků říkají, že bychom vlastně ani neměli mít žádné kováře - že to je jen marnost, odvádějící nás od vykoupení, k němuž má dojít prostřednictvím zapomnění. Ale já si myslím, že tohle místo je prostě úžasné, i když kouř dráždí můj hrdelní vak a svědí mě z něho hřbetní šupiny.

Ur-ronn nás vedla přes další závěs do laboratorní jeskyně, kde Uriel studuje tajemství svého umění - údaje těžce získané jak od svých předchůdkyň, tak i mnohé další, vyčtené z lidských knih. Vzduch osvěžoval čerstvý provívající průvan, takže jsme mohli odložit své ochranné vybavení. Kleštík vděčně shodil svou vlhkou těžkou pláštěnku a svlažil si svůj rudý krunýř ve sprchovém přístěnku. Huphu se dychtivě opláchla také, zatímco já jsem si navlhčil svůj vak. Ur-roun si zachovávala svůj odstup od vody, dávajíc přednost krátkému vyválení v troše čistého vysušeného písku.

Huck docela lehce pojížděla po chodbě, lemované mnoha dveřmi, nahlížejíc přitom do různých laboratorních místností. "Psst! Alvine!" zašeptala naléhavě, mávnouc ke mně jednou paží a dvěma očními stopkami.

"Pojď se honem podívat! Jestlipak uhodneš, kdo to tu zase je?"

"Kdo je to?" hvízdl Kleštík, zanechávaje za sebou pět mokrých cestiček. Ur-ronnina klapající kopýtka se jeho vlhkým stopám štítivě vyhnula.

Já jsem měl, pokud se týče toho, o kom Huck mluvila, dost velkou výhodu, neboť nikdo nepřicestuje lodí do Wuphonu, aby o něm nevěděl pán přístavu - a to je moje matka. Neřekla mně sice nic, jenže já jsem z úryvků rozhovorů věděl, že poslední drosová loď přivezla důležitého lidského návštěvníka, který se vylodil v noci a odešel přímo ke stanici dráhy, vedoucí na Mount Guenn.

"Hrrm. Vsadím se s tebou o tyčinku ze sladkého boo, že je to zase ten rádce," risknul jsem, ještě než jsme vstoupili do dveří.

"Ten z Biblosu."

Huckino dozadu hledící oko vypadalo zklamaně a ona zabručela:

"Máš kliku -" zatímco uvolňovala místo pro ostatní.

Znal jsem tu místnost. Mnohokrát za svých předchozích návštěv jsem stával u dveří a díval se, co se odehrává uvnitř. Velké místnosti dominovat Urielin tajemný stroj - všehochuť všech možných koleček, lanek a otáčejícího se skla, která vyplňovala klenutou dutinu skřípavým pohybem jako jedna z těch viktoriánských faktorií, o nichž jste se mohli dočíst v Dickensových románech. Až na to, že toto zařízení nedělalo ani nevyrábělo nic užitečného, alespoň pokud to z nás někdo mohl říct. Jenom vrhalo kolem nesčetné světelné záblesky ze svých křišťálových disků, které vířily jako stovky duchovitých malinkých g'Keků, otáčejících se šíleně jeden proti druhému, a ač se točily stále rychleji, nedostaly se nikam.

Zahlédl jsem toho lidského návštěvníka, skloněného u trnožového stolu nad vzácně vypadajícím foliantem, který ležel otevřený před ním. Ukazoval na nějaký nákres v něm, zatímco Uriel se kolébala kolem v jakémsi kruhu, zvedajíc vždycky jednu nohu a nesouhlasně potřásajíc svou osrstěnou hlavou. Kovářčina šedými chlupy olemovaná nozdra se chvěla rozhořčením.

"Še vší povinnou účtou, rádce Purofsky, vy jšte měl v noci jít na Šhromáždění, míšto abyšte pšišel šem. Nevidím, jak tahle kniha šouviší š naším problémem - š našimi pochybami."

Člověk měl na sobě černý plášť nižšího rádce, žijícího v posvátných halách Biblosu spolu s půl milionem tištěných svazků, jehož povinností bylo pečovat o moudrost, předávanou již po tři sta let. Byl hezký jako hoon, což se stává tehdy, když nějakému z lidských samců naroste na hlavě šedé rouno a nechá si narůst dlouhou srst na lících a tento efekt ještě zvýší dlouhý nos. Tento ctihodný muž znovu a znovu bodal prstem do starobylé knihy, takže jsem již začínat mít strach, že ten neocenitelný vzácný text ještě poškodí.

"Ale já vám říkám, že tento algoritmus je přesně to, co potřebujete! Může se to provést desetkrát rychleji a s daleko menším počtem součástí, kdybyste jenom uvážila -"

Nemůžu to vypsat, jak debata pokračovala, protože začali mluvit v tom dialektu, kterému se říká technická novoangličtina, a ani má hoonská paměť mi nepomůže, abych uvedl slova, jimž nerozumím nebo která neumím napsat. Ovšem každý, kdo ji znal, musel počítat s jejím tvrdohlavým odporem.

Za těmi dvěma jsme zahlédli Urdonnol, mladou urskou techku, již mistrová pověřila generální údržbou toho stroje, nebo cokoliv to už bylo, jak se činí v tom nejvzdálenějším koutě, už mimo dosah slunečního světla. Urdonnol kontrolovala celou tu otřásající se a kvičící sestavu, občas sáhnouc dovnitř, aby utáhla nějaký řemen a tu zase aby promazala nějaké ložisko. Jako nejstarší tovaryška byla tak dvěma kopyty na místě Urieliny dědičky.

Jediným dalším kandidátem na tento post byla Ur-ronn, zčásti vzhledem ke svým školním výsledkům, ale především proto, poněvadž je nejbližší z Urieliných pokrevních neteří, která přežila svou etapu vyhrabávání stepních červů a dožila se dospělosti. Žádné pochyby, že Urdonnol se zde předváděla v horlivé práci, pečujíc proto tak okatě o osobní projekt své mistrové, aby si u ní vylepšila svoje osobní šance, i když ten stroj určitě musela z duše nenávidět.

Přímo uprostřed mezi vířícími disky se pohybovaly miniaturní kentauří figurky, provádějící jemné úpravy mechanismu. Urští samečci, normálně jen zřídka k vidění mimo vaky svých manželek, utahovali řemeny a kolečka podle Urdonnoliných příkazů. Přispívajíce tak ke vzájemné rovnosti pohlaví, myslím.

Sehnul jsem se k Huck a zašeptal jsem: "Tak to je vše, co se týká těch - hr-hrrm - hvězdných lodí? Kdyby opravdu nějaké viděli, tak by tady teď nebláznili s nějakýma hračičkama!"

Ur-ronn mě musela slyšet, protože prudce pohodila svým dlouhým čenichem, v očích raněný pohled. Dvě její oči se zúžily. "Šlyšela jšem Uriel a Gybže," zasyčela. "Štejně, čo takový umručený klaček jako ty může vědět?"

"Dost, abych věděl, že všechna ta sklíčka, co tady poskakují jako jojo, mají co dělat s návštěvou hvězdných lodí asi tolik jako vlasy na qheuenském hřbetě!"

I kdybychom se nebyli poškorpili, stejně nebylo snadné pro bandu jako my jenom diskrétně nahlížet do té místnosti, tak jak jsme o tom četli v detektivních románech, že to dělají lidé. Nicméně ti uvnitř by si nás snad vůbec nevšimli, nebýt Huphu, která si vybrala právě tuto chvíli, aby vlítla dovnitř, ňafajíc na všechny ty otáčející se hřídele a disky. Než jsme se vzpamatovali, skočila na jeden z řemenů a běžela na místě jako šílená, chňapajíc po páru krčících se urských manželů.

Urdonnol to hned zpozorovala a rozzlobeně rozpřáhla ruce, odhalujíc tak světlé žlázy pod oběma svými odchovnými vaky.

"Tohle znamená? Znamená?" dožadovala se tovaryška vyčítavým tázavým zatrylkováním. Její vzrušení očividně vzrůstalo, jak mistrová otočila svůj prošedivělý čenich, aby se podívala, co je to za rozruch.

Navzdory všem zažitým stereotypům hoon dokáže zareagovat rychle, když je potřeba. Vyřítil jsem se vpřed, abych chytil Huphu, přičemž jsem vydával to nejlepší své mručení, a pak jsem se připojil k ostatním, obrniv se proti pořádnému kázání, které nás patrně čekalo.

"Chování toto je (překvapivě, strašně) neomluvitelné, " prohlásila Urdonnol v galaktické Dvojce. "Přerušování důležité porady (darebáckými, slabomyslnými, vlezlými) -"

Zasáhla Uriel a přerušila Urdonnolin urážlivý výlev ještě před eventuálním požárem, než to vznětlivou Ur-ronn mohlo vyprovokovat k obhajobě ve stejném duchu.

"To stačí, Urdonnol," poručila mistrová v galaktické Sedmičce.

"Laskavě vezmi tu mládež ke Gybzovi, který má s nimi nějaké osobní jednání, a potom se co nejrychleji vrať. Mám tady ještě několik dalších modelů na otestování, než tenhle den skončí."

"Provedu," odvětila Urdonnol v tomtéž jazyce. Pak se obrátila k nám, agresivně natáhla krk proti nám a řekla: "Pojďte se mnou, vy bláznivá bando dobrodruhů."

Řekla to tónem, z něhož pohrdání přímo ukapávalo, což je v Sedmičce dostatečně zřetelné, i když ne tak drsné jako v novoangličtině.

"Dělejte. Bylo rozhodnuto přijmout vaši nabídku.

Váš velký plán.

Vaši jednosměrnou expedici do pekla."

VIII.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Říká se, že glaveři jsou příkladem pro nás pro všechny. Ze všech sedmi ras, které založily na Úbočí exilové kolonie, oni jediní unikli z tohoto vězení, kam je uvrhli jejich předkové. Udělali to tak, že nalezli Cestu Vykoupení a vydali se po ní.

Nyní jsou již nevinní, ne už zločinci, a oni i Jijo splynuli v jedno. Časem by mohli být dokonce i znovu obnoveni a získat tak tu blahoslavenou vzácnost - druhou šanci ve hvězdách.

Pro pozemšťany - nejmladší rasu, která sem přišla - je zdrojem stálé frustrace, že se lidé nikdy nesetkali s glavery jako s myslícími a mluvícími bytostmi. Dokonce i hooni a ursové přišli příliš pozdě na to, aby je stačili poznat takové, jací bývali kdysi, v dobách, kdy prý měli mocný a bystrý intelekt a dokonce i vlohy pro hlubokou rasovou paměť. Když teď vidíme jejich potomky, jak ryjí v našich hnojištích, je těžké si představit, že tato rasa kdysi cestovala po hvězdách a byla patronem tří vážených chráněneckých linií.

Jaké zoufalství je sem přivedlo, aby hledali bezpečí v zapomenutí?

G'kekské ústní tradice uvádějí, že to byl důsledek finančního krachu. Kdysi prý (podle g'kekských tradic) patřili glaveři k těm nečetným galaktickým rasám, které byly schopny domluvit se se Zangy - civilizací, existující stranou obvyklých hvězdných cest a na rozdíl od většiny ostatních ras dýchajících kyslík závisející na vodíku. Tato schopnost umožňovala glaverům vystupovat jako prostředníci, což jim přinášelo kromě prestiže i značné bohatství, dokud jediná chyba ve smlouvě zcela neobrátila jejích osud a neuvrhla je do katastrofálního zadlužení.

Říká se, že velcí Zangové jsou trpěliví. Dluh má prý být splacen za několik set tisíc let. Ale tak strašlivý je lichvářský

úrok, že celá glaveří rasa spolu se svými milovanými chráněnci jim beznadějně propadla do zástavy.
Glaverům zůstala jen jediná věc, se kterou mohli obchodovat, vzácná věc, kterou mohli ještě prodat za předpokladu, že by našli ten správný způsob.
Ta věc byli oni sami.

Sebrané mýty jijoánské Sedmičky
Třetí vydání
Sekce folklóru a jazyků, Biblos
Rok exilu 1867

Asx

Kořistnická loď záhy odletěla, tak jak přišla, v bouři vířících fragmentů našeho ubohého, poničeného lesa. V patách za ní se zvedlo tornádo, jako by to po ní sáhla sama duchová ruka Jija, pokoušející se ji polapit a zadržet.
Běda, tento odlet však nebyl žádnou příčinou k radosti, protože posádka lodi slavnostně vyhlásila, že se brzy zase vrátí. Záruka tohoto slibu se usadila v těsné blízkosti doutnající jizvy, kde předtím loď stála - černá kostka, široká půl doletu šípu, naprosto hladká, až na místo, kudy vedla zvenčí rampa do zejícího průlezu.
Vedle ní stály dva košaté pavilony, jež sem byly přeneseny ze Shromáždění na žádost hvězdných bohů, těch, kteří zde zůstali, když jejich loď odletěla. Jeden, aby sloužil jako místo k setkávání, a druhý, velký, pro "zkoumané vzorky". Tu již také začala pracovat malá skupina hvězdných vetřelců, zásobujíc jakési tajemné a chmurné přístroje vzorky života.
Mezi všemi Pospolitými ještě stále panoval šok. Navzdory jednotnému vystoupení svých rádců se velmi mnoho septů a klanů rozdělilo, každý hledaje útočiště mezi svým vlastním druhem. Mezi těmito uzavřenými skupinami přebíhali emisaři, předávajíce v tajnosti šeptané vzkazy. Tak se chovali všichni, až na tu nejmladší rasu ze Šestky, jejíž vyslanci byli většinou odmítáni.
Protentokrát ale nikdo, dokonce ani ne traekiové, nechtěli mluvit s lidmi.

Sára

Asi v půli odpoledne dospěla řeka do země kaňonů. Jako by si připomínala nějaký naléhavý úkol, spěchala svým korytem, kolem ježatých křovisek, jež šplhaly po zvětralých svazích. Sára si vzpomněla, že v dětství sem do této divočiny podnikala výlety s Dwerem a Larkem, aby zde pátrali po fosiliích. Tenkrát to byly moc dobré časy, navzdory horku, okoralé stravě a štípajícímu prachu. Zvlášť když s nimi ještě chodila Melina, ještě předtím, než zákeřná zdlouhavá choroba ji odnesla s sebou a zanechala zde Nela jako starého muže.
Měkký jižanský přízvuk řeči její matky byl stále výraznější, čím víc se dostávali k jihu, vzpomínala Sára. Otevřená obloha se nikdy nezdála budit v ní nějakou hrůzu.
Naproti tomu posádka Hauph-woy byla s každou mílí dále k jihu stále nepokojnější, zvláště po onom ranním incidentu s tím nejapným pirátským útokem u strženého mostu. Hoonští lodníci by jistě dali přednost tomu, aby se loď po zbytek dne ukryla pod nějakým skalním převisem. Kapitán jim s hlučným pšouknutím svého zfialovělého vaku musel připomenout, že nejsou na obyčejné lenivé cestě s drosem, ale na naléhavé misi pro Pospolitost.
Plachty malých plavidel, propracovávajících se proti proudu, nadouval většinou převládající západní vítr. V místech, kde tah proudu byl větší, spolehliví hoonští operátoři vybudovali navigátorský vlek od důmyslně zamaskovaných větrných mlýnů - které vypadaly jako vzpřímené metly na sníh a které vháněly vanoucí brízu pod skalní převisy. Ale první sada osamělých větrných křídel se jen mihla před očima, ještě než se vůbec někdo stačil vynořit z přilehlé dřevěné boudy, aby odpověděl na jejich volání, a za půl midury nato dozorce dalšího mlýna stěží dokončil mručivé zdvořilostní formality a už řeka zavlekla Hauph-wou daleko mimo dosah
Jako běh času, pomyslela Sára. Strká tě do budoucnosti, ještě než jsi připraven, a ve tvé stopě zanechává lítost.
Kdyby vám jen tak život nechal nějaký přátelský navijákový provaz, teď i potom, abyste se mohli přitáhnout nazpět do minulosti, a nabídl vám tak šanci změnit tok vašeho vlastního životního proudu!
Co by udělala, kdyby mohla ten poslední rok nebo dva žít znovu? Mohl snad nějaký určitý stupeň předvídavosti odvrátit tu sladkou bolest odevzdání jejího srdce tam, kam nepatřilo? Dokonce i s předvídavou znalostí Joshuovy povahy, odvrhla by nebo byla by schopna odvrhnout už předem všechny ty měsíce opojné radosti, kdy si ve své vlastní mysli umíněně namlouvala, že by mohl být celý její?
Mohlo by jí snad nějaké proroctví pomoci zachránit mu život?
Paměť jí vybavila obraz, nežádaný a nevítaný. Znovu viděla před sebou ten den, kdy utekla z bibloské citadely, pod paží svírajíc své knihy a mapy a prchajíc domů, do toho stromového domu, přehlížejícího ze své výše dolskou hráz, aby se zde cele pohroužila do studia.

* * *

- černé praporce, třepetající se ve vánku, který provívá kolem masivní kamenné střechy hradu...
- mumlaví draci, napínající svá úvazná lana a sténající své zpěvavé lamento během zpopelňovacího obřadu za Joshua a ostatní oběti moru...

- vysoká žena se světlou pletí, která přijela člunem ze vzdáleného města Ovoomu, stojící u Joshuových mar a vykonávající svou manželskou povinnost - položit na jeho čelo svíjející se torus, který promění mrtvé maso ve žhnoucí zkrystalizovaný prach...
- vyrovnaná, chladná tvář rádce Tainea, lemovaná hřívou vlasů šedých jako buyurská ocel, blížící se k ní, aby jí blahosklonně prominul její rok trvající nerozvážnost... její "úlet" s obyčejným knihvazačem... obnovení jeho nabídky vhodnějšího svazku...
- její poslední pohled na Biblos, na jeho vysoké zdi, na zářící knihovny, na kámen střechy, nahoře vroubený špičkami pralesních stromů. Část jejího života, skončivší tak jistě, jako by ona sama zemřela.

* * *

Minulost je trpké místo, říkal Svitek. Jenom cesta zapomnění vede posléze k vykoupení.

* * *

Ostré vyjeknutí někoho, kdo je vyděšen až k smrti, vzápětí následovalo zmatené brebentění a třesk padajícího porcelánu.

"Slečno Sáro!" volal jakýsi udýchaný hlas. "Honem přijďte, prosím! Vy všichni!"

Pospíšila si od zábradlí na pravoboku a našla Pzoru rozčileně odfukujícího, se svými jemnými manipulačními pažemi úpěnlivě vztaženými. Sářino srdce poskočilo, když uviděla, že cizincův kavalec je prázdný a pokrývky v nepořádku odhozené.

Uviděla ho zaklíněného mezi třemi válcovitými rakvemi s lidským drosem, svírajícího v ruce ostrý keramický střep. Oči zraněného muže, rozšířené a divoké, zíraly vytřeštěně na traekijského lékárníka.

On se bojí Pzory, uvědomila si. Ale proč?

"Neboj se," řekla mu konejšivě v galaktické Sedmičce a pomalu pokročila vpřed k němu. "Strach je teď nepřiměřený."

Oči, v nichž se nad temnými duhovkami objevilo bělmo, sklouzly od ní k Pzorovi, jako by bylo pro něj zcela nemožné představit si ty dva vedle sebe, stejně postavené, stejně smýšlející.

Sára přešla na novoangličtinu, protože některá pobřežní lidská sídliště ji používala téměř výhradně.

"To je v pořádku. Ano. Opravdu. Jsi v bezpečí."

Některá slova na něj zřejmě působila více než jiná. Zdálo se, že se mu obzvlášť líbí slovo "bezpečí", a tak je několikrát opakovala, zatímco k němu vztáhla ruku. Cizinec úzkostlivě pozoroval Pzoru. Sára se pohnula, aby mu zakryla pohled na traekiho, a napětí zřejmě poněkud polevilo. Jeho oči se zúžily a zaostřily na její tvář.

Nakonec, s rezignovaným povzdechem, nechal střep vyklouznout ze svých třesoucích se prstů.

"To je dobře," řekla mu. "Nikdo ti tu neublíží."

I když počáteční příliv paniky už zřejmě pominul, cizinec stále upíral svůj pohled na dolského lékárníka a potřásal hlavou, vyjadřuje tak stejnou měrou údiv jako i zřejmou ošklivost.

"Pr-prokle... prokle..."

"Teď buď zdvořilý," plísnila ho, zatímco dávala do pořádku jeho pokrývky. "Bez Pzorových léčivých mastí bys nemohl podniknout tenhle pěkný výlet do Tareku. A koneckonců, proč by ses měl bát traekiho? Kdo kdy o něčem takovém slyšel?"

Na chvíli zmlkl, dvakrát na ni zašilhala pak udělal další patetický pokus promluvit.

"Jo... jof... j-j-jo-jof..."

Nakonec zklamaně ustal se svým koktáním a zavřel ústa, semknuv rty do úzké, sevřené linky. Jeho levá ruka se napůl pozvedla ke straně jeho hlavy - k obvazu, pokrývajícímu jeho strašlivé zranění - a zastavila se těsně před ním, jako by dotek mohl potvrdit jeho nejhorší obavy. Pak jeho paže poklesla a on zasténal - slabý, chvějivý zvuk.

Sláva, konečně se probudil, pomyslela si Sára, uvažujíc o zázraku. Při vědomí a bez horečky.

Předchozí rozruch přilákal čumily. Sára na ně křikla, aby šli pryč.

Jestliže mohl traeki vyvolat u zraněného hysterii, co teprve pohled na qheuenského samce s ostnatými hroty ke šplhání na každé noze? Dokonce i nyní, v současné době, existovali lidé, co neměli rádi ostatní členy Šestky příliš blízko u sebe.

Takže příští zvuk, který zaslechla, byla ta poslední věc na světě, kterou si myslela, že uslyší

Smích.

Cizinec seděl a prohlížel si shromážděné cestující a posádku. Vyjeveně zíral na Jomaha, likvidátorova syna, který se vyšplhal na Čepelův široký hřbet a objímal jeho hlavovou kupoli, vyčnívající z qheuenova modrého krunýře. Čepel byl vždycky ohleduplný a mezi dolskými dětmi oblíbený, takže to Sáře ani nepřišlo nijak zvláštní. Avšak cizinec se jenom zhluboka nadechl, ukázal na ně a kuckal se smíchy.

Otočil se a uviděl lodníka, jak krmí pamlsky svého oblíbeného noora, zatímco další hoon trpělivě nechal šimpanzici Prity usadit se na svých širokých ramenou, aby lépe viděla. Cizinec vydal suché, nevěřícné zachichtání.

Zmatený a dost překvapený zamžoural, vida g'kekského kronikáře Fakoona, který se spustil na svá odpočívající kola mezi Pzorou a urskou obchodnicí Ulgor. Fakoon vrhal na zraněného muže dychtivý a hladový pohled ze dvou svých mávajících očních stopek, zatímco ostatní dvě byly obráceny k jeho sousedům, jako by se chtěl zeptat - "Co se to tady děje?"

Cizinec spráskl ruce jako nějaké potěšené dítě a propukl v hlasitý smích, až mu dolů po tmavých, vyhublých licích stékaly ve stružkách slzy.

Asx

Bylo to, jako by celých těch sto let osvícení prostřednictvím našeho Svatého Vejce - a také všechna ta předchozí tvrdá práce na vybudování Pospolitostí - bylo najednou zapomenuto. Každou chvíli bylo někde vidět rewqa, kterého jedy podezřívavosti zahnaly rozzlobeného z něčího čela, jak se hnal do svého mechem ovroubeného váčku a zanechal svého pána bez pomoci, nuceného spoléhat se na pouhá slova, jak jsme to dělali dříve, v minulých dobách, kdy pouhá slova často vedla k válce.

Můj/náš lid přinesl ke mně vzorky současných škodlivých fám, které obíhaly mezi přítomnými a já/my jsme pak položili náš bazální segment nad/na tu odpornost, nechávajíce si její páry stoupat k našemu centrálnímu jádru a přinášet nám pochopení těchto odporných myšlenek

- naši lidští sousedé už nejsou důvěryhodní, jestli vůbec kdy byli;
- určitě nás chtějí prodat svým spřízněným bratrancům v té nájezdnické bandě;
- lhali nám, když nám vyprávěli tu svou barvitou historku, že jsou jenom chudé vlčí děti bez patronů, že jsou vyhnanci, a zatím mezi námi špehovali a vyzvídali vše o nás a o tomto světě.

Dokonce ještě trpčí a urážlivější klep:

- chtějí co nejdřív odejít se svými bratranci, aby se znovu mohli vrátit k životu bohů, který naši předkové opustili. Nás tu nechají, abychom tu shnili, na tomto ubohém místě, prokleté a zapomenuté, zatímco oni budou putovat po galaxiích.

Toto tedy byl ten nejodpornější klepařský puch, co jsem kdy pocítil, tak odporný, že jsme já/my byli nuceni vypustit páchnoucí, depresivní páru.

Ti lidé... opravdu by mohli něco takového udělat? Mohli by nás tu nechat a opustit nás?

Jestliže/když k tomu dojde, noc se stane tak odpornou jako den. Protože my bychom pak už napořád museli vzhlížet z naší temnoty a vidět, co oni znovu získali nazpět.

Hvězdy.

Lark

Ta cizí bioložka ho znervózňovala. Ling měla způsob, jakým se na Larka dívala a který ho mátl a způsoboval, že se cítil jako divoch nebo jako dítě.

Což vlastně také i byl, i přesto, že byl podle průběžných let starší. Kvůli jediné věci: i kdyby celý svůj život věnoval studiu, nezaplnilo by to ani jeden z těch paměťových krystalů, které ona nedbale spouštěla do přenosné konzoly, visící jí z ramene přes její jednodílný zelený overal.

Exotické, vysokými lícními kostmi zdůrazněné oči tmavé ženy měly překvapující odstín krémové hnědi. "Jsi hotov, Larku?" zeptala se.

Jeho vlastní tlumok obsahoval zásoby na čtyři dny, takže nemuseli lovit nebo rekvírovat, ale tentokrát si nevzal s sebou svůj drahocenný mikroskop. Tento poklad urské dovednosti vypadal nyní vedle přístrojů, které používala Ling a její kolegové a které dokázaly prozkoumat organismus až do úrovně jeho základních molekul, jen jako hloupá hračka. Co bychom jim tak mohli sdělit, co by oni neznali? uvažoval. Co vlastně mohou od nás chtít?

Byla to populární otázka, mnohokrát prodiskutovaná s těmi přáteli, kteří s ním ještě pořád mluvili, i s těmi, kdo se otočili zády ke každému člověku, protože byl spřízněn s vetřelci.

A přece rádcové pověřili jednoho člověka - a k tomu heretika - aby provázel jednoho z těchto lupičů lesem plným pokladů. Aby rozehrál hru o naše životy.

Šestka měla jen jedinou věc, co mohla nabídnout. Něco, co chybělo v Galaktické knihovně už od těch dob, kdy naposledy oficiálně vstoupila na Jijo, od posledních údajů, které ověřili ještě Buyurové, než odtud navždy odešli. Tato záležitost byla nedávného data a týkala se informací o tom, jak se planeta změnila po tom milionu let, kdy byla ponechána ladem. Na to byl Lark "expert", jak jen místní divoch mohl být.

"Ano, jsem hotov," odpověděl ženě z hvězdné lodi."

Dobrá, tak pojďme!" Pokynula mu, aby vedl.

Lark zvedl svůj batoh a obrátil se, aby je vyvedl z údolí cestou, vedoucí mezi rozdrcenými stromy, daleko se vyhýbající rokli, kde odpočívalo Vejce. Ne že by někdo očekával, že jeho existence zůstane dlouho tajemstvím. Robotští průzkumníci byli už celé dny venku, nahlížejíce do roklí, potoků i fumarol. Byla zde však šance, že si snad spletou Vejce s nějakou další skalní formací - to je, dokud nezačne zpívat.

Larkem zvolená cesta vedla také mimo kaňon, kam byli posláni všichni nevinní - děti, šimpanzi, lornikové, zookiři a glaveři. Možná že, koneckonců, oči vetřelců nebyly vševidoucí. Možná že drahocenné věci by mohly zůstat ukryty.

Lark na plán rádců přistoupil. Aspoň prozatím.

Obvykle se po úbočích údolí shromažďovaly skupinky diváků, aby pozorovaly černou kostku, jak pohlcuje sluneční světlo, které se v ní ztrácelo bez jakéhokoliv odrazu či záblesku. Když oba lidé došli až tam, jedna skupina urských přihlížejících jim nervózně ucouvla z cesty, s kopyty klapajícími jako kamínky na tvrdé skále. Všechno to byly mladé, bezdětné samice, s prázdnými manželskými vaky. Právě ten druh, co je nejvíc napružený k tomu, aby dělal potíže.

Kuželovité hlavy sebou trhly, zasyčely a sklonily se směrem k lidem, odhalujíce trojúhelníky pilovitých zubů. Larkova ramena se napjala.

Rewq v jeho opaskové kapse se zasvíjel, jak ucítil zlost ve vzduchu.

"Nechte toho!" pravil varovně, když Ling začala zaměřovat jeden svůj přístroj proti neklidně podupávajícím urskám. "Jděte pořád dál."

"Proč? Jenom jsem chtěla udělat -"

"O tom jsem si jist. Ale teď k tomu není vhodná doba."

Lark ji popadl za loket a pobízel ji dál. Z prvního kontaktu s ní mohl usoudit, že je dost silná.

Zezadu k nim doletěl vržený kámen a dopadl na zem před nimi. Následoval vzrušený výkřik:

"Vevlky!"

Ling se začala zvědavě otáčet, ale Lark ji táhl dál. K prvnímu výkřiku se přidaly další hlasy:

"Vevlky!"

"Jekí vevlky!"

Kolem nich dopadly další kameny. V Linginých očích se ukázal rodící se zmatek. Lark ji proto suše ujistil: "Ursové neumějí moc házet.

Mají mizernou mušku i potom, co se obeznámili s luky a šípy."

"Jsou to přece vaši nepřátelé," poznamenala, zrychlujíc svůj krok podle jeho.

"Říkat to je přehnané. Řekněme raději, že lidé museli bojovat, aby si zajistili své místo tady na Jiju, kdysi."

Urská banda je následovala, snadno je dohánějíc, a svým pokřikováním jim pořádně hrála na nervy - dokud od východu nepřiklusala jedna z jejich druhu a náhle se neprotáhla skrz jejich hlouček. Nesouc odznak plnomocného zástupce Shromáždění, rozpřáhla doširoka ruce, odhalivši tak dva plné manželské vaky a aktivní pachové žlázy. Hlouček ursek se prudce zastavil, když se její hlava začala pohybovat ve smělých, agresivních kruzích, chňapajíc a odstrkujíc je pryč od obou lidí.

Zákon a pořádek stále fungují, pomyslel si Lark se značnou úlevou.

I když, jak ještě dlouho?

"Co to na nás křičeli?" zeptala se Ling poté, co se dostali pod baldachýn vorových stromů s jemným jehličím. "Nebyla to ani Šestka, ani Dvojka."

"Místní dialekt." Lark se uchechtl. "Jeki byla původně hoonská nadávka, nyní se používá všeobecně. Znamená to smradlavý - jako by tyhle prostořeké malé svobodné ursky byly ty pravé, co by o tom měly mluvit!"

"A to druhé slovo?"

Lark na ni pohlédl. "Urážky jsou pro ursky důležité. Kdysi, ještě v dobách našich průkopníků, chtěly mít něco, jak nás nazvat. Něco, co by bylo pro lidi jak urážlivé, tak výstižné. A tak tedy, v době jednoho dávného příměří, nás velmi zdvořile požádaly, abychom jim pověděli jméno nějakého zvířete, které známe. Nějakého, co žije ve větvích a je tak trochu potrhlé."

Její oči, jak se na něj zpříma dívala, byly velké a nádherné. Sotva by se něco takového dalo čekat u piráta.

"Tomu nerozumím," řekla Ling.

"Pro ně jsou to stromoví lezci. Právě tak jako oni museli našim předkům připomínat koně, mezky, požírače trav."

"Tak? Pořád nemůžu -"

"Tak se snažíme chovat, jako bychom byli skutečně uražení, když někomu z nás nějaký rozzlobený urs řekne veverka. Víte, oni mají z toho takovou radost."

Vypadala zmatená, jako by ji jeho vysvětlení nějak vyvedlo z míry.

"Vy chcete udělat radost vašim nepřátelům?" zeptala se.

Lark povzdechl. "Nikdo na Úbočí už nemá žádné nepřátele. Ne aspoň v tom pravém slova smyslu."

To je do nedávna, dodal k tomu v duchu.

"Proč?" pokračoval, snaže se obrátit tento výslech jiným směrem.

"Je snad tam, odkud pocházíte, obvyklé mít nepřátele?"

Teď bylo na ní, aby povzdechla. "Galaxie jsou nebezpečné. A není mnoho těch, co mají rádi lidi."

"To říkali i naši předkové. Je to proto, že lidé jsou vlčí děti, že ano? Protože jsme se pozvedli sami, bez pomoci jakéhokoliv patrona?"

Ling se pousmála. "Ach, zase ten starý mýtus!"

Lark strnul. "Vy... vy myslíte, že..."

"Že známe pravdu? Náš původ a určení?" Usmála se, na tváři klidný, vědoucí výraz. "Ty má dobroto, ztracené dítě z minulosti, vy lidé jste byli pryč až příliš dlouho."

Zakopl o kámen a Ling ho popadla za paži a ustálila ho. "Avšak o tom si pohovoříme později. Nejdříve chci mluvit o těchhle - jakže jim to říkáte - vevlky?"

Natáhla k němu prst s vypouklým prstenem, o němž Lark hádal, že to musí být nějaký záznamový přístroj. Vypadalo to tak, jako by se snažila přimět jeho vůli, aby zapnula svoje další mentální cesty, potlačujíc jeho dychtivou zvědavost ohledně galaktických problémů.

"Cože? Ach, to jsou veverky."

"Říkals, že žijí na stromech a že jsou podobné lidem. Uvidíme nějaké cestou?"

Překvapeně zamrkala pak zavrtěl hlavou. "Hm, nemyslím. Ne na této výpravě."

"No dobrá, tak co mi o nich můžeš říct? Tak například, ukazuje se u nich nějaká schopnost užívání nástrojů?"

Lark nepotřeboval žádnou schopnost psí ani rewqa, aby mohl dokonale číst v mysli svého krásného hosta. Převedl si její otázku do výrazů, odpovídajících jejímu nepochybnému záměru.

Mají nějaké vlohy ke strojnictví? Pro válku, či obchod? Pro filozofii a umění?

Mají Potenciál? Magickou esenci, která dokáže využít ten správný druh pomoci?

Mají v sobě nějakou zvláštní vlastnost, která slibuje, že patronovy zákroky se vyplatí? Něco, z čeho se někdy vyvine

úspěšná nová rasa poutníků po hvězdách?
Jsou perspektivní pro Pozvedání?
Lark skryl své překvapení nad její nevědomostí. "To já zrovna moc nevím," odpověděl poctivě, protože jediné veverky, které až dosud viděl, byly vybledlé obrázky ještě ze staré Země. "Jestli na nějakou po cestě narazíme, uvidíte to sama."

* * *

Jasně, hvězdní nájezdníci zde pátrali po biologických pokladech. Co jiného by ještě mohla ubohá Jijo také nabídnout, kvůli čemu by stálo za to krást se kolem hlídek Migračního institutu, riskovat na dávno opuštěných hvězdných drahách, které již dlouho byly ponechány cizím, nebezpečným civilizacím, jako byl Zang, a vzdorovat smrtícím karbonovým větrům Izmunuti?
Co ještě? uvažoval Lark. Kromě úkrytu, útočiště? Zeptej se svých vlastních předků, chlapče.
Noví příchozí nic nepředstírali, nevznášeli žádné nároky, jak by Lark očekával. Neprohlašovali, že reprezentují nějakou galaktickou agenturu nebo že mají legální právo k průzkumu jijoánské biosféry. Mysleli si snad, že psanci o takovýchto věcech už vůbec nic nevědí? Nebo jim to bylo prostě jedno?
Jejich záměr - získat údaje o změnách, ke kterým došlo od odchodu Buyurů - udělal z Larkovy celoživotní práce něco mnohem cennějšího, než si kdy dokázal představit. Tolik, že mu Lester Cambel poručil, aby si s sebou nebral své poznámky, aby se nedostaly do rukou cizinců.
Rádcové chtěli, abych s nimi hrál fifty-fifty. Abych se pokusil vyzvědět od ní aspoň tolik, co se ona dozví ode mě.
Plán předem určený k nezdaru, samozřejmě. Šestka byla jako děti, neznající pravidla smrtící hry. Nicméně Lark udělá vše, co bude v jeho silách, tak dlouho, dokud jeho a jejich cíle budou tytéž. Což by také nemuselo vždycky být.
Oni to vědí. Určitě nezapomněli, že jsem heretik?
Naštěstí vetřelci určili pro tento úkol toho posledního člena svého týmu, co by mohl nahnat nějaký strach. Právě tak dobře to mohl být Rann, velký muž s ulízanými, nakrátko ostříhanými šedými vlasy, dunivým hlasem a klínovitým trupem, který vypadal, že každou chvíli užuž vybuchne ze své přiléhavé uniformy. Z těch dalších dvou, kteří se vynořili z černé stanice, byl Kunn skoro stejně mužně impozantní jako Rann, s rameny širokými jako mladý hoon, zatímco světlovlasá Besh byla zase tak dramaticky ženská, že se Lark až musel divit, jak se dokáže tak ladně pohybovat s tělem, jež vykazovalo tak abnormální křivky. Ve srovnání se svými kolegy vypadala Ling téměř normálně, i když by zřejmě způsobila rozruch v kterémkoliv jijoánském městě - a bezpochyby by i vyprovokovala dost soubojů mezi horkokrevnými nápadníky.
Nezapomeň na svůj slib, připomněl si Lark, supě námahou, jak šplhal příkrou částí stezky. Pot promáčel přední část Linginy blůzy, jež jí přilnula k tělu dost provokativním způsobem. Přinutil se dívat jinam. Zvolil sis žít pro cíl větší, než jsi ty sám. Jestliže jsi nezradil tento cíl pro nějakou poctivou ženu z Jija, tak ani nepomýšlej na to, že by ses ho vzdal kvůli nějaké vetřelkyni, cizince, nepřítelkyni tohoto světa.
Lark našel nový způsob jak ovládnout žár ve svých žilách.
Žádost mohla být blokována ještě jinými silnými emocemi. Tak se obrátil k hněvu.
Vy nás chcete využít, říkal si v duchu. Ale vše se může obrátit docela jinak, než si myslíte.
Tento postoj, pro změnu, vyburcoval zatvrzelou část jeho mozku, která utlumila jeho přirozenou zvědavost. Před chvílí řekla Ling cosi o tom, že lidé nejsou všude mezi hvězdami považováni za vlčata. Že už nejsou sirotci bez patronů, kteří by je vedli. Podle toho, jak se na něj dívala, zcela jistě očekávala, že tato novinka v něm vzbudí vzrušení. Bezpochyby chtěla, aby ji prosil o další informaci.
Požádám ji, jen jestli budu muset - ale raději bych je koupil, vypůjčil nebo ukradl. Uvidíme. Hra je nyní v počátečním kole.
Brzy dorazili ke skupině menších boových stromů. Ling odebrala vzorky z některých článkovitých kmenů - všechny ne větší než o průměru deseti centimetrů - a obratně je rozřezala na téměř průsvitné plátky do svého analyzéru.
"Jsem asi jenom hloupý domorodý průvodce," poznamenal. "Ale vsadil bych se, že ten boo zřejmě neukazuje mnoho známek předrozumového stadia."
Její hlava sebou škubla, když to řekl. Tímto tedy Lark skončil s jedním předstíráním.
My víme, proč jste tady.
Lingina tmavá pleť neskryla ruměnec. "Naznačila jsem snad něco v tom smyslu? Já chci jenom vysledovat genetický trend od té doby, kdy byl tento druh vysazen Buyury. Budeme potřebovat nějaký srovnávací bod, abychom s ním porovnali trendy u zvířat. To je vše."
Takže začínáme s vyloženými lžemi, pomyslel si. Podle důkazů z fosilií Lark věděl, že boo rostla prospíval na Jiju již dlouho předtím, než zde Buyurové získali nájemní právo, tedy před více než dvaceti miliony lety. Možná sem byl importován předchozími nájemci. Celý ekosystém se spoluvyvíjel kolem úspěšného vegetačního typu a nyní na něm závisela nesčetná zvířata. Jenomže v tom zhruba prvním eonu to muselo být hodně kruté, když boo vytlačil původní flóru z mnoha vodních předělů i koryt.
Lark věděl o biochemické úrovni jen něco málo, ale z toho, co zjistil z fosilií, si byl jist, že v posledních sto milionech let se tento druh příliš nezměnil.
Proč by ona měla lhát o něčem tak nedůležitém? Svitky učily, že lež není jen špatný, ale i nebezpečný, nestálý spojenec. A vytváří zvyk. Když jednou začnete lhát, je těžké to zastavit. A to bývá malá, celkem nevýznamná lež, na niž vás jednou někdo chytí.
"Když už mluvíme o předrozumovém stadiu," řekla Ling, skládajíc své pouzdro na vzorky, "nemůžu si pomoct a musím

se divit, kam jste vy lidé ztopili ty vaše šimpanzy. Jsem si jistá, že oni se museli vyvinout docela zajímavým způsobem."

Bylo teď na Larkovi, aby se prozradil bezděčným trhnutím. Popírat to nebylo k ničemu. Lidé nepotřebují rewqy, aby hráli tu hru jeden s druhým - aby si přečetli klíč ve tváři toho druhého. Lester musí vědět, že já prozradím právě tolik, kolik se dovím.

"Šimové jsou jako děti. Přirozeně jsme je poslali někam, kde jim nehrozí eventuální nebezpečí."

Ling se podívala nalevo a pak napravo. "Vidíš někde nějaké nebezpečí?"

Lark téměř vybuchl sardonickým smíchem. V Linginých očích tančila celá spletitost souvislostí, které mohl pouze tušit. Ale některé myšlenky z toho byly jasné, i když nebyly vysloveny nahlas.

Ty víš, že já vím. Já vím, že ty víš, že já vím. A ty víš, že já vím, že ty víš, že já vím...

Tady je další emoce, která může pomoci překonat hormonální touhu nebo zuřivost hněvu.

Respekt.

Kývl na svou společnici a jeho pohled se zpříma střetl s jejím.

"Dám vám vědět, jestli půjdeme kolem nějakých šimů, takže se budete moct přesvědčit sama."

* * *

Ling měla vynikající postřeh a dokazovala to tím, že plynule objevovala zákmity pohybů, kterých by si Lark vůbec nevšiml - lesní tvorové, shánějící kořist, pasoucí se, lovící nebo pečující o svá mláďata. V tom mu připomínala Dwera. Ale Ling také vlastnila mnoho nástrojů, které používala, aby se s jejich pomocí zmocnila čehokoliv lezoucího, poletujícího nebo kráčejícího, co připoutalo její pozornost.

Skutečně zřejmě musela sledovat staré buyurské záznamy, poněvadž jejich postup byl neustále zpomalován nadšenými výkřiky, když poznala a chtěla klasifikovat nějaký druh keře, stromu nebo čtyřkřídlého ptáka, a pak žádala Larka, aby jí sdělil jakékoliv, i kuriózní, jméno, které pro něj měli místní. Lark volil opatrné odpovědi - právě jen tolik, aby v jejích očích vypadal stále jako místní expert.

Občas se Ling zastavila a cosi mumlala do svého prstenu, jako by nahlas rozvažovala o tom, co se dověděla. Lark si se zachvěním uvědomil, že musí být ve spojení se svou základnou. Tohle byl dálkový hovor, ne něco jako světelná nebo zvuková signalizace či dokonce telepatie na základě psí, ale technický způsob, o němž se zmiňovaly knihy, dokonalý a spolehlivý. Hlas osoby na druhém konci se dal slabě rozeznat jako nezřetelný šepot. Hádal, že musí být vysílán jaksi kompaktně, přímo do jejího ucha.

Jednu chvíli Ling cosi zamumlala v jakémsi novoanglickém dialektu, dost těžko srozumitelném.

"Jo, jo... Fajn. Zkusím pohnout. Ale musíš si vybrat - celek, nebo detail."

Druhý parťák byl přesvědčivý, neboť Ling zrychlila krok, jak pochod pokračoval- ovšem dokud další vzrušující objev nezpůsobil, že na svůj slib zase zapomněla a znovu se vrátila ke svému zaujetí nad nějakým zamotaným detailem. Lark shledal, že tento její charakterový rys - to, jak snadno se dala uchvátit a rozptýlit při pohledu na živé věcí, tato její slabina v jinak odtažitém chování - je první věc, která se mu na ní opravdu líbí.

Potom to Ling pokazila tím, že mu začala blahosklonně vysvětlovat - jen pomalu, prostými slovy - definici významu "noční aktivita". Lark potlačil nelibost. Jako dítě přečetl dost dobrodružných románů, aby věděl, co se předpokládalo o chování domorodého průvodce. Přemohl se tedy a zdvořile jí poděkoval. V budoucnu to mohla být výhoda, když by ji ponechal v jejím stereotypním názoru.

Přes všechno Lingino nadšení a postřeh, nebyla lovec jako Dwer. Dokonce i pro Larka okolí překypovalo stopami a známkami po činnosti zvěře - stopy a zlomená stébla, výkaly a označení teritoril chumáče srsti, šupin a peří a vývržky. Kterékoliv dítě ze Šestky si mohlo přečíst ty příběhy, které se udály na stezce. Ale Ling se zdála uvědomovat si jenom to, co bylo právě teď v dosahu a naživu.

Pomyšlení na Dwera vyvolalo Larkův úsměv. Až se vrátí zpátky z toho svého glaveřího lovu, já budu pro změnu ten, kdo mu bude vyprávět divoké historky.

Vždycky po jistém časovém intervalu Ling rozložila jakýsi přístroj se dvěma "holoobrazovkami", z nichž jedna zobrazovala lesní scenerii, která se vlnila a pohybovala, když jí Lark nahlížel přes rameno; jak usuzoval, ukazovala nějaké blízké místo. Na druhé obrazovce se objevovaly tabulky a obrazce, pro něho zcela nesrozumitelné - což bylo dost pokořující. V Biblosu přece přečetl kdejaký text a biologické pojednání a myslel si, že by měl aspoň rozumět terminologii.

Možná ta stará rutina "Ano, bwano" není tak úplně od věci. Vychází najevo, že, koneckonců, mohu být pro ni jako negramotný.

Ling vysvětlila, že to jsou údaje z jednoho z testů, provedených robotem, který se pohyboval po stejné trase jako oni, jen o něco dál vpředu. "Můžeme teď jít rychleji?" požádala dychtivě. "Ten robot získal nějaké zajímavé exempláře. Chci se tam dostat, než se jejich stav zhorší."

Ona byla ten, kdo zdržoval. Nicméně Lark jenom mlčky přikývl.

"Jak si přejete."

První vzorek byl nešťastný červ wuank, jehož noru rozřízl robotův skalpel. Tkanivo z vláknité hmoty vzdorovalo bez viditelného poškození opakovaným úderům červovy kostěné hlavy, jak se zoufale snažil o únik.

Ling promluvila do svého prstenu. "Tato divoká forma se zdá spřízněná s oregleanery, jež Buyurové importovali před třemi eony z Dezni. Organismy, které se vyvíjely na Dezni, přespávají léto díky určitému minimálnímu přísunu metanu. Zkusíme teď o něco větší dávku."

S výrazem odhodlaného lovce zaměřila přístroj, z něhož se vysunula tenká trubička, která se pak zabodla do švu mezi dvěma pláty červova krunýře. Červ ucouvl, potom ochabl a začal se třást.

"Teď se podíváme, jestli se encefalizace během posledního milionu let nějak změnila." Obrátila se k Larkovi a vysvětlila. "Podíváme se, jestli má více mozkové hmoty."

To jsem přece už dávno věděl, pomyslel si, ale ovládl se a místo toho poznamenal:

"Jak úžasně zajímavé."

* * *

Lark se naučil podávat jednotlivé nástroje, odebírat vzorky krve a asistovat své zaměstnavatelce tak, jak si to vyžadovala. Jednou drsný jazyk rozzuřeného dlouhorypce šlehl mezi dráty jeho klece a málem vyrval kus masa z Linginy paže, kdyby nebyla bleskurychle ucukla zpět.

Potom si Ling zřejmě uvědomila, že její "domorodý průvodce" jí může být užitečný i jinak než k zvedání, nošení a projevování patřičného zájmu, když mluvila.

I když robotovy vzorky byly "inteligentní" typy, využívající svého přirozeného důvtipu jako lovci nebo všežraví sběrači, byl Lark toho názoru, že žádný z nich není patrně dost perspektivní pro eventuální Pozvednutí.

Možná tak za dalších deset milionů let, až bude tato galaxie znovu otevřena pro legální kolonizaci. Potom snad budou dlouhorypci, nebo skákaví raptoři, otestováni evolucí, a s Ifniným štěstím, připraveni tak, aby byli shledáni těmi nejvhodnějšími k adopci nějakou laskavou starší rasou.

Ale přece jen, když ji pozoroval, jak používá kouzelné paprsky a hloubkové vyšetření, aby odhadla prašivě vyhlížejícího mrchožravce, nemohl si Lark pomoct, aby si nepředstavil tu bestii, jak odpovídá vztyčením na zadních nohou a odříkáváním nějaké ódy na přátelství všech živých věcí. Lingina skupina si očividně myslela, že zde mohou najít něco vzácného, co se objevilo ještě před termínem plánovaného nového osídlení. Jestli je tady opravdu nějaký potenciál, tak vše, co by potřeboval, by byla pomoc patrona, aby vznikla nová rasa a dala se Cestou Vzestupu

Několik textů v Biblosu tomuto názoru odporovalo. Zrození nepotřebuje vždy porodní asistentku, prohlašovalo se v nich.

Lark se rozhodl probrat tuto myšlenku během další etapy jejich cesty.

"Zmínila jste se předtím, že pozemšťané už nejsou pokládáni za vlčata."

Ling se tajemně usmála. "Někteří tomuto starému mýtu ještě pořád věří. Ale jiní už nějaký čas znají pravdu."

"Pravdu?"

"Odkud jsme přišli. Kdo dal lidem dar myšlení a rozumu. Naši skuteční patroni. Mentoři a vůdci, jimž dlužíme za vše, co jsme a co kdy budeme."

Larkovo srdce začalo bít prudčeji. Pár svazků, pojednávajících o tomto tématu, přežilo oheň, který zpustošil bibloské police s xenologií, takže věděl, že debata stále ještě probíhala, když tajná loď Archa odletěla na Jijo, před třemi století mi. V těch dnech někteří měli za to, že lidstvu pomohli v tajnosti nějací dobrodinci, dlouho před počátkem historické éry. Jiní se oháněli Darwinovou teoril - že inteligence se mohla zrodit zcela sama o sobě, bez vnější pomoci, navzdory skepticismu galaktické vědy. Nyní tedy Ling tvrdila, že ten spor byl ukončen.

"Kdo to byl?" zeptal se Lark tichým, napjatým hlasem.

Na její tvář se znovu vrátil ten tajemný úsměv, ten vědoucí pohled, slabé škubnutí jejích vysokých lícních kostí. "Pravda za pravdu. Nejdřív mně řekni ty, jak to tady opravdu je. Co vlastně dělá banda lidí tady na tomhle ztraceném světě?"

"Eh... o jaké bandě to mluvíte? O vaší, nebo o mé?"

Celou její odpovědí byl klidný úsměv, jako by říkala - "Jen dál a zamlouvej to jak chceš, já můžu počkat."

Dál sledovala stopu, již zanechal neúnavný robota která vedla od jednoho znehybnělého tvora k dalšímu. Jak dne ubývalo, cesta stále stoupala, až se dostali k hřebeni dlouhého horského hřbetu.

Odtud se Larkovi otevřel pohled na četné skalní plošiny stoupající směrem k severu k vrcholkům Okrajového pohoří. Místo obvyklého porostu místních stromů nesla nejbližší masa jednolitý baldachýn temné zeleně obrovitých boo s kmeny tak mohutnými, že jednotlivé z nich bylo možno dobře rozeznat i z místa, kde nyní stál. Nepřerušenou rozlohu jemně se kývajících stromových válců porušovalo pouze několik pruhů kamenitých skalních výchozů a jeden pruh vody.

Jejich poslední vzorek byl nešťastný staller, nic víc než stočená kostnatá koule, když rozřezali tkaninu, kterou robot použil k uvěznění své oběti. Ling dloubla do stvoření přístrojem, který vyslal krátkou, ostrou jiskru, ale nedočkala se žádné reakce. Opakovala to znovu s výbojem o vyšší intenzitě. Larkovi se zvedl žaludek, když ucítil zápach škvařícího se masa.

"Je to mrtvé," prohlásil. "Hádám, že ten váš robot koneckonců není zas až tak dokonalý."

* * *

Lark vykopal latrínovou jámu a připravil oheň. Jeho jídlem byl v listech zabalený chléb se sýrem. Její začalo bublat, když odlomila fóliové víčko, a jeho vůně Larkovi nic známého nepřipomínala, ale byla lákavá. Nebyla ještě úplná tma, když shromáždil své prázdné obaly, aby je donesl zpět k rozdrcení do odpadu.

Zdálo se, že Ling má chuť pokračovat v jejich konverzaci.

"Váš rádce, Cambel, říká, že nikdo se už přesně nepamatuje, proč sem přišli vaši předkové. Někteří sooneři se potajmu přikradou do ladem ponechaných světů jako banda pobudů rozplemeňujících se jako králíci. Jiní zase utíkají před válkou nebo perzekucí. Ráda bych věděla, co vaši vlastní zakladatelé řekli těm rasám, co zde už byly předtím, když přišli."

Mezi Šestkou byl termín "sooner" vyhrazen malým tlupám, které tajně opustily Úbočí, aby se usadily v teritoriích zakázaných posvátnými Svitky. Ale myslím si, že my všichni jsme také sooneři v tomto slova smyslu. Dokonce i ti, co žijí na Úboči. Ve svém srdci to Lark věděl vždycky.

Nicméně, bylo mu nařízeno, aby Lhal.

"Mýlíte se," řekl. Lež zanechávala v ústech ošklivou pachuť.

"Jsme ztroskotanci. Naše společná loď -"

Cizí žena se zasmála. "Ale no tak. Tenhle chytrý trik nás oklamal tak na den. Ale ještě než naše loď odletěla, už jsme to věděli. Ta historka je nemožná."

Lark sevřel rty. Nikdo nečekal, že tento trik vydrží dlouho. "Jak jste na to přišli?"

"Je to prosté. Lidé se pohybují v galaktickém prostoru jenom tak zhruba čtyři sta let - tři sta padesát jijoánských cyklů. Je ale úplně nemožné, aby na palubě jedné lodí byli pozemšťané spolu s g'Keky."

"A proč?"

"Protože, můj drahý venkovský bratranče, v té době, kdy lidé vstoupili na galaktickou scénu, nebylo už možné nalézt zde nějaké g'Keky."

Lark jenom mrkal, zatímco ona pokračovala.

"Když jsme vás zde uviděli všechny pohromadě, jak obstupujete okraje toho údolí, poznali jsme většinu z přítomných druhů. Ale museli jsme si vyhledat g'Keky. Představ si jen naše překvapení, když jsme uviděli jediné slovo v záhlaví jejich záznamu v naší Knihovně.

To slovo znělo vyhynuli."

Lark mohl jenom zírat.

"Vaši přátelé na kolech jsou jedineční," uzavřela Ling.

"Tihle tady na Jiju jsou určitě poslední svého druhu."

* * *

A to jsem tě už začínal mít docela rád...

Lark by byl mohl přísahat, že v jejích očích byl znát určitý druh zadostiučinění ze šoku, který mu její zpráva způsobila.

"Takže vidíš," dodala ještě Ling, "každý z nás má svou pravdu, kterou může nabídnout. Já jsem ti právě jednu řekla. Doufám, že ty budeš také tak upřímný ke mně."

Ovládl svůj hlas. "To jste mě zatím neshledala dostatečně vstřícným?"

"Přestaň se vytáčet. Vaši rádcové byli v určitých věcech tak nesrozumitelní. Možná nerozuměli, na co se jich ptáme. Kdybychom my dva spolu mluvili dostatečně dlouho, některé sporné body by se určitě vyjasnily."

Larkovi bylo jasné, o co tu jde. Rozděl a vyslýchej. Nebyl tam, když se lidé z oblohy setkali s rádci. Byla si jistá, že ho chytí do sítě nesrovnalostí, nebude-li dostatečně opatrný.

"Například, když se Kunn zeptal, jestli jste neviděli nějaké další vesmírné lodě od té doby, co na Jijo přišli první sooneři, uslyšeli jsme o návštěvách koulí ze Zangu, které se prý ponořily do moře, a potom o nějakých vzdálených světlech dávno předtím, než by to mohly být průzkumné lodě Institutu. Ale my se ve skutečnosti zajímáme o události, které se možná odehrály mnohem -"

Přerušil ji ostrý trylek. Ling zvedla svůj prst s modrým prstenem.

"Ano?"

Nahnula hlavu, naslouchajíc šepotu vysílanému do blízkosti jednoho jejího ucha.

"Určitě?" zeptala se s překvapením v hlase. Její ruce sáhly k pouzdru na opasku a vytáhly odtud kapesní přijímač, jehož maličké obrazovky se osvětlily obrazy lesa, posunujícími se dopředu houstnoucím večerním šerem. Stroje nespí, připomenul si Lark.

"Přepni pohled od testu čtyři k testu pět," nařídila Ling. Scéna se najednou změnila na rozmazanou změť statických poruch. Napravo všechny tabulky a grafy ukazovaly ploché výřezy, značící v galaktické Šestce "nulu".

"Co se tu stalo?" zeptala se cizí žena svého neviditelného kolegy. Lark pozoroval výraz její tváře a přál si, aby byl schopen slyšet z druhého konce něco víc než slabé mumlání.

"Přehraj znovu těch posledních deset minut, než sonda selhala."

Displej na levé straně se brzy osvětlila obraz ukázal úzký zelený koridor s páskem oblohy nahoře a s proudem kalné vody dole. Jeho stěny sestávaly z hustě k sobě natěsnaných kmenů vysokých stromů boo.

"Přejdi na dvojnásobnou rychlost," požádala ho netrpělivě Ling.

Velké sloupy boových kmenů se rozmazaly, jak rychle klouzaly po obrazovce dozadu. Lark se naklonil blíž; ta scéna mu byla jaksi povědomá.

Najednou úzká ulička vyústila do mělké terénní deprese, jakési sutí a valouny vystlané číše s docela malým jezírkem uprostřed, lemované barikádou hustě spletených plazivých šlahounů.

Počkat. Já to místo přece znám...

Přes holografický displej se přesunula skupina bledých zkřížených úponků, sbíhajících se u břehu zpěněného jezírka, zatímco obrazovka na pravé straně vzplála rudými symboly technické galaktické Šestky. Lark se musel namáhat, ale podařilo se mu rozeznat určitá slova -

...anomální... neznámý stroj... silná digitální aktivita...

Obrátil se mu žaludek, když se oko kamery zaměřilo na zdroj rušení a střemhlav se sneslo k deskám starobylého buyurského zdiva. Rudé symboly se seskupily k centrálnímu poli obrazu. Cokoliv, co bylo uvnitř tohoto obrazce, zjasnělo a zaostřilo se, zatímco periferní části potemněly. Planoucí symboly oznamující provádění příprav - což Lark četl

se zděšením - příprav zbraní, hotovících se k útoku.

Dwer vždycky říkal, že tenhle žíravý pavouk je odpornější a nebezpečnější než většina ostatních, a varoval lidi, aby se mu co možná nejvíc klidili z cesty. Ale co na Jiju by mohlo přimět zajímat se o něj robota?

Další myšlenka mu bleskla hlavou.

Můj bože, není to ten směr, kterým se vydal Dwer na honbě za tím uprchlým glaverem?

Stroj zpomalil. Lark rozeznal hustou spleť starého pavouka, jeho šlahounovité úponky rozložené přes rozpadlé pozůstatky nějaké prastaré buyurské stavby.

Robotův pohled přelétl přes nezřetelnou postavu, zhroucenou na zemi, a Lark zamrkal.

Nebyl to nějaký glaver, ležící tu na otevřeném prostranství? Ifni, my jsme si dali takovou práci, abychom je schovali, a tenhle stroj klidně přeletí nad jedním z nich, aniž by si ho všiml!

Další překvapení se vynořilo v periferním zorném poli kamery, jak zpomalila. Jakési hubené zvíře, šlachovitý čtyřnožec s drátovnou černou srstí, která skoro splývala s okolní temnou změtí. Bílé nooří zuby se krátce zableskly, jak začal rozčileně štěbetat, vyplašen objevením létajícího stroje, a potom zmizel stranou, jak robot cílevědomě začal křižovat.

Noor? A tam nahoře v horách? Aniž věděl proč, pocítil Lark v ústech hořkou chuť.

Stroj zpomalil až na rychlost pomalu plynoucího vznášedla. Rudá vlákna se dole sbíhala k bodu, pulsujícímu rytmem rudé hrozby.

...digitální vědomí... úroveň devět nebo větší... vytepávaly znaky galaktické Šestky. V temné, ponuré spleti vespod se dalo těžko něco rozeznat, až na nějaké matné záblesky blízko středu zkřížených vláken. Robot musí být směrován jinými smysly než vizuálními.

...autonomní rozhodnutí... konečná hrozba následuje...

Náhle obraz, až dosud temný, vzplanul oslnivým světlem. Centrální pole zaplálo bíle, jak šípy zuřivých blesků plnou silou udeřily do bahniska, krájejíce medúzovité údy žíravého pavouka. Vřící kyselina vystříkla z přeťatých, odseknutých úponků, zatímco rudé zaměřovací kruhy tančily sem a tam, hledajíce cosi, co stále nesouvisle uhýbalo uvnitř vymezeného prostoru.

Ling sledovala data, pohybující se po obrazovce na pravé straně, proklínajíc robota, že není schopen okamžitě a čistě zabít. Náhle měl Lark pocit, že na okamžik zahlédl jakýsi obrys po jedné straně holografického panelu. Zableskl se jen na zlomek vteřiny, ale málem mu sežehl oční nerv.

Jeden - ne, dva uzlíčky nohou a paží, vtisknuté mezi otřásající se šlahouny, choulící se do klubíčka před spalujícím běsněním nahoře.

* * *

Displeje se znovu vyplnily údaji.

"Ne, teď tam zrovna nemůžu jít, je to odtud asi půl mictaaru daleko. Můj průvodce a já bychom tam potmě ještě někde zapadli. Musí se počkat, až -"

Ling znovu poslouchala, pak povzdechla. "Dobrá. Řeknu mu." Spustila ruku s prstenem a obrátila se.

"Larku, ty to tady znáš. Je tu cesta -"

Přerušila se a rychle vstala, ohlížejíc se nalevo i napravo.

"Larku?"

Zavolala do noci, nyní sametové černoty poprášené mrkající září třetího nejjasnějšího spirálního ramene této galaxie.

"Larku! Kde jsi?"

Vítr rozšuměl větve nad její hlavou a smetl lesní ticho. Nedalo se žádným způsobem určit, jak dlouho to je, co odešel, nebo kterým směrem se dal.

Ling s povzdechem zvedla ruku a nahlásila do prstenu Larkovo zmizení.

"Jak to mám vědět?" odpověděla na úsečnou otázku. "Nemůžeme mít za zlé té nervózní opičce, že se vyděsila. Nikdy předtím neviděl robotův řezací paprsek při práci. Teď může být tak na půl cestě domů, jestli se ovšem zastaví před pobřežím -

Ano, ano. Já vím, že jsme o tom nerozhodli, ale teď je už příliš pozdě. Ale na tom každopádně nijak nesejde. Všechno, co si odnese s sebou zpátky, je jen pár narážek a stop. My jsme získali mnohem víc, abychom tím mohli domorodce uplácet. A tam, odkud přišel, je toho víc."

Asx

Rozkol vzrůstá.

Pospolitost se svíjí a bojuje proti sobě samotné jako traeki, jehož kruhy byly nakupeny surově, bez výchovného souladu mezi jednotlivými takto sezdanými torusy.

Cválající urská kurýrka přináší vzkaz z osad dole na Úbočí, kde despoticky vládne úzkost a chaos jako kdysi dávné qheuenské císařovny. Některé vesnice bourají své vodní cisterny, sila na zrno, solární vytápěče a větrné mlýny, odvolávajíce se na posvátné Svitky, a zamítají výnos, který naše Nejvyšší rada spěšně rozeslala toho dne, kdy se objevila ta loď - zdvořilou výzvu, aby obyvatelstvo vyčkalo, co bude.

Zatím jiní brání své stodoly a chlévy, doky a hráze a horečně pracují na vylepšení vegetační kamufláže - a bojují s rozzlobenými sousedy, kteří se opovažují přiblížit k jejich drahocennému majetku s pochodněmi a sochory.

Neměli bychom se aspoň tady, na Shromáždění, chovat lépe? Nescházeli se snad tady ti nejlepší z Šesti na

každoročních rituálech, které měly obnovit a podpořit jednotu? A přece jed rozkolu se rozlil i na tomto místě.

* * *

První rozpor - odporné podezření vůči našemu nejmladšímu septu. Mohli by být naši lidští sousedé spřízněni s vetřelci? S těmi lupiči? Jestli ne teď, mohli by snad časem přece jen tíhnout k nim?

Ach, děsivá myšlenka! Oni jsou mezi Šestkou ti, kdo jí přinesli nejvíc. Jakou naději máme my zbylí, bez jejich pomoci, že kdy pronikneme do podvodů bohům podobných zločinců?

Pokud ještě zůstala nějaká důvěra, tak těm, kdo platí za ty nejvznešenější příklady, jako Lester a jeho zástupci, kteří přísahali, že zachovají úctu a oddanost Jiju a našemu Svatému Vejci. Ale přece, což nejsou stále v oběhu fámy a nenávistné pochyby, jež poletují jako vířící saze uprostřed těchto posvátných míst?

* * *

Rozkol se znásobuje. Z jedné z mnoha hlubokých jeskyní, kde jsou chováni divocí rewqové, se vrací sběračský tým a hlásí, že nalezli stěny jeskyně prázdné a nikde žádného rewqa. A ti, kteří jsou v našich váčcích, ztrácejí sílu a hynou. Nechtějí sát naše životní tekutiny ani pomáhat nám sdílet sekrety duší těch ostatních.

* * *

Další rozpor - v každé rase jsou mnozí pokoušeni zpěvem Sirén. Sladkými řečmi našich nevítaných hostů. Vřelými sliby, přátelskými slovy.

A nejen slovy.

Vzpomínáte si, mé kruhy, jak lidé z hvězd rozšířili zprávu, že budou léčit?

Pod baldachýn velkého stanu, jenž sem byl přinesen z místa Shromáždění - usazeného ve stínu jejich tmavé, kubické přední hlídky - si zavolali chromé, nemocné a zraněné. My rádci jsme nemohli než se dívat, naprosto bezmocní a zmatení, jak dovnitř kulhají a šourají se celé řady našich bratří a pak vycházejí hrdě ven, proměnění a do určité míry vyhojení.

Ve skutečnosti mnozí z nich dosáhli jen zmírnění bolesti. Ale někteří další - zázračná změna! Brána smrti je proměněna, nyní je to vchod do znovuzískaného mládí, energie, síly.

Co jsme měli dělat? Zakázat to? Nemožné. A přece, jakou štědrou žeň léčitelé získali! Lahvičky plné až po okraj vzorků našich rozmanitých biologických objektů. Ať už v jejich dokumentaci byly jakékoliv trhliny či rozpory, teď už věděli všechno o naší síle a slabosti, o našich genech a latentních vlastnostech.

A ti, co se vracejí od léčitelů, jsou vlídně přijímáni? Někteří nazývají své klanové druhy zrádci. Někteří to chápou jako poskvrnění a v nenávisti se odvracejí.

Tak se rozdělujeme. V čerstvém nepřátelství se dělíme pořád dál.

Sejdeme se ještě někdy? Jsme ještě Pospolitost?

Což i ty, můj/náš/vlastní třetí bazální kruhu - trápený už asi rok zimnicí známou jako torusový mor - což se i ty nesnažíš odnést toto staré seskupení tam k tomu zelenému pavilonu, kde se nabízejí léčitelské zázraky, i když ne nesobecky? Jestliže rozkol zachvátí i tuto entitu, již jiní nazývají Asx, může snad společnost, složená z jednotlivců, držet při sobě nějak lépe?

Nebesa nad námi byla vždy naší hrozbou. Ale rozkol nyní zaplavuje tyto skutečné louky a pláně a vyplňuje naše dny a noci zoufalou frustrací, dokud se jijoánská země nezdá tak hrůzyplná, jako je obloha.

* * *

Můžeme doufat, mé kruhy?

Dnes v noci vykonáme pouť. Většina rádců ze Šestky se vydá na cestu ve tmě a jejich svízelná pouť povede kolem dýmajících jam a mlhou zastřených útesů, aby se dostali na místo, kde spočívá Svaté Vejce.

Odpoví nám tentokrát? Nebo bude pokračovat ve svém mlčení, jako tomu bylo po několik posledních týdnů?

Můžeme stále doufat?

Existuje určitý pocit, který jsme se my traekiové naučili popsat teprve od té doby, kdy jsme se na Jiju setkali s lidmi. A přece jsem až do nynějška nepocítil tuto bolest tak intenzivně. Je to opuštěnost, kterou nedokážou dost dobře vyjádřit galaktické jazyky, které zdůrazňují tradice a úzké vazby, podřizující myšlenky na sebe a své blaho potřebám rasy a klanu. Ale v novoangličtině tento pocit je ústřední a velmi dobře známý.

Jeho jméno je - samota.

Dwer

Střídavě zachraňovali jeden druhého.

Nebylo to snadné. Vědomí stále hrozilo, že utone pod vlnami bolesti z četných ran a popálenin. A co to dělalo ještě horší, Dwer měl podezření, že ohluchl.

Rety neustále klopýtala, ale přesto nepoužívala své paže k ničemu jinému, než že si tiskla těsně k hrudi svůj poklad.

* * *

Poklad, který před chvílí málem skoncoval s nimi oběma, když se ječíc vrhla nazpět do víru ohně a jedovatých par, zoufale pátrajíc po pozůstatcích svého drahocenného "ptáka" uprostřed doutnajících pahýlů a žhnoucích trosek strašlivého stroje, který spadl z hořící oblohy.

Dwer měl čas právě jen k tomu, že ji z toho taktak vytáhl ven.

Jestli tam vlezeš ještě jednou, tak tam už zůstaneš, pro mě za mě.

Na vzdálenost zhruba dvou doletů šípu ji nesl, s bolavými plícemi a ožehlou kůží, prchaje od hořícího pavouka, dokud ten nejhorší zápach, žár a dusivé páry nebyly už dostatečně daleko za nimi. Nakonec ji složil na břehu blátivého potoka blízko jeho výtoku z jezera a ponořil tvář i paže do chladivého proudu. Konejšivá tekutina uťala jeho bolestivou agonii v půli, a to byl téměř větší šok, než jaký jeho organismus mohl snést. Voda se mu při tom dostala až do plic, uškubl hlavou dozadu, dusil se a kašlal. Pak mu uklouzly ruce, padl do bláta a slabostí nemohl vstát. Kdyby ho Rety nepopadla za vlasy a nevytáhla ven, možná by se tam i utopil.

Škytavý, hysterický smích se přidal k jeho zadrhávajícímu kašli. Po tom všem... jakou cestou jít...

Nějakou dobu zde oba zůstali ležet, vyčerpaní a chvějící se, bok po boku, a pohnuli se jenom, aby nahrabali nějaké bláto a naplácali je jeden druhému na svou sežehlou nahotu. Zakrylo to obnažené nervy a nabídlo jistou ochranu proti vzrůstajícímu nočnímu chladu. Dwer pomyslel na rezervní teplé šaty ve svém batohu ležícím někde vzadu mezi balvany, uprostřed plamenů.

A můj luk, ponechaný na balvanu. S tichou kletbou se přinutil na to nemyslet. Zapomeň na ten zatracený luk! Půjdeš si pro něj později. Teď jenom hleď dostat se odtud.

Pokusil se sebrat síly a vstát. Rety se snažila o totéž a se stejným výsledkem; při každém pokusu klesla se zasténáním nazpět. Konečně se Dwerovi podařilo posadit. Hvězdy se rozkývaly, jak se nejistě zvedal, třesa se v náporech dotíravého studeného větru.

Hýbej se, nebo zmrzneš.

Nedostatečný důvod. Ne dost silný k tomu, aby překonal šok a únavu.

To děvče. Dostaň ji do pohybu, nebo -

Nebo co? Dwer nějak pochyboval, že by i dvojnásobně silnější utrpení bylo schopno Rety zabít. Nesnáze a utrpení ji až dosud nijak nešetřily.

V nesnázích by se mohla ukázat užitečná jako spojenec i jako přítel.

Byl však na správné stopě, tím si byl naprosto jistý. Bylo zde něco jiného. Jiná povinnost. Někdo, kdo čekal, že se vrátí...

Ta glaveřice. Dwerova blátem zalepená oční víčka se otevřela. Nechal jsem ji uvázanou. Bude mít hlad. Nebo ji dostane nějaký lig...

S třesoucími se údy se probojoval do kleku - a shledal, že dál to nedokáže.

Rety se také pokusila vstát, a padla na něho. Odpočívali, opírajíce se jeden o druhého. Až někdo najde naše zmrzlá těla v této poloze, bude si určitě myslet, že jsme se museli milovat.

To samo o sobě byl dost dobrý důvod k pohybu. Ale příkazy jeho pažím i nohám zůstaly neuposlechnuty.

Jemná vlhkost pohladila jeho tvář...

Přestaň s tím, Rety.

Opakovalo se to. Mokrý a škrábavý dotek.

Co to to dítě dělá - snad mě neolizuje? To snad ne!

Opět dotek mokrého jazyka - dost dlouhého a drsného na malou soonerskou holku. Dwerovi se podařilo otočit hlavu... a užasle zamrkal při pohledu na dvě velké vypoulené oči, otáčející se nezávisle na sobě na každé straně široké kulaté hlavy. Glaveří tlama se znovu otevřela. Tentokrát drsný jazyk přejel nad Dwerovým rtem a přes obě jeho nosní dírky. Ucukl a podařilo se mu zasípat:

"J-jak... jak-k...?"

Matně, jako z dálky, slyšel svá vlastní slova. Tak tedy přece jenom nebyl úplně hluchý.

Když ji uviděla, přemístila Rety svou ruku, kterou ho až dosud objímala kolem krku, na glaveří šíji. Druhou rukou nepřestala svírat svůj poklad - ubohou hromádku tlačítek, potrhaných kusů a osmažených per.

Dwer neváhal využít příležitosti. Překulil se ke druhému glaveřímu boku a přitiskl se k němu, vysávaje celým tělem teplo z jeho hustým chmýřím porostlé kůže. Stvoření trpělivě - nebo spíš apaticky - nechalo oba lidi na sobě viset, dokud Dwer konečně nenašel v sobě sílu vyškrábat se na nohy a vstát.

Jedna z glaveřích zadních nohou stále ještě nesla zbytky provazového pouta, rozžvýkaného těsně za uzlem. Vzadu se šklebila příčina toho zázraku - s druhým koncem v tlamě. Blátošlap pošilhával na Dwera zlomyslně se lesknoucíma očima.

Vždycky musíš dostat ujištění, že je to tvoje zásluha, že ano? pomyslel si Dwer, věda, že je to sice nevděčné, ale nemohl si pomoct.

Další exploze vyslala oslnivě jasné paprsky, prořezávající se skrz černé stíny, vše z jednoho žhnoucího místa na břehu jezera. Za pár dur následovaly dvě další rány, vylučující každé pomyšlení na eventuální návrat pro zásoby. Plameny se šířily.

Pomohl vstát i Rety, opíraje se o glaveřici. Pojďme odsud, řekl Dwer, slabě kývnuv zamýšleným směrem. Lepší zemřít v pohybu než zůstat tady ležet.

* * *

Dokonce i když klopýtal ve tmě, omámený chladem, bolestí a únavou, nemohl Dwer než uvažovat o tom, co viděl.

Jeden malý stroj-pták mohl být vzácný, ale vysvětlitelný fenomén - prostě přežívající pozůstatek z buyurských dob, který se nějak dochoval až do dneška, putující zmateně po kontinentě, který jeho pánové už tak dávno opustili. Ale ten druhý stroj - ta děsivá, vznášející se hrozba - to nebyl žádný pomatený pozůstatek po zmizelých jijoánských nájemcích. Bylo to mocné, rezolutní.

Nová věc v tomhle světě.

Společně se potáceli dolů uličkou mezi dvěma stěnami boového lesa. Tunel je ušetřil od mrazivého větru a stejně tak i od nutnosti nějakého rozhodnutí. Každý krok je odváděl dál od požáru na břehu jezera, za což byl Dwer nesmírně vděčný.

Kde byl jeden smrticí stroj, nemohlo jich být také víc?

Mohla by přiletět ještě další taková minipevnost, aby se pomstila za svého bratra? S touto myšlenkou se hvězdami zastřešená ulička přestala zdát útočištěm, spíš děsivou pastí.

Stromy lemovaný koridor nakonec skončil a vyplivnul je všechny čtyři na louku porostlou trávou do výše kolen, kolébající se pod nápory ledového větru, který vysoušel její stébla. Všude kolem vířily přeháňky mrazivého deště. Dwer věděl, že je jen otázkou času, než se on i Rety zhroutí.

O něco dál od stezky, u malého potůčku, se seskupilo pár zakrslých mladých stromků a utvořilo docela malý hájek. Dwer, třesoucí se chladem, popohnal glaveřici přes křupající namrzlou trávu. Necháváme stopy, ozval se v něm lovec. Lekce, které do něj vtloukl starý Fallon, se mu ozvaly podvědomě v mysli. Našlapuj pokud možno na holou skálu nebo jdi vodou... Když něco stopuješ, drž se proti větru...

Z čehož mu nyní všechno bylo vlastně k ničemu. Instinkt ho vedl ke skalnaté římse, kamennému výchozu chráněnému nízkým křovím. Bez zapalovače nebo nože či kusu pazourku bylo jejich jedinou nadějí najít nějaký chráněný útulek. Dwer odtrhl Rety od glaveřího krku a postrkoval ji, až porozuměla, že se má sklonit a zalézt pod útes. Glaveřice se tam vsoukala za ní po všech čtyřech kolenou, i s Blátošlapem, který se jí zavěsil na její vráscitý hřbet. Dwer pak při táhl ještě pár spadlých větví a navršil je před nimi tam, kde by vítr mohl nafoukat na ně listí. Pak padl také, aby se přidal k té podivné mezidruhové spletenině údů, srsti a kůže a něčího páchnoucího dechu téměř u své tváře.

Sněhové vločky tály na kůži, jak se v omezeném prostoru zvedala teplota. To je naše štěstí, že přišla ta sněhová přeháňka, tak pozdě na jaře, pomyslel. Starý Fallon říkával, že tady v horách jsou jenom dvě roční období. Jednomu z nich říkal Zima. Další bylo také zima, s nějakou tou zelení, která tu byla jen proto, aby neopatrného oklamala.

Řekl si, že to počasí není vlastně tak hrozné - nebo spíš že by nebylo, kdyby na nich neshořelo jejich oblečení nebo kdyby nebyli v takovém šoku nebo kdyby měli zásoby.

Po chvíli si Dwer uvědomil, že jeho hluchota ustupuje. Slyšel, že komusi vedle něho cvakají zuby, a potom jakési mumlání, ozývající se zezadu. Potom následovalo ostré rýpnutí do jeho ramene.

"Říkala jsem, jestli bys nemohl kapku uhnout?" křičela mu Rety do ucha. "Ležíš mně na -"

Trochu se nadzvedl. Cosi kostnatého vyklouzlo zpod jeho hrudníku. Když si zase lehl, škrábl ho do boku ledový štěrk. Dwer zasténal.

"Jseš v pořádku?"

Zavrtěla sebou. "Cos to říkal?"

Zkroutil se tak, aby viděl její nejasný obrys. "Jseš dobrá?" vykřikl.

"Jo, jistě. Nikdy mně nebylo líp. Dobrá otázka."

Dwer pokrčil rameny. Jestliže má ještě tolik energie, aby byla protivná, tak má zřejmě k smrti daleko.

"Máš něco k jídlu?" dodala.

Zavrtěl hlavou. "Něco snad najdeme ráno. Do té doby nemluv, když nemusíš."

"Proč?"

Poněvadž roboti mají pravděpodobně uši, téměř řekl nahlas. Ale nač to dítě zatím lekat?

"Šetři si sílu. Buď teď tak hodná a zkus se trochu vyspat."

Slabé vibrace, které slyšel, mohlo být děvče, napodobující ironicky šeptem jeho slova. Ale nemohl si tím být jist - to ten zatracený vedlejší účinek exploze, již zakusily jeho uši.

S řadou ostrých drápanců se Blátošlap vyšplhal po jeho noze vzhůru a uvelebil se v mezeře mezi ním a Rety. Dwer se kroutil, až se mu podařilo dostat se hlavou o něco výš nad glaveří teplý bok. Ostrý chlad mu ovanul tvář, když zašilhal zpět na cestu, kterou právě opustili - úzký tunel mezi dvěma vysokými boovými stěnami. Jako provizorium k oklamání případného lovce to nebylo špatné - jenom kdyby tak sníh chtěl zavát udusanou stopu, kterou zanechali ve zlámané trávě.

Utekli jsme ti, Jeden z druhu, pomyslel si, vychutnávaje si vítězství, jež vlastně ani jeho zásluhou nebylo. Mnoho míst na těle se zdálo ještě příliš necitlivých, až příliš chladných, vzdorujících i glaveřímu teplu, aby je zahřálo, právě v těch místech, kde ho zasáhla pavoukova zlatá obranná kyselina. A žádný způsob, jak je právě teď smýt... jestli ty kapky vůbec ze sebe dostane.

Ale utekli jsme přece, ne?

Slabý dotek odkudsi z dálky jako by pronikl jeho myslí. Nic přesného, co by mohl určit nebo lokalizovat, ale zmocnil se ho neklid. Opravdu ten starý žíravý rozleptávač nemohl přežít to peklo u jezera?

Je to jenom představa. Zapomeň na to.

Naneštěstí však tato jeho představa také dodala, co by asi Jeden z druhu určitě odpověděl.

Ach, můj drahocenný. Není to to, co říkáš pořád?

Třesa se víc než jenom zimou, usadil se Dwer k dlouhé hlídce, aby bedlivě sledoval nálevkovitě se rozšiřující uličku mezi stromy, zda se tu nepotloukají nějaké další cizí věci, plížící se průsmykem přes Okrajové pohoří.

* * *

Jakýsi zvuk vyburcoval Dwera ze snů plných pocitů selhání a ochromení. Zamžikal, když otevřel oči do chladných poryvů větru. Malátně se pokoušel soustředit na to, co ho probudilo. Ale všechno, co mu přišlo na mysl, byl nesmyslný nápad, že někdo volal jeho jméno.

Delfín byl nahoře blízko zenitu, jeho bok se třpytil modrobílými hvězdami, jako kdyby se potápěl mezi mléčnými vlnami.

Mraky. A padalo více sněhu.

Zamrkal, pokoušeje se zaostřit. Něco se tam venku pohybovalo.

Dwer zvedl ruku, aby si protřel oči, ale prsty se nechtěly rozevřít. Když se jimi dotkl tváře, připadaly mu jako zkamenělé - důsledek šoku spojeného s účinkem mrazu.

Tam nahoře. Je to ono?

Něco se pohybovalo. Ne další robot, vznášející se na sloupu síly, ale potácející se dvounohá postava, spěchající nahoru do svahu tempem, které Dwer z pohledu profesionála shledal jako naprosto nevhodné. Při této rychlosti neznámý, ať už to byl kdokoliv, se musí unavit mnohem rychleji, než je nutné. Žádná věc neměla takovou cenu, aby někdo kvůli ní takto riskoval v podobném počasí.

Z členů Šestky jenom hoon nebo člověk byl schopen dokázat to v této výšce a ve vánici, a žádný hoon by se nedal přimět k podobnému spěchu.

Hej ty! Nechoď tam nahoru mezi ty boo! Na té cestě je nebezpečí!

Dwerův hlas byl pouhé zakrákání, hlasité sotva natolik, že vyburcovalo noora a přimělo Blátošlapa, že zvedl hlavu.

Hej, ty blázne! Nevidíš naši stopu v trávě a na sněhu? Je to jasné jako buyurská silnice! Jsi slepý?

Potácející se postava zahnula napravo a zmizela v tunelu mezi dvěma stěnami stromů. Dwer klesl nazpět, nenávidě se za svou slabost. Vše, co můžu udělat, je křičet. To je vše. Jenom jeden malý výkřik.

Před jeho skelným pohledem další vločky postupně vyplňovaly brázdu v trávě, vymazávajíce všechny stopy, vedoucí k této skalnaté výspě. Dobrá, chtěl ses přece schovat, ne?

Možná že je čtyři už nikdy nikdo nenajde.

Dwer už neměl sílu ani k tomu, aby si uvědomil tu ironii.

Nějaký lovec. Nějaký mocný lovec...

Cizinec

Jistou dobu to trvá, než si zvykne na toto kuriózní a krajně nepravděpodobné cestování v dřevěném člunu ženoucím se skalními kaňony, neseném proudem, vrhajícím se střemhlav kolem vysokých kamenných stěn a vzbuzujícím dojem neuvěřitelné rychlosti. Což je podivné, protože on ví, že kdysi cestoval mnohem, mnohem rychleji než teď... i když právě teď je obtížné vzpomenout si přesně jak.

Pak tu jsou jeho druhové cestující, směs ras, kterou pozorovat je tak zábavné.

Ze začátku v něm několik z nich vzbudilo čirou hrůzu - zvlášť ta čvachtavá věc, vypadající jako hromada těstovitých koblih nakupených na sebe do výšky a vypouštějící komplex pachů, které ho škrábaly a štípaly v nose a na jazyku. Pouhý pohled na ten svraskalý kužel z něj vymačkával pocity děsu - dokud si neuvědomil, že je něco naprosto odlišného na tomhle jednotlivém Jof -

* * *

Jeho mysl naprosto odmítá vybavit si přízvisko či jméno, i když se je snaží ulovit jako ryby do sítě, prosévá je a pátrá po nich.

Slova odmítají dostavit se snadno. Většinou se nedostaví vůbec.

A co horší, nemůže mluvit, nemůže formovat myšlenky nebo rozumět, když ti ostatní k němu vysílají článkované zvuky. Dokonce i jména, to nejjednodušší označení, nejen že odmítají zůstat, když se je snaží uchopit, ale vysmekávají se mu jako nějaké kluzké, slizké věci, příliš rozzlobené nebo vrtkavé, než aby snesly jeho dotek.

* * *

Nevadí.

Rozhodne se počkat, dokud se nenaskytne jiná možnost. Dokonce potlačí i prudké vzedmutí pocitů, když se ho ta sliznatá koblihovitá stvůra dotkne, neboť se zdá, že jejím úmyslem je pouze ho léčit, a protože bolest, bušící v jeho hlavě, se pokaždé o něco zmírní, když mu kolem ní ovine ty své olejnaté úponky.

Tehdy mu ten kontakt připadá dokonce jaksi podivně příjemný.

V každém případě je tu však obyčejně ona, tiše mu domlouvá a uklidňuje ho, zaplňujíc jeho omezené duševní vidění smíchem a pozvedajíc jeho klesající optimismus.

Nemůže si toho mnoho vybavit ze svého dřívějšího života, ale vynořují se mu matné vzpomínky na způsob života,

který vedl... ani ne tak životní názor jako spíš postoj
Jestliže to vypadá, že se nás vesmír snaží zničit, nejlepší, jak se mu postavit, je čelit mu, aniž ztratíme naději.

IX.

KNIHA O MOŘI

Svitky

Aby se dosáhlo požehnání
a přišlo vykoupení,
k zapomenutí nemůže dojít náhodou.
Aspekty zapomenutí
musejí přijít ve správném sledu.
Nejdřív musí přijít netečnost k naléhavé potřebě,
aby přinutila materiální svět
nebo jiné bytosti přetvořit se k vaší potřebě.
Být změněn je váš cíl.
Nejdříve přírodou,
později rukama a myslí
moudřejšími než vaše vlastní.

Svitek Slibu

Vypráví Alvin

Tak jsme byli tedy zde, nahoře v řídkém, suchém vzduchu na vrcholku Mount Guennu, obklopení žárem, prachem a sirnatými výpary z Urieliny výhně, zvědaví, co nám to Gybz alchymista chce povědět.
Traeki nám říká, že jsme posíláni do jiného druhu pekla.
Ale zadrž, Alvine! Pokus se pokračovat dál tak, jak by to udělal nějaký starodávný lidský spisovatel. Popiš místo, kde se vše odehrává, a pak teprve děj.
Gybz míchá své receptury na kov a sklo v ponuré dílně, zcela nepodobné Urielině úpravné, vždy bezvadně čisté hale vířících disků. Na špinavých policích jsou rozsypány všelijaké minerální prášky a je tam plno pozemšťanských džbánů s jakýmisi smradlavými tekutinami. Z jednoho prasklého okna je vidět na sever až k jakési louži nevábné barvy, což může být jenom Duhový proud, a to značí, že místnost je zhruba asi tak vysoko, jak je jenom možné se dostat, aniž byste se zřítili do vřícího kráteru Mount Guennu.
Pod oknem se, nad hromádkou pěkně starých kuchyňských odpadků, hemžily mouchy. Doufal jsem, že jsme nevyrušili Gybze právě od oběda.
My čtyři, Huck, Kleštík, Ur-ronn a já - jsme přišli sem do této alchymistické laboratoře na příkaz Uriel, velké kovářky, vládkyně této průmyslové pevnosti usazené na jijoánském chvějícím se koleně. Nejdřív jsem měl za to, že nás poslala pryč, jenom aby se zbavila obtížných výrostků, zatímco probírala s lidským rádcem, jak co nejvíc vylepšit její milované panoptikum soukolí, rumpálů a rotujícího skla. Hlavní tovaryška Urdonnol cosi nespokojeně mumlala, když nás hnala nahoru po dlouhé rampě k traekiho dílně. Jenom naše kamarádka Ur-ronn vypadala spokojeně, jako by téměř překypovala nadšením. Vyměnili jsme si s Huck pohledy, zvědaví proč.
Zjistili jsme to, když k nám Gybz zpoza svého pracovního pultu natočil své skvrnité, kuželovité tělo a začal mluvit. Slova vybublávala z jeho mluvicí trubice, tvořící záhyb na jeho třetím kruhu v řadě od vrcholu.
"Chytré děti ze čtyř ras, vítejte! Je mi ctí sdělit vám velkolepé zprávy. Stalo se, že bylo rozhodnuto schválit vaši expedici. Smíte se pokusit prozkoumat hlubiny Horní Žumpy."
Zde Gybz udělal malou pauzu, odfukuje mohutnými bafy ze svého purpurového syntézového kruhu. Když se traeki znovu ujal slova, bylo to v bublavé kostrbaté novoangličtině, a v hlase mu znělo jisté napětí.
"Váš pokus bude mít... plnou podporu hutě na Mount Guennu. A jako důkaz této podpory, pohleďte - vaše hotové okno!"
Mistr míchač pokynul jedním svým svraštělým chapadlem k dřevěné dopravní kleci stojící u stěny, z níž byl odstraněn obal. Uprostřed klece, usazená v jemných pilinách, zářila zakřivená tabule z tlustého skla, napohled zcela dokonalá.
Kleštík začal nadšeně tančit a jeho rudé drápaté nohy velice hlučně klapaly na kamenné podlaze. "Krásné-né!"
Gybz přitakal. "Bylo to ošetřeno vhodným nátěrem... pro jasné vidění v předpokládaném prostředí."
Ur-ronn zkroutila svůj dlouhý krk, aby si prohlédla vypouklou skleněnou čočku.
"Ta poslední fáže byla došt delikátní. Děkuji vám, Gybži, ža ten vynikajíčí povlak!"
Ur-ronn se obrátila, aby podala Huck a mně patřičné vysvětlení. "Po měšíčích odkládání Uriel najednou šouhlašila. Je to šotva tši dny, čo dovolila vyrobit tenhle odlitek. A protože výšledek byl po první žkoušce dobrý, nechá tohle hodnočení na kun-uru!"

To bylo v urském jazyce plání označení pro mistrovskou práci. Přesně to, co kvalifikovalo autora pro status řemeslníka. Přivedlo by to Ur-ronn značně dál ke splnění jejích ambicí.

Žádný z nás ostatních ještě nezačal s přípravou na svou budoucí profesi, natož aby se rozhodl, co chce vůbec dělat, pomyslel jsem si s trochou závisti. Na druhé straně - ursové musejí spěchat. Nemají na to mnoho času.

Zašilhal jsem po Urdonnol, která byla Ur-ronninou hlavní soupeřkou na post Urielina dědice. Nepotřeboval jsem ani žádného rewqa, abych si z jejího výrazu přečetl její znepokojení nad vším tím povykem okolo toho, čemu ona říkala "dětinská hračka" - výrobou experimentálního hloubkového batyskafu.

Měla bys to vědět líp, pomyslel jsem si, pociťuje v duchu trochu lítosti nad Urdonnol. Uriel má také spoustu zdánlivě neužitečných koníčků, jako třeba ty točící se disky. Ur-ronnin projekt je projevem stejného zaujetí. Je to podobnost mezi nimi, která překračuje pouhé příbuzenské pouto.

Pro Ur-ronn to znamenalo také prudký vzestup její kariéry. Cítil jsem se šťastný za svou přítelkyni.

"To šklo bylo teštováno na odolnošt vůči hydroštatičkým tlakům pševládajícím v hloubče padešáti užlů," poznamenala s očividnou hrdostí. "A když še pšidají švítilny a oštatní výštroj, kterou nám Uriel laškavě žapůjčí -"

"Nám -" přerušila ji Huck a porušila tak nadšenou náladu. Zatočila se na svých kolech, aby čelila Ur-ronn třemi vystrčenými očními stopkami. "Hele, co myslíš tím nás, bělouši? To jako chceš jít dobrovolně s námi?"

Ur-ronn uškubla svou úzkou hlavou dozadu a zůstala na Huck překvapeně zírat. Pak se její krk esovitě zkroutil.

"Chči... ještli můžu."

"Huck!" křikl jsem. Mělo to udržet Ur-ronn, aby neztratila nad sebou kontrolu. Mohl jsem přímo slyšet, jak Huckiny paprsky kol vibrují napětím.

Gybz zasáhl s dalším hlučným vybafnutím, tentokrát štiplavým a připomínajícím rezavý kov.

"Je-li to možné, je urská přítomnost žádoucí." Zdál se být náhle u konce s dechem. "Ale i když... se to ukáže jako nemožné... nebojte se. Člen z Mount Guennu by měl... doprovázet tento odvážný podnik... až do těch největších hloubek."

Měl jsem potíže sledovat Gybzovu škobrtavou novoangličtinu s divným přízvukem. Vyměnili jsme si s Huck zmatené pohledy.

"Jsme to já/my... kdo bude částí rozumu doprovázet... tuto ctěnou skupinu," vysvětloval Gybz, mohutně odfukuje ze svého nejhořejšího kruhu. Načež nám traeki ukázal něco, co nikdo z nás neočekával; šoupavě se otočil a odhalil tak mokvající puchýř na své zadní straně, asi tak uprostřed svého těla. Nebylo to normální nafukování, při kterém si traekiové mohou vytvořit další chapadla nebo produkovat chemikálie pro drtič. Opuchlé místo rozdělovala zřetelná štěrbina s čímsi měkkým a kroutícím se uvnitř.

Jak jsem na to zíral, najednou jsem si uvědomil - před našima očima probíhá traekijské vlenové pučení!

Zatímco se štěrbina stále rozšiřovala, mistr míchač se očividně třásl. Souhrn bublání a jakýchsi nejasných, chorobně znějících zvuků doprovázel něco, co se začalo odtud vynořovat, protlačujíc se otvorem a pak sklouzávajíc dolů po traekiho boku a zanechávajíc po sobě vláknitou cestičku.

"Hro-om-om-ome..." opakoval Kleštík střídavě z každého svého nožního otvoru a jeho oční pás se šíleně točil dokola. Urdonnol nervózně uhnula stranou, zatímco Huck pojížděla dopředu a dozadu, kolísajíc mezi zvědavostí a odporem. Pocítil jsem, jak se mi ostré drápky zatínají do masa - to když malá Huphu, náš nooří maskot, se mi vyškrábala nahoru na ramena a úzkostlivě vrčela. Bezmyšlenkovitě jsem hladil její hladkou srst a mručel si pro sebe, což muselo znít mnohem víc sebejistě, než jak jsem se ve skutečnosti cítil.

Celá se lesknouc slizem, přistála ta věc s mlasknutím na podlaze a zůstala zde tiše a téměř klidně ležet, až na jakési vlnění, probíhající po jejím torusu, složeném ze čtyř miniaturních kruhů. Mezitím jejím rodičem zmítaly křeče, dobře patrné pod jeho ochablou kůží.

"Ne... nemějte obavy," vybublal z mluvicí trubice starého seskupení poněkud změněný hlas, "já/my se dáme do pořádku... znovu - zformujeme."

Uklidňující slova, ale každý ví, že vlening je pro traekiho nebezpečná chvíle, poněvadž jednota dřívějšího seskupení je porušena a někdy může i selhat. Z toho důvodu se většina z nich rozmnožuje externě, vypěstováním nových kruhů mimo své tělo, v ohradách, nebo si je kupují od zkušených pěstitelů, vyměňujíce a prodávajíce tak dlouho, až se jim podaří sestavit nové seskupení, mající ty vlastnosti či zvláštní rysy, které si přejí mít u svého potomka. Nicméně, slyšel jsem, že vlening má i své výhody. Mistr Heinz prohlašuje, že byl svědkem několika, ale vsadím se, že nikdy neviděl vynořit se chlapíka se čtyřmi kruhy jako tenhle, již sestaveného a samostatně se pohybujícího!

"Tato nově oddělená entita může být oslovována - prozatím - Ziz. Na toto jméno by měl odpovědět, jestliže se v něm správně uchytí vštípené učební modely. A až svou funkci úspěšně skončí, může se vrátit k rozšíření jako kandidát pro plný život. Zatím bude školen... aby posloužil vašemu pátrání svými vlastnostmi, které můžete požadovat."

"Já, já nevím," Ur-ronnina hlava se zmateně kroutila sem a tam. "Vy myslíte -"

Huck zamumlala: "Gybzi, co se od nás očekává, že -"

Traeki ji přerušil.

"Já/my už nebudeme odpovídat na toto jméno. Naše kruhy teď mezi sebou provádějí volbu. Prosím, nemluvte ani nijak nezasahujte."

Zmlkli jsme, bázlivě pozorujíce, jak to stvoření doslova zápasí samo se sebou a uvnitř sebe. Od bazálního segmentu až nahoru se zdálo stoupat intenzivní vlnění, které vyvrcholilo výtryskem žluté páry. Vlny probíhaly sem a tam, horizontálně i vertikálně. To trvalo po mnoho dur, zatímco my jsme se báli, že se Gybz snad roztrhne na kusy.

Konečně se křeče zmírnily a posléze ustaly. Traekiho senzorické orgány se znovu zaostřily. Ze svraštělých mluvicích úst začala vybublávat slova, která se transformovala do hlasu.

"Je rozhodnuto.

Prozatím mě/nás smíte oslovovat Tyug a máte dobré šance, že toto seskupení odpoví."

Další série záchvěvů.

"Že já/my odpovíme. Prosím, informujte Uriel, že ta věc je udělána. Dále jí řekněte, že má/naše hlavní schopnostní jádra se zdají neporušena."

Teprve tehdy jsem si uvědomil, co vlastně za riziko hrozí při vleningu. Mistr míchač je hlavním členem Urielina týmu. Kdyby Gybz - vlastně Tyug - zapomněl všechny triky svého řemesla, slitiny z Mount Guennu by se nemusely ani lesknout, ani tak dobře řezat, ani se zcela opotřebovat po stanoveném rozpětí času.

Já blázen. Celou tu dobu jsem se bál o život toho chudáka traekiho.

Huphu sklouzla dolů z mých zad a přikradla se k nově vytvořené traekijské poloentitě, která už shromažďovala pod svým nejspodnějším segmentem řadu ploutvovitých nohou, máchajíc dosud neobratnými chapadly vyrůstajícími z jejího krátkého, zavalitého vrcholového kruhu. Noořice ji podezřívavě očichala a pak se se spokojeným zatrylkováním stáhla nazpět.

Tak tedy Huphu byla první, co uvítala Zize - nejnovějšího člena naší party.

Teď jen kdybychom měli ještě nějaké lidské mládě - a byli bychom kompletní Šestka.

Znamení mohou být dobrá věc, jak každý námořník ví. Štěstí je naprosté zdání. Vrtošivé, ale po čertech lepší než co jiného.

Měl jsem takový pocit, že budeme potřebovat veškerou Ifninu pomoc, kterou nám může dát.

X.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Mezi qheueny se vypráví, že útěk na Jijo nebyl ani tak záležitostí přežití jako kultury.

Existují rozpory mezi legendami, které obíhají mezi krunýřnatci už od jejich přistání na Jiju zhruba tak před tisícem let. Šedí, modří a rudí - každý má svou vlastní verzi o tom, co se událo před a po příletu jejich tajné lodi.

V čem se ale všichni shodují, je, že tohle všechno začalo v galaxii Jedna, kde se dotyčný sept dostal do konfliktu se svými vlastními spojenci.

* * *

Podle naší zachované kopie Smeltovy Základní galaktické sociopolitiky, většina galaktických ras je členy klanů - tj. příbuzenských svazků založených na posloupném řetězu Pozvedání. Například, klan pozemšťanů patří k těm nejmenším a nejprostším, protože sestává jenom z lidí a dvou jejich klientských ras - neošimpanzů a neodelfínů. Kdyby se však podařilo najít neznámé patrony, kteří údajně pozvedli Homo sapiens, mohlo by to začlenit pozemšťany do rozsáhlé "rodiny", táhnoucí se celé věky dozadu až k Prapředkům, kteří započali s cyklem Pozvedání už před celou miliardou roků. S členstvím v takovém klanu by se pozemšťané mohli stát mnohem silnější a významnější. Mohli by se ale také stát podrobenými vazaly, aby tak splatili dávné dluhy a závazky.

Další, zcela od předchozí oddělená síť loajality, se zdá být založena na filozofii. Mnoho trpkých svárů a obřadných válek cti rozdělujících galaktickou kulturu povstalo ze sporů, které si žádný z Šesti už nemůže vybavit ani jim porozumět. Velké aliance mezi sebou bojovaly kvůli rozdílům v arkánech teologie, tak jak tomu bylo i v přirozenosti dávno zmizelých Prapředků.

* * *

Vypráví se, že když ještě qheuenové pobývali mezi hvězdami, byli členy aliance Očekávajících - vazalský závazek, jejž zdědili po svých patronech Zhoších, kteří objevili a potom adoptovali primitivní qheueny, žijící v úlech na mořských útesech, u nichž dominantní postavení měli divocí šedí qheuenové.

Vše by bylo jednodušší, kdyby byli Zhošové pozvedli pouze šedé, ale oni stejně tak darovali rozšíření rozumu a mysli i služebnickým kastám. Ale ani to nebyl konec, poněvadž v souladu s tradicemi je filozofie Očekávajících rovnostářská a pragmatická. Aliance objevila užitečné vlohy i u rudých a modrých. Byla vypracována pravidla trvající na tom, že pouta poslušnosti k šedým jsou zrušena.

Jistý počet qheuenů uprchl před tímto vměšováním, hledaje místo, kde by si mohl uchovat svůj "přirozený způsob života" v míru.

Toto je ve stručnosti příčina, proč přišli sem.

Na Jiju dochází ještě dnes mezi těmito třemi typy qheuenů ke sporům o tom, kdo koho první zradil. Šedí prohlašují, že jejich kolonie začala v harmonii, disciplíně a lásce. Všechno šlo prý dobře, dokud ursové a lidé nerozdmýchali nespokojenost u modrých. Jiní qheuenští historikové, jako Říční nůž a Kráječ korálů, však s tímto stanoviskem rozhodně nesouhlasí.

Ať už to způsobilo cokoliv, všichni jsou zajedno v tom, že jijoánská qheuenská kultura je dnes daleko víc netradiční než ta, před kterou kdysi jejich předkové uprchli.

Taková bývá ironie dějin, když děti ignorují přání svých rodičů a začnou myslet po svém.

Sebrané mýty jijoánské Sedmičky
Třetí vydání, Sekce folklóru a jazyků
Biblos, Rok exilu 1867

Asx

Najednou jejich vyptávání bere na sebe úplně jiný obrat. Jakýsi druh napětí - ne přímo strach, ale blízký bratranec tohoto pocitu - náhle zbarvuje řeč vetřelců.

Potom, během jediné noci, se jejich obavy projeví i navenek.

Zakopali svou černou stanici!

Vzpomínáte si na to překvapení, moje kruhy? Za soumraku tady ještě byla, mlčenlivá, arogantně čnící proti volné obloze. Kostka, ve své umělé podobě křiklavá, cizí.

Když jsme se za svítání vrátili, místo stanice byla na tom místě velká hromada hlíny. Lester koutkem úst prohodil, že pod stanicí museli vykopat jámu, pak ji spustit dovnitř a nahoru nahromadit suť a štěrk, jako brouk zavrtávač, když utíká před netopýrem hloubičem.

* * *

Lesterova domněnka se brzy prokáže, když se zezdola vynoří Rann, Kunn a Besh, vystoupivší z temného tunelu, aby pokračovali v jednání pod stanovým baldachýnem. Tentokrát se soustředili na stroje. Přesně - jaké stroje či nářadí přetrvaly z buyurských dnů? Chtějí vědět, jestli jsou starobylé relikty ještě stále živé a schopné provozu.

Říkají, že se to stává na některých ladem ponechaných světech. Některé nepořádné rasy čas od času nechávají početné služebnické trubce na místech, kde žili, když opouštějí své světy, aby si po nějaký ten eon odpočinuly. Tyto téměř dokonalé a samy se opravující opuštěné mechanismy mohou vydržet funkční velice dlouho, putujíce zmateně, bez pána, světem zbaveným živých hlasů.

Ptají se tedy - viděli jsme takové mechanické sirotky?

Pokoušíme se vysvětlit, že Buyurové byli puntičkáři. Že svá města poslušně zničili a vyhladili nebo zde osadili destruktory. Jejich mechaničtí sluhové byli infikováni nákazou autodestrukce, která je, stále ještě mobilní, hnala pohroužit se do bezedného mořského příkopu, kterému říkáme Žumpa. Tomu všemu my odedávna věříme, a přece se hvězdní lidé zdají o našich slovech pochybovat.

Ptají se (znovu!) na návštěvy. Viděli jsme nějaké stopy po jiných lodích, přicházejících potají a se záměry, o nichž se dělaly nejasné narážky a nikdy se nemluvilo nahlas?

Jak bylo v plánu, přetvařovali jsme se. Ve starých lidských příbězích a knihách je to taktika, kterou často používají slabí vůči těm silným.

Tvař se jako hlupák, poučují tradice. A zatím všechno pozoruj a pozorně naslouchej.

Ach, jak dlouho v tom ještě budeme moct pokračovat? Besh už zase zve ty, kdo se přicházejí léčit. Ve své vděčnosti někteří určitě zapomenou na naše příkazy.

Další etapa nastane už velice brzy, zatímco naše přípravy jenom stěží začaly.

* * *

Čtvrtý lidský vetřelec, Ling, se vrací z průzkumné cesty. Neodešla snad s tím mladým heretikem Larkem? A přece přichází sama.

Ne, říkáme jí. Neviděli jsme ho. Sem nepřišel. Můžete nám říct, proč vás opustil? Proč vás nechal samotnou v lese a nesplnil svůj úkol?

Slibujeme jí jiného průvodce. Qheuenského znalce přírody Uthena. Zatím jsme ji uchlácholili.

Kdyby nás jen naši rewqové neopustili! Když se já/my ptáme Lestera na rozpoložení té ženy - na to, co je schopen přečíst z jejího chování - jen potřese rameny a říká, že to nemůže říct.

Sára

Skupina cestujících uspořádala na zádi Hauph-woy improvizovaný koncert, aby přivítala cizince nazpět mezi živými.

Ulgor hrála na violus, což byl strunový nástroj na základě pozemských houslí, modifikovaný tak, aby vyhovoval obratným urským prstům. Zatímco hrála hlavní melodii, Čepelův modrozelený krunýř se skláněl nad bubnem mirliton a on hladil jeho napjatou blánu svým velkým složeným jazykem, takže duněl a hučel. Mezitím ve všech svých pěti nohách držel džbánky naplněné vodou o rozličných výškách hladiny. Zkusmé vyfukování z jejich mluvicích otvorů přes okraje džbánů vytvářelo tóny.

Pzora, traekijský lékárník, skromně popřel jakýkoliv svůj nárok na hudební nadání, ale uvolil se, že se ujme nějakých kovových nebo keramických zvonečků. Hoonský kormidelník měl zpívat, zatímco profesionál kronikář poctil provizorní amatérskou skupinu tím, že svolil, že je bude doprovázet po g'kekském způsobu, ladnými pohyby svých očních stopek

a pověstným tancem paží, přivolávajícím představy kolébání stromů nebo větrem hnaný déšť či ptáky v letu.

Požádali také Sáru, aby doplnila jejich počet na kompletní Šestku, ale odmítla. Jediný nástroj, na který kdy hrála, bylo otcovo piano vzadu v jeho domě u velké hráze, a ani tato její zručnost nebyla nijak pozoruhodná. Tolik tedy, pokud se týká předpokládané korelace mezi hudbou a matematikou, pomyslela si ironicky. V každém případě chtěla dohlédnout na cizince, aby snad u něj nedošlo k dalšímu hysterickému záchvatu. Teď se zdál už docela klidný, když se kolem rozhlížel svýma tmavýma očima, ba dokonce vypadal příjemně překvapen téměř čímkoliv.

Byl to nějaký symptom? Zranění hlavy mohlo někdy způsobit ztrátu paměti - nebo dokonce i schopnosti vytvářet si vzpomínky - takže pak už cokoliv bylo pro takového nešťastníka navždy nové.

Přinejmenším může cítit nějakou radost, pomyslela si. Podle toho, že se pokaždé celý rozzářil, když se přiblížila. Přišlo jí to jaksi podivně sladké, že někdo je tak spolehlivě šťastný, že ji vidí. Snad kdyby byla trochu hezčí, nemátlo by ji to tolik. Ale ten hezký tmavý cizinec je nemocný muž, připomněla si vzápětí. A zřejmě se ztrátou paměti.

A přece, uvažovala dál, co je minulost než fikce, vynalezená myslí, aby pokračovala dál ve své činnosti? Ona strávila rok útěkem před vzpomínkami, z důvodů, které se kdysi zdály důležité.

Ale teď zrovna už jaksi tolik neznamenají.

Měla starost, co se děje v Okrajích. Její myšlenky zaletěly k jejím bratrům.

Kdybys byla přijala původní Taineovu nabídku manželství, měla bys už teď patrně své maličké a také jejich budoucnost, aby ses soužila kvůli ní.

Její přímé odmítnutí důstojného šedovlasého rádce způsobilo poměrně značný rozruch. Kolik dalších nabídek by se zde asi sešlo o ruku plaché papírníkovy dcery, která neměla ani nějak zvlášť pěknou postavu, ženy s větší vášní pro matematické symboly na stránkách knih než o tanec nebo další umění flirtu? Brzy nato, co se odvrátila od Taina, to vypadalo, že Joshu svými pozornostmi mlčky schvaluje její rozhodnutí, dokud si neuvědomila, že ji mladý knihvazač může využívat jenom jako rozptýlení během svého pobytu v Biblosu a nic víc.

Ironické, že? Lark si může vybrat z mnoha mladých žen na Úbočí, a přece ho jeho filozofie nutí zvolit si celibát. Moje závěry o Jiju a o Šestce jsou naprosto v protikladu k těm jeho. A přece jsem také sama.

Různé cesty, avšak obě vedoucí ke stejnému osamělému konci.

A teď přicházejí bohové z vesmíru a všechny nás dirigují na cestu, jejíž značky nemůžeme vidět.

* * *

Stále ještě neměli toho šestého do kapely. Přestože to byli oni, kdo zavedli na Jiju strunné nástroje, lidé ve smíšeném sextetu tradičně hrávali na flétnu. Adeptem byl Jop, ale farmář odmítl, dávaje přednost studiu své knihy Svitků. Nakonec se nechal přemluvit mladý Jomah, že zkusí štěstí, vybaven párem lžiček.

Tolik tedy, pokud šlo o tak vychvalovaný příspěvek pozemšťanů k hudebnímu životu na Jiju.

Skryt pod Čepelovým mohutným krunýřem, zabručel mirliton nízký rachotivý tón, k němuž se vzápětí připojil truchlivý vzdech jednoho ze džbánů pod jeho levou přední nohou. Qheuenův oční pás mrkl na Ulgor a urska, pochopivši svou narážku, pozvedla violus a přejela smyčcem po strunách, vyluzujíc tenké třaslavé tóny, jež se proplétaly s basovým bručením mirlitonu jako nějaká jemná ozdoba. Zazněl mnohovrstevnatý akord... a trval.

Okamžik, kdy toto dueto dospělo k harmonii, se zdál prodlužovat stále dál a dál. Sára zadržela dech, aby žádný další zvuk neporušil tento neobyčejný souzvuk. Dokonce i Fakoon přijel blíž, viditelně pohnut.

Bude-li i zbytek něco takového jako tohle...

Pzora zvolil příští okamžik, aby se přidala porušil tuto až bolestnou sladkost nadšeným zvoněním zvonků a činelů. Vypadalo to, že dolský lékárník nedbá, na co tak horlivě buší, jeho rytmus dychtivě spěchal kupředu, pak se na malou chvíli odmlčel a začal znovu. Po chvilce ohromení hoonská posádka zařvala smíchy. Nooři na stěžních začali rozčileně štěbetat a Ulgor s Čepelem si vyměnili pohledy, jež ani nepotřebovaly rewqy, aby tlumočili - ekvivalenty lidského pokrčení rameny a zamrkání. Hráli dál, zapojivše Pzorovo nadšení do přitažlivého čtyřdobého rytmu.

Sára si připomněla, jak ji matka učila hrát na piano hudbu, která byla skutečně napsána, což dnes bylo už téměř zapomenuté umění. Jijoánské sextety spřádaly své improvizované harmonie z jednotlivých oddělených pramenů, které splývaly a zase se rozbíhaly od jednoho souzvučného akordu ke druhému. Lidská hudba u většiny předkontaktních kultur pracovala podobně, než evropský Západ objevil symfonie a další přísněji vázané formy. Nebo to se alespoň Sára dočetla v knihách.

Překonav posléze plachost, Jomah začal rachotit a drnčet svými lžičkami, zatímco Čepel vyfukoval celou plejádu šeptavých not. Hoonský kormidelník nadmul svůj vzdušný vak, aby odpověděl rachocení mirlitonu, a zpíval jakousi improvizovanou melodii beze slov.

Pak vyjel vpřed Fakoon a začal delikátně mávat pažemi, jejichž pohyby připomínaly Sáře pomalu stoupající kouř.

Co napřed bylo neobyčejné a pak tak trochu legrační, brzy nabylo na kvalitě, zasluhující si více než dobré ocenění.

Jednota.

Sára pohlédla na cizince. Jeho tvář se zdála přetékat emocemi, jeho oči potěšeně sledovaly Fakoonovy pohyby. Levou rukou si šťastně odklepával na pokrývce rytmus.

Teď můžeš vidět, co za člověka ten muž kdysi býval, pomyslela si.

Dokonce i tak zřízený a ve strašných bolestech, dokáže se ve svých jasných okamžicích radovat z pěkných věcí.

Ta myšlenka jako by se jí zasekla v hrdle. Překvapeně se odvrátila, aby skryla dusivou vlnu smutku, která náhle rozmazala její vidění.

* * *

Brzy poté se objevilo město Tarek, usazené v soutoku řek Roney a Bibur. Z dálky nevypadalo nijak jinak než jako zelený kopec, stejný jako ty ostatní. Jeho úbočí tečkovaly šedavé útvary, podobající se balvanům, ležícím roztrouseně po svahu. Potom ale Hauph-woa proplula posledním říčním zákrutem a to, co z dálky vypadalo jako pevné, se nyní rozšířilo a otevřelo - rozlehlá, téměř prázdná konstrukce z tkaniva, pokrytá rostlinnou zelení. "Balvany" byly vyčnívající špičky masivních věží, zapletené do bludiště kabelů, vedení, provazových můstků, sítí, ramp a zvednutých žebříků, to vše skryto pod pokryvem bujné záplavy listoví.

Vzduch byl naplněn vlhkostí a vůní nesčetných květů.

Sára si ráda s přimhouřenýma očima představovala Tarek v dobách, kdy nebyl než jenom malou vesničkou za vlády mocných Buyurů, a přece místem skutečné civilizace, kde bzučely úžasné a dokonalé stroje, vibrovaly kroky návštěvníků z dalekých hvězdných systémů a střešní přistávací bloky byly přecpány hvězdnou technikou. Viděla v duchu město oživené ctižádostivým úsilím, které ona, divoška z lesa, si nedokázala ani plně představit.

Ale když pak hoonská posádka nasměrovala Hauph-wou ke krytému doku, nic už nemohlo zakryt, jak hluboce Tarek od těch dob upadl. Kromě množství oken jen máloco ještě zářilo třpytem milion let staré glazury. Na jejím zbytku se podepsaly hrubé komíny, znečišťující kdysi hladké zdi sazemi z domácích varných ohnišť. Široké římsy, kde kdysi přistávala letadla a hvězdné lodě, podpíraly nyní miniaturní zahrádky nebo výběhy pro hlučná hejna slepic. Místo samochodných strojů se ulice hemžily zbožím, neseným na zádech drátenic a podomních obchodníků či vezeným na kárách tažených zvířaty.

Vysoko nahoře na nejbližší věži chvátal po rampě bez zábradlí nějaký mladý g'Kek, bez ohledu na to, že by se mohl zřítit, a loukotě jeho kol splývaly v nerozeznatelnou matnou šeď. Městský život svědčil rase na kolečkách. Kdekoliv jinde vzácní, g'Kekové zde tvořili nejpočetnější městskou skupinu.

Směrem na sever, přetínajíc tareckou spojnici k hlavní pevnině, ležely "nedávné" ruiny z kamenných bloků - tisíc let staré městské zdi, které nechaly postavit Šedé královny, vládnoucí zde dlouhá léta, dokud jejich království po velkém obléhání nepadlo, tehdy, když ještě dolský papírenský mlýn byl nový. Vypálené jizvy stále ještě hyzdily padlé valy, svědectví o násilném zrodu Pospolitosti Šestky.

Jakkoliv dlouhé věky přešly Tarekem, zůstával stále jedním z jijoánských divů. Na Jiju to bylo místo, které mělo nejblíž ke kosmopolitnímu centru, kde se všechny rasy mísily jako rovný s rovným.

Spolu s plavidly s hoonskou posádkou se pod mosty se zdobnými oblouky, připomínajícími jemné krajkoví, míhaly nesčetné menší čluny, na nichž veslovali lidští podomní obchodníci, přivážející na trh zejména kůže, ale také zboží všeho druhu.

Blízko u říčního soutoku se nacházel zvláštní přístav, jenž poskytoval přístřeší dvěma syčícím parním převozním člunům, spojujícím lesní svobodné držby na severním břehu s jižní, travnatou stepí, kde probíhaly urské hordy. Ale na blízkém svažitém břehu zahlédla Sára vylézat nahoru několik modrých qheuenů, kteří se vyhnuli poplatku za převoz tak, že prostě přešli po dně řeky - schopnost, která se už kdysi projevila jako užitečná, tehdy, když modří rebelové svrhli tyranii qheuenských královen - za pomoci lidské, traekijské a hoonské armády.

V žádném příběhu, který pojednává o této bitvě, nikdo nepřikládá žádnou víru zbrani, o níž si já myslím, že je klíčová - záležitosti jazyka.

Hauph-woa potřebovala jistý čas, než se jí podařilo proplést se množstvím člunů a zakotvit u úzkého mola. Napěchovaný přístav poskytl vysvětlení, pokud šlo o nedostatečnou dopravu vzhůru proti proudu.

Jakmile byla loď upoutána u kotviště, kontingent lodních noorů z Hauph-woy se rozkřičel na celé kolo a zablokoval východy, požaduje svůj plat. Se spokojeným mračením, vyjadřujícím vděčnost, obcházel lodní kuchař seřazená černosrstá stvoření a rozdával jim kousky tvrdého cukrkandlu. Každý noor si strčil jeden sladký žvanec do tlamy a zbytek do svého vodotěsného váčku, přeskočil zábradlí a odskotačil pryč mezi kymácejícími se a do sebe narážejícími lodními trupy, riskuje tak smrt mezi jejich těsně se k sobě přibližujícími okraji.

Jako obvykle cizinec to vše pozoroval s výrazem, v němž se mísilo překvapení, potěšení i smutek. Odstrčil připravená nosítka a sešel dolů po rampě sám, opíraje se o hůl, zatímco Pzora se nadýmal hrdostí, protože dokázal přivézt léčitelům v Tareku pacienta doslova od brány smrti.

Mezitímco Prity odešla sehnat rikšu, pozorovali, jak se hoonská posádka činí u rumpálů a vrátků, zvedajíce z lodního prostoru přepravní klece, z nichž značná část nesla označení Nelovy papírny a obsahovala materiál pro různé tiskaře, písaře, žáky i vědce. Dole na molu pak nakladači opatrně skládali převázané balíky, všechny směřující z Tareku na stejné místo a určené ke stejnému účelu.

- Hrnčířské střepy a strusku z urských kutí.
- Použité keramické pilky z qheuenských dřevořezných obchodů.
- Poškozené tiskařské typy a zpřetrhané violusové struny.
- Jakékoliv části toho, co přestalo fungovat a s čímž se nedalo počítat, že samo od sebe zprachniví nebo zrezaví, jako kosti spálených lidí a ursů, hoonské obratle, nápravy g'kekských kol a traekijské voskové krystaly. Třpytící se prach z rozemletých qheuenských krunýřů.
- A v každé době spoustu rozmanitých starých buyurských odpadků a haraburdí - to vše k odvezení drosovými čluny a k odeslání do Velké Žumpy, aby zde bylo zahlazeno vodou, ohněm a časem.

Jedna urská řidička rikši jim pomohla umístit zraněného muže na svou nízkou čtyřkolovou káru, zatímco Pzora se postavil dozadu a přidržoval cizincova ramena dvěma svýma úponkovitýma rukama. "Jste si zcela jistý, že mě s sebou nepotřebujete?" zeptala se starostlivě Sára, připomínajíc si svůj druhý úkol.

Pzora jen ladně máchl rukou. "Ke klinice přece není daleko, ne? Nemáte snad na starosti jiné naléhavé záležitosti?

Nemáme my naše vlastní? Vy a my se všichni uvidíme zase dnes večer. A náš Štěstěnou milovaný pacient se potěší z vaší účasti zítra ráno."

Cizincovy tmavé oči zachytily její pohled a on se usmál a poklepal j i po ruce. Nebylo zde už ani stopy po jeho předchozím strachu z traekiho.

Myslím, že jsem se předtím ohledně jeho zranění mýlila. On je určitě schopen získávat nové vzpomínky.

Možná že v Tareku budeme moct zjistit, kdo to je. Kdyby tak mohla být přivedena jeho rodina nebo přátelé, pomohli by mu určitě víc, než bych mohla kdy já. Toto pomyšlení vyvolalo bolest, ale Sára si připomněla, že už dávno není dítě opatrující nějakého raněného chipwinka. Na čem záleží, je to, že o něj bude dobře postaráno. V tom má Pzora pravdu. Já se musím postarat o jiné věci.

* * *

Zmatek a anarchie panující v Tareku byly příčinou, že je na molu nikdo "oficiálně" nepřivítal. Avšak kupci se hrnuli k přístavišti, celí žhaví, aby už měli své zboží. Další přišli zjistit novinky. Kolovaly fámy, že na severu a na východě došlo ke strašlivým událostem. Mluvilo se o přistání jinovatkou pokrytých zangských lodí a o celých městech srovnaných se zemí ničivými paprsky. Klepy mluvily i o celých populacích hnaných k masovému soudnímu procesu, vedenému insektoidními soudci z Galaktického migračního institutu. Jeden lehkověrný člověk se dokonce začal přít s Jopem, trvaje na tom, že se farmář mýlí, protože každý ví, že vesnice Dolo už neexistuje.

To vysvětluje, proč nahoru nepřiplul žádný člun, pomyslela si Sára. Z Tareku to pravděpodobně vypadalo, že vetřelecká loď musela zažehnout pás ohně přímo nad Sářiným domovským městem.

Fámy byly hlavním obchodním artiklem v přístavu, avšak někde přece určitě si někdo zachoval chladnou hlavu?

Prity ukazovala, že byly odeslány všechny Nelovy bedny, až na poslední, kterou naložila na vozík, aby ji osobně dovezla Engril opisovačce. Sára se rozloučila s ostatními členy dolské delegace a domluvila se s nimi na schůzce ještě téhož dne večer kvůli porovnání zjištěných informací.

"Pojď, Jomahu," vybídla Henrikova syna, který ohromeně sledoval shon a ruch městského života. "Vezmu tě nejdřív k tvému strýci."

* * *

Trh u přístavu nevřel hlučnými hlasy jako obvykle; domluvy byly tiché, smlouvání nevrlé a netrpělivé, dokonce až ledabylé. Většina kupujících a prodávajících dokonce ani neměla rewqa, když se domlouvali s příslušníky jiných ras známka toho, že se řídí pouze svými emocemi.

Jedna ze stánkařů, elegantní šedá qheuenka se složitými zlatými ornamenty na svém skvrnitém krunýři, zvedala dvě své drápaté ruce a odpočítávala devět rozeklaných nožních návleků, naznačujíc nakloněním své kupole, že to je její poslední nabídka. Kupující, venkovsky vypadající rudá qheuenka zmateně zasykla, ukazujíc na krystaly jemné soli, které přivezla až od vzdáleného moře. Když šla kolem, zaslechla Sára odpověď městské qheuenky.

"Kvalita nebo množství, jaký je v tom rozdíl? A cena proč bychom se ty nebo já měly o ni starat?"

Z té odpovědi Sáru zamrazilo. Městská šedá a nezajímá ji obchodní transakce? Místní musejí být pořádně rozrušení, to jistě.

Jako jsme byli i my v Dolu, o nic lepší!

Místní obyvatelé se většinou shlukovali do malých skupin a klevetili v dialektech svého vlastního druhu. Mnoho hoonů třímalo železem okované hole - obvyklý atribut kapitána - zatímco urské drátenice, pastýřky a obchodnice se držely co nejblíž u svých drahocenných nákladních zvířat. Každá měla v pochvě na kohoutku hřbetu sekeru nebo mačetu, užitečný nástroj v suchých lesích a na pláních, kde žily.

Tak proč tedy ten pohled Sáru zneklidňuje?

Když už na to myslela, lidé se většinou chovali stejně, tvoříce uzavřené kroužky, ozbrojené nářadím k sekání, kopání, lovu - nebo dalším, o jehož užití raději ani nechtěla nic vědět. G'kekská populace se stáhla do svých obydlí a studoven.

Měla bych zjistit, co se děje, a to co nejdřív, pomyslela si. Byla to úleva, když tržištní zóna skončila u zářivé jasnosti Rumiště.

Až dotud kráčeli v přítmí, ale zde zel v ochranném krytu města otvor. Kdysi pyšně vztyčené konstrukce ležely v nakupených hromadách a jejich kdysi úhledná geometrie byla porušená, puklá a rozlámaná, všelijak nestrkaná dohromady, dělajíc čest svému jménu. Mezi roztroušenými kameny se leskly kalné kaluže, v nichž se formovaly a praskaly olejnaté bubliny, pozůstatky z dob, kdy toto místo bylo žíravé a jedovaté, než bylo nakonec znovu zhruba zrestaurováno.

Jomah si zastínil oči. "Nevidím ho," vysvětloval.

Sára odolala popudu odtáhnout ho zpátky ze světla. "Koho nevidíš?"

"Toho pavouka. Nedá se snad předpokládat, že je tady uprostřed?"

"Tenhle pavouk je mrtvý, Jomahu. Zemřel ještě dřív, než mohl udělat něco víc než jen začít. To proto je město Tarek jenom další bažina plná rozžvýkaných balvanů, tak jako máme my na východ od Dola."

"To já vím. Ale můj otec říká, že je pořád zde."

"Je," přitakala. "Šli jsme pod ním už od té chvíle, co člun přistál. Vidíš všechna ta lana nahoře nad našimi hlavami? Dokonce i rampy a žebříky ve městě jsou utkány z provazců žíravého pavouka, a mnohé z nich, podle toho, jak vypadají, jsou ještě stále živé."

"Ale kde je ten pavouk?"

"Byl tam v těch šlahounech, Jomahu." Ukázala na křižující se spleť pavučinovitého tkaniva, vinoucí se mezi městskými věžemi. "Spojeny utvořily životní formu, jejímž určením bylo demolovat toto staré buyurské sídlo. Jenomže potom, ještě předtím, než na Jijo přišli první g'Kekové, tenhle zvláštní pavouk těžce onemocněl. Úponky zapomněly spolu spolupracovat. Když zdivočely, pavouk přestal existovat."

"Ach." Chlapec chvíli uvažoval o tom, co slyšel, pak se otočil a pátral očima kolem sebe. "Fajn, dobrá. Ale je tu další věc, o níž vím, že je někde tady."

"Jomahu," začala Sára, litujíc, že musí odmítnout dítě, jež jí připadalo tak podobné Dwerovi, když byl v jeho věku. "Musíme jít -"

"Slyšel jsem, že je to někde tady, u Rumiště. Chci vidět toho koně."

"Ko -" Sára zamrkala a potom s povzdechem vydechla. "Ach! No dobrá, proč ne. Jestli slíbíš, že potom hned půjdeme k tvému strýci. Ano?"

Chlapec energicky přikývl, přehodiv si opět přes rameno svůj látkový vak. Sára zvedla svůj tlumok, těžký sešity s poznámkami ze svého výzkumu. Prity vzadu za nimi táhla vozík.

Sára ukázala. "Je to tamhle, blízko vchodu do města pozemšťanů."

* * *

Už od těch dob, kdy byly spáleny hrozivé katapulty Šedých královen, bylo město Tarek zcela otevřeno všem jijoánským rasám. Nicméně, každý ze Šesti měl svou oblíbenou část města; lidé drželi uhlazenou jižní čtvrt, vzhledem k bohatství a prestiži vyplývající z tamějšího knižního obchodu. Trojice se vydala k tomuto distriktu pod stinnou lodžií, obklopenou Rumištěm. Obloukové laťové mříže kvetly mísami vonných květů, ale dokonce i tato silná vůně byla přehlušena, když míjeli sektor, kde urské obchodnice držely svá stáda. Několik neprovdaných mladých ursek se poflakovalo u vchodu. Jedna snížila svůj dlouhý krk a zavrčela na Sáru.

Najednou všechny ursky pozvedly své dlouhé krky stejným směrem a jejich krátké osrstěné uši se natočily k jihu, odkud se ozval vzdálený převalující se rachot. Sářino první pomyšlení byl hrom. Pak jí po páteři přejela mrazivá vlna, když se otočila, aby vzhlédla k obloze.

Mohlo to přijít znovu?

Jomah ji popadl za ruku a zavrtěl hlavou. Chlapec naslouchal bručivé ozvěně s výrazem profesionálního zájmu. "To je zkouška. To vím určitě. Žádný výbuch nebo masová nálož. Nějaký likvidátor prostě kontroluje své náboje."

Zamumlala: "Opravdu uklidňující." Ale pouze ve srovnání s krátkou, děsivou myšlenkou na další lodě bohů, křižující nebesa.

Mladá urska se na ni podívala znovu. Sáře se výraz v jejích očích ani trochu nelíbil.

"Fajn, Jomahu. Pojďme se podívat na toho koně."

* * *

U jižního konce Rumiště se prostírala Zahrada soch. Většina ze zdejších "uměleckých děl" byly lehce načrtnuté sgrafity nebo hrubé karikatury, vyškrábané na kamenných deskách během těch dlouhých staletí, kdy gramotnost na Úbočí byla vzácná. Ale některé řezby v kameni byly udivující svou abstraktní složitostí - takové jako skupiny kulovitých balonů, jako hrozny vína nebo rozeklané svazky nožům podobných stébel, ježících se v bojových úhlech - vše vysekáno drtivými zuby starodávných šedých matriarch, které během dlouhé qheuenské dominance prohrály dynastické boje a byly zde svými vítěznými sokyněmi uvězněny připoutané v řetězech, trávíce na tomto místě své poslední dny pod volným zářícím sluncem.

Neobyčejně realistický basreliéf, jeden z těch, jež pocházely z těch nejranějších dob, byl vyryt na nejbližším sloupu. Pomalý rozpad, který způsobila koroze, ujedl většinu z tohoto vlysu, nicméně na několika místech bylo možno rozeznat tváře. Obrovské vyvalené oči s pronikavým výrazem zíraly z kulatých hlav, posazených na tělech, jež se za pomoci předních nohou pozvedala vzhůru, jako by se vzpírala proti verdiktu osudu. Dokonce i po tak dlouhé době se ty oči zdály vyzařovat bystrou inteligenci. Nikdo na Jiju už velice dlouho neviděl výraz takové břitké důvtipnosti a intelektu na glaveří tváři.

V nedávné době byl nad touto částí Rumiště rozestřen tarecký zelený baldachýn, takže většina řezeb se octla ve stínu. Jenže i tak ortodoxní horlivci někdy volali po tom, aby všechny tyto skulptury byly zničeny. Nicméně většina občanů soudila, že tuto záležitost má pod kontrolou samotná Jijo. Staré jezírko po žíravém pavoukovi stále rozpouštělo kámen, i když pomalu. Tato díla nebudou žít déle než Šestka samotná.

Nebo tak jsme si to aspoň mysleli. Vždycky se zdálo, že máme ještě spoustu času.

"Tamhle je!" ukazoval nadšeně Jomah. Chlapec se vrhl vpřed k masivnímu monumentu, jehož hladké boky se zdály od slunečního světla, prodírajícího se baldachýnem, skvrnité. Jeho název zněl Oběť lidí, připomínaje jedinou věc, kterou si lidští muži a ženy vzali na Jijo s sebou a jíž si cenili nade vše, i nad své drahocenné knihy.

Něco, čeho se zřekli navždy, za cenu míru.

V kameni vytesané stvoření se zdálo vznášet, zachyceno v okamžiku, kdy se odráželo ke skoku, s ušlechtilou hlavou vztyčenou a s hřívou čechranou větrem. Člověk nemohl než jenom mrkat a představovat si je v pohybu, elegantní a silné, jak uhání v nezadržitelném trysku. Láskyplně zmiňován a vzpomínán v početných starých lidských příbězích, zůstával kůň jedním z velkých legendárních divů staré Země. Pomník Sáru vždycky dojímal.

"Vůbec nevypadá jako osel!" vyhrkl Jomah. "Byli koně opravdu tak velicí?"

Sára tomu sama nevěřila, dokud se na něho nepodívala vzhůru.

"Ano, byli, ale jenom někdy. A nepřeháněj, Jomahu. Samozřejmě že je trochu podobný oslu. Koneckonců, jsou to bratranci."

Ano, a strom Baru je příbuzný s griklovým křovím.

Jomah se tiše zeptal: "Můžu na něj vylézt?"

"Vůbec o tom nemluv!" Sára se rychle rozhlédla kolem. Žádné urské tváře nebyly v dohledu, tak se obměkčila a zavrtěla hlavou.

"Zeptej se strýce. Možná by tě sem mohl vzít v noci." Jomah se zatvářil zklamaně. "Vsadím se, že vy jste už určitě byla tam nahoře, že ano?"

Sára se málem zasmála. Ona a Dwer skutečně vykonali tento rituál, když ještě byli teenageři, jednoho chladného zimního večera, už téměř v noci, když si většina ursek hověla mezi svými odpočívajícími družkami. Nebylo zde žádných trojitých očí, aby vztekle vzplály při pohledu, který je uváděl do takové zuřivosti po celé první století od příchodu pozemšťanů - pohledu na to, jak se lidští tvorové chlubí symbiózou s velkým zvířetem, které dokázalo předběhnout každého ursa. Dva tvorové, spojeni v něco většího, než byl kterýkoliv z nich sám o sobě.

Po té druhé válce si mysleli, že nás ta jejich žádost úplně a navždy vyřídí - chtít po nás vydání všech koní a pak celý druh prostě vymazat.

Myslím, že zjistili úplně něco jiného.

Sára setřásla trpké a nedobré myšlenky. To vše se přece stalo už tak dávno, ještě před Velkým mírem a příchodem Vejce. Vzhlédla vzhůru, přes kamennou sochu a květy posetou kostru starého buyurského města, k obloze se skvrnami mraků. Říká se, že až bude z nebes padat jed, jeho nejvíce smrtící formou bude nedůvěra.

* * *

Cech likvidátorů sídlil v budově, jejíž oficiální název byl Chemická věž, ale většina Tarečanů jí říkala Smradlavý palác. Roury z boových kmenů šplhaly po boku jehlanové věže jako parazitická divoká réva, odfukujíce a kouříce, takže celé místo připomínalo Pzoru po těžkém dnu v lékárně.

A opravdu, po lidech byli traekiové nejpočetnější skupinou z těch, kdo procházeli předním vchodem nebo jeli v protivážném výtahu do horních pater, kde se podíleli na výrobě produktů, po nichž dychtilo celé Úbočí - zápalek k zažehnutí varných sporáků, olejů k ošetření qheuenských krunýřů proti svědivé prašivině, mýdla k praní lidského i hoonského oblečení, mazadel k udržení pohyblivosti starších g'Keků i potom, co se do os jejich kol dalo vysychání - stejně tak jako parafinu do čtecích lamp, inkoustu k psaní a mnoha dalších produktů, vše vědecky ověřeno, aby nezanechalo žádné trvalé stopy v jijoánské půdě. Nic, co by mohlo zhoršit trest, až nastane obávaný den D.

Navzdory všem těm pachům, které přiměly Prity odfukovat odporem, Sára cítila, že uvnitř věže se její mysl pozvedla. V předsíni se mísily všechny rasy, bez nějakého separování a vytváření uzavřených klik, tak jako to předtím viděla ve městě. Hustá tlačenice těch, které sem přivedly obchodní zájmy, mumlavě se domlouvajících ve vědeckých a odborných termínech, byla důkazem, že se všichni nenechali dohnat krizí ke strachu či projevům nepřátelství. Tihle zde byli na to až příliš zaměstnáni.

O tři poschodí výš se hala likvidátorů zdála vřít zmatkem. Muži a chlapci křičeli či běhali kolem, zatímco ženy s psacími tabulkami v ruce nařizovaly hoonským pomocníkům, kam postavit barely s ingrediencemi. Vzadu v rohu se šedovlasí lidští starší skláněli nad dlouhými stoly, konzultujíce se svými traekijskými kolegy, jejichž těžce pracující sekretové kruhy byly olemovány kádinkami, zachycujícími prchavé odkapávající tekutiny. Co se Sáře zprvu zdálo chaotické, postupně se formovalo v určitý řád.

Tato krize může snad pro ostatní znamenat zmatek, ale to je právě to, čemu likvidátoři zasvětili celý svůj život, o čem přemýšleli a k čemu se připravovali. Zde, na tomto místě, mohlo vládnout pouze jediné citové rozpoložení - vášnivé odevzdání. Byl to první oprávněný optimismus, který Sára až dosud viděla.

Jomah krátce stiskl Sáře ruku a pak se rozběhl k jednomu z mužů s vousy barvy pepř a sůl, zabraného do hromady plánků a schémat. Sára poznala papír, který Nelo vyráběl ve speciálních sériích jednou za rok a který byl určen pro kreslíře a likvidátory.

Rodinná podoba obou se nedala zapřít ani v rysech tváře, ani v držení těla, a projevila se i v mužově výrazu, když pohlédl na Jomaha. Vše, co Kurt likvidátor dal ze svých pocitů najevo, bylo pozdvižené obočí, když mu Jomah vložil do jeho mozolnaté dlaně dlouhou koženou rouru.

To je vše? To jsem mu přece mohla donést od Henrika sama. Nebylo potřeba posílat toho chlapce na takovou nebezpečnou cestu.

Jestliže někdo věděl o událostech tam nahoře v Okrajích, musel to být tento zde v této místnosti. Ale Sára se ovládla. Likvidátoři se zdáli mít plno práce. Kromě toho měla svůj vlastní zdroj informací, nedaleko odtud. A teď byl právě ten nejlepší čas zajít tam.

* * *

Engril opisovačka znovu naplnila šálky čajem, zatímco Sára pročítala tenký svazek papírových stránek - chronologii událostí a dohadů, které přinesla dnes ráno z Mýtiny Shromáždění urská běžkyně. Sářiným prvním pocitem byla úleva. Až dosud neexistoval žádný způsob jak se dovědět, jakým šíleným pověstem věřit. Teď už však věděla, že přistání cizí lodi v horách se obešlo bez nehody. Ti, co byli na Shromáždění, byli v bezpečí, počítaje v to i její bratry. Prozatím.

Ve vedlejší místnosti bylo vidět Engriliny pomocníky, jak zhotovují fotostatické kopie perokreseb, které doprovázely zprávy, zatímco z ofsetového tiskařského lisu vycházela tištěná verze textu. Brzy tyto kopie budou vyvěšeny na

zpravodajských tabulích po celém Tareku a pak oběhnou všechny úly, vesnice i houfy.
"Zločinci!" povzdechla si Sára, odkládajíc první stránku. Nemohla něčemu takovému ani uvěřit. "Zločinci z vesmíru. Ze všech eventualit -"
"To se vždy zdálo to nejnepravděpodobnější," přitakala Engril.
Byla to statná žena s rudými vlasy, obvykle žoviální a mateřská, dnes ale zachmuřenější víc, než si kdy Sára mohla vzpomenout. "Možná se o tom příliš nediskutovalo, protože jsme se neodvažovali pomyslet na následky."
"Ale jestliže přišli ilegálně, není to přece jen lepší, než aby to byla policie Institutu, aby nás vsadila do vězení? Darebáci nás nemůžou udat, aniž by se přiznali ke svému vlastnímu zločinu."
Engril přikývla. "Naneštěstí se dá tato logika také obrátit. Zločinci si nemohou dovolit nechat nás, abychom je udali."
"Je takový strach rozumný? Je to už několik tisíc let, co přišli g'Kekové, a od té doby je toto jediný kontakt s galaktickou kulturou. Naši předkové počítali, že potrvá tak asi půl milionu let, než zde dojde k další orbitální inspekci, a dva miliony let, než bude provedena generální inspekce."
"To není až tak moc dlouho."
Sára zamrkala. "Tomu nerozumím -"
Starší žena pozvedla kouřící šálek. "Ještě čaj? No dobrá, je to takhle. Vubben má podezření, že se jedná o genové lupiče. Jestli je to pravda, tak tento zločin nemá žádný - jak tomu jenom předkové říkali? - žádný limitující model? Žádný časový limit pro potrestání pachatelů. Jednotliví členové té vetřelecké party by mohli být už dlouho po smrti, ale ne jejich druh nebo galaktický klan, do něhož patří, a sankce by ho stále ještě mohly postihovat od té nejstarší patronské rasy až k nejmladšímu chráněnci. Dokonce i milion let je krátká doba podle počítání Velké knihovny, jejíž paměť se táhne tisícinásobně dál do minulosti."
"Ale rádci si nemyslí, že my tady budeme ještě za milion let! Plán našich předků - Svitky -"
"Genoví lupiči s tím nemohou počítat, Sáro. Je to až příliš vážný zločin."
Sára zavrtěla hlavou. "Dobrá, řekněme, že nějací vzdálení potomci Šestky jsou v té době ještě tady a vyprávějí nějaké zmatené pověsti o tom, co se stalo už velice dávno. Kdo by jim takové historky věřil?"
Engril zvedla ramena. "To nemohu říct. Zprávy říkají, že mezi kyslík dýchajícími klany Pěti galaxií je mnoho žárlivých, až nepřátelských klik. Možná že vše, co by to chtělo, by byla nějaká narážka, nějaká slabá stopa, aby se po ní sokové vydali. Kdyby se jim takového pokynu dostalo, mohli by doslova prosít celou jijoánskou biosféru, aby získali průkaznější důkaz. Celý zločin by pak mohl být objasněn."
Nastala chvíle úplného ticha, kdy Sára uvažovala. Největšími poklady galaktické společnosti byly poklady biologické - zvláště ony vzácné druhy, vznikající tu a tam na ladem ponechaných světech. Druhy s jiskrou zvanou Potenciál. Potenciál k Pozvednutí. K adopci nějakou patronskou rasou, jež by jim dala klíčový impuls - učením a genetickou manipulací - k tomu, aby překročili mezeru mezi chytřejšími zvířaty a vzkvétajícími občany. Klíčový, když se nebraly v potaz pozemské legendy o samovolné transformaci. Ale kdo ve všech Pěti galaxiích věřil tomuto nesmyslu?
Jak divoká příroda, tak i civilizace měly své role v procesu, jímž se inteligentní život sám obnovoval. Nikdo to nemohl udělat sám. Komplikovaná a drakonická pravidla migrace - včetně nuceného odchodu z planet, systémů a také dokonce celých galaxií - měly za účel poskytnout biosféře čas, aby se vzpamatovala a vyvinula divoký potenciál. Nové rasy pak byly adoptovány, podle určitých kódů, občas kontrolovaných během ubíhajících eonů.
Lupiči doufali, že tyto kódy obejdou. Že najdou něco tady na Jiju, mimo limity a před stanovenou lhůtou. Ale i kdyby se jim to nějak povedlo, co by udělali se svým pokladem?
Vzali by s sebou nějaké páry od objeveného druhu na nějaký svět, který už předtím zkontrolovali, a rychle by tento materiál rozmnožili, přičemž by jej geneticky upravili tak, aby se vpravil do nějaké přirozeně vypadající niky. Potom by trpělivě počkali, tak milénium nebo i déle, až přijde čas vhodný k "objevení" pokladu, zrovna jim před nosem. Heuréka!
"Takže ty říkáš," uzavřela, "že lupiči nesmějí zanechat žádné svědky. Jenže proč tedy přistáli tady na Úbočí? Proč ne třeba za Pouští vycházejícího slunce nebo na tom malém kontinentu na vzdálené straně Jija, místo toho, aby si to namířili zrovna na nás?"
Engril potřásla hlavou. "Kdo ví? Vetřelci prohlašují, že potřebují naše zkušenosti, a říkají, že jsou ochotni za to zaplatit. Ale budeme to my, kdo zřejmě nakonec zaplatí."
Sára pocítila, jak jí buší srdce. "Oni... oni nás musejí všechny zabít."
"Mohou existovat i méně drastické odpovědi. Ale tahle je jediná, která se našim rádcům zdá jako nejvíc praktická."
"Praktická!"
"Z hlediska lupičů samozřejmě."
Sára to přijala mlčky. Myslím, že část ze mě se na setkání s Galaktiky docela těšila, a možná si i přála nahlédnout do jejich přenosných knihoven.
Dveřmi Engriliny dílny viděla opisovaččiny asistenty, zabrané v pilné práci. Jedna dívka řídila coelostat, velké zrcadlo na dlouhém rameni, které se pohybovalo za sluncem, vrhajíc přes okno procházející jasný paprsek na jakýkoliv dokument, mající být duplikován. Pohyblivá štěrbina promítala toto odražené světlo přes točící se buben ze vzácného kovu, kterým otáčeli dva silní muži. Ten sbíral z tácu pod sebou karbonový prach a tiskl tak na čerstvé stránky fotostatické duplikáty kreseb, uměleckých děl, různých designů - čehokoliv kromě psaného textu, který bylo levnější reprodukovat na tiskařském lisu.
Od té doby, kdy byla tato technologie přinesena na Jijo, nekopíroval ještě tento stroj něco tak pochmurného.
"Tohle je strašná zpráva," zamumlala Sára.
Engril jenom přikývla. "Běda, dítě, to není ještě ta nejhorší. Ani zdaleka ne." Stará žena pokynula k textu. "Čti dál."
Třesoucíma se rukama obrátila Sára několik stránek. Její vlastní vzpomínka na hvězdnou loď byla rozmazané těleso řítící se oblohou a tříštící na kusy až dosud pokojný život v Dolu. Nyní viděla nákresy, které zobrazovaly hladký válec

cizí lodi úplně jasně, a klidně stojící vypadala ještě děsivěji než v pohybu. Jejím parametrům, zjištěným měřičskými adepty pomocí tajných triangulačních prostředků, bylo jen těžko uvěřit.

Pak obrátila další stranu a uviděla obraz samotných dvou vetřelců. Zírala na něj s hrůzou.

"Můj bože."

Engril kývla. "Je to pravda. Teď vidíš, proč jsme pozdrželi vytištění nového čísla našeho Posla. Už teď začalo několik horkých hlav mezi qheueny a ursy a dokonce i mezi traekii a hoony mumlat cosi o tajné lidské dohodě. Dokonce se mluví i o porušení Velkého míru.

K tomu samozřejmě nemusí nikdy dojít. Jestliže vetřelci najdou to, co hledají, brzy, nemuselo by být dost času k vypuknutí války mezi Šesti. My lidští vyhnanci možná budeme mít možnost prokázat svou loajalitu tím nejrozhodnějším způsobem - tím, že po boku našich přátel zemřeme."

Engrilina chmurná předpověď dávala hrozný smysl. Ale Sára se podívala na starší ženu a zavrtěla hlavou.

"Mýlíš se. To není ta nejhorší věc."

Její hlas byl chraptivý a vázl jív hrdle.

Engril jí vrátila pohled, zmatená. "Co by mohlo být ještě horší než anihilace každého rozumného tvora na Úbočí?"

Sára zvedla obrázek, ukazující muže a ženu, bez jakékoli pochyby lidi, zachycené skrytým umělcem, aniž by si toho byli vědomi, jak shlížejí zpupně dolů na jijoánské divochy.

"Naše životy neznamenají nic," řekla a slova jí chutnala trpce na jazyku. "My jsme byli zatraceni už od té chvíle, kdy naši předkové rozseli své nezákonné sémě na tomto světě. Ale tito zde -" hněvivě potřásla papírem - "tito blázni jsou hudlaři v pradávné hře, o níž žádná lidská bytost nemůže vědět, jak ji správně hrát.

Oni provedou svou krádež a pak nás zabijí, aby se zbavili všech svědků jen proto, aby sami byli pak nějakým způsobem chyceni.

A až se to stane, tou pravou obětí bude Země."

Asx

Našli údolí nevinných.

Velice jsme se snažili to utajit, že ano, mé kruhy? Tak, že jsme je všechny poslali do jednoho vzdáleného údolí - glavery, lorniky, šimpanzy a zookiry. A také děti naší Šestky, které přišly na Shromáždění se svými rodiči ještě předtím, než ta loď pronikla do našeho života.

Běda, všechny snahy o utajení byly však marné. Robot z černé základny sledoval jejich teplou stopu lesem až k útočišti, které nebylo tak tajné, jak jsme doufali.

Mezi námi rádci nejméně překvapený vypadal Lester.

"Oni zcela jistě předpokládali, že se pokusíme ukrýt to, čeho si ceníme nejvíc. Museli vypátrat temně rudou žhavou stopu našich uprchlíků, ještě než se mohla rozptýlit do všech stran." Jeho posmutnělý úsměv vyjadřoval lítost, ale také respekt.

"To bych byl udělal i já, být na jejich místě."

Novoangličtina je zvláštní jazyk, ve kterém podmiňovací způsob dovoluje úvahy o nemožném ? la "mohlo by být". Když jsem se vžil do tohoto jazyka, já (uvnitř svého/našeho druhého poznávacího kruhu) jsem byl schopen porozumět Lesterovu výrazu nevrlého obdivu, ale pak jsem shledal, že to lze jen těžko přeložit mým/naším dalším já.

Ne, náš lidský rádce nezamýšlí žádnou zradu.

Jenom pomocí pronikavé empatie může se on/my naučit porozumět vetřelcům.

Ach, jenže našim nepřátelům se daří poznat nás daleko rychleji. Jejich roboti poletují nad kdysi tajnou roklí, podávajíce jim zprávy a zhotovujíce analýzy - a potom se snášejí střemhlav dolů, aby si sebrali nějakou tu buňku nebo vzorek tekutiny od poděšených lorniků nebo šimů. Dále od nás požadují, abychom jim poslali jednotlivce od každého druhu, prý ke studiu, a zajímají se rovněž o naše ústní tradice. Ti g'Kekové, kteří nejlépe znají zookiry, ti lidé, co pracují se šimy a qheueny, jejichž lornikové získávají medaile na slavnostech, tito domorodí experti musejí přijít a sdělit jim svoje prosté venkovské zkušenosti. Přestože vetřelci mluví o tom, že jim bude dobře zaplaceno (ozdůbkami nebo korálky?), je v těch jejich sladkých řečech i příměs donucování a hrozby.

Naše kruhy se zachvějí, když Lester se zadostiučiněním pronese:

"Musejí si teď myslet, že odkryli naše nejcennější tajemství."

"A ne?" zanaříká Nůž Ostrozrak a chňapne jedním svým spárem.

"Nejsou snad naše největší poklady ti, kdo na nás závisejí?"

Lester kývne. "Pravda. Jenže nikdy bychom je nemohli schovávat do nekonečna. Ne, když vyšší životní formy jsou přesně to, po čem vetřelci touží. Je to to, co čekají, že ukryjeme."

"Ale nyní, jestliže budou samolibí a spokojení, alespoň na chvíli, můžeme odvrátit jejich pozornost od dalších věcí, což je možná jistá výhoda, která nabízí nám - a našim potomkům - slabý paprsek naděje."

"Jak by to bylo možné?" zeptala se Ur-Jah, šedivá a ustaraná, potřásajíc svou černě pruhovanou hřívou. "Jak jste žíkal - čo můžeme ukrýt? Jim štačí jenom položit ty švé ohavné otážky a ti bežbožní roboti tam už běží a proniknou každé tajemství až do kopyt a srdce."

"Přesně tak," řekl Lester. "Takže nejdůležitější je odvrátit je od kladení těch pravých otázek."

Dwer

Jeho první bdělou myšlenkou bylo, že musí být pohřben zaživa. Že leží - střídavě se třesa zimou a pak zase sužován horkem - v nějaké zapomenuté kryptě, kam neproniká žádný sluneční paprsek.

Ale potom - otupěle se podivil - jaké místo z kamene bylo kdy cítit tak jako toto? Tak upoceně. Prostoupeno pravidelným, dusavým rytmem, pod nímž se vypodložená podlaha zdála vibrovat.

Stále ještě napůl při vědomí - s očními víčky tvrdošíjně zavřenými - si připomněl, jak někteří hooni zpívali o posmrtném životě, stráveném pozvolným hynutím uvnitř úzkého smrdutého prostoru a naslouchánímnekonečnému řevu příboje, tepajícímu pulsu vesmíru. V jeho pozvolna opadávajícím deliriu Dwerovi připadalo, že ho zřejmě stihl stejný osud. Přesto však bojoval, aby ze sebe setřásl zbytky spánku. Měl pocit, jako by nějací nepřátelští čertíci do něj dloubali ostrými nástroji, zaměřujíce se s obzvláštním potěšením na jeho prsty na rukou i na nohou, kde mu způsobovali palčivou bolest.

Postupně, jak stále víc zmateně vířících myšlenek se dostávalo do jeho mozkového centra, začínal si uvědomovat, že to lepkavé teplo není jedovatý ďábelský dech. To aroma mu bylo stále více povědomé.

Povědomé bylo i to neustálé vibrování, i když se zdálo výše nasazené, hrubší než jeho chraplavá verze, se kterou vyrostl, která pronikala do každého jeho nočního spánku, když byl chlapec.

To je vodní kolo. Jsem uvnitř hráze!

Křídová vůně udeřila do jeho nozder současně s upamatováním.

Qheuenská hráz.

Jeho probouzející se mysl si zobrazila qheuenský úl se zakřivenými místnostmi, nacpanými stvořeními s ostrými drápatými spáry a se zuby ostrými jako břitva, škrábající se jedno na okrunýřovaný hřbet druhého, oddělená pouze jednou tenkou zdí od vod kalného jezera. Jinými slovy, nacházel se v jednom z nejbezpečnějších a nejpovzbudivějších míst, jaké si jen mohl přát.

Jenže... jak? Poslední věc, co si vybavuju, je, že jsem ležel nahý ve sněhové bouři, napůl mrtvý, a žádná pomoc v dohledu.

Ne že by Dwer byl nějak zvlášť udivený, že je naživu. Vždy jsem měl štěstí, pomyslel si, i když myslet na to takhle bylo jako vyzývat osud. Každopádně s ním však Ifni zřejmě úplně neskončila, ne, když zde bylo stále ještě dost způsobů, jak ho zlákat dolů po cestách překvapení a osudu.

Vyžádalo si to několik pokusů, než se mu podařilo otevřít těžká neposlušná víčka. Nejdřív se mu místnost zdála matná a rozmazaná. Pak se dostavily slzy, které smyly mlhu a rozlišily neostré světlo - z jeho levé strany se zatřepetala záře plamene.

"Uh!" Dwer sebou škubl nazpět, když nad sebou spatřil nejasný tmavý stín. Potom se z něj vynořila masivní tvář se třpytícíma se očima a pootevřenou tlamou, v níž kmital jazyk mezi ostrými bílými zuby. Zbylá část tvora se vztyčila a v Dwerově zorném poli se objevila pružná malá postava, černě osrstěná, s hbitými předními čokoládově hnědými prackami.

"Ach... to jsi ty," povzdechl Dwer. Vlastní hlas mu připadal vyschlý a okoralý a škrábal ho v krku. Náhlé pohyby probudily záplavu pocitů, převážně nepříjemných, jak se postupně probouzela bolest nesčetných škrábanců, popálenin a modřin, z nichž každé kňučelo svůj příběh o hrubém zacházení a ubohosti. Podíval se znovu na tu šklebící se nooří potvůrku a doplnil předchozí myšlenku:

Vždycky jsem měl štěstí, dokud jsem nepotkal tebe.

Opatrně se posunul nazpět, aby se mohl jakžtakž posadit, a uviděl, že leží na hromadě kožešin, rozložených na pískové podlaze pokryté kousky kostí a krunýřů. Tato neuklizená změť kontrastovala se zbytkem malé komůrky - trámy, sloupy a panely, což vše se lesklo ve světle svíce, plápolající na bohatě vyřezávaném stole. Každý kousek dřeva v místnosti nesl jemné známky práce qheuenských zubů, od stropu až dolů k rohovým konzolám, vymodelovaným v krajkovitém, klamně silném filigránu.

Dwer pozvedl ruce. Jeho prsty pokrývaly bílé obvazy, na qheueny až příliš pečlivě ovázané. Pocítil váhavou úlevu, když napočítal do desíti a odhadl, že jejich délka je zhruba nezměněná - třebaže věděl, že kousnutí mrazu může někdy ukradnout špičky prstů, i když lékaři zachrání zbytek. Potlačil nutkání servat si obvazy zuby a zjistit, jak dalece jsou v pořádku.

Trpělivost. Nic, co uděláš nyní, již nezmění, co se stalo. Bodající jehličky mu sdělily, že je naživu a že jeho tělo teď svádí zápas o uzdravení. Bolest se tím stala o něco snesitelnější.

Odkopl stranou kožešiny, aby se podíval na nohy, které - díky Vejci - byly stále zde, i když prsty byly rovněž skryty pod bílými obvazy. Jestli zde ovšem ještě byly nějaké prsty. Starý Fallon chodil po mnoho let na lov ve zvláštních botách, poté, co se jednou zblízka setkal s mrazem a led změnil jeho nohy v beztvaré pahýly. Dwer si skousl ret, soustředil se a pokusil se prsty pohnout. Setkal se sice s určitým odporem, nicméně mohl jejich pohyb ovládat. Na jeho snahu reagovaly bodavou bolestí, která ho přiměla kroutit se a sykat, ale vydržel u toho tak dlouho, dokud ho do nohou málem nechytila křeč. Nakonec klesl nazpět, vyčerpaný, ale spokojený. Mohl kroutit prsty, tím nejmenším i tím největším na každé noze. Možná že byly nějak poškozeny, ale byl schopen normálně chodit i běžet.

Úleva se dostavila jako silná lihovina, stoupající mu do hlavy. Dokonce se i nahlas zasmál - čtyřmi krátkými, ostrými zaštěknutími, jež přiměla Blátošlapa udiveně zírat. "Tak co, dlužím za svůj život tobě? Byls to ty, cos vyrazil nazpět na Mýtinu a ňafal jsi o pomoc?" zakrákal.

Projednou vypadal Blátošlap zaražený, jakoby noor věděl, že se mu Dwer posmívá.

Hej, nech toho, řekl si Dwer sám k sobě. Podle toho, jak málo toho víš, by to dokonce mohla býti pravda.

Větší část z jeho ostatních zranění byla takového druhu, jaké zažil už mnohokrát předtím. Několik jich bylo zřejmě nutno zašít jehlou a nití, což bylo provedeno křížkovým, pečlivým stehem, prozrazujícím zběhlou ruku. Dwer zíral na

stehy a náhle tu ruku podle svých minulých zkušeností poznal. Znovu se zasmál, protože teď už nade vší pochybnost znal totožnost svého zachránce, podle stop, které zanechal na jeho vlastním těle.

Lark. Jak, pro všechno na světě, to mohl vědět?

Bylo nyní jisté, že se jeho bratrovi nějak podařilo najít třesoucí se skupinu mezi sněhovými závějemi a odtáhnout je všechny až k jedné z qheuenských svobodných držeb na vysočině. A jestliže jsem to přežil já, tak Rety určitě také. Je mladá, a jak ji znám, tak by asi přinejmenším ukousla smrti paži, kdyby si byla pro ni přišla.

Chvíli byl na rozpacích nad svraštělými bledými skvrnami na svých pažích a rukou. Pak si vzpomněl. Zlatá tekutina žíravého pavouka - někdo ji musel sloupnout z míst, kde se nalepila.

Tato místa stále cítil jaksi divně. Ne že by byla přímo necitlivá, spíš jakoby jaksi zakonzervovaná - jaksi otisknutá v čase. Dwera napadla bizarní myšlenka, že tyto kousky jeho masa jsou mladší, než byly předtím. Možná že dokonce na chvíli přežijí i jeho tělo, až ostatní jeho částí zemřou.

Ale teď ještě ne, Jeden z druhu, pomyslel si.

Je to přece ten žíravý pavouk, co zemřel. Už nikdy neukončí svou sbírku.

Připomněl si plameny, výbuchy. Raději bych se měl ujistit, že Rety a ten glaver jsou v pořádku.

"Nemyslím, že bys zaběhl pro mého bratra a přivedl mi ho, že ne," zeptal se nahlas noora, který mu jenom vrátil jeho pohled.

S povzdechem si Dwer přehodil kožešinu přes ramena a pak se opatrně vytáhl na kolena, přemáhaje novou vlnu bolesti. Larkovi by se určitě nelíbilo, kdyby si potrhal některé z těch jemných stehů, a tak vstával opatrně, jednou rukou se opíraje o nejbližší zeď. Když závrať pominula, posunoval se po patách k zdobenému stolu, odkud vzal svíčku v jejím hliněném kalíšku. Potom přišly dveře, nízký, široký otvor pokrytý závěsem z volně visících dřevěných latí. Musel se sehnout, aby se protáhl qheueny vytvarovaným portálem.

Černočerný tunel se svažoval nalevo i napravo. Zvolil levou šachtu, neboť se zdála nepatrně zvedat vzhůru. Ovšem, modří qheueni stavěli svá ponořená sídla se sobě vlastní logikou. Dwer obvykle zabloudil i v povědomé dolské hrázi, když si tam hrával na schovávanou s Čepelem a jeho kamarády.

Bylo to bolestivé a nešikovné, muset přesunovat většinu své váhy na paty. Brzy litoval umíněného popudu, který ho přiměl vstát ze svého rekonvalescenčního lůžka a vydat se takto kamsi nazdařbůh. Avšak už o pár dur později byla jeho umíněnost odměněna zvuky jakési rozčilené konverzace, které přinášela ozvěna odněkud zepředu. Dva mluvčí byli určitě lidé - muž a žena - zatímco třetí byl qheuen. Nikdo z nich nebyl Lark ani Rety, i když mumlavé úryvky hovoru, které zaslechl, zněly povědomě. A napjatě. Dwerova vypěstovaná lovecká vnímavost na silné pocity ho bodala téměř tak jako omrzlé prsty na nohou.

"...naši lidé jsou přirození spojenci. Vždycky byli. Vzpomínáte si, jak naši předkové pomohli vašim svrhnout tyranii šedých?"

"Tak jako můj lid přispěl na pomoc vašim, když urská lůza lovila venku všechny lidi, co nebyli v bibloské pevnosti? Tehdy, když naše nory poskytly přístřeší vašim pronásledovaným farmářům a jejich rodinám, dokud váš počet nevzrostl natolik, že jste se s nimi mohli dát do boje?"

Druhý hlas, vydechovaný ze dvou či více nožních otvorů, patřil zřejmě qheuenské matroně, usuzoval Dwer. Patrně paní této horské hráze. Úryvky hovoru, které vyslechl, se mu ani trochu nezamlouvaly. Sfoukl svíčku a šoural se dopředu za jemným záblekem světla, vycházejícím z nějakých dveří.

"Je to znovu to, co nyní ode mne žádáte?" pokračovala matriarcha zase jinou soustavou otvorů. Zabarvení jejího novoanglického akcentu se změnilo.

"Jestliže potřebujete útočiště v této úděsné bouři, pak já a moje sestry vám ho nabídneme. Pětkrát pět lidských usedlíků, našich sousedů a přátel, mohou přivést svoje děti a šimy a menší zvířata. Jsem si jistá, že ostatní jezerní matky v těchto kopcích udělají totéž. Budeme vás zde chránit, dokud vaši zločinní bratranci neodejdou nebo dokud nevyhodí tento dům svou všemocnou silou do vzduchu a jezerní vodu nepřimějí změnit se v páru."

Tato slova byla tak neočekávaná, tak mimo jakoukoliv spojitost s čímkoliv v Dwerově zamlženém mozku, že je nedokázal nijak pochopit.

Lidský muž zamručel. "A jestliže budeme od vás žádat více?"

"Myslíte tím snad naše syny? Pro jejich bezhlavou odvahu a ostré drápy? Pro jejich ozbrojené krunýře, tak pevné, a přece měkké jako sýr, když je krájí buyurská ocel?" Toto zasyknutí qheuenské matky bylo jako zvuk unikající páry z bublajícího kotle. Dwer v něm zachytil pět překrývajících se tónů, ze všech otvorů najednou.

"Toto je víc," poznamenala pak po pauze. "To je opravdu velice mnoho. A nože z buyurské oceli jsou jako šlehy měkkého boo ve srovnání s těmi novými věcmi, kterých se my všichni bojíme."

Dwer se přesunul kolem rohu, kde několik lamp ozařovalo tváře těch, které předtím slyšel mluvit. Zastínil si oči proti světlu, když oba lidé vstali - tmavý přísně vyhlížející muž středních let a statná žena asi o deset let mladší, se světlými vlasy přísně staženými nazpět z širokého čela. Qheuenská matrona se také napůl vztyčila, zvednouc při tom dvě nohy, aby předvedla záblesk mohutných drápů.

"Jakých nových věcí se to bojíte, ctěná matko?" zeptal se Dwer chraptivě. Obrátiv se k lidem, pokračoval: "Kde jsou Lark a Rety?" Zamrkal. "A byl zde... také glaver."

"Všichni jsou v pořádku. Poslali jsme je na Mýtinu, aby tam donesli informace," řekla qheuenka hvízdavě. "Než se úplně zotavíš, prokaž našemu jezeru poctu a zůstaň jako náš host. Jsem známá jako Břitvozubka."

Spustila zase svůj krunýř, až zaškrábal o podlahu.

"Dwer Koolhan," odvětil, pokoušeje o nešikovnou úklonu s pažemi zkříženými na hrudi.

"Jsi v pořádku, Dwere?" zeptal se muž a vykročil k němu. "Neměl bys být na nohou a tady."

"Řekla bych, že je to na kapitánu Koolhanovi samotném," poznamenala žena. "Máme si toho spoustu co říct, je-li

připraven."

Dwer na ně užasle zíral.

Danel Ozawa a... Lena Strongová.

Znal ji. Vlastně byli předem domluveni, že se setkají na Shromáždění. Něco, co mělo co dělat s tou hloupou turistikou.

Dwer potřásl hlavou. Ona použila slovo, podivné a znějící dost hrozivě.

Kapitán.

"Byla tedy svolána milice," řekl, vzteklý, že jeho mysl reagovala tak pomalu.

Danel Ozawa přikývl. Jako hlavní lesník pro Centrální oblast byl podle jména Dwerův šéf, i když ho Dwer kromě na Shromáždění téměř nevídal. Ozawa byl muž imponující svým intelektem, zástupce a zmocněnec Rady, kompetentní při rozhodování o záležitostech, týkajících se zákona a tradice. Pokud šlo o Lenu Strongovou, měla tato plavovlasá žena vhodné jméno. Bývala chotí jednoho menšího farmáře, dokud nespadl strom - nešťastnou náhodou, prohlašovala vždy - na jejího neschopného manžela, načež opustila svou domovskou vesnici, aby se stala jedním z předáků kočujících říčních dřevorubců.

"Nejvyšší stupeň pohotovosti," potvrdil Ozawa. "Všechny oddíly plně aktivovány."

"Co... všechny? Jen aby se pochytala malá banda soonerů?"

Lena zavrtěla hlavou. "To myslíš rodinu toho děvčete za Okraji? Těch se to ani zdaleka netýká."

"Tak tedy -"

Náhlá vzpomínka zaútočila na Dwera. Rozmazaný obraz vznášejícího se monstra, vyplivujícího plamenné střely. Zakrákal: "Ten létající stroj."

"Správně," přikývl Danel. "Jeden, s kterým ses setkal."

"Hlouposti. Pár horkých hlav asi vyhrabalo nějaké skladiště."

Všelijací snílci a povaleči se odjakživa honili za pověstmi a záhadami z říše bájí. Ne sutiny, ale ukryté a zapečetěné poklady, úmyslně zde zanechané odcházejícími Buyury. Dwer musel často shánět hledače, kteří zabloudili příliš daleko. Co když nějaká rozzlobená mladá urska skutečně objevila nějakou starobylou zbraň bohů? Mohla by ji možná nejdřív vyzkoušet na dvou osamělých lidech, polapených v bludišti žíravého pavouka, předtím, než by výrazněji dala průchod své nespokojenosti či nenávisti?

Lena Strongová se nahlas zasmála.

"Ach, on je opravdu kouzelný, Daneli. Jaká to úžasná teorie. Jenom kdyby to také byla pravda!"

Dwer zvedl ruku ke své hlavě. Vibrace lodního kola se náhle zdály namáhavé, nepravidelné. "Co? Co tedy je pravda?" zeptal se zkusmo a pak zůstal ohromeně zírat na výraz Ozawovy tváře. Starší muž odpověděl jen krátkým zablesknutím očí, obrácených k nebesům.

"Ne," zašeptal Dwer.

Cítil se jaksi podivně vzdálený, jakoby oddělený od svého těla.

"Když to všechno skončí, tak budu bez práce - ne?"

Oba lidé ho uchopili za paže, jak ho náhle opustilo všechno to, co ho až dosud udržovalo v činnosti, všechna síla, která ho vyburcovala z bezvědomí, a což vše mělo jediné jméno: povinnost.

Galaktikové. Tady na Úbočí, pomyslel, když ho odnášeli dolů chodbou. Tak tedy nakonec přišli. Soudný den.

Nedalo se zde nic víc dělat. Naprosto nic, co by znamenalo vůbec nějaký rozdíl.

* * *

Rádcové zřejmě nesouhlasili. Mysleli, že by snad osud mohl být ještě odvrácen nebo alespoň nějak změněn.

Lester Cambel a jeho pomocníci dělají plány, uvědomil si

Dwer příštího dne ráno, když se s oběma lidmi setkal znovu, tentokrát na břehu lesem olemovaného horského jezera. Dokonce i na hrázi rostly stromy, změkčující její ladný obrys a pomáhající začlenit stavbu pevně do krajiny. Natažený na úhledné dřevěné lavici, usrkával Dwer chladný nápoj ze šálku z urského skla a pozorně sledoval oba vyslance, kteří byli posláni až sem, aby ho našli.

Vůdcové pozemské rasy zcela jistě hráli komplikovanou, mnohovrstevnou hru - vyvažujíce své vlastní druhové zájmy proti zájmu Pospolitosti jako celku. Upřímná a otevřená Lena Strongová se zdála nezatížená touto dvojakostí, ne tak ale Danel Ozawa, který vysvětlil Dwerovi různé reakce jiných ras vůči faktu, že vetřelci byli lidé.

Přál bych si, aby tu byl Lark zůstal. Mohl by v tom všem najít smysl. Dwer se stále ještě cítil zmatený, dokonce i po celonočním zotavujícím spánku.

"Pořád tomu nerozumím. Co dělají tady, ve Druhé galaxii, lidští dobrodruzi? Myslel jsem, že pozemšťané byli hrubá, ignorantská cháska, dokonce i v jejich vlastní malé části Čtvrté galaxie?"

"Proč jsme tady my, Dwere?" opáčil Ozawa. "Naši předkové přišli na Jijo jen asi deset let poté, co si osvojili hvězdný pohon."

Dwer pokrčil rameny. "Byli to sobečtí bastardi. Ochotní ohrozit třeba i celou svou rasu, aby si našli místo, kde by se jim dařilo."

Lena zafuněla a pokrčila nos, ale Dwer držel svou bradu vzhůru.

"Nic jiného nedává smysl."

Naši předkové byli na sebe zaměření darebáci - to kdysi řekl Lark.

"Ty nevěříš příběhům o perzekuci a útěku?" zeptala se Lena. "O potřebě ukrýt se, nebo zemřít?"

Dwer znovu pokrčil rameny.

"Co g'Kekové?" zeptal se Ozawa. "Jejich předkové mluvili o perzekuci. Teď se dovídáme, že jejich rasa byla

vyvražďována aliancí Dědiců. Musí dojít ke genocidě, aby přesvědčivě ospravedlnila nějaký exodus?"

Dwer odvrátil pohled. Nikdo z g'Keků, které on znal, nebyl zavražděn. Měl snad oplakávat miliony, které byly zabity už dávno a daleko odtud?

"Proč se na to ptáte mě?" zamumlal podrážděně. "Záleží na tom, co já udělám? Může to vůbec něco změnit?"

"Záleží na tom." Danel se naklonil dopředu. "Tvůj bratr je vynikající člověk, ale je to heretik. Sdílíš jeho víru? Myslíš si i ty, že tento svět by byl lepší, kdyby nás tu nebylo? Měli bychom vymřít, Dwere?"

Viděl, že ho zkoušejí. Jako špičkový lovec mohl být cenným přínosem pro milici - kdyby se mu mohlo věřit. Dwer přímo na sobě cítil jejich oči, pozorující, odhadující, vážící.

Bezpochyby byl Lark hlubší, moudřejší muž než kdokoliv jiný, koho Dwer znal. Jeho argumenty měly smysl, když vášnivě mluvil o hodnotách vyšších než pouhá zvířecí reprodukce - určitě víc smyslu než Sářin podivný zápal pro základní matematiku. Dwer od něj věděl z první ruky, které druhy jsou před vyhynutím - ztráta něčeho krásného, co už nikdy nebude možné obnovit.

Možná by Jijo opravdu byla lepší, kdyby byla ponechána v klidu, podle původního plánu, nerušená nikým.

Nicméně, Dwer znal své vlastní srdce. Chtěl se jednou oženit, až by našel vhodnou partnerku, a zplodit tolik dětí, kolik by mu jeho žena a rádcové dovolili, a jako omamující víno pít lásku, kterou by mu dávala jeho rodina oplátkou za jeho oddanost.

"Budu bojovat, jestli je to to, co ode mě žádáte," řekl tiše, snad trochu zahanbený, že si to musel přiznat. "Jestliže to je to, co potřebujeme k přežití."

Žena spokojeně zabručela a stroze přikývla. Danel lehce povzdechl.

"Boj nemusí být nutný. Tvé vojenské povinnosti mohou převzít jiní."

Dwer se posadil. "Kvůli tomuhle?" Ukázal na obvazy na svých nohou a na levé ruce. Na pravé byl obvaz už pryč, což ukázalo, že prostředník už není tím nejdelším prstem; trochu nepříjemná, ale nějak nemrzačící amputace, již se hojící pod krustou traekijské léčivé masti.

"Brzy budu na nohou a v pořádku a tak dobrý jako vždycky."

"S tím já počítám," přikývl Ozawa. "My tě potřebujeme pro něco obtížnějšího. Ale než ti to vysvětlím, musíš přísahat, že to nikdy nepovíš ani živé duši, zvlášť ne tvému bratrovi."

Dwer zůstal na muže zírat. Kdyby to byl někdo jiný, byl by se snad pohrdlivě zasmál. Ale on Ozawovi věřil. Ať už Dwer měl svého bratra rád jakkoliv, Lark byl především a beze vší pochyby heretik.

"Je to pro dobrou věc?" zeptal se nejistě.

"Já tomu věřím," odvětil starší muž s očividnou upřímností.

Dwer si nešťastně povzdechl. "Tak tedy dobrá. Poslechněme si, co máte v úmyslu."

Asx

Cizinci požádali, aby mohli vidět šimpanzy, a pak nad nimi žasli, jako by předtím nikdy nic podobného neviděli.

"Vaši šimové nemluví! Proč?"

Lester se uchýlil k mystifikaci. Ovšem, šimpanzi ovládají znakovou řeč. Ale byly jim snad přidány další schopnosti od té doby, co Archa uprchla na Jijo?

Zdá se, že vetřelci se nedají ovlivnit Lesterovými vytáčkami, a zřejmě tak i někteří z našich druhů ze Šestky. Poprvé já/my vnímáme cosi skrytého, utajovaného ve způsobech mého/našeho lidského kolegy. On ví víc, než říká nahlas. Ale naši zpitomělí rewqové stále odmítají odhalit něco více.

Toto není jediné, co nás trápí. Qheueni odmítají dále mluvit o lornicích. Naši g'kekští bratranci jsou zdrceni zprávou, že jsou poslední svého druhu. A my všichni jsme zděšeni, když vidíme, jak se roboti cizinců vracejí na základnu, naložení omámenými, spícími glavery, unesenými ze vzdálených stád k rozborům, k nimž jsme našim hostům půjčili všechny ty kdysi k zábavě sloužící pavilony.

"Je toto návrat nevinnosti, slíbený ve Svitcích?" ptá se Ur-Jah a pochyby odkapávají jako páry z jejího sklonění tlamy. "Jak by mohlo povstat požehnání na základě zločinu?"

Kdybychom se jenom mohli zeptat glaverů. Je to to, co chtěli, když zvolili Cestu Vykoupení?

Lark

"Ale podívejme, koho to tu máme. Jsem překvapená, že máš tu drzost se tu vůbec ukázat."

Úšklebek na tváři cizí ženy se náhle zdál jak plachý, tak i škádlivý. Svlékla si elastické rukavice a obrátila se od glavera ležícího na laboratorním stole s dráty v lebce. Bylo zde několik velkých stolů na kozách, kde lidé, g'Kekové a urské pracovnice se skláněli pod jasnými, chladnými lampami, vykonávajíce rutinní úkoly, kterým byli naučeni, a pomáhali svým zaměstnavatelům testovat vzorky zvířat, shromážděné z různých typů jijoánských ekosystémů.

Lark shodil u vchodu svůj batoh. Nyní ho znovu zvedl. "Když chcete, tak zase půjdu."

"Ne, to ne. Prosím, zůstaň." Ling ho gestem vybídla dál do laboratorního stanu, jenž byl přemístěn na chráněné lesní místo hned tu noc, co Lark viděl krásnou vetřelkyni naposled a co černá stanice samotná byla pohřbena pod hromadou hlíny a polámaných rostlin. Hlavní příčina toho všeho byla ještě stále nejasná, ale Larkovi nadřízení si nyní mysleli, že to muselo mít něco společného s násilným zničením jednoho z cizích robotů. Událost, jíž musel být jeho bratr svědkem z první ruky.

Pak zde byla výpověď Rety, děvčete z oblasti za horami, podepřená existencí jejího pokladu, podivného kovového stroje, který kdysi vypadal jako nějaký jijoánský pták. Byl to snad buyurský relikt, jak se někteří domnívali? Jestliže ano, tak proč by měl takový malý přístroj znepokojovat mocné vetřelce? Ledaže by byl něco jako špice rudého qheuenského krunýře, na první pohled nevinná věc, škrábající se přes písečnou dunu, ale část něčeho mnohem většího, než se zdálo?

"Pták" ležel teď v jeskyni, bezhlavý a němý, ale Rety přísahala, že se předtím pohyboval.

Lark dostal rozkaz vrátit se nazpět na Mýtinu ještě předtím, než jeho bratr mohl ten příběh potvrdit. Věděl, že o něj nemusí mít starost. Danel Ozawa byl kvalifikovaný natolik, aby dokázal ošetřit Dwerova zranění. Nicméně však hluboce nesouhlasil s povolávacím rozkazem.

"Budete mě potřebovat k další expedici?" zeptal se Ling.

"Po tom, cos mně posledně utekl? Našli jsme lidské stopy, když jsme se konečně dostali tam, kde byl zničen náš robot. To tam jsi utíkal? Zajímavé, jak jsi věděl, kam jít."

Přehodil si batoh přes ramena. "Dobrá, když mě nepotřebujete, tak -"

Přejela si rukou tvář. "Oh, to nic. Pojď dál. Tady je spousta práce, máš-li zájem?"

Lark se pochybovačně zadíval na laboratorní stoly. Z jijoánské Šestky zde byli zaměstnáni příslušníci všech tří ras, které se vyznačovaly dobrou koordinací očí a rukou. Venku pracovali také i hooni a qheueni pro cizince, jejichž nejobyčejnější tretky znamenaly nepředstavitelné bohatství pro primitivní divochy. Jen traekiové nebyli mezi skvrnitými stany vidět, protože prstencoví tvorové zřejmě dělali vetřelce nervózní.

Sipahijská práce. To byl pohrdavý výraz, jejž použila Lena Strongová, když doručila Larkovi do Břitvozubčiny hráze nové příkazy. Starý pozemský termín, označující tak domorodce, lopotící se pro mocné návštěvníky a placené za to.

"Ach, nedívej se tak kysele." Ling se usmála. "Zasloužil by sis, abych tě přidělila třeba barvit nervovou tkáň nebo vyházet lopatou hnůj z dlouhorypčích ohrad... Ne, stůj." Popadla Larka za paži. Všechny známky žertování z její tváře zmizely. "Promiň. Opravdu jsou zde věci, o kterých si s tebou chci promluvit."

"Je zde Uthen." Ukázal na vzdálenější konec stanu, kde jeho přítel biolog, velký qheuenský samec s břidlicově šedým krunýřem, živě diskutoval s Rannem, jedním z cizích mužů, vysokým a mohutným v těsně přiléhající uniformě.

"Uthen zná neuvěřitelné detaily o spřízněnosti různých druhů."

Ling kývnutím vyjádřila svůj souhlas. "To není snadné na planetě, která byla už po celé eony infikována cizími druhy zhruba každých dvacet milionů let. Vaše tradice je působivá, vzhledem k vašim limitům."

Měla vůbec nějakou představu o tom, jak daleko jijoánská "tradice" ve skutečnosti zachází? Zatím mu rádci ještě nepovolili předvést jeho detailní tabulky a Uthen musel vytáhnout všech svých pět nohou, spolupracujících právě natolik, aby si uchoval rovnováhu. A přece se cizinci zdáli snadno zaujati i načrtnutými záblesky místního důvtipu, což pouze prokazovalo, jak nízké byly jejich předpoklady.

"Děkuju," zamumlal Lark. "Moc děkuju."

Ling povzdechla a nakrátko odvrátila své tmavé oči. "Co je, nemůžu dnes říct nic správně? Nechtěla jsem tě urazit. Je to jenom... podívej, co kdybychom se pokusili vymazat to, co bylo, a začali znovu, ano?"

Napřáhla k němu ruku.

Lark se na ni jen díval. Co se od něj čekalo, že teď udělá?

Její levá ruka uchopila jeho pravé zápěstí. Pak její pravice sevřela jeho.

"Říká se tomu potřást rukou. Používáme to, abychom to mu druhému dali najevo respekt, přátelské pozdravení nebo souhlas."

Lark zamrkal. Její stisk byl teplý a pevný, dlaň poněkud vlhká.

"Ach, ano... já jsem če - slyšel jsem o tom."

Pokusil se jí stisk oplatit, ale vyvolalo to v něm pocit tak zvláštně podivný a téměř erotický, že ji pustil dřív, než se ona zdála očekávat. Cítil že mu hoří tváře.

"Je to obvyklé gesto?"

"Velmi obvyklé, jak jsem slyšela. Na Zemi."

Tys to slyšela? Lark se chytil jejího výroku a věděl, že to začalo nanovo - jejich hra na narážky a odhalení, vzájemné zkoumání a pátrání po stopách a nevyřčených souvislostech.

"Můžu předpokládat, proč jsme na Jiju od tohoto zvyku upustili," poznamenal. "Ursové by to nenáviděli; považují své ruce za něco ještě intimnějšího než své genitálie. Hooni a qheueni by nám rozdrtili ruku a my bychom zase rozmačkali úponek každého g'Keka, který by to zkusil."

V prstech cítil brnění. Odolal naléhavému popudu podívat se na ně.

Definitivní čas změnit téma.

"Takže," řekl, pokoušeje se o nezúčastněný tón rovného s rovným, "vy jste nebyla nikdy na Zemi?"

Zvedla jedno obočí. Pak se zasmála. "Ach, já jsem věděla, že tebe bychom nemohli najmout jen za hrstku ponižujících hraček. Neměj starost, Larku, ty budeš placen v odpovědích - na konci každého dne. Až si ovšem na ně vyděláš."

Lark si povzdechl, i když toto uspořádání neznělo vlastně až tak neuspokojivě.

"Výborně. Tak mi řekněte, co chcete vědět."

Asx

Každý den se ze všech svých sil snažíme urovnávat vření mezi našimi frakcemi, od těch, co naléhají, abychom s našimi nevítanými hosty spolupracovali, až k těm druhým, hledajícím prostředky, jak je zničit. Dokonce i já/my sami bojujeme

mezi těmito dvěma alternativami.
Žít v míru se zločinci nebo bojovat proti neporazitelným.
Prokletí nebo vyhlazení.
A naši hosté se nás stále vyptávají na jiné návštěvníky! Viděli jsme nedávno jiné cizince spouštět se z oblohy? Jsou zde někde další buyurská sídla, o nichž jsme jim ještě neřekli? Sídla, kde se ukrývají starobylé stroje, stále aktivní, schopné energické akce?
Proč tato umanutost? Určitě musejí vědět, že my nelžeme - že nevíme nic víc, než co jsme už řekli.
Nebo je to snad pravda, mé kruhy? Sdílelo všech Šest své vědomosti stejným dílem s Pospolitostí, nebo existují nějaké zamlčené informace, potřebné pro všechny?
To, že jsem schopen připadnout na něco takového, je jenom další důkaz toho, jak hluboce jsme upadli, my nehodní, opovrženíhodní sooneři. My, kdo však ještě určitě nedosáhli dna hlubiny, kam až můžeme spadnout.

Rety

Uvnitř malého, ošumělého stanu, vztyčeného v hustém hájku a skrytého před výzkumnou stanicí, Rety sebou vztekle hodila na rákosovou rohož, bušíc do ní oběma pěstmi.
"Smraďoši. Prašiví shniloši s prohnilými panděry. Prašivci, prašivci, prašivci!"
Měla dobrý důvod mlátit kolem sebe. Naplňovala ji sebe lítost z urážky a potupy. Ten lhář Dwer jí řekl, že rádcové jsou hodní a moudří. Ale ukázali se jako naprostí hulváti.
Ach, na začátku ne. Nejdřív její naděje vyrazila vzhůru jako gejzír tam doma, v kouřících Šedých kopcích. Lester Cambel a ti ostatní se zdáli tak laskaví, když ji uklidňovali z její hrůzy, že bude trestána za zločin svých prarodičů, kteří se kdysi odkradli na východ, za zakázané hory. Dokonce ještě předtím, než ji začali vyslýchat, poskytli jí lékařské ošetření na její škrábance a popáleniny. Vůbec ji nenapadlo, aby se bála nepovědomých g'Keků a traekijských mediků, kteří vylučovali kapky přilnavých emulzních tekutin a pak užili jakousi pěnu, aby zbavili její hlavu parazitů, kteří ji sužovali tak dlouho, co si jen pamatovala. Dokonce jim dokázala i prominout, když zmařili její naději, že jí vyléčí jizvy na tváři. Očividně existovala určitá hranice, kterou ani Úbočané nedokázali překročit.
Od chvíle, kdy ona a Lark vkročili na Mýtinu Shromáždění, zdál se každý očividně hrozně rozrušený a zmatený. Nejdřív si Rety myslela, že je to kvůli ní, ale brzy jí bylo jasné, že pravou příčinou toho všeho jsou návštěvníci z oblohy!
Nevadí. Stále to bylo jako přijít domů. Jako by ji vítalo objetí rodiny mnohem větší a příjemnější než malá špinavá tlupa, kterou znala po celých těch hrozných čtrnáct let.
Přinejmenším tak to cítila aspoň na chvíli.
Do té zrady.
Dokud ji rádcové opět nezavolali do svého pavilonu a nesdělili jí své rozhodnutí.
"Za to všechno může Dwer," mumlala si později, hýčkajíc si svůj hněv a rozčarování. "On a ten jeho prašivý bratr. Kdybych se tak jen mohla ztratit někde tady v horách, aby mě nikdo neviděl. Nikdo by mě v tomhle bengálu ani nezahlíd." Rety neměla jen jasnou představu, co by udělala potom. Starší tam doma nemluvili nijak jasně o Úbočí ve svých starých, z generace na generaci předávaných příbězích. Snad by se mohla udělat užitečnou pro nějakou vzdálenou vesnici jako zálesák a lovec. Ne za jídlo - toho měli Úbočané ažaž - ale za měkké kožešiny, které by třeba zdržely městské lidi od přílišného vyptávání, odkud je.
Ještě doma, v Šedých kopcích, jí takové sny pomáhaly překonat lopotné a mučivé dny. Nicméně, asi by nikdy nenašla odvahu, aby utekla od svého ubláceného klanu, nebýt toho krásného zářivého ptáka.
A teď jí ho rádcové vzali.
"Jsme ti vděční za tvoji zásluhu na tom, že jsme získali tento záhadný div," řekl jí Lester Cambel ani ne před hodinou, okřídlenou věc roztaženou před sebou na stole. "Ale zatím nám do toho přišlo něco hrozně naléhavého. Doufám, že pochopíš, Rety, proč je tak nutné, aby ses vrátila."
Vrátit se? Nejdřív si nemohla připustit, že tomu rozumí. Byla úplně omráčená a on zatím žvanil pořád dál.
Vrátit se?
Zpátky k Jassovi a Bomovi a k jejich nadutým způsobům? K dalšímu nekonečnému týrání od těchhle velkých, silných lovců? Co se pořád vychloubali po táboře malými, zvrhlými triumfy, které se každým opakováním stávaly stále nadsazenější? K těm zlým blbečkům, kteří používali v ohni opálenou hůl k trestání každého, kdo se jim opovážil odmlouvat?
Vrátit se tam, kde matky bezmocně pozorovaly, jak polovina jejich miminek chřadne a umírá? Tam, kde na tom sotva záleželo, protože nové děti přicházely stále, stále a stále, dokud jsi nevyschla a nezemřela stářím, ještě dokud ti nebylo čtyřicet? Vrátit se k tomu hladu a špíně?
Lidský rádce mumlal slova a fráze, o nichž předpokládal, že zní konejšivě, jemně a logicky. Ale Rety ho přestala poslouchat.
Oni ji chtěli poslat zpátky ke klanu!
No, možná by to mohlo být i fajn, uvidět Jassovu tvář, až by vkráčela do tábora, oblečená a vybavená všemi těmi divy, co Šestka mohla nabídnout. Ale co potom? Zůstala by znovu odsouzená k tomuto hroznému životu.
Nechci se vrátit. Nechci!
S tímto rozhodnutím se Rety obrátila, vytřela si oči a začala uvažovat, co dělat.
Mohla by se pokusit utéct odtud pryč a pak někde požádat o přístřeší. Obíhaly pověsti, že v Šestce nejsou vzájemné

vztahy tak docela, jak by měly být. Prozatím poslechla Cambelův příkaz a nikomu neřekla, odkud je. Ale ráda by věděla - mohly by nějaké urské nebo qheuenské kliky platit za informace? Nebo pozvat ji, aby žila mezi nimi?

Říká se, že ursové někdy nechají člověka jet na svém hřbetě, když je ten člověk dost lehký a dost cenný.

Rety si zkusila vybavit život mezi cválajícími klany, toulajícími se odvážně a volně po otevřených pláních, s větrem provívajícím jí vlasy.

A co tak jít na moře s hoony? Byly tam ostrovy, na něž dosud nikdo nevkročil, a létající ryby a hory z ledu. Co za dobrodružství by se tam dala zažít! Pak tady byli také traekiové v močálech...

Náhle dostala nový nápad. Zjevila se jí další, jiná možnost, tak jako na dlani. Tak úžasná a ohromující, že po několik dalších dur jenom klidně ležela a konečně uvolnila své zaťaté pěsti. Nakonec se posadila, uvažujíc se stále rostoucím vzrušením o této možnosti, tak značně přesahující každou jinou ambici, kterou kdy měla.

Čím víc o tom přemýšlela, tím víc se jí to začínalo zamlouvat.

XI.

KNIHA O MOŘI

Zvířatům nezáleží na rase, klanu nebo filozofu.
Ani na kráse, etice nebo investování do věcí, které dlouho nepřetrvají jejích život.
Vše, na čem záleží, je jejich já.
Druhové, potomci nebo společenstvo úlu, ti všichni nabízejí kontinualitu já.
Dokonce i altruismus milujícího zvířete má hluboké kořeny, založené na zájmech jeho já.
Rozumní tvorové nejsou zvířata.
Loajalita vede dokonce i sobě nepříbuzné egoisty k věcem jemnějším, abstraktnějším
než pouhá kontinualita nebo jejich já.
Ke kráse, etice nebo investicím
do plodů, co ty a já nikdy nebudeme sklízet.
Jestliže hledáš cestu dolů, dlouhou cestu k vykoupeni - jestli chceš druhou šanci, jako rozhřešení
tvého zármutku a trápení - hledej tu cestu, která se vrací k půdě a přináší zapomnění rasy, klanu či filozofie.
Ale dej si pozor! Ať tě ta cesta nezavede příliš daleko.
Zachovej víru v něco většího, než jsi ty.
Dej si pozor, abys nepokračoval
v posedlosti sebou samým.
Pro ty, kdo ochutnali vakuum a hvězdný prach, tato cesta vyvolává mylný dojem zatracení.

Svitek o Vykoupení

Vypráví Alvin

Ostatní teď spí. Je pozdě, ale já to chci ještě dostat na papír, protože, jak to vypadá, budeme mít čím dál tím více práce a já nevím, kdy budu mít další příležitost.

Včera jsme znovu sešli dolů z hory, naložení vším možným nářadím, jež nám půjčila Uriel kovářka - tolik vynikajících věcí, že jsme se cítili oproti našim původním skromným plánům úplně ohromení.

Jen si pomyslete, že jsme byli ochotni svěřit své životy nějakému takovému krámu, co jsme napřed navrhovali!

Uriel už rovněž poslala vzkazy našim rodičům, krasopisně napsané na hrubém tkanivovém papíře a zapečetěné svou pečetí rádkyně Pospolitosti. Takže není moc Huckiných nebo mojich lidí, co by si troufli nás nějak zastavit.

Ne že bych se nějak zvlášť těšil, až se s nimi setkám, to rozhodně ne. Co jim říct? "Nazdar, tati. Budu teď tak jako v té knize Dvacet tisíc mil pod mořem! Vzpomínáš si, jak často jsi mně jí četl, když jsem byl malý?"

Vzpomínám si teď, jak ten příběh skončil pro kapitána Nema a jeho podmořskou posádku, a v duchu můžu vidět, jak Yowg-wayuo lituje, co se to ze mne stalo za napodobitele. Jestli se se mnou otec kvůli tomu začne hádat, tak použiju jiný jazyk než novoangličtinu, abych ukázal, že jsem si to opravdu promyslel několika způsoby. Tato expedice je něco víc než dětská posedlost udělat něco hrdinského, co by proslavilo naši vesnici a naši rasu. Já a ostatní se chystáme dělat dějiny. Je důležité, aby se toho také účastnil hoon, od prvního nápadu až ke konečné realizaci, aby to už provždy všem zůstalo v paměti.

* * *

Když se už jednou rozhodla, uvedla Uriel události rázně do chodu. Kleštík vyrazil ještě ten samý den, kdy proběhl Zizův vlening, a vzal nově vytvořeného traekiho s sebou do svého domovského úlu, aby se adaptoval v přílivových bazénech jižně od Wuphonu. Kleštík chce také využít kovářčiny autority, aby najal pár bratranců s rudými krunýři, aby mu pomohli přitáhnout dřevěný trup batu na místo setkání dole u Riftu. My ostatní tam přijedeme po souši na vozech se zásobami.

Potápěcí zkoušky začnou už za pět dní!

Pokud se jednalo o místo, volba byla jednoznačná. Je jenom jedno místo, kde se hluboký vodní příkop Žumpy zarývá do pobřeží jako ostří kosy. Kde z něj vybíhá hluboká trhlina, členící se do ostře zařízntutých kaňonů, jež směřují dál až k Poslední skále. Tím, že z její převislé římsy spustíme rameno jeřábu, nebudeme si muset ani najímat nějakou loď.

Je to docela úleva, že bylo konečně rozhodnuto. Dokonce i Huck připouští, že kostky jsou vrženy, přijímajíc osud s podrážděným pokrčením dvou svých očních stopek.

"Přinejmenším budeme u hranic právě tam, kde jsem rozhodně chtěla být. Až s tím skončíme, Uriel nám bude zavázána. Bude nám muset napsat povolení k překročení Čáry a návštěvě buyurských ruin."

Existuje jedno novoanglické slovo - umanutost - které, když ho přeložím do galaktické Šestky, vychází jako umíněnost. Což je dalším příkladem, proč lidská řeč nejlépe vystihuje naši kamarádku Huck.

My všichni, dokonce i Ur-ronn, jsme nemálo překvapeni, jak Uriel tak najednou přímo plýtvá svými zdroji na naše "malé dobrodružství".

Mluvili jsme o kovářčině výbuchu vstřícnosti i během našeho posledního večera na Mount Guennu, po dlouhém dni stráveném balením dopravních klecí a kontrolou inventárních seznamů, a právě jsme čekali, až dostaneme všechno zbývající vybavení, abychom se už mohli někam uvelebit na noc.

"Muší to mít něčo špoločného š těmi hvězdnými loděmi," řekla Ur-ronn a zvedla čenich ze svého slaměného kavalce.

Huck obrátila dvě oční stopky k Ur-ronn, nechávajíc jednu zabořenou do svého ohmataného výtisku Hradu lorda Valentina. "Nezačínej s tím zase! Co, pro všechno na světě, by mohl mít společného náš pitomý malý podmořský výlet s galaktickými křižníky, co přicházejí na Jijo? Nemyslíš, že Uriel by mohla mít na mysli něco mnohem důležitějšího?"

"Ale Gybz žíkal, pšed týdnem -"

"Proč si jenom nepřiznáš, žes Gybze špatně slyšela? Přece jsme se ho ptali dnes znovu, a ten traeki si nevzpomíná, že by nějaké vesmírné lodě viděl."

"Ne tenhle traeki," opravil jsem ji. "Neměli jsme nikdy možnost zeptat se na to Gybze, ještě před vleningem. Teď je to Tyug, kdo říkal, že se na to nepamatuje."

"Tyug, Gybz. Ten rozdíl nemůže být zas tak velký. Dokonce ani vlenovaný traeki by určitě nemohl něco takového zapomenout."

Nebyl jsem si tím tak jistý. Traekijský paměťový vosk může být dost choulostivá látka, jak jsem slyšel.

Ale znova, já jsem si stěží kdy tak jistý něčím, jako si je Huck jistá vším.

Ovšem, byla zde ještě jedna další osoba, které jsme se mohli zeptat, ale hádal jsem, že tím úkolem uložit vybavení do lodě a projít plány nás prudká stará kovářka chtěla nějak zaměstnat, abychom se na to moc nevyptávali. Spíš by se hodil výraz zastrašit, i když si tím nejsem příliš jist, protože píšu při světle svíčky a nemám zde svůj příruční slovník.

Během posledních pár dnů se Uriel místo svých obvyklých povinností věnovala hovorům se svým lidským hostem a obsluze své drahocenné haly s disky a nás zaplavovala spoustou detailů, na něž jsme v těch dlouhých měsících, kdy jsme plánovali své podmořské dobrodružství, vůbec nepomysleli - vždyť tehdy to byla pořád ještě cesta, o níž nikdo z nás ve skutečnosti nepředpokládal, že se kdy uskuteční. Ve všem tom shonu kolem nikdy jaksi nebyl příhodný čas položit další otázky. Nebo jinak Uriel hned dala jasně najevo, že některé věci se nás netýkají.

Jednou jsem se zkusil zeptat na všechny změny, jež udělala v našem původním plánu.

"Vždy jsme počítali s tím, že začneme s výzkumem mělčin nedaleko domova. Pak že všechno vyhodnotíme a provedeme potřebné opravy, než se pokusíme potopit v hlubší vodě ze člunu. Počítali jsme, že půjdeme dolů tak deset až dvacet sáhů. A vy teď mluvíte o třiceti, a hned na začátku!"

"Tšičet šáhů není tak moč," zamítla to Uriel s odfrknutím. "Ano, já šouhlašim, že vaše štálé vžduchové čirkulátory na to nebudou štačit. Proto jšem nahradila váš štálý šystém tím nejlepším, čo jšem měla k dišpožici. Také vaše původní těšnění by nevydrželo. Pokud še týká trupu, ten je dobrý."

Nemohl jsem si pomoct a musel jsem jen žasnout - odkud vzala všechno to vybavení? Nepočítali jsme, že budeme například potřebovat regulátor tlaku plynu. Dobře že nám Uriel ukázala naši chybu a náhodou měla na skladě jeden báječný, ručně zhotovený. Avšak proč ten jeden vůbec měla? Proč by měl kovář z guennského vulkánu zrovna potřebovat něco takového?

Huck připustila, že to nijak nemůže škodit, mít za sebou Uriel s jejím vlivem. Vůbec celý ten podnik byl částečně zahalen závojem tajemství.

"Všechno še vyjašní, až še doštaneme ke Škále, a všechno je pšipraveno, aby to fungovalo. Já šama žkontroluji vybavení, a pak vyšvětlím, čo vy uděláte pro mě."

Kromě jednodenních cest do Wuphonu, Uriel sotva kdy opustila svou huť. Nyní chtěla tedy strávit mimo ni dva týdny, aby s námi sdílela naše dobrodružství? Nikdy v životě mě ještě žádná zpráva tak nešokovala jako tahle - stejně tak uklidňující a stejně tak i hrozivá. Snad i můj literární jmenovec pociťoval totéž, když při prozkoumávání hlubokých katakomb pod Diasparem našel cosi nepředstavitelného - tajemný tunel vedoucí do dalekého Lysu.

Takže jsme tedy všichni, Huck, Ur-ronn i já, balili a připravovali se vyrazit hned ráno na náš hrdinský čin, který nás měl buďto proslavit, nebo zabít. I když před tím tu bylo ještě něco, o co jsme se museli postarat. Čekali jsme až do noci, usazení nahoře na Mount Guennu, až už sluneční světlo přestalo zakrývat ty stovky chytrých nebeských světel a nezanechalo po sobě nic, co by mohlo soupeřit s lávovými jezírky a žhnoucími výhněmi. Vědra na rudu a odlévací pece utichly a dělníci odložili své nářadí. Brzy po večeři zaznělo sedmero úderů gongu, svolávající urské dělnice k vykonání jejich rituální očisty, ještě než se uloží ke spánku.

Ur-ronn se vůbec nelíbilo potloukat se venku v této hodině - a kterému ursovi také ano? - ale věděla, že není jiná možnost. Tak jsme se vydali na cestu, jeden za druhým, ze skladiště, kde nás Urdonnol ubytovala, snažíce se najít cestu v temnotě bez pomoci lamp. Huck vedla, dvě oční stopky natažené dopředu, jak se rychle zatáčela po svažující se kamenné rampě. Oči, otočené dozadu, se zdály zazářit na nás pokaždé, když projela pod nějakým větracím otvorem a

ony zachytily odlesk měsíčního světla.
"Tak pojďte, vy hastroši! Jste tak jekí pomalí!"
Ur-ronn zamumlala: "A kdo nešl pšeš kamenné pole čelé tši dny ji, když jšme šli probádat Yootilské ješkyně? Požád mám ještě od špič jejích kol jižvy na bočích."
Přehánění. Dobře vím, jak tuhá je urská kůže. Nicméně Huck má svůj způsob, jak si určité věci připomenout jenom tehdy, kdy se jí to zdá vyhovující.
Musela se však zastavit a počkat v místech, kde se křižovaly jednotlivé sekce, a netrpělivá a nabručená nechala Ur-ronn, aby ukazovala cestu.
Brzy to mělo za následek, že jsme se vymotali z bludiště podzemních chodeb a následovali jsme stezku pokrytou úlomky pemzy a vedoucí přes skalnatou pláň, která vypadala ještě více cizí, nejijoánská, než tomu bylo za dne. Vlastně jsme se pohybovali terénem, který připomínal obrázky pozemšťanského měsíce z jedné knihy.
Když mluvíme o měsících, tak nízko nad západem trůnil velký Loocen, největší z jijoánských satelitů, povědomý červenavý srpek, i když právě teď hlavní část jeho kotouče, dívající se na nás, byla naprosto temná, takže žádné světlo se nezatřpytilo na chladných, mrtvých městech, která tam Buyurové zanechali nedotčena, jakoby nám na posměch.
Hvězdy blikotaly nad našimi hlavami jako... no, než jsem tohle napsal, chvíli jsem si lámal hlavu, jaké přirovnání použít z nějaké knihy, co jsem četl, avšak pozemšťanští autoři neměli na své obloze nikdy něco takového jako Dandelionskou hvězdokupu, obrovský nafouklý míč plný jiskřících špendlíkových hlaviček, zabírající téměř jednu čtvrtinu oblohy a dotýkající se jižního horizontu. Vím to, protože kdyby byli něco takového měli, tak by určitě stále a stále soutěžili, kdo to nejlépe popíše, v milionech a milionech způsobů. Návštěvníci z přecpané severní části Úbočí vždycky žasnou, když vidí Dandelion v jeho plné slávě a kráse, takže hádám, že je to jedna z dobrých věcí ze všech těch dobrodiní, které život zde na nejzazším jihu skýtá.
Je to také hlavní důvod, proč Urielina předchůdkyně zřídila na tomto místě teleskop a kopuli chránící ho před deštěm a popelem z neustálých drobných erupcí starého dobrého Guennu.
Ur-ronn tvrdí, že toto zde je jediná část hory, kde observatoř může využívat výhod mořské brízy, která odnáší s sebou horký dým, překážející výhledu. Pravděpodobně existují na Úbočí i lepší místa pro astronomická pozorování. Ale toto zde má jednu výhodu - je tam, kde Uriel žije. Kdo jiný ještě by měl čas, prostředky a znalosti, aby se mohl věnovat takové zálibě? Nikdo, snad jenom učenci z Velkého Biblosu.
Mohutná, temná struktura se zdála vyrůstat před námi proti oslnivému seskupení hvězd, připomínajících mi glaveří čenich a tvarem podobná gutchelové hrušce. Ten pohled způsobil, že mě začalo píchat v šupinách na zádech. Ovšem v této výšce, s oblohou prostou jakýchkoliv mraků, vzduch byl chladný a štiplavý.
Náhle Ur-ronn polekaně vypískla a prudce se zastavila v oblaku prachu, což mělo za následek, že Huck najela na mne, oční stopky vystrčené a šilhající všemi směry. Malá Huphu reagovala po svém, takže zaryla drápky do mých ramenou, připravená skočit a utéct při první známce nebezpečí.
"Co je?" zašeptal jsem naléhavě.
"Střecha je otevřená," vysvětlovala Ur-ronn, sklouznuvši do galaktické Dvojky, zatímco její špičatý čenich napjatě větřil. "Rtuť začíná proudit, cítím to, a proto teleskop (zřejmě) pracuje. Teď se musíme (rychle) vrátit do našich postelí, aby nevzniklo podezření."
"U všech horoucích pekel," zaklela Huck. "Já jsem pro vplížit se tam."
Otočily se ke mně, abych to rozhodl. Pokrčil jsem rameny jako člověk.
"Jsme tady. Měli bychom se aspoň podívat."
Ur-ronn zkroutila krk do vývrtky. S povzdechem odfrkla. "V tom případě se držte za mnou. A u marné naděje Ifnina štěstí, buďte potichu!"
Tak jsme se připlížili k dómu a uviděli jsme, že střešní linie je ve své celistvosti porušená zejícím otvorem, jenž odhaloval jakési hranaté tvary černě kontrastující vůči třpytící se obloze. Cesta končila u dveří v úrovni terénu - pootevřených, odkrývajících ponuré stíny uvnitř. Huphu na mých ramenou se poněkud třásla, buď dychtivostí, nebo strachem. Pokud šlo o mě, už jsem začínal litovat, že jsem ji vzal s sebou.
Ur-ronn byla vpředu, přitisknutá k vnější zdi. Strčila hlavu do dveří.
"U všech zatracených jekí pitomostí, co ji to napadlo dělat v noci nějakého průzkumníka?" zamručela Huck. "Urs nevidí ve tmě o nic líp než glaver v poledne. Měli byste nechat jít první mě."
To teda jo, pomyslel jsem si. Jako by g'Kekové byli stavění pro nějaké plížení. Ale zůstal jsem potichu, kromě tichounkého mračení, jímž jsem se snažil uklidnit Huphu, aby neutekla.
Nervózně švihajíc svým spleteným ocasem, natáhla Ur-ronn krk dovnitř - a její dlouhé tělo následovalo, posmyknuvši se hbitě dveřmi. Huck ji v patách následovala, všechny oční stopky vztyčené a chvějící se. Já jsem uzavíral průvod a neustále jsem se otáčel, jestli se někdo nekrade za námi, i když zde ovšem nebyl žádný důvod představovat si, že by to někdo měl v úmyslu.
Hlavní síň observatoře se zdála opuštěná. Hvězdný svit slabě ozařoval velký teleskop. Na blízkém stole stála lucerna se stínítkem, která rozlévala rudě filtrovanou záři na rozloženou mapu hvězdné oblohy a blok, jehož listy pokrývalo cosi, co by mohly být matematické symboly - spousta čísel plus nějaká znaménka, která nepatřila do žádné abecedy... i když teď, když o tom přemýšlím, možná že mistr Heinz někdy ukázal některá z nich v naší třídě, doufaje, že v nás probudí nějaký zájem.
"Poslouchejte a všimněte si," řekla Ur-ronn. "Tenhle přístroj pro vyhledávání objektů vyrovnává jijoánskou rotaci a to zařízení je stále zapnuto."
To dost jistě, poněvadž ze skříně teleskopu vycházelo slabé hučení a já cítil slabé vyfukování maličké baterie. Další zvláštnost, jinde na Úbočí neznámá, ale zde dovolená, protože Mount Guenn je posvátné místo, kde je jisté, že se očistí

od všech hraček, ješitností a nedůstojných marností, když ne zítra, tak určitě někdy v příštích sto letech.
"To znamená, že to stále může být zaměřeno na to, nač se dívali, než odešli!" řekla Huck dychtivě.
Kdo říká že "oni" odešli? - měl jsem už téměř na jazyku. A když jsem se znovu obrátil, všiml jsem si zavřených dveří, olemovaných bledým okrajem světla. Jenomže Huck nebyla k udržení.
"Alvine, udělej mně stoličku, ať se můžu podívat!"
"Hr r-m? Ale -"
"Alvine!" Kolo se otřelo o jednu z mých bot z měkké kůže, jako varování, abych udělal to, oč jsem byl požádán.
"Cože? Stoličku?" Neviděl jsem žádnou rampu ani jinou možnost pro Huck, jak se dostat k okuláru teleskopu, jenom židli u stolu. Nicméně nejlepší bude udělat, co chce, tak tiše a rychle jak možno, než se snažit o nějaké argumenty.
"Hrrm... tak dobrá. Ale buď potichu, ano?"
Stoupl jsem si za Huck, přidřepl a vsunul obě své paže pod její nápravový rám. Zabručel jsem a začal jsem ji zvedat, aby dostala jednu svou oční stopku do úrovně s okulárem.
"Pořád drž!" zasykla.
"Já... hrm-rm... se snažím..."
Nechal jsem své pažní kosti jemně sklouznout do polohy, kde loketní klouby zapadly do příslušné jamky a tím zůstaly v této poloze fixovány - trik, o němž jsem slyšel, že nám ho lidé i ursové závidí, protože i ten nejsilnější člověk, co prý to zkoušel, měl co dělat, když mohl použít jenom svalovou sílu samotnou. I tak se ale Huck pěkně pronesla a držet ji na místě u okuláru znamenalo stát pořád nahnutý dopředu. Kdykoliv jsem zamručel, otočila ke mně jednu z volných očních stopek a ostře se na mě podívala s okem právě tak na šířku dlaně od mé tváře, jako bych ji schválně otravoval.
"Tak drž, ty líný hoone!... Dobře, teď již vidím... celou spoustu hvězd... a ještě více hvězd... Hej, tam není nic než hvězdy!"
"Huck," zamumlal jsem, "můžeš mně udělat malou laskavost a být potichu?"
Ur-ronn vydala hvízdavý povzdech. "Šamožžejmě že tam jšou jen hvěždy, ty g'Keku še šmradlavými kopyty! Myšlíš, že byš mohla š tímhle malým teleškopem špočítat okýnka na hvězdné lodi na orbitě? V té výšče še to bude tšepetat jako každý jiný světelný ždroj!"
Zaujalo mě to. Všichni víme, že Ur-ronn je v naší partě ten nejlepší mechanik, ale kdo by tušil, že stejně tak dobrá je i v astronomii?
"Hele, nech mě také podívat. Je možné, že můžu požnat, která hvězda není hvězda, ještli še její poloha mění v relači š oštatními."
Huckina kola se zlostně roztočila ve vzduchu, ale nemohla už dál odmítat oprávněnost Ur-ronniny žádosti ani chtít po mně, abych ji dále udržel. S úlevou jsem se narovnal s nějakým tím lupáním namožených chrupavek, zatímco ona poodjela stranou, potichu reptajíc. Ur-ronn musela položit svá přední kopyta na židli, aby se její hlava dostala do úrovně okuláru.
Pár minut byla naše urská kamarádka potichu; pak zklamaně zahvízdala. "Jšou to škutečně jenom hvěždy, pokud můžu žíčt. V každém pšípadě jšem ale žapomněla - hvězdná loď na orbitě by odplula že žorného pole už ža takových pár dur - dokonče i kdyby še vyhledávačí motorek otáčel."
"No, myslím, že to asi bude tak," řekl jsem, aniž bych byl obzvlášť zklamán. "Teď bychom se už raději měli vrátit -"
Aspoň tolik jsem řekl, než jsem si všiml, že Huck je pryč.
Otočil jsem se a konečně jsem ji zahlédl, jak míří přímo ke dveřím, které jsem viděl předtím!
"Vzpomínáte si, o čem jsme to mluvili?" zavolala na nás spěchajíc k zezadu osvětlenému pravoúhelníku. "Skutečný důkaz bude na těch fotografických deskách, o nichž jsi říkal, že se o nich zmiňoval Gybz. Na tohle jsme se sem přišli podívat především. Tak pojďte!"
Přiznám se, že jsem zíral jako vyplavená ryba, můj vak jenom neužitečně sípal, zatímco Huphu mně zarývala drápky do hlavy, hledajíc vhodné místo k odrazu pro svůj skok. Ur-roun v šíleném chvatu vystartovala po Huck, pokoušejíc se popadnout ji za loukotě kola, ještě než by se dostala ke dveřím -
- které se náhle, přísahám, v tom samém okamžiku rozlétly a oslnivé světlo, které se odtud rozlilo, obkroužilo ve třpytivé aureole siluetu člověka.
Byl to menší muž s úzkými rameny, jehož chocholka vlasů na temeni vypadala, jako by hořela v záři několika luceren za jeho zády. Zamžoural jsem proti světlu a zvedl jsem ruku, abych si zastínil oči. Uvnitř jsem matně rozeznal několik stolů, nesoucích mapy, měřičské pomůcky a nějaké tenké skleněné tabulky. Další čtvercové tabulky ležely poskládány na policích, tísnících se u stěn malé místnosti.
Huck zabrzdila tak náhle, že její kola pronikavě zakvílela a jejich osy zasvítily. Ur-ronn do ní téměř naběhla, než se stačila ve svém rozběhu zastavit. My všichni jsme na místě ztuhli, přistiženi při činu.
Člověkovu identitu nebylo těžké uhodnout, protože tady nahoře žil v této době jenom jeden z jeho rasy. Byl široko daleko proslulý jako ten nejbystřejší ze svého druhu, rádce, jehož mysl dosáhla daleko, dokonce i na pozemšťana, aby se zmocnila mnohých arkanových tajemství, jež kdysi znali naši předkové. Kdosi, před jehož intelektem se skláněla i mocná a sebejistá Uriel.
Kovářka z Mount Guennu nebude ani trochu potěšena, až se doví, že jsme obtěžovali jejího hosta.
Rádce Purofsky se na nás chvíli díval, mžouraje do temnoty za dveřmi, a pak zvedl ruku a ukázal na nás.
"Vy!" vybafl podivně zmateným tónem hlasu. "Vy jste mě překvapili!"
Huck byla první z nás, kdo se vzpamatoval.
"Ehm... litujeme... eh... mistře. Byli jsme právě... eh..."
Přerušil ji bez jakékoliv známky zlosti a pokračoval:
"Ale to je právě dobře. Právě se chystám někoho zavolat. Donesli byste laskavě tyto moje poznámky Uriel?"

Vytáhl svazek složených papírů, jejž Huck převzala do své chvějící se tykadlovité ruky. Její napůl složené oční stopky se překvapeně zatřepetaly.
"Hodné dítě," pokračoval nepřítomně učenec a obrátil se, aby se vrátil nazpět do té malé místnosti. Pak se však rádce Purofsky zastavil a znovu se na nás obrátil.
"A prosím, řekněte ještě Uriel, že teď jsem si tím naprosto jistý. Obě lodě jsou pryč. Nevím, co se stalo s tou větší z nich, s tou první, poněvadž jsem ji objevil jenom šťastnou náhodou na jedné z předchozí sady desek, ještě než vůbec někdo věděl, co vlastně hledat. Nemohu určit její přesnou orbitu a řekl bych, že snad mohla i přistát. Ale zato i velice hrubá kalkulace podle poslední série ukazuje, že druhá loď opustila orbitu a přešla do přistávací spirály směřující sem na Jijo. Za předpokladu, že nedojde k žádným dalším odchylkám nebo korekcím, její kurs by mohl znamenat, že přistála už před pár dny někde na sever odtud, možná v Okrajích."
Zasmál se, ale ten smích byl pochmurný a jeho tón ironický.
"Jinými slovy, varování, které jsme poslali nahoru na Mýtinu, by mohlo být už jaksi zbytečné." Purofsky si unaveně protřel oči a povzdechl.
"Touto dobou naši kolegové na Shromáždění už pravděpodobně o tom vědí víc než my."
Přísahám, znělo to spíš zklamaně než ustaraně nad příchodem něčeho, čeho se psanci na Jiju báli po celé dva tisíce let.
My všichni, dokonce i Huphu, jsme dokázali jenom užasle zírat - i pak, co nám muž znovu poděkoval, otočil se na patě a zavřel zase za sebou dveře, nechávaje nás samotné, pouze ve společnosti milionů hvězd, roztroušených jako pylová zrnka na třpytícím se oceánu, rozkládajícím se nad našimi hlavami. Moře temnoty, které se náhle zdálo až strašidelně blízko.

XII.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Existuje slovo, jež by nemělo být vyslovováno příliš často.
A když už ano, tak jenom šeptem.
Žádají nás o to traekiové, kvůli slušnosti, respektu a z pověrčivosti.
To slovo je jméno - skládající se pouze ze dvou slabik - a přece jméno, které se bojí slyšet znovu.
Jméno, kterým kdysi nazývali sami sebe.
Jméno, které pravděpodobně stále ještě užívají jejich bratranci, sídlící mimo hvězdné cesty Pěti galaxií.
Bratranci, kteří jsou mocní, hrůzu vzbuzující, odhodlaní, nelítostní a jednomyslní.
Jak naprosto rozdílný vypadá tento popis oproti našemu vlastnímu šeptu těch, kdo tvoří seskupení kruhů, popis těch, kdo ještě stále se toulají v kosmu jako bohové. Těchto Jofurů.
Ze všech ras, které kdy přistály na Jiju ve svých tajných lodích, někteří, jako qheueni a lidé, byli pro Pět galaxií bezvýznamní a téměř neznámí. Jiní, jako g'Kekové a glaveři, měli dost slušnou reputaci mezi těmi, kdo potřebovali jejich specializované dovednosti. Hooni a ursové budili přiměřený dojem, takže pozemšťané o nich už před přistáním věděli natolik, aby si dělali starosti.
Říká se ale, že každý kyslík dýchající a v kosmu se pohybující klan velice dobře zná útvar sestávající z kruhů vysoko navěšených, zlověstný a mocný.
Když přistála traekijská loď. g'Kekové se na nové příchozí podívali a utekli, aby se pak skrývali po několik generací v tajných úkrytech, dokud se konečně nepřesvědčili - že toto jsou zcela jiné kruhy.
Když je tu po svém příchodu našli qheuenští usedlíci, málem znovu odešli, aniž by se svou lodí dokonce i přistáli.
Jak jen přišli naší drazí přátelé k tomu, aby měli takovou špatnou pověst a museli ji překonat a vyvrátit teprve svým životem?
Jak se to stalo, že se tak liší od těch, kdo stále ještě létají vesmírem, užívajíce toto hrozné jméno?

Úvahy o Šesti, Ovoomská tiskárna
Rok exilu 1915

Asx

Buďto se vetřelci pokoušejí nás zmást, nebo je na nich něco divného.
Za prvé, jejich moc i znalosti se projevily takové, jaké se daly očekávat - tak daleko před námi, že proti nim vypadáme jen jako nějaká primitivní zvířata. Copak bychom se také mohli odvážit srovnávat naši skrovnou moudrost a naše prosté způsoby s jejich velkolepými, nepřemožitelnými stroji, s jejich léčitelským uměním a obzvlášť s jejich vzděláním, umožňujícím jim klást tak vyčerpávající otázky o jijoánském životě? Vzděláním, ukazujícím rozsáhlé rozpětí a hloubku informací, jsoucích jim na povel k dispozici a které byly určitě zkopírovány z posledního průzkumu tohoto světa; zhruba před milionem let. A přece...
Zdá se, že nevědí nic o lornicích a zookirech.
Nemohou skrýt své nadšení nad výsledky svého testování glaverů, jako by udělali nějaký velký objev.

Dělají zmatené a nesmyslné poznámky, pokud jde o šimpanzy.

A teď chtějí vědět všechno, co jim můžeme říct o žíravých pavoucích, a kladou otázky tak naivní, že i toto laické seskupení různých kruhů by bylo schopno je zodpovědět. Dokonce i tehdy, kdyby všechny mé/naše kruhy, obsahující moudrost, byly z tohoto celku odvlenovány a nezůstalo nic než instinkt, paměť a hybnost.

Na přídi lodi, která zde opustila jejich stanici, chyběl znak Velké knihovny. Považovali jsme jeho nepřítomnost za znamení, že se jedná o zločince. Negativní symbol, znamenající druh skrývané hanby.

Mohlo by to znamenat víc? Mnohem víc?

Sára

Z Engrilina krámku u Pimminského kanálu to byl jenom skok na kliniku, kam včera zavezl Pzora cizince. Engril souhlasila s tím, že se tam setká se Sárou a seznámí ji s Bloorem, portrétistou. Čas tlačil. Snad byl Sářin nápad nepraktický a bláznivý, ale nebyla žádná lepší příležitost a vhodnější osoba, která by měla být o všem informována, než Ariana Foo.

Rozhodnutí muselo být učiněno. Až doposud žádná znamení nebyla dobrá.

Delegáti z vesnice Dolo se minulou moc shromáždili v taverně nedaleko od urské čtvrti, aby prodiskutovali novinky, které se každý z nich dověděl odtehdy co Hauph-woa přistála. Sára ukázala kopii zprávy, která přišla od rádců, ještě čerstvou z Engriliny kopírovací dílny, a očekávala, že to bude přítomné šokovat. Avšak tentokrát dokonce i Pzora věděl většinu z toho, co se stalo.

"Vidím pouze tři možnosti," prohlásil zachmuřený farmář Jop, opatruje v rukou džbánek kyselého podmáslí. "První že celá ta historie je, u Vejce, jenom jedna prokletá lež. Ta loď je ve skutečnosti z velkého Institutu a my půjdem před soud, jak říkají Svitky. Ale rádci rozšiřují fámu o banditech, aby nějak omluvili to, že byla svolána milice a že se připravuje boj."

"To je absurdní!" obvinila ho Sára.

"Ano? Tak proč byly svolány všechny jednotky? V každé osadě se cvičí lidé. Urská jízda se rozjíždí všemi směry a hooni promazávají své staré katapulty, jako by byli schopni sestřelit letící hvězdnou loď obyčejnými kameny." Potřásl hlavou. "Co když rádce napadla nějaká fantastická teorie jak se bránit? Nebylo by to poprvé, co se vůdci zbláznili, když viděli, že se přiblížil konec jejich malicherné moci."

"Ale co tyhle kresby?" zeptal se kronikář Fakoon. G'Kek sáhl po jedné z Engriliných reprodukcí, zobrazující dvojící lidí, oblečených v jednotných uniformách, drze si prohlížejících scénu, která pro ně musela být jak nová, tak i v jejich očích tak jaksi dojemná.

Jop pokrčil rameny. "Je to směšné. Jak by se tady mohli objevit lidé? Když naši předkové opustili Zemi v tom starém vehiklu z třetí ruky, ani jeden lidský vědec jeho funkci nerozuměl. Lidé tam doma zaostávali za standardní galaktickou technologil tak o deset tisíc let."

Sára pozorovala překvapenou reakci Čepele a hoonského kapitána.

Nebylo to žádné tajemství, co řekl Jop o lidské technologii v době exilu, ale museli to shledávat těžké k pochopení. Na Jiju to byli pozemšťané, kdo byli erudovaní inženýři, ti, kdo mají téměř na vše odpověď.

"A kdo by chtěl špáchat takový žert?" zeptala se Ulgor a snížila svou kónickou hlavu. Sára četla v postoji urského těla napětí. Ó jé, pomyslela si.

Jop se usmál. "Možná že nějaká klika, která vidí v tom zmatku příležitost očernit naši čest a získat poslední šanci pomstít se, ještě než Den soudu nastane."

Člověk a urska zírali jeden na druhého a každý v úšklebku odhaloval zuby - což se mohlo považovat stejnou měrou za spokojenost i za hrozbu. Protentokrát Sára v duchu žehnala onemocnění, které způsobilo, že téměř každý rewq zkolaboval a upadl do hibernace.

V tom případě by zde nebyla žádná nejasnost a symbionti by jednoznačně přeložili pocity v Jopově a Ulgořině srdci.

V témže okamžiku vpadl mezi ty dva výtrysk narůžovělého kouře - vířící pára přesycená sladkostí. Jop a Ulgor se po chvilce vynořili z tohoto oblaku každý na jedné straně a drželi si nosy.

"Ooph. Já vyjadřuji lítost za sebe/nás. Zažívací torus tohoto seskupení je stále v činnosti, probíhají zde procesy k odstranění bohatosti hoonských výborných lodních pokrmů."

Nijak nepřiveden do rozpaků, odpověděl kapitán Hauph-woy:

"Ať ti jen slouží, Pzoro. Avšak pokud se týče toho, proč jsme se zde sešli, musíme se rozhodnout, co za zprávu odeslat do vesnice Dola a do držeb na horní Roney. Dovolte mi tedy, abych se zeptal Jopa... Hrrm - co když uvážíme jednodušší teorii - že se nejedná o žádný žert od vážených rádců - hrr?"

Jop stále máchal rukama před obličejem, odháněje kouř a kašlaje.

"To nás přivádí k možnosti číslo dvě - že nás testují. Ten Den nakonec jistě přijde, ale vznešení Galaktici se nemůžou rozhodnout, co s námi udělat. Snad velký Institut najal nějaké lidské herce, aby tady odehráli své role, nabízejíce nám šanci otočit váhy Osudu buď nějakou správnou akcí, nebo také špatnou. Pokud jde o to, jakou zprávu poslat nahoru po řece, říkám, že by se ta demolice měla provést, tak jak je určeno ve starobylém plánu!"

Čepel, mladý qheuenský delegát, ucouvl na třech nohou nazpět zvedaje svůj modrý krunýř a začal s koktáním a sykáním mluvit, takže jeho počáteční novoangličtina zněla značně zkomoleně. Sklouzl proto do galaktické Dvojky.

"Šílenost vy prozrazujete! Tato (bláznivá) věc, jak to můžete říct? Naše mocná hráz (slavná k pohledu i vůni) musí padnout? Z jakého důvodu, jestli naše (nezákonná) existence na Jiju je už známá?"

Jop vysvětloval: "Pravda, nemůžeme zakrýt náš zločin kolonizace. Ale můžeme začít s procesem odstranění našich

výtvorů z tohoto zjizveného světa. Když teď ukážeme dobré úmysly, prokážeme, že si zasloužíme shovívavost.

Co ale udělat nesmíme - a já se obávám, že naši rádcové byli v tomto případě nějak ošáleni - je nabídnout těmto lidem, kteří předstírají, že jsou genoví lupiči, jakoukoliv spolupráci. Žádné úplatky a žádné služby, protože tohle může být také součástí toho testu."

Ulgor pochybovačně odfrkla. "A čo možnošt tši? Co když se oni ukážou nakoneč jako žločinči?"

Jop pokrčil rameny: "Pak tedy trvá stejná odpověď. Pasivní rezistence. Zmizet na venkov. Zničit města -"

"Spálit knihovny," přerušila ho Sára. Jop se podíval jejím směrem a krátce pokývl.

"To ze všeho především. Jsou to kořeny sebevědomí a ješitností. Našeho urážlivého předstírání, že jsme ještě stále civilizovaní!" Mávl lehce rukou, zahrnuje tímto gestem starou buyurskou komnatu, která byla přestavěna na hospodu, její ukoptěné kamenné stěny, vyzdobené oštěpy a štíty a dalšími suvenýry z krvavého obléhání města. "Civilizovaní!" Jop se znovu pohrdavě zasmál. "Jsme jako papouščí klíšťata, co recitují verše a nerozumějí jim, pateticky napodobujeme způsoby mocných. Jestliže skutečně přišli piráti, takové marnosti jenom zmenšují naši šanci zmizet. Naše jediná šance pro přežití bude splynout, smísit se s jijoánskými zvířaty. Stát se nevinnými, jako jsou glaveři, v jejich požehnaném vykoupení. Vykoupení, kterého bychom mohli dosáhnout už teď, kdyby se lidé byli nepříčili přírodě s tím svým takzvaným Velkým Knihtiskem.

Tak tedy vidíte, že je to úplně jedno," uzavřel s rozhodným pokrčením rameny. "Zda jsou ti návštěvníci z vesmíru vznešení kancléři z Migračního institutu či jen ti nejhorší kriminálníci, co křižují vesmír. Ať už tak či tak, oni jsou náš soud, jenž konečně přišel. Naše jediná volba zůstává stejná."

Potřásajíc otupeně hlavou, Sára poznamenala: "Začínáte mluvit jako Lark."

Ale Jop v tom žádnou ironii neviděl. Jeho radikálnost se zvyšovala každým dnem od té chvíle, kdy úděsný, ohlušující fenomén zalomcoval stromovými farmami, zanechávaje za sebou žhavou stezku, jež rozštěpila oblohu.

* * *

"To je zlé," řekl pak Čepel Sáře později, když už Jop odešel, aby se setkal se svými přáteli a souvěrci. "Vypadá to, že si je jistý svými důvody i schopnostmi - jako nějaká Šedá královna, přesvědčená o své oprávněnosti."

"Přesvědčení o své oprávněnosti je mor, jenž napadá všechny rasy, až na traekie," odpověděl Fakoon a naklonil dvě své oční stopky k Pzorovi. "Váš lid je šťastný, že je ušetřen kletby samolibosti."

Dolský lékárník jen slabě povzdechl. "Já/my vás naléhavě prosíme, drazí přátelé, abyste nedělali výjimky. Říká se, že i my jsme kdysi vlastnili tuto vlohu, jejímž partnerem je kletba ambicí. Vymýtit ji z našich povah znamenalo vzdát se některých z našich největších pokladů, našich nejdokonalejších kruhů. To udělat určitě nebylo nijak snadné.

Jedna z věcí, kterých se já/my bojíme nejvíc v souvislosti s obnovením kontaktu s Galaktiky, je něco, čemu vy, jiné rasy a bytosti, nemusíte vůbec rozumět - bojíme se pokušení lákavé nabídky. Bojíme se nabídky, že můžeme být znovu zkompletováni."

* * *

Klinika byla místem kol - kol g'kekských lékařů a pacientů na pojízdných křeslech. Mnoho z traekijských lékárníků používalo skútrových vozíků, jež se pohybovaly rychleji, než mohli jít sami. Žádný div, že hladká rovinatost městského života tak svědčila dvěma rasám Šestky.

Cizincův pokoj byl v pátém poschodí s vyhlídkou na soutok řek Roney a Bibur. Bylo odtud vidět na oba říční převozní čluny, zakotvené pod ochranným krytem, které nyní pracovaly pouze v noci, protože fanatické skupiny vyhrožovaly, že je zapálí, kdyby se ve dne byť jen pohnuly. A tohoto rána došel z Mýtiny Shromáždění potvrzující vzkaz. Nejvyšší rada si také nepřála, aby Šestka zbytečně ukazovala nějaké známky pokročilejší technologie. Nic neničte. Všechno ukryjte.

To ovšem jen přispělo k rostoucímu pocitu zmatku mezi obecným lidem. Byl tohle Den soudu, nebo nebyl? Ve všech částech města probíhaly podrážděné diskuse. Potřebujeme nějaký cíl, jenž by nás sjednotil, uvažovala Sára, nebo se začneme od sebe dělit - kůže a srst, krunýř a loukotě.

Traekijský ošetřovatel dovedl Sáru do soukromého pokoje, jenž byl přidělen cizinci. Když vstoupila, tmavý muž k ní vzhlédl a usmál se s očividným potěšením, že ji vidí. Vedle něj ležela na stolku tužka a blok světlého papíru, na němž Sára rozpoznala letmo naskicovanou scénu venku za oknem - jeden z parních převozních člunů, orámovaný velice jemným kontrastním stínováním. Ke stěně byl připíchnut další náčrt, zobrazující koncert na lodní zádi Hauph-woy - jemnou mezihru mezi bouří krize.

"Děkuji ti, že jsi přišla," promluvila tiše starší žena se zažloutlou pletí, která seděla vedle cizincova lůžka. Vypadala až překvapivě jako nějaký g'Kek, barvou své pleti, úžasnou modří svých očí a také způsobem, jak kolečkové křeslo rámovalo její pokrývkou zahalenou postavu. "Udělali jsme pokroky, ale jsou zde věci, které jsem chtěla zkusit, jenom až přijdeš."

Sára se stále ještě divila, proč ze všech lidí právě Ariana Foo projevila takový zájem o raněného muže. Po Lesteru Cambelovi a ostatních členech Nejvyšší rady byla nejvýše postavenou lidskou vědkyní, jež zůstala v Biblosu. Dalo by se očekávat, že bude mít právě teď na mysli mnohem důležitější věci než soustředit svůj břitký intelekt na problém cizincova původu.

G'kekský doktor popojel dopředu a promluvil svým jemným hlasem s kultivovaným akcentem.

"Nejdříve nám, Sáro, prosím, řekněte - všimla jste si něčeho nápadného u pacienta tehdy, když jste ho vytáhla z močálu celého popáleného a potrhaného?"

Mlčky zavrtěla hlavou.
"Jeho šaty například, nic se nezachovalo?"
"Byly to jen cáry, z větší části zuhelnatělé. Vyhodili jsme je, když jsme ošetřovali jeho popáleniny."
"Přišly ty cáry do drosových sudů?" zeptal se dychtivě. "Do těch sudů, co jsou právě teď na palubě Hauph-woy?"
"Nebyly zde žádné ozdoby nebo knoflíky, jestli myslíte tohle. Cáry šly do recyklace, což v případě starých látek znamená, že se dostaly do otcova drtiče. Pomohlo by to nějak?"
"Možná," odpověděla stará žena, zjevně zklamaná. "Pokusme se tedy zvážit možnosti."
Cizincovy ruce ležely složené na jeho klíně a jeho oči bloudily sem a tam po místnosti, zaostřujíce se na jednotlivé tváře, jako by byl fascinován ne slovy, ale zvuky samotnými.
"Můžete -" Sára polkla - "můžete, prosím, pro něj něco udělat?"
"Přijde na to," odvětil doktor. "Všechny popáleniny a pohmožděniny se dobře hojí. Jenže ani ty naše nejlepší masti nezmohou nic proti strukturálnímu poškození. Náš záhadný host ztratil část svého levospánkového mozkového laloku, úplně jakoby mu ho vytrhl nějaký druh strašlivého predátora. Jsem si jist, že víte, že tato oblast je ta, kde vzniká váš lidský proces řeči."
"Je zde nějaká možnost -"
"Myslíte k obnovení toho, co ztratil," g'kekské gesto odpovídající lidskému pokrčení rameny, zkroucení dvou očních stopek, ostatní rasy nikdy neshledávaly jako něco líbivého. "Kdyby byl velmi mladý nebo samička, byl by snad možný nějaký přenos řečové schopnosti do pravého laloku. U pár obětí takto postižených k tomu došlo. Ale něco takového je u dospělých samců vzácné, protože jejich mozkové struktury jsou tužší a ne tak tvárné. Je mi to líto."
Světlo v cizincových očích bylo klamné. Docela přívětivě se usmál, jako by probíhající diskuse se týkala pouhého počasí. Jeho důvěřivá veselost brala Sáru u srdce.
"Nic se nedá dělat?"
"Možná venku, v galaxii."
Byl to starý výraz, téměř vžitý, používaný vždy, když někdo narazil na limit hrubé dovedností, dosažitelné na Úbočí.
"Ale my už více udělat nemůžeme. Ne tady."
Bylo cosi v doktorově řeči, jakýsi skrytý podtón. Všechny jeho čtyři oči zíraly dovnitř - něco, jako kdyby člověk soustředěně studoval své nehty a čekal, až někdo jiný vysloví nahlas, co on neřekl. Sára pohlédla na Arianu Foo, jejíž tvář byla klidná, koncentrovaná.
Až příliš klidná. Sára se chopila doktorovy nevyřčené narážky.
"To nemůžete myslet vážně."
Vědkyně krátce zavřela oči. Když je znovu otevřela, byl v nich vyzývavý třpyt.
"Sem dolů došel vzkaz, že se naši vetřelci snaží ovlivnit veřejné mínění tím, že nabízejí za výměnu drogy, léky a zázračnou léčbu. I když k tomu nebylo vydáno žádné povolení, vydaly se už z Tareku i jiných míst celé karavany s nemocnými a chromými a plahočí se po obtížných stezkách v zoufalé touze po uzdravení. Přiznávám, že i mne to napadlo." Zvedla své paže, tenké jako hůlky. "Mnoho jich cestou možná i zemře, ale co je takové riziko proti vábničce naděje?"
Sára zaváhala. "Myslíte si, že by mu ti cizinci mohli pomoct?"
Ariana pokrčila rameny po hoonském způsobu, vyfouknuvši přitom ústy vzduch. "Kdoví? Abych byla upřímná, pochybuji, že i Galaktici by byli schopni opravit takovéto poškození. Ale mohou mít nějaké prostředky, jež by to trochu zlepšily. Každopádně ale všechny dohady stranou, je-li mé podezření pravdivé."
"Jaké podezření?"
"Že náš cizinec vůbec není nějaký ubohý divoch."
Sára zůstala zírat a pak užasle zamrkala. "Ifni," vydechla.
"Ano." Ariana Foo přikývla. "Můžeme se přesvědčit, zda k nám našeho hosta opravdu poslala naše bohyně štěstí a náhody?"
Sára se stěží zmohla na němé přikývnutí. Zatímco stará žena cosi hledala ve své brašně, Sára uvažovala. Tohle musí být to, proč k ní měl každý přímo posvátnou úctu, dokud byla hlavní lidskou rádkyní, ještě před Cambelem. Říká se, že génius má schopnost vidět to, co je zřejmé. Teď vím, že je to pravda.
Jak jsem jenom mohla být tak slepá!
Ariana vyndala několik archů, nedávných kopií z Engrilina stroje.
"Myslela jsem, že požádám některého z Vnímavých, aby sem přišel, ale pokud se nemýlím, budeme asi chtít zachovat to v tajnosti. Takže bude stačit, když se podíváme, jak reaguje. Všimni si, on je pravděpodobně jediná osoba v Tareku, kdo to ještě neviděl. Teď dávejte všichni dobrý pozor, prosím."
Přijela ve svém křesle blíž k pacientovi, jenž pozorně sledoval, jak klade jeden z archů na ložní pokrývku.
Jeho úsměv pozvolna mizel, když zvedl obrázek, dotýkaje se jemných, zkušeně načrtnutých linií. Hory rámovaly okrouhlé údolí poházené roztříštěnými stromy - jako nějaké obložené hnízdo pro mohutný šíp, zdobený vyčnívajícími trny, který Sára poprvé viděla, jak se žene nad jejím otřásajícím se domem. Špičky třesoucích se prstů sledovaly svažující se křivky. Úsměv zmizel, nahrazen výrazem jakéhosi bolestného zmatku. Sára vnímala, že se pokouší vzpomenout si. Bylo jasné, že to, co na obrázku vidí, je mu povědomé a více, mnohem více.
Cizinec poté vzhlédl k Arianě Foo, oči plné bolesti a otázek, jež nebyl schopen položit.
"Co to dokazuje?" zeptala se Sára, potlačujíc jisté vnitřní chvění.
"Ten obraz lodi mu působí bolest," odpověděla Ariana.
"Jako by to cítil i každý myslící člen Šestky," poukázala Sára.
Starší žena kývla. "Očekávala jsem radostnější odpověď."

"Vy si myslíte, že on je jeden z nich, že ano?" zeptala se Sára.
"Myslíte si, že se zřítil do toho močálu na východ od Dola s nějakým druhem létajícího stroje. Je to Galaktik. A zločinec."
"Vypadalo by to jako ta nejjednodušší hypotéza, za dané shody načasování - naprostý cizinec, popálený uprostřed vlhkého močálu, se zraněním, které se nepodobá čemukoliv, s čím se až dosud naši lékaři setkali. Ale pokračujme dál."
Další obrázek ukázal totéž malé údolí, ale hvězdnou loď vystřídalo to, čemu rádcové říkali "výzkumná stanice", mající za úkol provádět rozbory jijoánského života. Cizinec zíral na černou kostku zmateným a poděšeným pohledem.
Nakonec Ariana předložila obrázek, kde byly zachyceny dvě lidské postavy s přísnými, sebejistými tvářemi. Dvojice, která přeletěla vzdálenost tisíců světelných let, aby zde plenila a kořistila.
Tentokrát cizinci unikl zřetelný ostrý výdech. Zíral bez dechu na lidské postavy, dotýkaje se políčka symbolu na jejich jednodílných pracovních oděvech. Nevyžadovalo to nějakou zvláštní vnímavost, přečíst si zoufalství v jeho očích. S nesrozumitelným výkřikem zmačkal náčrt a odhodil ho na protější stranu pokoje a pak si paží zakryl oči.
"Zajímavé. Velice zajímavé," mumlala Ariana.
"Nerozumím tomu," povzdechl doktor. "Znamená to, že není z Jija, nebo ne?"
"Obávám se, že je ještě předčasné dělat nějaké závěry." Potřásla hlavou. "Ale dá se říct, že to prokazuje, že je z Pěti galaxií? Jestliže vetřelci hledají ztraceného společníka a my ho máme v rukou, mohli bychom ho nabídnout jako obchod a mohla by to být výhoda pro nás."
"Teď jenom -" začala Sára, ale stará žena pokračovala, přemýšlejíc nahlas.
"Naneštěstí, jeho reakce není taková, o níž by se dalo říct, že je dychtivý po tom, aby se znovu dostal ke ztraceným kamarádům. Myslíte, že by to mohl být nějaký jejich nepřítel, kterému se podařilo utéct? Že nějak přežil uvěznění, snad se i pokusil o vraždu, právě ten den nebo den předtím, než vetřelecká loď šla dolů na přistání? Jestli ano, je to ironie osudu, to jeho podivné zranění, jež mu brání cokoliv říct! Ráda bych věděla, zda mu to udělali oni... způsob, který používali barbarští králové ještě na staré Zemi, byl vytrhnout nepříteli jazyk. Jak úděsné, je-li to skutečně pravda!"
Rozsah možností, které vědkyně před nimi rozprostřela, zbavil momentálně řeči i Sáru. Nastalo delší ticho, dokud se ještě jednou neozval doktor.
"Vaše spekulace mě matou a děsí, má stará přítelkyně. Jenomže teď vás musím požádat, abyste mého pacienta už dále nezneklidňovaly."
Ale Ariana Foo jen potřásla hlavou, ponořená v chmurných úvahách.
"Myslela jsem, že ho pošleme přímo tam nahoru, na Mýtinu. Ať Vubben a ostatní sami rozhodnou, co dělat."
"Opravdu? Ale já vám nemohu dovolit odvést někam někoho, kdo byl tak vážně -"
"Ovšem příležitost nabídnout mu léčení jeho zranění na galaktické úrovni by byla jemná pozornost spojující pragmatismus s laskavostí."
Ústní chlopeň g'kekského lékaře se beze zvuku otevřela a zavřela, jak se snažil najít cestu přes Arianinu logiku. Nakonec se jeho oční stopky nešťastně stáhly.
Vysloužilá vědkyně si povzdechla. "Bohužel se ale tento bod zdá sporný. Z toho, co jsme viděli, velice pochybuji, že náš host bude ochotný jít."
Sára se užuž chystala staré ženě říct, kam by měla jít ona, s tím svým úmyslem míchat se do cizincova života. Ale právě v tom okamžiku předmět jejího uvažování spustil paži z obličeje. Podíval se na Arianu a pak na Sáru. Nato zvedl jeden z náčrtů.
"J-jo...?" Polkl a čelo se svraštilo namáhavou koncentrací. Všechny oči se obrátily na něho. Muž držel ve zvednuté ruce jeden z obrázků, na němž byla hvězdná loď usazená v loubí z roztříštěných stromů. Poté píchl ukazováčkem do obrazu.
"J-J J-je!"
Poté se podíval Sáře do očí s výrazem naléhavé prosby. Jeho hlas klesl do šepotu.
"Jít."

* * *

Potom se už diskuse o Sářiných plánech zdála téměř pozbývat význam. Tak jako tak nechci se vrátit příští lodí do Dola. Chystám se jít podívat na ty vetřelce.
Chudák tatínek. Všechno, co si kdy přál, bylo zplodit houf spolehlivých malých papírníků. A teď se každý jeho dědic řítí střemhlav do nebezpečných kleští, tak rychle, jak nás jen nohy dokážou nést!
Přišli Engril a Bloor, portrétista, přinášejíce pomůcky potřebné k jejich práci.
Bloor byl menší, pohledný muž s prstýnky žlutých vlasů spadajících mu na ramena. Jeho ruce byly plné skvrn ještě z let, kdy se zabýval přípravou delikátních emulzí, jež si vyžadovalo jeho umění. Zvedl kovovou desku širokou jako jeho dlaň, na níž se třpytily jemně vyleptané linie a prohlubeniny. Z určitých úhlů tyto kyselinou vytvořené tvary splývaly a vytvářely ostré profily stínů a světla.
"Říká se tomu Daguerrův proces," vysvětloval. "Ve skutečnosti jde o jednoduchou techniku k vytváření stálých obrazů. Je to jedna z prvních fotografických metod, která byla vyvinuta lidmi ještě na staré Zemi před Kontaktem. Nebo tak se alespoň o tom zmiňují naše odborné knihy. V dnešní době už tuto proceduru nepoužíváme, protože papír je rychlejší a bezpečnější."
"A papír se také rozpadá," dodala Ariana Foo, obracejíc desku ve svých rukou. Na vyleptaném kovu byla zobrazena jakási vysoce postavená urská válečnice, s oběma manžely usazenými ve formálním postoji na jejím hřbetě. Samiččin klenutý krk byl celý pomalován křiklavými klikatými pruhy. V rukou držela dlouhý luk, jako by hýčkala v náručí

milovanou pokrevní dceru.
"Pravda," přitakal portrétista. "Kvalitní papír, který vyrábí Sářin otec, dává garanci, že se rozloží za méně než sto let a nezanechá po nás žádné stopy, které by mohly prozradit naše potomky.
Tento vzor daguerrotypu je jeden z mála, co nebyly poslány do drosových jam, když naše zesílená Pospolitost začala prosazovat širší respektování Zákona. Mám zvláštní povolení, abych si tento tak vynikající exemplář směl podržet. Vidíte ty jemné detaily? Datuje se asi ze začátku třetí ursko-lidské války. Zobrazená je náčelnice Svobodných kmenů, myslím. Všimněte si těch tetovacích jizev. Skutečně podivuhodné. Tak jasné a ostré jako v den, kdy byl tento snímek pořízen."
Sára se nahnula dopředu, když Ariana předala tenkou desku dál. "Použil někdo na Jiju od té doby tuto techniku?"
Bloor souhlasně přikývl. "Všichni členové mého cechu vyrobili každý jeden takový daguerrotyp jako část své mistrovské zkoušky. Téměř všichni ho ale poslali do Žumpy nebo ho předali kovářům k znovuroztavení, ale dovednost zůstává." Zvedl brašnu, z níž se ozvalo slabé klinkání lahviček. "Zde je dost kyseliny a fixativu, aby bylo možno chemicky ošetřit a zhotovit několik tuctů takových desek - ale já jich mám jenom asi dvacet. Jestli byste chtěli víc, museli byste si je objednat z Ovoomu nebo od některého z vulkánských kovářů."
Sára pocítila na svém rameni dotek. Když se obrátila, uviděla cizince, jak napřahuje ruku. Vložila mu tu malou destičku do dlaně a on špičkami prstů pomalu sledoval jemně vyleptané rýhy.
Nyní, když se její názor na něho následkem Arianiny teorie změnil, všechno, co zraněný muž dělal, se dalo vysvětlit mnoha způsoby. Usmíval se zrovna nyní nad primitivností této fotografické technologie, nebo vyjadřoval nadšení nad její důmyslností? Nebo byl záblesk v jeho očích reakcí na obraz divoké válečnice, jejíž luk a kopí bývaly tak obávané během věku heroického boje, před deseti generacemi?
Ariana Foo si zamyšleně mnula bradu. "Dvacet desek. Řekněme, že uděláte dobré obrazy tak na polovině z nich -"
"Velkorysý odhad, moje rádkyně, neboť tato technika vyžaduje dlouhý vyvolávací čas."
Ariana zabručela: "Tak tedy půl tuctu zdařilých. A několik z nich musí být předáno vetřelcům, aby uvěřili, že hrozba je reálná."
"Mohou být zhotoveny kopie," podotkla Engril.
"Nebudeme potřebovat kopie," řekla Sára. "Budou muset předpokládat, že máme spoustu dalších. Co je rozhodující, mohou tyto obrazy přetrvat milion let?"
Portrétista odfoukl stranou pramen žlutých vlasů. Z jeho hrdla vyšel slabý přidušený zvuk, něco jako qheuenský povzdech. "Za správných skladovacích podmínek proběhne v tomto kovu oxidace, která vytvoří jemnou ochrannou vrstvu..." Nervózně se zasmál, přelétaje pohledem ze Sáry na Arianu. "To nemyslíte vážně, že ne? Bluf je jedna věc. Jsme dost zoufalí, abychom se chytali i stébla, ale vy si opravdu myslíte, že byste mohli uchovat důkazy někde ukryté až do další galaktické inspekce?"
G'kekský doktor stočil dvě své oční stopky, aby se mohl podívat dvěma opačnými směry. "Vypadá to, že jsme vkročili do zcela nových oblastí kacířství."

Asx

Možná že byla chyba, že jsme se tak tvrdě snažili o potlačení schopností psí mezi naší Šestkou.
Po větší čas z dlouhých tisíciletí našeho exilu to vypadalo jako ten nejmoudřejší počin. Nebylo snad naším hlavním cílem zůstat v úkrytu? Museli jsme budovat jenom opatrně a skromně, v souladu s přírodou, a nechat protipůsobící přírodní zákony udělat zbytek.
Ale psí kanály jsou neobyčejné, nelineární. Nebo aspoň to říkají knihy vytištěné lidmi, kteří připouštějí, že jejich rasa něco málo o tomto fenoménu věděla, když jejich předkové uprchli.
Když nám Svaté Vejce poprvé darovalo rewqy, někteří ze Šesti měli strach z těchto symbiontů, pracujících na bázi psí, zdůvodňujíce, že to by mohlo naši uprchlickou enklávu větší měrou zviditelnit. Navzdory uklidňujícím důkazům, které dostatečně prokazovaly, že tomu tak není, vrátila se tato stará pomluva nyní ještě jednou, aby mezi námi vyvolala třenice.
Někteří dokonce tvrdí, že samo Svaté Vejce může přitahovat naši zkázu! Koneckonců, proč ti piráti přišli teď, sotva sto let od požehnaného dne, kdy se Vejce vynořilo? Jiní zase poukazují, že teď bychom toho mohli vědět o vetřelcích mnohem víc, kdybychom si jenom byli vychovali své vlastní adepty místo těch několika senzibilů a jasnovidců, které dnes máme.
Lítost je hloupá a neužitečná věc. Já bych se také mohl takhle užírat kvůli kruhům, které, jak se vypráví, naši předkové odložili proto, že tyto torusy byly poskvrněny hříchem.
Ach, o kolika věcech se jenom legendy zmiňují, že nám tyto kruhy umožňovaly dělat! Běžet s větrem o závod, pádit jako nějaký urs. Plavat jako qheueni a kráčet pod mořem. Dotýkat se světa a ovládat ho na všech jeho úrovních. A především, odolávat tomuto pochmurnému, hrůzou naplněnému vesmíru se sebesoustřednou jistotou, která byla biologicky a geneticky dána. Žádná nejistota ze zániku naší složité komunity, "nás".
Pouze tyčící se samolibost centrálního, sebejistého "Já".

Dwer

Modří qheueni z hor měli oproti svým bratrancům, žijícím za velkou dolskou hrází, zcela odlišné tradice. Rituály

dosažení dospělosti vypadaly tam doma vždy docela neformálně. Lidští výrostci ze sousední vesnice běhali a dováděli se svými chitinem pokrytými přáteli, zatímco dospělí se dělili o nektarové pivo a slavili nástup nové dospělé generace.

V tomto horském útulku byly zpěvavé a sykavé rituály slavnostnější. Mezi hosty byli zahrnuti i místní g'kekský lékař, pár traekijských paběrkářů a asi tucet lidských sousedů, kteří se střídali u pokřivené okenní tabule, aby viděli, co se děje v larválních jeslích ve vedlejší místnosti. Hooni, rybařící na jezeře za hrází, se jako obvykle omluvili.

Většina hoonů pociťovala zcela nepřekonatelný odpor vůči qheuenském způsobu rozmnožování.

Dwer se obřadu zúčastnil z vděčnosti. Nebýt tohoto přátelského úlu, mohl by teď mít pahýly místo téměř úplné soupravy prstů na rukou i na nohou, které sice ještě stále byly choulostivé, ale už se hojily. Tato příležitost mu také přišla vhod jako přestávka v napjatých přípravách s Danelem Ozawou. Když jim Břitvozubka - místní matriarcha - pokynula, aby přistoupili k oknu, Dwer a Danel se uctivě uklonili jak matroně, tak i lidskému vychovateli a učiteli v jedné osobě, mistru Shedovi.

"Oběma vám ze srdce blahopřejeme," řekl Ozawa. "Ať máte krásné a vydařené hnízdo absolventů."

"Děkuji vám, vážený rádče." Vydechnutý povzdech Břitvozubky zněl nervózně. Jako hlavní samice nakladla více jak polovinu vajec. Mnoho z těch hemžících a kroutících se tvarů za sousedními dveřmi mohli být její potomci, připravující se na konečné vynoření. Po dlouhém dvacetiletém i delším čekání bylo určité napětí pochopitelné.

Mistr Shed neměl sice žádný genetický vklad v mladých qheuenech, kteří právě v sousední místnosti prodělávali konečnou transformaci, ale i v jeho vyzáblé tváři byla zřetelně vepsána úzkost.

"Ano, pěkné hnízdo. Vypadá to, že z několika z nich budou vynikající studenti senioři, až se jejich krunýře zpevní a až dostanou jména.

Břitvozubka dodala: "Dva jsou už teď vynikající žvýkači dřeva, i když já věřím, že náš vychovatel tím míní další talenty."

Mistr Shed přikývl. "Dole na svahu je škola, kam místní kmeny posílají své nejchytřejší děti. Tam by se měla kvalifikovat Elmira, jestli se proklube -"

Matriarcha varovně zasyčela: "Vychovateli! Nechte si své soukromé přezdívky pro sebe a nedělejte si z larev hloupé vtipy v tento slavnostní den!"

Mistr Shed nervózně polkl. "Omlouvám se, matko, odpusťte." Přešlapoval z jedné nohy na druhou jako nějaký qheuenský kluk, kterého chytili, jak krade raky z líhňových rybníčků.

Naštěstí okamžitě poté dorazil jakýsi traekijský dodavatel s kotlem velového nektaru. Lidé a qheueni se svorně natlačili ke stolu. Ale Dwer si všiml, že Ozawa se cítí stejně jako on. Ani jeden z nich neměl čas na nějakou euforii. Ne během příprav na smrtelně vážnou misi.

Poměrně zlé i tak, pomyslel si Dwer, pozoruje, jak traeki vstřikl do každého pohárku ze svého syntézového kruhu jakousi příměs, která byla specifická pro jeho rasu. Brzy se nálada v místnosti začala prosvětlovat, jak přitékal opojný nápoj. Břitvozubka se připojila ke shluku u kotle, ponechávajíc trojici lidí u okna o samotě.

"Tak do toho, moji krasavci. Udělejte to důstojně," mumlal si pro sebe učitel, který uzavřel smlouvu, že bude qheuenské děti učit čtení a matematice - což znamenalo dlouhé a trpělivé úsilí, dané skutečností, že qheuenské larvy trávily dekády svého života v jakémsi temném, zmateném stavu, živíce se červy a pomalu přijímajíce mentální zvyky rozumných bytostí. K Dwerově překvapení si mistr Shed natáhl přes svůj obličej funkčního rewqa. Nebylo tomu totiž dávno, co většina z těchto symbiontů upadla do hibernačního spánku nebo dokonce zemřela.

Dwer zašilhal přes okno, jehož výplň tvořila zvlněná vypouklá skleněná čočka s pahýlem po stopce uprostřed. Střed místnosti vyplňoval bazén s dost mastnou, špinavě vypadající vodou a v něm se míhaly jakési nejasné tvary, vrhající se nalevo i napravo, jako by něco zmateně hledaly. To byli ještě před několika dny milovaní žáci mistra Sheda, a někteří budou i dále, až se promění v dospívající mladé qheueny.

Toto byl ale rituál starý miliony let, datující se zpět až do doby hodně dlouho předtím, než se patroni qheuenské rasy začali zabývat jejich genetickým základem a přeformovali jej tak, že vznikla nová hvězdná rasa. Sám o sobě měl svou nezvratnou, věky potvrzenou logiku.

"Tak je to správné, děti, jen klid -"

Shedův nadějný povzdech přervalo jakési ostré zaječení a bazén vybuchl v pěně. Červům podobné tvary vyskakovaly z vody v propleteném, zmítajícím se chumlu. Dwer zahlédl jeden z nich, který byl už téměř pětistranný, s třema nohama, mlátícíma sebou pod lesklým akvamarínovým krunýřem. Nový krunýř nesl sinalé značky po nedávném prohrabávání. Za ním se táhly cáry bílé tkáně, larvální tělní masy, která musí být svlečena.

Legenda říká, že qheueni, kteří se ještě toulají ve hvězdách, mají způsob, jak tuto transformaci usnadnit - stroje a umělá prostředí - ale na Jiju bylo toto svlékání téměř stejné jako v dobách, kdy qheueni nebyli nic víc než chytrá zvířata, lovící v mělčinách jejich domovského světa.

Dwer si připomněl, jak kdysi přiběhl domů v slzách, když toto svlékání viděl poprvé, a hledal útěchu a porozumění u svého staršího bratra. I tehdy byl už Lark vážný, poučený a poněkud pedantický.

"Rozumné rasy mají mnoho způsobů rozmnožování. Některé soustřeďují veškerou svou péči a námahu na několik potomků, kteří jsou od počátku objektem láskyplného opatrování ze strany rodičů. Dobrý rodič raději zemře, aby zachránil svoje dítě. Hooni a g'Kekové jsou v tomto přístupu stejní jako lidé, a to označujeme jako přístup vysoké K.

Ursové vychovávají své potomky velmi podobně jako ryby v moři - čemuž říkáme nízké K - nechávajíce hordy svých potomků žít divoce v buši, až ti, jimž se podaří přežít, vyčenichají cestu zpět ke svým pokrevním příbuzným. První lidští usedlíci pokládali tento urský způsob za bezcitný, zatímco na druhé straně mnoha ursům se naše zvyky zdály sentimentální a paranoidní.

Qheuenové jsou někde uprostřed. Starají se o své mladé, ale také vědí, že velký počet mláďat z každého hnízda musí zahynout, aby ti ostatní mohli žít. To je podstata toho smutku, který propůjčuje břitkost qheuenské poezii. Já osobně si

myslím, že ti nejmoudřejší z nich dosáhli mnohem lepšího pochopení života a smrtí, než kdy mohl dosáhnout kterýkoliv člověk."

Někdy se Lark nechal unést. Nicméně, Dwer v tom, co jeho bratr říkal, viděl pravdu. Brzy se nová qheuenská generace vyškrábe z vlhkých jeslí do světa, který vysuší jejich krunýře a udělá z nich občany. Nebo se třeba nevynoří vůbec žádný, který přežil. Tak či onak, dvojznačná hořkosladkost toho všeho byla tak intenzivní, že úplně každý, kdo měl rewqa jako mistr Shed, musel být buď blázen, nebo masochista.

Pocítil dotek na své paži. Byl to Danel - čas na zdvořilé odporučení, ještě než rituál bude dál pokračovat. Měli spoustu práce - připravit zásoby a zbraně, stejně jako Odkaz, který měli přepravit přes hory.

Toto ráno se Lena Strongová vrátila z Mýtiny s další mladou ženou, ve které Dwer se škubnutím poznal - Jenin, jednu z těch vysokých, urostlých Worleyových sester - a s pěti osly naloženými knihami, semeny a zlověstně vyhlížejícími zapečetěnými trubicemi. Očekával také i Rety, ale Lena hlásila, že s ní rádci ještě neskončili.

Nevadí. S ní jako průvodcem nebo bez ní, Dwer byl stejně zcela zodpovědný za to, že malá expedice dorazí do svého cíle.

A tam - co potom? Dojde tam k násilí? K smrti? Nebo k nadějnému začátku?

S povzdechem se Dwer obrátil, aby následoval Ozawu.

Teď se už nikdy nedozvíme, jestli měla pravdu Sára nebo Lark. Jestli si Šestka zvolila Nízkou nebo Vysokou cestu.

Od této chvíle vše, na čem záleží, je přežít.

Za ním mistr Shed tlačil obě ruce na vlnitou tabuli a jeho hlas ochraptěl úzkostí o malé životy, které však nebyly jeho, aby je zbožňoval nebo oprávněně nad nimi truchlil.

Cizinec

Diví se, jak ví to, co ví.

Kdysi to bývalo snadné, když moudrost byla skloubena s balíkem zvaným slova. Každé z nich neslo určitý rozsah významů, jemně tvarovaných a komplexních. Obojí, spojeno dohromady, sdělovalo množství pojmů, myšlenek, pocitů...

A lží.

Zamrká, když do jeho myslí vklouzne toto jediné, osamocené slovo, po cestě, kterou předtím už tolikrát použilo. Převaluje si je na jazyku, rozpoznávaje jak jeho zvuk, tak zároveň i význam, a to v něm vzbuzuje příliv radosti smíšené s bázní. S bázní při představě, že kdysi i on dělal něco takového nesčetněkrát, během trvání jednoho vydechnutí, tehdy, když znal a používal nespočetná slova.

Toto jediné slovo se mu zamlouvá a opakuje si je stále dokola.

Lži... lži... lži.

A ten div se zdvojnásobuje, jak se přidruží příbuzné slovo -

Lháři... lháři...

Na svém klíně vidí zmačkaný obrázek, teď už zase téměř dohladka vyrovnaný, detailní reprodukci dvou lidských postav - s výraznými tvářemi, pohrdavě shlížejících na mnohorasový dav primitivních bytostí. Nově příchozí mají na sobě uniformy s jasně viditelnými emblémy, které mu připadají jaksi povědomé.

Znával kdysi jméno pro takové lidi. Jméno - a důvody, proč se jim vyhnout.

Tak proč byl tedy tak dychtivý jít tam a uvidět je, právě před malou chvílí? V té chvíli měl pocit, jako by se uvnitř něho něco z hloubi vzedmulo vzhůru. Naléhání. Potřeba jít, ať to stojí co stojí, k daleké horské rokli, nejasně zobrazené na té kresbě. Setkat se s těmito neznámými, zobrazenými na zchumlaném archu vybledlého papíru. Ta cesta se zdála strašně důležitá, i když právě teď si nemůže tak docela vzpomenout proč.

Mračná mlha zakrývá většinu z jeho paměti. Věci, které se během jeho deliria oživily v jeho mysli, mohou být nyní stěží zachyceny jako nejasné, prchající obraty

- jako hvězda, která vypadá zcela malička vzhledem k obklopující ji struktuře, uměle sestrojené konstrukci sestávající z nesčetných úhlů a rozdělujících říms, uzavírající červenaný křehký sluneční žár uvnitř bludiště rovných povrchů;
- nebo svět vody, kde z moře vyčnívají kovové ostrovy jako houby a mořská voda působí na kůži jako pomalý jed;
- nebo zvláštní mělké místo ve vesmíru, daleko od hlubokých oáz, kde se obvykle shromažďuje život. Nic nežije v této mělčině, daleko mimo svítící spirální rameno galaxie. A přece uprostřed této podivné plochosti se v hroznech kupí rozsáhlé formace kulovitých forem, podivně jasných, vznášejících se bez času a podobajících se letce měsíců...

* * *

Jeho mysl prchá od tohoto posledního obrazu, znovu ho pohřbívajíc spolu se všemi ostatními napůl reálnými vzpomínkami. Ztrácejíc je i s jeho minulostí a docela jistě i s jeho budoucností.

XIII.

KNIHA O MOŘI

Rozumné bytosti jsou často pokoušeny, aby uvěřily v účel.

Že existují ve vesmíru z nějakého důvodu.
Aby sloužily něčemu většímu -
- rase či klanu,
- patronům nebo bohům,
- nebo nějakému etickému cíli.
Nebo jinak, aby hledaly své osobní cíle -
- bohatství a moc,
- reprodukci,
- nebo pozvednutí své vlastní duše.
Filozofové nenazývají toto hledání účelu ničím jiným než marností,
šílenou potřebou ospravedlnit
zděděný pud existovat.
Ale proč by nás naši předkové
přivedli sem, tak daleko od rasy, klanu, patronů, bohů či bohatství nebo moci, jestli ne sloužit účelu vyššímu než všechny tyto věci?

Svitek Rozjímání

Vypráví Alvin

Vždy jsem si myslel, že jsem městský kluk. Koneckonců, Wuphon je ten největší přístav na jihu se svými téměř tisíci dušemi, když do toho započtete i okolní farmáře a paběrkáře. Vyrostl jsem mezi doky, obchodními domy a nákladními zdvižemi.

Nicméně jeřáb je ovšem skutečně něco. Dlouhý, elegantní tvar, postavený ze stovek oloupaných a vysušených boových kmenů, a to všechno bylo navezeno během pár dní a potom sestaveno a propojeno týmem qheuenských tesařů, kteří vždycky zdvořile poslouchali, když je Urdonnol s hubováním přiváděla na správnou cestu podle svého drahocenného textu Předkontaktní terranské stroje, část VIII: Beztížné zvedání těžkých břemen. Pak, s uctivým zakroužením svými kupolemi, se zase vrátili ke svazování a klížení jeřábu svým vlastním způsobem, uplatňujíce zkušenosti, jimž se v praktickém životě naučili.

Urdonnol by měla být více přizpůsobivá, pomyslel jsem si, když jsem se díval na Urielinu asistentku, které naprosto chyběl humor, jak je čím dál tím víc rozčilená a frustrovaná. Pravda, v knihách je velká moudrost. Ale tihle chlapíci zde přece nepracují zrovna s titaniem. Jsme ztroskotanci, kteří se musejí přizpůsobit tomu, co je.

Byl jsem rád, když jsem uviděl naši kamarádku Ur-ronn, která vypadala úplně spokojená s tím, jak práce probíhá, poté, co si prohlédla a přičichla ke každé výztuži, vzpěře a kladce. Ale přece jenom bych tu měl raději Uriel, aby dohlížela na práci, jako tomu bylo první dva dny, když se naše skupina utábořila ve stínu Poslední skály. Hlavní kovářka byla puntičkářská, mistryně v přidělování a vymáhání úkolů, často trvající na tom, aby byla práce provedena znovu a zase znovu, dokud všechno nebylo až zatraceně perfektní.

Myslím, že naše čtveřice by snad mohla nést nelibě to, že začala šéfovat nad tím, co bylo předtím náš soukromý projekt. Ale nestalo se to. Její ulpívání na detailech sice šlo na nervy, ale pokaždé, když Uriel připustila, že něco bylo uděláno dobře, vzrostla o něco moje důvěra, že se vrátíme živí. Bylo to jako rána z čista jasna, když odešla.

Do tábora přiběhla urská kurýrka - bez dechu, vyčerpaná a dokonce žíznivá, u Ifni! - držící obálku určenou Uriel, a ta ji popadla a otevřela. Když si vzkaz přečetla, odtáhla stranou traekiho Tyuga a něco si s ním naléhavě šeptala. Pak odcválala, spěchajíc zpátky do své drahocenné hutě.

Od té chvíle všechno ne že by se přímo nedařilo. Plán postupuje vpřed krok za krokem. Ale nemůžu říct, že by naše nálada byla stejná. Zvlášť po našem prvním potápěcím testu, kdy se náš pasažér málem utopil.

Až do té doby byl jeřáb něco nádherného, a jeho klenuté, pohyblivé rameno tak elegantní, že byste nikdy nehádali, že ho drží šestnáct ocelových nýtů tlustých jako mé zápěstí, které jsou zakotveny ke skalní římse, visící nad hlubokými modrými vodami Riftu. Obrovský navíjecí buben nesl více než třicet kabelů Urielina nejlepšího lana a všecko to končilo v našem šedohnědém plavidle, které jsme pojmenovali Wuphonský sen, v naději, že tak usmíříme naše rodiče - a ty v místní komunitě, kteří byli přesvědčeni, že se rouháme.

Další jeřáb stojí hned vedle toho prvního, připojený ještě k většímu bubnu. Ten nemusí nést tíhu batyskafu, ale jeho práce je stejně důležitá - udržovat nezamotané dvě hadice, připojené k naší malé loďce, aby čistý vzduch šel dovnitř a špatný ven. Nikdy jsem se nedostal k tomu, abych se zeptal, z čeho ty hadice jsou, ale ten materiál je mnohem silnější než sešité skinčí měchýře, které jsme my čtyři měli v plánu použít, ještě když jsme začínali promýšlet naše dobrodružství.

Uriel udělala i další změny - velký tlakový regulátor, vysokonapěťové těsnění a pár lamp s eikovými kameny, aby vrhaly jasné paprsky dolů, kam se slunce nikdy nedostane.

A zas se musím divit - odkud se to všechno bere?

Překvapilo nás, že Uriel nikdy moc nefušovala do samotného batu - vyrobeného z jediného vyhloubeného garuového kmene, s Ur-ronniným nádherným oknem, zalitým na jednom jeho konci. Vpředu jsme nainstalovali dvě kloubová chápací ramena, jež Ur-ronn okopírovala z jedné knihy. Náš malý bat měl také kola, celkem čtyři, umístěná tak, aby se Wuphonský sen mohl valit po blátivém mořském dně.

I potom, co byla vybavena superširokými plášti, kola vypadala povědomě. Zvlášť pro Huck. Přechovávala je jako své

osobní památky ze svého zničeného domova, když její skuteční g'kekští rodiče byli zabiti v té hrozné lavině. S typickým svým černým humorem je Huck pojmenovala Tetička Rooben, Strýček Jovoon Levý a Strýček Jovoon Pravý. Čtvrté bylo prostě Táta - až jsem tomu jejímu morbidnímu žertu udělal konec a dal jim místo toho jména Jeden až Čtyři.

Použití kol by normálně nebylo možné bez galaktické technologie. Otáčející se náprava by roztrhala všechna těsnění na kusy. Avšak Huckina mánie schovávat všecky možné součástky nabídla řešení. Ty úžasné g'kekské náboje kol a hnací šnekové šrouby mohou být umístěny na obou stranách trupu, aniž by ve skutečnosti prorazily dřevo. Huck bude kormidlovat přední pár kol, zatímco já použiju k pohonu těch zadních otáčecí kliku.

Což tímto zahrnuje všecku naši práci během potápění, až na "kapitána" Kleštíka, jehož světem jasné modré vody budeme projíždět na naší cestě do hlubin, kam se ještě nedostal žádný qheuen od chvíle, kdy tam před tisícem let klesla jejich tajná loď. Jeho místo je přímo ve špici našeho plavidla, kde má na starosti kontrolovat eikové lampy a vykřikovat rozkazy, jak my ostatní máme kormidlovat a odebírat vzorky.

Proč to dostal na starost právě on? Kleštík určitě na nikoho neudělal dojem, že je z naší party ten nejchytřejší.

Především, všechno to byl jeho nápad, už od začátku. On také sám vlastníma rukama - či spíš ústy - vyhloubil a vytvaroval větší část Wuphonského snu, během těch vzácných chvilek mezi školou a denní prací v krabích ohradách, kdy měl volno.

Důležitější je ale fakt, že v případě, kdyby tohle nádherné okno někdy selhalo - nebo některé z ostatních těsnění - on je ten poslední, kdo by propadl panice, až by slaná voda začala téct do kabiny. Jestliže k tomu nějakým způsobem dojde, bude to na Kleštíkovi, aby nás odtud nějak dostal ven. My všichni jsme přečetli již dost příběhů o moři a vesmíru, abychom věděli, že to dostatečně odpovídá definici kapitána - ten, koho by všichni měli poslouchat, když o životě a smrti rozhodují vteřiny.

Musel si ovšem ještě chvíli počkat, než definitivně převezme velení. Naše první zkouška ponoření měla už jednoho pasažéra, dobrovolníka, který se k tomuto úkolu doslova "narodil".

A toho rána Tyug, traeki, vytvořil cestičku z čichových stop, aby vytáhl své malé neúplné seskupení - Zize - z jeho ohrádky, vedle níž už čekal Wuphonský sen, celý se lesknoucí ve slunečním světle. Náš dobrý lodní trup z leštěného garuového dřeva byl tak hladký a pěkný - škoda jenom, že jasná modrá obloha byla až příliš otevřená a ničím nestíněná, což se normálně všemi obyvateli považuje za špatné znamení.

Tak to asi i připadalo přihlížejícím divákům, kteří nás pozorovali z nejbližšího útesu. Byli zde hooni z Wuphonského přístavu plus nějací místní rudí qheuenové a ursky se zaprášenými boky, asi z nějaké karavany, a také asi tři lidé, kteří sem museli přijít po obtížné třídenní cestě až z Údolí - a všichni neměli na práci nic lepšího než rozšiřovat různé drby a fámy o hvězdné lodi či lodích, o nichž se vykládalo, že prý přistály někde na severu. Jedna fáma hlásala, že všichni, co byli na Mýtině, jsou už mrtví, popravení na místě mstivými galaktickými soudci. Jiní zase prohlašovali, že se nakonec probudilo Svaté Vejce a že světla, co někteří viděli na obloze, jsou duše těch, kdo měli to štěstí, že byli na Mýtině ve chvíli, kdy spravedliví ze Šestky byli transformováni a posláni jako duchové zpět do svých starých domovů mezi hvězdami.

Ať mně oholí nohy, jestli některé z těch povídaček nebyly natolik pěkné, že mě přiměly přát si, abych je byl vymyslel sám.

Ne všichni diváci přišli protestovat. Někteří se dostavili ze zvědavosti. Huck a já jsme zažili legraci s Howerr-phuem, který je podle adopce druhý synovec nejmladší starostovy nevlastní matky, jenž ale vypadl ze školy, když prohlásil, že nesnáší, jak mistr Heinz smrdí.

A přitom každý ví, že Howerr-phuo je líný až hanba a na každý pád je on poslední, kdo by měl co vykládat o hygienických způsobech těch ostatních.

V jedné chvíli se Howerr přikradl nahoru k nám a začal se vyptávat na Sen a na jeho poslání. Hezké a zdvořilé otázky, víte. Jenomže to vypadalo, že naše odpovědi téměř neposlouchá.

Potom se jaksi uvolnil a vyzvídal na nás všechno možné o traekiích, a ukazoval přitom na Tyuga, který zrovna krmil Zize v jeho ohrádce.

Pravda, ve Wuphonu jsme měli traekijského lékárníka, jenomže pořád zde existovala nějaká tajemství o těch z kruhů. Huck a já jsme brzy uhodli důvod, proč v tom Howerr-phuo pokračoval. On a někteří jeho připitomělí kámoši uzavřeli sázku ohledně traekijského sexuálního života a on byl vybrán, aby se na to vyptal nás jako místních expertů!

Mrkli jsme s Huck na sebe a rychle jsme mu vyprázdnili hlavu od všech těch nesmyslů, kterými byla nacpaná. A potom jsme mu ji zase začali naplňovat naší vlastní vymyšlenou verzí. Howerr brzy vypadal jako námořník, kterého právě vzala přes hlavu uvolněná klika od rumpálu.

Kradmo pošilhávaje po svých nohách, odspěchal co nejrychleji pryč - bezpochyby aby si ověřil, zda se na něm nezachytily nějaké "kruhové spóry" a jestli mu dokonce nezačali růst malí traekiové na místech, kde se příliš nestaral o umývání.

Necítil jsem se za to nějak příliš provinile. Každý, kdo stál od Howerr-phua po větru, by nám od teďka měl vřele děkovat.

Chystal jsem se Huck zeptat, jestli i my jsme kdysi byli tak hloupí - ale pak jsem si vzpomněl. Nepřesvědčovala mě to kdysi ona, že nějaký g'Kek může být zároveň její vlastní matkou i otcem? Přísahám, že to tenkrát znělo od ní docela věrohodně, i když si ani za život nemůžu ujasnit, jak to udělala.

Prvních několik dní se diváci většinou skrývali za linil písku, zřejmě z respektu před Urielinou rádcovskou taktovkou. Když byla kovářka v doslechu, nikdo si moc nepouštěl pusu na špacír. Ale jak odešla, někteří hned začali pořvávat různá hesla, většinou o tom, že Žumpa je posvátné místo a ne místo pro nějaké domýšlivé spratky, aby to tam prohlíželi.

Když pak přišli i lidé z Údolí, okamžitě se protesty lépe zorganizovaly, i se standartami a unisono prozpěvovanými

hesly.
Shledal jsem, že je to i hodně vzrušující, asi jako scéna z Léta lásky nebo z Věcí, co mají přijít, všechno přetékající oprávněným nesouhlasem pro to, co se tu dělo. Napodobiteli, jako jsem já, nic nemohlo být víc po chuti než bojovat o uskutečnění nějakého svého dobrodružného snu proti všeobecnému veřejnému mínění. Téměř všechny ty romantické příběhy, které jsem přečetl, pojednávaly o neohrožených hrdinech, vytrvávajících ve svém přesvědčení navzdory rodičům, sousedům a uznávaným autoritám, kteří všichni byli aspoň sto let za opicemi. Připomnělo mi to knihu, z níž pochází má přezdívka, kde se lidé z Diasparu pokoušeli zamezit Alvinovi v navázání kontaktu s jejich dávno ztracenými bratranci ve vzdáleném Lysu. Nebo když Lysiané nechtěli, aby se vrátil domů s novinkami z jejich znovuobjeveného světa.
Ano, já vím, že to je fikce, ale ta souvislost jen přiložila k ohni mého rozhodnutí. Huck a Ur-ronn a Kleštík říkali, že oni pociťují totéž.
Pokud jde o tu lůzu, dobrá, vím, že ten, kdo se bojí, může jednat jako bez rozumu. Dokonce tak jednou či dvakrát jsem se na celou tu situaci pokoušel dívat jejich očima. Doopravdy.
Chlapče, co je to za nadmutý torus jekí rouhačských vevlků, Ifni je zatrať. Doufejme, že si sednou někam rovnou do hnoje a smradem se zalknou.

XIV.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Vypráví se, že prý nesčetné generace lidí na Zemi strávily život v brutálním strachu a víře v miliony věcí, které by si žádná soudná bytost vůbec nedokázala představit. Určitě žádná taková, které byla pravda předkládána na stříbrném talíři - tak jak byla poskytnuta téměř každé rozumné rase v Pěti galaxiích.
Pozemšťané si vše museli vytvořit sami. Pomalu a bolestně lidé poznali, jak vesmír funguje, a upustili pak od většiny fantastických pověr a předsudků, které si nesli s sebou během své dlouhé, temné samoty.
Zahrnovalo to...
- božské právo egoistických králů,
- mentální nedostatečnost žen,
- přesvědčení, že moudrý stát ví všechno,
- názor, že individuální je vždy správné,
- nezdravě sladký sklon k propadnutí doktríně, jež přetváří pouhý model světa do něčeho posvátného, ve jménu čehož stojí za to zabíjet.

Tyto a mnohé další divoké představy se postupně přidávaly do kufru k vílám a ufonům, kam lidé konečně odložili všechny podobné dětinskosti.
Ten kufr byl pořádně veliký.

* * *

Takže když se Galaktici konečně dostali do kontaktu s pozemšťany, viděli v nich něco jako pověrčivé primitivy, vlčí děti, mající sklon jak k úžasnému entuziasmu, tak i k podivným, výstředním a nedokazatelným přesvědčením.
Jak je tedy ironické, že na Jiju dochází k obrácení rolí. Zde našli pozemšťané ostatních pět ras v úpadku, sestupujících po cestě, kterou lidé absolvovali už předtím, tonoucích v tisících pověstí a výmyslů, ve vzájemném sočení a absurdních názorech a předsudcích. Do tohoto maëlstromu pověr přinesli osadníci, kteří právě opustili Archu, své papírové knihy.
Přinesli také nástroje logiky a ověřování - tytéž věci, za něž museli ještě doma bojovat co nejúporněji, aby je získali.
Nicméně, majíce na paměti svou vlastní historii, stali se pozemšťané nenasytnými sběrateli folklóru, pídíce se po něm mezi ostatními pěti rasami, aby zapsali na papír a okopírovali každý příběh i každou víru, dokonce i ty, o nichž prokázali, že jsou falešné.
Z jejich vlčí minulosti se zrodila tato podivná směsice zdůvodňovaný skepticismus plus velice hluboké porozumění pro všechno podivné a bizarní, přehnaně živé.
Lidé vědí, že uprostřed temnot je až příliš snadné ztratit cestu, jestli zapomeneš, jak říct, co je pravda.
Ale právě tak důležité je nikdy neztratit schopnost snít. Spřádat iluze, jež nám ovšem pomáhají překonat tuto temnou noc.

Z Umění exilu,
od Auph-hu phwuhbhu

Asx

Ten maličký robot byl úplný div na pohled. Ne větší než g'kekská oční bulva, ležel na zemi, doslova k ní přišpendlen hejnem dorážejících privátních vos, zcela pokryt jejich nahloučenými, třepetajícími se křídly. Lester byl z rádců první, kdo to po prvním překvapení okomentoval.

"No, teď tedy víme, proč se jim říká privátní vosy. Viděli jste, jak se nad tou věcí vyrojily? Bez nich bychom se nikdy nedozvěděli, že je tady."

"Nástroj ke špehování," domýšlela se Nůž Ostrozrak, klepajíc svým krunýřem, jak se snažila na stroj blíže podívat. "Miniaturní a mobilní, určený, aby vyslechl, o čem se radíme. Nemohli bychom proti tomu nic dělat a všechny naše plány by vyšly najevo, nebýt těch vos."

Phwhoon-dau vyjádřil svůj souhlas hlubokým zamračením.

"Hr-rm... Byli jsme zvyklí dívat se na ten hmyz jako na určité dráždidlo a jejich přítomnost byla vyžadována pro jisté ceremoniály. Ale Buyurové museli tyto vosy určit právě k takovému účelu - aby strážily jejich domy a města a křížily plány všech rádoby vyzvědačů."

"Použití (specificky) vybavené životní formy k vypořádání s (obtěžující) hrozbou - opravdu, to by mohl být buyurský způsob," dodala Ur-Jah.

Lester se naklonil blíž, aby si prohlédl vosy, jejichž křídla se třepetala před robotovýma maličkýma očima, rozmazávajíce se v kaleidoskop barev, které mně/nám připomínaly rewqa.

"Rád bych věděl, co tomu ty vosy ukazují," mumlal náš lidský rádce.

Poté promluvil Vubben, poprvé od chvíle, kdy vosy napadly vetřelce.

"Patrně přesně to, co to chce vidět," nadhodil s důvěrou.

Vzpomínáte si, moje kruhy, jak jsme všichni přikývli, povzdechli či zamumlali na souhlas? Vubben vyslovil ta slova takovým tónem moudré věrohodnosti, že se nedalo nijak jinak reagovat. Až později mě/nás napadlo zeptat se nás samotných -

Co?

Co tím, pro všechno na světě, bylo asi míněno?

Lark

Během celých těch dvou tisíc let od počátku nezákonné kolonizace nebyl Lark zdaleka první člen Šestky, který letěl. Nebyl dokonce ani první člověk.

Nedlouho poté, co tajná loď Archa navždy klesla do zející náruče Žumpy, muži a ženy, kteří s ní přiletěli, se vznášívali ve vzduchu jako papíroví draci, plachtíce na větru, který stále vál seshora z pobřeží, od modrého oceánu až k bílým vrcholkům Okrajového hřebene. Ještě v oněch dnech krajkovité vzdušné fólie zachytávaly vzdušné proudy a unášely odvážné piloty s sebou, umožňujíce jim prohlédnout si svůj nový domov seshora.

Poslední hedvábný kluzák ležel nyní pod sklem v bibloském Muzeu, zázrak napohled, zhotovený z tajemných materiálů monomolekulárního uhlíku a úpletu z pružného polymeru, které by už dnes ani ti nejchytřejší kouzelníci z cechu chemiků nedokázali reprodukovat, ani kdyby jim k tomu dali rádcové svolení. Čas a deformace postupně zničily všechny ostatní, odsuzujíce pozdější lidské generace chodit v těžkém terénu po svých jako každý jiný a vymazávajíce tak další příčinu navíc k závisti mezi Šestkou - i když od uzavření Velkého míru sporadicky docházelo ke snahám znovu vzkřísit aspoň hrubou verzi bývalých časů skupinami ambiciózních výrostků, riskujících životy na vřetenovitých konstrukcích z dutých boových kmenů, pokrytých ručně tkanými plachtami z wikové bavlny.

Nebo také i urští midlingové létali na nafouklých balonech, nechávajíce se unášet na výfucích horkého vzduchu. Někdy měli tito letci úspěch, který vyvolal lokální senzaci, ale žádná z těchto snah nepřinesla trvalý výsledek.

Dosažitelný materiál byl buďto příliš těžký, nebo slabý či porézní. Vítr byl také příliš silný.

Někteří s nadšenou úctou prohlašovali, že to byla dobrá věc. Obloha však nebyla to, kde by mohlo být nalezeno vykoupení. Ani přiklánění k marnostem z minulosti. Obvykle Lark souhlasil s ortodoxními názory, ale v tomto případě si nemohl pomoci a musel uvažovat -

Takový malý, skromný sen. Nechat se pár mil unášet ve vzduchu.

Je to snad až tolik, když nám kdysi patřily hvězdy?

Nicméně, nikdy nebyl ten, kdo by marnil čas zahálčivými zálibami a sněním.

Lark určitě nikdy nečekal, že by se mu naskytla šance, aby osobně prozkoumal jijoánské hory z velké výšky.

Ale podívejte se na mě teď!

* * *

Ling určitě bavilo pozorovat, jak se tvářil, když mu sdělila dnešní plán.

"Budeme pryč téměř celý den, abychom stačili posbírat vzorky, které polapili naši roboti. Později, až se ti lenoši dostanou dál, uděláme si výlet na pár dní."

Lark beze slova zíral na cizí létající stroj, štíhlý šíp s pahýlovitými křídly, která se rozvinula potom, co vyjel z úzké chodby od zahrabané výzkumné stanice. Padací dveře zely otevřené jako pár hladových čelistí.

Jak to bylo Ling podobné, že s tím na něj vyrukovala tak najednou, bez jakéhokoliv varování!

Zatímco Besh nakládala zásoby, vysoký plavý muž, Kunn, zavolal:

"Tak už pojď, Ling! Už máme zpoždění. Koukej co nejrychleji přemluvit toho tvého mazlíčka, ať jde na palubu, nebo si

vem jiného."

Lark pevně stiskl čelisti, rozhodnut nedat najevo své pocity, když ji následoval vzhůru po rampě. Očekával, že vevnitř to bude vypadat jako v nějaké jeskyni, ale ukázalo se, že interiér je osvětlen mnohem jasněji než kterékoliv uzavřené místo, co kdy viděl. Nepotřeboval žádný čas k tomu, aby se jeho oči adaptovaly.

Nechtěje vypadat jako úplný hlupák, zamířil k jednomu vypolštářovanému sedadlu hned u okna a shodil u něj svůj batoh. Usedl opatrně, neshledávaje jeho téměř smyslně působící měkkost ani příliš pohodlnou, ani uklidňující. Spíš mu to připadalo, jako by se usadil na klíně čehosi masitého a jaksi podivně mazlivého. O chvilku později Ling ještě přispěla k zvýšení jeho neklidu tím, že mu kolem pasu zapnula bezpečnostní pás. Syčivé uzavírání kovového poklopu mělo za následek, že ho legračně začalo brnět v uších a jeho dezorientace ještě vzrostla. Právě v okamžiku, kdy se zapnuly motory, pocítil zvláštní lechtání na zátylku, jako kdyby mu tam nějaké zvíře dýchalo do vlasů. Nemohl se ubránit a zajel si tam rukou, aby imaginární stvoření odehnal. Samotný vzlet byl až překvapivě jemný, unášivý pohyb, kdy pociťoval, že stoupají a otáčejí se, a poté se hvězdný člun dal do pohybu tak rychle, že se vůbec nestačil podívat na Mýtinu a její okolí - nebo vyhledat skrytou roklinu Vejce. Ve chvíli, kdy se obrátila přitlačil těsněji k oknu, kontinent se již odvíjel dole pod nimi, jak se řítili vpřed, mnohonásobně rychleji než kámen vržený z katapultu. Trvalo to pouhé minuty, a už klesali z horských vrcholků, tyčících se nad rozlehlou otevřenou plání porostlou stepní trávou, která se ohýbala a vlnila jako neustále se měnící hladina nějakého fosforeskujícího moře. Na jednom místě zahlédl Lark uhánějící stádo chomperů, místní druh jijoánských kopytnatců, kteří troubili na poplach a uhýbali běžícímu stínu vzdušného člunu.

Tlupa urských pastevců natáhla své klenuté krky ve výrazu zvědavosti smíšené se strachem. Blízko dospělých ursek poskakovala skupinka midlingů a chňapala po sobě v žertovné nápodobě bitvy, ignorujíc náhlé soustředění starších na dění na obloze.

"Vaši nepřátelé jsou krásná stvoření," poznamenala Ling.

Lark se obrátil a pohlédl na Ling. Kam tím teď míříš?

Ling si musela jeho pohled špatně vyložit, neboť si pospíšila, aby ho usmířila. "Samozřejmě jsem to myslela v přesně vymezeném smyslu slova, že totiž kůň nebo i jiné zvíře může být svým způsobem krásné."

Lark chvilku uvažoval, než odpověděl. "Hm. Je dost zlé, že vaše návštěva přerušila Shromáždění. Obvykle bychom teď měli Hry. Tam byste uviděla skutečnou krásu v akci."

"Hry? Oh ano. Vaše verze proslulých olympiád. Spousta běhání a skákání, že ano?"

Ostražitě přikývl. "Jsou zde rychlostní a hbitostní disciplíny. Další jsou určeny k tomu, aby naši nejlepší a nejodvážnější mohli prokázat svou odolnost, odvahu a přizpůsobivost."

"Což vše jsou vlastnosti vysoce ceněné těmi, kdo vytvořili lidstvo," řekla Ling. Usmívala se, a ten úsměv byl jaksi shovívavý, povýšený, až trochu blahosklonný. "Nemohu si představit, že některé z těchto šesti ras jsou schopny soupeřit s ostatními v některé disciplíně přímo, že je to tak? Myslím, že je dost těžké představit si nějakého g'Keka, že by předběhl ursa, nebo qheuena skákat o tyči?"

Zasmála se.

Lark pokrčil rameny. Navzdory Lingině narážce vztahující se k tématu velkého otazníku - otázce lidského původu - shledal, že ztratil zájem na další konverzaci.

"Ano, také si myslím, že to nejde. Představit si."

Otočil se nazpět k oknu a pozoroval vlnící se velkou pláň - vlnu za vlnou ohýbající se trávy, tečkovanou stanovišti tmavých boo nebo oáz jemně se kolébajících stromů. Vzdálenost, k jejímuž překonání potřebovala karavana několik dnů, se zmenšila do několika dur bezstarostného letu; potom zorné pole zaplnily dýmající hory jižního hřebene.

Besh, vetřelecký pilot, naklonila letadlo, aby se blíže podívala na Plamennou horu, a oblétla ji natočená v určitém úhlu, takže kolem Larkova okna se postupně otáčela rozlehlá lávová rampa. Od doby, kdy došlo k poslední erupci, jež vytvořila nejsvrchnější vrstvy lávového příkrovu, byla původně zpustošená pláň značně změněna. Lark uviděl tavírny, které byly nahloučeny na půl cestě vzhůru na úbočí mohutného skalního obra. Vybudovány ovšem byly tak, aby co nejvíce připomínaly přirozené útvary, jako magnetické kry a tunely, vypouštěly výhně žhavé páry a kouř, které se příliš neodlišovaly od výparů sousedních skalních průduchů. Ovšem o této kamufláži se nikdy nepředpokládalo, že bude vystavena zkoumání z takové blízkosti, jako tomu bylo teď.

Lark si povšiml, jak si Besh vyměnila významný pohled s Kunnem, který poklepal na jednu ze svých magických pozorovacích obrazovek.

Mezi několika dvacítkami zářivých rudých světel venku, obkružujících obrys hory, bylo na ní jedno označeno nápadnými symboly a zářivými šipkami.

Tečkované čáry směřovaly do podzemních chodeb a dílen, kde vyhlášení urští kováři pracovali na výrobě nástrojů z těch speciálních slitin a příměsí, které schválili rádcové; pokud se týkalo jejich zručnosti a kvality, byli řazeni jako druzí, mající před sebou pouze ty, kdo sídlili a pracovali dále na jihu, blízko u vrcholu mohutné Mount Guenn.

Neuvěřitelné, pomyslel si Lark, pokoušeje se naučit se nazpaměť úroveň a množství detailů zobrazených na Kunnově obrazovce, aby o tom mohl podat zprávu Lesteru Cambelovi. Bylo naprosto jasné, že toto monitorování má málo co společného s oficiálním účelem této mise - pátráním po pokročilých "kandidátních" životních formách. Z několika krátkých slovních výměn Lark soudil, že Kunn není žádný biolog. Něco v mužově postoji, způsobu, jakým se pohyboval, mu připomnělo Dwera při některé z jeho loveckých výprav, jenomže u Kunna to vypadalo mnohem nebezpečnější, až smrtící. Dokonce i po generacích relativního klidu existovalo na Úbočí několik mužů a žen, kteří se podobným způsobem prokazovali jako experti a jejich hlavním zaměstnáním bylo putovat každé léto od vesnice k vesnici a trénovat místní lidskou milici.

Jenom pro případ, že by k něčemu došlo.

Každá z ostatních pěti ras měla své podobné specialisty. Obezřetná a prozíravá zásada, neboť i teď zde pravidelně

docházelo k menším krizím - tady zločin, tam zase neústupný kmen soonerů, a hašteření a horkokrevné střety mezi osadnictvem. Dost k tomu mít své "válečníky pro dobu míru", a to v pravém slova smyslu.

To samé mohlo platit také o Kunnovi. To, že vypadal jako schopný vraždy, však neznamenalo, že by se snad nechal snadno vyprovokovat.

Co máš asi za lubem, Kunne? pomyslel si Lark zvědavě, pozoruje symboly zářící na obrazovce a překřižující odraz cizincovy tváře. Co přesně čekáš?

Plamenná hora zapadla za nimi, jak se malé plavidlo nyní zdálo poskočit novým směrem vpřed, letíc jako šíp přes svítící bělobu známou jako Pláň ostrého písku. Po dlouhou dobu klouzaly kolem nich jenom nízké duny, pročesávané větrem do uhlazené dokonalosti. Lark neviděl žádné karavany, které by putovaly přes tuto jiskřící poušť a nesly buďto poštu, nebo zboží do izolovaných osad v Údolí. Ale stejně by se nikdo se zdravým rozumem nevydával do této sežehnuté pustiny za dne.

Tam někde dole byla skrytá přístřeší, kde cestovatelé čekali na příchod noci, skrytá tak dokonale, že ani Kunnovy paprsky by nebyly schopny je odhalit uprostřed této zářivé bílé nezměrnosti.

Tato bledá jasnost však nebyla ničím ve srovnání s příštím náhlým přechodem, když se z pískového oceánu dostali nad Duhový proud, rozmazaný pás pohybujících se a měnících se barev, jejichž třpyt bodl Larka do očí. Ling a Besh si zastínily oči rukama a pokoušely se tak tento fenomén nějakou chvíli pozorovat, ale nakonec to vzdaly, zatímco Kunn cosi nevrle mumlal o poruchách na své obrazovce. Lark bojoval proti přirozenému reflexu mžourat, snaže se místo toho uvolnit svůj navyklý způsob zaostřování.

Dwer mu kdysi vysvětloval, že to je ten jediný způsob, jak se člověk může dívat na tuto říši, kde exotické krystaly vrhaly neustále se měnící světelné odrazy v divoké změti luminiscence.

To bylo krátce potom, co Dwer získal status lovce a přispěchal domů, aby se připojil k Larkovi a Sáře u postele jejich matky, když onemocněla tou zákeřnou nemocí, která jí posléze odnesla s sebou a Nela během jediné noci změnila ve starce. Ten poslední týden Melina už vůbec nic nejedla a pila jen velmi málo. Od svých dvou nejstarších dětí, v jejichž mysli se zhlížela den co den už od té chvíle, kdy přišla do Dola a stala se papírníkovou ženou, se zdálo, že teď nepotřebuje nic. Ale od svého nejmladšího dítěte hltala příběhy o jeho cestách, o tom, co viděl, slyšel i cítil při svých návštěvách dalekých koutů Úbočí, kam vstoupilo jenom málo Úbočanů. Lark si připomněl žárlivou bolest, kterou pociťoval, když viděl, jakou útěchu jí poskytovalo Dwerovo vyprávění v jejích posledních hodinách a jak sám sebe v duchu plísnil za takové špatné myšlenky.

Tato vzpomínka se mu vybavila velice intenzivně, očividně vzbuzená bodajícím přílivem barev.

Někteří pověrčiví z Šestky prohlašovali, že tyto vrstvy jedovatých kamenů mají magické vlastnosti, jež do nich byly vlity během eony trvajícího překrývání vrstvami vulkanických produktů erupce. "Krev matky Jijo" tomu říkali. V tomto okamžiku byl Lark téměř ochoten uvěřit této pověře, tak byl šokován neskutečnými vlnami jakési intimní povědomosti. Jako kdyby tady už někdy byl, někdy dlouho předtím.

S touto myšlenkou se jeho oči zdály přizpůsobit - otevřít se a nechat zmatek vířících odstínů všemožných barev rozkvést v zázračné kaňony, fiktivní údolí, města duchů a dokonce i celou civilizaci fantomů, rozlehlejší než ta největší buyurská sídla...

Potom, právě když se chystal plně vstoupit do tohoto zážitku, iluze náhle skončila, násilně přervána, jakmile Duhový proud skončil u moře. Besh znovu provedla s letadlem otočku a brzy rozsáhlá doména barev zmizela jako sen, jejž po levé straně nahradila normální poušť z větrem nameteného magmatického štěrku.

Linie pěnícího a burácejícího příboje byla jakoby zdánlivá silnice, směřující do neznámých zemí. Lark se nešikovně pokusil uvolnit svůj bezpečnostní pás a pak přešel přes uličku k druhému oknu, aby se podíval na velký oceán. Tak rozsáhlý, pomyslel si. A přece to není nic proti té nezměrnosti, kterou překonali Ling a její kolegové téměř za okamžik. Jeho oči se upíraly dolů s nadějí, že uvidí zamaskovaný drosový tahač s šedozelenými plachtami prořezávajícími vítr, odvážející posvátné urny k místu jejich konečného odpočinku. Z této výšky mohl dokonce zahlédnout i samotnou Žumpu, tmavomodré vody pokrývající hlubinu tak nesmírnou, že její příkop mohl pojmout všechny přebytky aspoň tuctu mocných civilizací a stále jim moci požehnat svým způsobem rozhřešení - zapomenutím.

Dostali se již i mimo dosah nejvzdálenějších Larkových cest, které během svého života podnikl, když hledal údaje pro své věčně hladové mapy. Jeho vycvičené oko nalezlo také zde pár roztroušených stop rozumného života - hoonskou rybářskou vesnici, společný barák rudých qheuenů - napěchovaný ve skalní štěrbině či ukrytý v bažinatém chobotu pod stromovým baldachýnem. Samozřejmě za této rychlosti mohlo se kolem nepozorováno mihnout něco důležitého, k čemuž stačila doba, kterou potřeboval na přejití od jednoho okna ke druhému; dělal to pravidelně, vždy, když Besh začala s letadlem kroužit, hrajíc si s různými přístroji a kontrolkami, takže se naskýtal výhled jak na pobřeží, tak i na moře.

Jenomže i tyto řídké stopy osídlení však vymizely, když se dostali k Riftu, který se táhl v délce několika stovek doletů šípu západně od vzdáleného, sekerovitého tvaru Poslední skály.

Řady věžovitých útesů a hlubokých podmořských kaňonů zde štěpily pevninu.

* * *

Ježaté mysy se střídaly se zdánlivě bezednými prsty temného moře, jako by to nějaký ohromný dráp vyhrábl rovnoběžné rýhy, směřující téměř přímo k východu, aby tak vytvořily zastrašující přírodní bariéru. Obydlí za touto hranicí se řadilo mezi ty mimo zákon, prokleté rádci i Svatým Vejcem. Ale cizí pilotka se rychle vypořádala s říší zubatých skalních rozštěpů a roklí, míjejíc je tak lehce, jako by to byly jenom nepatrné žlábky na dobře sjízdné cestě.

Brzy už se kolem nich odvíjely míle a míle písčitých křovinatých ploch, mezi nimiž se v dlouhých intervalech

objevovaly drsné a přísně vyhlížející fragmenty dávných měst, erodované větrem, solí i deštěm. Jejich mocné věže musely být zničeny explozemi a paprsky, měnícími kámen v prach, jenom co se poslední buyurský obyvatel k nim obrátil zády. Za čas pak neustálá rozkladná činnost Žumpy a jejích dcer vulkánů rozdrtily i pahýlovité zbytky, tyčící se nad ruinami, do ničeho.

Brzy poté vzdušný člun opustil kontinent a rozletěl se nad řetěz mlhou zahalených ostrovů.

Dokonce ani Dwer nikdy nesnil o tom, že by se kdy dostal tak daleko.

Lark se rozhodl, že o tom nebude tomu chlapci vyprávět dřív, než se o tom poradí se Sárou, která měla smysl pro takt a šetrnost a rozuměla zraněným pocitům lépe než starší z jejích bratrů.

Pak si uvědomil realitu. Sára je ještě v Dolu. Dwer mohl být vyslán na východ, aby lovil glavery a pátral po soonerech. A až tihle cizinci ukončí svůj průzkum, můžeme skončit i my všichni, daleko od těch, které milujeme.

S povzdechem klesl na své sedadlo. Na chvíli měl opravdu z toho letu radost. Zatracená paměť, že mu stále připomíná, jak to všechno vlastně ve skutečnosti je!

Po zbytek letu byl zamlklý, a i když konečně přistáli nedaleko lesa, podivně rozdílného od těch, které znal, nebo když pomáhal Ling naložit do letadla klece plné cizích podivuhodných tvorů, omezil se jenom na čistě pracovní komunikaci. Profesionalita byla jediná záliba, kterou si Lark ještě dovolil ponechat - jako pozůstatek jeho studií a výzkumů přírodních procesů. Ale v myšlence na létání už nezůstala téměř žádná stopa po původní radosti a úžasu.

* * *

Bylo něco po soumraku, když se Lark konečně vsoukal do svého ošumělého stanu nedaleko Mýtiny - jen aby tam našel Harullena, který na něj už netrpělivě čekal s čerstvými novinkami.

Nízká rozložitá postava zabírala téměř polovinu plátěného přístřeší. Nejdřív, když stál ve vchodu a vnitřek osvětlovalo jen matné měsíční světlo, pomyslel si Lark, že je to Uthen, jeho přítel a kolega přírodovědec. Ale tento qheuenský popelavě šedý krunýř nebyl zjizvený od celoživotního kopání za objevováním jijoánské minulosti. Harullen byl knihomol a mystik, který byl zvyklý mluvit aristokratickým tónem, připomínajícím staré Šedé královny.

"Zéloti poslali vzkaz," oznámil vůdce heretiků zlověstným tónem, aniž by se aspoň ze zdvořilosti zeptal Larka, jaký měl den.

"Tak? Konečně? A co říkají?" Lark shodil batoh u vchodu a unaveně klesl na lůžko.

"Jak jsi předpokládal, chtějí se sejít. Schůzka má být dnes o půlnoci."

Z qheuenových zadních mluvicích otvorů unikla šeptavá ozvěna posledního slova, jako by posunul svou váhu. Lark potlačil povzdech. Musel ještě připravit zprávu pro rádce, v níž mělo být shrnuto všechno, co se dnes dověděl. Navíc Ling chtěla, aby zítra přišel brzy a pomohl jí zhodnotit nové vzorky.

A teď ještě tohle?

Dobrá, co můžeš čekat, když hraješ hru mnohonásobné loajality? I starodávné romány varují, jaké těžkosti můžeš mít, když sloužíš více než jednomu pánovi.

Události dostávaly spád. Nyní konečně ta pověstná, tajnůstkářská rebelská organizace nabídla rozhovor. Jakou jinou možnost měl než jít?

"V pořádku," řekl Harullenovi. "Přijď pro mne, až bude čas. Zatím tu mám ještě nějakou práci."

Šedý qheuen se tiše vytratil, jen slabé klinkání drápů na skalnaté cestě prozrazovalo, že odchází. Lark rozškrtnu) sirku, která vyprskla řadou plamínků, než se ustálila natolik, aby zapálila jeho malou olejovou lampičku. Rozložil svou přenosnou psací tabulku, již mu darovala Sára, když ukončil Roneyovu školu, což mu připadalo tak dávno, jako před nějakou geologickou etapou. Vyndal arch otcova nejlepšího papíru a pak naškrábal do hliněného moždíře něco černého prášku z napůl spotřebované inkoustové tyčinky, smíchal ho s tekutinou z malé lahvičky a směs roztloukl paličkou, aby zmizely všechny hrubší kusy. Potom svým kapesním nožem přiostřil své brkové pero. Nakonec namočil jeho špičku do inkoustu, chvilku počkal a pak začal psát svou zprávu.

* * *

Je to pravda, uvědomil si Lark později, během napjaté tajné schůze za bledé opálové záře Torgenu, druhého jijoánského měsíce. I když váhavě a podezřívavě, zéloti očividně nabízeli spojenectví s Harullenovou volně spojenou organizací heretiků.

Proč? Obě skupiny mají rozdílné cíle. My usilujeme nejdřív o redukci a posléze o ukončení naší ilegální přítomnosti na tomto křehkém, zranitelném světě. Zéloti chtějí pouze dosáhnout starého statusu quo, uchovat naše skryté soukromí, jak tomu bylo, než se objevila vetřelecká loď - a přitom si možná i vyřídit pár starých dluhů.

Nicméně, delegáti obou skupin se shromáždili v nejhlubší noci, v jedné z dýmajících fumarol nedaleko větrné stezky vedoucí k tichému hnízdu Vejce. Většina spiklenců byla oblečena v těžkých kápích, aby skryli svou identitu. Harullen, který patřil k těm několika, kdo stále ještě vlastnili funkčního rewqa, byl požádán, aby odstranil kroutícího se symbionta ze své vnímací kupole, aby se to delikátní stvoření samo nespálilo v atmosféře vypjatých emocí a intrik. Jako stvoření Velkého míru se rewqové nehodili do časů války.

Nebo je to proto, že zéloti nechtějí, abychom toho příliš mnoho viděli, uvažoval Lark. Pro nic za nic nebyli rewqové nazýváni "maskou, která odhaluje". Jejich téměř všeobecná náhlá hibernace byla stejně tak znepokojující jako zlověstné mlčení samotného Vejce.

Před začátkem schůze zéloti nejdřív s hlasitým lupnutím otevřeli několik zavařovacích sklenic a vypustili hejna privátních vos kolem celého obvodu schůzovního místa - starobylý rituál, jehož původ byl už dávno ztracen, jenže

nyní měl, po událostech posledních několika dnů, ten nejvážnější smysl. Potom vystoupila jako první urská mluvčí spiklenců, používajíc galaktické Dvojky.

"Vaše sdružení vidí příležitost ve (velice politováníhodném) příchodu těchto zločinců," obvinila je. Hvizdy a cvakání Dvojky byly ztlumeny kápí, která skrývala všechno, až na špičku jejího čenichu. Nicméně Lark mohl odhadnout, že neměla ještě daleko od období midlinga, s alespoň jedním manželem v podpažním vaku. Její vyjadřování neslo známky jistého vzdělání, patrně v některé z planinských akademií, kde se shromažďovaly mladé ursky, čerstvě odvedené ze stáda, aby se v dohledu některého dýmajícího vulkánu vyučily ve svém nejdokonalejším řemesle. Tak tedy intelektuálka. Plná knižní moudrosti a přesvědčená o důležitosti jejích vlastních idejí.

Ano, odpověděla část z něho podle pravdy. Jinými slovy, ne příliš jiná než ty.

Harullen odvětil na její výzvu, zdůrazniv politický aspekt tím, že promluvil novoanglicky.

"Co myslíte tímto podivným tvrzením?"

"Myslíme tím, že vy vidíte v těchto (nevítaných) cizincích šanci, že se váš konečný cíl vyplní!"

Urska dupla přední nohou. Její obvinění vyvolalo hněvivé mumlání v řadách heretické delegace. I Lark viděl, jak to přichází.

Harullenův šedý krunýř se zakolébal ve vlnícím se kruhu. Traekijské gesto, které ti kruhoví nazývali "nesouhlas s neoprávněným obviněním".

"Vy vyvozujete, že my schvalujeme naši vlastní vraždu. A vraždu každého rozumného tvora na Jiju."

Urská spiklenkyně napodobila tentýž pohyb, ale opačným směrem - opakování obžaloby.

"Já to (důrazně) vyvozuji. Já to (s tou největší přímostí) tvrdím. Všichni vědí, že to je to, po čem vy heretici (pomýleně) toužíte."

Lark postoupil dopředu. Jestli mumlání zélotů zahrnovalo nějaké výhrady vůči lidem, ignoroval je.

"To není (opětovaná negace), po čem my toužíme!" ohradil se, zkomoliv vymezující trylkovou fázi, jak spěchal promluvit.

"Jsou zde dva důvody," pokračoval, stále se potýkaje s galaktickou Dvojkou.

"První z nich (pro vyvrácení) je tento - ti cizinci (v nejvyšší míře hrabiví) musejí nejenom eliminovat všechny rozumné svědky (zločinu/krádeže), kteří by mohli svědčit u galaktického soudního dvora. Musejí rovněž vyhladit všechny původní kmeny kteréhokoliv (nešťastného) druhu, jež z Jija ukradnou! Jinak, k jakým komplikacím by mohlo někdy dojít, kdyby (hloupí) zloději ohlásili adopci některé nové klientské rasy a byli potom konfrontováni s důkazem, že byla ukradena z tohoto světa? Z tohoto důvodu musejí vyhubit původní populaci, až budou odjíždět.

Toto my (oprávněně) nemůžeme dovolit! Genocida nevinného života je ten zločin, kvůli němuž se naše skupina (v nesobecké spravedlnosti) zformovala k boji!"

Harullen a ostatní heretici vykřikovali na souhlas. Lark shledal, že má hrdlo příliš suché, než aby pokračoval v galaktické Dvojce. Udělal gesto. Nyní přešel na novoangličtinu.

"Ale je zde i další důvod, proč se nenechat od cizinců zabít. Cílem naší skupiny je hledat konsenzus, takže Šestka by měla pokračovat ve směřování ke správnému cíli poznenáhlu, bezbolestně, dobrovolně, pomocí kontroly porodnosti, jako vznešený čin, jímž prokážeme svou oddanost světu, který milujeme."

"Konečný efekt toho všeho bude štejný," poukázala urská řečnice, sklouznouc do stejného jazyka, jaký použil Lark.

"Ne, když pravda může být konečně odhalena! A ona někdy bude, až tento svět bude mít své nové legální nájemce, kteří se budou zajímat o všeobecnou archeologii."

Tento argument vyvolal zmatené ticho. Dokonce i Harullen otočil svou kupoli, aby se na Larka podíval.

"Promiňte, prošim." Urská rebelka ohnula své přední nohy, naléhajíc, aby pokračoval. "Jaký rozdíl bude archeologie žnamenat, až už my všichni i všichni naši potomci budou už dlouho mrtví, naše košti pohžbené v možském bahně?"

Lark se narovnal, přemáhaje únavu.

"Postupně, navzdory všem snahám žít podle Svitků a nezanechat žádné trvalé stopy, tato historie bude jednou objevena. Milion let od nynějška nebo deset milionů, nesejde na tom, ale jednou se zjistí, že tu kdysi žila společnost soonerů, potomků sobeckých šílenců, kteří obsadili Jijo z důvodů dávno zapomenutých. Bytostí, které však přerostly bláznovství svých předků a ujasnily si, kde leží pravá velikost.

Toto je rozdíl mezi usilováním o důstojné sebevyhlazení a mezi pasivním souhlasem nechat se povraždit. Pro všechno svaté a při všem požehnání Vejce, ta volba musí být naše, každého jednotlivce, a ne aby nám ji vnutila nějaká banda darebáků!"

Harullen a jeho další přátelé byli očividně uchváceni. Vykřikovali, syčeli a mručeli, vyjadřujíce tak svou nadšenou podporu. Lark dokonce zachytil i souhlasné mumlání mezi zélóty. I bez podpory rewqa mohl říct, že se mu podařilo mluvit přesvědčivě - i když hluboko uvnitř sebe jen stěží věřil svým slovům.

Lingin spolek nevypadá, že by se nějak bál archeologických nadšenců kdesi v nějakém budoucím eonu.

Vlastně i Larkovi bylo zatraceně jedno, jestli nějaká nejasná historická stopa v daleké budoucnosti prozradí o Šestce něco pěkného.

Dobré zákony nepotřebují odměnu nebo uznání, aby byly správně plněny. Jsou pravdivé podle svých vlastních hledisek a budou oceněny, i když víš, že se nikdo jiný nedívá. I když se to nikdy nikdo nedoví.

Navzdory všem často citovaným chybám galaktické civilizace Lark věděl, že zákony ochraňující ladem ponechané světy jsou správné. I když se vlastně narodil jim pro výsměch, byla stále jeho povinnost dohlížet na to, aby se dodržovaly.

I přes svá vlastní slova neměl v principu vůbec žádné námitky vůči Lingině bandě a jejím úmyslům eliminovat případné místní svědky za předpokladu, že použijí humánních prostředků. Rozšiřte třeba mezi námi nějakou geneticky upravenou nákazu, která sice neohrozí ničí zdraví, ale zanechá po sobě sterilitu. To by mohlo vyřešit otázku svědků a

právě tak i problém Jija.
Ach ano, ale Lark měl také povinnost postavit se proti genové krádeži podle schématu vetřelců. Tohle bylo též násilí na Jijo, ne nepodobné znásilnění. Když se rádci zdáli od této záležitosti odtahovat, zbývali jen zéloti, kteří byli očividně ochotni otevřeně bojovat proti hrozbě ze strany cizinců.
Tak tedy Lark použil lži, zamýšlené k tomu, aby vybudovala důvěru mezi dvěma odlišnými radikálními skupinami. Chtěl vytvořit koalici se zéloty ze zcela jednoduchého důvodu. Jestliže dojde k vypracování nějakého společného plánu, chtěl v nich mít hlavní slovo.
Jak pokračoval v řeči, využívaje vší své řečnické obratnosti, aby ukonejšil jejich podezřívavost těmi nejpřesvědčivějšími argumenty, říkal si v duchu: Spojenectví, ale jenom protentokrát.
Spolupracuj, ale měj očí stále otevřené.
Kdo ví? Může se naskytnout způsob, jak uskutečnit oba cíle jednou ranou.

Asx

Vesmír si od nás žádá smysl pro ironii.
Tak například, všechny snahy a dobrá vůle, které ukazoval Velký mír, stály za to. My, lid Pospolitosti, jsme se v důsledku toho stali lepšími, moudřejšími. Také jsme předpokládali, že to bude pracovat pro náš prospěch v případě, že by přišli galaktičtí inspektoři, aby nás soudili. Válčící národy působí světu více škod než ty, jež v míru diskutují o tom, jak nejlépe směřovat ke společně sdílené zahradě. Jistě by dobře zapůsobilo, že jsme zdvořilí a ohleduplní a ne loupeživí a chamtiví zločinci.
Nebo aspoň tak nějak jsme to zdůvodňovali, že ano, mé kruhy?
Avšak běda, z oblohy nespadli žádní soudci, ale zloději a lháři.
Najednou musíme hrát smrtící hru intrik a tato zručnost není taková, jako bývala ve dnech před Pospolitostí a Vejcem.
Jak o mnoho víc šikovnější jsme v tom mohli být, nebýt míru!
Dnes jsme s ostrou bolestí znovu tuto pravdu objevili, když dorazila těžce oddechující běžkyně se zprávami z hutě a výzkumného střediska Uriel kovářky. Slova varování. Strašlivé výstrahy, mluvící o nebeských znameních, vybízejících, abychom se připravili na inspekci hvězdné lodi!
Ach, ta výstraha přišla pozdě! Opatrnost, která přišla příliš pozdě.
Kdysi kamenné citadely, usazené na ledových vrcholcích hor od severu z Biblosu až dolů k tropickému pásu Údolí, zářily vzkazy vysílanými systémem důmyslně vytvarovaných zrcadel a jejich rychlost převyšovala rychlost urských kurýrů či dokonce i letu ptáků. Včas informováni svými semafory se lidé a jejich spojenci mohli rychle zmobilizovat k boji a použít vhodnou taktiku, aby tak kompenzovali svůj malý počet. Současně i ursové a hooni vynalezli své vlastní způsoby předávání zpráv, každý důmyslný svým způsobem. Dokonce i my traekiové jsme vytvořili síť přenášející spóry s čichovými záznamy, aby nás varovaly před případným nebezpečím.
Ani jediné z těchto zařízení nepřežilo mír. Semafory byly opuštěny, systém signálních raket již zapomenut. Až donedávna samotný obchod neospravedlňoval takové drahé prostředky - i když ironicky právě poslední rok začali investoři mluvit o znovuobsazení těchto neplodných kamenných hnízd a opětném oživení sítě světelných vzkazů.
Kdyby se ty zprávy pohybovaly rychleji, dostali bychom Urielino varování včas?
Byl by v tom nějaký rozdíl, pokud se týká našeho osudu?
Ach, moje kruhy! Jak zbytečné a marné je obírat se tím, co by mohlo být. Kromě solipsismu to může být ta nejsilnější věc, kterou by individuální bytosti marnily svůj čas.

Rety

"Máš něco pro mě?"
Rann - vysoký, stroze vypadající vůdce hvězdných lidí - k ní napřáhl ruku. V pozdním soumraku s větrem šelestícím v blízkém houští bledých boo Rety připadalo, že každý z jeho mozolovitých prstů je silný asi jako její zápěstí. Měsíční světlo zdůrazňovalo Rannovy ostré rysy a jeho mohutnou postavu s širokými rameny. Snažila se nedávat to najevo, ale připadala si v jeho přítomnosti naprosto bezvýznamná.
Jsou všichni muži takoví, tam mezi hvězdami?
Ta myšlenka v ní vzbudila legrační pocit, takový, jako o něco předtím, když jí Besh řekla, že je možné odstranit její jizvy.

* * *

Nejdřív přišla špatná zpráva.
"Na naší malé klinice s tím nemůžeme nic dělat," řekla jí cizí žena během Retyiny krátké návštěvy vetřeleckého lékařského střediska hned vedle jejich zakopané základny.
Celou polovinu dopoledne strávila Rety ve frontě. Bylo to hrozné čekání, strávené posunováním mezi nějakým g'Kekem s hrkajícím, na stranu vychýleným kolem a starší urskou, z jejíž nozdry ukapávala sinale šedá tekutina. Rety se usilovně snažila odolat pokušení a nevpadnout tam, kdykoli se fronta pohnula dopředu. Když na ni konečně přišla řada, aby byla prohlédnuta pod jasnými světly a vyšetřujícími paprsky, její naděje se na chvíli povznesly vysoko, aby

potom spadly tím hlouběji.

"Tento druh kožního poškození by bylo snadné spravit zase doma," pravila Besh, zatímco vedla Rety zpět ke stanové chlopni. "Bioplastika je velmi dokonalé umění. Experti dokážou vymodelovat příjemný vzhled u každého primitivního materiálu."

Rety se neurazila. Primitivní materiál. To je to, co jsem, souhlasí.

Každopádně byla v té době posedlá představami - co když jí ta galaktická čarodějnice dá tvář a tělo, jako má třeba Besh nebo Ling?

Tak tedy zapřela nohy do země, odmítajíc se hnout, dokud ji Besh nenechá mluvit.

"Oni - oni říkají, že s sebou můžete vzít nějaké lidi, když budou chtít jít?"

Besh na ni shlédla očima barvy zlatohnědých gemových kamenů.

"Kdo to říká?"

"Já... slyšela jsem to. Povídačky, myslím."

"Neměla bys všem povídačkám věřit."

Byl tady zvláštní důraz na slovo všem? Rety se chytila jakéhokoliv náznaku naděje.

"Také jsem slyšela, že platíte zbožím, když vám lidé přinesou věci, co chcete - nebo zprávy, co potřebujete."

"To je ovšem pravda, z větší části." Nyní se zdálo, že se ty oči trochu zatřpytily. Z pobavení? Nebo z pouhé chamtivosti?

"A jestliže jsou ty zprávy opravdu, opravdu moc cenné? Jaká by byla potom odměna?"

Žena z hvězd se pousmála, byl to úsměv plný přátelství a slibů.

"Záleží na tom, jak potřebná či drahocenná je ta informace - třeba i modré z nebe."

Rety pocítila vzrušení. Začala sahat po svém váčku u pasu. Ale Besh ji zastavila. "Teď ne," řekla sníženým hlasem. "Není to tu diskrétní."

Když se ohlédla nalevo i napravo, uvědomila si Rety, že všude kolem jsou pacienti a zaměstnanci - členové Šestky, sloužící jako asistenti při různých druzích vetřelecké aktivity. Někteří z nich mohli být i vyzvědači rádců.

"Dnes v noci," řekla jí Besh stále tichým hlasem. "Rann se chodí každý večer projít dolů podél proudu. Čekej na něho u osamělého žlutého boo. Ten jediný právě začíná kvést. Jdi tam sama a nevybavuj se s nikým, koho cestou potkáš."

Ohromné! Rety v duchu zajásala. Oni mají zájem! To je přesně to, v co jsem doufala. A v pravý čas.

Vše mohlo být ztraceno, kdyby čekala ještě déle. Hlavní lidský rádce rozhodl, že pozítří musí odejít, aby doprovázela malou oslí karavanu směřující nahoru do hor, spolu se dvěma zamlklými muži a třemi urostlými ženami, které předtím nikdy neviděla. Nikdo jí nic neřekl, ale ona věděla, že cílem bylo dohonit Dwera a pak se vydat zpět do divočiny, odkud přišla.

Ani náhodou! pomyslela si, vychutnávajíc si pomyšlení na večerní schůzku. Ať si jenom Dwer hraje na lovce někde v lese. Zatímco on bude shánět v Šedých kopcích jídlo, já si budu pěkně užívat nahoře na Delfíním ocase.

To bylo souhvězdí, odkud, jak říkala fáma, přišli vetřelci, i když ta rádkyně, co vypadala jako krab, Nůž Ostrozrak, zkusila jednou Rety vysvětlit něco o galaxiích a "přechodových bodech" a jak je cesta zpět k civilizaci klikatá jako provazec žíravého pavouka. Nic z toho nedávalo smysl a ona si spočítala, že ta stará qheuenka patrně lže. Rety daleko víc dávala přednost myšlence odejít na nějakou hvězdu, kterou mohla jasně vidět - což znamenalo, že by se někdy mohla dívat zpátky na Jijo z nějakého krásného galaktického města, kam by přišla žít, a každou noc by mohla vyplázнout jazyk na Jassa a Boma a celý jejich smradlavý kmen.

A také na Dwera a ty namyšlené rádce a vůbec na všechny na téhle zkyslé planetě.

Po celý den po schůzce s Besh se vyhýbala rádcům i jejich pomocníkům, vyhledávajíc světlinky několik dostřelů šípem na západ, kde se někteří poutníci znovu pokoušeli rozproudit pár atrakcí obvyklých na Shromáždění.

Pavilony, které byly předtím v panice strženy, byly nyní znovu postaveny a mnoho občanů vylezlo z úkrytů, aby se pobavili. Stále ještě panovala napjatá a nervózní nálada. Ale někteří vypadali rozhodnuti pokračovat v obvyklém životě, i když snad jenom na malou chvíli.

Navštívila jeden stan, kde řemeslníci vystavovali výrobky snesené ze všech koutů Úbočí. Jejich zboží by snad ještě včera udělalo na Rety dojem. Avšak teď se jenom pohrdavě usmívala, když měla předtím možnost vidět úžasné přístroje, které používali lidé z hvězd. Na jedné panelové diskusi viděla hoonského, g'kekského a lidského experta, jak diskutují o zlepšení techniky splétání provazů. Atmosféra byla poměrně zaražená a jenom málo posluchačů kladlo nějaké otázky.

Hned vedle nějaký traekijský chovatel kruhů vystavoval jakési schlíplé koblihovité tvary s vyzáblými pažemi, oční pupeny nebo pahýlovité nohy. Trojice dospělých traekiů postávala vedle ohrady, možná uvažujíc o nějakém přídavku k nově zrozenému seskupení, které by si vytvořili doma. Nebo tu snad jenom tak očumovali.

O něco dále na sluncem kropenaté světlině pořádali šimpanzí akrobati představení pro dav dětí a sextet složený ze všech ras koncertoval u vřídla horkého pramene. To vše by se Rety zdálo docela veselé, kdyby necítila zklamání a znechucení, které jí kazily náladu. A kdyby už nezatvrdila své srdce vůči všemu jijoánskému.

Tihle Úbočani si myslí, kdovíjak nejsou lepší než nějaká banda špinavých soonerů. No dobrá, možná to tak je. Ale potom je tedy každý na Jiju taky sooner, ne?

Půjdu odtud pryč, daleko, a už mě to nemusí zajímat.

* * *

Na nerovné, kostrbaté půdě světliny míjela početné diváky z řad lidské mládeže a urských midlingů, zabraných do hry Drakova výzva.

Hrací plochu tvořil pás písku, po jehož jedné straně tekl potok.

Druhou hranicí byl dost dlouhý příkop naplněný žhavými uhlíky, dýmajícími pod povlakem šedého popela. Chomáče horkého kouře zavály Rety do tváře, vyvolávajíce bolestné vzpomínky na Jassa a Boma. Cítila, jak jí zjizvená tvář tuhne, než se pohnula po cestě nahoru na kopec, kde se usadila ve stínu trpasličího garu.

Dole se objevili dva zápasníci - lidský chlapec na severním konci písčitého pruhu a hřmotná mladá urska na jižním - oba loudající se a vykřikující urážky po celou cestu, co se oba přibližovali ke středu, kde už čekali dva rozhodčí.

"Hej, ty mezku! Připrav se na koupel!" pošklebovalse chlapec, snaže se vypínat, ale vadila mu v tom levá paže, podvázaná látkovým obvazem. Od rozkroku až k bradě ho pokrývala kůže, ale nohy a chodidla byly holé.

Urska měla své vlastní chránění i handicapy. Tuhé, průhledné junnooří membrány těsně pokrývaly její choulostivé vaky a pachové žlázy. Jak se dostala blíž, pokusila se výhružně vztyčit - a k pobavení diváků se málem překotila. Rety viděla důvod - její zadní nohy byly nějak ochromeny, viditelně kulhala.

"Hloupá vevlka!" vykřikla na svého protivníka, obnovivši svou rovnováhu, aby ještě jednou poskočila vpřed. "Mimino vevlka se musí spálit!"

Podél obou hranic zápasnického pruhu, tedy za příkopem s uhlím a na druhém břehu potoka, se shromáždily k podívané davy ostatní mládeže. Mnozí měli na sobě kožené nebo membránové chrániče, nyní okázale rozepnuté, zatímco čekali, až na ně přijde řada, aby se utkali v aréně. Někteří chlapci i děvčata si natírali mastí čerstvé červené pruhy na svých lýtkách a stehnech a dokonce i na tvářích, což u Rety vyvolalo škubnutí. Pravda, žádná z těch spálenin nevypadala tak ošklivá a hluboká jako její vlastní zranění. Žádné puchýře nebo ošklivé spálené skvrny. Ale stejně, jak jen mohli úmyslně riskovat, že budou upraženi?

Ta myšlenka Rety současně plnila nevolností i fascinovala.

Bylo to, koneckonců, tak moc odlišné od jejího příběhu? Věděla samozřejmě, že postavit se Jassovi bude mít následky, a přece to udělala.

Někdy prostě bojovat musíš, tak je to. Její ruka se krátkým, letmým pohybem dotkla tváře. Nelitovala ničeho. Ničeho.

Někteří urští diváci nesli na sobě také stopy nedávného zápasu, zvlášť na nohou, kde byla srst zcuchaná nebo místy i vytrhaná. Velice podivné se zdálo, že tady nebyly žádné jasně oddělené skupinky z obou ras - žádná čistě lidská skupina fanoušků versus urská. Místo toho se zde všichni míchali dohromady, hodnotili se v předběžných utkáních a přátelsky si navzájem srovnávali různé techniky a údery. Rety viděla, jak jeden lidský chlapec si dobírá jednu z mladých ursek, usmívaje se, se svou rukou položenou na její hladké hřívě.

Poměrně početná skupina zookirů a šimpanzů na sebe navzájem vzrušeně pištěla, sázejíce se o piové pecky a bouchajíce rukama do země.

O něco dál za dýmajícím příkopem viděla Rety další provizorní arénu, již využívali mladí traekiové s nově připojenými kruhy, zabraní do naprosto odlišného druhu sportu spolu s g'kekskými výrostky, tak lehkými a hbitými, že jejich kola jenom vířila a dokonce se i krátce zvedali na svých zadních zakrnělých nohách. Tento turnaj se zdál sestávat z jakéhosi krouživého, vířícího tance. Rety jeho účelu nerozuměla, ale tato zábava byla určitě mnohem méně násilná než Drakova výzva.

Dvojice qheuenských rozhodčích, šedý a modrý, očekávala oba zápasníky uprostřed pískového pásu. Pečlivě zkontrolovali rukávy lidského oděvu kvůli možnosti ukrytí zbraní a stejně tak i zuby ursky kvůli použití zubních nástavců na jejích řezácích, připomínajících čepel kosy.

Modrý qheuen poté zacouval zpátky do potoka, zatímco šedý roztáhl své obrněné nohy a k Retyinu nesmírnému úžasu opatrně vstoupil do lože doutnajících uhlíků! Od té chvíle pak neustále přesunoval svou váhu, zvedaje vždy dvě své drápaté nohy vysoko nad dýmající povrch, potom zase další pár a tak dál.

Po obřadné - a ostražité - úkloně jeden druhému, chlapec a urska začali kolem sebe pomalu kroužit, pátrajíce po slabinách protivníka.

Najednou skočili k sobě a popadli se navzájem, přičemž se každý z nich snažil soupeře přetlačit, srazit nebo odhodit směrem, kam on či ona nechtěli. Nyní bylo Rety jasné, k čemu byly jejich handicapy. S oběma zadníma nohama svázanýma nemohla urska svého protivníka udupat ani využít celé své síly k vítězství. Podobně i chlapcovy silné a obratné ruce by mohly být užity ke škrcení, kdyby jedna z nich nebyla přivázaná k jeho boku.

"drakova výzva! drakova výzva! jupí jú!"

Slabý, kvičivý hlásek, který se náhle ozval z mnohem větší blízkosti než od zástupu hulákajících diváků, Rety polekal. Prudce se obrátila, hledajíc původce, ale žádného neviděla, dokud jí slabé zatahání za tuniku nepřimělo podívat se dolů.

"vak bezpečný? yee mluví! ty mně bezpečný vak a yee hovořit s tebou!"

Rety zůstala zírat. Byl to malinký urs! Ne větší než její chodidlo, tančil elegantně na svých čtyřech miniaturních kopýtkách, zatímco jí stále škubal za šaty. Malé stvoření pohazovalo hřívou, otáčejíc nervózně svým klenutým krkem, aby se podívalo kolem sebe a za sebe, a neklidně přešlapovalo.

"yee potřebovat vak! potřebovat vak!"

Rety sledovala jeho úzkostlivý pohled a zahlédla to, co ho děsilo.

Porostem k nim se plížil hladký černý tvor, tiše oddechující, s vyplazeným jazykem visícím mu mezi řadami ostrých bílých zubů. Rety sebou zpočátku trhla, myslíc, že je to Blátošlap, Dwerův legrační společník v horách. Pak ale uviděla, že tenhle nemá hnědé tlapky. Byl to jiný noor.

Malý predátor zvedl hlavu a úkosem se zadíval na mrňavého ursa, pak udělal krok - a druhý.

Rety impulzivně popadla chvějící se kořist a zastrčila ji do své kožené kapsy, visící jí u opasku.

Noor jí věnoval zmatený a zklamaný pohled, pak se otočil a zmizel v křoví.

Nadšené povzbuzování, posměšné výkřiky a vzrušené frkání ji přiměly vzhlédnout v pravý čas, aby viděla lidského zápasníka vrávorat oblakem zvedajícího se popela. K Retyinu úžasu nezačal hořet, ale kolébal se tam, vzpřímený,

přeskakuje z jedné bosé nohy na druhou, rychle, ale klidně si smetaje jiskry ze svého koženého obleku.

Odstrčil šedého qheuena, který přispěchal, aby mu pomohl, ještě jednou se nedbale ohnal rukou kolem svého límce a pak loudavým krokem přešel přes žhnoucí oharky nazpět do pískové arény.

Na Rety to udělalo dojem. Úbočané byli tedy zřejmě houževnatější, než si myslela.

"horko - horko, ale ne moc žár!" kvičel tenký hlásek z její brašny, jako by ho těšilo, že je překvapená. Každá vzpomínka na útok hladového noora se zdála být zapomenuta. "chlapec udělat hloupá chyba. uklouznout a spadnout. ale ne znovu. ne tenhle chlapec! on dělat lest. dívej. hloupá mula jde namočit!"

Rety bojovala se svým vlastním úžasem, neschopná určit, co ji šokovalo víc, zda zápas odehrávající se dole nebo tvor v její kapse, poskytující průběžný komentář.

Zápas si znovu vyžádal její pozornost, když se mladý člověk vrhl na svou soupeřku ještě jednou. Ať už byla jeho předchozí chyba jakákoliv, chlapec byl asi odhodlán ji napravit, jak se pohupoval a uhýbal, až konečně skočil a sevřel v pěsti hrst uršciny hřívy. Zafrkala a chňapala po něm, marně do něj strkajíc svými tenkými pažemi, aby se vymanila.

Pokusila se zvednout jednu přední nohu, aby do něj vrazila, ale tím jenom sama nebezpečně ztratila rovnováhu.

"drakova výzva!" křičel malinký urs nadšeně. "drak říkat Ur-chonn. ty-já bojovat. bojovat místo zabít!"

Rety zalapala po dechu.

Ach, už si vzpomínám.

Slyšela tu pověst, když ještě byla malá, jeden ze starých pamětníků ji vyprávěl u táborového ohně. Příběh, který s tím starým mužem také zemřel, protože Jass a mladí lovci dávali přednost nadsazeným a vychloubačným historkám o svých vlastních hrdinských činech, vyprávěných stále dokola, a vůbec je nezajímaly nějaké příběhy o životě za horami.

Pokud se Rety pamatovala, tak kdysi žil jakýsi muž jménem Drak - nebo Drake - hrdina silnější a statečnější než kterýkoliv člověk předtím nebo potom. Jednou v těch dobách, kdy pozemšťané byli na Jiju ještě nováčky, utkala se s ním slavná urská náčelnice v pěstním zápase.

Po tři dny a tři noci spolu zápasili, mlátili se a trhali jeden druhého, až se země pod nimi třásla a řeky vysychaly, až se nakonec země mezi žhnoucí horou a mořem roztrhla, a jak vulkán, tak i oceán zmizely ve vířící páře. Když se mraky konečně rozptýlily, celý region od horizontu k horizontu zářil všemi barvami, které by někdo mohl vymalovat smícháním urské a lidské krve.

Pak z kouře a mlhy vystoupili dva hrdinové - jemu chyběla paže a jí noha - vzájemně se podpírajíce, a od toho dne se od sebe neodloučili.

I když od tohoto památného dne bylo vedeno ještě mnoho válek mezi kmeny, byly všechny vedeny nanejvýš čestným způsobem na památku Draka a Ur-chonn.

"dívej!" vykřikl malý urs.

Chlapec předstíral úhyb doleva, jenže potom přenesl váhu na pravou nohu a zapáčil. Urska poděšeně zafrkla, ztratila rovnováhu, klopýtla a po hlavě sebou plácla do potoka. Ozval se pronikavý, ostrý výkřik, jak sebou zmítala, klouzajíc v bahně. Nakonec k ní přispěchal modrý qheuenský rozhodčí a jednou ohnutou nohou ji pošťouchl, aby se mohla zvednout.

S vděčným odfrknutím se urska vydrápala z bahna, aby se ihned nato vrhla do písku, zvedajíc kolem sebe prach.

"hé! běž koulet v horkém popelu, hloupá mulo! písek moc pomalý! vlasy budou spálené!"

Rety shlédla dolů na mrňavého ursa. Nebylo to mládě, jak si napřed myslela. Vzpomněla si, že kdesi slyšela, že urští novorozenci zůstávají ve vaku svých matek několik měsíců a potom jsou po tuctech odkládáni do vysoké trávy, aby se starali sami o sebe. Každopádně, urské dítě by neumělo mluvit.

Takže to musí být samec! Rety viděla, že jeho krk a čenich vypadají trochu jinak než samičí, chyběly nápadné barvy šíje a visící rozštěpený ret, což vysvětlovalo, že mohl vyslovit novoanglické zvuky, které samicím dělaly potíže.

V aréně se chlapec vyčkávavě přikrčil potřetí, avšak urský midling snížil hlavu na znamení, že se vzdává. Chlapec zvedl ve vítězném gestu rudě postříkanou paži a potom pomohl kulhající poražené ven z písečného pruhu. Mezitím se již připravovali další dva zápasníci a ohýbáním a natahováním si procvičovali svaly, zatímco pomocníci jim svazovali jejich handicapované údy.

Rety zamyšleně pozorovala lidské děti, žertující s přáteli z jiných ras. Divila se, jak se tomu chlapci podařilo dostat se z ohniště jen s lehkým popálením - ale nemohla přijít a vyptávat se. To by jí vyneslo jenom posměch kvůli jejím nečesaným vlasům, hrubé řeči a jizvám.

Raději je nech být, pomyslela si trpce. Všechen ten suchý žár a kouř ji štípal na kůži. V každém případě měla důležitější věc na práci. Věc, kterou musela znovu získat ještě před setměním.

Něco, co mělo posloužit jako platba na lístek pryč odtud, na místo, které žádné z těchto velkých a hezkých dětí nikdy neuvidí, navzdory jejich pýše a obratnosti a jejich naparování. Místo, kde ji už nikdo z její minulosti nikdy nebude obtěžovat. To bylo mnohem důležitější než dívat se na divochy, co hrají násilnické hry s ohněm a s vodou.

"Podívej, musím odejít," řekla malému urskému samečkovi, zvedajíc se na nohy a rozhlížejíc se kolem. "Myslím, že ten ošklivý starý noor je už pryč, takže už teď můžeš být zase venku."

Maličké stvoření na ni nešťastně zašilhalo, ocas i čenich svěšené. Rety si odkašláním pročistila hrdlo.

"Hm, můžu tě teda tady někde vysadit? Tvoje - eh - žena má už určitě o tebe starost?"

Tmavé ursí oči se smutně zatřpytily. "ur-roo už yee nepotřebovat. domovský vak plný malých nových spratků. vystrčit yee ven. pravý vak pořád plný manželů. yee muset hledat nový vak. nebo v trávě doupě a žít/umřít tam. ale žádná sladká tráva v horách! jenom skály!"

Poslední slova zazněla jako truchlivá píseň. Jako by v tom byla předzvěst nějakého hrozného neštěstí, které čekalo na toho bezmocného malého chlapíka, a Rety pocítila zuřivost, jak jen na to pomyslela.

"to je hezký vak, tenhle." Broukal si jakousi podivnou melodii, překvapivě hlubokými tóny na tak malé stvoření. Rety

brněla kůže tam, kde cítila jeho dotek.
"yee teď sloužit nové ženě dobře. dělat dobré věci, co chce."
Rety naň zírala, zmatená a nevědouc, co jí to nabízí. Pak ale vybuchla smíchem, až se musela opřít o strom, otřásajíc se, až ji boky bolely. Zamlženýma očima viděla, že yee vypadá, jako by se také smál, svým vlastním způsobem. Nakonec si utřela oči a tvář a zašklebila se na něho. "Dobrá, jednu věc jsi pro mě už udělal. Co pamatuju, jsem se ještě tak nenasmála.
A víš ty co? Je tu něco, co bys mohl být schopen udělat. Něco, co by mě udělalo ještě šťastnější."
"yee udělá všecko! nová žena krmit yee. yee udělá ženu šťastnou!"
Rety potřásla hlavou, znovu pobavená zvraty a otočkami, jakými život dokáže jednoho překvapit. Její nový nápad jen zvolna nabýval podoby. Vyjde-li to, mohlo by to znamenat ten nejúžasnější obrat k lepšímu.

* * *

"Máš něco pro mě?"
Rann natáhl svou obrovitou ruku. V nejasném soumraku, s šelestem žlutého boo nablízku, hleděla Rety na mužovy mozolnaté prsty, každý silný jako její zápěstí. Jeho hrubé rysy a mohutné tělo - o tolik větší než i toho největšího chlapce - zápasníka v oné hře Drakovy výzvy - ji přiměly cítit se nevýznamná, nicotná.
Divila se - Jsou všichni muži tam mezi hvězdami také takoví?
Mohla bych někdy důvěřovat někomu s takovýma rukama, aby nade mnou měl moc manžela?
Dosud si vždycky myslela, že by raději zemřela, než se vdala.
A přece teď měla manžela, vrtícího se v její kapse u opasku. Rety cítila na své ruce yeeův teplý jazyk, jak hladila jeho hedvábný krk.
Rann se zdál postřehnout její ironický úsměv. Udělalo ji to důvěryhodnější?
Sáhla do brašny za yeea a vyndala malý předmět, na jednom konci ochmýřený, na druhém tvrdý a špičatý, a položila pero do Rannovy dlaně.
Zmatený, vytáhl jakýsi nástroj, aby si na ně posvítil z několika stran, zatímco její mysl stále kroužila kolem toho, co této chvíli předcházelo, ke chvílím, kdy její naděje byly na vážkách.
Na cestě sem minula Rety některé členy Šestky; každý z nich čekal, sám, u nějakého orientačního bodu podél trasy Rannovy pravidelné večerní procházky. Jak měli nařízeno, nikdo z nich nepromluvil ani se jí otevřeně neukázal, i když Rety pozorovatele objevila - jednoho g'Keka, dva hoony a jednoho člověka.
Rety si vůbec nedělala hlavu z toho, co asi budou hlásit Lesteru Cambelovi o ní a její "zradě". Po dnešní noci už s ní rádcové nebudou nikdy manipulovat.
Když dorazila k žlutému boo, čekala poměrně nervózně, hladíc yeea a kousajíc si nehty. Pár dur předtím, než se Rann objevil, ohlásilo jen docela slabé bzučení jednoho z robotů - osmihranný, zastrašující tvar - a hrůzná vzpomínka jí připomněla jiné vznášející se monstrum, divoce pálící do doupěte žíravého pavouka... a Dwerovy silné paže, odtahující ji z dráhy spalujícího paprsku, chránící ji před upadnutím, a jeho tělo, zakrývající její.
Rety co nejpevněji skousla rty a potlačila každou vzpomínku, která by mohla otřást jejím rozhodnutím. Teď nebyl čas na nějaké pošetilosti a slabost. To bylo právě to, co chtěli rádcové.
Tak jak to nesčetněkrát udělala doma - kdy se přiměla postavit se Jassovi i navzdory hrozným trestům - přestala se krčit a postavila se zpříma, čelíc temnému robotovi s vystrčenou bradou a plná vzdoru.
Nemůžeš mně ublížit, myslela si. Neodvážil by ses!
Avšak přesto jí v mysli probleskla nevítaná, děsivá myšlenka.
Jeden z nich zabil toho ptáka.
Ten pták s ním bojoval a zemřel.
Náhlý pocit viny ji téměř otočil a přiměl utéct. Ale pak robot uhnul stranou a zmizel kdesi ve tmě a jeho místo zaujal Rann.
"Máš něco pro mě?" zeptal se s úsměvem a Rety mu podala pero.
Nyní čekala, že bude nadšený, jak si tak hrál se svým přístrojem nad tím dárkem, který byl kdysi jejím drahocenným majetkem. Tisknouc rty k sobě, sebrala se, aby čelila jeho rozhodnutí.
Jasně, mám pro vás něco, pane muži z hvězd. Něco, co se vsadím, že byste moc chtěl.
To, oč tu jde, je - měl byste mít také něco pro mě!

XV.

KNIHA O MOŘI

Cesta si vyžaduje čas,
takže čas musíš draze koupit.
Když tě hledá zákon - ukryj se.
Když tě najdou - nemluv.
Když tě soudí - neztrácej odvahu.
To, co ses snažil dělat, je

po právu prokleto.
Ale je-li to uděláno dobře, je v tom krása.
Na tom se většina shoduje.

Svitek o Vykoupení

Vypráví Alvin

Mám s sebou svůj novoanglický slovník a rukověť používaných výrazů, a tak se chystám udělat jeden pokus. Abych zachytil něco více z dramatu, který se vedle mne odehrál, zkusím své vypravěčské umění v přítomném čase. Vím, že to není moc obvyklé v mnoha pozemšťanských knihách, které jsem četl, ale když se to dobře podá, tak myslím, že to propůjčí našemu příběhu větší bezprostřednost. Zde je.

* * *

Skončil jsem tím, jak se malý Ziz-traekijská část, jejíhož vleningu jsme byli svědky před týdnem, v den, kdy se Gybz změnil v Tyuga a zapomněl všechno o těch hvězdných lodích - šoural od své ohrádky k jeřábu, kde jsme my byli připraveni na první testovací zkoušku našeho batu. Ziz strávil poslední týden tím, že se cpal bohatou výživnou směsí a hodně vyrostl.
Stala se z něho pěkná, malá, ale sporá hromádka. Nikdo ovšem nemůže čekat zázraky síly či chytrosti od traekiho, který sotva dosáhne k dolní části mých kolen.
Tak tedy, Ziz sleduje pachovou cestičku, kterou mu připravil Tyug - téměř až k hraně útesu - odkud můžete vidět přímo dolů do Velké Žumpy, jejíž ostrý záhyb se zarývá do kontinentu ranou tak hlubokou a širokou, že si ji naši předkové zvolili jako přírodní hranici jijoánského osídlení.
Mohutná, tyčící se masa Poslední skály vrhá dlouhý ranní stín, ale Wuphonský sen, naše radost a pýcha, visí právě pod ní a třpytí se v jasu slunce. Místo aby se vyšoural nahoru po rampě k zavřenému poklopu kabiny, sklouzne Ziz do malé klece, upevněné pod vypouklým okenním sklem, před osmnáct těžkých zátěžových kamenů. Jak míjí Tyuga, Ziz a velký traeki si vymění mezi sebou výfuk páry v jazyce, jemuž ostatní členové Šestky vzhledem k absenci podobného vybavení nejsou vůbec schopni porozumět.
Klec se zavírá. Urdonnol hlasitě zahvízdá a skupiny hoonů a qheuenů se dávají do práce, nejdříve bat jemně rozkývají a potom ho začnou spouštět do moře, rozvinujíce jak napjaté lano, tak i oboje hadice. Bubny se stejnoměrně roztáčejí, zpívajíce si stále a stále dokola -
rumbl-dum-dumbl-dum-rumbl-dum-dumbl-dum...
Vtahuje nás to do sebe. Všichni hooni nahoře na mese i ti, co jsou tady z protestu - jsou zachyceni touto kadencí připomínající puls radostné práce. Rytmus týmové kooperace; potu a práce na cestách.
Jako jediný přítomný noor, Huphu se zdá přesvědčená, že její povinností je upalovat jako splašená a uhnízdit se nahoře na jeřábu, jako kdyby to byl lodní stožár, vyhrbujíc hřbet a protahujíc se, jako by píseň bubnů zněla jen a jen pro ni a laskala ji jako nějaká fyzická ruka na zádech a hladila štětiny na její hlavě. Její oči jiskří, když pozoruje, jak náš bat sestupuje stále níž, i se Zizem, z něhož je už vidět jen jedno osamělé chapadlo, houpající se z drátěné klece.
Napadlo mě, že si Huphu třeba myslí, že používáme malého traekiho jako návnadu na konec obrovského rybářského prutu! Možná je i zvědavá, co se to tu pokoušíme ulovit.
To mi pro změnu přivádí na mysl Kleštíkovy divoké historky o "monstrech" v hlubině. Ani on, ani Huck se o tom slovem nezmínili od té doby, co jsme tady, myslím, že každý z nich měl k tomu své vlastní důvody. Nebo jsem to jenom já jediný, kdo na to nezapomněl, mezi všemi těmi nedávnými vzrušujícími událostmi?
Wuphonský sen sestupuje nyní pod tvář útesu a my všichni běžíme k jeho okraji, abychom na něj stále viděli. Qheueni nemají moc rádi výšky a reagují tak, že se přikrčí, drhnou o skálu zadní částí krunýřů a chňapají po zemi. To dělám i já, ležím čelem k zemi a sbírám odvahu, abych lezl dál. Naproti tomu Huck právě bez problémů dojíždí nahoru ke skalnatému okraji, trochu zabalancuje svýma podpůrnýma nohama, vystrčenýma dozadu kvůli rovnováze a pak natáhne dvě ze svých očních stopek tak daleko dopředu, jak to jenom jde.
To je ale děvče! A to patří ke g'Kekům, nanejvýš opatrným bytostem, jak to odpovídá jejich vysokému K indexu. Když se tak na ni dívám, uvědomuju si, že nemůžu dělat nic míň, a tak vystrčím také hlavu přes okraj a přinutím se otevřít oči.
Směrem k západu vypadá oceán jako nesmírný koberec, táhnoucí se až k dalekému horizontu. Tam, kde má moře jen několik kabelů hloubky, převládá bledá barva, vyznačující kontinentální šelf. Ale pás tmavě modrošedé mluví o kaňonu, který přetíná naši cestu jako odbočka od obrovské planetární jizvy zvané Žumpa. Tento hluboký - hluboký příkop prochází téměř přímo pod naším ptačím hnízdem na útesu a pak se vydává dál k východu, roztínaje zemi jako trhlina ve škvárové podlaze zničené lodě. Vzdálenější pobřeží je jenom asi tak sto doletů šípu daleko, ale rovnoběžně s Riftem se táhnou řady břitvově ostrých skalisek a téměř bezedných zálivů, jako odstrašující bariéra pro každého, kdo se vzpírá zákonům.
Nejsem žádný vědec; bohužel, nemám k tomu vlohy. Ale i já můžu říct, že ty ježaté hroty musejí být poměrně nové, nebo by je vítr, příboj a déšť musely už dávno obrousit. Tak jako Mount Guenn, je i toto místo, kde se Jijo aktivně sama obnovuje. (Od té doby, co tady tábořime, jsme zažili už dva malé otřesy.) Žádný div, že si někteří myslí, že Poslední skála je posvátné místo.

Všude kolem hřmí a pění příboj, jako nějaká přehlídka síly, ale tady je moře tajemně klidné a hladké jako sklo. Od útesu se jemně táhne slabý odliv. Ideální podmínky pro náš experiment - jestli se ovšem dá na ně spoléhat. Nikdo předtím nikdy nepomyslel na to, aby se pokusil probádat Rift, protože žádné drosové lodě nikdy nepluly touto cestou.

Wuphonský sen stále klesá níž, jako pavoučí moucha, co táhne za sebou dvojící vláken. Těžko říct, jak je přesně daleko od hladiny. Huckiny oční stopky jsou natažené tak, že to snad ani není víc možné, jak se pokouší zachytit co nejvíc z toho, co se dole odehrává. Zamumlá:

"Tak, do toho, pod vodu... teď!"

Zadržím dech, ale nestane se nic. Velké bubny stále rozvinují lano a hadice. Bat se stále více zmenšuje.

"Teď!" opakuje Huck.

Míjí další dura a Wuphonský sen je stále ještě suchý.

"Určitě je to dlouhá cesta tam dolů-lů-lů," koktá vzrušeně Kleštík.

"Můžeš to žíkat žnovu," řekne Ur-ronn a nervózně dupne nohou.

"Buďte, prosím, zticha," odsekne hněvivě Huck. Pak v galaktické Šestce -

"Skutečnost se spojí s očekáváním, když -"

Stane se jí po zásluze - ostré šplouchnutí odřízne cokoliv, co snad se chystala nějakým hlubokým vcítěním sdílet. Píseň velkých bubnů se zpomaluje a prohlubuje, jak se dívám přes širou, mokrou tišinu, kde Sen zmizel.

rumbl-dum-dumbl-um-rumbl-dum-dumbl...

Zní to, jako kdyby to mručel nějaký hoon, ten největší na světě. Takový, co nikdy nemusí přestat nebo se nadechnout. Na základě takového výkonu by velký jeřáb mohl získat titul Honorárního kapitána Jihu, kdyby přišlo k hlasování tady a teď.

Huphu je pořád venku na konci spouštěcího ramene velkého jeřábu, hřbet vyhrbený potěšením. Někdo začíná odpočítávat.

"Jeden kabel, čtyřicet...

Jeden kabel, šedesát...

Jeden kabel, osmdesát...

Dva kabely!

Dva kabely, dvacet..."

Jednotvárné prozpěvování mně připomíná příběhy Marka Twaina o říčních kapitánech na řece Mississippi, zvlášť scénu, kdy velký černý lidský muž stojí nahoře na přídi Delta Princess, houpá olovnicí na provazu a hlásí ve zrádné mlze hloubky a mělčiny, zachraňuje tak životy všech na palubě.

Jsem mořský hoon. Moji lidé se plaví na lodích, ne na nějakých zženštilých člunech. Nicméně, tyto příběhy patřily k mým nejoblíbenějším. A také Huck je milovala, když ještě byla malý sirotek, batolící se kolem na svých podpůrných nožkách, všechny čtyři oči vyvalené v uchváceném obdivu, když táta vyprávěl příběhy z vlčího světa, který nikdy nepoznal dusící moudrost po galaktickém způsobu. Ze světa, v němž nevědomost sice nebyla moc vznešená, ale který zato měl jednu ctnost - dávat ti šanci, abys pozoroval, učil se a dělal věci, které ještě nikdo předtím neznal, neviděl a nedělal.

Lidé to kdysi museli dělat takhle, ještě tam na Zemi.

A my to teď děláme tady!

Předtím, než jsem si vůbec uvědomil, co dělám, sedím na svých ohnutých kyčlích, nahnu hlavu dozadu a vydám ze sebe mocné mručení radosti. Mohutné, převalující se rachocení. Rozléhá se po celé mese, hladivě se dotýká dunícího soustrojí a vznáší se nad zubatými útesy Velkého Riftu.

Pokud vím, vznáší se tam pořád.

* * *

Sluneční svit se rozlévá po tiché hladině v místech, kde musí být alespoň dvacet kabelů hloubky. Představujeme si Wuphonský sen, unášený stále dolů, nejdřív procházející oblakem bublin, pak klesající do míst stále většího ticha, kde světlo seshora stále více temní a konečně úplně mizí.

"Šest kabelů šedesát...

Šest kabelů osmdesát...

Sedm kabelů!"

Až půjdeme dolů my, na tomto místě spustíme eiková světla a použijeme kyselinové baterie, aby vyslaly nahoru po laně jiskrovou zprávu, která by oznámila těm nahoře, že je všechno v pořádku. Avšak Ziz nemá žádné světlo ani žádný prostředek k signalizování. To maličké seskupení je tam dole úplně samo - i když hádám, že žádný traeki se vlastně ani nikdy nemůže cítit úplně sám. Ne, když jeho kruhy mohou do nekonečna diskutovat mezi sebou.

"Osm kabelů!"

Někdo přináší džbánek vína pro mě a trochu teplé simlí krve pro Ur-ronn. Huck srká dlouhou ohnutou slámkou štiplavou galookovou šťávu, zatímco Kleštík si stříká slanou vodu ze svého vaku na záda.

"Devět kabelů!"

Předpokládalo se, že tento pokus skončí na deseti kabelech, takže obsluhovači začínají jemně přitahovat brzdy. Brzy už obrátí směr otáčení bubnů, aby znovu vytáhli Wuphonský sen zpět do světa vzduchu a světla.

Pak se to stane - náhlé zařinčení, jako by někdo škubl za violusovou strunu, ale hlasité jako hrom.

Vedoucí u bubnů zařve - "Uvolnit brzdu!"

Jeden pomocník běží pro sochor... příliš pozdě. Skákavé otřesy zachvívají jeřábem, tak jako zpětný odraz rybářského

prutu. Jenomže tenhleten odraz je mohutný, nezastavitelný.
Všichni lapáme po dechu při pohledu na Huphu, malou černou figurku přilepenou k ráhnu až na samém konci jeřábového ramene, jež sebou právě mrskne dozadu a dopředu.
Jedna tlapka, po ní druhá... sklouzne. Zaječení.
Malý noor se řítí v otáčkách dolů, taktak mine nálevkový vír na místě, kde se hladina pění poté, co pod ní zmizelo uvolněné lano. Zírajíce v bezmocném zděšení, vidíme jen, jak náš maskot mizí v propasti, která již pohltila Zize, Wuphonský sen a všechny naše naděje i dřinu dvou dlouhých let.

XVI.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Ursové vyprávějí o reprodukční krizi.
Když ještě žili mezi hvězdami, byl prý jejich život mnohem delší než nyní na Jiju, neboť jeho rozpětí bylo zvětšeno umělými prostředky.
Nicméně, urska nikdy nepřestane chtít, aby její vak byl pořád plný, obývaný buďto manželem, nebo čerstvě narozenými mláďaty. Existovaly sice jisté technické způsoby, jak tento pocit nahradit, ale mnohým tyto metody nepřipadaly jako totéž.
Galaktická společnost je přísná k rasám, majícím sklon k přemnožení a tím k ohrožení miliardu let staré rovnováhy. Existuje permanentní hrozba dalších "divokých ohňů" - tj. náhlého přemnožení populace, jako bylo to, které zachvátilo téměř polovinu světů ve Třetí galaxii asi tak před stem milionů let.
Zvláště ty druhy, které se rozmnožují pomalu, jako třeba hooni, se zdají mít hluboce zakořeněný strach z potěru "nízkých K", jako jsou ursové.
Legenda mluví o konfliktu, který vznikl kvůli této záležitosti.
Čteme-li mezi řádky vyšperkované urské ústně předávané historie, zdá se, že bardové musejí mluvit o "soudním procesu" - jenž proběhl na nejvyšších úrovních galaktické společnosti.
Ursové proces prohráli a následovala trpká donucovací válka. Někteří z poražených se však odmítli podrobit a usadit se. Obrátili jednu loď směrem do zakázaného prostoru, aby zde pátrali po nějaké divoké prérii, kterou by mohli nazvat domovem.
Po místu, kde by se rozléhal klapot nesčíslných malých urských kopýtek.

Asx

Z města Tareku dorazil podivný vzkaz, který poslala Ariana Foo, emeritní nejvyšší rádkyně z řad lidské rasy.
Značně vyčerpaná urská běžkyně se poté, co tryskem zdolala prudké stoupání od Bojové planiny, zhroutila na kolena, zničená tak, že požádala jen o vodu, syrovou a neředěnou.
Soustřeďte se teď, moje kruhy. Jen roztočte vaši neustále plápolající pozornost kolem příběhu Ariany Foo, jak jej nahlas přečetl Lester Cambel, její nástupce. Nevzbudila snad ta zpráva podivení v parách převalujících se přes moje/naše jádro - že se prý jednoho dne u Horního Roneye objevil jakýsi tajemný zraněný cizinec? Cizinec, který by snad mohl být nějaký ztracený kamarád našich návštěvníků z hvězd, který nyní sdílí s námi naše vyhnanství? Nebo jinak, myslí si,snad Ariana, že by to mohl být někdo, kdo těmto nájezdnickým dobrodruhům utekl? Mohlo by být jeho zranění důkazem vzájemného nepřátelství?
Ariana doporučuje, abychom my, členové Rady, opatrně tuto záležitost prošetřili, možná i za použití jasnovidců, zatímco ona bude dále pátrat v Biblosu.
Vetřelci se zdají mít ještě jiné zájmy, kromě pátrání po presapientních druzích, které mají v úmyslu unést z jijoánského ladem ponechaného míruplného světa. Docela dobře předstírají nonšalanci, ale přesto se neúnavně vyptávají našich lidí, nabízejíce odměny a sliby za zprávu o "čemkoliv podivném".
Jak ironická jsou ta slova - od nich.
Potom je tu ten pták.
Určitě si vzpomínáte na toho kovového ptáka, mé kruhy?
Normálně bychom ho pokládali za další buyurský relikt, čirou náhodou zachráněný z útrob žíravého pavouka. Ale ta soonerská dívka přísahá, že ho viděla pohybovat se! Viděla ho, jak překonal velikou vzdálenost, jak pak bojoval a zničil rothenský stroj!
Nebylo to snad téhož večera, kdy vetřelci zahrabali svou stanici, jako by se teď oni báli hrozby z oblohy
Ten podivný ptačí stroj prohlédli naši nejlepší techové, ale se skrovnými nástroji, které jsou k dispozici, se toho dověděli jen málo, kromě toho, že tato energie ještě stále tepe v jeho kovové hrudi. Snad kontingent, který Lester vyslal na východ - aby polapil lidskou soonerskou bandu podle našich zákonů - toho najde víc.
Tolik otázek. Ale i když na ně najdeme odpovědi, změní se tím snad naše chmurná situace?
Kdyby bylo víc času, zadal bych mým/našim různým kruhům úkol prodiskutovat z různých stran toto tajemství,

nechat každou otázku zalít výraznými pachy, aby pokryly naše vlhké jádro, a sylogismy nechat kapat jako vosk, dokud by nezůstala jenom holá pravda prosvítající skrz nanesený nátěr. Ale není čas, aby se traeki mohl přiblížit řešení tohoto problému. Tak tedy my rádcové jenom debatujeme, v suchém vzduchu, dokonce i bez rewqů, kteří by přetlumočili jazykové nesrovnalosti. Každý den znamená jenom bezvýznamný odklad našeho osudu.

Pokud jde o další Arianiny návrhy, zaměstnali jsme při svých diskusích s lidmi z hvězd jasnovidce. Podle knih tradic by tato pasivní forma psí měla být hůře zjistitelná než jiné techniky.

"Hledáte speciálně někoho?" Na to jsme se jich zeptali právě včera.

"Existuje nějaká osoba, tvor či skupina, po níž bychom se měli vaším jménem podívat?"

Jejich vůdce - ten, kdo slyší na jméno - označení - Rann, vypadal napjatý, potom se rychle vzpamatoval a sebejistě se usmál po způsobu své rasy.

"Vždy toužíme pátrat po zvláštnostech. Zpozorovali jste snad něco takového?"

V tom okamžiku, kdy se na Rannovi projevilo napětí, jedna z našich jasnovidek prohlásila, že něco zachytila - krátký záblesk barvy. Temný šedý stín, šedý jako krunýř Velkého qheuena. Jenže ten povrch se zdál poddajnější, pružný a ohebný, hbitě se vlnící a holý, bez jakýchkoliv chlupů, šupin, peří či chitinu.

Záblesk rychle skončil. Nicméně jasnovidka pocítila asociaci - s vodou.

Co ještě popsala, mé kruhy, během tohoto krátkého podivného vidění?

Ach ano. Vír bublin.

Roztroušených v mnoha formacích, početných jako hvězdy.

Bubliny rostoucí v koule velikosti jijoánských měsíců. Třpytící se. Prastaré. Bezvěké.

Bubliny naplněné zhuštěnými divy... zapečetěné uvnitř časem.

A pak už nic.

Běda, na co víc bychom se tedy měli ptát? Nejsme snad nic než jen ubozí amatéři v tomto druhu hry? Phwhoon-dau a Nůž Ostrozrak poukazují, že i tento nepatrný "klíč" by mohl být obratně vložen do jasnovidčiny mysli, aby nás paradoxně zmátl.

A přece v době, jako je tato, kdy se zdá, že nás naši rewqové i Svaté Vejce opustili, je dobré i takové slabé stébélko, které nabízí topícímu se aspoň nepatrnou naději.

Ve své zprávě Ariana slíbila, že nám pošle nějakou další pomoc. Jakéhosi experta, jehož zručnost by nám mohla poskytnout nějakou zbraň proti našim nepřátelům, jež by snad byla schopna přimět vetřelce k vyjednávání.

Ach, Ariano, jak jen mně/nám schází tvůj potměšilý optimismus!

Kdyby z nebes spadl oheň, ty bys v tom viděla šanci vypalovat hrnce.

Kdyby se celé Úbočí otřáslo a potom se propadlo do děsivých hloubek Žumpy, ty bys v tom nalezla jenom šanci, abys mohla vykřiknout - příležitost!

Sára

I přes naléhavé příkazy, aby se ve dne skrývali, překonala parní loď gofer svůj starý rekord, když se řítila z Tareku vzhůru po jarním tání vzedmuté řece Bibur, až kotle sténaly a táhla bouchala do svých krytů - síla, čímkoliv jiným na Jiju nepřekonatelná, kromě její sestry velké přístavní hráze. Obojí představovaly mocné symboly lidské technologie, nedostižitelné ani důmyslnými urskými kováři, pracujícími na vysokých vulkánech.

Sára si připomněla svou první plavbu, když jí bylo patnáct a byla vybrána, aby navštěvovala kursy pro pokročilé studenty v Biblosu, a byla nadšeně hrdá na své nové znalosti - a zvlášť dychtivá přijít na kloub každému zařinčení a odfrknutí brumlajícího parního stroje, pokud se týkalo teplot, tlaku a síly. Když se vše převedlo do rovnic, zdálo se jí, že tak je možno ochočit a zkrotit tuto syčící bestii a změnit její řev v jakýsi druh hudby.

Nyní to už ale vůbec nebylo ono. Nýtované cisterny a pulsující kyvné páky vypadaly jako ubohá primitivní zařízení, jen o něco pokročilejší než kamenný mlat.

Dokonce i kdyby ti hvězdní bohové odešli, aniž by udělali některou z těch hrozných věcí, co Ariana předpovídá, už nám stejně ublížili, protože nás oloupili o iluze.

Jedna osoba však nevypadala, že by jí to nějak vadilo. Cizinec obcházel kolem odfukujícího a namáhajícího se soustrojí a gesty vybízel hlavního strojníka, aby otevřel převodovou skříň a nechal ho nahlédnout dovnitř. Lidští členové posádky byli nejdřív nedůvěřiví a velmi ostražití vůči tomuto jeho bláznovství, za nějakou dobu ale, navzdory jeho neschopnosti vyjádřit se slovy, v něm poznali příbuzného ducha.

Můžete vysvětlit mnoho věcí jenom gesty rukou, povšimla si Sára. Další příklad, jak se jazyk může přizpůsobit momentální potřebě - tak i každá vlna jijoánských kolonistů pomohla přetvořit oficiální galaktické jazyky, které znali, a to vyvrcholilo, když lidé přinesli půl milionu textů tištěných většinou v novoangličtině, jazyce zdánlivě vytvořeném z chaosu, plném slangových, žargonových i punkových výrazů, slovních hříček a dvojsmyslů.

Byl to jakýsi pokroucený zrcadlový obraz toho, co se stalo ještě na Zemi, když miliardu roků staré gramatiky popostrčily lidskou kulturu k organizovanějšímu řádu. V obou případech byl hlavní hnací silou téměř výhradní monopol na znalosti.

Byla to očividná ironie. Ale Sára viděla i dále - podle své neobyčejné teorie o jazycích a Šestce - tak kacířské, že Larkovo přesvědčení se vedle ní zdálo přímo ortodoxní.

Možná že je to už minulost, v níž jsem se vrátila do Biblosu podat zprávu o výsledcích své práce... a postavit se všemu, čeho se bojím.

Cizinec vypadal docela šťastně, obklopen svými kolegy techniky a ostře sledovaný Arianou Foo z jejího pojízdného

křesla. Sára tedy opustila hlučnou strojovnu a vydala se k lodní přídi, jejíž ostrá špice krájela mlhu jako nůž, poháněný rychlým letem goferu. Trhliny v mlze ukazovaly svítání, pomalu rozjasňující vrcholky Okrajů na jihu a východě, tam, kde se osud Šestky definitivně rozhodne.

Budou Lark a Dwer překvapeni, až mě uvidí?

Ach, ti určitě začnou ječet, že jsem měla zůstat v bezpečí doma. A já jim odpovím, že zde mám něco důležitého na práci, tak důležitého, jako mají oni, a že by neměli mít takové předsudky ohledné pohlaví. A pak se my všichni budeme ze všech sil snažit nedat najevo, jak jsme rádi, že se zase vidíme.

Ale to především rádkyně Foo chtěla uskutečnit tento výlet, aby si ověřila svůj názor na cizince, i přes Sářin instinkt chránit raněného muže od dalšího vměšování.

Tento instinkt už způsobil dost nesnází. Není načase začít se řídit rozumem?

Jeden starobylý text tomu říká "mateřský pud", a to se mohlo zdát roztomilé, když byla ještě dítě, krmící a ošetřující zraněná lesní zvířata. Snad by to neznamenalo žádný problém, kdyby šla obvyklou životní cestou jijoánských žen, s dětmi a unaveným farmářským manželem, visícími na ní a vyžadujícími si neustálou péči a pozornost. Proč tu zvlášť vyzvedávat mateřský instinkt? Jaký čas by také zbyl pro jiné zájmy, když neexistují žádné nástroje a pomůcky, které by usnadnily domácí práce, které jsou však tak mučivě přesně popisovány v Terránských tradicích?

Upřímná a otevřená jak byla, cítila Sára jistotu, že by měla v takovém skromném životě úspěch a že by byla schopna udělat nějakého prostého, poctivého muže šťastným.

Kdyby ovšem takový nějaký prostý život byl to, co jsem chtěla.

Sára se pokusila setřást vlnu sebezpytování. Příčina jejího neklidu byla očividná.

Biblos. Centrum lidských nadějí i obav, ohnisko moci, hrdosti i hanby, místo, kde kdysi našla lásku - nebo její iluzi - a ztratila ji. Kde ji vyhlídka na "druhou šanci" zahnala na panický útěk. Nikde jinde nepocítila takové výkyvy nadšení a klaustrofobie, naděje i strachu.

Bude to vše ještě pořád stát, až projedeme posledním říčním zákrutem?

Jestli už kamenná střecha spadla

Její mysl instinktivně uhnula před nesnesitelným. Místo toho vytáhla ze svého vaku hrubý koncept rukopisu své druhé zprávy o jijoánském jazyku. Bylo načase uvažovat, co řekne rádci Bonnerovi a ostatním, jestli se setkají.

Co jsem udělala? Demonstrovala jsem na papíře, že chaos může být formou pokroku. Že hluk může být informující.

Právě tak bych jim mohla říct, že můžu dokázat, že černé je bílé a že nahoře je dole.

Nabízí se hodně důkazů k předpokladu, že v dávné době, kdy terránské kmeny byly ještě nomády nebo procházely předzemědělským stadiem, většina jazykových skupin měla přísnější strukturu než později. Pozemští učenci se například pokusili znovuobnovit protoindoevropštinu, propracovávajíce se zpět k latině, sanskrtu, řečtině a němčině, a z nich odvodili původní mateřský jazyk, pevně organizovaný, s mnoha pády a deklinacemi. Na přísných pravidlech založená struktura, na kterou by kterákoli galaktická gramatika mohla být hrdá.

Na okraji listu si Sára všimla poznámky, kterou si udělala poté, co kdesi četla, že jeden původní severoamerický jazyk "Čerokí" obsahoval až sedmdesát zájmen - způsobů, jak vyjádřit "já", "ty" a "my", závisejících na kontextu a osobních příbuzenských vztazích - zvláštnost, kterou se vyznačovala i galaktická Šestka.

Podle některých z toho vyplývá, že lidé museli mít kdysi patrony, kteří pozvedli pozemské opolidi. Učitele, kteří změnili naši fyziognomii i mozek a naučili nás také přísné logice právě pomocí jazyků vytvořených k naší potřebě.

Pak jsme tyto naše vůdce ztratili. Byla to naše vina, nebo nás prostě jenom opustili? Nikdo neví.

Nato, pokračuje teorie, všechny pozemské jazyky upadly, vracejíce se nazpět k opičímu chrochtání opolidí, používanému před Pozvedáním. V době, kdy naši předkové opustili Zemi a vydali se na Jijo, galaktičtí poradci doporučili, aby se novoangličtina a další "vlčí" jazyky přestaly užívat ve prospěch kódů stanovených pro sapientní bytosti.

Jejich argumenty lze demonstrovat na příkladě hry zvané Tichá pošta.

Vezměte tucet hráčů a posaďte je do kruhu. Zašeptejte jednomu z nich do ucha nějakou smysluplnou větu a ten pak stejnou cestou předá tento vzkaz dalšímu a tak dále až k poslednímu. Otázka: Jak brzy se ztratí původní smysl této věty následkem omylu či sklouznutí jazyka? Odpověď: V novoangličtině může dojít k omylu už hned na začátku. Po několika předáních se může původní vzkaz i docela legračně překroutit.

Tento experiment vykazuje zcela jiné výsledky v novoruštině a nihanijštině, jazycích s lidskou gramatikou, která stále vyžaduje sloveso, podstatné jméno a přídavné koncovky, specifické pro rod, vlastnictví a další faktory. Jestliže se do novoruského poštovního vzkazu vloudí nějaká chyba, změněné slovo působí často velice nápadně. Bystrý posluchač ho může automaticky opravit.

V čistých galaktických jazycích se může Tichá pošta hrát i celý den, aniž by došlo k chybám. Žádný div, že tato hra byla ve všech Pěti galaxiích neznámá, než přišli lidé.

Sára si rychle připomněla jednu verzi Shannonova kódování, nazvaného po jednom pozemském průkopníku informační teorie, který ukázal, jak speciální kódování může zachovat původní smysl vysílaných vzkazů, dokonce navzdory deformacím a zkreslením statickými poruchami. To se ukázalo rozhodující pro digitální komunikaci a přenos dat v předkontaktní lidské společností.

Indoevropština byla logická, odolná vůči chybám a omylům, tak jako galaktické jazyky, které vyhovují komputerům mnohem lépe než chaotická novoangličtina.

Pro mnohé z toho vyplývá, že pozemšťané museli mít kdysi ve své mlhavé minulosti nějaké patrony. Ale pozorování cizince šťastně komunikujícího s ostatními strojníky v nouzové řeči, sestávající z bzučení a gestikulování rukama, připomnělo Sáře následující:

Nebyli to tvůrcové indoevropštiny, kdo vynalezli počítače. Ani uživatelé některého z primárních galaktických jazyků. Hvězdní bohové obdrželi své mocné síly jako dědictví.

V celé nedávné historii Pěti galaxií jenom jediný lid nezávisle na ostatních vynalezl počítače - a téměř vše, co bylo potřeba k cestování mezi hvězdami - z ničeho.

Tito lidé mluvili novorusky, nihanijsky, francouzsky, a především původní formou novoangličtiny - divokou, nedisciplinovanou angličtinou.

Dokázali to navzdory svým chaotickým jazykům?

Nebo právě proto?

Mistři jejího cechu měli za to, že se Sára honí za vidinami - že používá této své posedlosti, aby se vyhnula dalším závazkům.

Jenže Sára měla předtuchu. Minulost a přítomnost držely klíč k osudu, který čekal Šestku.

To je, v případě, že osud nebyl ještě rozhodnut.

* * *

Světlo svítání se rychle rozlévalo dolů po svazích Okrajů. Pro gofer to bylo jasné porušení předpisů, aby v plavbě dál pokračoval, ale nikdo se neodvážil říct něco kapitánovi, který měl v očích šílený výraz.

To zřejmě proto, že strávil příliš mnoho času mezi lidmi, napadlo Sáru. Parní čluny měly v posádkách tolik lidských mužů a žen - pověřených obsluhou strojů - kolik bylo hoonských lodníků. Grawph-phu, kormidelník a kapitán v jedné osobě, znal řeku s neomylnými instinkty, pocházejícími z jeho hoonského dědictví. Také si osvojil víc než několik pozemských způsobů, jako například nošení pletené čapky na své chlupaté hlavě a dýmku, ze které bafal jako parní komín. Jak tak mžoural skrz rozlézající se ranní opar, mohly jeho ostře řezané rysy připomínat obrázek z titulního listu nějakého dobrodružného námořnického příběhu, vybraného z přihrádky bibloské knihovny - nějakého pirátského pamětníka, šířícího kolem sebe ovzduší spolehlivosti a důvěrné obeznámenosti s eventuálním nebezpečím.

Grawph-phu otočil hlavu, všiml si, že ho Sára pozoruje, a jedním okem na ni lišácky mrknul.

Ach, ušetři mě, v duchu povzdechla, napůl očekávajíc, že si hoon mocně odplivne přes bok člunu a řekne něco jako: "Arr, kočko. Tohle je tak akorát den pro plavbu. Plnou parou vpřed!"

Místo toho kapitán vytáhl dýmku z úst a ukázal.

"Biblos," oznámil s hlubokým hoonským zabručením, zdůrazněným ještě nosovým zahuhňáním. "Hned za dalším zákrutem po tomhletom. Hr...rm. O jeden den dříve, než jste čekali."

Sára pohlédla dopředu. Měla bych být ráda, pomyslela si. Času moc nezbývá.

Nejdřív neviděla o moc víc než Věčný močál na levém břehu, táhnoucí se až k řece Roney, rozsáhlou plochu pohyblivého písku, která nutila pěší poutníky udělat hned za Tarekem velkou okliku. Napravo začínala širá Bojová pláň, kde se vylodilo několik lodních pasažérů, aby dál pokračovali po souši. Mezi nimi byli Bloor portrétista a drobný likvidátor, nesoucí zprávy pro svůj cech. Oba byli dost lehcí, aby celou cestu mohli jet na oslech, a se štěstím mohli dorazit na Mýtinu ve třech dnech. V přístavě Kandu vystoupili na břeh také Prity a Pzora, aby najali povoz pro případ, že by cizinec musel být přiveden před Nejvyšší radu - to se mělo rozhodnout v Biblosu.

Když se mlha rozplynula, vztyčila se napravo před nimi skalní stěna, vyrůstající zdánlivě přímo z vody a každou durou stále větší a větší. Stěna se leskla, byla hladká téměř jako sklo, lhostejná vůči erozi i času. Kolem ní zuřily úporné spory, zda se jedná o přírodní útvar či o buyurský relikt.

Ulgor řekla, že proti této zrcadlové stěně by mohli občané Dola vidět plameny z hořících knih. Před dvěma stoletími byli osadníci svědky takové podívané, jež působila úděsně i z dálky. Byla to katastrofa, které se až do té doby nic nevyrovnalo, ani masakr v Tolonu, ani když Uk-rann přepadla ze zálohy Drakea Staršího u Krvavého brodu.

Ale my jsme žádné plameny neviděli.

Nicméně napětí trvalo, dokud parní člun neproplul posledním zákrutem...

Sára vydala vzdech ulehčení. Archiv... stojí.

Nějakou dobu se jenom dívala, zmítaná emocemi, potom spěchala na záď, aby přivedla cizince a Arianu Foo. Oba by si jistě také přáli to vidět.

* * *

Byl to hrad, tvrdý a nepoddajný jako adamant, vytesaný pomocí nástrojů, které už neexistovaly. Nástrojů bohů, poslaných do hlubin. Brzy poté, co vytvořily tuto pevnost. Citadelu vědění.

Původní žulový výchoz stále ještě vyčníval jako prst nad klikatící se řekou a svým pozadím jako by se opíral o lesklou, hladkou stěnu. Seshora to se vší pravděpodobností muselo vypadat tak jako vždycky, s keříky a zakrslými stromky zakrývajícími atriová okna, jimiž procezovalo listoví denní světlo do dvorů a čítárenských hájků dole. Ale z přístaviště, kde kotvil gofer, bylo vidět především obranné hradby a pak řadu za řadou masivních vytesaných sloupů, které podpíraly přírodní plošinu, zavěšenou na nich jako střecha, ostře vykreslená proti obloze.

Uvnitř této rozlehlé jeskyně chránily dřevěné stavby svůj drahocenný obsah proti dešti, větru a sněhu - kromě inferna, které kdysi zachvátilo jižní část, zanechávajíc po sobě pouze trosky a sutiny. Během jediné noci zmizela tehdy celá třetina veškerého vědění, jež po sobě zanechal Velký Knihtisk, v kouři, plamenech a zoufalství.

Sekce, které by dnes mohly být tak užitečné. Ty, které byly věnovány galaktické společnosti, jejím početným rasám a klanům. Co zůstalo, dávalo pouze nejasný náčrt bio-sociálně-politických vztahů, vládnoucích v Pěti galaxiích.

Navzdory panující krizi vyvolalo svítání z hospod a nocleháren v nedaleké, stromy kryté vesnici proud poutníků, učenců a studentů, kteří se přidali k cestujícím z goferu, šplhajícím po klikaté rampě k hlavní bráně. Traekiové a g'kekští studenti popadali dech na odpočívadlech. Rudí qheueni od vzdáleného moře se občas zastavovali, aby si postříkali slanou vodou své kupole. Ulgor a Čepel jim uvolňovali místo.

Ze strany se k davu návštěvníků přiblížila jakási oslí karavana, mířící z kopce dolů. Voskem zapečetěné koše svědčily o jejich cenném obsahu.

Oni stále evakuují, uvědomila si Sára. Využívají zdržovací taktiky rádců.

Najde snad uvnitř jenom prázdné přihrádky, všude, kam se podívá?

Nemožné! I kdyby nějak dokázali odstěhovat tolik svazků, kde by je potom všechny uskladnili?

Cizinec stále trval na tom, že bude tlačit Arianino pojízdné křeslo, snad z úcty, nebo že chtěl ukázat, jak dalece je už fyzicky v pořádku. Vlastně už nyní jeho tmavá kůže měla zdravý lesk a jeho smích byl nepředstíraný a srdečný. V údivu zíral na mohutné kamenné stěny, na padací most s mříží a milicionáře, kteří zde drželi stráž. Místo symbolické ostrahy, na kterou si Sára vzpomínala, patrolovala nyní na parapetech celá četa, vybavená oštěpy, luky a kušemi.

Ariana pozorovala s potěšením cizincovu reakci. Pak se stará žena obrátila k Sáře s výrazem zadostiučinění.

Nikdy předtím zde nebyl. Ani zranění, které utrpěl, by nemohlo vymazat vzpomínku tak živou jako Biblos. Buďto je to opravdu jen primitivní balík odněkud z toho nejzapadlejšího kouta, nebo...

Minuli poslední hradby a cizinec zůstal v úžasu zírat na vlastní budovy Archivu. Dřevěné konstrukce, napodobující kamenné monumenty pozemské slavné minulosti - Parthenón, Palác v Edu a dokonce i miniaturní Tádž Mahal, jehož minarety splývaly se čtyřmi mohutnými sloupy, držícími nahoře část kamenné střechy. Ovšem, zakladatelé měli jistě smysl pro dramatickou ironii, protože všechny starobylé originály na Zemi byly stavěny tak, aby přetrvaly věky, zatímco tyto budovy měly zcela opačný cíl - posloužit svému účelu a pak zmizet, jako by tu nikdy nebyly.

Dokonce i to však bylo pro někoho příliš.

"Arogance!" mumlal vztekle Jop, farmář ze stromové farmy, jenž se rozhodl jít s nimi, když se dověděl o této výpravě. "To všecko musí zmizet, máme-li vůbec kdy dojít vykoupení."

"Časem určitě musí," přitakala Ariana Foo, ponechávajíc naprosto nejasným, jestli tím mínila příští týden nebo tisíc let.

Sára si povšimla čerstvého jílu pokrývajícího otvory na bázi některých sloupů. Přesně tak jako doma, pomyslela si. Likvidátoři neponechají nic náhodě.

Nemohla si pomoci a otočila se, aby se podívala na Jopa. Jako poslední, uzavírající skupinu, šli tam dva cestující z goferu, mladý Jomah, Henrikův syn, a jeho strýc Kurt. Starší likvidátor se sklonil, aby chlapce upozornil na některé strukturální prvky, gestikuluje rukama, což přimělo Sáru pomyslet na řítící se kusy starobylé žuly. Ráda by věděla, zda cizinec, rozhlížející se kolem sebe s očividným potěšením, má vůbec nějaké ponětí, jak málo by stačilo, aby vše kolem se obrátilo v trosky, nijak se nelišící od stovek jiných míst, demolovaných Buyury, když museli odejít, aby planeta dostala šanci znovu se vzpamatovat.

Sára pocítila návrat staré stísněnosti, která jí jako studená vina přejela po lopatkách. Nebylo to lehké být tady studentkou. Dokonce i když si vzala své knihy nahoru až na vrcholek, do lesa, aby si zde četla a učila se pod korunou přívětivého garuového stromu, nemohla se nikdy zbavit pocitu, že by se celá plošina mohla najednou otřást a zhroutit se pod ní. Na nějakou dobu tyto nervózní fantazie dokonce ohrožovaly její studium - dokud se neobjevil Joshu.

Zamrkala. Věděla, že se to všechno zase vrátí, jestli znovu přijde sem, na toto místo. Vzpomínky.

"Nic netrvá věčně," poznamenal Jop, když se přiblížili k athénskému portiku Centrální haly, nemaje ani tušení, jak štiplavě a případně tato slova pronikla do Sářiných soukromých myšlenek.

Ariana přitakala. "To je Ifnina podstata. Nic nemůže odolat bohyni změny."

Jestli starší rádkyně mínila tuto poznámku sardonicky, její smysl Sáře unikl. Byla příliš hluboko ponořena ve vzpomínkách, než aby se o to nějak zajímala, a nevnímala ani, že se přiblížili k obrovským dvoukřídlým vratům, vyřezaným z toho nejvzácnějšího dřeva jako daru od qheuenské rasy, poté pobitým urským bronzem, nalakovaným traekijskými sekrety a posléze pomalovaným g'kekskými umělci. Tento výtvor se tyčil do desetimetrové výše, představuje vyšperkovaný symbol toho, co si všechny rasy bez výjimky nadevše cenily, nedávno tak těžce získaného sjednocení jijoánské exilové populace v Pospolitosti.

Velkého míru.

Tentokrát si Sára téměř nepovšimla, jak cizinec uznale zatajil dech. Nedokázala sdílet s ním jeho nadšení. Ne, když vše, co na tomto místě cítila, byl smutek.

Asx

Ten portrétista nepožádal ani o odpočinek po tak dlouhé a namáhavé cestě z přístavu Kandu. Okamžitě se dal do práce a začal si připravovat své materiály - různé žíravé chemikálie a tvrdé kovy, jejichž odolnost vůči času je dělaly pro zákony Pospolitosti nežádoucí - ale pro vydírání zcela ideální.

Byli zde už také i další příslušníci jeho cechu, kteří přišli na Shromáždění, aby prodávali papírové fotografie návštěvníků, mistrů, vítězů jednotlivých her - kohokoliv natolik pošetilého, aby zatoužil po jednom ostrém obrázku jako upomínce, který by vydržel po celý život, možná i dva. Několik takových šikovných obchodníků s podobiznami se už i nabídlo k tajnému snímkování vetřelců, ale k čemu by to bylo? Papírové portréty byly určeny k zániku a zplesnivění, ne k tomu, aby přetrvaly věky. Lépe neriskovat, že je cizinci přistihnou při činu a tak objeví některá z našich utajených

umění.

Avšak Ariana, Bloor a mladá Sára Koolhanová vypadají, že přišli s něčím jiným, není-liž tomu tak, moje kruhy? Navzdory své únavě po namáhavé cestě se Bloor najednou objevil před námi, aby nám předvedl svůj daguerrotyp. Až nepravděpodobně precizní obraz, vyleptaný na kovové desce, starý víc než jedno století. Ur-Jah se až třásla, když se mazlila s dokonalým zobrazením velké tetované náčelnice ze starých časů.

"Jestliže tohle zkusíme, dá se to uchovat v tajnosti," poukázal Phwhoon-dau, mezitímco se v našem skrytém stanu, kde jsme se sešli k poradě, hemžily privátní vosy jako třepetající se barevné kapky pod lesknoucími se křídly.

"Hvězdní bohové si musejí myslet, že jsme zhotovili stovky takových desek a bezpečně je schovali někde daleko odtud a na tolika místech, že je nikdy všechny nenajdou."

"Pravda," dodal Vubben a jeho oční stopky poskakovaly v jakémsi opatrnickém tanci. "Ale je v tom více. Aby to fungovalo, portréty prostě nemohou ukázat jen tváře lidských vetřelců. Jaký účel by měl takový důkaz po milionu let? Musí zde být zachyceny i cizí stroje a zřetelné jijoánské terénní body a také místní zvířata, která si oni testují jako potenciální kandidáty pro uloupení."

"A jejich oblečení, jejich celý nápadný zevnějšek," doplnil naléhavě Lester Cambel. "Aby se případní vyšetřovatelé přesvědčili, že se jedná o lidské renegáty. Ne reprezentanty naší vlastní rasy zde na Jiju nebo na Zemi."

My všichni jsme s touto poslední žádostí souhlasili, byť se nám to nezdálo nějak zvlášť důležité. Jak by také mohlo pár vyleptaných desek vyjádřit tak jemné rozdíly pro vyšetřování, tak dlouho po tom, až nás už nebude?

Požádali jsme Bloora, aby to vše probral s našimi agenty a pamatoval na všechna tato kritéria, jimiž se bude nutno řídit. Jestli z toho opravdu něco bude, bude to zázrak.

* * *

Věříme v zázraky, není-liž tomu tak, mé kruhy? Dnes se rewq v mém/našem vaku probral ze svého spánku. Stejně tomu bylo i u Vubbena, našeho Mluvčího Zažehnutí. Ostatní vykazují neklid.

Je možné považovat tento případ za naději? Nebo se jen začali probouzet, jak to rewqové někdy dělají v posledních fázích nemoci, krátce předtím, než se svinou do klubka a zemřou?

Dwer

Cesta přes Okraje byla příkrá a rozbitá.

To Dwerovi nikdy nevadilo během jeho předchozích cest do východní divočiny - průzkumných výprav, schválených rádci - když nesl pouze svůj luk, mapu a pár nezbytností. Poprvé, právě potom, co starý Fallon odešel na odpočinek, se cítil tak nadšený, že celou tu cestu dolů k zamlženým pláním běžel, nechávaje gravitaci strhávat ho střemhlav po strmé cestě, a šťastně hulákal, skákaje z jednoho nejistého výstupku na druhý.

Teď to už takové nebylo. Žádná euforie. Žádná výzva mládí a obratnosti vůči jijoánskému planoucímu objetí. Toto byla vážná záležitost. Stálo ho to dost sil a zlobení, přemluvit tucet těžce naložených oslů, aby se pohnuli přes nejistá místa, přičemž musel použít i trpělivosti. Divil se, jak urské obchodnice dokážou tak napohled snadno vodit své zavazadlové karavany jenom pomocí pronikavých sérií hvizdů.

A ony říkají, že tyhle věci pocházejí ze Země? podivoval se, vytahuje zase jednoho osla z potíží. Dwera nijak nenadchlo pomyšlení, že by měl být geneticky blízký bratranec takových otravných potvor.

Pak zde byli také lidští vyslanci, které musel hlídat a dohlížet na ně, aby se v pořádku dostali do divočiny.

Popravdě řečeno, mohlo to být i horší. Danel Ozawa byl zkušený lesník a ty dvě ženy byly silné, každá svým vlastním způsobem v něčem zručná.

Nicméně, nic tam na krotkém, naprosto neškodném Úbočí se nedalo srovnat s tímto druhem cestování. Dwer shledal, že je vlastně neustále v pohybu, přebíhaje po stezce nahoru a dolů, jak každou chvíli musel svým společníkům pomáhat z nějaké kaše.

Nebyl si jist, co ho u žen rozčilovalo víc, jestli tupá lhostejnost Leny Strongové či nešikovná přátelskost Jenin Worleyové, neustále vyhledávající jeho pohled a odpovídající plachým úsměvem. Očividně si mezi nimi měl vybrat, protože Jenin i Lena už na Shromáždění agitovaly pro svůj nápad s "turistikou" - doufajíce, že se jim podaří získat souhlas od rádců a Dwerovu pomoc k tomu, aby mohly začít organizovat exkurze skupin "zájemců" přes Okraje.

Jinými slovy, chytrých lidí s dostatkem času, ovlivněných odkazy, které našli ve starých pozemských knihách.

Chystal jsem se proti tomu vystoupit. Dokonce i skupiny stejného pohlaví riskovaly porušení protisoonerské smlouvy.

Ale teď - účastním se programu, který má ignorovat zákon, jejž jsem přísahal dodržovat.

Nemohl si pomoci, aby úkosem nepokukoval po těch dvou ženách, stejně tak jako ony zřejmě hodnotily i jeho.

Jistě vypadaly... zdravě.

Teď je tedy z tebe opravdový divý muž. Zvyklý oceňovat ty nejzákladnější ctnosti divokých samiček.

Byly by zde ovšem i další ženy, v Šedých kopcích, jenže Rety říkala, že většina z nich začala rodit už ve čtrnácti. Jen málo z nich si dokázalo uchovat více než polovinu zubů po třicítce.

Předpokládalo se, že v jistém odstupu za nimi následuje další skupina dobrovolných psanců z Úbočí. Kvůli nim Dwer dělal zhruba každou půl miduru na nápadných terénních bodech porlovou pastou skvrny, zanechávaje tak značky, které by dokázal sledovat každý rozumný kompetentní Jijoánec, ale které by měly zůstat nerozeznatelné pro galaktické vetřelce nebo jejich vševidoucí stroje.

Dwer by byl mnohem raději zůstal doma až do předpokládaného trpkého konce a připravoval se na beznadějný boj proti cizincům po boku ostatních vojáků miliční domobrany Šestky. Ale nikdo neměl lepší kvalifikaci, aby vedl tuto výpravu do Šedých kopců, a on dal Danelovi své slovo.

Takže teď jsem, koneckonců, cestovní průvodce, pomyslel si.

Jenom kdyby si byl jist, že je to správně.

Co to vlastně děláme? Utíkáme na další místo, kam nepatříme, právě tak jako kdysi naši předkové? Dwera bolela hlava, když na takové věci myslel. Jenom prosím nenechte Larka, aby zjistil, co dělám. Zlomilo by mu to srdce.

Cesta se stala poněkud schůdnější, když se konečně vymotali z hor na vysokou step. Ale na rozdíl od svých dřívějších výprav, Dwer nyní zahnul k jihu, k rozlehlé říši hořké žluté trávy. Brzy si již razili cestu prériI tvrdých výhonků, sahajících jim po kolena, jejichž květní okolíky měly ostré háčky, nutící lidi - a dokonce i osly - nosit na ochranu kožené legíny.

Nikdo si nestěžoval, dokonce ani nebručel. Danel i ostatní přijali jeho vedení bez otázek, jen si tiše otírali pot zpod okrajů svých klobouků a límců, jak vytrvale kráčeli po boku netečných oslů. Naštěstí tu a tam roztroušené lesní oázy pomohly Dwerovi nasměrovat společnost od jednoho vodního zdroje k dalšímu, přičemž stále zanechával značky pro následující skupinu.

Rety musela být pěkně umíněná, aby dokázala zdolat tohle všecko, když se hnala za tím svým zatraceným ptákem.

Dwer navrhoval, aby se na děvče počkalo. "Ona je váš pravý vůdce," řekl Danelovi.

"Ne opravdový," namítl Ozawa. "Ty bys jí věřil? Mohla by nás zavést někam do pasti, aby ochránila své blízké."

Nebo aby se vyhnula opětnému setkání s nimi. Nicméně, Dwer si přece jen přál, aby se Rety podařilo vrátit se včas, aby mohla jít s jeho skupinou. Jako by mu chyběl její zasmušilý sarkasmus i vše ostatní.

Vyhlásil zastávku u velké oázy, více než hodinu před západem slunce.

"Hory brzy odříznou denní světlo," řekl ostatním. Směrem k západu byly již jejich vrcholky obkrouženy žlutozelenou svatozáří.

"Vy tři byste měli vyčistit vodní jámu, postarat se o zvířata a rozbít tábor."

"A kam jdeš ty?" zeptala se zostra Lena Strongová, vraštíc čelo.

Dwer poklepal na svůj toulec, visící mu po boku. "Jen se podívat, co se dá ulovit k večeři."

Ukázala na step, která vypadala naprosto bez života. "Cože, tady?"

"Stojí za to to zkusit, Leno," řekl Danel, švihaje prutem do žluté trávy.

"Protože naši osli nejsou schopni žrát tuto potravu, musíme vydržet se zrním, než se dostaneme do kopců, kde se budou moci napást. Něco málo masa pro nás čtyři by dost pomohlo."

Dwer se ani neobtěžoval něco k tomu dodávat. Vyrazil na pláň jednou z těch úzkých pěšinek zvěře, vinoucí se v hrotité trávě. Když urazil určitou vzdálenost, přestal cítit oslí zápach a rovněž tak i umlklo hlasité mumlání hovoru jeho společníků.

Je to špatný nápad, chovat se hlučně, když vesmír je plný věcí mnohem houževnatějších než ty. Ale to přece lidi nikdy nezastavilo, že ne?

Nasál vzduch a pozoroval pohyb trav, které mu sahaly po stehna.

V tomto druhu prérie bylo nezbytně nutné lovit proti větru nejenom kvůli pachu, ale vítr zde dokonce mohl pomoci zakrýt hluk vašeho vlastního našlapování, blížícího se ke kořisti, v tomto případě k hejnu křovištních křepelek, které Dwer vnímal, jak klovou a hrabou asi tak tucet metrů před ním.

Přiložil šíp k tětivě luku a kradl se tam, jak nejtišeji dokázal, zadržuje dech, dokud nezaznamenal tiché štěbetavé zvuky uprostřed praskajících lodyh... nepatrný šelest drápků hrabajících v písčité hlíně... klování ostrých zobáčků... jemné mateřské zakvokání... odpovídající pípání, jak mláďata hledala ochrannou opeřenou hruď... slabé frkání mladších dospělých, předávajících zprávu, že v okolí je všechno v pořádku. V pořádku...

Jedna z hlídek náhle změnila svou zvukovou zprávu. Signál váhavého poplachu. Dwer se nahrbil, aby jeho postava byla nižší, a zůstal nehybný a tichý. Naštěstí ho poněkud ukrývaly soumračné stíny, za jeho zády už značně temné. Kdyby se mu jenom podařilo klamat ptáky ještě chvilku...

Náhlý praskavý rozruch v trávě přiměl čtyřkřídlé opeřence vyrazit do vzduchu.

Další predátor, pomyslel si Dwer a pozvedl luk. Zatímco se většina křepelek rychle rozptýlila přes stébelnatý porost a zapadla o něco dále do trávy, pár se jich ve spirálách vrátilo zpět, aby se střemhlav vrhly na vetřelce a odehnaly ho od kvočny a jejích kuřat. Dwer v rychlém sledu vypálil šípy a jednoho ptáka sundal - a pak dalšího z hlídek.

Zmatek skončil tak rychle, jako začal. Kromě podupaného místa v travním porostu vypadala step tak, jako by se vůbec nic nestalo.

Dwer si hodil luk na rameno a vytáhl svou ostrou mačetu. Vlastně by nic, co by se eventuálně mohlo skrývat v trávě, nemělo pro něj znamenat nějakou zvláštní hrozbu, snad až na kořenového škorpióna. Jenomže existovaly různé fámy o podivných, odporných bestiích, žijících v této oblasti na jihovýchod od mírného, ochočeného Úbočí. Dokonce i sám pověstný liger by v těch místech mohl zažít nepříjemnou mrzutost.

Našel prvního ptáka tam, kam padl.

To by mělo udělat Lenu na chvíli šťastnou, pomyslel si a současně si také uvědomil, že to by mohl být od nynějška jeho celoživotní úkol.

Tráva se znovu zavlnila, blízko u místa, kam padl druhý zastřelený pták. Vyřítil se tam, mačetu pozdviženou. "Ach ne, nech toho, ty zatracený zloději!"

Ostře zabrzdil, když se před ním náhle vynořil jakýsi plížící se, černosrstý tvor s křepelkou sevřenou ve svých čelistech. Zakrvavený šíp se vlekl za ním v prachu.

"Ty darebáku," povzdechl Dwer a sklonil nůž. "Tebe bych měl znát."

Blátošlapovy oči se zatřpytily tak výmluvně, že si Dwer docela dobře mohl představit slova.

V pořádku, šéfe. Že mě zase rád vidíš? Nemusíš se obtěžovat děkováním za vyplašení těch ptáků. Jenom si tohohle šťavnatého nechám jako zaplacení.

Dwer rezignovaně pokrčil rameny. "No dobrá. Ale koukej vrátit ten šíp, rozumíš?"

Noor se zašklebil, jako obvykle neprojevuje ani známky toho, jak moc nebo jak málo tomu porozuměl.

Byla už noc, když se pomalu vraceli k oáze. Plameny se třepetaly pod ochranným stromovým baldachýnem. Čerstvý větřík přinášel pach oslů, lidí a vařící se ovesné kaše.

Lepší je udržovat oheň malý, aby to vypadalo, jako by tam něco samovolně doutnalo, připomenul si.

Pak ho napadlo něco jiného.

Rety říkala, že nooři nikdy nechodí přes hory. Tak co tu potom dělá tenhleten?

* * *

Rety nelhala, když tvrdila, že jsou zde glaveří stáda, jihovýchodně od Okrajů. Po dvou dnech rychlého pochodu, kdy se snažili udržovat krok s poklusávajícími osly, našli Dwer a jeho společníci jasné známky jejich přítomnosti - vyhrabané násypy, kde glaveři obvykle zahrabávali své výkaly.

"Zatraceně... máš pravdu..." přiznal Danel, dost těžce oddechuje s rukama na kolenou. Obě ženy naproti tomu se sotva obrátily.

"To vypadá... jako by se to... jenom ještě víc zkomplikovalo."

Máš svatou pravdu, pomyslel si Dwer. Léta starostlivé péče lovců, jako byl on sám byla zřejmě zbytečná. Vždycky jsme si mysleli, že žlutou trávu mohou překonat jen dobře vybavení cestovatelé a nikdy ne glaveři. A proto jsme většinu našich inspekčních výprav směrovali dál na sever.

Příští den Dwer vyhlásil zastávku mezi další cestou, když v dálce postřehl, že tam mezi stádem glaverů došlo k jakési tlačenici, soustředivší se na jednom konci křovím zarostlého vádí. Všichni čtyři lidé se vystřídali u dalekohledu urské výroby, patřícího Danelu Ozawovi. Vypadalo to, že bledá glaveří stvoření s vypoulenýma očima se živí na stepním gallaitrovi, což byla statná a tělnatá zvířata s dlouhýma nohama, obvyklá v tomto regionu. Zvíře leželo natažené přes pěšinu udupané trávy. Tento pohled je všechny ohromil, až na Jenin Worleyovou.

"Neříkali jste, že takhle je možné tady na pláních přežít? Tím, že budeme jíst zvířata, která mohou žrát tuto potravu?" Utrhla stonek ostré žluté trávy. "Tak se asi glaveři adaptovali na nový způsob života. Není to totéž, co bychom měli udělat i my?"

Na rozdíl od Danela Ozawy, který se zdál smutně rezignovaný s jejich misí, Jenin se projevila jako přímo chtivá tohoto dobrodružství, zvlášť když věděla, že by mohlo být jejím osudem pomáhat zachovat na Jiju lidskou rasu. Když viděl tuto horlivou dychtivost v jejích očích, pocítil Dwer, že má mnohem více společného se statnou Lenou Strongovou s její čtverhrannou čelistí. Přinejmenším se Lena dívala na vše dost podobně jako on - jako ještě na jednu povinnost navíc, kterou musí vykonat ve světě, jenž se nestará o něčí přání.

"Je to... dost překvapující," řekl Danel, sklonil dalekohled a vypadal, že mu není dobře. "Myslel jsem, že glaveři nemohou jíst čerstvé maso."

"Adaptabilita," poznamenala Lena hodně drsně. "Jeden z charakteristických znaků předrozumového stadia. Možná to znamená, že se jejich cesta vrací zase vzhůru, po dlouhém sestupu."

Danel se zdál o tom vážně uvažovat. "Tak brzo? Jestliže ano, tak je to tedy divné. Mohlo by to znamenat -"

Dwer ho přerušil ještě dřív, než měl rádce možnost začít o tom diskutovat. "Půjčte mi to," požádala vzal si dalekohled, jehož skleněné čočky byly upevněny v boovém tubusu. "Hned se vrátím."

Přikrčený vyrazil vpřed. Blátošlap se mu s naprostou samozřejmostí zavěsil na paty, chvilku utíkaje před ním, potom zase opakovaně kroužil kolem něho, žertovně předstíraje útok ze zálohy. Dwer sevřel čelisti, odmítaje dát zvířeti zadostiučinění, že by na jeho provokace nějak reagoval.

Nevšímej si ho. Třeba odejde.

Nějak zvlášť to ale nefungovalo. Jenin vypadala nadšená, že by se Blátošlap měl stát jejich maskotem, zatímco Dwer shledával v jeho houževnaté příchylnosti něco pletichářského. Lena souhlasila s ostatními, zamítnuvši Dwerovo přání zahnat zvíře pryč.

"Na tom nezáleží," řekla. "Jenom ho nech, ať jde s osly, dokud si nenajde něco k snědku a nezůstane někde za námi."

To noor také udělal, úzkostlivě se vyhýbaje Leně, hraje divadlo před Danelovým zamyšleným zkoumáním a spokojeně si pobroukávaje, když se s ním Jenin každý večer u táborového ohně mazlila.

Pokud jde o mě, dělá, jako kdyby ho něco mermomocí ponoukalo stát se touhou mého srdce.

Zatímco se kradl k vádí, Dwer se soustředil na konfiguraci terénu, na praskavou konzistenci travních stébel, na nevypočitatelnost větru. Dělal to vše z profesionálního návyku a také pro případ, kdyby někdy nastala nutnost pronásledovat glaveří stádo s připravenými a založenými šípy.

Ironicky k tomu mohlo dojít jen v případě dobrých zpráv. Kdyby přišel z Úbočí vzkaz, že je všechno v pořádku - že genoví lupiči odjeli, aniž by došlo k očekávané genocidě - potom by se tato výprava změnila v tradiční sklizňovou misi - vojenský podnik zaměřený k vyčištění tohoto regionu od všech glaverů a lidí, nejlépe jejich zajetím, v krajním případě použitím všech nutných prostředků.

Na druhé straně, za předpokladu, že by na západě došlo k tomu nejhoršímu a všech šest ras by stihla záhuba, jejich malá skupina by se připojila k Retyině kmeni renegátů jako psanci v divočině. Pod Danelovým vedením by zkrotili a ochočili Retyiny divoké bratrance a vytvořili by nějaké moudré, prosté tradice pro život v harmonii s jejich novým domovem.

A jednou z těchto nových tradic by v první řadě musel být zákaz zabíjení glaverů pro potravu.
To byla po čertech nepříjemná nesrovnalost, kterou Dwer shledával těžkou k uposlechnutí a která ponechávala pramalou možnost volby.
Dobré zprávy by z něho udělaly masového vraha. Naproti tomu špatné zprávy by z něj udělaly ohleduplného souseda glaverů i lidí.
Povinnost a smrt na jedné straně. Smrt a povinnost na druhé.
Dwer by jenom rád věděl: Opravdu přežití zato všechno stojí?
Na jednom malém kopečku pozvedl k očím dalekohled. Dvě glaveří rodiny vypadaly, že se krmí na gallaitrovi, zatímco ostatní hlídali. Obvykle by taková šťavnatá mrtvola byla obrána až na holé kosti, nejdřív od ligerů a od dalších velkých masožravců a potom hickuly s mohutnými čelistmi, které drtily kosti, a nakonec od létavců, známých prostě jako supové, i když se nepodobali ničemu známému podle obrázků ze staré Země.
I teď se na vzdáleném okraj i světliny pohybovala skupina hickulů. Jeden glaver se vztyčil na kyčlích a mrštil tím směrem kamenem. Mrchožrouti se s nešťastným kňučením rozprchli.
Aha. Už vidím, co to dělají.
Glaveři objevili naprosto unikátní způsob, jak přežít na stepi. Neschopni strávit trávu nebo boo či jíst červené maso, používali zřejmě zdechlin, aby k nim přivábili hejna hmyzu z okolního areálu, který pak v klidu konzumovali, zatímco další členové stáda odháněli odtud všechny možné konkurenty.
Zdálo se, že se tím vyloženě baví, přidržujíce si před svýma kulatýma očima kroutící se malé tvory, zcela spokojeně si broukali a potom je popadli do svých mlaskajících čelistí. Dwer ještě nikdy neviděl, že by glaveři dělali něco s takovým nadšením. Ne doma, kde se s nimi zacházelo jako s nějakými posvátnými blázny, kde byli vším možným způsobem vybízeni a povzbuzováni, aby si po libosti rozhrabávali odpadkové jámy u sídlišť Šestky.
Blátošlap opětoval Dwerův pohled se vzdorným výrazem.
Ifni, co je to za prasata! Pojďme do nich vletět! Zabásnem je, šéfe. A pak je všecky poženem pěkně zpátky do civilizace, ano, nebo ne?
Dwer se zapřísáhl, že už bude držet svou představivost na uzdě. Pravděpodobně to bylo asi tak, že noorovi se prostě nelíbil ten pach.
Nicméně přece jen noora mlčky pokáral.
"Kdo jsi ty, abys ty druhé pokládal za nechutné? Mistr sebeolizovač. Tak pojď. Řekneme těm ostatním, že glaveři se nezměnili v masožravce. Máme co dělat, abychom se dostali z téhle štiplavé trávy ještě do soumraku."

Asx

Z dalekého jihu přichází další vzkaz, poslaný kovářkou z hutě na Mount Guennu.
Zpráva byla stručná a dost zkomolená, protože zčásti byla přepravována kurýrem a zčásti, mezi horskými vrcholy, přenášena zrcadlovými paprsky obnoveného semaforového systému, který však, bohužel, obsluhovali nezkušení operátoři.
Cizí vetřelci teď zřejmě začali s návštěvami všech rybářských vesnic a chatrčí rudých qheuenů a všude se důkladně vyptávali. Dokonce přistáli i na vodě, daleko v moři, kde obtěžovali posádku jednoho drosového tahače na cestě domů z jejich posvátného úkolu u Žumpy. Vetřelci se zřejmě cítili, že si mohou dovolit snést se střemhlav dolů na kterémkoliv místě a vyšetřovat naše občany všude, kde bydleli, speciálně o "zvláštních jevech, zvláštních stvořeních nebo o světlech v moři".
Měli bychom vytvořit nějaký příběh, mé kruhy? Měli bychom vykonstruovat nějaké vyprávění o oceánských monstrech, abychom naše nevítané hosty zmátli a snad na chvíli pozastavili svůj osud?
Za předpokladu, že bychom se toho měli odvážit, co by asi potom s námi udělali, až by zjistili pravdu?

Lark

Celé toto ráno pracoval Lark po boku Ling ve stavu neustálého nervového napětí, které bylo o to horší, že se neodvážil dát něco najevo.
Už brzy, bude-li mít štěstí, dostane se mu té nejlepší šance, aby si mohl seřadit všechno správně dohromady. I když to bude dost delikátní úkol, špehovat na rozkaz rádců, když i on sám také potřeboval prozkoumat zjištěné informace, pro své vlastní účely.
Všechno bude záležet na správném načasování.
Testovací stan vřel aktivitou. Celá zadní polovina pavilonu byla nacpána klecemi, které zhotovili qheuenští řemeslníci z místních boo, plnými různých vzorků, které byly přinášeny ze všech koutů Jija. Pracoval zde smíšený kolektiv lidí, ursek i hoonů, kteří zvířata krmili, napájeli a udržovali v dobrém stavu, zatímco několik místních g'Keků prokázalo pozoruhodný talent ve vymýšlení všemožných testů, nechávajíce různé tvory probíhat bludišti nebo provádějíce různá hodnocení za dohledu robotů, jejichž instrukce byly vždy sdělovány ve formální, bezchybné galaktické Dvojce. Larkovi bylo vysvětleno, že je to vysoké vyznamenání, být požádán o práci přímo někým z hvězdných lidí.
Jeho druhá vzdušná expedice byla ještě víc vyčerpávající než ta první, třídenní cesta, začínající klikatou spirálou až daleko do moře, kde letadlo křižovalo přímo nad vlnami modré a nesmírné rozlohy Žumpy a pak se vydalo podél celé linie vnějšího pobřežního souostroví, od jednoho ostrova k dalšímu, a zde nasbírali vzorky mnoha divoce variabilních

životních forem, které Lark nikdy předtím neviděl. K jeho překvapení se z toho vyklubal výlet daleko příjemnější než ten první.

To kvůli tomu, že Ling se protentokrát chovala méně blahosklonně, když spolu pracovali, a dokonce občas ocenila také obratnost svého společníka. Nicméně Lark shledal povzbuzujícím vidět, co dokázala evoluce během jediného milionu let, kdy jijoánská příroda byla ponechána sama sobě, měnic každý ostrůvek v miniaturní biologický reaktor, vychovávající úžasně skvělé varianty.

Byli zde bezkřídlí ptáci, kteří se vzdali vzduchu, a vzduchem klouzající obojživelníci, kteří se zdáli být na nejlepší cestě k tomu, vyvinout si křídla. Savčí formy, jejichž chlupy se přeměnily v rohovité ochranné bodce, a zillové, jejichž kůže se třpytila barvami, na jejich uhlazených bratrancích z kontinentu nevídanými. Až později usoudil, že některé druhy z této nesmírné rozmanitosti mohly snad být už od začátku zdokonaleny jijoánskými legálními nájemci. Možná že Buyurové osadili každý ostrov zcela rozdílným genetickým materiálem jako část velice dlouhého postupného experimentu.

Ling a Besh ho často musely doslova odtáhnout, když byl čas opustit sběrné stanoviště, zatímco Kunn si něco hněvivě brblal ve své konzole, očividně spokojený jen tehdy, když byli nahoře. Když přistáli, byl Lark vždycky první, kdo vyskočil z poklopu. Na chvíli všechna jeho sklíčená nevrlost, zrozená z jeho snů, ležela hluboko ponořena pod jeho objevitelskou vášní.

Nicméně, když se už vraceli domů z posledního stanoviště - další nevysvětlitelné kroužení nad otevřeným mořem shledal, že je zvědavý.

Tento výlet byl opravdu úžasný, ale proč jsme ho podnikli? Co doufali, že najdou? I předtím, než lidé opustili Zemi, biologové věděli - vyšší životní formy potřebují k evoluci prostor, v první řadě rozlehlé kontinenty. I přes mnohé divoké varianty, s nimiž se na souostroví setkali, nebyli zde žádní jednotliví tvorové, o nichž by hvězdní lidé mohli doufat, že by se mohli stát vhodnými kandidáty pro Pozvedání.

Což si vetřelci zřejmě rovněž uvědomili, poněvadž, když se následující den ohlásil u Ling, cizí žena mu oznámila, že se hned po obědě vrátí, aby pokračovali v analýze skalních stallerů. Besh už uzavřela svůj intenzivní výzkum glaverů, očividně ráda, že se může zase vrátit ke své oblíbené práci.

Glaveři. Lark si uvědomil tu ironii. Ale přece jen se zdržel otázek, čekaje na lepší příležitost.

Nakonec Ling odložila mapu, na níž pracovali - a zavedla ho ke stolu, kde přístroje nabízely občerstvení, jak to bylo obvyklé u hvězdných lidí. Bylo zde dost světlo, takže Lark mohl pokradmu dát znamení malému muži, čistícímu nějaké boxy pro zvířata. Plavovlasý chlapík se pohnul k hromadě dřevěných beden, používaných k přitahování potravy pro hlučné zoo zajatých zvířat.

Lark sám se postavil k jižnímu konci stolu, takže uvolnil muži výhled na Ling právě tak jako i na Besh a vše, co bylo v dohledu. Zvlášť Ling. Aby plán mohl být proveden, musí se pokusit udržet ji v klidu tak dlouho, pokud to jen půjde.

"Zdá se, že si Besh myslí, že vy sama jste našla prvotřídní kandidátské druhy."

"Mm?" Temnooká žena vzhlédla od složitého stroje, který marnotratně sloužil k produkci jediného nápoje - trpké nahořklé tekutiny, kterou Lark ochutnal jenom jednou, příznačně nazývané kofi.

"Našla co?" Ling zamíchala v kouřícím džbánku a opřela se o hranu stolu.

Lark ukázal na objekt, jejž zkoumala Besh a který spokojeně žvýkal žvanec mízy, zatímco na jeho hlavě spočívalo těžkopádné zařízení, mající za úkol roztřídit neurony. Předtím zde došlo k spontánnímu výbuchu nadšení, když Besh přísahala, že slyšela glavera "napodobit" dvě vyslovená slova. Nyní Besh vypadala nanejvýš soustředěná, seděla nehnutě a tiše, a pokračujíc v mozkovém testu, zírala do mikroskopu, posunujíc nepatrnými pohyby rukou sklíčko v jeho zorném poli.

"Předpokládám, že glaveři patrně mají to, co hledáte?" pokračoval Lark.

Ling se usmála. "Uvidíme to líp, až se vrátí naše loď a budeme moci provést podrobnější testy."

Koutkem oka Lark zahlédl, jak malý muž odsunul víčko z otvoru na jedné straně krabice. Tam se lehce zablesklo sklo.

"A kdy se loď vrátí?" optal se, aby udržel Linginu pozornost.

Její úsměv se rozšířil. "Ráda bych, abyste se už všichni na to přestali vyptávat. Jeden by až myslel, že máte nějaký důvod, proč vás to tak zajímá. Proč by mělo nějak záležet na tom, kdy loď přiletí?"

Lark po hoonském způsobu nafoukl tváře, ale pak si připomněl, že to by pro ni nic neznamenalo. "Malé varování předem by bylo docela milé, to je vše. Potřebuje to čas, když chceš upéct opravdu velký dort."

Zachichotala se, srdečněji, než jeho vtip zasluhoval. Lark se učil necítit se dotčen pokaždé, když pojal podezření, že si Ling zase hraje na patrona.

Na každý pád, Ling by se asi nesmála, kdyby lodní archivy odhalily, že glaveři - jejich první kandidáti pro Pozvedání - byli již galaktičtí občané, pravděpodobně ještě stále poletující kolem svých vlastních domovských vod ve vesmíru - v nějakých lodích z druhé ruky.

Nebo že by to už palubní databáze hvězdného křižníku odhalily? Podle nejstarších Svitků glaveři pocházeli z nějaké neznámé rasy mezi myriádami rozumných klanů Pěti galaxií. Možná, jako g'Kekové, už vyhynuli a nikdo se už na ně nepamatoval, kromě stručných poznámek v tom největším oborovém sektoru Knihoven.

Dokonce toto mohl být ten okamžik, který předpověděl kdysi dávno ten poslední glaveří mudrc, ještě předtím, než na Jijo přišli lidé.

Doba, kdy obnovená nevinnost měla dát jejich rase rozhřešení, vymazat jejich hříchy a nabídnout jim drahocennou druhou šanci. Nový začátek.

Jestli ano, tak by si zasloužili něco lepšího než být adoptováni tlupou zlodějů.

"Předpokládám, že se ukázali v každém směru dokonalí. Chcete je vzít s sebou, až odletíte?"

"Asi ano. Chovnou skupinu, zhruba tak sto kusů."

Úkosem zahlédl, jak malý muž znovu nasouvá víčko na čočku ukryté kamery. Se spokojeným úsměvem Bloor

portrétista opatrně zvedl krabici a nesl ji skrz zadní chlopeň stanu ven. Lark pocítil, jak se v něm uvolnil uzel napětí. Lingina tvář mohla možná být na snímku trochu rozmazaná, ale její oděv i tělo měly dobrou možnost být zřetelně zachyceny, i přes dlouhou expoziční dobu. Naštěstí Besh, glaver, robot a spící skalní staller zůstali po celou tu dobu zcela klidní. Horský hřeben, který bylo vidět otevřenou chlopní stanu, dokumentoval místo a roční období.

"A co ostatní?" ptal se Lark, pociťuje úlevu při pomyšlení, že mu teď zbývá jen jedna záležitost, na niž musí myslet.

"Co tím myslíš?"

"Myslím tím, co se stane se všemi těmi glavery, co je tu necháte?"

Její temné oči se zúžily. "Proč by se jim mělo něco stát?"

"Proč?" Lark se neklidně pohnul. Rádcové chtěli udržet raději ještě nějakou dobu atmosféru napjaté dvojznačnosti než přímo konfrontovat cizince nad jejich plány. Ale on už splnil jejich příkaz, pokud šlo o pomoc Bloorovi. Mezitím Harullen a ostatní heretici vyvíjeli na Larka nátlak, kvůli jasné odpovědi. Brzy se už musejí rozhodnout, zda spojit svůj osud s tajemným plánem zélotů.

"Pak... je tady ta záležitost s námi ostatními."

"S vámi ostatními?" Ling zvedla jedno obočí.

"S námi, se Šestkou. Když najdete, co hledáte, a odletíte - co se stane s námi?"

Povzdechla. "Nemůžu ani spočítat, kolikrát se mě už ptali na tohle."

Lark jenom zíral. "Kdo -"

"A kdo ne?" Podrážděně vydechla. "Alespoň každý třetí z našich pacientů, které jsme ošetřovali. Později se vždycky nenápadně přitočili a vyptávali se, jak to uděláme. Což znamená, co máme v plánu použít, až se konečně dostaneme k zabíjení každé rozumné bytosti na této planetě! Budeme jemní? Nebo to bude něco jako ohnivé střely z nebe, v ten den, kdy odejdeme? Neustále se to opakuje stejně, že někdy mám chuť - ach!" Sevřela pěst a její obvykle ovládané rysy se zkřivily.

Lark zamrkal. Měl v plánu položit tytéž otázky.

"Lid se bojí," začal. "Logika situace -"

"Ano, ano, já vím," přerušila ho Ling netrpělivě. "Jestliže jsme přišli ukrást nějaké presapientní životní formy z Jija, nemůžeme si dovolit zanechat zde nějaké svědky! A především ne nějaký zbylý materiál z druhů, které jsme ukradli! Řekni mně pravdu, kam na to ti lidé chodí?"

Do knih, užuž téměř odpověděl. Do varování naších předků.

Ale do jaké míry se dá těmto zprávám věřit? Ty nejpodrobnější byly ztraceny v ohni brzy poté, co sem lidé přišli. Nebyli snad v těch dnech lidé ještě naivními nově příchozími na galaktické scéně, ostražitými a podezřívavými téměř až k paranoii? A nebyli ti, kdo se nalodili do Archy, aby se propašovali do zakázaného světa a ukryli se tam, ti největší paranoici ze všech?

Mohlo snad být to obávané nebezpečí přehnané?

"Vážně, Larku, proč my bychom se měli bát nějaké tlupy soonerů, že by na nás měli něco prozradit? Rozdíl mezi jiným inspekčním týmem Institutu, který by měl přijít na Jijo tak za nějakých sto tisíc let, je velmi malý. V té době, kdy nějaký přijde, tak bude-li tady vůbec ještě někdo z vás, naše návštěva už bude jen nejasnou legendou. My nepotřebujeme spáchat žádnou genocidu - jako kdybychom se vůbec kdy dokázali přinutit k něčemu tak hroznému, ať už by byl důvod k tomu jakkoliv silný!"

Poprvé měl Lark možnost nahlédnout pod Linginu obvyklou masku úsměšného sardonismu. Buďto hluboce věřila tomu, co teď říkala, nebo byla velmi dobrá herečka.

"Dobrá, jak tedy chcete adoptovat některé presapientní druhy, co tady možná najdete? Určitě nemůžete popřít, že je vezmete odtud na nějaký utajený svět?"

"Konečně inteligentní otázka." Vypadala, jako kdyby se jí ulevilo. "Věřím, že to nebude nijak lehké. Musejí být vysazeni do jiného ekosystému, kde by mohli znovu začít, spolu s nějakými symbionty, které budou potřebovat, a s dalšími důkazy, které by prokazovaly, že tam už nějaký ten čas jsou. Potom musíme určitou dobu vyčkat -"

"Milion let?"

Lingin úsměv se znovu vrátil. "Ne až tak dlouho. Víš, máme jisté výhody, které mluví pro nás. Jednou z nich je fakt, že biozprávy o většině světů jsou jenom zmatek fylogenetických anomálií. Navzdory předpisům, které se snaží minimalizovat škodlivé směry křížení, každou chvíli nějaký nový hvězdoplavecký klan získá nájemní právo na nějaký svět, i proti zákazu si tam doveze své oblíbené rostliny a zvířata a spolu s nimi i armádu parazitů a dalších přiživníků. Vezmi si například glavery." Kývla směrem k testovanému objektu. "Jsem si jistá, že najdeme zprávy o místech, kam už podobné geny plynuly někdy v minulosti."

Nyní byla řada na Larkovi, aby se krátce usmál. Nevíš ani polovinu z toho všeho.

"Tak vidíš," pokračovala Ling. "Nijak zvlášť nezáleží na tom, jestli zbytek populace zůstane na Jiju, pokud budeme mít čas k modifikaci vypůjčeného materiálu a k umělému zvýšení viditelného stupně genetické odchylky. A k tomu každopádně dojde, až začneme s procesem Pozvedání."

Takže, uvědomil si Lark, dokonce i když vetřelci shledají, že glaveři jsou nevhodní, mohli by stále ještě pracovat s nějakým dalším slibným druhem a obrátit svůj zločin v docela pěkný zisk.

Nicméně vypadali naprosto spokojeně a zřejmě to za zločin vůbec nepokládali.

"A vaše další výhoda?" zeptal se.

"Ach, ta je nyní opravdu tajemstvím." Zdálo se, že v ženiných tmavých očích problesklo světlo. "Víš, to, co z toho skutečně bude, je otázka zručnosti."

"Zručnosti?"

"To je věc našich vážených patronů." Nyní v jejích slovech zazněl uctivý tón. "Rotheni jsou bývalí mistři v tomto

oboru, víš. Důkazem jejich doposud největšího úspěchu - je lidská rasa."

Znovu to tu bylo, zmínka o tajemném klanu, který zřejmě požíval nejvyšší úcty Ling, Ranna i ostatních. Hvězdní lidé byli nanejvýš zdrženliví, pokud se o tomto začalo. Ling dokonce prohlásila, že Rotheni není jejich skutečné jméno. Ale časem se ona i ostatní stali poněkud sdílnějšími, jako by už nemohli déle potlačovat svou hrdost.

Nebo jinak, jako by už přestali mít strach, že se ta historie rozšíří.

"Jenom si představ, podařilo se jim pozvednout lidstvo v naprosté tajnosti a důvtipně změnit zprávy Migračního institutu, takže náš domovský svět, Země, zůstal nedotčen, ve stadiu ladem ležící planety, po neuvěřitelnou půl miliardu roků! A dokonce utajili své jemné vedení i našim předkům, zanechávajíce je s fantastickou, ale užitečnou iluzí, že se pozvedli sami!"

"Úžasné," poznamenal Lark. Ještě nikdy neviděl Ling tak vzrušenou. Chtěl se zeptat - "Jak to všechno dokázali provést?" Ale to by mohlo vypadat, že jí nevěří, a Lark si přál, aby tato důvěrná chvíle mezi nimi pokračovala. "Ovšem, samopozvedání je nemožné," nadhodil.

"Naprosto. Vědělo se to už od bájných dob Prapředků. Evoluce může jednotlivé druhy přivést až do presapientního stadia, ale konečný skok potřebuje pomoc od jiné rasy, která ho již provedla. Tento proces je součástí životního cyklu všech kyslík dýchajících ras v Pěti galaxiích."

"Tak proč potom naši předkové věřili, že se pozvedli sami?"

"Ach, ti nejzasvěcenější měli vždycky podezření, že jsme měli pomoc odjinud. Vysvětluje to i vznik různých náboženství. Avšak skutečný zdroj našeho daru rozumu zůstal utajen po většinu času, kdy nás skryté ruce vedly po naší cestě. Jen Dakkinové - dávní předchůdci - znali toto tajemství po celou tu dobu."

"Dokonce i Tergenská rada -"

"Terragenská rada." Hlas jí náhle znevlídněl. "Ti idioti, co vedli Zemi a její kolonie během toho nebezpečného období? Jejich zatvrzelost a umíněnost nemají žádný význam. Dokonce i ta záležitost se Streakerem, která uvedla polovinu vesmírných fanatiků do šílenství, jež vyústilo v touhu po krvi pozemšťanů, dopadne dobře, navzdory těm terragenským bláznům. Rotheni se o to postarají. Neměj strach."

Lark strach neměl. Ne z toho, o čem mluvila. Ne až do této chvíle. Teď ale shledal, že její slova jsou všechno možné, jenom ne uklidňující.

Rádcové si už dali dohromady, z různých zaslechnutých narážek, že muselo dojít k nějaké krizi, jež uvedla Pět galaxií do stavu zmatku. To by dokonce mohlo i vysvětlit, proč se genoví lupiči objevili právě zde, využívajíce z toho plynoucí výhody, aby provedli jednu malou loupež.

Co jen tak mohl slabý klan pozemšťanů udělat, aby způsobil takový rozruch? divil se Lark.

S jistým úsilím zatlačil tu myšlenku stranou, tak daleko, jak jenom to šlo, aby se mohl věnovat přítomnosti.

"Kdy odhalili Rotheni to tajemství vám... Dakkinům?"

"Mnohem dříve, než bys předpokládal, Larku. Ještě předtím, než tvoji předkové odletěli v té své rozvrzané lodi ze starého železa, aby se zapojili do téhle bláznivé hry na tomto světě. Brzy potom, co lidstvo vstoupilo do mezihvězdného prostoru, Rotheni vybrali několik mužů a žen, aby dostali vzkaz. Ty, kdo povždy zůstali věrní, držíce stálou a pevnou stráž. Někteří zůstali na Zemi, aby tajně pomáhali vést lidskou rasu, zatímco jiní odešli, aby přebývali v radosti mezi Rotheny a pomáhali jim v jejich práci."

"A co je to za práci?"

V její tváři viděl Lark tentýž výraz, který vídal občas ve tvářích těch, kdo se vraceli z poutí k Vejci, při těch posvátných příležitostech, kdy svatý kámen zpíval své klidné, nezapomenutelné melodie. Výraz, svědčící o tom, že zažili něco nádherného.

"Samozřejmě zachránit ty, kdo bloudí. A vychovávat tam, kde to ještě jde."

Lark dostal strach, že snad upadla do úplné extáze. "Uvidíme nějaké Rotheny?"

Její oči, hodně rozostřené, jak hloubala o perspektivách času a prostoru, se nyní obrátily k němu a pronikavě se zatřpytily.

"Někteří z vás možná, budete-li mít štěstí. Vlastně několik z vás může být možná i šťastnějších, než jste kdy snili."

* * *

Z jejího závěrečného prohlášení se mu až zatočila hlava. Mohla tím myslet to, co si myslel on?

Téhož večera, při světle svíčky, probíral své závěry ještě jednou.

Podle našich nejpřesnějších měření měla hvězdná loď objem asi tak zhruba půl milionu krychlových metrů. Kdybyste sem naložili každého člověka z Jija jako nějaký nehybný sáh dřeva, mohli bychom se tam tak akorát vejít - avšak za předpokladu, že žádná místnost nezůstane volná pro cokoliv jiného.

Nejdřív zpracoval čísla, protože jeho záměrem bylo prostě jen nějak rozptýlit pověsti, kolující mezi některými mladšími urskami a qheueny, že lidští osadníci patrně brzy opustí Jijo. Dokázal tak, že je fyzicky nemožné, aby nejmladší jijoánská rasa zradila Pospolité kvůli zpáteční jízdence ke hvězdám. Aspoň s touto lodí ne.

Ale ona řekla "někteří z vás".

Dokonce i poté, co by byly naloženy na palubu stovky červů wuank, dlouhorypců či glaverů, zůstane zde určitý volný prostor pro pár ztracených bratranců. Těch, kteří se ukázali užiteční.

Lark poznal uplácení, když se s nějakým setkal.

Ať už volbu svých předků usadit se zde odsuzoval jakkoliv, Lark tento svět miloval. Pociťoval by bolest, kdyby ho měl někdy opustit, a to na všechny své další dny.

Ale přece jen, kdyby věci byly jinak, váhal bych. A kdo by také ne?

Zéloti mají pravdu. Žádnému člověku se v těchto dnech nedá úplně věřit. Ne, když by někteří z nás mohli být svedeni, uplaceni. Koupeni nabídkou, že se z nich stanou bohové.

Vlastně neměl ani potuchy, co zéloti plánují. Pouze že se chystají jednat, aniž by se cítili nějak vázáni doporučením či souhlasem nervózních rádců. Jistě, toho spiknutí se účastnili i lidé. Co by také mohlo být završeno bez zručnosti a tradic pozemšťanů? Ale z užšího kruhu byli lidští mužové a ženy vyloučeni.

Tak co tedy jsem zjistil?

Podíval se dolů, na prázdný arch papíru. Rádcové i zéloti měli určitě venku další své pátrače. I Harullen se musel nějak pojistit, poněvadž dost riskoval. Nicméně Lark věděl, že jeho slova byla závažná.

Jestliže Ling mluví čistou pravdu a zéloti tomu budou věřit, mohli by odvolat jakoukoliv akci, kterou předtím plánovali. Proč by jim mělo nějak záležet na tom, bude-li z planety odvezeno pár glaverů nebo skalních stallerů, pokud nás vetřelci nechají na pokoji, ve stavu, v jakém jsme byli předtím?

Ale co když Ling lhala? Měli by snad zéloti ztratit svou nejlepší šanci k úderu, a to pro nic?

Na druhé straně, za předpokladu, že by Ling mluvila pravdu a nikdo by jí nevěřil, co pak? Zéloti by mohli zaútočit, a to třeba i neúspěšně, a tím jenom vyprovokovat tu pravou odpověď, které se báli!

Pokud šlo o opačný extrém radikalismu, na rozdíl od nažhavených zélotů někteří z těch nejhorlivějších heretiků by ve skutečnosti vítali svou vlastní záhubu spolu se zbytkem Šestky. Někteří hoonští a urští členové Harullenovy organizace toužili po chvíli transcendentního zániku - urské renegátky kvůli své horké krvi a hooni především proto, že je jich vášně se sice probouzely pomalu, ale když už jednou byly vzbuzeny, pak je nezastavilo už nic.

Jestliže si naši extremisté myslí, že Lingini lidé nemají žaludek na to, aby udělali tu hroznou věc, potom by se mohli spiknout, aby genocidu sami vyprovokovali! A to navzdory jeho proslovu, v němž naléhal, aby Šestka uvolnila své místo na Jiju na základě konsenzu a kontroly porodnosti.

Potom zde byl ten plán pokusit se vetřelce vydírat. Lark umožnil Bloorovi pořídit autentické snímky, ale uvědomovali si rádcové, jak by se to mohlo obrátit proti nim?

Mysleli si snad, že nemají co ztratit?

Lark si třel své strniště na bradě, pociťuje se unavenější, než by odpovídalo jeho letům. Co jen to za zamotanou pavučinu spřádáme, pomyslel si. Pak olízl špičku svého brku, namočil ho do inkoustu a začal psát.

Cizinec

Toto místo ho nutí, aby pocítil chuť smát se. Nutí ho chtít plakat.

Tolik knih - dokonce i na to slovo si vzpomíná - leží nakupeno vysoko kolem něho, všude, jedna mohutná řada po druhé, ztrácející se za rohy nebo vzhůru po zkřivených, spirálovitých rampách. Knihy vázané v kůži neznámých zvířat, plnící vzduch podivnými pachy, zvlášť když otevře nějaký namátkou vyndaný svazek a vdechuje vůni papíru a inkoustu.

Naráží to do něčeho v něm, vytahuje to vzpomínky mnohem účinněji než cokoliv jiného od té chvíle, co nabyl vědomí.

Náhle si připomene skříň plnou knih jako tyto, ve svém pokoji, když byl ještě velmi mladý... a to mu přináší znovu vjem stisku a otáčení papírových stránek, pokrytých obrázky. Dospělí knihy příliš nepoužívali, vzpomíná si dále. Dospělí potřebovali neustálé záblesky a řinčení svých strojů. Strojů, které na tebe mluvily rychleji, než dítě bylo schopno poslouchat nebo zachytit kmitající se paprsky do svého oka a naplnit je fakty, které zmizely v tom okamžiku, kdy jste zamrkali. To byl jeden důvod, proč si on navykl dávat přednost bezpečnému slibu papíru - kde by oblíbený příběh nezmizel jako dým nebo když infraobrazovka ztmavla.

* * *

Další obraz se vynoří z jeho dětství - drží se za ruku matky, když se procházejí na jakémsi veřejném místě, plném zaměstnaných, důležitých lidí. Několik stěn bylo olemováno vázanými svazky, velmi podobnými těm, jež ho obklopují teď. Velké knihy bez obrázků, plné černých, nehybných teček. Plné slov a ničeho jiného. Zřídkakdo je vůbec používal, vysvětlila mu matka. Ale jednalo se o důležité nicůtky, něco jako dekoraci lemující mnoho míst, která byla pro lidské bytosti nějak posvátná nebo důležitá.

Byly to vzpomínky na něco... něco, co si teď nemůže dost dobře vybavit. Ale muselo to být důležité. Tolik aspoň ví.

* * *

Trpělivě čeká, až ty dvě ženy - Sára a Ariana Foo - skončí své pochůzky a vrátí se pro něj. Jak čas utíká, čmárá do bloku z krásného, téměř bíle svítícího papíru, nejdřív vylepšuje některé ze svých náčrtů, kterými se pokusil nakreslit stroje, které viděl na parní lodi, potom se snaží zachytit ponurou, zvláštní perspektivu kamenné jeskyně, kde se nacházejí všechny tyto budovy, chráněny před oblohou - v jeskyni, jejíž střechu podepírají ty neuvěřitelné, mohutné kamenné sloupy.

Několik jmen se mu teď vybavuje snadněji; tak ví, že je to Prity, kdo mu obvykle donáší pohár vody a pak přehlíží jeho oblečení, aby se ujistila, že je stále upravené a v pořádku. Její ruce se zdají před ní tančit a poletovat a jeho pak dělají totéž. Fascinován zírá na své vlastní prsty, jak se pohybují, nezávisle na jeho vůli nebo příkazu. Mohlo by to být dost děsivé, dívat se na to... jenomže Prity se náhle široce šklebí a plácá si rukama o kolena, vyštěkávajíc svým chraptivým šimpanzím smíchem uznání.

Pocítí příliv radosti, když vidí, že jeho žert ji potěšil. Byť ho to přivádí do rozpaků a trochu ho mrzí, že si nikdy nevšiml, že by jeho ruce byly schopny sdílet humor s ním.

Dobrá, dobrá. Zdá se, že ruce vědí, co dělají, a on pociťuje jisté zadostiučinění z toho, jak si vedou. Nyní znovu zvedají tužku a on nechává čas ubíhat, soustřeďuje se na její pohyby, jak střídavě strne a zase se pohybuje při kreslení čar a stínů. Až se pro něj Sára vrátí, bude připraven na cokoliv, co přijde.

A snad by bylo dokonce možné i najít způsob, jak zachránit ji a její lidi.

Možná to bylo to, co jeho ruce řekly Prity, právě před malou chvílí.

Jestliže ano, žádný div, že malá šimpanzice propukla ve zkřivený, pochybovačný smích.

XVII.

KNIHA O MOŘI

Pakliže jste uspěli v následování
Cesty Vykoupení -
a máte-li být znovu adoptováni, znovu pozvednuti,
a máte-li dostat novou šanci,
neznamená to konec všemu vašemu snažení.
Nejdřív se vy sami musíte prokázat
jako vynikající klienti, poslušní a věrní svým novým patronům, kteří vás vysvobodili.
Později obdržíte vyšší status
a pozvednete své vlastní klienty,
velkodušně jim předávajíce
požehnání, které jste sami získali.
Ale potom, časem, zde často začíná kmitat světlo na horizontu života druhu, dávající tušit další říše,
kynoucí unaveným nadřazeným.
To prý má být znamení.
Někteří ho budou nazývat Vábnička nebo Pokušení.
Eon po eonu, staří odejdou,
hledajíce nové cesty, které ty mladší rasy zatím nemohou chápat.
Tak zmizí z našeho středu ti, kdo tyto cesty najdou.
Někteří tomu říkají transcedence.
Jiní to nazývají Smrt.

Svitek o Předurčení

Vypráví Alvin

Jedna věc mě vždy překvapovala, pokud se jedná o způsob, jímž jsou podávány příběhy v novoangličtině - nebo v některém z dalších pozemšťanských jazyků, kterým jsem se naučil - a to je otázka udržení napětí.

Ach ano, někteří lidští autoři z Dvacátého a Jedenadvacátého věku to uměli. Bývaly doby, kdy jsem zůstal vzhůru třeba tři noci v kuse, když jsem se zabral do nějakého dobrodružného příběhu od Conrada nebo Cunina. Co mě však dost mátlo od té doby, co mě napadlo stát se sám spisovatelem, je, jak se to těm starým pamětníkům podařilo.

Co se týká této zprávy, tak jsem ji škrábal po chvilkách, vždycky, kdykoliv jsem měl příležitost chvíli se natáhnout i se svým blokem na tuhle tvrdou plošinu. Chudák, už je celý v rozích oškubaný od míst, kde jsem ho všude nosil, čmáraje do něho ožvýkanou tužkou, pevně sevřenou v pěsti, neohrabaná, hoonsky veliká písmena. Již od samého začátku jsem vyprávěl svůj příběh v "první osobě" - jako v deníku, ovšem za použití všech způsobů a druhů oblíbených knižních obratů, které jsem nasbíral během všech těch let svého čtení.

Proč první osoba? No, podle Dobré fikce od Andersona, tento "hlas" dost usnadňuje předložit vaše dílo čtenáři z jediného, solidně procítěného pohledu, i když to znamená, že má kniha bude muset být přeložena, mají-li tomu traekiové vůbec rozumět.

Avšak potíž s kronikou, psanou v první osobě, je tato - ať už se jedná o příběh ze skutečného života nebo z jeho části, a měl by být věrohodný, víte, že hrdina přežil!

Takže během všech těch událostí, jež se chystám vylíčit, vy, kdo čtete tyto memoáry (doufám, že potom, až budu mít možnost je přepsat a dám je nějakému lidskému expertovi, aby opravil mou gramatiku, a až zaplatím za jejich vytištění) už víte, že já, Alvin Hph-wayuo, syn Mu-phauwq a Yowg-wayua z přístavu Wuphon a neohrožený výzkumník, prostě musím vyváznout živý z té kaše, kterou se tady chystám popsat, aspoň s jedním mozkem, jedním okem a jednou rukou, abych to mohl udělat.

Několik nocí jsem jenom ležel a nespal a pokoušel se přijít na nějaký způsob, jak tento problém vyřešit - třeba použitím jiného jazyka. Nabízí se tu podmiňovací pád v galaktické Sedmičce, ale ta nefunguje v jednoduchém minulém čase. A neurčité skloňování v buyurském dialektu galaktické Trojky je jenom příliš nejasné. Stejně, pro koho bych to psal?

Jediný, kdo ještě čte v Trojce, koho znám, je Huck, a nechat se chválit od ní je jako líbat svou vlastní sestru.

* * *

Každopádně ve chvíli, kdy jsem naposledy přerušil náš příběh, byly vody Riftu samá pěna. Stín Poslední skály ve tvaru sekery vykrojil temnou stezku přes ten kousek oceánu, kde stále ještě vířily jak těžké lano, tak i obě hadice, rozsekávajíce obvykle klidnou hladinu a točíce se s energií, která se uvolnila z napětí následkem katastrofy před malou chvílí.

Bylo až příliš snadné představit si, co se stalo našemu malému ponornému plavidlu, určenému k výzkumu velkého neznáma tam dole. Neochotná vize mi zobrazila dutý dřevěný válec - s koly neužitečně se otáčejícími, s vypouklou skleněnou špicí rozbitou - jak se řítí do černé prázdnoty, vleka za sebou utržené lano a unášeje Zize, malé traekijské neúplné seskupení, s sebou do záhuby.

A jako by na tom nebylo dost, my všichni jsme měli čerstvě v paměti pohled na malou Huphu, našeho noořího maskota, jíž svrhly do moře otřes a zpětný náraz jeřábu, ječící se a otáčející se ve vzduchu, dokud její malé černé tělíčko nezmizelo v modrých vodách Riftu. Jako Huckin pozemšťanský jmenovec jsme mohli říct - "Nebyl to šťastný pohled. Ani šťastný pocit."

Po dlouhou dobu každý jenom zíral. Myslím tím to jediné, co jsme mohli dělat. Dokonce i demonstranti z Wuphonu a Údolí zůstali potichu. Jestli i někdo cítil škodolibé zadostiučinění nad naším krachem, jako třeba heretici, měli za moudřejší zdržet se nějakého jásotu.

My všichni jsme posléze ustoupili z římsy. Jaký význam by to mělo, dívat se na ten sametově hladký hrob?

"Vytáhněte lano i hadice," nařídila Urdonnol. Vzápětí se bubny začaly otáčet opačným směrem, znovu navíjejíce nazpět to, co se tak nadějně rozvíjelo jenom o pár dur předtím. Stejný hoonský hlas vyvolával hloubky, jenomže tentokrát se hodnoty postupně stále zmenšovaly a v hrdelním barytonu vyvolávače chybělo to velké, přetékající nadšení. Nakonec, v hloubce dvou a půl kabelů, vymrštil se z vody roztřepený konec lana, z něhož odkapávala voda spolu s bílou lymfatickou kapalinou z traekiho poraněného, klátícího se chapadla. Ti, co otáčeli bubnem, spěchali s vytažením pozůstatků, jakoby dychtiví vidět, co se stalo.

"Pšepálené kyšelinou!" prohlásila v šoku Ur-ronn, když utržený konec dosáhl útesu. Vztekle zašišlala: "To je šabotáž!"

Urdonnol se zdála váhat před nějakými kvapnými závěry, ale kývala svou úzkou hlavou dopředu a dozadu, sunouc ji při zemi jako had od spáleného kabelu k zástupu demonstrantů stojících opodál a zevlujících na naši tragédii. Temné podezření urské učednice bylo naprosto zřejmé.

"Kliďte se odtud!" vykřikla zlostně Huck, valíc se k demonstrantům a rozstřikujíc kolem štěrk obručemi svých kol. Zarazila se těsně před špičkami nohou několika hoonů a lidí, kteří poplašeně couvli. Dokonce i několik rudých qheuenů odtáhlo nazpět svoje drápaté chitinové nohy, ustoupivše o krok či o dva, než si připomněli, že g'Kek divoce mrskající očními stopkami není pro ně žádná velká fyzická hrozba. Pak se zase se syčením a cvakáním posunuli dopředu.

Kleštík a já jsme si pospíšili postavit se Huck po boku. Možná že bychom se i dostali do potíží, ale pak přispěchala sem nahoru celá tlupa velkých šedých qheuenů a hromotluckých urských dělnic z hutě na Mount Guennu a postavili se za nás, někteří ozbrojení klacky a očividně připraveni podpořit Huckinu výzvu silou. Lůza to pochopila a rychle se odklidila z našeho pracoviště, míříc do svého provizorního tábora.

"Bastardi!" proklínala je Huck. "Hnusní jekí vrazi!"

Ne podle zákona, pomyslel jsem, ještě stále omráčený po tom, co se stalo. Ani Huphu, ani malý Ziz nebyli vlastně občany Pospolitosti. Ani ne těmi, kdo požívali úctu, jako glaveři či členové některého ohroženého druhu. Takže, abych mluvil přesně, žádná vražda to nebyla.

Ale podle mě to k tomu mělo dost blízko. Ruce se mi sevřely a já cítil, jak se hrbím pod tlakem svých uvolněných bojových hormonů. Zlost se rozdmychává pomalu, ale když už jednou vzplane, je těžko k uhašení. I teď cítím jakési napjaté pobouření, když se podívám nazpět a vzpomínám si, jak jsem se tehdy cítil, i když rádcové říkají, že to, co cítíš, není zlé, že zlé je jenom to, co s tím uděláš.

Nikdo neřekl jediné slovo. Museli jsme být nějakou dobu úplně sklíčení. Urdonnol a Ur-ronn se dohadovaly, jak to sdělit Uriel.

Pak do naší hlubiny zármutku prorazil jakýsi přiškrcený hvizd, přicházející zezadu od nás, směrem k moři. Otočili jsme se a uviděli Kleštíka, riskantně balancujícího na okraji římsy, kolem něhož vířil prach, jak pronikavě pískal ze tří svých nožních otvorů, zatímco dvěma spáry na nás gestikuloval, abychom se vrátili.

"Podívej-dívej-dívejte se!" ozvalo se jeho udýchané koktání. "Huck, Alvine - hurrá!"

Huck později prohlásila, že si prý okamžitě uvědomila, co musel Kleštík vidět. Teď, když si na to vzpomínám, myslím, že to bylo samozřejmé, ale tenkrát jsem neměl ani ponětí, co ho tak mohlo vzrušit. Když jsme dorazili k okraji, byl jsem schopen jenom užasle civět dolů na to, co se vynořilo z útrob Riftu.

Byl to náš bat! Náš nádherný Wuphonský sen se tu vznášel, vzpřímeně, téměř mírumilovně, v jasném slunečním svitu. A na jeho zakřiveném vrcholku seděla docela malá černá postavička, mokrá a ucouraná od konečku nosu až k ocasu. Nepotřeboval jsem ostrý g'kekský zrak k tomu, abych viděl, že naše malá noořice je tak ohromená tím, že žije, jako my, že ji zase vidíme. Tichá ozvěna jejího žalobného ňafání dospěla až nahoru k nám.

"Ale jak -" začala Urdonnol.

"To je jašné!" přerušila ji Ur-ronn. "Uvolnila še žátěž!"

Párkrát jsem zamrkal.

"Ach, zátěž! Hr-rm. Ano, Sen byl bez ní lehký. Ale nebyla tam přece žádná posádka, aby ji uvolnila, až na -"

"Až na Zize, a ten to neudělal!" uzavřela to za mě Huck.
"Nedostatečné vysvětlení!" vložila se do toho Urdonnol v galaktické Dvojce. "S osmi kabely (těžkého, dolů klesajícího) kovového lana zatěžujícího potápěcí zařízení, žádná (malá) vzduchová kapsa uvnitř plavidla by neměla (rozhodně) převážit."
"Hr-rm, já myslím, že se podívám, co to způsobilo," navrhl jsem a zastínil si oči oběma rukama. "Huck, co je to... ta věc, co obklopuje bat?"
Opět naše přítelkyně na kolečkách zabalancovala na hraně, roztáhla dvě oční stopky co nejdál od sebe a třetí vystrčila kupředu, aby měla co nejlepší výhled. "Vypadá to jako nějaký balon. Nějaká roura, omotaná kolem Snu jako záchranný pás. Kruhovitý - to je Ziz!"
To potvrdilo mé vlastní závěry. Traekijský torus, nafouklý mimo veškeré naše představy, které jsme ohledně toho mohli mít za možné.
Každý se hned otočil a díval se na Tyuga, mistra míchače z Mount Guennu. Normálně vysoký traeki se otřásl a vypustil barevný obláček, který byl cítit jako uvolněné elektrické napětí.
"Opatrnost. Něco, s čím jsme já/my počítali v konzultacích s naší paní Uriel. Pojistka pro neznámé, nevyzkoušené účinky.
Jsme moc rádi, že my/já jsme byli úspěšně vlenováni. Tyto moje kruhy a ty tam dole předpokládají, že si vychutnají nedávné události. Brzy. V retrospektivě."
"Jinými slovy - vy," přeložil to Kleštík, "přestaňte zírat jako stádo ve dne slepých glaverů. Pojďme přivést je všechny nazpět - pět!"

XVIII.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Říká se, že dřívější generace si vykládaly Svitky způsobem naprosto odlišným od toho, jakým to dnes děláme my, v naší moderní Pospolitosti.
Každá nová vlna přistěhovalců musela bezpochyby přinést na Úbočí novou krizi důvěry, z níž se pak vynořily víry přestavěné, změněné.
Zpočátku každý příchod čerstvých přistěhovalců jim na krátkou dobu propůjčil výhodnou pozici vzhledem k tomu, že s sebou přinesli nové nástroje bohů z Pěti galaxií. Nově příchozí si tyto pozice udrželi po různě dlouhá období, od několika měsíců až do více než osmi roků. To umožnilo každé z ras zřídit bezpečnou základnu pro své potomky, jako to lidé udělali v Biblosu, hooni na ostrově Hawph a g'Kekové na Doodenské mese.
Ale každý si přitom také uvědomoval své handicapy - nepočetnou populaci zakladatelů a neznalost života v primitivních podmínkách neznámého světa. Dokonce i zpupní šedí qheuenové byli nuceni připustit, že je pro ně zcela nezbytné zachovávat určité principy nebo riskovat vendetu od všech ostatních spojených ras. Smlouva, kterou exilové rasy spolu uzavřely, stanovila pravidla, týkající se kontroly porodnosti, zásad utajení a ochrany jijoánské přírody, stejně tak jako vhodných způsobů, jak zacházet s drosem. Tato pravidla platí až do dnešních dnů. Snadno se zapomíná, že ostatní ustanovení byla stanovena až po letech zuřivých bojů.
Například, tuhý odpor, který se zvedl proti znovuzavedení urské metalurgie, provozované v jejich hutích, byl jen částečně založen na qheuenském prosazování jejich dřívějšího monopolu na výrobu nástrojů. Přispěla k němu také upřímná víra mnohých hoonů a traekiů, že tato inovace je rouhání. V té době se někteří obyvatelé Úbočí dokonce zdráhali dotknout přetavené buyurské oceli nebo nechat takový předmět u sebe doma nebo ve své vesnici, bez ohledu na to, kolikrát rádcové veřejně vyhlásili, že toto nářadí je bezpečné pro "dočasné" užíváni.
Jiný pozůstatek takových starých věr je možno vidět mezi těmi puritány, kteří pohrdají knihami. I když papíru samotnému lze stěží klást to za vinu - dobře se rozkládá a může být použit k otiskům kopií Svitků - stále existuje minorita disidentů, kteří mají pro Biblos nejmírnější název pokladnice marnosti a vidí v něm jenom překážku pro ty, jejichž cíl by měl ležet v požehnané nevědomosti. V prvních dobách lidského osídlení na Jiju byly takové emoce často využívány urskými a qheuenskými nepřáteli - dokud velcí kováři neobjevili zisk v odlévání písma - a od té doby se obliba knih nezadržitelně rozšířila po celé Pospolitosti.
Zvláštní je poslední krize důvěry, která prokazuje, že jisté přežitky ze starých dnů se projevují ještě i dnes. Nebýt psaných dokladů a zpráv, bylo by těžké uvěřit, že před pouhými sto lety byli na Úbočí mnozí, kdo si ošklivili a báli se nově se oblevivšího Svatého Vejce. A přece v těch dobách mnozí docela vážně vyzývali cech likvidátorů, aby ho zničili! Aby zničili kámen, jenž zpívá, aby neprozradil místo našeho úkrytu, či hůře, aby neodvrátil Šestku od následování cesty, kterou již ukázali glaveři.
Jestli o tom není nic ve Svitcích, nemůže to být posvátné.
Toto vždy prohlašovali fanatici a ortodoxní věřící už od nepaměti. A je nutno k dnešnímu dni poctivě přiznat, že ve Svitcích opravdu není žádná zmínka o něčem, co by bylo aspoň vzdáleně podobné Vejci.

Rety

Dusivá, lepkavá tma.

Rety se ta jeskyně ani v nejmenším nelíbila.

Musí to být ten vyvětralý, prašný vzduch, co způsobuje, že jí srdce tak divoce buší. Nebo také na tom mají podíl bolestivé škrábance na jejích nohách, jak se plazila klikatým tunelem dolů do téhle podzemní sluje, od úzkého vchodu, který tvořila nenápadná štěrbina ve skále, zakrytá stromy boo.

Nebo snad to, co ji udržovalo ve stavu stálého napětí, byl způsob, jak se kolem ní ze všech stran stále stahovaly stíny. Pokaždé, když pozvedla svou půjčenou lampu, plíživé stíny se proměnily v hrbolky a boule chladné, mrtvé skály. Ale jakýsi slaboučký hlas kdesi ve tmě se zdál přitom říkat - Pořád... až sem! Jenomže za tím příštím zákrutem mohou čekat opravdová monstra.

Stiskla čelisti a odmítla ten hlas poslouchat. Kdokoli, kdo ji takhle vyzýval, aby se bála, je lhář!

Což by se nějaká osoba, co se bojí, dokázala vkrást v noci na takové místo? Nebo dělat věci, o nichž jí řekli ti velcí tlustí šéfové Šestky, aby je nedělala?

Něco se zavrtělo v její kapse u opasku. Rety opatrně sáhla za kožešinou ovroubený okraj a pohladila kroutící se stvoření. "Neplaš se, yee. Je to jenom velká díra v zemi."

Úzká hlavička a klenutý krk se natáhly k ní, tři oči třpytící se ve slabém světle plamene. Kvičivý hlásek zaprotestoval. "yee ne poplašený! tma dobrá! na pláních muž - urs rád skryté díry, než najít teplá žena!"

"Dobře, dobře. Nemyslela jsem -"

"yee pomoct nervózní žena!"

"Komu to říkáš nervózní, ty malý -"

Rety zmlkla. Možná by měla nechat yeea, aby se cítil nějak prospěšný, jestliže mu to pomáhalo udržet svůj vlastní strach pod kontrolou.

"och! ne tak těsně!" zaječel malý urs a ozvěna prchala dolů černými koridory. Rety rychle povolila a pohladila yeea po jeho zježené hřívě. "Promiň. Podívej, já vím, že ti je těsno, tak tolik nemluvme, ano?"

"ano, yee sklapnout, žena udělat také!"

Rety sevřela rty. Pak se zlost vytratila a přešla do náhlé potřeby začít se smát. Kdokoliv, kdo tvrdil, že ursí samečci nejsou inteligentní, ten asi nikdy nepotkal jejího "manžela". Yee dokonce v posledních dnech změnil i svůj přízvuk, napodobuje Retyin způsob mluvení.

Pozvedla lucernu a pokračovala ve vybírání cesty skrz klikatící se sluj, olemovanou jiskřením podivných minerálních formací, které odrážely světlo lampy nesčetnými lesknoucími se fazetami. Mohlo by být hezké prohlédnout si to pořádně, kdyby nebyla posedlá jedinou věcí. Něčím, co chtěla nazpět. Něčím, co kdysi, krátce, vlastnila.

Můj lístek pryč z téhle blátivé díry.

Zdálo se, že Retyiny stopy jsou vůbec první, jež se otiskly v prachu skalní chodby - což nebylo nijak překvapující, protože jen qheueni a pár lidí a ursů bylo způsobilých pohybovat se pod zemí a ona byla menší než většina z nich. Bude-li mít štěstí, vede tento tunel do mnohem větší jeskyně, kam viděla několikrát vstoupit Lestera Cambela. Sledování hlavního lidského rádce bylo tím, čím se zabývala, když se schovávala před skupinou zklamaných mužů a žen, kteří chtěli, aby je pomohla převést přes hory. Jakmile se ujistila, kde Cambel tráví své večery, poslala yeea pátrat v okolním podrostu, dokud nenašel tento boční otvor, obcházející hlavní strážený vchod.

Maličký chlapík se ukázal zatraceně užitečný. K Retyinu překvapení život v manželství nebyl tak zlý, když už si na to jednou zvykla.

Tunel byl těsný, takže se na mnoha místech musela všelijak plazit a kroutit, aby se dostala dál. Někdy prolézala těsná místa bokem nebo musela sklouznout úzkým korytem dolů, což vedlo k tomu, že si yee naříkal, že ho mačká. Z temnoty mimo kaluž ponurého žlutého světla lucerny slyšela zvonivé zvuky, jak voda odkapávala do černých kaluží, pomalu vyleptávajíc kouzelné podzemní útvary z jijoánských surových minerálů. S každým krokem pak bojovala Rety se svíravým pocitem v hrudi, pokoušejíc se zapudit svou napjatou představivost, která jí předváděla samu sebe zkroucenou v útrobách nějaké ohromné dřímající nestvůry. Skalnaté lůno stále hrozilo, že se kolem ní uzavře ze všech stran, zasype východy a pak ji rozdrtí na prach.

Brzy se tunel zúžil tak, že se z něho stala jen jakási vývrtkovitá roura, úzká dokonce i pro ni. Musela poslat yeea dopředu, ještě než se sama pokusila prolézt klikatou pasáží, postrkujíc lucernu před sebou.

Yeeova malá kopýtka klapala po vápencovém štěrku. Za chvilku uslyšela vítaný chraptivý šepot.

"je dobře! otvor se otvírat, trochu víc cest. tak pojď ženo! rychleji!"

Jeho plísnění ji téměř přimělo zlostně odfrknout - což by určitě nebyl dobrý nápad s tváří, nosem a ústy posunujícími se těsně nad vrstvou písku na podlaze chodby. Zkroutíc se co nejvíc, aby se dostala za další zákrut, pocítila náhle zcela určitě, že stěny se pohybují!

Vzpomněla si, co o tomto regionu povídal Dwerův bratr, když ji vedl tímto posledním úsekem cesty dolů na Mýtinu, kolem dýmajících sirných průduchů. Lark nazval tuto oblast zemí zemětřesení a vypadal, jako by to pokládal za dobrou věc!

Jak se tak urputně smýkala chodbou, její bok náhle narazil na skalní výběžek.

Jsem v pasti!

Tato myšlenka z ní vynutila jakýsi kňučivý sten, deroucí se v hrůze přes její zaprášené rty, jak sebou škubala, bolestně si narážejíc kolena. Svět se opravdu uzavíral!

Čelem se udeřila o kámen a bolest a zmatek rozmazaly její vidění.

Lucerna se svíčkou uvnitř s rachotem ujela z dosahu jejích chňapajících prstů a málem se převrátila.

"klid, ženo! stůj! zůstaň!"

Slova se odrážela od pokřiveného zrcadla její paniky. Rety stále umíněně zápasila s chladnou skálou, sténajíc a marně se zmítajíc... dokud...

Něco uvnitř ní cvaklo. Najednou úplně ochabla, rezignovala a nechala skálu, aby si s ní dělala, co chce.

Chvilku poté, co přestala bojovat, stěny se zdály jako zázrakem zastavit v pohybu. Nebo to byla ona, celou tu dobu?

"lepší teď? dobře-dobře. teď pohnout levá noha. levá! tak. teď zastavit. dobře. lézt druhá cesta. do-o-o-obrá žena!"

Yeeův tenký hlásek byl životní linkou, které se po pár dur urputně držela - a který ji vedl k osvobození. Konečně těsné objetí kamenného průchodu povolilo a ona sklouzla dolů na jakousi písčitou lavici v plynoucím, takřka tekutém uvolnění, které budilo pocit, jako by se právě narodila.

Když se pak podívala nahoru, uviděla yeea držícího v obou rukou lucernu a sklánějícího se nad ní s ohnutýma předníma nohama.

"dobrá statečná žena! žádná žena nikdy jako tahle yeeova úžasná žena!"

Tentokrát se Rety už nemohla udržet. Zakryla si oběma rukama ústa, ale přesto z ní vybuchl smích, odrážející se od zbrázděných skalních stěn. Pročesaný stalaktity, vrátil se nazpět jako stovka tichých ozvěn její radosti, že je naživu.

* * *

Rádce zkoumal jejího ptáka.

Prohlížel si ho, zapisoval si něco do bloku a pak do něj rýpal jakýmsi lesklým nástrojem.

V Rety to vřelo. Ten zlatý a zelený stroj byl její. Její! Sledovala ho od jižních močálů až k Okrajům, zachránila ho před chamtivým žíravým pavoukem a získala ho svým potem, utrpením a sny. Ona by měla dovolit kdo, jestli někdo vůbec, ho dostane, aby ho studoval.

Stejně, co byl nějaký divoký šaman i se svými hrubými skleněnými čočkami a primitivními nástroji? Ty, co ležely vedle ptáka, by snad udělaly dojem na tu starou Rety, která pokládala Dwerův lovecký luk za něco úžasného. Jenomže to všechno se změnilo potom, co se setkala s Besh, Rannem a dalšími hvězdnými lidmi. Nyní věděla - navzdory všemu vnějšímu zdání, jímž působil - že Lester Cambel je úplně stejný jako Jass nebo Bom nebo některý z těch dalších blbečků tam v Šedých kopcích. Stupidní chvastouni. Surovci. Vždycky si berou věci, co jim nepatří.

Pod jasným světlem zrcadlové olejové lampy Cambel listoval v nějaké knize. Její stránky ostře praskaly, jako by se jich už velmi dlouho nedotkla lidská ruka. Rety toho, bohužel, nemohla ze svého místa příliš mnoho vidět, hřadujíc nahoře v jedné z puklin na strmé jeskynní stěně. Ne že by však uměla číst. Vypadalo to, že větší část každé stránky zabírají kresby, sestávající ze spousty malých křížících se čar. Nic z toho příliš nepřipomínalo ptáka.

Dělej, yee, pomyslela si neklidně. Počítám s tebou!

Odvážila se velkého rizika. Malý sameček ji sice ujistil, že to dokáže zařídit, ale co když zabloudil, když se plížil na druhou stranu jeskyně? Nebo snad zapomněl na své limity? Rety se vztekne, jestli to ten mrňous nějak zamotá a ještě si ublíží!

Cambelův pomocník vstal a odešel z místnosti, snad s nějakým vzkazem nebo se už odebral na noční odpočinek. Ať už to bylo jakkoliv, teď byl ten pravý čas. Dělej, yee!

Po svém dlouhém prolézání temnými průchody a stálých obavách, že jí malá svíčka v lucerně co nevidět dojde, shledávala Rety chladný jas rádcovy lampy příliš silný a dráždící oči. Když šplhala těch posledních několik metrů, sfoukla s úlevou své vlastní světlo, aby k sobě nepřitáhla pozornost. Nyní toho litovala. Co když se budu muset vrátit zpátky tou samou cestou, kterou jsem přišla? Nemohla se odhodlat čelit tomu dobrovolně znovu. Ale jako poslední východisko, kdyby ji někdo pronásledoval...

Dost zlé, že si žádným způsobem nemohla znovu zapálit svíčku. Možná jsem se měla naučit, jak použít jednu z těch "zápalek", kterými se Úbočani tak chlubili. Měla ale příliš velký strach z náhlého výbuchu plamene, než aby tomu věnovala bližší pozornost, když se Dwer a později Ur-Jah pokoušeli ukázat jí, jak fungují. Byla to ovšem všechno jenom vina Jasse a Boma, kteří neviděli rádi, když ženy samy ovládaly oheň.

Ale oheň je právě dobrý k tomu, aby popálil a zjizvil ženy, že ano? uvažovala zlostně, dotýkajíc se své tváře. Možná se jednou vrátím, Jassi. A možná že s sebou přinesu poněkud jiný druh ohně.

Znovu se ponořila do své oblíbené fantazie, v níž si představovala,jak odlétá z Jija, aby žila s hvězdnými lidmi na jejich domovské hvězdě. Ach, nejdřív asi bude muset začít jako nějaký druh domácího mazlíčka či maskota. Ale jenom jí dejte čas! Naučí se všecko, čeho se chopí, jenom aby se povznesla, a až se stane tak důležitá...

Tak důležitá, že nějaký velký rothenský princ jí poskytne loď - celou letku lodí! - na její povel, aby se s nimi vrátila na Jijo.

Byla to legrace, představovat si, jak se bude tvářit Jass s tou svou samolibou hezkou tváří, až obloha nad Šedými kopci potemní jako o půlnoci a potom seshora zahřmí její hlas -

"vy moudrý mistr lidský pán?"

Tenký hlásek ji znovu přivedl do přítomnosti. Zapátrala očima dole pod sebou - a uviděla yeea, jak nervózně podupává u nohy židle, na níž seděl Lester Cambel.

"Hm? Co to bylo?" zeptal se Cambel. Yee vyskočil, když se židle posunula nazpět, jak ji rádce odstrčil, rozhlížeje se zmateně kolem sebe.

"vzkaz pro moudrý člověk! vzkaz od moudrá velká matka ursů, Ur-Jah!"

Teď se Cambel konečně podíval dolů, nejdřív užaslý, pak až komicky zmatený.

"Ano, maličký? A jakým způsobem ses sem dostal přes stráž?"

"stráž on díval po nebezpečí, díval právě přes yee. je yee nebezpečí?"

Malý urs se zachichotal, napodobuje Retyin vlastní nervózní chichot. Doufala jen, že Cambel si té podobnosti

nevšimne.
Rádce vážně pokývl. "Ne, nemyslím. Za předpokladu, že tě nikdo nerozzlobí, příteli, o což se nebudu raději pokoušet. Tak tedy, co je to za vzkaz, že musí být doručen v noci?"
Yee lehce zatančil na svých kopýtkách a poté dramaticky zvedl obě paže. "naléhavá doba pro mluvit - mluvit. podíváš na mrtvý ptáček později! běž teď k Ur-Jah. teď!"
Rety dostala strach, že yeeova vehemence by mohla vzbudit podezření. Ale plešatý člověk odložil své nástroje a vstal. "Dobrá, tak pojďme."
Retyiny naděje se zvedly vysoko, a pak zase klesly, když Cambel zvedl v obou svých rukou ptáka.
Ne! Odlož ho!
Jakoby popíchnut jejím mentálním naléháním, rádce se zastavil, potřásl hlavou a položil stroj nazpět; místo něho sebral svůj blok.
"Ulož se, MacDuffe," řekl k yeeovi, pokynuv mu mávnutím jedné paže.
"velký rádce říká co?" Malý urs nachýlil hlavu.
"Říkal jsem... ach, to nic. Obskurní poznámka. Myslím, že jsem už unavený. Měl bych vás nést, pane?"
"ne! yee vést moudrý člověk. jít tudy! tudy!" a dychtivě odcválal, občas se netrpělivě zastavuje a zase se vraceje nazpět, jak rádce těžkým krokem následoval za ním.
Když oba zmizeli v chodbě, vedoucí k hlavnímu vchodu, Rety neztrácela čas a sklouzla dolů po drobivém, strmém vápencovém svahu, až nohama napřed přistála na podlaze laboratorní jeskyně. Rychle se vyškrábala na nohy a spěchala ke stolu, kde ležel pták, bezhlavý, jak už zůstal po svém boji s cizím robotem.
Jeho hruď byla otevřená jako u nějakého poraženého kusu na hostině, odhalujíc vnitřnosti, jaké Rety ještě nikdy neviděla, třpytící se jako drahokamy. Co to ten smraďoch udělal, vykuchat ho jako kuře? Bojovala, aby ovládla svůj vztek. Rann by mi mohl odmítnout zaplatit, kdyby ho ti blázni pokazili tím, že by ho uvnitř nějak zaneřádili!
Podívala se blíž. Otvor v hrudi byl příliš čistý na to, než aby byl rozsekaný nožem. Vlastně, když se poněkud váhavě dotkla ptákova hrudního koše, zdál se hladce pohybovat kolem linie, kde byl ještě stále připevněn - něco jako dveře na pantech, které viděla ve velkém kabinetu a nad nimiž žasla, když navštívila lékařský stan vetřelců.
Aha. Vidím. Jen to teď jemně zavři... takhle.
Dotkla se malé výseče, která zčásti otvor zakrývala, a posunovala ji tak dlouho, dokud s cvaknutím nezapadla.
Nyní Rety začala svého spěchu litovat. Už neměla možnost prohlédnout si zblízka ty malé třpytivé věci uvnitř ptáka. No tak. Na každý pád to tě nemusí zajímat, pomyslela si a zvedla svůj poklad. Přinejmenším nebudu alespoň předstírat, že jsem všechno možné, jen ne sooner a divoška.
I když ne navždy. Až se dostanu pryč z Jija, budu se učit. Všechno se naučím!
Pták byl těžší, než si vzpomínala. Na krátkou chvíli jí srdce přetékalo. Zase měla svůj poklad! Zastrčila si ptáka-věc do svého vaku, obešla knihy, roztažené na stole, a spěchala pryč stejnou cestou, po níž odešli yee a Lester Cambel, snadnou stoupající chodbou vedoucí k venkovnímu světlu.

* * *

Chodbu osvětlovaly malé lampičky, visící z tenké boové roury připevněné svorkami ke stropu. Jejich tenké plamínky se třepetaly ponurou modrou barvou, nechávajíce mezi sebou široké kaluže stínů. Stejné ponuré světlo se rozlévalo také z několika postranních komor, nyní většinou prázdných, protože venku už byla noc. Jedna cela se však zdála být úplně osvětlená velkými lampami. Předtím, než ji po špičkách minula, Rety opatrně nakoukla dovnitř a uviděla dva lidi, kteří k ní naštěstí byli obráceni zády a tichými hlasy se spolu nesrozumitelně domlouvali. Na několika stojanech byly přišpendleny kresby hvězdných bohů, jejich letadel a ostatních strojů. Krychlová stanice - kterou Rety nikdy neviděla na denním světle - tu ležela odhalená do toho nejmenšího detailu, mnohem větší a skvělejší než jakékoliv rozbité buyurské sídlo. A přece její úžas trval jen asi minutu, než její zrak objevil následující náčrt, zobrazující monstrózní válec, vznášející se nad lesem.
Moje hvězdná loď, pomyslela si, i když se zděsila, když si uvědomila, že na toto obrovské plavidlo se nalodí, až se loď vrátí pro ty cizí vetřelce. Musí si ten den připomínat, aby držela bradu vzhůru a neukázala žádný strach.
Umělci zachytili Rannův nezúčastněný pobavený výraz a Kunnův ostrý pohled lovce, jak opravoval pařátovitou paži létajícího robota. Bledou nevýraznost Besh vyvažoval Lingin tmavý, napůl cynický pohled. Rety věděla, že to jsou jenom obrázky, něco takového, co někteří staří dědové vyškrabávali do skalního útesu, přehlížejícího zimující tábor, ještě tam v Šedých kopcích. Nicméně životná přesnost těchto zobrazení se zdála magická, až strašidelná. Úbočani ty hvězdné lidi zkoumají. Co to má jenom znamenat?
Rety téměř klopýtla ve svém spěchu, jak se snažila, aby už honem byla pryč. Ať už mají v úmyslu cokoliv, na tom moc nesejde. Upřela svou mysl na to, aby se co nejrychleji dostala z tohoto místa ven a mohla se včas dostavit na schůzku..
Zatuchlý vzduch se začal zvedat a hrubé ozvěny se zjemnily. Brzy zaslechla vpředu hlasy... Lester Cambel rozmlouval s nějakým dalším člověkem. Rety se kradla po špičkách k dalšímu ohybu a vykoukla opatrně ven. Uviděla lidského rádce, jak mluví se strážcem, který se díval s rozpačitým výrazem dolů na yeea.
"Privátní vosy mohou zastavit i toho nejmenšího robota," říkal Cambel. "Ale co tak něco velikosti tohoto malého chlapíka?"
"Na mou duši, pane. Nemůžu si představit, jak se tam mohl dostat -"
Cambel odmítl jeho omluvy. "Protentokrát se nic nestalo, synu. Je to hlavně jejich pohrdání, které nás chrání - jejich spoléhání na to, že my nemáme nic tak cenného, co by stálo za to špehovat. Jenom buď od nynějška pozornější, ano?"
Poklepal mladému muži na rameno a obrátil se, aby následoval pospíchajícího yeea, opatrně odhrnuje lesní větve.

Očividně stále ještě zmatený strážce sevřel čelisti a uchopil svou zbraň - cosi jako halapartnu s jakousi ostrou čepelí na konci - a postavil se s rozkročenýma nohama doprostřed vchodu. Když šramot Cambelových kroků zanikl, napočítala Rety ještě dvacet dur a pak se pohnula sama. Předstírajíc klid, přiloudala se k mladému strážci, který se prudce obrátil, když zaslechl její kroky.

Rety se usmála a konejšivě mávla rukou. "No, můžeš hádat, co tu sama v noci dělám." Zívla a přikradla se bokem k němu, uvědomujíc si jeho zmatenou nerozhodnost. "Hochu, to ti můžu říct, ta věda je sakra těžká práce. No tak tedy dobrou."

To už byla venku, vděčně se nadechla čerstvého horského vzduchu a snažila se, co jen mohla, aby nezačala utíkat. Zvlášť když on za ní vykřikl - "Hej, ty, ihned se zastav!"

Obrátila se k němu, ale stále pozpátku couvala po stezce. Na pár vteřin ho zdržela tím, že se na něj doširoka zašklebila. "He? Potřebuješ něco?"

"Co... kdo jsi?"

"Něco jsem donesla, co si myslím, že to ten rádce bude chtít vidět," odpověděla s předstíranou upřímností a poklepala si na svůj vak, upevněný k opasku, stále přitom couvajíc pryč.

Strážce k ní vykročil.

S vítězným výkřikem se Rety otočila a rozběhla se do lesa, vědouc, že pronásledování v těchto místech je beznadějné. Ztratil svou šanci, prašivec!

Nicméně dělalo jí radost, že se o to pokusil.

* * *

Yee se s ní setkal tam, kde se domluvili, u mostu z klád na půl cesty k místu, kde se měla sejít s Rannem. Když ji uviděl, malý urs radostně zapištěl a přímo vletěl do jejího náručí.

Byl už méně potěšen, když se pokusil vlézt si na své obvyklé místo a našel tam tvrdý a chladný předmět, zabírající celý prostor vaku. Rety ho zastrčila do záhybů své bundy a po chvilce se zdálo, že to shledal přijatelným.

"yee říkat žena. yee vidět -"

"Tak jsme to přece jen dokázali!" zubila se šťastně Rety, nemohouc ovládnout své pocity po tak vynikajícím ukončení tohoto dobrodružství. Perfektní korunou nakonec byla honička, a ona se v ní vyžívala, smějíc se a poskakujíc, jak běžela lesem, nechávajíc toho velkého blbečka tápat a vrávorat ve tmě, zatímco ho šikovně oběhla a kolem něho se odkradla zpět k Mýtině.

"Tys byl také úžasný," řekla yeeovi, poctivě mu přiznávajíc jeho zásluhu. "Bylo by to mnohem těžší, nebýt tebe." Stiskla v objetí jeho malé tělíčko, až si začal bručivě stěžovat. "Měl jsi nějaké potíže, když jsi utíkal Cambelovi?" zeptala se.

"- moudrý muž žádný problém. yee dobře utíkat. ale potom -"

"Zlato, už je to pryč. Raději už bychom měli jít. Jestliže Rann bude muset čekat, tak by nemusel mít tak dobrou náladu jako -"

"- ale pak yee vidět něco na cesta... potkat žena! celé stádo urs... ...qheueni... hooni... muži... všechno jít plížit - plížit ve tmě. nést velké bedny!"

Rety pokračovala v chůzi postranní cestou, vedoucí k místu schůzky. "Hm - hm? Říkáš? Asi je to nějaká z těch hloupých poutnických výprav, co se chodí nahoru modlit k tomu velkému kameni, co si o něm myslí, že je bůh." Měla pouze pohrdání pro pověry soonerů prohrabávajících planetu. Pro ni byly všechny ty řeči, které slyšela o úbočanském pověstném "Vejci", jenom další strašidelné historky, jako ty o duších a ohromných nestvůrách a duchových glaverech, které byly zcela obvyklé u táborového ohně daleko odtud v Šedých kopcích, zvlášť od té doby, co se toho ujali Jass s Bomem. Kdykoliv nastaly těžké časy, lovci si v noci vyprávěli o všem možném, snažíce se najít nějaký důvod, proč by se na ně měla lovná zvěř rozzlobit a způsob, jak si je znovu udobřit.

"horda plíživci nejít k svatý kámen!" protestoval yee. "jít špatná cesta! ne bílé róby. ne zpívat zpěvy! jen plížit - plížit. říkám! plížit s krabice do jiná jeskyně!"

Retyin zájem byl už téměř vzbuzen. Yee se zdál jistý, že je to nějak důležité...

Ale právě nyní se cesta zatočila a nabídla výhled na malé údolí, kde žili hvězdní lidé. Měsíční světlo se lilo na pavilony, které nyní, v sinalém šeru, vypadaly jaksi podivně méně kryté než ve dne.

Od západu se ozvalo slabé bzučení a její pohled přitáhl náhlý záblesk; v jejím zorném poli se objevilo lesknoucí se kapkovité těleso, skládající svá dvě delikátní křídla, jak začalo sestupovat. Rety se zachvěním rozeznala malý létající člun vetřelců, který se zřejmě vracel z nějaké další tajemné expedice. Ohromeně pozorovala, jak se ta úžasná věc snesla ladně do údolí a uvelebila se na jeho dně. V zemi se otevřel otvor a polknul ji.

Vzrušení naplnilo Retyinu hruď a její srdce bylo náhle lehké.

"Tiše, manželi," řekla yeeovi, kňourajícímu, že si ho nevšímá. "Musíme ještě domluvit nějaký obchod. Teď uvidíme, jestli zaplatí to, co slíbili."

Asx

Mé kruhy, vy nepotřebujete mé nedostatečně soustředěné úvahy k tomu, abyste byly informovány. Určitě to všechny musíte cítit, hluboko v každém olejovém jádru každého torusu?

Vejce. Pomalu, jako by vstávalo z hluboké strnulosti, se probouzí!

Možná že Pospolití budou ještě jednou naplněni porozuměním a shodou, v jednotě ducha, s koordinovaným rozhodováním, které kdysi v dávných letech spojovalo naše kolektivní vůle.

Ach, ať tomu je tak!

Jsme teď tak rozštěpeni, tak daleko od toho, abychom byli připraveni. Tak daleko od toho, abychom toho byli hodni.

Ach, ať tomu tak je!

Sára

Police byly zaplaveny včelami leštilkami a hudební místnosti byly plné hladových, kousajících papouščích blech, ale šimové z údržbářské čety byli příliš zaměstnáni, než aby se starali o vykouření těch malých neřádů.

Když se odešla nadýchat čerstvého vzduchu do západního atria, pozorovala Sára několik těch chlupatých pomocníků, jak pomáhají lidem balit vzácné knižní svazky do beden vystlaných měkkými cucky tkaniva a poté je pečetit kapkami z velkých červených svic. Žvance utuhlého vosku ulpívaly na šimpanzí hrubé srsti a oni si jeden druhému stěžovali kradmými gesty rukama.

To není správné, vyrozuměla Sára z rozčilených gest jednoho šimpanzího pomocníka a také z jeho chraptivého hučení. V takovémto neustálém spěchu děláme politováníhodné chyby.

Druhý odpověděl: Jak pravdivé, můj kolego! Tento svazek od Audena by neměl přijít do řeckých klasiků! Tyto knihy nedokážeme nikdy správně zařadit, až tahle krize pomine, jak také samozřejmě i musí.

No, snad byl její mentální překlad hodně nadhodnocený. Nicméně šimové, kteří pracovali v těchto posvátných halách, měli speciální výcvik. Téměř takový jako Prity.

Nad hlavou se jí tyčilo atrium Literární haly, překlenuté můstky a rampami, které spojovaly čítárny a galerie, vše lemováno policemi, sténajícími pod tíhou knih, jež pohlcovaly zvuky, ale zato vydávaly libé vůně inkoustu, papíru, moudrosti a prachu věků. Týdny horečného evakuování a tahání oslích nákladů do vzdálených jeskyní nijak na jejich množství neubraly - police a poličky byly stále nacpané knihami a texty všech barev a velikostí.

Rádce Plovov kdysi nazval tuto halu - věnovanou legendám, magii a různým teoriím a domněnkám - Domem lží. Sára však přesto vždycky cítila, že toto místo je jaksi méně zatíženo svrchovaností minulých věků než sousední budovy, zasvěcené vědě. Koneckonců, co kdy mohli jijoánští divoši přidat k hoře faktů, kterou sem přinesli jejich bohům podobní předkové? K hoře, o níž se říkalo, že je jenom jako zrnko písku ve srovnání s Velkou galaktickou knihovnou? Ale příběhy, zaznamenané v knihách a textech v této hale, se neobávaly popření starobylou autoritou. Ať už dobré či špatné, působivé či dobré k zapomnění, o žádném literárním díle se nedalo prokazatelně říct, že je "falešné".

Plovov řekl: "Je snadné být originální, když se nemusíte starat, zda mluvíte pravdu. Magie a umění vznikají z egomaniakálního trvání na tom, že umělec má pravdu a vesmír je špatný."

Ovšem, souhlasila Sára. Na druhé straně však si také myslela, že Plovov je žárlivý.

Když na Jijo přišli lidé, jejich vliv na ostatních pět ras se musel zřejmě podobat tomu, když se Země setkala s galaktickou kulturou. Po staletích, kdy měli jen hrstku vštípených Svitků, reagovali ursové, g'Kekové a ostatní na příval papírových knih jak s podezřením, tak i s nenasytným apetitem. V přestávkách mezi krátkými, násilnými bitvami hltaly nehumanoidní rasy terránské příběhy, dramata a romány. Když pak začali psát své vlastní, napodobovali pozemské literární útvary - náhradní, umělé alžbětinské romance přizpůsobené šedým qheuenům nebo pověsti a legendy severoamerických domorodců předělané pro urské stepní kmeny.

Ale nedávno také začalo docházet k rozkvětu nových stylů, od hrdinských dobrodružství k epickým básním vytvořeným ve velice podivných časomírách a rytmech, rozplétajících poslední zbytky řádu a pravidel, v dialektu galaktické Sedmičky a dokonce i galaktické Dvojky. Tiskaři a vazači měli spoustu zakázek jak na nová díla, tak i na jejich kopie. Učenci se dohadovali, co to všecko má znamenat - výbuch kacířství? Nebo osvobození ducha?

Několik se jich odvážilo použít termín renesance.

Copak to všechno má snad skončit během několika dní a týdnů (pokud jde opravdu o dny a týdny) - uvažovala Sára mrzutě. Nejnovější zprávy z Mýtiny - přivezené řidičem člunu, který statečně překonal všechny záludnosti Biburu - neukázaly žádnou změnu v nesmlouvavém názoru rádců, pokud se týkalo genových lupičů či jejich úmyslů.

No, Bloor by už touto dobou měl být tady. Sářin plán by snad mohl odradit hvězdné lidi od genocidy, ale lid tak bezbranný jako Šestka by měl být ochoten zkusit cokoliv.

Včetně Arianiných bláznivých nápadů. I když je to kruté.

Z místnosti za Sárou se ozval hlas starší rádkyně.

"Teď tady, můj drahý. Už dlouho jsi bojoval s tímhletím. Podívejme se, čemu bys mohl rozumět z této pěkné knihy? Viděls už někdy symboly a slova taková jako tato?"

S povzdechem se Sára otočila, aby se vrátila do Dětského křídla.

Cizinec seděl vedle pojízdného křesla Ariany Foo, obklopen knižními svazky v pestrých barvách a s jednoduchým textem, vytištěným velkými čitelnými písmeny. I když jeho vyhublá tvář jevila jisté známky únavy, velký tmavý muž poslušně převzal další knihu a sledoval prstem tečky, kliky a čáry učebních textů v galaktické Dvojce - slabikáři pro mladé urské midlingy. Sára nebyla nijak překvapena, když sešpulil rty a několikrát mlaskl jazykem, jak se obtížně propracovával textem. Jeho oči zřejmě tyto symboly znaly, ale věrné fráze mu nedávaly žádný smysl.

To se opakovalo i s knihami sepsanými v galaktické Šestce, novoangličtině a galaktické Sedmičce. Sáře to trhalo srdce, když viděla, jak se cizincova frustrace mění v utrpení. Možná že teprve teď si zraněný muž plně uvědomil, co z něj bylo vyrváno. Co už navěky ztratil.

Naproti tomu Ariana Foo vypadala nanejvýš spokojeně. Zářic obrátila se k Sáře. "To není jenom nějaký balík z

vnějších osad," prohlásila. "Byl to vzdělaný člověk, obeznámený s každým jazykem, který je zcela běžně užíván mezi členy Šestky. Kdybychom měli čas, museli bychom ho vzít do Lingvistického křídla a zkusit s ním některé ze zapomenutých dialektů! Galaktická Dvanáctka by to potvrdila. Dnes jsou na Jiju už jenom tři učenci, kteří z ní něco znají -"

"Jaký to má význam?" optala se Sára. "Dokázala jste svou teorii. Proč ho už nenechat být?"

"Za chvilku, drahoušku. Ještě tak jednou či dvakrát a pak toho necháme. To nejlepší jsem si nechala na konec."

Dva členové personálu knihovny nervózně sledovali, jak Ariana sáhla do hromady knih vedle sebe. Některé měly neocenitelnou hodnotu a do jejich hřbetů byly zasazeny kruhy k řetězům, které je normálně uzamykaly v jejich policích. Archivářům se očividně nelíbilo, že se v nich hrabe nějaký němý barbar.

Odmítajíc pozorovat, jak bude Arianino vyšetřování pokračovat, Sára se odvrátila.

Zbytek Dětského křídla byl klidný - a bylo tu několik dětí. Žáci, učitelé i cestující knihovníci ze všech šesti ras sem přicházeli studovat, opisovat nebo vybírat knihy k zapůjčení, rozvážejíce svůj cenný náklad na vozech, člunech či nákladních oslech do osad po celém Úbočí. Sára sledovala jednu rudou qheuenku, jak opatrně shromažďuje hodně těžká, v mosazi vázaná alba, která si její rasa vyžádala, přičemž jí vydatně pomáhali dva lornici, vycvičení jako asistenti a obraceči stránek. Jeden lornik zamáčkl včelu leštilku, jež lezla po desce knihy a zamilovaně třela svým zadečkem její přebal, až se jí podařilo vyhladit část titulu. Nikdo už nevěděl, k čemu tento hmyz sloužil starým Buyurům, dnes to bylo jenom dotěrné a zatraceně obtížné stvoření.

Sára viděla i ostatní z každé rasy, vychovatele, kteří se odmítali jenom nějakou krizí nechat rušit ve svých vážných pedagogických úkolech. Mezi qheueny jakýsi postarší traeki vybíral svazky speciálně ošetřené, aby odolaly rozličným kapalinám a fluidům, vylučovaným nově utvořenými seskupeními kruhů, ještě až příliš nešikovnými, než aby dokázaly kontrolovat své sekrece.

Tichý vzdech přivedl Sáru zase nazpět, aby viděla cizince držícího před sebou velkou, tenkou knihu, která byla tak stará, že všechny barvy na ní už byly zašlé, zešedlé. Mužova tmavá tvář vyjadřovala protichůdné emoce. Sára si nestačila přečíst titul knihy, zahlédla pouze na jejím přebalu vychrtlou černou kočkovitou postavu, mající na hlavě červeně a bíle pruhovaný cylindr. Pak, ke zděšenému úžasu knihovníků, si cizinec přitiskl svazek těsně k hrudi a začal se kolébat vpřed a vzad se zavřenýma očima.

"Zřejmě něco z jeho dětství, tím jsem si jistá," zněla diagnóza Ariany Foo, která něco čmárala do svého psacího bloku. "Podle seznamu byl tento příběh alespoň tři sta let velice populární mezi dětmi Severozápadní civilizace na Zemi, takže můžeme přibližně lokalizovat jeho kulturní původ..."

"Jak pěkné. Tak jste už tedy skončila?" zeptala se Sára kousavě.

"Hm? Ach ano. Myslím, že ano. Prozatím. Usaďte ho někam, buďte tak hodná, drahoušku. Pak ho vezměte s sebou. Budu čekat v hlavní posluchárně." S tím Ariana briskně pokynula šimovi, určenému k tomu, aby tlačil její křeslo, a nechala Sáru, aby se postarala o vyčerpaného cizince.

Mumlal si cosi pro sebe, jako to dělával čas od času, opakuje si stále tytéž krátké fráze pořád dokola. Něco se vynořilo ven, i přes poškození jeho mozku. V tomto případě to byl jasný nesmysl, ale jiskřící intenzivním nadšeným vzrušením.

"...V kapse cvoček..." opakoval znovu a znovu, vítězně se usmívaje, "...v kapse cvoček..."

Jemně, avšak pevně se Sáře podařilo vypáčit starou knihu z třesoucích se cizincových rukou a vrátit tento poklad pohoršenému knihovníkovi. Trpělivě přiměla zraněného muže vstát, i když jeho tmavé oči byly zamlženy bolestí, o níž Sára měla za to, že by ji dokázala pochopit. Také ztratila někoho, kdo jí byl drahý.

Jenomže ten, nad nímž truchlil on, byl on sám.

* * *

U vchodu do posluchárny narazila na dva g'kekské učence, kteří vyšetřovali cizince, hned co dorazili do Biblosu. Jeden z nich ho nyní popadl za ruku.

"Rádkyně Foo si přeje, abyste přišel za ní do vyšetřovny, další dveře," pravil ten druhý. Jedna jeho oční stopka gestikulovala ke vchodu o něco dále v hale. Když se cizinec tázavě podíval na Sáru, povzbudivě mu pokývla. Jeho důvěřivý úsměv měl za následek, že se cítila ještě hůř.

Vyšetřovna byla slabě osvětlena světlem, linoucím se ze dvou kulatých oken - pokrytých vybranými tabulkami litého skla, naprosto bezchybných až na charakteristickou středovou stopku - kterými bylo možno vidět do vedlejší místnosti, kde ti dva g'kekští lékaři právě usazovali cizince před dlouhou skříňku s klikou na jedné straně a s jakýmsi tykadlem, podobajícím se trumpetě, vycházejícím z té druhé.

"Pojď dovnitř, drahoušku. A zavři, prosím tě, dveře."

Trvalo několik dur, než se Sářiny oči přizpůsobily šeru a ona poznala, kdo sedí s Arianou. A pak už bylo příliš pozdě utéct.

Byla zde přítomna celá skupina z Tareku, mezi nimi i dva lidé, odění v róbách učenců. Ulgor i Čepel měli ovšem důvod tady být. Čepel pomáhal zachraňovat cizince z močálu a Ulgor byla čestným delegátem z Dola. I Jop měl oficiální zájem. Ale proč tu byli i Jomah a Kurt likvidátor? Ale ať už je sem z Tareku přivedla jakákoliv tajemná cechovní záležitost, starý muž a chlapec byli zde a sledovali jednání s onou tichou pozorností, která byla obchodní zvyklostí jejich rodiny i řemesla.

Lidští učenci se obrátili k ní.

Bonner a Taine - právě ti, o nichž doufala, že během své návštěvy se jí podaří se jim vyhnout.

Oba muži vstali.

Sára zaváhala, pak se hluboce uklonila. "Mistři."

"Drahá Sáro." Bonner povzdechl, spoléhaje se na pomoc své hole mnohem více, než si pamatovala, když tohoto plešatějícího topologa naposledy viděla. "Velice jsme vás v těchto prašných halách postrádali."

"Tak jako i já jsem postrádala vás, mistře," odpověděla, překvapená svým uvědoměním, jak pravdivé to bylo. Snad ve své omráčené strnulosti, jíž propadla poté, co Joshu odešel, se nějak odřízla od mnoha vzpomínek, jak dobrých, tak i špatných. Teplo ruky starého vědce, spočívající na její paži, jí připomnělo jejich časté společné procházky, diskuse o různých arkanech, nekonečně fascinující vlastnosti tvarů, způsob, který mohl být popsán symboly, ale nikdy ho nebylo možno vidět lidskýma očima.

"Prosím, neříkejte mi už mistr," požádal. "Teď jste adeptka, nebo byste jí už brzy měla být. Pojďte, sedněte si mezi nás jako za starých časů."

Trochu příliš jako za starých časů, uvědomila si náhle Sára, když se její pohled setkal s očima druhého rádce - matematika. Vysoký, stříbrovlasý algebraik vypadal stále stejný, stále rezervovaný, záhadný. Taine kývl a oslovil ji jménem a pak znovu usedl, dívaje se k oknům. Jak bylo pro něj typické, vybral si místo co nejdál od přítomných nelidí.

Nechuť rádce Tainea k jiným rasám nebyla nic neobvyklého. V každé rase existovala menšina, která smýšlela zcela stejně, což byla reakce hluboce zakořeněná v dávných instinktech a emocích. Na čem záleželo, bylo, jak se s tím vypořádat, a Taine byl vždy neochvějně zdvořilý k urskám či ke g'kekským učitelům, kteří k němu přicházeli konzultovat o binomickém teorému. Vzhledem k jeho handicapu to bylo právě tak, jako kdyby vysoký vědec prožíval svou vědeckou dráhu v klášterním odloučení... takovém, jak to i Sára sama očekávala pro sebe -

- dokud se z jednoho hosta - knihvazače - nestal nepravděpodobný nápadník, který naplnil její srdce neočekávanými možnostmi;

- dokud ona statečně neohlásila svým ohromeným kolegům nový cíl svého studia, jazyky;

- dokud Joshu neonemocněl na rychlé neštovice, infekci, která se rozšířila v údolí Biburu, infekci, jež své oběti zachvátila s bolestnou náhlostí, a ona se musela dívat na tu druhou ženu, jak vykonává příslušné obřady truchlení, vědouc, že se každý dívá, aby viděl, jak bude reagovat;

- dokud - po pohřbu - k ní s upjatou formálností nepřistoupil rádce Taine a neobnovil svou dřívější nabídku sňatku;

- dokud ve spěchu neutekla z tohoto místa prachu a vzpomínek domů, do svého stromového domu shlížejícího na velikou hráz, kde se narodila.

Teď to všechno kroužilo kolem ní znovu. Taine vypadal tak stroze krásný jako tehdy, když jako teenager přišla do Biblosu poprvé, tyčící se postava, působivá mimo veškeré srovnání. Jenomže od té doby se toho v ní mnoho změnilo. Všechno se změnilo.

Náhle se Taineovo aristokratické chování zlomilo, zaklel a plácnul se po šíji; pak se podíval na svou ruku a znechuceně pokrčil čelo. Sára se tázavě podívala na Bonnera a ten zašeptal: "Papouščí klíšťata. Takoví otravní prevíti. Jestli se ti nějaké dostane do ucha, Ifni ti pomoz. Slyšel jsem cosi takového, jako že za týden by jich bylo dvakrát tolik, pokud by Vorjin ty zatracené věci nevychytal."

Ariana Foo si důrazně odkašlala, aby přitáhla jejich pozornost. "Sáro, už jsem vysvětlila ostatním, že tento cizinec je s největší pravděpodobností člověk z hvězd. Další vyšetření objasní povahu jeho zranění."

Její šimpanzí asistent jí podal papírové archy, celé pokryté spěšně pořízenými, ručně okopírovanými fotografiemi, na nichž byl vidět stylizovaný profil mužovy hlavy s šipkami a titulky poukazujícími k jednotlivým jejím částem. Většina z těchto slovních výrazů byla pro Sáru jenom jakási nesrozumitelná hantýrka, i když Lark by možná shledal některé z nich povědomými.

"Vzpomněla jsem si, že jsem kdysi o něčem takovém četla, a měla jsem štěstí, že jsem ten patřičný odkaz našla. Zdá se, že v době, kdy naši předkové opustili Zemi, dělaly se pokusy s cílem vytvořit přímé spojení mezi počítači a živým lidským mozkem."

Sára zaslechla, jak kdosi vzadu zděšeně zasykl. Pro mnohé ze Šestky představovalo slovo počítač něco pověrčivého, až magického. Posádky každé tajné lodi, když se dostaly na Jijo, roztavily a zničily všechny své digitální počítačové stroje, od největších až k nejmenším, ještě než své hvězdné křižníky potopily do bezedných hlubin Žumpy. Žádné jiné zařízení nemělo takový potenciál, aby prozradil existenci ilegálního rozumu na zakázaném světě.

Sára četla i několik veselých příběhů z pozemských dnů, v nichž se autor ve vyprávění zmiňoval o spojení počítače s lidskou myslí. Vždy se jí zdálo, že je to jenom nějaká metafora, něco jako legenda o lidech, létajících s pery přiklíženými k pažím. Ale Ariana teď řekla, že tento nápad byl kdysi brán vážně.

"Tento obrázek ukazuje některé z částí mozku, které byly navrhovány pro neorálně-elektronické propojení v době, kdy naši předkové odešli," pokračovala Ariana. "Od té doby už výzkum určitě značně pokročil, za těch tři sta let. Vlastně, já jsem přesvědčena, že náš cizinec měl tu věc-aparaturu, která mu umožňovala komunikovat s počítači a jinými elektronickými přístroji, a že ji měl voperovánu právě nad levým uchem."

Nyní byla řada na Sáře, aby zalapala po dechu. "Tak potom jeho -"

Ariana zvedla ruku. "Je to na sto procent jisté, že jeho popáleniny a další menší poranění jsou důsledkem ztroskotání jeho lodě nebo létajícího člunu ve Věčném močálu, nedaleko odtud, kde ho našli Sára a její přátelé. Naneštěstí jeho zázračné vyváznutí ze žhavé smrti pokazila ta trocha smůly, když jeho konektor v hlavě něco násilně vyrvalo ven a s ním i část jeho levého temporálního laloku.

Je třeba dodat, že je to právě ta část lidského mozku, která je nejtěsněji spojena s řečí."

Sára byla schopná jenom mrkat. Přes sklo viděla muže, o němž Ariana právě referovala, jak s jasnýma a zaujatýma očima pozoruje g'kekské lékaře připravující jejich přístroj.

"Myslel bych, že takové poškození ho zabije," řekl Bonner, vyjádřiv tak své vlastní ohromení.

"Skutečně, vypadá to, že se pozoruhodně zotavil. Kdyby nebyl dospělý a muž, s už neohebnou synaptickou strukturou, snad by si mohl i vyvinout znovu řeč z nepoužívaného pravého temporálního laloku, jako některé děti a

ženy, co utrpěly podobné poškození. Ale jak to vypadá, zůstává tady jedna mož -" Udělala pauzu, zahlédnuvši mávání očních stopek ve vedlejší místnosti.
"No, vidím, že naši dobří lékaři jsou připraveni. Začněme tedy!"
Ariana otevřela naslouchací otvor pod nejbližší skleněnou tabulí. Téměř ve stejnou chvíli Sára pocítila ostrou bolest na stehně a Taine se znovu plácnut po krku. "Zatracené potvory!" zamumlal a úkosem se podíval na Sáru. "Všechno tady kolem táhne k čertu, a to více než jedním způsobem."
Dobrý starý Taine, pomyslela si, potlačujíc potřebu poškrábat se na svém vlastním krku. Papouščí klíšťata bývala obvykle neškodná - další záhadný relikt z buyurských dob. Kdo kdy mohl chtít jako "symbionty" tvory, kteří se přisávali k některé z vašich žil a spláceli vám to tak, že opakovali každý zvuk, který jste slyšeli? Opravdu, Buyurové museli být zvláštní bytosti.
Ve vedlejší místnosti jeden z g'kekských lékařů otevřel velké album, v jehož pořadači bylo založeno několik tuctů tenkých černých disků. Lékař opatrně jeden vyndala položil ho na kulatou plošinu, která se začala otáčet.
"Jednoduché otáčivé žažížení," vysvětlila Ulgor. "Šnadno še dá vyrobit ž odžežků kovu a koušků boo."
"Primitivní, ale efektivní obdoba skladovacího a roztřiďovacího systému," objasnil Taine.
"Bezpečně nedigitální," dodal Bonner.
"Jisstě," souhlasně zasykl modrý qheuen Čepel. "A já slyšel, že to také hraje hudbu. Nějaký její druh."
G'kekský lékař opatrně snižoval jakési dřevěné rameno, dokud se jemný hrot na jeho konci nedotkl okraje otáčejícího se disku. Téměř ihned se ozvala tichá hudba, linoucí se z trumpetě podobného reproduktoru přístroje. Podivná, plechově znějící melodie - doprovázená jakýmisi praskavými zvuky - jež se zdála lechtat Sáru až v kořínících jejích vlasů.
"Tyto disky jsou originály," řekla Ariana Foo, "vyrobené kolonisty z Archy ve stejné době jako Velký Knihtisk. Teď už si je přehrává jenom několik expertů. V moderní Pospolitosti nejsou pozemské hudební formy příliš populární, ale vsadila bych se, že náš cizinec by s tím asi nesouhlasil."
Sára už slyšela o tomto přístroji s hrajícími disky. Zdálo se bizarní poslouchat hudbu, kterou už nikdo živý neprovozoval. Téměř tak bizarní jako hudba sama, která zněla úplně nepodobně všemu, co kdy slyšela. Rozpoznala nějaké nástroje - housle, bubny a horny - což bylo přirozené, protože strunné a dechové nástroje zavedli na Jiju pozemšťané. Ale uspořádání not bylo cizí a Sára si brzy uvědomila - to, co se jí zdálo nejpodivnější, byla právě uspořádanost.
Moderní jijoánský sextet zahrnoval skupinu šesti sólových hráčů, z nichž každý spontánně splýval s těmi druhými. Polovinu vzrušení již obstaralo čekání na nepředvídané, šťastné smíšení harmonie, vynořující se a pak znovu se ztrácející, v mnohem připomínající sám život. Ani dvě hudební vystoupení nebyla stejná.
Ale toto je čistě lidská hudba. Komplex akordů se vinul a kroužil v sekvencích, které se opakovaly s krajně disciplinovanou precizností. Jako ve vědě, kde je cílem ověřit zákonitost několikerým opakováním.
Podívala se zvědavě po ostatních. Ulgor vypadala fascinovaně, škubajíc svou levou rukou - tou, která se používala k vyhmatávání not na violusu. Čepel zmateně kolébal svým těžkým krunýřem, zatímco mladý Jomah, sedící vedle svého netečného strýce, vypadal podrážděně, zmateně a značně znuděně.
I když nikdy neslyšela nic podobného, něco z toho jí připadalo nesmírně povědomé, pokud se týkalo pravidelného, uspořádaného rytmu a toku harmonie. Noty byly jako... integrály, hudební fráze jako geometrické obrazce.
Jaký lepší důkaz, že hudba může být jako matematika?
Cizinec reagoval též. Poposedl dopředu, zčervenal a v jeho očích zablesklo poznání. Sára pocítila starost. Tolik emocionálních dojmů by snad mohlo ubohého vyčerpaného muže dostat až za hranice jeho sil.
"Ariano, je tohle všechno vůbec k něčemu?" zeptala se.
"Minutku, Sáro." Rádkyně opět pozvedla ruce. "To byla jenom předehra. Teď přijde ta část, o kterou se zajímáme."
Jak to ví? divila se Sára. Očividně šíře Arianiných všeobecných znalostí zahrnovala dokonce i obskurní starověké umění.
Skutečně, za pár minut instrumentální aranžmá zesílilo a zmlklo. Pak se připojil nový element - nepochybné lidské hlasy. Poté, co jí pár prvních strof uniklo, se Sára naklonila dopředu, soustřeďujíc se, aby porozuměla zvláštně akcentovaným slovům:

Dneska náš pirátský učedník má
vale své smlouvě už dát.
Pevnou má paži a ostrý čich,
opravdu je z něj už pirát.

Účinek na cizince byl pronikavý a hluboký. Celý se třesa, vstal. Emoce, patrné na jeho tváři, nebyly jenom prosté poznání, ale radostné překvapení.
Potom - očividně ke svému vlastnímu úžasu a stejně tak i Sářinu - otevřel ústa a začal zpívat s sebou!

Lij se, jen lij, naše pirátské sherry,
bratrstvo naše dnes bude pít.
Zvedněme číše, připijme spolu,
dnes chceme všichni veselí být.

Sára vstala také a užasle na něj zírala. Od Ariany Foo se ozval výkřik zadostiučinění.
"Aha! Trefa na první pokus! Dokonce i s klíčem k příslušné kultuře, očekávala jsem, že si to vyžádá mnohem více

přehrávek, než najdeme něco, co zná."
"Ale jeho zranění," namítl Taine. "Myslím, že jste říkala -"
"Správně," přerušil ho Bonner. "Jestliže nemůže mluvit, tak jak může zpívat?"
"Ach, to." Ariana odmávla eventuální zázrak pohybem ruky. "Odlišné funkce. Různé části mozku. Existují precedenty v lékařských zprávách. Slyšela jsem, že k něčemu takovému došlo i zde na Jiju, jednou či dvakrát.
Co ale udivuje mě, je kulturní setrvalost, kterou tento pokus demonstruje. Je to tři sta let. Myslela jsem, že by už teď mohly galaktické vlivy zcela převládnout nad pozemskými -" Stará žena udělala pauzu, jako by si uvědomila, že odbočila od tématu. "No nic. Na čem právě teď záleží, je, že náš návštěvník z hvězd našel, jak se zdá, konečně způsob komunikace."
Dokonce i v šeru byl vidět Arianin široký, a všechno jiné jen ne skromný úsměv.
Sára položila ruku na sklo, cítíc jeho chladnou hladkost vibrovat v rytmu hudby ze sousední místnosti, která přešla na jinou píseň. Kadence se zpomalila a melodie se změnila, i když očividně ne charakter hudby.
Zavřela oči a poslouchala, když cizinec ze sebe chraptivě vyrazil, předstihnuv reprodukovanou melodii svou dychtivostí být konečně slyšen:

Pryč do světa taškářů jdete,
kde pirátů prý je ráj,
ale je pravda, co zpívám...
A žije a zemře pi-i-rátský král!

XIX.

KNIHA O MOŘI

Svitky

Říká se, že galaxií
zde kdysi existovalo sedmnáct
spojených a spoutaných dohromady
trubicemi soustředěného času.
U jedné po druhé se křehké trubice lámaly
a oddělily se, když se vesmír
roztáhl ve svých prastarých švech.
Z galaxií jich Prapředci
znali jedenáct.
Dalších šest se od těch dob
ubíralo po rozdílných cestách,
zrodivše vzdálené bratrance
k neznámému určení.
Z galaxií naši bezprostřední předkové jich znali
pět.
Co když se to stane
ještě jednou, zatímco my hledáme Vykoupení
v této úhorem ponechané spirále.
Přijde kdy někdo sem dolů, aby si nás vyžádal,
jednou, až bude nastolena naše nevinnost?
Na naší vlastní obloze ze všech galaxií
Teď vidíme jen jedinou.

Svitek o Možnostech

Vypráví Alvin

Nijak zvlášť si nepřeju dlouho se zaobírat svou vlastní rolí v tom, co přišlo pak. Řekněme jenom, že jako mladý hoon jsem se zdál ten nejvhodnější k tomu, abych se houpal na konci opraveného těžkého lana, sedě v nouzové smyčce, zatímco mě posádka spouštěla dolů k tmavomodrým vodám Riftu.
Když mě spustili pod okraj útesu, všechno, co jsem mohl vidět z těch ostatních, bylo pár hoonských a urských tváří plus dvojice g'kekských očních stopek, šilhajících dolů na mě. Potom i ty splynuly se skalami a já byl sám, houpaje se jako návnada na udici. Nepokoušel jsem se dívat do hlubiny pode mnou, ale zanedlouho lano rozhoupal nárazový vítr a připomněl mi, na jak nepatrné opoře nad mou hlavou závisí můj život.
Během svého osamělého sestupu jsem měl čas zeptat se sám sebe: "Co, u všech pekel, tady vlastně dělám?"

Stalo se to jakýmsi druhem mantry. (Jestli si ovšem to slovo vybavuju správně, poněvadž není ve slovníku, který mám s sebou na tomto chladném, nepohodlném místě.) Neustále opakována, ztratila tato fráze brzy něco ze svého úděsného významu a místo toho nabrala podivně příjemnou kadenci. Když jsem byl tak asi v polovině sestupu, mumlal jsem si - "Co, u pekel. Dělám. Tady!"

Jinými slovy, vykonává se čin a já jsem ten, kdo ho vykonává, tak proč ho nevykonat dobře? Novoanglický způsob vyjádření toho pravého hoonského myšlení.

Každopádně myslím, že jsem udělal dobře, že jsem sebe sama přesvědčil, protože jsem nezpanikařil, když to ti nahoře nakonec přehnali. Moje osrstěné nohy se pořádně namočily, než konečně zabraly brzdy bubnu a lano sebou přestalo házet. Chvíli to trvalo, než jsem nabral dech a začal křičet na Huphu, aby ke mně připlavala z Wuphonského snu, který se houpal na vlnách asi o dostřel šípu dále. Spěch byl velice žádoucí, neboť bat se pomalu sunul ven z klidných vod pod Poslední skálou. Brzy se dostane do proudu v Riftu a my bychom ho už nikdy neuviděli.

Tentokrát mě Huphu nenechala dlouho čekat. Skočila do vody a plavala ke mně jako malá černá žihadlová rybka, asi zcela v pořádku po svém střemhlavém pádu z útesu.

Jakže to zní ten hloupý vtip, co se říká o noorech? Prý když už někdy musíte některého zabít, potřebuje to kvart traekijského jedu, dráp qheuena, lidský šíp a polici urských nadávek. Dále to předpokládá, že hoon nejdříve zvíře zmate svým nejlepším mručením, a když už je to hotovo, je pak dobré mít po ruce ještě nějakého g'Keka, aby párkrát přejel po mrtvole dopředu a dozadu, aby to bylo opravdu na sto procent.

No dobrá, to je teda infantilní humor, jenže jistým způsobem je to pravda. Nemohl jsem si pomoct a roztřásl jsem se smíchem až někde od páteře, zatímco jsem čekal na naši nezničitelnou Huphu. Konečně se vyškrábala po mé noze nahoru a do mé náruče, očividně si zde vychutnávajíc mé spokojené mručení. Cítil jsem, že je ještě pořád trochu vystrašená, protože se protentokrát vůbec nesnažila předstírat nonšalanci nebo skrýt potěšení, že mě zase vidí.

Nicméně času bylo málo. Tak rychle, jak jen jsem dokázal, jsem přes Huphina ramena přetáhl pevný provazový postroj a vybídl ji, aby se vrátila zpátky do moře.

Urdonnolin plán vypadal jako dobrý... to je, jestli Huphu porozumí tomu, co po ní chci... jestli se Sen zatím už nevzdálil natolik, že bude už mimo dosah... jestli se Huphu podaří zachytit konec lana na oko upevněné na batu... jestli malý neúplný traeki, Ziz, dokáže ještě chvíli vydržet ve své nafouklé formě, pomocí níž udržuje na hladině celou tu váhu dřeva a kovu našeho batu... a jestli opravené a znovu spletené lano unese to břímě, až posádka nahoře zatáhne...

Bylo zde tolik jestli. Je to to, proč pozemšťané zvolili pro svou bohyni štěstí a náhody jméno Ifni? Její vrtošivé rozmary jsou určitě nevypočitatelné a obracejí osud tak i tak. Jako když napřed náš podnik proklela a seslala naň pohromu a potom hodila své kostky znovu a úplně jinak. Během následujících napjatých midur jsme všichni trnuli a byli zvědaví, co její příští hod přinese - až jsme nakonec Huphu a já stáli zase spolu na vrcholu útesu, vedle nádherného boku Wuphonského snu, kapala z nás voda a my jen užasle sledovali Tyuga, jak starostlivě vypouští a ošetřuje Zize. Mezitím Kleštík a Huck převalovali bat stále znovu a znovu, nervózně pátrajíce po případných škodách, a Ur-ronn dohlížela na posádku, vlekoucí nahoru poslední zbytek kymácejícího se lana.

Konečně ty dva oddělené konce ležely vedle sebe na kamenné mese, spálené, opotřebované a přervané.

"To še už neštane!" slyšel jsem mumlat naši urskou kamarádku. Řekla to takovým tónem, který urs používá jenom tehdy, když něco předpovídá nebo přísahá, a znamená to, že zlomí vaz každému, kdo se z něj pokusí udělat lháře.

* * *

Druhý den se Uriel vrátila, přicválala do tábora doprovázena ozbrojenými pomocníky a ekipou naložených oslů. S sebou dovezla i zprávu, která dorazila štafetou přes semafory a běžce z dalekého severu a již nahlas přečetla týž večer, s Dandalionskou hvězdokupou jako třpytícím se pozadím nad lesknoucími se vodami Riftu. Oděna róbou nižší rádkyně, kovářka stručně shrnula, co se stalo na Shromáždění - příchod nejenom cizí hvězdné lodi, ale též zločinců z hvězd. Bytostí, schopných udělat konec s Velkým mírem, s Pospolitostí a snad i s každým členem Šestky.

Nemohl jsem vidět, jak reagovala Huck, když se Uriel jen tak mimochodem zmínila, že podle cizinců g'kekská rasa mezi hvězdami úplně vyhynula a že její poslední přežívající příslušníci, pokleslí až na úroveň divochů, zanechávají své primitivní stopy v prachu Jija. Moje pozornost byla plně soustředěna na další vzrušující novinky.

Ti vetřelci byli lidé!

Každý ví, že v očích mocných galaktických klanů před třemi sty léty nebyli pozemšťané o nic víc než zvířata. Takže jak bylo možné, že to byli lidé, kteří se tu pokoušeli o komplikovanou loupež v tak úžasné vzdálenosti od své domovské planety?

Pak jsem si uvědomil, že, neboť nás oslovila ve formální galaktické Dvojce, i já jsem vlastně uvažoval v tomto jazyce, tedy díval se na události způsobem Galaktiků. Vše vypadalo úplně jinak, když jsem si tuto otázku převedl do novoangličtiny.

Tři sta let? To je věčnost! Za takovou dobu se lidé stačili odstěhovat z mořských člunů do svých prvních hvězdných lodí. A teď, kdoví? Snad už dokonce můžou vlastnit půlku vesmíru!

No, asi jsem si toho hodně přečetl od Doca Smithe a "ničitele hvězd" Fenga. Jenže zatímco většina těch, kteří byli této noci tady na útesu, dala najevo šok nad tím, že moudré, kulturní lidské bytosti jsou schopny páchat takové věci, já o nich věděl pravdu. Tu, která se vine vší pozemšťanskou literaturou jako nikdy nechybějící tón.

Tak dlouho, jak bude jejich rasa přežívat, vždy se mezi nimi najdou vlci.

* * *

Udivilo nás všechny, když Uriel prohlásila, že náš projekt bude pokračovat.

Uprostřed diskusí o svolání domobrany, opravách krytů pro případ nouze a možnosti, že budeme muset bojovat o naše životy s mocí, převažující naše prostředky, jsem téměř najisto očekával, že nám všem kovářka nařídí vrátit se ihned do Wuphonu a na Mount Guenn a věnovat se znovu práci pro veřejné blaho. Takže jsme zůstali zírat, když místo toho začala jednat, jako by tohle, ta naše hloupá potápěčská expedice, byla kdovíjak důležitá.

Dokonce jsem jí to přímo řekl.

"Proč to ale děláte?" zeptal jsem se den nato, když Uriel kontrolovala znovuspletená lana a vzdušné hadice. "Nemáte snad na starosti naléhavější věci?"

Její krk se vztyčil, takže její prostřední oko bez panenky bylo téměř v jedné úrovni s mýma vlastníma.

"A čo byšte chtěli, abychom místo toho dělali? Vyráběli žbraně? Obrátili naši huť v továrnu šmrti?" Její jediná nozdra se vzdouvala, odhalujíc točité membrány, jež uzavírají vlhkost vevnitř, což způsobuje, že urský dech je suchý jako vítr z Pláně ostrého písku.

"My uršové žnáme šmrt velice dobže, mladý Hph-wayou. Prověžuje naše nohy a až pšíliš brży vyšušuje naše manželské vaky. Nebo jinak š ní běžíme bok po boku v boji a krevní mště, jako by šláva mohla být odměnou ža náš špěch že mžít. Velmi mnoho uršů štále vžpomíná na ty dny, kdy požemšťané byli naši nepšátelé, kdy hrdinové buráčeli po prérii v bežohledných náježdech a útočích.

Já také čítím toto volání. A jako ti oštatní odolávám. Toto je doba pro jiný druh hrdinství, mladý pšíteli. Pro bojovníka, který myšlí."

Pak se zase vrátila ke své práci, dirigujíc dělníky s přísnou pozorností na každý detail. Její odpověď mě mátla, znepokojila... ale také tak nějak, jakýmsi způsobem, který jsem nebyl schopen úplně pochopit, jsem se cítil ještě o něco víc hrdý než předtím.

Trvalo to dva dny, než jsme kompletně rozebrali všechny systémy a to všechno trojnásobně zkontrolovali. Do té doby se přihlížející dav diváků co do složení změnil. Mnoho z těch původních odešlo po vyslechnutí Urieliny zprávy domů. Někteří měli vojenské povinnosti v domobraně, jiní zas dychtili po ničících rituálech předepsaných nejstaršími Svitky. Další spěchali domů ve snaze zachránit svůj majetek proti eventuální ukvapené likvidaci ze strany zbožných fanatiků, nebo chtěli jenom prostě během očekávaných posledních dnů být se svými milovanými.

Ty, co odešli, nahradili jiní, snad ještě více rozzlobení než ti první nebo poděšení tím, co viděli. Teprve včera viděli pozorovatelé z Wuphonu, jak se po trase od hlavního městského přístavu až ke Konečné zátoce pohybuje štíhlé, okřídlené zjevení - bělavé letadlo - které se na chvíli zastavilo nad naším neužitečným laťkovým krytem, jako by nám tak chtělo říct já vás vidím, a pak pokračovalo v klikatém kursu podél pobřeží a ven nad moře.

Nikdo to nemusel říkat nahlas. Ať to bylo cokoliv, co zde chtěla Uriel dokončit, neměli jsme už mnoho času.

XX.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

První rasy soonerů přišly na Jijo vybaveny mnoha vědomostmi, ale postrádaly bezpečný způsob, jak tyto vědomosti uchovat. Zachovala se nám jména mnoha starodávných nástrojů a zařízení, od dataštítků k memoblokům a infobitům, ale to všechno nutně a nenávratně zmizelo v hloubi oceánu.

Pozemšťané vlastnili zcela bezpečný, nevypátratelný způsob uchovávání informací. Tajemství výroby papíru - drcení a prosívání rostlinných vláken s jílem a živočišnými produkty - bylo jedinečným vynálezem této vlčí rasy. Ale posádka Archy opustila Zemi tak brzy po Kontaktu, že údaje, uváděné ve Velkém Knihtisku, byly, pokud se týkalo galaktologie, řídké, zvlášť pokud šlo o ty, co se nějak týkaly jiných "soonerských infekcí " kdekoliv v Pěti galaxiích.

To má za následek, že je těžké naši jijoánskou Pospolitost někam perspektivně zařadit. Jak se lišíme od jiných takových případů ilegálního osídlení ladem ponechaných světů? Udělali jsme dobře, že jsme se snažili co nejvíc minimalizovat škody, které zde svou přítomností působíme? Jaké jsou naše šance vyhnout se odhalení? Jaký trest byl vyměřen jiným takovým psancům, kteří byli chyceni? Jak daleko se má nějaká rasa dostat na Cestě Vykoupení, aby přestala platit za zločince a stala se naopak požehnanou?

Svitky poskytují jistý návod v této věci. Ale protože většina z nich se datuje od prvních dvou či tří přistání, neposkytají příliš světla k objasnění jednoho z největších tajemství.

Proč tolik ras přišlo sem, na tento maličký kousek země, a v tak krátkém časovém rozpětí?

Oproti půl milionu let, které uplynuly od odchodu Buyurů, dva tisíce let není příliš mnoho. Nicméně je zde tolik ladem ležících světů - proč tedy právě Jijo? Na Jiju je mnoho míst - tak proč právě Úbočí?

Každá otázka má odpovědi. Velká hvězda Izmunuti, vyvrhující karbon, začala zahalovat místní vesmír teprve před několika tisíciletími. Bylo nám řečeno, že tento fenomén prý nějak ochromil robotí hlídky, patrolující v tomto hvězdném systému, a to usnadnilo cestu tajným lodím. Existují také nejasné odkazy na známky nastávající "doby potíží", která se má brzy rozšířit jako převraty a revoluce po všech Pěti galaxiích. Pokud se jedná o Úbočí, zdejší kombinace masivní biosféry a vysoké vulkanické aktivity zajišťuje, že naše díla a stavby budou zničeny a že po sobě zanecháme jenom minimum stop, že jsme tu kdysi byli.

Pro některé tyto odpovědi postačí. Jiní jsou ještě pořád zvědaví.

Jsme zvláštní?

V některých galaktických jazycích se tato otázka dokonce ani nepokládá, protože neplatí za rozumnou a logickou. V

miliardě roků starých archivech je možno najít precedens pro cokoli. Originalita je iluze. Cokoliv, co je, už také kdysi bylo.
Snad je to příznačné pro náš nízký status - pro naši necivilizovanou úroveň uvědomění ve srovnání s bohům podobným výškám našich předků - ale stále je tu jedna věc, vybízející ke zvědavosti.
Mohlo by zde, na tomto místě, probíhat něco zvláštního?

Spencer Jones: Úvahy o Dnu přistání

Asx

My rádcové vždy prohlašujeme, že je nerozumné mít něco za samozřejmé. A přece, během této naší největší krize se často ukazuje, že vetřelci vědí mnohé z toho, co my jsme odjakživa měli za bezpečně ukryté.
Mělo by nás to překvapit, mé kruhy? Nejedná se snad o hvězdné bohy z Pěti galaxií?
A co ještě horšího, byli jsme snad my jednotní? Nepoužili mnozí ze Šestky unáhleně svého práva na nesouhlas, podlézajíce lidem z oblohy navzdory našim radám? Někteří z nich prostě zmizeli - a to včetně té soonerské dívky, která svým nevděkem tak rozhněvala Lestera, když se opovážila znovu ukrást poklad, který přinesla a který našeho lidského rádce po těch několik posledních dnů uváděl do zmatku. Žije snad nyní v té jejich zakopané stanici, hýčkána tak, jak by mohl nějaký g'Kek pečovat o svého oblíbeného zookira? Nebo jinak, mohli ji ti hvězdní darebáci jednoduše odklidit, tak jako traekiové zbavují své jádro stráveného rostlinného materiálu nebo jak pozemští tyrani mívali ve zvyku skoncovat se zrádci, kteří už přestali sloužit svému účelu?

* * *

V protikladu za každé tajemství, jež cizinci odhalili, existuje asi stejně tolik věcí, v nichž se zdají na bohy z oblohy překvapivě nevědomí.
Je to jako hádanka - a trochu i útěcha, když tak vidíme pyšného, respekt vzbuzujícího návštěvníka, který dnes ráno přišel před naši Radu.
Mé kruhy, povléká ještě tato vzpomínka vaše vosková jádra? Rozpomínáte se na toho člověka z hvězd, Ranna, jak vyslovil tu žádost? Jak požádal, aby bylo pozváno také několik členů jeho skupiny, až budeme zas rozmlouvat se Svatým Vejcem?
Ta žádost byla zdvořilá, a přece měla náznak rozkazu.
Neměli bychom být překvapeni. Jak by si cizinci mohli nevšimnout, co se děje?
Nejdřív pociťované pouze těmi nejvnímavějšími, záchvěvy půdy nyní postupně sílily, až zcela prostoupily tento kout světa
- stáčejíce mlhy stoupající z gejzírů a dýmajících jezírek;
- ovlivňujíce a řídíce vzdušné formace přelétajících létavců;
- probouzejíce spící rewqy, jak v jeskyních tak i v našich vacích;
- dokonce pronikajíce i myriádou modrých barev oblohy.

* * *

"Už jsme hodně slyšeli o vašem posvátném kameni," řekl Rann. "Jeho aktivita dělá spoušť v našich senzorech. Chtěli bychom vidět tento div osobně."
"Velmi dobře," za Šestku odpověděl Vubben a svinul tři své oční stopky na znamení souhlasu. Opravdu, jak bychom mohli odmítnout?
"Prosím, řekněte nám - kolik vás bude?"
Rann se znovu uklonil, na člověka impozantní, vysoký jako traeki, široký v ramenou jako mladý hoon. "Budeme tři. Já a Ling, kterou už znáte. A pokud jde o třetího, jeho ctěné jméno je Ro-kenn a je vaší povinností, abyste si uvědomili, jaká je to pro vás čest. Náš pán musí být přijat s tou nejvyšší zdvořilostí a úctou."
My rádcové jsme jenom užasle mrkali a kroutili různými typy svých očí - od vizorů až po zrakové pásy. Všichni až na rádce Lestera, který jen tiše zamumlal hned vedle našeho traekijského seskupení:
"Takže ti zatracení Dakkini mají jednoho s sebou, v podzemí, a to celou tu dobu."
Lidé jsou překvapivé bytosti, ale Lesterovo porušení taktu tak ohromilo naše kruhy, že "já" jsem byl totálně a jednohlasně omráčený. Nebál se, že ho uslyší?
Očividně ne. Prostřednictvím našeho rewqa jsem si přečetl Lesterovu neúctu k muži před námi a jeho znechucení nad touto novinou.
Pokud šlo o zbytek Rady, nepotřebovalo to žádného rewqa, aby bylo jasné, že jsou zvědaví.
Konečně, po dlouhé době, jsme se měli setkat s Rothenem.

Lark

Drahá Sáro,
karavana, která přinesla tvůj dopis, potřebovala nějaký čas, než se sem dostala, kvůli jakýmsi potížím na pláních. Ale jak je to nádherné, vidět zase tvůj známý škrabopis a slyšet, že se ti vede dobře! A také tatínkovi, když jsi ho viděla posledně. V těchto dnech je jinak dost málo důvodů k veselosti.
Píšu ti to narychlo v naději, že stihnu dalšího statečného kurýra, který se ve svém kajaku odváží vydat dolů po Biburu. Jestliže to dojde do Biblosu ještě předtím, než odejdeš, doufám, že tě dokážu přesvědčit, aby ses nevydávala sem nahoru! Situace zde je krajně napjatá. Vzpomínáš si na ty historky, co jsme si vyprávěli o hrázi, ještě doma? No, já bych zrovna teď nechtěl spát v tom podkrovním pokoji, jestli víš, co myslím. Prosím tě, zůstaň někde v bezpečí, dokud nebudeme vědět, co se děje.
Jak jsi chtěla, opatrně jsem se poptával po tom tvém záhadném cizinci. Vetřelci určitě někoho nebo něco hledají, kromě svého cíle nezákonně adoptovat nějaký kandidátský druh vhodný pro Pozvedání.
Nemůžu ovšem prokázat, že ten tvůj zraněný tajemný muž je objektem jejich pátrání, ale vsadil bych se, že on bude nanejvýš jen malou částí nějakého celkového obrazu.
Ach, dovedu si představit, jak se teď asi tváříš! Neměj starosti, já se nevzdávám! Vlastně mám kladnou odpověď na jinou otázku, kterou mi vždy položíš... Ano, potkal jsem jednu dívku. A ne, nemyslím, že bys mi ji schvalovala. Nejsem si ani jist, že by to udělal tento hoch.

S ironickým úsměvem dokončil Lark první stránku dopisu a odložil pero. Fouknut na papír, pak zvedl svou vysávací kolébku a několikrát poválel jejím plstěným potahem po ještě mokrých inkoustových řádcích. Pak vytáhl z kožené slohy další arch, namočil pero do kalamáře a pokračoval.

S tímto dopisem dostaneš i ručně natočenou kopii poslední zprávy, kterou rádcové rozeslali po celé Pospolitosti, plus důvěrný dodatek pro Arianu Foo. Dověděli jsme se nějaké nové zprávy, jenže nic, co by nás definitivně mohlo ujistit o pravděpodobnosti našeho přežití, až se rothenská loď vrátí. Bloor je už tu a já mu pomohl uvést váš nápad ve skutek, i když vidím potenciální potíže v zastrašování cizinců způsobem, který doporučujete.

Lark zaváhal. I tak zahalené narážky by mohly být příliš riskantní. V normálních dobách bylo nemyslitelné, že by si někdo troufl nahlížet do cizí pošty. Avšak podle historických zpráv byly takové metody používány fanatickými frakcemi během starodávných pozemských krizí. Každopádně, k čemu by bylo dobré, aby si Sára musela dělat starosti? Připadaje si jako marnotratník, zmačkal druhý arch a začal psát další.

Prosím tě, pověz rádkyni Foo, že mladá Shirl, Kurtova dcera, dorazila bezpečně s B-rem, jehož práce pokračuje tak dobře, jak se dalo očekávat.
Mezitím jsem se snažil vyzvědět některé další informace. Je to delikátní, vyptávat se těchto lidí z vesmíru, protože mě vždycky přinutí zaplatit za jakékoliv sdělení nějakými informacemi potřebnými k uskutečnění jejich zločinného cíle. Nesmím také vzbudit jejich podezření tím, proč chci vědět určité věci. Nicméně se mi podařilo vyhandlovat pár odpovědí.
Jedna byla snadná. Hvězdní lidé nepoužívají běžně novoangličtinu nebo novoruštinu nebo nějaký další "barbarský vlčí jazyk". Jak Ling jednou řekla, jsou prý tyto jazyky příliš vulgární a nepřesné, tedy nevhodné k používání pro vědce. Ona i ti druzí mluví novoanglicky dost dobře, aby se domluvili. Ale mezi sebou upřednostňují galaktickou Sedmičku.

Udělal pauzu, aby namočil pero do kalamáře s čerstvým inkoustem.

Hodí se to do našeho předpokladu, že tito lidé nepocházejí z hlavní větve naší rasy! To nejsou reprezentanti Země v jiných světech, ale místo toho pocházejí z nějakého vedlejšího výhonku, který je zavázán věrností Rothenům, rase, která tvrdí, že je tím tak dlouho ztraceným patronem lidstva.
Vzpomínáš si, jak matka měla ve zvyku debatovat s námi o otázkách Počátku? Jeden z nás stál na straně danikenitů a ti druzí podporovali darwinisty? Tenkrát se to zdálo zajímavé, ale dost k ničemu, protože všechna fakta, která jsme měli, pocházela z textů starých tří sta let. Kdo by si jen byl pomyslil, že za našeho života na vlastní oči uvidíme odpověď tady na Jiju?
Co se týká pravdivosti toho, co Rotheni prohlašují, nemohu k tomu nic víc dodat kromě toho, že Ling a ti ostatní se tomu zdají fanaticky věřit.

Lark usrkl doušek pramenité vody z poháru pocházejícího ještě ze Země. Pak znovu namočil pero.

Teď o té největší novince, která každého doslova vyburcovala. Zdá se, že budeme moci poprvé pohlédnout na jednu z těch tajuplných bytostí! Za pár hodin se má jeden nebo i víc Rothenů vynořit z jejich zakopané stanice a zúčastnit se pouti k znovuvzkříšenému Vejci! Po celou tu dobu jsme si nikdy ani nepomyslili, že by zde jejich hvězdná loď nechala některé z nich s Rannem a jeho druhy.
Pospolitost je napjatá jako violus, jehož struny jsou příliš utaženy. Mohla bys tu dychtivost vyjádřit některou z často používaných metafor.
Raději bych měl skončit, jestli to chci dát do balíku s poštou.

Tak dobrá. Ptala ses také na "neurální přípojky". Jestli cizinci používají něco takového, když chtějí přímo komunikovat s počítači nebo jinými přístroji?

Chtěl jsem odpovědět ano. Ling a ostatní nosí s sebou maličká zařízení, která jim přinášejí hlas a datové informace, přicházející jako pomocí nějaké magie z dálky.

Pak jsem si ale znovu přečetl tvůj popis cizincova zranění a znovu o tom pouvažoval. Vetřelci poroučejí svým strojům hlasem i gesty. Nikdy jsem neviděl něco jako přímo na mozek napojený počítačový článek nebo cosi jako "přístroj v přímém styku s člověkem", o němž mluvila Ariana.

Teď, když o tom přemýšlím

Lark znovu namočil pero, uvažuje, jak dále pokračovat, když tu se zarazil.

Na štěrkové cestičce za jeho stanem zaklapaly kroky. Poznal těžké škrabání krunýře šedého qheuena. Avšak nebyl to nedbalý, přirozený rytmus Uthenův. Toto byla důstojná, zvláště složitá a úhyby i otočkami propletená kadence, používající složité vlnění střídajících se nohou - obtížný aristokratický krok, naučený od chitinových matriarch, které se občas samy titulovaly jako královští qheuenové.

Lark odložil pero a zavřel slohu. Proti stanové chlopni se narýsovala nízká, rozložitá silueta. Harullenův hlas doprovázely flétnové vzdechy ze tří mluvicích otvorů, každý v odlišné notě vznešeného qheuenského dialektu galaktické Šestky.

"Příteli Larku, jste uvnitř? Prosím, přijměte mě. Přináším vzácný dar."

Lark zvedl chlopeň, stíně si oči, jak přešel z temna ve stanu přímo před tvář zapadajícího slunce, jehož ostré paprsky pronikaly mezi řadami pralesních stromových obrů. "Zdravím vás, Harullene, drahý příteli," odvětil ve stejném jazyce.

Harullen měl na sobě poutnickou róbu, nařasenou přes jeho pentagonální krunýř a ponechávající nepokrytou pouze centrální kupoli. G'kekská tkanina se jemně třpytila v záři slunečního světla. Trvalo jenom chvilku, než se Larkovy oči zadaptovaly tak, aby zahlédl ještě něco jiného - cosi ovinutého kolem qheuenovy popelavě šedě zbarvené kupole.

"Aha," poznamenal, sklouznuv tím do snadnějšího dialektu Sedmičky. "Tak je to pravda. Maska obnovuje svou nabídku."

"Vzít si potravu z našich těl výměnou za odhalení duše. Opravdu. Maska se vrací mezi nás. Jeskyně, které se zdály prázdné, se nyní hemží labilními mladými rewqy a dokonce i Vejce pokračuje ve svém zpěvu. Nejsou to dobrá znamení? Nemáme se znovu radovat?"

Úderem jednoho drápu o zem dal Harullen signál lornikovi, který se krčil vzadu mimo zorné pole svého pána. Malé služební stvoření si pospíšilo vpřed podél qheuenova mohutného boku, našlapujíc a kroutíc se ve čtyřnohé imitaci Harullenovy vznešené chůze. V maličkých tříprstých rukách neslo skříňku z leštěného dřeva, na níž byly vidět tu a tam rýhy jako stopy po osobním zpracování zuby.

"Z této sklizně jeskynních mláďat je jich mnoho ve formě vhodné pro vznešená lidská čela," pokračoval Harullen. "Prosím, přijměte to a vyberte si z nich, jako výraz mé hluboké úcty."

Lark mlčky převzal od lornika skříňku, věda, že je to lepší než děkovat či si příliš prohlížet toto plaché stvoření. Na rozdíl od šimů a zookirů se lornici zdáli být svázáni pouze s rasou, která přivedla jejich předky na Jijo téměř před tisícem let.

Zvedl jemně rýhované víčko ze skříňky, která podle qheuenských tradic byla zhotovena osobně dárcem a už nikdy nemohla být použita znovu k nějakému jinému účelu. Vevnitř, spočívajíc na lůžku z garuových pilin, se svíjelo několik chumáčků hnědě tečkovaných úponků, spárovaných do dvojic barevnými pásky průhledné blány.

Bylo tak málo času. Měl jsem tolik povinností. To je skutečně velká laskavosti pocta.

Nicméně, dalo by se říct, Lark by se raději vydal do jeskyní sám a vybral si tam svého rewqa osobně, jako to už udělal asi tak třikrát od doby, kdy mu skončila puberta. Zdálo se mu divné vybrat si některého ze skříňky. Co bude dělat s těmi ostatními?

Některé úponky se jen zkusmo vztyčily, natahujíce se ke světlu, a potom se zase zkroutily, jako kdyby po něčem pátraly. Jenom jeden pár neprojevil žádnou nerozhodnost a natáhl se k Larkovi, vytvářeje mezi nimi jemnou pavučinovou síť.

Fajn, to je zřejmě humanoformní rewq, skvělé, pomyslel si. Vypadá nový, silný.

Cítit jistou rezervovanost bylo jenom přirozené. Osoba si obvykle držela svého rewqa po mnoho let. Bylo bolestné dívat se na toho posledního, jak pozvolna chřadl a hynul ve svém mechem ovroubeném vaku, po celé týdny, co Vejce bylo tiché. Nebylo ani možné použít symbionta někoho jiného. Jak se říkalo mezi lidmi, člověk by se spíše obešel bez zubního kartáčku než bez rewqa.

"Jako projev své vděčnosti přijímám tento nezasloužený dar," řekl. I když ne příliš ochotně, zvedl kroutící se hmotu ke svému čelu.

Jeho dřívější rewq byl něco jako pár starých bot - nebo oblíbený pár očních skel proti slunci urské výroby - pohodlný a snadno použitelný. Tento zde se svíjel a svinoval v neklidné dychtivosti, ohmatávaje jeho spánky při svém chtivém pátrání po povrchových žilkách, z kterých by se mohl živit. Přes Larkovy oči se těsně přetáhla průsvitná membrána, vlnící se rewqovým vlastním vzrušením a nesdělujíc pro tenhle okamžik nic užitečnějšího než vlnu závratí. Bude to chtít nějaký čas, než si dokonale porozumí s tímto novým stvořením. Ideální by bylo nechat starého rewqa, aby učil mladého během té doby, než starší zemře.

Ifniny zázraky mívají poměrně často ironické načasování. Museli jsme tak dlouho čelit cizincům bez pomoci, kterou by nám rewqové byli mohli nabídnout. A teď, v okamžiku krize, se vrátí tak náhle, že to snad představuje jenom matoucí překážku.

Nicméně, jen ze zdvořilosti, předstíral, že je potěšen, uklonil se a poděkoval Harullenovi za tak drahocenný dar. Ještě

štěstí, že i Harullenův vlastní rewq bude stejně nespolehlivý a nesdělí mu nic z Larkových smíšených pocitů.

Uspokojení vůdce bylo evidentní z afektovaně roztomilého klapavého podupávání nohou a cvakání svěšených drápů. Blána před Larkovýma očima se pokryla rozmazanými skvrnami, vyjadřujícími ohromující nadšení necvičeného mladého rewqa.

Pak Harullen náhle změnil téma, sklouznuv do novoangličtiny.

"Víte, že doba pouti je už téměř na dosah?"

"Právě jsem dopsal dopis. Obléknu si svou róbu a přidám se k naší skupině u Kolového kamene za miduru."

Zčásti proto, že Ling si vyžádala Larkovu přítomnost, povolili rádcové dvěma šesticím heretiků, aby spolu s dvanácti dvanáctkami vybraných vystoupily nahoru jako první pozdravit probouzející se Vejce. Od toho okamžiku, kdy se to dověděl, cítil Lark povědomý žár vycházející z kamenného odštěpku, visícího mu na řemínku kolem šíje. Jeho připomínka a pokání. Žádná pouť nebyla nikdy snadná, když měl na sobě tento amulet.

"Tak tedy dobrá," odpověděl Harullen. "U Kolového kamene zvážíme poslední podmínku zélotů, ještě než rozhodneme o možném spojení."

Heretikův hlas se vytratil, ztlumen tím, jak se přikrčil a vtáhl všech svých pět nohou do svého krunýře, dotýkaje se svým citlivým jazykem země. Tentokrát Larkův rewq zprostředkoval živý obraz jeho emocí - auru znechucení smíšeného s nesouhlasem.

Harullen pokračoval: "Přichází kdosi další. Někdo, jehož úctyhodný rodokmen je zostuzen nespořádaným spěchem nohou."

Někdo, jehož co je co? Lark byl zmaten. Někdy ho mátl způsob, jakým jiné rasy používaly novoangličtinu. Snad to ani nebyla tak dobrá věc, že se chaotický lidský jazyk stal na Jiju tak populární.

Brzy také zaznamenal otřesy půdy, projevující se lechtáním na jeho chodidlech. Pětiúderová vibrace, dokonce ještě povědomější než Harullenův obřadný krok. Sice podobný v rytmice úderů, ale jednodušší, méně slavnostní, krok příliš spěšný a dychtivý, než aby marnil čas předváděním etikety.

Další obrněná postava vkročila do zorného pole, šourajíc se mezi haluzemi a listy.

Jako Harullen, tak i Uthen taxonomista byl oblečený jako poutník - v jakémsi nedbale nařaseném, kdysi bílém cáru, který se za ním plácal jako něčí staré prostěradlo. Jeho krunýř měl o něco tmavší břidlicový odstín než krunýř jeho pyšného bratrance. Jako Harullen, tak i Uthen měl na sobě nového rewqa, čímž by se dalo vysvětlit jeho nejisté klopýtání a dvojí vybočení z cesty, jako kdyby byl zmaten houfy bzučícího hmyzu. Lark odloupl od očí svého vlastního zdráhajícího se symbionta. Nepotřeboval žádnou pomoc, aby si přečetl vzrušení svého kolegy.

"La-larku, Harullen-lene," vykoktal Uthen z několika mluvicích otvorů a s různým zabarvením hlasu. Harullen opovržlivě otočil svou kupoli, zatímco nově příchozí namáhavě lapal po dechu.

"Pojďte honem, oba. Oni vyšli ven!"

"Kdo vyšel -" začal Lark, ještě než si stačil uvědomit, že tím Uthen mohl mínit jedinou věc.

Kývl. "Dejte mi jenom duru."

Ponořil se znovu pod chlopeň stanu, tápaje po své vlastní poutnické róbě, pak se zastavil u psacího stolu. Zpod slohy vyškubl nedokončený dopis a strčil ho do rukávu i s naostřenou tužkou. Inkoust byl sice elegantnější a nerozmazával by se, ale Sára určitě nebude nadávat, pokud se mu podaří vylíčit jí v dopise i ty poslední noviny.

"Tak již pojďte!" naléhal Uthen netrpělivě, když se Lark znovu vynořil. "Tak hop na palubu a jedem!" Šedý qheuenský vědec spustil jeden konec svého krunýře k zemi. Tentokrát Harullen nesouhlasně zabručel. Jistě, mladí to dělali pořád, jenže pro dospělé šedé nebylo důstojné - zvlášť pro někoho s rodokmenem jako Uthen - aby tady pobíhali a na hřbetě nesli člověka. Nicméně takto se pohybovali mnohem rychleji, spěchajíce co nejkratší cestou k Louce ukrytých cizinců, aby spatřili div, který se tam odehrával.

* * *

Jestli něco, tak Ling to nevystihla přesně, když řekla, že jsou krásní.

Lark ještě nikdy neviděl nic, co by se jim podobalo. Ne, když listoval ve starých obrázkových knihách, ani když četl předkontaktní scifi romány o vesmíru. Dokonce ani ve svých snech.

V jazycích jijoánských exilových ras bylo obvyklé nazývat všechny Galaktiky bez rozdílu "hvězdní bohové". A teď se zde, na lesní světlině, procházely bytosti, které vypadaly téměř doslova hodny tohoto jména, tak oslnivě krásné vypadaly na pohled. Lark se na ně vydržel dívat jenom několik sekund, pak se musel odvrátit, protože se mu oči naplnily slzami a v hrudi ho cosi začalo bolet.

Ling a ostatní hvězdní lidé se postavili kolem svých vznešených patronů jako čestná stráž, mezitímco bdělí roboti se vznesli do vzduchu. Občas jeden z vysokých Rothenů ohnul prst a kývl na Ranna nebo Besh, aby se k nim natáhli a něco vysvětlili, asi tak jako děti, vyvolávané, aby recitovaly nějakou básničku, a ukázali na blízký strom nebo na některý ze stanových pavilonů, stádo zvířat anebo na plaché g'kekské dítě.

Seběhly se davy. Proktoři Shromáždění, vyzbrojení rudě zbarvenými holemi, měli co dělat, aby je udrželi v patřičné vzdálenosti, jenže to vypadalo, že je velmi malá pravděpodobnost nějakého ostudného výbuchu. Sotva se někde ozvalo zašeptání, tak hustá byla atmosféra bázlivé úcty.

Zdálo se, že efekt je větší u přítomných lidí, z nichž většina hleděla na hosty s tichým úžasem a ohromením, zcela zmatená povědomostí jejich zjevu. Rotheni byli humanoidi nejasného stupně příbuzenství, s vysokým vznešeným obočím, velkýma dojímavýma očima, výraznými nosy a jemně vykrouženým obočím, které se zdálo vraštit se s upřímným, pozorným zájmem na každého nebo cokoliv, s čím se střetli. Lark si pomyslil, že tyto podobnosti jistě nejsou náhodné. Fyzické a emocionální afinity musely být vypěstovány během dlouhého procesu Pozvedání, desítky milionů

let předtím, když rothenští experti začali opravovat a modifikovat kmen nepohledných, avšak slibných opic, ještě na pliocenní Zemi, postupně je měníce na bytostí téměř připravené vydat se ke hvězdám.

To předpokládalo, že tyhle bytosti byly opravdu oněmi dlouho postrádanými patrony, jak prohlašovala Ling. Lark se pokusil zachovat v tomto směru hledisko opatrné neutrality, ale tváří v tvář takovýmto důkazům shledal, že je to téměř nemožné. Jak by tato rasa mohla být něčím jiným než ztracenými patrony lidstva?

Když byli oba vznešení návštěvníci představeni shromážděné Nejvyšší radě, Lark čerpal sílu z klidného výrazu Vubbena, Phwhoon-daua a ostatních, z nichž nikdo si pro tuto příležitost nevzal rewqa. Dokonce i Lester Cambel vypadal vyrovnaný - alespoň navenek - když předstoupili Ro-kenn a Ro-pol, jejichž jména Rann hlasitě vyhlásil, aby to všichni slyšeli.

Podle lidských měřítek Ro-kenn vypadal jako muž, jenže i když se Lark snažil nenechat se ovlivnit analogiemi, Ro-pol s delikátnějšími rysy mu připadala jako žena. Davem se rozšířilo mumlání, když se ti dva usmáli - odhalivše malé bílé zuby - dávajíce tak najevo očividnou radost ze setkání. Ro-polin obličej se přitom poskládal tak, že by se to mohlo nazvat úsměvem s důlky ve tvářích. Larkovi připadlo slovo veselá jako výraz, kterým by se tak nejspíš dalo popsat radostné vzezření útlejší Rothenky. Nemuselo by být až příliš těžké oblíbit si tuto tvář, tak teplou, otevřenou a plnou porozumění.

To dává smysl, pomyslel si Lark. Jsou-li Rotheni našimi skutečnými patrony, nevybavili by nás i podobnými hodnotovými vzorci?

Nebyli to jenom pozemšťané, kdo byli pohnuti. Koneckonců, Šest ras mělo sdostatek zkušeností jedni s druhými. Nemuseli jste být ani qheuenem, abyste byli schopni vnímat charisma jejich vznešené královny, ani ne ursem nebo hoonem či g'Kekem, abyste cítili mocný humanoidní magnetismus. I bez rewqů většina přítomných nelidí se zdála sdílet stejný pocit - naději.

Lark si připomněl, jak ho Ling ujišťovala, že vetřelecká mise proběhne bez incidentu a že jijoánská Pospolitost se nebude muset měnit jinak než pozitivním způsobem. "To všechno se vyřeší," řekla.

Ling mu také řekla, že Rotheni jsou zvláštní bytosti, dokonce i mezi galaktickými klany. Jednajíce v záměrné tajnosti zařídili, aby stará Země byla ponechána ladem, mimo kolonizační seznamy, celou půl miliardu let, což byl úspěch, jehož důsledky si Lark stěží dokázal představit. Aniž by potřebovali nějaké loďstvo či zbraně, byli Rotheni vlivní, mystičtí, záhadní - v mnoha ohledech jako bohové dokonce i ve srovnání s těmi, jejichž nesmírné armády burácely napříč galaxiemi. Žádný div, že Ling i její druhové se považovali za něco nadřazeného nad takzvanými "zákony" o migraci a Pozvedání, když pátrali v jijoánské biosféře po nějakých cenných druzích pro adopci - a též žádný div, že vypadala tak beze strachu, pokud šlo o možnost, že by mohli být polapeni.

Noví, čerstvě vylíhlí rewqové se také zdáli zmatení, už od té chvíle, kdy se vysoký pár vynořil ze zakopané výzkumné stanice. Ten na Larkově čele se třásl, vrhaje kolem obou Rothenů rozmazané, skvrnité aury, až ho Lark konečně byl nucen sundat.

Lark se pokusil vynutit si kontrolu nad svými myšlenkami, dovolávaje se nitky skepticismu.

Může to být tak, že se všechny pokročilé rasy jednou naučí to, co teď dělají Rotheni - dělat dojem na ty, kteří jsou na žebříčku statusu pod nimi. Snad jsme my všichni nějak zvlášť vnímaví proto, že jsme primitivní a nemáme ani žádné zkušenosti s Galaktiky.

Avšak skepticismus selhal, když rothenští vyslanci začali diskutovat s rádci hlasy, které se zdály teplé, účastné, soucitné. Jeden robot tuto diskusi zesíleně vysílal dál, aby všichni slyšeli.

"My dva vám nyní vyslovujeme vděčný a uctivý dík za vaši pohostinnost," pronesl Ro-kenn ve velice formální, gramaticky bezchybné galaktické Šestce.

"Kromě toho vyslovujeme lítost za každou obavu, již naše přítomnost způsobila mezi vaší Pospolitostí," dodala Ro-pol. "Až příliš pozdě jsme si uvědomili hloubku vaší úzkosti. Překonali jsme proto naši přirozenou zdrženlivost - naši plachost, chcete-li, a přišli, abychom upokojili váš zcela neopodstatněný strach."

Znovu se ze zástupu ozval nesmělý šumot, jak se přítomní snažili uvěřit této naději - ne příliš snadné emoci pro jijoánské vyhnance.

Ro-kenn se ujal slova znovu.

"Nyní vyslovuji radost a poděkování, že jsme byli pozváni k návštěvě vašich posvátných obřadů. Jeden z nás vás dnes večer doprovodí, aby se stal svědkem skutečného divu, pozoruhodně ztělesněného ve vašem proslulém Svatém Vejci."

"Mezitím," pokračovala Ro-pol, "my ostatní se vzdálíme, abychom rozvážili, jak nejlépe odměnit vaši Pospolitost za vaše trápení, starosti a váš těžký osamocený život."

Ro-pol se zdála chvíli uvažovat o tomto problému, vybírajíc vhodná slova.

"Nějaký dar, předpokládám. Nějaké dobrodiní, které by vám pomohlo dostat se o věky dopředu, i když každá z vašich spojených ras hledá vykoupení na dlouhé, odvážné pouti po cestě známé jako Návrat k nevinnosti."

Řadami diváků znovu proběhlo mumlání - potěšení nad touto překvapující novinou.

Nyní každý z rádců po řadě pronesl uvítací projev, počínaje Vubbenem, jehož letitá kola skřípala, když popojel dopředu, aby citoval z jednoho z nejstarších Svitků. Něco o nevyjádřitelné podstatě milosrdenství, která se snáší k zemi, když je nejméně očekávána, o laskavosti, která nemůže být získána ani zasloužena, pouze s láskou akceptována, když přijde.

Lark si nechal svého nového rewqa znovu sklouznout přes oči. Rothenský pár zůstával i dále obklopen oblakem zmatených barev, takže když Vubben bzučel dál, otočil se, aby přehlédl shromážděné diváky.

Samozřejmě rewqové nenabízeli žádné magické okno do duše. Většinou pomáhali napravit to, že každá rasa byla vybavena svou vlastní mozkovou tkání, specificky adaptovanou k čtení emocionálních reakcí svého vlastního druhu.

Rewqové byli nejefektivnější, když čelili jiné rewqem vybavené bytosti, zvlášť v tom případě, jestliže si tito dva symbionti vyměnili empatické hormony poprvé.

To proto je teď rádcové nemají? Aby si uchránili své tajné myšlenky?

V nahromaděném davu zaznamenal záchvěvy křehkého optimismu a mystického úžasu, tu a tam se mísící se zpěněnými vlnami téměř náboženské horlivosti. Avšak byly zde i jiné barvy. Z několika tuctů qheuenů, hoonů, ursů i lidí - proktorů a domobraneckých hlídek - plynuly chladnější odstíny povinnosti. Odmítání nechat se rozptýlit něčím menším než zemětřesení.

Jiný třpytivý záblesk Lark okamžitě rozpoznal jako další druh povinnosti, komplexnější a soustředěný, ač bláhový. Doprovázel ho krátký odraz skleněných čoček. Bloor a jeho kolegové, hádal Lark. Plně zaměstnáni, aby zachytili tyto okamžiky.

Larkův symbiont se teď ve své práci zlepšil. Ve skutečnosti i přesto, že postrádal trénink, nemohl snad být už nikdy znovu tak vnímavý. V tomto okamžiku byl každý rewq v údolí stejně starý, čerstvě přinesený z jeskyní, kde byli všichni nedávno smícháni ve velkých hromadách, sdílejíce jednotné enzymy. Každý si bude ostře a pronikavě uvědomovat ty ostatní, v širším rozsahu a déle než normálně.

Měl bych varovat Bloora. Jeho lidé by neměli mít na sobě rewqy. Jestli se podaří mně je zachytit, mohlo by se to podařit i robotům.

Jeho oko zachytilo další záblesk, přicházející až ze vzdáleného konce Mýtiny, z něhož vyzařovaly převládající pocity jako oheň hořící na ledovém poli. Toto byla bezpochyby záře žlučovité nenávisti.

Podařilo se mu rozpoznat huňatý hadovitý krk, vyrůstající z trupu malého kentaura. Rewqem zprostředkované barvy, něco jako aura překypující ošklivostí, skrývaly hlavu samotnou.

Nositel tohoto vzdáleného, silného symbionta si zřejmě náhle všiml Larkovy soustředěné pozornosti. Odvrátiv svou pozornost od cizinců a rádců, obrátil se přímo tváří k Larkovi. Přes dav posunujících se a uchvácených diváků zírali pak jeden i druhý na barvy toho druhého. Pak si oba zároveň odsunuli z očí svého rewqa.

V jasném světle se Lark střetl s nemrkajícím pohledem byla to urská vůdkyně zélotské skupiny rebelů, jejíž zášť vůči vetřelcům byla zřejmě silnější, než Lark předtím předpokládal. Když se její tři žhnoucí oči upřely přímo na něho, nepotřeboval ani symbionta, aby si přečetl, jaké pocity chová tato zélotka vůči němu.

Pod pozdně odpoledním sluncem se její krk zkroutila ona vydala ze sebe vrčivý urský smích, plný opovržlivého pohrdání.

* * *

Pouť začala za setmění, když se stíny lesních stromů protáhly, ukazujíce ke skrytému horskému průsmyku. Na cestu se dalo dvanáct dvanáctek občanů, reprezentujících všechny rasy Pospolitosti, spolu se dvěma lidmi z hvězd, čtyřmi roboty a jednou vysokou starobylou bytostí, jejíž pružná chůze nasvědčovala tomu, že pod hladkou bílou róbou poutníka se tají velká síla.

Soudě podle jeho úsměvu, podobajícího se lidskému, Ro-kenn se zdál nalézat potěšení v nesčetných věcech kolem sebe, zvláště v rytmickém prozpěvování, provázejícím pouť - směsici vokálních příspěvků všech ras - když se průvod vydal na cestu kolem dýmajících otvorů a strmých rozsedlin, postupuje po klikaté stezce ke skrytému oválnému Údolí Vejce. Rothenovy ruce s dlouhými prsty hladily tenkokmenné welpalové stromy, jejichž pohupování rezonovalo s emanacemi z tohoto tajného místa. Většina lidí by neslyšela nic, dokud by se nedostali mnohem blíže.

V Larkově srdci se přelévaly temné pocity. Nebyl sám. Mnozí, zvláště ti, kteří se nacházeli dál od Ro-kennova radostného charismatu, se stále cítili neklidní, pokud šlo o cizince, doprovázející je k tomuto posvátnému místu.

Průvod kráčel, valil se a klouzal, postupuje stále výš do hor. Brzy se nebe zatřpytilo formacemi nesčetných jiskřících světel - křehkých hvězdných seskupení a mlhovin rozdělených tmavým pruhem Galaktického disku. Jestli něco, tak tento pohled znovu posílil vědomí nerovného řádu života, pro nynější hosty představuje pouze krátce se mihnoucí scenerii, ať už odletí v míru nebo ve zradě. Pro ně bude Jijo jen další epizodou, dalším zvláštním, divokým, možná i mírně zajímavým místem, které ve svém dlouhém božském životě jednou navštívili.

Když Lark naposled přišel touto cestou sem nahoru - tak vážně přesvědčený o svém poslání spasit Jijo od vetřelců, jako byl i on sám - nikdo ani nepomyslil na hvězdné lodě, křižující jijoánskou oblohu.

A přece oni už byli tam nahoře a připravovali se na přistání.

Co je děsivější? Nebezpečí, které již konkrétně hrozí, nebo to, co na tebe vesmír ještě nevyslal? Jistě, ve světle současné situace se všechny předchozí obavy zdají diskutabilní.

Lark jenom doufal, že nic z jeho ponurých pocitů se nevloudilo do jeho dopisu Sáře, který dokončil ve spěchu tužkou u hlavního toku Biburu poté, co se objevili Rotheni. Řidič kajaku přihodil Larkovy poznámky k těžkému balíku od Bloora a pak s krátkým kmitnutím pádel odplul dolů po řece, přes první řadu zpěněných peřejí, spěchaje k Biblosu, vzdálenému odtud dva dny tvrdé veslařské práce.

Na zpáteční cestě ke schůzce s ostatními heretiky se Lark zastavil, aby se podíval na cizí letadlo, klouzající ze svého tmavého tunelu jako nějaké zjevení a zvedající se na svých šeptajících motorech. Vtom Lark na okamžik zahlédl drobnou lidskou siluetu s rukama a tváří přitisknutýma k oválnému okénku, fascinovaně zírající ven. Postava mu připadala jaksi povědomá... ale než stačil zvednout svůj kapesní okulár, stroj odfrčel pryč, k východu, směrem k rozsedlině, odkud vycházel nad Okrajový hřeben největší jijoánský měsíc.

Nyní, když průvod vstoupil do posledního klikatého kaňonu, vedoucího k Vejci, pokusil se Lark odsunout své světské starosti stranou, neboť se připravoval na společnou meditaci. Možná to je má poslední příležitost, pomyslel si, doufaje, že tentokrát se snad bude moci plně podílet na celistvosti, o níž zpravovali druzí, když se Vejce dělilo o plnou

štědrost své lásky.

Vsunul svou pravou ruku do rukávu a uchopil kamenný valoun, nedbaje, že je již opět horký. Na mysl mu přišla jedna pasáž ze Svitku o exilu - její novoanglická verze, přizpůsobená chápání pozemšťanů jedním z prvních lidských rádců:

Bez vesel plujeme dolů po proudu času,
zrazeni předky, již nás zde zanechali,
slepí k mnohému, co bylo těžce naučeno během věků,
plni strachu před světlem a zákony,
především však obávajíce se ve svých srdcích,
že snad není žádný Bůh,
žádný Otec,
žádný nebeský utěšitel,
nebo že jsme již pro Něho ztraceni,
ponecháni svému osudu
a zkáze.

Kam se obrátit, v lítosti a trýzni
s naší ztracenou archou,
a s důvěrou, již přemáhá strach?
V jakou útěchu smějí doufat bytosti ztracené v čase?

Jeden pramen obrození
neselže nikdy.
V neustálém rytmu
jsou jeho nástroji oheň a déšť,
led a čas.
Myriády jsou jeho jmen.
Pro ubohé psance je to domov.
Jijo.

Pasáž končila podivnou směsicí úcty a vzdoru:

Jestli o nás Bůh stále ještě stojí, ať si nás zde najde.
Do té doby se staneme součástí
tohoto našeho přijatého světa.
Ne abychom překáželi,
nýbrž sloužili Jeho cyklickému životu.

Aby ze zlého sémě zločinu vypučela pokorná dobrota.

Nedlouho poté, co bylo znění tohoto Svitku přijato v lidském septu, otřáslo se jednoho zimního dne Úbočí silným zemětřesením. Stromy se rozkymácely, hráze protrhly a krajem se prohnala strašná vichřice. Od hor až k moři zavládla panika a šířily se zprávy, že nastal Den soudu.

Místo toho však se v oblaku jiskřícího prachu vynořilo z hloubi země Vejce. Dar jijoánského srdce.

Dar, který dnes v noci bude muset být sdílen - s vetřelci.

Co když oni dosáhli toho, v čem on pokaždé selhal? Nebo hůř, co když budou reagovat posměchem, prohlašujíce, že Vejce je jenom obyčejná věc, kterou jenom nějaký primitivní balík může brát vážně - jako dávní pozemští domorodci uctívající hrající skříňku, kterou našli na pobřeží?

Lark bojoval, aby ze sebe vyhnal tyto znepokojující myšlenky a aby sám splynul s basovým mručením hoonů, s varhanovým pískáním qheuenů, huhňavým mumláním g'Keků a s hlasy všech ostatních poutníků, přispívajících k sílícímu jednotnému zpěvu. Nechal to vplynout do sebe přes kontrolovaný rytmus svého dechu, zatímco teplo z kamenného fragmentu se zdálo proudit vzhůru do jeho ruky a paže a poté přes jeho hruď, doprovázeno uvolněním a postupným odloučením od okolního světa.

Blíž, pomyslel si. Kružba jemných vzorců v jeho mysli začala nabývat tvaru. Pavučině podobná síť nejasných spirál, částečně přecházejících v obrazy, částečně zvuky.

Je to skoro, jako by se něco pokoušelo o -

"Není to vzrušující?" protrhl Larkovo pohroužení jakýsi hlas přicházející zprava a roztříštil jeho soustředění do rozdrcených střepin. "Věřím, že můžu nyní něco pocítit! Je to zcela nepodobné kterémukoliv fenoménu psí, co jsem kdy předtím zažila. Ten motiv je úplně neobyčejný!"

Nevšímej si jí, pomyslel si Lark, zoufale se snaže uchovat si v mysli meditační vzorce. Možná odejde.

Ale Ling mluvila pořád, vysílajíc slova, která se kodrcavě prodírala uličkami jeho vědomí, a on si nemohl pomoci, aby je neslyšel. Čím pevněji se snažil držet svého pohroužení, tím rychleji mizelo pryč. Larkova ruka teď tiskla jakousi lepkavou kouli z kamene a řemínku, teplou jen od žáru jeho těla. Znechuceně ji pustil.

"Naše přístroje zachytily před několika dny jakési otřesy. Jejich cykly narůstaly nějakou dobu jak na síle, tak i na

složitosti."
Ling vypadala nadšená a dychtivá, zřejmě si vůbec neuvědomovala, že by udělala něco špatného. Tím se Larkova vzteklá nelibost rázem zdála jak banální, tak i zbytečná. V každém případě byla její krása v měsíčním světle ještě více působivá a odzbrojující než obvykle, pronikajíc přes jeho zlost až do zranitelné samoty kdesi uvnitř.
Lark povzdechl. "Nemyslíte si, že byste měla doprovázet vašeho šéfa?"
"To vlastně dělají roboti - jako by tu bylo čeho se bát. Ro-kenn mně a Rannovi dovolil, abychom si to tady prohlédli, zatímco on promluví s vašimi rádci a připraví je na to, co se má stát."
Lark se zarazil v chůzi tak náhle, že následující poutník v řadě za ním musel klopýtnout, aby se mu vyhnul. Popadl Ling za loket. "O čem to mluvíte? Co se má stát?"
Lingin úsměv nesl dotek jejího starého sardonismu.
"Myslíš tím, žes to až doteď neuhodl? Ach, Larku! Mysli na souvislosti.
Po celé dva tisíce let žili na tomto světě sooneři z různých ras, hašteříce se mezi sebou a pomalu se vyvíjejíce. Pak přišli lidé a všechno se změnilo. I když vás na začátku bylo málo a byli jste téměř bezmocní, netrvalo dlouho a vaše kultura se stala tou nejvýznamnější na této planetě.
Potom, jenom několik generací po vašem příchodu, najednou ze země vyvře zázrak, tento duchovní vůdce, kterého si vy všichni tak vážíte."
"Myslíte Vejce," řekl se svraštělým obočím.
"Přesně tak. Skutečně si myslíš, že to načasování je náhodné? Nebo že vaši patroni na vás zapomněli?"
"Naši patroni." Lark pokrčil čelo. "Myslíte... vy předpokládáte, že Rotheni o tom všem věděli -"
"O cestě Archy? Ano! Ro-kenn nám to dnes ráno všechno vysvětlil, a teď to vše dává smysl! Dokonce ani náš vlastní příchod na Jijo není žádná náhoda, drahý Larku. Ach, naše mise je ovšem zčásti hledáním vhodných presapientů, aby byli připojeni k našemu klanu. Ale nejen to, my jsme sem přišli pro vás. Protože ten experiment skončil."
"Experiment?" Cítil se zmatený, dezorientovaný.
"Svízelná a zatěžkávající zkouška pro vaší malou lidskou odnož, ztroskotanou a zapomenutou - nebo jak si to vy myslíte - v divokém světě. Zní to drsně, ale cesta Pozvedání bývá tvrdá, zvlášť když je nějaká rasa určena k výškám, které pro nás naši patroni plánují."
Larkova mysl divoce vířila. "Vy myslíte, že bylo v plánu, aby se naší předkové v tajnosti dostali na Jijo? Jako část nějakého božského úmyslu chtějícího... nějak nás přeměnit? To Vejce rovněž bylo - je - součástí nějakého rothenského projektu -"
"Modelu," opravila ho Ling s jakousi povznesenou blahosklonností v hlase. "Velkého modelu, Larku. Byl to test, který vaši lidé zvládli naprosto brilantně. Bylo mi řečeno, že jste se stali silnějšími, inteligentnějšími a důstojnějšími, byť se toto hrozné místo snažilo vás rozdrtit.
A teď tedy přišel pravý čas naroubovat tento úspěšný výhonek zpátky na hlavní kmen a pomoci tak celému lidstvu vzrůstat, vzkvétat a lépe čelit výzvám z nebezpečného vesmíru."
Celá její tvář zářila nadšením a radostí.
"Ach, Larku, když jsem s tebou mluvila posledně, myslela jsem, že bychom snad mohli vzít s sebou pár lidských trosečníků, až odejdeme.
Ale teď mám ohromnou, senzační zprávu, Larku.
Přicházejí lodě. Tolik lodí!
Je čas vzít vás všechny domů."

Asx

Ohromení! Úžas!
Tato novina burácí skrz naše voskové dutiny, vyhánějíc z ní rezonanční vzorce Vejce a nahrazujíc je štiplavými, žlučovitými parami překvapení.
My/já/my/já/my... nemůžeme splynout dohromady jako Asx. Ani uvážit tyto zprávy s nějakým smyslem pro jednotu.
Ty nejhorší fámy posledních měsíců - šířené bojovnými urskými vůdkyněmi a zatrpklými šedými qheueny - prohlašovaly, že lidé by mohli opustit Jijo a odejít se svými bratranci z hvězd, zanechávajíce zbylých pět ras, aby zde shnily a byly zatraceny.
A přece tato ponurá fantazie zanechala v nás jistou útěchu.
Uspokojení.
Vejce.

Nyní se nám řeklo -
(nevěřte tomu!)
(ale jak?)
- že svatý ovoid nebyl nikdy náš! Že patřil jenom lidem, po celou tu dobu! Jeho dvojím účelem bylo - vést pozemšťany k velikosti, zatímco nás ostatních Pět současně konejšit, domestifikovat!
Ochočit ostatní septy, aby byli lidé udrženi v bezpečí během jejich krátkého pobytu na Jiju.
Nyní to vše vyvrcholilo urážlivou "laskavostí", když Ro-kenn říká, že Vejce nám bude ponecháno jako dar na rozloučenou.

Ponecháno jako upomínka,
hříčka,
spropitné za naše utrpení.
Ponecháno k hanbě nás všech.
Počkejte, mé kruhy. Počkejte přece. Zachovejte slušnost. Udeřte vašimi parami přes odkapávající vosk. Jen si vzpomeňte.
Nezdál se Lester Cambel stejně zděšený jako my ostatní?
Nerozhodli se všichni rádcové, že tuto zprávu zachovají v tajnosti? Aby fámy nenapáchaly nenapravitelné škody?
Je to ale k ničemu. Už teď se odtud rozbíhají špehující občané, rozšiřujíce různé nadsazené verze toho, co zaslechli, rozhazujíce jed nahoru i dolů po řetězu poutníků, porušujíce rytmus, který nás sjednocoval.
A přesto od majestátních Rothenů vnímáme radostnou bezstarostnost, nevšímavost k tomu, že něco je špatně!
Je to to, co znamená být bůh? Nevidět, že ubližujete?
Vlnky nákazy se rozšiřují po klikaté stezce. Zbožné prozpěvování se láme na kusy, rozpouští se do mnoha dvanáctek mumlajících jednotlivců.
Nyní, z mého/našeho nejvyššího místa, zaznamenáváme další zmatek, šířící se z popředí průvodu! Tato dvě ohniska zmatku se setkávají jako vlny na bouří zmítaném jezeře, které se zpěněné a burácející valí jedna přes druhou.
"Cesta je zablokovaná," křičí pádící kurýrka, spěchající nazpět se vzkazem. "Stezku přehrazuje provaz a na něm je standarta!"

ŽÁDNÉ ZNESVĚCENÍ OD NEVĚŘÍCÍCH
NEPUSŤTE SEM HVĚZDNOU ŠPÍNU
JIJO NEBUDE NA POSMĚCH!

To může být jedině dílo zélotů.
Frustrace se přelévá kolem našeho jádra. Fanatici si zvolili ten pravý čas, aby se ukázali!
My rádci se na to musíme jít podívat. I Vubben spěchá a mé bazální segmenty se také ze všech sil snaží udržet tempo. Ro-kenn kráčí s ladnou snadností, vypadá nezmatený.
A přece, mé kruhy, je to změna, co teď pozorujeme v Ro-kennově auře? Prostřednictvím našeho rewqa vnímáme jistý rozpor mezi jednotlivými rysy jeho tváře, jako by Rothenův vnější klid maskoval sněť kypícího zuřivého vzteku.
Může rewq skutečně tolik vyčíst z cizí formy, s níž jsme se sotva setkali, kterou jsme poprvé uviděli teprve dnes? Je to snad proto, že mám jednoho z mála starších rewqů, kteří přežili minulé dny? Nebo jsme si toho schopni všimnout proto, že traekiové jsou naladěni na vnímání nejednotnosti sebe samých?

* * *

Vpředu - provokující standarta.
Nahoře - uhnízděni na útesech, křičící výrostci, mávající šíleně (ale statečně!) různými zbraněmi.
Dole - Phwhoon-dau, křičící na ně svým dunivým hlasem, vyzývaje je, aby řekli, co chtějí.
A jejich odpověď? Rozléhá se dolů kaňony a přes dýmající fumaroly, rozkaz, aby cizinci ihned odešli! A aby se už nikdy nevraceli. Nebo jinak se jim ta největší síla na Jiju pomstí.
!?!?
Zéloti hrozí Rothenům Vejcem?
Ale neprohlásil Ro-kenn ještě před chvílí, že velký ovoid je jeho na povel?
Přes Rothenovu tvář přeběhne cosi, co si já vysvětluji jako chladné pobavení. Prohlásí, že zéloti blufují.
"Mohli bychom vidět, kdo má tu moc podpořit vaše požadavky?" ptá se hvězdný bůh s lehkým pohrdáním. "Dnes v noci Vejce a celé Jijo budou zpívat naši pravdu."
Lester a Vubben žádají o ukázněnost, jenže Ro-kenn je ignoruje. Stále s úsměvem komanduje roboty ke každé straně rokle, aby vytrhli kotevní zástrčku, držící bariéru na místě. Nahoře nad námi vůdkyně rebelů natahuje svůj dlouhý krk vykřikujíc kletby v planinském dialektu a vzývá posvátnou moc Jija, aby se znovu probudila. Aby odklidila tento drzý odpad ohněm.
Mladá zélotka se umí výborně předvádět, a dupajíc kopyty, působivě pronáší pochmurné věštby o strašných trestech. Naše lehkověrnější kruhy shledávají, že je možné, na chvíli, tomu i uvěřit

- uvěřit -
- uvěřit -
Co se děje?
Co - se - děje?
Jaké to dojmy se lijí
dovnitř
teď, rychleji, než
se vosk dokáže tavit?
Pak proniká
Uvědomění
kruh po

kruhu
způsobem, který
činí
všechny události
stejnými jak
v načasování, tak
i ve významu.
Co se děje?

- dvojí oslnivý blesk olemuje mnoho dvanáctek poutníků, jejich stíny prchají od bílého plamene...
- praskající kov naříká... roztříštěný... neschopný letět... dvě řítící se žhnoucí pochodně...
- pak obraz zkázy... dvě doutnající hromady trosek... další dros ke sběru a odeslání do moře...
Potom, koutkem oka, my/já zahlédneme zděšený údiv na tváři Ranna, člověka z hvězd.
- varírující aura, obklopující Ro-kenna, se štěpí... jako kdyby se traeki rozdělil mezi dvěma kruhy, z nichž jeden je veselý a druhý naplněný hněvem...
- žhnoucí jas vylézá na západní oblohu... stoupaje od Mýtiny Shromáždění...
- země pod námi se otřásá...
- doprovodný zvuk potřebuje chvíli déle, než dorazí, probojovav se nahoru řídkým vzduchem, aby k nám donesl dlouhý sten, jako zahřmění!
Nakonec se běh událostí zvolní natolik, že naše vířící páry se uklidní. Vše se děje popořádku. Ne odděleně, paralelně.
Posuďte jen, mé kruhy!
Viděli jsme dva roboty zničené, právě když se vrhli dolů, aby zničili zélotskou bariéru?
Byli jsme pak uvedeni do zmatku nějakou rozsáhlou explozí za námi? Směrem k Mýtině Shromáždění?
To, co bylo poutí a demonstrací jednoty, se rozpadá, a nastupuje lůza. Malé skupinky běží dolů k prašným hromádkám, osvětleným měsícem, ubohým zbytkům, které po sobě zanechal tento krátký plamenný výbuch. Lidé se semknou blíže k sobě, kvůli ochraně, držíce se co nejblíž u svých zbývajících hoonských a qheuenských přátel, zatímco jiní qheueni a značná část ursů živě brebentí opodál, plni pohrdání, dokonce svým způsobem i hroziví.
Ro-kenn už dále nejde, ale vznáší se na jedné z vypolstrovaných desek mezi dvěma svými zbývajícími roboty a naléhavě cosi říká do svého příručního přístroje, momentálně stále více zneklidněný. Jeho lidští sluhové vypadají jako v šoku.
Ta žena Ling drží paži Larka, našeho mladého lidského biologa. Uthen jim nabídne svezení a oba si vylezou na jeho široká šedá záda. Všichni tři pak zmizí dolů po cestě, za Ro-kennem.
Opravdu, to je naše Nůž Ostrozrak, co teď nabízí podobný odvoz tomuto seskupení kruhů, tomuto Asxovi!
Mohu snad já/my odmítnout? Vidím, jak Phwhoon-dau už také zvedá ve svých silných, šupinatých pažích Vubbena. Hoonský rádce tak vleče g'Keka, aby se rychleji dostal dolů a viděl, co se stalo.
Většinou hlasů se naše kruhy rozhodnou přijmout nabídku. Ale po několika durách kodrcavého qheuenského běhu se zepředu ozvou výkřiky. Nějak se přitiskneme ke qheuenskému krunýři, podaří se nám držet se na jeho rohovitém povrchu a zoufale si přejeme, abychom byli raději šli.
Čas protéká želatinou suspenze a souží nás planými spekulacemi. Temnota polyká moudrost. Třepetající hvězdy vypadají, jako by se pošklebovaly.
Konečně, na jednom z útesů, se tlačíme s ostatními, abychom viděli.

* * *

Cítíte to, mé kruhy?
Nyní zase sjednocen a v šoku vidím dýmající kráter, naplněný zkrouceným kovem. Svatyně, kde mezi námi po týdny žili Ro-kenn a hvězdní lidé. Jejich zakopaná základna nyní žhnoucí spáleniště.
V horkokrevné rozhodnosti vyzývají Ur-Jah a Lester dobrovolníky, aby skočili do kouřící jámy bez ohledu na svoje vlastní životy a heroicky se pokusili posádku zachránit. Ale jak by mohl někdo uvnitř zhroucené a spálené stanice přežít? Může být vůbec někdo nalezen živý?
My všichni sdílíme úplně stejnou myšlenku. Všichni členové Šestky. Všechny moje kruhy.
Kdo může ještě pochybovat o moci Vejce? Nebo o zlobě a pomstě posmívané planety?

Cizinec

Zdá se, že s každou písní, kterou znovu objeví, se otevírají dveře, jako kdyby ty staré melodie byly klíče k odemknutí celých pásem času. Čím dávnější je vzpomínka, tím pevněji vypadá připoutána k určité hudební frázi či úryvku básně. Obzvlášť to platí pro dětské říkanky, které ho rychle unášejí zpátky uličkami znovu vyvolaného dětství.
Může si teď představit svou matku, jak mu zpívala v bezpečí jeho teplého pokoje balady, které dokážou tak krásně lhát o světě, naplněném spravedlností a láskou - sladké lži, které pomáhaly vytvářet jeho charakter, i když později poznal pravdu o nelítostném a smrtícím vesmíru.
Šňůra rozmarných, trochu výstředních a trochu podivínských popěvků a písniček mu do mysli znovu přivádí vousatá

dvojčata, dva bratry, kteří se po mnoho let podíleli na roli otce v jeho rodině, pár bezstarostných vtipálků, kteří s rutinou přiváděli všech šest malých potomků do nekontrolovatelných křečí smíchu nad jejich hloupostmi a dobře míněnými šaškovinami. Stále dokola si teď recituje některé z těch nejjednodušších rýmovaček a zjišťuje, že téměř rozumí hrubému vtipu v jejich řádcích - skutečný průlom! Ví, že ten humor je infantilní a primitivní, ale přece se musí smát a smát těm starým gagům v písničkách, dokud mu nezačnou po lících téct slzy.

Ariana Foo mu přehrává další desky, a to v něm několikrát vyvolá vzrušení, když si tak oživí operety a hudební hry, které kdysi, v nedávné dospělosti, míval tak rád. Lidská forma umění, která pomáhala uvolnit napětí, když spolu s miliony dalších horlivých mladých mužů a žen bojoval, aby se zmocnil něčeho z té pyšné a arogantní vědy, vlastněné civilizací starší než většina těch nejjasnějších hvězd.

Pociťuje štiplavou bolest, když se snaží obnovit mnohé z toho, co kdysi bylo. Většina slov a pojmů zůstává cizí, neuchopitelná - dokonce i jméno jeho matky či jeho vlastní - ale aspoň se už začíná cítit jako živá bytost, osoba s minulostí. Muž, jehož činy měly kdysi význam pro druhé. Někdo, kdo byl milován.

Hudba není jediný klíč! Papír nabízí několikanásobně víc. Když hrozí, že se ho zmocní těžkomyslnost, popadne tužku a čmárá po něm se šílenou umanutostí, stránku po stránce, nutí ho to kreslit, i když ví, že každý arch musí tento zbídačený lid draze zaplatit.

Když někde vypátrá Prity, že něco škrábe, znázorňujíc si prosté lineární rovnice, s potěšením shledává, že rozumí! Matematika sice nikdy nebyla jeho oblíbená parketa, ale teď k ní objevuje novou lásku. Očividně ho čísla tak úplně neopustila jako řeč.

Existuje ještě další způsob komunikace, jejž si uvědomuje, když ho ošetřuje Pzora, ta hromada těstovitých kruhů podobných koblihám, který ho nejdřív tak polekal. Je to podivné spojení, které se tak liší od slov jako den od noci. Oloupen o řeč, zdá se být vnímavější k Pzorovým nuancím čichu a doteku. Dráždivé záblesky prolétají jeho tělem, vyvolané léčitelovými stále se měnícími a vždy jinými parami. A jeho ruce se zdají pohybem spontánně reagovat na Pzorovy čichové otázky, na úrovni, jíž je schopen jen mlhavě vnímat.

Člověk nepotřebuje slova, aby si povšiml ironie. Bytosti velice podobné této zde byly jeho smrtelnými nepřáteli - to ví i bez toho, že by si vybavoval jak Byli to nepřátelé celé jeho rasy. Jak zvláštní a podivné, že teď tolik dluží tomuto šlechetnému seskupení kruhů.

Všechna tato kouzla a překvapení nabízejí nepatrné paprsky naděje v jeho osamění a odloučenosti, ale je to hudba, která se zdá být tou nejlepší cestou k tomu, čím byl kdysi. Když mu Ariana Foo nabízí, aby si vybral z nástrojů, vyložených ve skleněné skříňce, vezme si jeden, který se mu zdá dost jednoduchý k tomu, aby s ním provedl pokus najít více melodií, více klíčů k odemčení dveří.

Jeho první nešikovné pokusy rozezvučet tento vybraný nástroj vyvolají nejdřív kňučivé zvuky, rozléhající se po klikatých uličkách tohoto podivného templu knih, uschovaných pod kamennou jeskyní. Pilně se dále cvičí a daří se mu poznenáhlu uvolnit více vzpomínek na dětství, ale brzy objeví, že vzpomínat na dobu nedávné minulosti je mnohem těžší. Snad měl v pozdějším životě podstatně méně času naučit se nové písně, takže se mu u nich jen zřídkakdy vybavují asociace s nedávnými událostmi.

S událostmi, které vedly k zřícení v plamenech do toho strašného močálu.

Vzpomínky jsou zde, ví to. Stále se objevují v jeho snech, tak jako předtím ho děsily v jeho deliriu. Dojmy z pohledu do nesmírného, rozlehlého vakua. Z osudné mise, která nebyla dokončena. Z kamarádů, kvůli nimž se cítí zahanben, že na ně zapomněl.

Sehnut nad svým šestačtyřicetistrunovým nástrojem vyhmatává jednu notu, pak dvě najednou, hledaje nějaké vodítko, nějakou melodii či frázi, která by mohla prolomit zmatek v jeho mysli. Čím víc se mu vyhýbá, tím si je jistější; že ji má už na dosah.

Začíná mít jakési podezření, že to, co hledá, není lidská píseň, ale něco úplně jiného. Něco jak povědomého, tak i navždy cizího.

Tuto noc sní několikrát o vodě. Vypadá to dost přirozeně, protože Sára mu vysvětlila, že zítra odtud odplují na parním člunu, že opustí tuhle velikou halu plnou papírových knih a zamíří k horám, kde přistála hvězdná loď.

Další cesta lodí by mohla vysvětlit ty neurčité vodní obraty.

Později to pozná lépe.

XXI.

KNIHA O MOŘI

V putování dolů po cestě,
po cestě Vykoupení,
uvědomte si, co hledáte.
Oddělit váš rasový osud
od vašeho dřívějšího klanu,
od vašich svazů,
od patronů, kteří první
dali vaší rase řeč
a rozum
a hvězdné cesty.
Říkáte, že neuspěli

tenkrát poprvé.
Že někdo jiný by měl mít
novou šanci adoptovat váš druh
a zkusit to znovu.
V této hře je vznešenost,
vznešenost a odvaha.
Ale neočekávejte vděčnost
od těch, kterými jste pohrdli.

Svitek o exilu

Vypráví Alvin

Ten den nastal. Po všech těch našich snech a fantaziích, přípravách a nekonečném pilování detailů jsme konečně my čtyři stáli u otevřeného poklopu Wuphonského snu.

"Měli jsme místo toho postavit vor," mumlala nervózně Huck, zatímco statika z náboje jejího nejbližšího kola způsobila, že se mi zježila srst na nohou. "Je tady spousta řek, které jsme mohli zkoumat celé léto, úplně sami. A taky si někde pěkně zarybařit."

Provětrával jsem si své hrdelní vaky, jako by naplnění jejich tkání kyslíkem mohlo nějak pomoct tam, kam jsme se chystali. Naštěstí Tyug každého z nás vybavil uklidňujícími léky, což také mohlo vysvětlit Ur-ronninu bezstarostnou náladu.

"Nemohla bych jet na voru," odvětila Ur-ronn plochým, monotónním hlasem. "Mohla bych še namočit."

Všichni jsme se k ní otočili a zůstali na ni zírat a potom každý z nás, svým způsobem, se začal smát. Kleštík hvízdal, Huck se hlučně chechtala a já jsem mručel, dokud mě všechno nebolelo. Ach, ta Ur-ronn - to je tedy číslo!

"Máš úplnou pravdu," řekl Kleštík nakonec. "Balon s horkým vzduchem by byl asi mnohem lepší. Přemluvme Uriel, ať si to znovu rozmyslí-lí."

"Ticho, vy dva!" okřikla je Huck, což bylo tak trochu nefér, protože s tím sama začala. Všichni jsme se otočili, jak se přiblížila Uriel a dva kroky za ní Tyug. Ziz, Traekiho menší část, se už zatím vzpamatoval ze svého předchozího nafukovacího experimentu a ležel vzadu ve své vyhrazené kleci pod bublinovým oknem Snu.

"Máte svoje mapy?" Uriel zkontrolovala Kleštíkův vak, aby se o tom ujistila. Zhotoveny z laminátového plastiku podle postupu vynalezeného lidmi, archy byly pevné, trvanlivé, a tudíž trochu nelegální. Ale my jsme v každém případě měli namířeno právě jenom do Žumpy, tak co? Měli jsme dobře nastudovaný kurs, který vybrala Uriel, abychom byli schopní ho sledovat, jakmile se kola Snu dotknou mořského dna.

"Kompas?"

Jak Kleštík, tak i Ur-ronn jím byli vybaveni. Huckina magneticky poháněná kola by neměla mít nějaký podstatný rušící vliv, pokud se příliš nerozčílí.

"Probrali jsme všechny potenciální eventuality a zopakovali jsme postup tolikrát, jak to bylo možné, pokud to čas dovolil. Alespoň doufám." Uriel potřásla hlavou způsobem, jak to dělají lidé, když chtějí vyjádřit lítost. "Zbývá udělat jediné, vyhledat to, co vyhledat máte, až budete tam dole. Věc, kterou potřebuji, abyste ji našli."

Huck vztyčila jednu oční stopku a zakroutila s ní, signalizujíc mi.

Vidíš? Já ti to říkala! sdělila mi ve vizuální galaktické Dvojce. Huck už několik dní tvrdila, že zde musí být něco, co Uriel zoufale chce. Nějaký další motiv, který by vysvětlil všechnu tu její podporu. Něco, co my sami, s naším amatérským batem, jsme schopní najít. Ignoroval jsem její samolibé zadostiučinění. Problém s Huck je ten, že má pravdu právě tak často, aby si myslela, že je to přírodní zákon.

"Tohle je to, po čem se máte podívat," řekla Uriel a pozvedla svůj náčrtkový blok tak, že jsme to viděli jen my čtyři. Ukázala nám tak jakési špičaté těleso se šesti vrcholy, jako hrací kus z dětské hry s míčkem a malými kovovými vrtulkami. Výběžky, nebo spíš dlouhé kabely, táhnoucí se ze dvou ramen, mířily opačnými směry a ven ze stránky. Byl jsem zvědavý, není-li to snad nějaký druh živého tvora.

"Je to jeden artefakt, který velmi naléhavě potřebujeme," pokračovala Uriel. "Ale ještě důležitější než tato věc je svazek drátů, který z něho vychází. Je to právě ten svazek, co vyhledáte, který můžete uchopit a zachytit sběracím lanem, takže ho budeme moct vytáhnout ven."

Jú, pomyslel jsem si. My čtyři jsme byli moderní badatelští šílenci, kteří byli ochotni podniknout nájezd do Žumpy čistě kvůli dobrodružství, ba i navzdory Svitkům. Ale teď tedy máme dokonce i od jednoho z rádců příkaz udělat totéž? Žádný div, že Uriel zvolila nezasvěcovat nikoho z blízkých osadníků do tohoto kacířství!

"Provedu!" vykřikl Kleštík, krátce zabalancoval na dvou nohách a třemi zasalutoval. Pokud šlo o nás ostatní, už jsme stáli na rampě. Co bychom měli udělat? Použít to jako omluvu, že z toho vycouváme? Přiznám se, uvažoval jsem o tom.

Byl jsem poslední, co jsem se nalodil - když nepočítáme Huphu, jež mi ustrašeně proběhla mezi nohama, když jsem už uzavíral poklop. Otočil jsem zajišťovacím kolem a skinčí těsnicí membrána se do tenka roztáhla, fungujíc jako imunitní ucpávka mezi traekijskými členskými kruhy. Těsnění nás odřízlo téměř ode všech zvuků - až na syčení, bublání, mračení a vzdychání čtyř vyděšených mláďat, která si právě uvědomila, do čeho je přivedlo jejich upnutí na sny o napodobování lidí.

Trvalo to asi půl midury, než jsme se ujistili, že vzdušný systém a odčerpávače vlhkosti fungují. Kleštík a Ur-ronn

vpředu procházeli kontrolní seznam a Huck testovala řídicí tyče, zatímco já jsem se skrčil až úplně vzadu a neměl na práci nic jiného než hladit kliku, kterou bych použil, kdyby Sen potřeboval služby "motoru". Aby mi čas lépe utekl, zamručel jsem na Huphu, aby mě škrábala na vnějším povrchu mé srdeční páteře, kde jsem pociťoval nervózní, dráždivé svědění.

Jestli tady umřeme, prosím, ať Uriel vytáhne alespoň naše těla a dopraví je domů, říkal jsem si v duchu a možná to byla i modlitba, jak to lidé často dělají, když je jim úzko, aspoň podle knih, které jsem četl. Ať moji lidé dostanou mou životní kost pro vuphynování, aby jim pomáhala v jejich zármutku a zklamání nad tím, jak jsem promarnil vše, co do mě vložili ze své lásky.

XXII.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Každý, kdo cestuje říčním člunem a naslouchá poháněnímu basování hoonského kormidelníka, ví zcela určitě něco o procesu, který z nich kdysi udělal cestovatele po hvězdách.

V první řadě, tento zvuk jasně pochází odtud, kde se vyvinula hoonská rasa. Podle toho, co říkají legendy, guthatští patroni, kteří původně adoptovali a pozvedli presapientní hoony, byli blázni do hudby a muzikálních vlastností, a tak zatímco splétali a vytvářeli řeč, rozum a další zušlechťující detaily, Guthatsové pracovali také na tom, aby zvýšili pronikavý, vibrující výkon hoonského hrdelního vaku, takže to obohatilo výsledný vzhled jejich klientů, když posléze převzali zralou odpovědnost v galaktické společnosti. Guthatsové předpokládali, že to pomůže udělat z hoonů lepší patrony, až na ně přijde řada, aby i oni někomu předali rozum a moudrost, což je proces, který v Pěti galaxiích pokračuje v nepřetržitém cyklu už po miliardu let.

Dnes známe naše hoonské sousedy jako trpělivý a slušný lid, kterým to sice dlouho trvá, než se rozzlobí, zato ve svém hněvu projevují srdnatost, houževnatost a výdrž. Je dost obtížné srovnat toto image s reakcemi urských a později i lidských usedlíků při prvních zprávách o tom, že na Jiju žijí Velcí - s jejich odezvou, jíž bylo napětí a strach.

Ať už počáteční důvody k tomuto strachu byly jakékoliv, brzy zeslábly a během jediné generace vymizely. Ať už jakékoliv spory rozdělovaly naše hvězdné předky, my na Jiju je nesdílíme. V těchto dnech je těžké najít mezi Šestkou někoho, kdo by mohl říci, že nemá hoony v lásce.

A přece zde zůstává tajemství - proč se vůbec usadili na Jiju? Na rozdíl od ostatních ras Šestky, nemají žádný příběh o pronásledování, dokonce ani ne o nějakém hledání nového prostoru k životu. Když se jich někdo zeptá, proč jejich tajná loď podstoupila tolik strázní a těžkostí, aby nalezla toto skryté útočiště, krčí jenom rameny a nemohou odpovědět.

Jediný klíč je snad ve Svitku o Vykoupení, kde čteme o dotazu posledního glaveřího rádce, jenž se optal jednoho z první generace hoonských osadníků, proč sem přišel jejich lid, a dostal tuto hluboce zamručenou odpověď

"Do tohoto (tajného) přístavu jsme přišli (s nadějí) hledajíce.
Na (srdcem procítěném) hledání uzdravit (sténající) páteř (ztraceného) mládí.
Sem jsme byli posláni podle rady (moudrých, tajných) věšteb.
Tato (nebezpečná) cesta nebyla marná.
Poněvadž jsme spatřili, co k (radostnému) úžasu jsme již získali!"

Když toto řekl, nasedl prý tento hoonský osadník na hrubý vor, zhotovený z boových klád a utěsněný pryskyřicí - nejstaršího předchůdce všech plavidel, které následovaly a pluly po jijoánských řekách a mořích.

Z našeho pohledu, o tisíc roků později, je těžké vysvětlit význam toho všeho. Mohl by si snad kdokoliv z nás představit naše chundelaté přátele bez člunů? Jestliže se pokusíme představit si je křižující vesmír ve hvězdných lodích, nemůžeme si je představit také utíkající před bouří a přílivem, razící si svou cestu mezi planetami kýlem, vesly i plachtou?

Podle této logiky, nevyplývalo by z toho také, že ursové kdysi "cválali" přes galaktické prérie, s hvězdným větrem čechrajícím jejich mávající ohony? Nebo že nějaká loď vyrobená lidmi by se měla podobat stromu?

z A Re - Zhodnocení jijoánských tradic
od Ur-Kintoon a Hermana Changa-Jonese
Tiskárny města Tareku, rok exilu 1901

Dwer

Bylo to miduru po soumraku, když oblohu proťala žhnoucí jiskra, skvrnka, která zakrátko, jak se pohybovala, vzrostla v pruh, křížící nebe, až zapadla na jihovýchodě. Dwer věděl, že to není meteor, protože ta jiskra se pohybovala pod mraky.

Hned jakmile zmizela, klesajíc za další řadu zalesněných kopců, uslyšel hluboké, mumlavé vrčení, stěží silnější než ševelení stromů.

Dwer by si byl toho asi nikdy nevšiml, kdyby s ním byla srozuměna jeho večeře. Ale vnitřnosti se mu bouřily už od té doby, co si čtyři lidé začali své skrovné zásoby doplňovat místní potravou. Takže teď právě seděl na provizorní latríně v rozsedlině mezi dvěma kopci a čekal, kdy se jeho žaludek rozhodne, zda přijmout či definitivně odmítnout jeho těžce získané jídlo.

Ostatní na tom nebyli nijak líp. Danel a Jenin si sice nikdy nepostěžovali, ale Lena obvinila z toho všeho Dwera, zatímco její vnitřnosti hlasitě protestovaly.

"Takový vyhlášený lovec. Byl jsi už za průsmykem aspoň tucetkrát a nejsi schopen říct, co z toho je jedlé a co ne?"

"Prosím tě, Leno," vmísila se Jenin. "Přece víš, že Dwer nikdy nepřekročil Jedovou pláň. Všechno, co může dělat, je podívat se po něčem, co vypadá podobně jako to, co zná." Danel se je pokusil usmířit. "Normálně bychom měli jíst osly, jakmile se jejich vaky vyprázdní. Jenže jsou slabí po tom, jak posledně překročili řeku, a my nemůžeme postrádat žádného z nich, protože musejí nést naše zvláštní vybavení."

Mluvil o hmotnosti knih, nářadí a speciálních zavazadel, v nichž vezli všechno, co by udělalo ze života za Okraji aspoň něco víc než čisté divošství. V případě, že by bylo s konečnou platností rozhodnuto, že tady zůstanou už navždy. Dwer ještě stále doufal, že k tomu nedojde.

"Jedna věc, co víme," pokračoval Danel. "Lidé mohou tady v Šedých kopcích přežít, a to beze všech těch opatření a rozborů, co jsme byli zvyklí dělat doma. Právě teď se přizpůsobujeme na některé místní mikroby, tím jsem si zcela jist. Jestliže si na to zvykla ta soonerská tlupa, tak můžeme i my."

Ano, pomyslel si Dwer, jenže přežití neznamená pohodlí. Jestliže je Rety ukázkou zdejší populace, pak jsou tihle sooneři pěkně nerudná cháska. Možná i sami okusíme, jak to tady chodí.

Vše se snad časem zlepší, jakmile Danel bude moci provádět rozbory sám a nechá vyrůst v kádinkách některé z kultur, které z mnoha jijoánských potravin dělají jídlo stravitelné pro lidi, nebude zde však nic, co by nahradilo vytříbené traekijské enzymy, schopné zcela změnit trpké pingové plody a bliový jogurt ve šťavnaté pamlsky. V první řadě Dwer a ostatní nově příchozí budou muset spoléhat na soonery, že jim vysvětlí, kterým místním potravinám by se měli určitě vyhnout.

Za předpokladu, že budou ochotni spolupracovat. Retyini příbuzní by nemuseli ocenit, kdyby jim někdo navrhoval nový životní pořádek. Ani já bych nebyl jiný na jejich místě. Zatímco Danel byl dobrý v jednání a přesvědčování, Dwerovou rolí mělo být prosazování rádcových slov, dávající jim moc zákona.

Z Retyiny výpovědi vyplývalo, že kmen pravděpodobně nemá víc než čtyřicet dospělých. Podle sociální struktury se jednalo o typickou patriarchálně rozvrstvenou loveckou tlupu - standardní vývojový model, jejž starý Fellon už dávno předtím naučil Dwera znát - s proměnlivým postavením jednotlivých mužů, vynucovaným stálým vyhrožováním, osobním vměšováním a násilím.

Upřednostňovaný postup při opětném začleňování takové skupiny, vypracovaný Dwerovými předchůdci, byl rychle navázat kontakt a zmást soonery pomocí darů ještě předtím, než by se šok mohl změnit v nepřátelství, získat si tak čas ke zmapování poměrně složitých sítí spojenectví a nepřátelství uvnitř tlupy. Další proces sestával z výběru některých slibných mužů středního postavení a z pomoci těmto kandidátům, aby provedli převrat a vyhnali předtím dominantní skupinu ostrých hochů, jejichž zájem byl nechat věci tak, jak jsou. Noví vůdci se pak poměrně snadno dali přesvědčit, aby se "vrátili domů".

Byla to léty už vyzkoušená taktika, úspěšně používaná těmi, kdo museli čelit úkolu vrátit nazpět odpadlé lidské kmeny. Nicméně nemusela být doprovázena nezbytím někoho zabít.

V ideálním případě.

Ve skutečnosti Dwer tuto část svého zaměstnání nenáviděl.

Věděli jste, že by k tomu mohlo dojít. Teď platíte za všechnu svobodu, kterou jste měli.

Když to nešlo po dobrém, příštím krokem bylo zavolat milici a všechny ty tuláky hnát nazpět. Stejný tvrdý postih byl odsouhlasen u každého septu Pospolitosti, jako alternativa k válce a zatracení.

Ale tentokrát je to jiné.

Tentokrát nemáme na své straně žádný zákon - až na zákon přežití.

Místo přivedení ilegálních osadníků nazpět na Úbočí Ozawa plánoval, že převezmou místo Retyiny tlupy. Že je povedou k jinému způsobu života, ale stále skrytému před pátravými zraky.

Jenom v případě, že by došlo k tomu nejhoršímu. Že bychom byli poslední živí lidé na Jiju.

Dwerova mysl se odpotácela od tohoto strašlivého pomyšlení, zatímco jeho vnitřnosti stále ještě zápasily se zbytky jeho jídla. Jestliže to bude trvat dlouho, tak budu příliš slabý, než abych vyhrál zápas nebo cokoliv jiného, co Jass a Bom stanovili jako podmínku pro zařazení do kmene. Nakonec může dojít na Lenu s jejími nástroji.

Během jejich cesty tato podsaditá blonďatá žena starostlivě dohlížela na jednoho z nákladních oslů, na kterém se vezly "instrumenty", její osobní "koníček" - výtvory lidské technologie, předávané už od prvních předků, kteří na Jiju přistáli, a tak ničivé a brutální, že byly používány jen velice zřídka, dokonce ani ne za urských válek. "Moje vyrovnávače", říkala Lena voskem zapečetěným dřevěným přepravkám, míníc tím, že jejich obsah jí umožní vynutit Danelovy požadavky tak dokonale jako Dwerovy svaly a fyzická obratnost.

K tomu nedojde! umiňoval si, vztekle poroučeje svému tělu, aby se vzchopilo. Mimoděk se dotkl špiček několika svých prstů, jejichž poškození mrazem mohlo být mnohem horší. Vždycky mám víc štěstí, než si zasloužím.

Podle Sáry, která podrobně studovala pozemskou minulost, totéž mohlo být řečeno o celé krvavé lidské rase.

To všechno mu letělo hlavou, když zářící jiskra překřížila oblohu, vytvářejíc na ní pohybující se pruh, zatímco on seděl na provizorní latríně. Nikdy by si byl toho nevšiml, kdyby se díval jinam nebo byl zaměstnán jinou činností, vyžadující si jeho pozornost. Takto jen užasle zíral za padající jiskrou, zatímco opožděné dunění, doprovázející její příchod, se honilo nahoru a dolů blízkými kaňony v mumlavé ozvěně.

* * *

Příštího dne museli překonat několik vodních toků.

Byla to drsná končina, která musela mít rozhodující vliv na předky dnešních soonerů, když sem přišli. Stráženy nejdříve Jedovou plání, pak četnými stržemi, úvaly a prudkými bystřinami se zpěněnou bílou vodou, byly Šedé kopce tak odstrašující, že průzkumníci kontrolovali tento region jenom tak jednou za generaci. Bylo snadné si představit, jak Fallon a ostatní mohli přehlédnout jeden malý kmen v tak bezútěšné pustině. Dwer vedl skupinu přímo skrz - říší sirnatých gejzírů a stromů, které vyrůstaly tím zkroucenější, čím hlouběji se dostávali. Nízké mraky vypadaly, jako by se mračily a hněvaly, občas propouštějíce krátké záblesky slunečního světla. Ze skalních štěrbin splývaly dolů zelené mechové vousy, z nichž odkapávala olejnatá voda do kalných tůněk. Zvířata si udržovala svou bezpečnou vzdálenost, zanechávajíce pouze slabé, téměř neznatelné cestičky stop pro Dwera, jak větřil a slídil kolem.

Ztratili několik oslů, když přecházeli další prudce se řítící proud. I když z břehu na břeh natáhli provaz a Lena a Dwer vlezli až po pás do ledové vody, aby zvířatům pomohli přejít, tři unavení osli ztratili půdu pod nohama. Jeden se zamotal do provazu a s divokým hýkáním sebou škubala zahynul ještě dřív, než ho stihli vyprostit. Dva další unesla voda s sebou. Trvalo to hodiny brodění mělčinami, než znovu získali svá zavazadla. Celou tu dobu Dwerovi hořely prsty na rukou i nohou zvláštní ledově horkou zkřehlostí.

Nakonec, sušíce se u ohně na druhém břehu, počítali škody.

"Čtyři knihy, kladivo a třináct balíčků prachové směsi," řekl Danel, potřásaje smutně hlavou nad tou ztrátou. "A nějaké další zřejmě poškozené, když se protrhl jejich vodotěsný obal."

"A to nemluvím o poslední píci pro zvířata," dodala Jenin. "Odteďka budeme sbírat, co najdeme, ať se jim to líbí nebo ne."

"No ale už jsme skoro tam, ne?" vmísila se Lena Strongová, skoro vesele, jak tu klečela a rozporcovávala osla, který se uškrtil. "Na té lepší straně, a teď už budeme jíst líp."

Tuto noc odpočívali, cítíce se lépe - i když trochu provinile - v důsledku změny v dietě. Příští ráno ušli jenom jeden dostřel šípu na východ a narazili na velkou průrvu s příkrými stěnami a divoce pádící bystřinou přímo v jejím srdci.

* * *

Dwer zamířil nahoru proti proudu, zatímco Lena se vydala na jih, zanechávajíce Jenin a Danela, aby čekali u vyčerpaných oslů. Dva dny tam a dva dny zpátky, to byl schválený časový limit. Kdyby oba průzkumníci ani do té doby nenašli cestu, museli by si zhotovit vor a zkusit sjet peřeje. Což byla vyhlídka, která se Dwerovi ani trochu nezamlouvala.

Neříkal jsem Danelovi, že bychom měli počkat na Rety? Já můžu být dobrý stopař, ale ona přišla odtud, přes celou tuhle pustinu, a úplně sama.

Více než kdy předtím na něj udělala dojem dívčina přirozená houževnatost.

Jestli jde za námi nějaká druhá skupina a Rety je s ní, tak se patrně škodolibě směje, když si představí, jak se řítím do téhle pasti. Jestliže zná nějakou tajnou zkratku, je docela dobře možné, že se dostanou k tlupě ještě před námi. A teď jestli to neudělá čáru přes rozpočet všem Danelovým plánům!

I postupovat paralelně s řekou bylo nešikovné a nebezpečné, muselo se lézt nahoru po příkrých, téměř kolmých útesech a poté zase slézat zpět na kluzký břeh ledového toku. Ke Dwerovu překvapení se Blátošlap rozhodl dělat mu doprovod, pohrdnuv Danelovým táborovým ohněm a Jenininou hýčkající pozorností. Cesta byla až příliš obtížná na kteroukoliv z obvyklých noořích šaškovin, při nichž by na Dwera někde číhal nebo by se snažil podrazit mu nohu. Po chvíli si dokonce začali jeden druhému i pomáhat. Dwer přenášel noora přes zrádné zpěněné potoky. Jindy zase Blátošlap odbíhal dopředu, aby pak skřeky a gesty ohlásil, která ze dvou stezek vypadá lépe.

Nicméně řeka a její kaňon znamenaly pro ně stále námahu a muka, protože zpočátku to vždy vypadalo, že se průrva směrem vzhůru rozšiřuje, ale pak se náhle znovu uzavřela a zúžila a její svahy byly příkřejší než předtím. K polednímu druhého dne už Dwer trpce žehral na urputnou neschůdnost terénu. Fallon mě před Šedými kopci varoval. Ale já jsem si vždycky myslel, že budu moct jít podle poznámek starého muže a podle map. Prostě vybrat si cestu podle výprav dřívějších lovců.

A přece jen nikdo z nich nikdy nenašel ani stopu po Retyině tlupě, takže snad i oni spoléhali až příliš mnoho na pokyny a zprávy někoho jiného a opakovaně volili touto pustinou tu samou cestu tam i zpět. Trasa soonerů se jí uměla vyhnout. Možná že tato hrozná neschůdnost terénu značí, že se Danelova skupina dostala do blízkosti domovské základny kmene.

To je ono, chlapče. Jen tak uvažuj dál, jestli ti to pomůže cítit se líp.

Nebylo by to přímo ohromné, trápit se takhle celou tuhle cestu, tam i zpátky, jenom aby se potom dověděl, že Lena už našla schůdný průchod, jen o něco dál dolů po proudu? Tato myšlenka Dwera mučila, když se dělil o jídlo s Blátošlapem. Pokračovat kupředu se zdálo zbytečné a on asi stejně za pár hodin bude muset prohlásit tento výlet jenom za ztrátu času. Prsty na rukou i nohou a přetažené šlachy na zádech i nohách ho bolely. Ale byl to především dunivý řev řítící se vody, který ho ubíjel nejvíc; připadalo mu, jako by to nějaký hodinový teet bušil uvnitř jeho hlavy po celé dny.

"Co ty, myslíš, že bychom se měli vrátit?" optal se noora.

Blátošlap pootočil svou hladkou, srstí porostlou hlavu, což mu, aspoň podle Dwera, propůjčilo jakýsi klamně inteligentní výraz, připomínající historky, v nichž se tvrdilo, že tato zvířata prý mohou splnit přání - jestliže něco tak

zoufale chcete, že je vám jedno, jakou cenu za to budete muset zaplatit. Dělníci používali výraz "nech to na noorovi", aby tak označili problém, který nebyl v jejich silách vyřešit, což byl většinou podnět k tomu, zmírnit následnou frustrací sadou tvrdých drinků.

"Fajn," povzdechl nakonec Dwer, zvednuv svůj vak a luk, "nemyslím, že by bylo na škodu podívat se ještě trochu dál. Cítil bych se hodně hloupě, kdybychom dopadli tak, že bychom propásli dobrý brod právě nad tímhle stoupáním."

O třicet dur později Dwer vylezl na příkrý břeh, proklínaje husté stružiní a kluzkou vlhkost, která mu prosakovala až na kůži, a přeje si z celého srdce, aby už co nejdřív byl na cestě zpět k teplému jídlu a suché přikrývce. Konečně se dostal na místo, kde se mohl postavit, a to také udělal, saje si pálící škrábanec na hřbetě své ruky.

Otočil se - a přes mlžný opar zůstal užasle zírat na to, co bylo vpředu.

Burácející vodopád - jehož řev maskovala vířící řeka - se táhl v nízkém a širokém oblouku odněkud zdaleka zleva až do dálky vpravo. Široká záclona vodní tříště a pěny.

A přece to nebylo to, co Dwera donutilo zalapat po dechu.

Právě před řvoucími kaskádami padající vody přehrazoval řeku od jednoho břehu k druhému široký pás skalnatých mělčin, které se nikde nezdály hlubší než po kotníky.

"Myslím, že tohle rozřešilo otázku, zda pokračovat nebo ne," povzdechl.

Zanedlouho on i Blátošlap stanuli na druhém břehu, snadno přebrodivše cosi, co se ukázalo jako bezpečný brod. Odtud se lesem klikatila zřetelná zvířecí stezka, vedoucí ke kaňonu směřujícímu na východ.

Až se budu vracet dolů po proudu, vyhledám pohodlnější cestu sem pro Danela a ostatní. Úspěch ubral mnoho z palčivosti jeho četných poranění a bolestí. Je možné, že Lena byla úspěšnější v hledání přechodu. Ale tohle místo jsem našel já a jsem snad první! Jestli tahle hloupá cizinecká záležitost skončí bez pohromy a my se zase dostaneme domů, prověřím Fallonovy mapy, abych se ujistil, jestli už někdo dal tomuto místu jméno od té doby, co Buyurové odešli.

Široký vodopád mu připomněl přepad na hrázi tam doma v Dolu a pomyslel si, že to je sladká, ale zároveň i trpká připomínka toho, proč je tady, tak daleko od Sáry a všech ostatních, které má rád.

Jsem tu, abychom přežili. Je to můj úkol, abych se skrýval a měl děti se ženami, které sotva znám, zatímco ti na Úbočí trpí a umírají.

Potěšení z objevu se vypařilo. Stud vystřídal zarputilým rozhodnutím udělat to, k čemu byl povolán. Dwer se sebral, aby přešel zpátky přes brod... pak se náhle ve své stopě zastavil, ostře si uvědomuje nepříjemně lechtivý pocit uprostřed svých zad.

Něco bylo špatně.

Zamračil se, stáhl luk z ramene a natáhl páčku, napínající tětivu. Se založeným šípem rozšířil nozdry, aby lépe nasál vlhký vzduch. Bylo těžké cokoliv rozeznat v zatuchlé plesnivině. Avšak soudě podle Blátošlapova nahrbeného hřbetu, noor to cítil také.

Někdo je tady, pomyslel si a rychle se stáhl pryč od řeky, snaže se dostat pod první řadu stromů. Nebo tady byl, nedávno.

Dál od břehu místo čpělo celou směsicí pachů, což bylo v blízkosti jediné řeky, překračující vzdálenost mnoha leguí, docela přirozené. Zvířata sem přicházela pít a zanechávala zde své teritoriální značky. Ale Dwer cítil také něco jiného, znamenajícího hrozbu.

Bolestně si vědom toho, že za zády má otevřenou vodu, postupoval hlouběji do lesa.

Cítím... spálené dřevo - někdo tady měl oheň, nedlouho předtím.

Ostražitě zkoumal své okolí. Větřil a pátral očima.

Bylo to někde... tam.

Mezi stíny, tak asi na půl hodu kamenem, rozeznal zbytky, rozeseté na malé světlince. Dost velkou hromadu černého popela.

Někdo z Retyiny tlupy? To by rád věděl. Mohli to být Jass a Bom, kteří zde právě byli někde na číhané, čekajíce na příležitost k co nejúčinnějšímu výstřelu na vetřelce z obávaného západu?

Klíč k tomu asi ležel v suchém šelestu větru ve větvích, v kradmých pohybech hmyzu a ptáků. Ale tento terén a divoký život zde mu byly cizí a rachot vodopádu by v sobě utopil i manévry celé kompanie domobrany.

Blátošlap ze sebe vydal tiché zavrčení a čenichal těsně u země, zatímco Dwer zkoumal širý prostor za další řadou stromů. "Co je to?", zeptal se, pokleknuv tam, kde Blátošlap odškrábl vrstvu čerstvě spadlého listí.

Do nosu ho udeřila povědomá vůně.

"Oslí výkaly?"

Riskoval rychlý pohled - a nepotřeboval se podívat podruhé.

Osli? Ale Rety přece říkala, že sooneři žádné nemají!

S očima, které se už adaptovaly na temnotu, rozpoznával nyní stopy stáda zvířat všude na světlině. Otisky kopyt a výkaly alespoň tuctu zvířat. Kůl, kde byl uvázán vodicí provaz. Vytlačená místa, kde nosiči břemen museli ležet.

Sklonil luk. Tak to tedy musela být druhá expedice, která se minula s tou první, protože zřejmě použila lepší cestu, vedená pravděpodobně Rety.

Fajn, alespoň nás nebude o tolik míň jako soonerů, kdyby kontakt nedopadl tak, jak Danel zamýšlel.

Jedna část úlevného pocitu, jenž se ho zmocnil, byla osobnější, i když snad trochu neuctivá. Svou budoucí ženu nebudu muset volit jenom mezi Jenin, Lenou a nějakou hrubou sestřenkou Rety.

Něco zde však Dwerovi stále jaksi nesedělo, takže váhal odložit luk. Počítal bahnitá uválená místa - dolíky, jež udělali ležící osli - a uvědomil si, že je jich zde až příliš mnoho. Nebo spíš, že zde jsou dvojí různé druhy těchto prohlubenin. Blíž k ohni byly menší, užší...

Ne, to není možné.

Jinde by si ten pach uvědomil už dříve. Ostrá, povědomá štiplavost mu pronikla do nozder. Shýbl se a zvedl chumáč žíněné srsti, stále ještě zaprášené odtehdy, kdy se její vlastník válel v popelu po nepříjemném mokrém přechodu řeky.

Lesklý pramen z urské hřívy.

Byly to už generace od poslední války. Bezohledný, instinktivní strach se vzedmul v Dwerově hrudi a srdce se mu pod vlnou hrůzy divoce rozbušilo.

Urská karavana zde v této oblasti nemohla znamenat nic dobrého.

Tady v divočině, daleko od omezujících příkazů rádců a Pospolitosti, za předpokladu, že Šestka tam doma už snad ani neexistuje, bylo jasné, že všechna stará pravidla jsou přinejmenším sporná. Dwer věděl, jak nebezpečná tato stvoření mohou být, jestli se, tak jako ve dnech před Velkým mírem, stanou nepřáteli.

Tiše jako duch se odkradl nazpět, pak v křivolaké trase spěšně přešel řeku, skočil za jeden balvan a poté se otočil, aby přehlédl protější břeh, zatímco Blátošlap se s cákáním brodil vzadu, očividně více než dychtivý co nejrychleji zmizet odtud, kde byl.

Dwer ostražitě sledoval okolí po celou miduru a až dlouho potom se jeho zrychlený puls konečně uklidnil.

Nakonec, když se už cítil bezpečný, přehodil si luk přes rameno a vydal se dolů po proudu k jihu, střídaje běh s chůzí, kde to jen trochu bylo možné. Přinášel důležité zprávy.

Asx

Vidíte ten kouř, mé kruhy? Stoupající ve spirálách z čerstvé jámy v jijoánské rozervané půdě? Dva měsíce vrhají bledé paprsky, jež pronikají přes tento začazený závoj a dole odhalují hluboký kráter, v němž blýskají a hoří zkroucené kusy kovu.

Zmatené myšlenky proudí z našeho druhého torusu - našeho poznávacího kruhu.

Co to říkáš, můj kruhu? Že tohle je skutečně velká hromada drosu? Drosu, který se nikdy sám od sebe nerozloží a nezmizí v přírodě?

Opravdu, je to tak. Máme snad doufat, že cizinci sami ten nepořádek uklidí? Chtělo by to karavanu tak asi sto oslů, aby tolik těžkých kusů odtáhli do moře.

Další kruh navrhuje, aby se odchýlil potok tak, aby se utvořilo jezírko. Nějaký přivezený žíravý pavouk by potom mohl rozložit toto ohavné rumiště tak asi během jednoho století.

Na základě celkového hlasování posíláme tyto nápady do skladiště vosku k pozdějšímu uvážení. Prozatím sledujeme události tak, jak probíhají, v reálném čase. Rozčilený dav diváků se hemží po svazích, přehlížeje toto divoké údolí, držen pod kontrolou ohromenými proktory. Výš na kopcích, porostlých stromy, vidíme temné řady disciplinovaných postav, pojíždějících sem a tam a různě manévrujících - jednotky domobrany, zaujímající pozice. Z tohoto místa ale nemůžeme zjistit, jaké mají tyto oddíly úmysly. Připravují se snad, proti veškeré naději, bránit Pospolité před hrozící pomstou? Nebo snad mezidruhová nesnášenlivost konečně porušila Velký mír, takže to budeme my sami, kdo uspíší den zkázy tím, že se roztrháme navzájem vlastníma rukama?

Snad ani velitelé těchto ponurých batalionů to ještě s určitostí nevědí.

Mezitím, blíže k žárovišti, Ur-Jah a Lester Cambel přehlížejí týmy statečných ursek, lidí a hoonů a šedých qheuenů, kteří se chystají sestoupit do jámy vyzbrojeni provazy a nástroji z buyurské oceli.

Ro-kenn nejdříve protestuje - není tomu tak, mé kruhy? V rychle chrlené galaktické Sedmičce napadá a tupí ty, které nazývá "svévolní plenitelé". Jeden ze zbylých robotů se pozvedá a rozvinuje hrotité orgány, určené k výkonu trestu.

Vubben argumentuje, aby si to Ro-kenn ještě rozmyslel a podíval se lépe. Nedokáže snad rozeznat upřímnou snahu o záchranu? Po dvě napjaté duty tak balancujeme nad propastí. Potom Rothen se zlostným brečením svůj smrtící stroj odvolá - prozatím.

Z Rothenovy charismatické, lidsky pohledné tváře překládá náš starý rewq podtóny zármutku a vzteku. Pravda, tato rasa je pro nás nová, ale rewqa nelze oklamat. A co jiného bychom také mohli očekávat od někoho, jehož domov leží v troskách? Jehož přátelé, mrtví nebo umírající, trpí a hynou v této změti jejich ukryté stanice?

Na muži z hvězdných lidí, Rannovi, je očividně vidět bolest, když přijíždí na dalším robotu a křičí na ty, kdo pracují v rumišti, a snaží se dirigovat jejich úsilí. Sice malá, ale povzbuzující známka spolupráce.

Ling, druhá z hvězdných lidí, vypadá jako v šoku, opírajíc se o rámě mladého Larka, jenž si klestí cestu přes trosky u okraje kráteru. Shýbne se, aby zvedl očazené prkno, podezřívavě nasává vzduch. Vidíme, jak škubne hlavou dozadu, očividně překvapen.

Ling se stáhne o něco nazpět, vyžadujíc zřejmě vysvětlení. Prostřednictvím našeho rewqa vnímáme Larkovu nechuť, když jí ukazuje ohořelé prkno, patrně kus spáleného dřeva z nějaké jijoánské bedny nebo přepravní klece.

Ling spustí svou ruku z jeho paže. Rychle se otočí a spěchá k Rannovu vznášejícímu se robotímu oři.

Mnohem blíž k tomuto seskupení kruhů se Ro-kenn zapletl do argumentů. K rothenskému vyslanci přistupuje jakási delegace, vyžadující si odpovědi.

Proč on předtím tak rozhodně uplatňoval právo a moc rozkazovat Svatému Vejci, když teď je naprosto jasné, že posvátný kámen kategoricky odmítá jeho i jeho rasu?

A dále, proč se snažil zasít nesoulad mezi Šestkou svou neoprávněnou a bezpodstatnou pomluvou o lidském septu? Svou nepodloženou lží, prohlašující, že naši pozemští bratři nejsou potomky hříšníků jako právě těch ostatních Pět.

"Vy Rotheni můžete nebo nemusíte být velcí patroni lidí," tvrdí řečník. "Ale to nic neubírá našim předkům, kteří sem přiletěli v Arše. Nic z jejich zločinů ani z jejich nadějí, když nás uvedli na cestu Vykoupení."

V hlase lidského zástupce je hněv. Ale my/já však také matně rozeznáváme i silnou tendenci k divadlu. Snahu utlumit oheň disonance, který Ro-kenn svým projevem zažehl. Opravdu, v souhlasu s jeho hněvem se začínají zvedat urské hlasy.

Nyní náš druhý - poznávací torus vysílá ještě další hypotézu.

Cože, můj kruhu? Ty si myslíš, že ten nesoulad byl Ro-kennovým úmyslem celou tu dobu? Záměrný plán, jak nastolit rozkol mezi Šestkou?

Náš čtvrtý kruh to vyvrací - jakému účelu by mělo takové bizarní spiknutí sloužit? Postavit gang Pěti proti Jednomu? Vyvolat vendetu proti tomu septu, o němž sami tihle Rotheni prohlašují, že to jsou jejich milovaní klienti?

Uložte a šikovně připravte tyhle podivné postuláty, mé kruhy. Probereme to později. Rothen se mezitím připravuje odpovědět. Narovná se v celé své výšce a shlédne na dav kolem s výrazem, který připadá jak lidem, tak i těm, kteří jej znají, jako hrozivý a strach vzbuzující, ať už jsou nositelé rewqa nebo ne.

V jeho výrazných očích je však vlídnost. Jakoby s námahou udržovaná trpělivost a láska.

"Mé drahé, pomýlené děti. Tato výbušná manifestace nebyla projevem odmítání Jija nebo Vejce. Spíše nějaké selhání mocných sil, obsažených v naší stanici, muselo uvolnit -"

Náhle se přeruší, když se k němu přiblíží Rann a Ling, každý na jednom robotu. V jejich obličejích se zračí výraz temné zlosti. Mumlají cosi do svých přístrojů a Rothen se ohlédne nazpět a poslouchá. Znovu můj rewq odhaluje disonanci mezi jeho vzezřením, která však posléze splyne do zuřivé zloby.

A teď Ro-kenn mluví.

"Tak, teď (hrozná) pravda je známa. Zjištěna. Ověřena!

Žádná nehoda, tato (smrtící) exploze.

Žádné (nepravděpodobné) selhání - ani nějaké odmítnutí od vašeho (přechváleného) vejce.

Nyní je to známo. Ověřeno. Že to byla (hnusná, nevyprovokovaná) vražda!

Za použití podzemních náloží. Potajmu, naprosto zákeřným útokem.

Od vás!"

Ukazuje kolem sebe, píchaje do vzduchu svým dlouhým, elegantním prstem. Dav couvá před jeho žhnoucím vztekem, ohromen obsahem této zprávy.

Najednou je jasné, co udělali zélóti. Tajně, využívajíce přírodních dutin, protkávajících tyto hory, museli se pracně podhrabat hluboko pod stanici, aby zde položili bedny s výbušným prachem - hrubým, avšak dostatečně ničivým, jenž pak zde čekal na signál, na ten pravý symbolický moment, aby vybuchl v plameny a zkázu.

"Podle výsledků našich skenerů, naladěných na chemické stopování, nyní chápeme celou hloubku vaší společně sdílené proradnosti. Jak nezasloužené byly odměny, které jsme vám měli v úmyslu věnovat, když jsme se radili o vražedných polozvířatech! "

Snad by byl řekl víc ke krčícímu se davu a připojil i strašlivé hrozby. Avšak v témže okamžiku nový rozruch přitáhne naši pozornost ke kouřící hromadě. Dav se rozděluje před falangou učouzených zachránců, kašlajících a lapajících po dechu, jež vynášejí z trosek politováníhodná břemena.

Rann vykřikne a vrhne se dolů ze svého oře, aby se podíval na zkroucenou hromádku, vynášenou na nosítkách. Je to Besh, druhá hvězdná žena. Z jejího ohořelého a zmrzačeného těla náš rewq nepřečte žádný zákmit života.

Znovu se dav rozděluje. A tentokrát je to Ro-kenn, kdo vykřikne s nelidským nářkem. Na dalších nosítkách, přinesených před něho, leží druhá příslušnice jeho rasy, Ro-pol, o níž jsme se domnívali, že to je asi žena. (Snad jeho družka?)

Tentokrát slaboučká nitka dechu víří v blízkosti popálené a rudé, ale stále ještě krásné tváře oběti. Ro-kenn se nakloní blíž, jako by hledal nějaký způsob soukromého sdílení.

Ale tato srdceryvná scéna trvá jen pár chvilek. Pak stéblo životní energie povolí a už není. Druhé tělo leží prázdné, bez života a bez ducha, pod pronikavě jasnými hvězdami.

Živý Rothen se vztyčí v celé své výšce, hrozný na pohled, vyzařující bezbřehou zuřivost.

"Teď přijde odměna (zlá), kterou si taková zrada zaslouží!" vykřikne s rukou vztaženou k obloze a jeho hlas je prosycen takovou zlostí, že každý rewq v údolí se začne třást. Někteří lidé klesají na kolena. Nepískají snad šedí qheuenové svůj úlek a děs?

"Tak dlouho jste měli strach (oprávněně) před soudem z nebes. Teď vizte jeho ztělesnění!"

Spolu s ostatními i já/my pohlédneme vzhůru, náš pohled sleduje Ro-kennovu nataženou paži.

Tam, na obloze, vidíme jednu třpytící se jiskru. Nelítostně zářící jasný bod, který se těžkopádně pohybuje, přecházeje z Pavoučí sítě do souhvězdí, kterému lidé říkají Meč.

Velká loď vypadá stále ještě jako nepatrný, vzdálený bod, ale ani nezakmitá, ani se nezachvěje. Spíš se zdá tepat silou, která může ublížit těm, kdo se na ni dívají příliš dlouho.

Jeden těžko může vinit zélotské načasování, nadhazuje náš stále přemýšlející druhý, poznávací torus. Jestliže bylo jejich skutečným cílem přinést konečnou zkázu, nemohli by to udělat lépe.

Sára

Rádce Taine s ní chtěl mluvit ještě před jejím odchodem do přístavu Kandu. Stejně tak i Ariana Foo. Oba si přáli, aby svůj odjezd odložila, ale Sára se už nemohla dočkat, až bude pryč.

Ještě asi miduru předtím, než se gofer vydal na svou plavbu, rozhodla se impulzivně ještě jednou navštívit svou

starou kancelář vysoko ve věži, hostící Knihovnu materiálních věd.

Západně od Velkých schodů ji její výstup nejdříve zavedl mezi ohromné, neuspořádané hromady knih pojednávajících o fyzice a chemii, kde si současná evakuace očividně vybrala svou daň. Bludiště polic tu vykazovalo četné mezery. Na místě chybějících svazků ležely kusy papíru, aby pomohly zaměstnancům urovnat vše jako předtím v případě, že stávající krize bude zažehnána. Místy dřevěný povrch poliček vypadal téměř jako nový, což svědčilo o tom, že to bylo poprvé, co se s knihou pohnulo od dob Velkého Knihtisku.

Nahlédnouc do jedné z postranních uliček, zahlédla Sára mladého Jomaha, balancujícího pod nákladem těžkých svazků a klopýtajícího za strýcem, aby se podrobili obvyklým výpůjčním rituálům. Vůbec ne příliš brzy, jestli měli doufat, že se na gofer dostanou včas. Likvidátoři a ještě několik dalších osob měli namířeno právě tam, kam Sára, nejdříve člunem a pak s oslí karavanou k Mýtině Shromáždění.

Klikatící se labyrint vyvolal celý komplex emocí. Zkoušela vrátit se v duchu znovu do dřívějších dnů, ale tehdy si nikdy neuvědomovala, jak byla šťastná, když žila na tomto nádherném místě. V chrámu moudrosti.

Za celý ten dlouhý rok, kdy byla pryč, se její kancelář se svými úzkými okny, vyhlížejícími na Bibur s jeho zelenými břehy, téměř nezměnila. Všechno vyhlíželo téměř tak, jako když to opustila, až na prach. No, vždyť jsem počítala, že se sem vrátím. Mnozí soutěžili o to, aby byli lidským septem vybráni pro tento život, podporovaný rasou farmářů a paběrkářů, jejichž velkou a hříšnou pýchou byly knihy.

Připíchnuta ke vzdálenější stěně visela mapa, zobrazující "degeneraci" různých dialektů, jimiž se mluvilo na Úbočí. Jako větve, oddělující se od rodičovských kořenů, byly zde zakresleny početné, dolů směřující výhonky pro každý zcela běžně používaný galaktický jazyk. Toto starší zobrazení znázorňovalo oficiální názor vědců v oboru lingvistiky a bylo zdůvodněno nenapadnutelným faktem - miliardu let staré galaktické jazyky byly kdysi dokonalé, výkonné komunikační kódy. Na následnou deviaci se pohlíželo jako na část předpokládané spirály vedoucí k výsledné nevinnosti na základě stavu blížícího se zvířatům - cestu k vykoupení, která již poznamenala glavery - osud, jehož se různým způsobem hrozil nebo se o něj modlil veškerý lid Úbočí, podle stupně své náboženské horlivosti.

Lidské jazyky také směřovaly nazpět, ne ovšem po celou miliardu, ale tak asi po deset tisíc let. Pozemské autority, jako Childe, Schrader a Renfrew, pečlivě opět rekonstruovaly teoretické jazyky předků, ve kterých mnohé z jejich gramatiky měly pravidelnější strukturu, nedocházelo zde k tolika nepřesnostem, chybám a dvojsmyslům jako u "bastardích" žargonů, které následovaly. Jaký lepší důkaz, že lidská degenerace začala už dlouho předtím, než lidé přistáli na Jiju? Neměly snad všechny pozemské kultury legendy o ztraceném Zlatém věku?

Jediný závěr - chybějící patroni Země museli být ve své práci nějak vyrušeni a donuceni lidstvo opustit, a to ještě než svůj úkol dokončili. Pravda, tento fakt byl zastřen křiklavými, povrchními triky předčasně zralé technologie. Nicméně mnoho vědců věřilo, že pozemšťané by museli jenom získat z kterékoliv cesty vedoucí ke konečné readopci a druhé šanci, zvlášť od té doby, co se ukázalo, že tato cesta stejně již byla nastoupena.

To je ortodoxní pohled. Můj model vychází ze stejných údajů, ale vede k rozdílnému výsledku.

Její poslední mapa se podobala této - ale obrácené vzhůru nohama, s temnými kořeny transformujícími se ve stromy, ukazující Šestku směřující novým směrem.

Mnoha směry.

Jestliže do toho nikdo nebude zasahovat.

Včera ukázala svou poslední práci rádci Bonnerovi, jehož nadšení v ní znovu zažehlo potěšení z kolegovy chvály.

"Výborně, má drahá," řekl jijoánský nejstarší matematik, hladě si svou plešatou hlavu, "zdá se, že máte přesvědčivé argumenty. Tak uspořádejte seminář! Samozřejmě interdisciplinární."

Své nadšení zdůraznil emocionálním zatrylkováním úbočanské galaktické Dvojky, vyjadřujícím dychtivé očekávání. "Pozveme ty zatuchlé pedanty z lingvistiky. Uvidíme, jak se budou tvářit na něco nového. Cheche. Paráda!"

Bonner zřejmě příliš nesledoval její rozklad o "nadbytku kódů" a o chaosu v informační teorii. Nejstarší topologista si jenom vychutnával vyhlídku na briskní debatu, kterou by mohl rozdrtit nějakým originálním argumentem.

Kdybyste tak jenom věděl, jak dobrým příkladem jste pro mojí tezi, pomyslela si něžně. Nenáviděla se za to, že ho musí zklamat.

"Můžete to mít, až se vrátím ze Shromáždění, budu-li mít štěstí."

Běda, nemusel být žádný návrat z cesty, kterou se chystala podstoupit. Nebo také, mohlo dojít k tomu, že by likvidátoři konečně splnili svou povinnost a rozmetali kamennou střechu a nastolili tak prorokovaný věk temna a čistoty. Otočila se k odchodu, když tu tiché klepnutí oznámilo kapsli se vzkazem, která přistála na jejím stole. Nahoře na vnitřním stropním boxu se lehce otřásla dužnatá trubice, když vyplivla kapsli z bludiště trubek protkávajících celý bibloský komplex.

Ach ne. Sára ucouvla, doufajíc, že se jí podaří odejít ještě předtím, než se vířící těleso přestane točit. Jestliže posel zjistí, že tady nikdo není, vleze prostě zase zpátky do trubice a oznámí to tomu, kdo vzkaz poslal, ať už je to kdokoliv.

Ale kapsle se rychle rozvinula a vyklubal se z ní maličký, myši podobný tvor, skřekaje potěšením, že splnil úkol, k němuž byl starými Buyury vyšlechtěn - doručovat vzkazy sítí všelijak se křížících tunelů a jejich odboček. Sára s povzdechem natáhla ruku a poslíček jí vyplivl do dlaně teplou kuličku. Pilulka se vrtěla.

Přemáhajíc nechuť, zvedla malého symbionta - většího bratrance papouščího klíštěte - a nechala ho vrtět se ve svém uchu.

Brzy, jak se obávala, začal mluvit hlasem rádce Tainea.

"Sáro, jestli to dostaneš, rád bych s tebou mluvil, než odejdeš. Musíme si vyjasnit naše nedorozumění."

Pak nastala dlouhá pauza, než hlas zase spěšně pokračoval.

"Přemýšlel jsem o tom a nedávno jsem dospěl k přesvědčení, že tato situace je do značné míry moje vi -"

Zde vzkaz končil. Tvor dosáhl svého limitu. Začal vzkaz opakovat znovu od začátku, stále dokola.

Vina? Bylo "vina" to slovo, které ses chystal mně říct?

Sára si ťukala do hlavy, dokud si tvor neuvědomil, že není vítán a nevylezl jí zase z ucha ven. Tainův hlas se vzdaloval a stával se žalostnějším, jak hodila symbionta nazpět osrstěnému malému poslíčkovi, jenž po něm chňapla strčil si ho mezi své čelisti, čekaje na Sářinu odpověď.

Je mi líto, téměř řekla nahlas.

Měla jsem mít více porozumění. Byl jsi netaktní, ale myslels to dobře, tím tvým hrdým způsobem.

Měla jsem být poctěna tvou nabídkou, i když jsi to nejspíš udělal ze smyslu pro povinnost.

Reagovala jsem špatně, když jsi obnovil svou nabídku na Joshově pohřbu.

Před měsícem jsem rozvažovala, mám-li konečně říct ano. Na Úbočí existují horší způsoby života než ten, který jsi nabízel.

Ale teď se všechno změnilo. Postarali se o to ti cizinci. Dwer má něco, co bude mít cenu v nové epoše, která nastane. Povede se mu dobře a zplodí generace vynikajících lovců a sběračů, je-li věk nevinnosti už na dosah.

A jestli to, co s námi cizinci zamýšlejí, je smrt? Nu, Dwer ji nějak také ošálí a přežije.

Tato myšlenka Sáru jaksi až dráždivě potěšila.

Ať už tak či onak, jaký užitek bude mít Jijo z intelektuálů, jako jsme my, Taine?

Oni oba budou brzy co do významu srovnatelnější než kdy předtím, stejní, pokud se jedná o neužitečnou zastaralost, před koncem.

Sára neřekla nahlas nic. Poslíček vydal zklamané zakvičení. Zastrčil si symbionta za jednu tvář, pak znovu vlezl do trubice a zmizel v bludišti trubek, jež protkávaly Biblos jako systém artérií a žil.

Nejsi jediný, vyslala Sára myšlenku za frustrovaným stvořením. Kolem nás je zklamání víc než dost.

* * *

Gofer už vyfukoval páru, když Sára přiběhla k doku. Ariana Foo čekala nedaleko a soumrak zdůrazňoval linie jejího kolečkového křesla, takže připomínala nějakého lidsko-g'kekského hybrida.

"Přála bych si, abych na něj měla trochu víc času," řekla, berouc Sáru za ruku.

"Udělala jste zázraky, ale naneštěstí času není nazbyt."

"Příští řidič kajaku může donést osudné zprávy -"

"Já vím. A já bych se možná dověděla něco víc o Larkovi. Ale toto uvažování nás jen vodí v kruzích. Jestli se stane něco důležitého, můžete za námi poslat běžce. Zatím... mám pocit, že bychom si raději měli pospíšit."

"Zase sny?"

Sára přikývla. Po několik nocí rušily její spánek špatně definovatelné vjemy vysokohorského ohně, pak zase dušení ve vodě. Mohl to být jenom návrat klaustrofobie, kterou zde trpívala před lety jako mladá nově příchozí pod nahoře visící střechou z kamene. Nebo také mohly být její noční můry odrazem něčeho reálného. Blížícího se vyvrcholení.

Matka věřila na sny, připomněla si. I když ve mně a v Larkovi vzbudila lásku ke knihám a vědě, byl to Dwer, kterému se věnovala, kdykoliv se probudil s nějakými podobnými silnými vizemi, ještě když byl malý - a pak ten poslední týden, než zemřela.

Ozval se sykot parníku. Kotle byly už plně pod parou. Na zádi, vedle zapečetěných beden s knihami, dusaly a postrašeně hýkaly dva tucty přivázaných nákladních oslů.

V jakémsi podivném kontrastu z lodní přídě zazněl zcela odlišný zvuk. Delikátní, melodická hudba sestávající z paralelních řetězů vytrvávajících not, drnkání na nějaký strunný nástroj. Sára naklonila hlavu.

"Pokračuje rychle."

"Má motivaci," odpověděla rádkyně. "Očekávala jsem, že si vybere jednodušší nástroj, jako třeba flutu nebo violus. Jenomže on vytáhl z přihrádky v muzeu dulcimer a zdál se mít hluboké zadostiučinění z toho, jak počítal jeho struny. Je jednoduché naučit se na něm hrát, a on může u toho zpívat, když mu melodie připomene něco z jeho paměti. V každém případě je schopen cesty a tak -" zhluboka se nadechla, vyhlížejíc náhle unavená a stará - "vyřiď Lesterovi i ostatním nejvyšším žvanilům mé pozdravy, ano? Řekni jim, ať se drží."

Sára se sklonila, aby ji políbila na tvář. "Vyřídím to."

Bývalá nejvyšší rádkyně popadla s neočekávanou silou její paži. "Bezpečnou cestu, dítě. Ifni vás šest opatruj."

"Bezpečný domov," vrátila jí Sára požehnání. "Ať vám dopřeje dlouhý život."

Arianin šimpanzí pomocník vytlačil její křeslo nahoru po svahu, pospíchaje k pohodlí večerního ohně. Pro Sáru se už téměř stalo zvykem pochybovat, zda ona ještě kdy nějaký uvidí.

Kapitán dal příkaz k vyplutí a parník opatrně vycouval zpod maskovacího přístřešku. Jop a Ulgor se připojili k Sáře, stojící u zábradlí, spolu s několika podmračenými knihovníky, kteří měli za úkol dopravit drahocenné svazky do nejisté bezpečnosti v divočině. Brzy pak už počáteční nepravidelné rázy lopatkového kola se ustálily do uklidňujícího rytmu, pracujíce společně s proudem Biburu, aby obrátily loď dolů po proudu.

Muž z vesmíru hrál dále se soustředěným zaujetím. Nakloněný nad malým nástrojem klínovitého tvaru přejížděl po strunách dvěma malými zahnutými paličkami, občas sice s chybami, avšak oddávaje se své hře s vášní. Hudba se Sáře proplétala s hořkosladkými vzpomínkami, jak pozorovala mohutnou pevnost, klouzající podél lodního boku, s jejími halami s mnoha okny. Kamenný baldachýn střechy se zdál vznášet nad ní jako trpělivá boží pěst.

Jsem zvědavá, jestli se sem ještě někdy vrátím.

Brzy minuli nejzápadnější okraj laserem odřezané skály - a před nimi se objevila vyhnívací pole. Dnes zde nebylo vidět žádné standarty nebo truchlící davy, ani pilní malí neúplní traekiové, konzumující maso a připravující bílé kosti k odvozu do moře. Ale potom náhle postřehla osamělou postavu, přehlížející řeku. Vysoký, s rovnými zády a s

uhlazenou stříbrně šedou hřívou vlasů, opíral se tento člověk lehce o hůl, i když se zdál mít do nějaké křehkosti daleko. Sáře se zasekl dech, jak gofer zvolna klouzal mimo.

Rádce Taine slabě pokývl - byl to přátelský, téměř vroucí projev na tak nedůvěřivého a uzavřeného člověka. Pak, k Sářinu údivu, zvedl paži v gestu neokázalého přání všeho dobrého.

Na poslední chvíli mu odpověděla zvednutím své vlastní ruky. Mír, pomyslela si.

Biblos zapadl za namáhavě odfukujícím parníkem, pohlcen nadcházejícím soumrakem. Nedaleko cizinec přerušil svou píseň. A ona věděla, že její lyrika vyjadřuje její vlastní pocity ztráty a palčivého neklidu z nadcházející změny, ale přesto zároveň i jaksi tišila, sladce i bolestně, konflikty v jejím vlastním srdci.

Protože mířím za tmavý horizont
a nikdy už neuslyším tvoje jméno...

XXIII.

KNIHA O MOŘI

G'kekský bruslaři, dokážeš cválat
přes těžký terén?
Traekijské seskupení, dokážeš utkat tapiserii
nebo ovládnout umění ohně?
Královská qheuenko, budeš obdělávat
lesní kopce? Můžeš léčit
svým dotekem?
Hoonský lodníku, budeš doma na pláních,
nebo vyfrčíš vzhůru po kabelu, nataženém do výšky?
Urská kočovnice, poplavíš se po moři,
nebo oddělíš čisté stránky z promísené hmoty?
Nově příchozí člověče, znáš tento svět?
Umíš příst nebo tkát či sledovat jijoánskou píseň?
Chcete vy všichni nebo někteří z vás
následovat cestu vyznačenou glavery?
Cestu Odpuštění
skrze zapomenutí?
Jestli ano, zachovejte si prostor k připomenutí
této jediné věci.
Byli jste jednou částí jednoty,
větší než její části.

Svitek o Vejci
(neoficiální)

Vypráví Alvin

Nestěžoval jsem si na své místo až úplně vzadu, daleko od okna. Aspoň během dlouhého sestupu dolů po tváři útesu, s mořem přibližujícím se stále víc a více. Koneckonců, toho pohledu jsem si užil už předtím a ostatní ne. Jenže jakmile jsme narazili na hladinu a moji přátelé začali dělat júj a jé nad tím, co viděli přes stoupající bublinky vpředu, začalo mně to být tak trochu líto. Také mě to trápilo jako spisovatele, který čelil nutnosti, že tenhle sestup bude muset vylíčit až dodatečně. Při nejlepším jsem teď mohl vidět tak akorát prázdný modrý flek nad zády svých kamarádů.

Když se tak na to dívám, myslím, že bych mohl rozřešit tento problém několika způsoby.

Za prvé, mohl bych lhát. Myslím tím, že jsem se ještě nerozhodl, zda udělat z tohoto příběhu román, a podle mistra Heinze fikce je jistý druh lži. V pozdějším konceptu bych to mohl třeba psát v okně na zádi. Takto bych mohl popsat všechny ty věci, o kterých jsem jenom slyšel od druhých. Nebo bych mohl předstírat, že jsem celou tu dobu byl vpředu. Ve fikci můžete být třeba i kapitánem, jestli chcete.

Nebo bych to mohl vylíčit z Kleštíkova pohledu. Koneckonců, byl to jeho člun, víc než kohokoliv z nás. A on také nejlíp viděl, co se stalo potom. To by znamenalo, že bych musel psát věrohodně, jako bych byl qheuen. Není to sice tak strašně cizí jako traeki, aspoň si myslím. Nicméně, možná že ještě nejsem připravený zkusit něco takového.

Všechno tohle ovšem předpokládá, že budu naživu, abych o tom napsal, nebo že přežije někdo jiný, koho bych pověřil, aby přečetl mé vyprávění.

Každopádně prozatím musí stačit tato napůl důvěryhodná forma deníku, a to znamená, že budu psát o tom, co jsem opravdu viděl, cítil a slyšel.

Od odvíjejících se bubnů se dolů po laně přenášely neustálé vibrace. Ventil pro přívod čerstvého vzduchu tiše syčel a

bublal hned u mého levého ucha, takže se dalo sotva uvažovat o tom, co jsem si představoval jako klidný sestup do mlčící hlubiny. Tu a tam Ur-ronn zasípala - "Co to bylo?" - a Kleštík identifikoval nějakou rybu, jako piska nebo skinnera - tvory, které hoon obvykle vídá mrtvé, chycené v síti, a urs pravděpodobně nikdy. Nicméně zde nebyla žádná fantastická monstra. Žádné pohádkové věže či podmořská města. Nic takového.

Jak jsme klesali, udělala se hezky rychle tma. Brzy všechno, co jsem mohl rozeznat, byly úzké fosforové proužky, které Tyug namaloval na důležitých místech kolem kabiny, jako na konce mých motorových klik, na hloubkoměr a páky na uvolnění zátěže. Protože jsem momentálně neměl co na práci, pokoušel jsem se určit pachy, které se ke mně linuly od mých přátel. Povědomá aromata, ale nikdy ne tak pronikavá jako teď. A to byl jenom začátek.

Důvod, proč být rád, že s námi není žádný člověk, pomyslel jsem si. Jedním z mnoha problémů, přispívajících k třenicím mezi ursy a pozemšťany, byl ten, že obě rasy jedna druhé páchly. I dnes, a navzdory Velkému míru, si nedovedu představit, že by se některému z obou těch septů nějak zvlášť líbilo být dlouho zavřen v přecpané kabině s tím druhým.

Tu Ur-ronn začala hlasitě vyvolávat hloubky podle údajů hloubkoměru. Při sedmi kabelech otočila vypínačem a rozsvítilo se eikové světlo, vrhajíc tenké paprsky do studených, tmavých vod. Očekával jsem, že to znovu vyvolá vzrušené výkřiky mých kamarádů, ale zřejmě toho bylo v této hloubce méně vidět. Kleštík cosi identifikoval jenom tak vždycky za několik dur a hlasem, který zněl poněkud zklamaně.

Při devíti kabelech jsme se všichni napjali, neboť při prvním testování právě zde nastaly potíže. Ale desítka minula, aniž by se přihodilo něco mimořádného. Také by to tak mělo být, neboť Uriel osobně zkontrolovala každou stopu lana.

Ale v jedenácti a půl kabelech ovanul kabinu náhlý chlad a způsobil, že se nakrátko vytvořila jakási mlha. Každý tvrdý povrch se náhle opotil a Huck zapnula odvlhčovač. Natáhl jsem se, abych dosáhl na trup z garuového dřeva, který se zdál značně studenější. Wuphonský sen se otočil a slabě naklonil, jak vzdoroval novému tahu, teď už ne tomu slabému driftu, směřujícímu dolů. Podle zvuků jsme poznali, že můžeme očekávat přesun do hlubinného studeného proudu. Nicméně, šlo to dost na nervy.

"Seřizuju zátěž," řekla Huck. Co nejblíž mrtvému středu použila Urieliných chytrých pump k přesunování vody mezi třemi vyrovnávacími tanky, dokud hladiny lihu neukázaly, že kýl se narovnal. To bylo při dosažení dna podstatné, abychom se nepřevrátili v tomtéž okamžiku, kdy vstupujeme do historie.

Přemýšlel jsem o tom, co děláme. V galaktických měřítkách to ovšem bylo úplně primitivní. Historie má pro to několik mnohem lichotivějších porovnání - což může být jedním z důvodů, proč my čtyři to shledáváme tak přitažlivým. Například, když Jules Verne psal svých Dvacet tisíc mil pod mořem, žádný člověk se ještě nedostal tak daleko dolů do terránských oceánů, jako jsme se dnes dostali my. My, divoši z Jija.

Huck zvolala - "Podívejte! Je to něco, tam dole?"

Ty její oči. Dokonce i když se koukala přes Kleštíka a Ur-ronn, uviděla dno první. Tu Ur-ronn stočila eikové paprsky a brzy už ti tři byli zase v tom, rozčilujíce mě svými šílenými och, ach a nadšeným cvakáním. Otráveně jsem otočil klikou, nechávaje zadní kola mlátit do vody, dokud nezačali ječet, abych toho nechal, a neuráčili se popsat mně, co vidí.

"Je tam nějaká vlnící se rostlina," chrlil ze sebe Kleštík a už nekoktal. "A další, která je celá kožnatá a tenká. Nevím, jak můžou žít, když tu nemají žádné světlo, které by se dostalo sem dolů. Je jich tam mnoho a všechny se vlní. A dole v blátě jsou jakési vlnité stopy a jakési podivné ryby se proplétají tam a zase ven v těch kožnatých rostlinách."

Po nějaké chvilce bych se myslím zas nejraději vrátil k tomu obdivnému cvakání. Ale zůstal jsem zticha.

"...A jsou tam jacísi divní krabi - jasně červení a větší než jakékoliv jsem kdy viděl. A co je tohle, Ur-ronn, bahenní červ? Myslíš, že jo? Ale to teda je nějaký červ!... Hej, co je to, támhleta věc? Je to dro -"

Ur-ronn ho přerušila: "Půl kabelu ode dna. Šignaližuju pošádče na povrchu, ať špouští pomaleji."

Ostré záblesky elektrických jisker prolomily tmu v kabině, když se dotkla kontaktního klíče, vysílajíc kódové impulsy z naší baterie nahoru po izolovaném prameni zatkaném do hlavního lana. Trvalo to jenom pár dur, než dunivé rachocení bubnů změnilo tón, jak se začalo brzdit. Wuphonský sen sebou škubl a my všichni jsme se vyplašili. Huphuiny drápky se mi zaťaly do ramene.

Sestup se zpomalil. Bylo to pro mne zvlášť trýznivé, že jsem nevěděl, jak daleko je ještě ke dnu, kdy se k němu dostaneme a jakou silou naň narazíme. Přirozeně, nikdo se nesvěřil starému dobrému Alvinovi.

"Hej, braši," ozval se Kleštík, "myslím, že jsem právě viděl -"

"Vyrovnávám rovnováhu," ohlásila Huck, šilhajíc jedním okem na každou hladinu lihu.

"Žnovu směřuji světla," přidala se Ur-ronn. "Žiž ukazuje jedním tykadlem k palubě. Proud teče tím směrem, pět užlů."

Kleštík zamumlal - "Braši? Myslel jsem, že právě vidím... ach, nevadí. Dno vypadá, že se svažuje doleva, asi o dvacet stupňů."

"Obracím kola vpřed, aby se to vyrovnalo," odpověděla Huck. "Alvine, možná by to chtělo pomalu otočit nazpět klikou na pohonných kolech."

To mě vytrhlo z mé lítostivé nálady. "Jo, jo," řekl jsem, otočiv klikou na zalomené tyčí přede mnou, čímž se zadní sada kol začala otáčet. Aspoň jsem doufal, že to udělají. To najisto poznáme, až přistaneme na dně.

"Je to tady," ohlásila Huck. A potom, zřejmě si vzpomenouc na své chybné odhady během zkušebního testu, dodala: "Tentokrát už jistě. Tak do toho!"

* * *

Až o tom všem budu někdy psát podle těchto poznámek, tak snad vylíčím náhlé vzedmuvší se vlny bláta, když jsme se zaryli do půdy na mořském dně, vyrývajíce dlouhou brázdu, vyvracejíce vegetaci a děsíce mořské tvory, kteří od nás v panice prchali. Možná také vrhnu do divokého víru slané vody i výstřik z jednoho či dvou povolených uzávěrů,

utažených v pravý čas heroickou posádkou.

Co ale na tomto místě nechci přiznat, je, že jsem vlastně vůbec nepoznal ten přesný moment, kdy se naše kola dotkla dna. Tato událost byla, řekněme, víc než jenom trochu nejasná. Jako když třeba zkusmo zapíchnete vidličku do skořápky plodu shuro a nejste si vůbec jistí, zda propíchla i jádro uvnitř.

"Nejasné" - to také vystihuje scénu kolem nás, když se všude kolem zvedalo a ve spirálách vířilo řídké bahno, usazujíc se jenom pomalu, aby odkrylo svět, černočerný jako smrt, až na úzké uličky oslňující modři, což byly paprsky vrhané našimi eiky. Vše, co jsem byl schopen z těch úzkých tunelů vidět, vypadalo jako nakloněná bahnitá pláň, tu a tam porostlá tenkými stvoly "rostlin", které k tomu, aby prospívaly, nepotřebovaly sluneční světlo, i když jsem nemohl přijít na to, z čeho tedy vlastně žijí. Jejich listy či spíše vějíře se zdály vlnit dopředu a dozadu, jako ve větru. V našich paprscích nebyl vidět žádný zvířecí život, což zase nebylo až tak překvapující. Neschovali bychom se snad i my, obyvatelé povrchu, kdyby se do našeho středu zapíchlo takové podivné plavidlo odněkud seshora, vydávající hluk a vysílající palčivé pohledy?

Donucen k takovému srovnání, začal jsem být zvědav, zda někteří obyvatelé podmořské říše si nemyslí, že právě nastal jejich soudný den.

Ur-ronn svým telegrafním klíčem vyťukala vzkaz, na který nahoře už jistě čekali. Jsme dole, odvysílala. Vše je v pořádku.

Jistě, schází tu poetická představa vztyčených vlajek, přistávajících orlů nebo hrdinně rozčísnutého nekonečna. Neměl bych si stěžovat. Ne všichni ursové jsou zrozeni k tomu, aby na požádání recitovali hrdinské epické ságy. Nicméně myslím, že až to budu přepisovat, tak to změním - ovšem jestli kdy budu mít k tomu šanci, což právě teď vypadá dost nepravděpodobně.

Znovu z malé štěrbiny přístroje vytryskly jiskry, tentokrát aniž se Ur-ronn něčeho dotkla. Odpověď shora.

Gratulujeme. Pokračujte.

"Připraven, Alvine?" zavolal hlasitě Kleštík. "Dopředu, čtvrt stupně."

Odpověděl jsem - "Dopředu, čtvrt stupně, ano, kapitáne."

Moje zádové a pažní svaly se napjaly. Klika se napřed zdála vzdorovat. Pak jsem pocítil, že držení přebírá magnetická spojka - podivný pocit spojení s kdysi živými částmi g'Keků - ale snažil jsem se na to raději nemyslet. Speciální protektory do bláta reagovaly, poněvadž jsem cítil odpor. Wuphonský sen se pohnul kupředu.

Soustředil jsem se na udrženi stejnoměrného chodu. Kleštík vykřikoval řídicí povely na Huck, zatímco kvůli orientaci nahlížel do Urieliny mapy.

Ur-ronn srovnávala naši polohu se svým kompasem. Lano a vzdušná hadice nadále přenášely vzdálené dunění navíjecích bubnů, stále více rozvíjejících lano, takže jsme mohli postupovat stále dál, vzdalujíce se od bezpečí. Stísněný prostor rezonoval mým hlubokým pracovním mručením, ale nikdo si nestěžoval. Zvuk se zdál jakoby omotávat kolem mě, až jsem se cítil, jako bych byl obklopen hoonskými spolunámořníky, což dělalo toto těsné vězení snesitelnějším. Jako loď daleko na moři, byli jsme úplně sami, závislí na Ifnině přízni a našich vlastních schopnostech, abychom si dokázali poradit a dostat se zase domů.

Čas ubíhal. Upadli jsme do rytmického stereotypu. Já jsem obstarával pohon, Huck kormidlovala, Ur-ronn zaměřovala světla a Kleštík dělal lodivoda. Dost brzo jsme se už začali cítit jako nějací staří mazáci.

Huck se zeptala - "Cos to říkala Kleštíkovi, právě předtím, než jsme přistáli? Něco jste viděli?"

"Něčo, čo mělo štrašně moč žubů, na to vem jed," utrhla se Ur-ronn. "To je žrovna, jako by jeden pšedpokládal, že uvidíme monštra?"

Monstra, pomyslel jsem si. Moje mručení se teď připojilo k trylkům smíchu.

Kleštík vzal to dobírání docela dobře. "Jenom si dejte čas, kámoši. Nikdy nemůžete říct kdy... tam! Nahoře vlevo! To je to, co jsem předtím viděl!"

Sen se trošku naklonil, jak se Huck a Ur-ronn nahnuly, aby se podívaly, a to způsobilo, že zadní kola ztratila polovinu své tažné síly. "Hej, co je?" stěžoval jsem si.

"Mám kola skoro v háji -" vrčela Huck.

"A já jšem mokrá," notovala jí Ur-ronn.

Fajn, tak jsem je ještě trochu popíchl - "Jen tak dál, vy spolku trávožroutů a zakyslých výrobců mrvy -"

Zrovna teď se půda začala zase o trochu víc svažovat a do mého úzkého tunelu vidění se dostala scéna, na kterou všichni tak zírali.

"Hr-rm-rm!" vykřikl jsem. "Tak tohle je to, co vás všechny tak rozhodilo? Hromada rakví s drosem?"

Ležely rozházené křížem krážem po mořském dně, nakloněné ve všech možných úhlech - mnoho z nich napůl pohřbeno v bahně. Spousty. Většinou ve tvaru obdélníku a pravoúhlé, i když několik z nich byly barely. Přirozeně zmizely všechny stopy po stuhách, které je kdysi pokrývaly jako na poctu kostem či hřídelům, tyčím či opotřebovanému nářadí, vyhozenému některými dřívějšími generacemi soonerů.

"Ale lodi s drosem nikdy neplují do Riftu," lamentovala Huck, vystrčivši dvě své oční stopky až k mé tváři. "Není to tak, Alvine?"

Zkroutil jsem se, abych se nemusel na ty její zatracené pohyblivé oči dívat.

"Neplují! Ale Rift je částí Žumpy. Jiná sekce toho samého vsávajícího čehosi."

"Tektonička odražová žóna," vmísila se Ur-ronn.

"Jo, díky. Takže je to dokonale legální místo pro vysypání drosu."

"Ale jestliže sem neplují žádné lodi, jak se to sem dostalo?"

Pokoušel jsem se rozeznat, co za druhy rakví tu je a které chybějí. To by mohlo pomoct určit dobu, kdy sem byl dros vhozen. Nebyly zde žádné lidské truhly nebo urské červené koše, což nebylo překvapující. Až dosud jsem viděl jenom

g'kekské a qheuenské schránky, což mohlo znamenat, že ty hromady mohly být zatraceně staré.
"Ty věci se sem dostaly stejnou cestou jako my, Huck," vysvětloval jsem. "Někdo je musel hodit z útesu na Poslední skále."
Huck zalapala po dechu. Začala mluvit, pak zmlkla a já jsem skoro mohl slyšet, jak se jí v hlavě melou kolečka. Házení ze země se zrovna nedělá. Musela však uznat, že toto místo je celkem přijatelná výjimka. Jestliže část Žumpy skutečně prochází pod Poslední skálou, tak za předpokladu, že zde kdysi musely být někde nablízku nějaké osady, by toto byl levnější způsob jak pohřbít dědečka než posílat jeho rakev ven na moře ve člunu.
"Ale jak se tedy ty věci octly tak daleko od pevniny? My jsme potřebovali kabely a kabely, abychom se sem dostali."
"Přílivy, klouzání v bahně," odvětil Kleštík. Ale já jsem nesouhlasně zamručel.
"Zapomněls, jak se předpokládá, že Žumpa pracuje. Ona ty věci saje do sebe, není tomu tak, Ur-ronn?"
Ur-ronn hvizdem dala najevo svoje zoufalství nad mým umíněným zjednodušováním. "Jedna tektonická deška klouže pod druhou, víš, a vytváží pšíkop, štahujíc štaré možské dno dolů š šebou."
"Aby bylo staženo pod ni, roztaveno a znovu obnoveno, vtlačeno pod Úbočí a vytvořilo vulkán. Ovšem, rozumím." Huck zamyšleně otočila všechny čtyři své oční stopky dopředu. "Stovky let od té doby, kdy sem toto bylo vhozeno, a ten dros se dostal jen takhle daleko od místa, kam spadl?"
Jenom pár vteřin předtím byla udivená, jak daleko se ty schrány dostaly od útesu? Myslím, že by zde bylo namístě poukázat na to, jak různě dlouhý se čas může zdát, když se přesunete z perspektivy životního rozpětí osoby k životním cyklům světa. Ve srovnání s tím si myslím, že lidé toho nemají moc k vychloubání, i když žijí dvakrát tak dlouho jako urs. My všichni jsme stejně díky postupné jijoánské asimilaci vyřazeni dost brzy, ať už nás cizí vetřelci nechají na pokoji nebo ne.
Kleštík a Ur-ronn se poradili se svými mapami a zakrátko jsme zase pokračovali v cestě, opustivše podmořský hřbitov, kde se jiná generace hříšníků pomalu ubírala svou cestou k odpuštění v roztavené skále.

* * *

Asi o půl midury nato, s pocitem nesmírné úlevy, jsme objevili Urielinu "věc".
Tou dobou mě už bolely paže i nohy od neustálého otáčení klikou hřídele podle Kleštíkových naléhavých povelů jako: "Rychle vpřed" a "zpomalit" či "nemůžeš se pohnout trochu rychleji?" Z nás čtyř vypadal on jediný, že se mu to líbí, bez nějaké nevolnosti nebo nervozity.
My hooni si svoje kapitány volíme, a když nastane naléhavá potřeba, posloucháme je bez otázek - a tahle cesta se v mé mysli jevila jako zoufalá potřeba - a tak jsem si všechny námitky nechával na později, když jsem si řekl, že můžu dělat to, co teď dělá Kleštík, zase v různých jiných situacích. Možná náš další společný podnik bude horkovzdušný balon. Udělat tak z něho prvního qheuena, který létal, od doby, co se jeho rasa vzdala hvězdných lodí. Posloužilo by mu to.
Když Huck konečně zaječela "Heuréka!", moje ubohé svaly a klouby se cítily tak, jako by překonaly přinejmenším celou šíři Riftu a ještě něco k tomu. Moje první úlevná myšlenka byla - Žádný div, že nás Uriel vybavila tak dlouhým lasem a hadicí!
A teprve pak jsem se podivil - Jak to věděla, kam nás má poslat, abychom se po té jekí věci podívali?
Stálo to napůl pohřbené v bahně, asi dvanáct kabelů na jih odtud, kde jsme se poprvé dotkli dna. Soudě podle té části, která byla z mého "výhodného místa" vzadu viditelná, sestávalo to z dlouhých bodců, z kterých každý směřoval různým směrem ven, jako kdyby mířil k šesti stranám krychle. Každý bodec měl na konci velký knoflík, jak jsem hádal asi dutý, který bránil tomu, aby věc zapadla do bláta. Očividně bylo zamýšleno, aby se našla, poněvadž byla natřená křiklavou kombinací červené a modré. Červená proto, aby byla co nejvíc nápadná z krátké vzdálenosti, protože pod vodou barvy téměř úplně mizejí, a modrá, aby ji bylo vidět i z větší dálky, jestliže by váš osvětlovací paprsek přejel po ní v hluboké temnotě. I tak jste ale museli být ve vzdálenosti menší než jeden kabel, abyste tu věc uviděli, takže bychom na ni asi vůbec nenarazili, nebýt Urieliných instrukcí. Nicméně i tak to chtělo dva pátrací okruhy, než jsme věc objevili.
Byla to ta nejpodivnější věc, se kterou jsem se kdy setkal. A to nezapomeňte, že jsem už slyšel g'Keka mručet a byl jsem svědkem traekijského vleningu.
"Je to buyurské-ké?" zeptal se Kleštík. Do jeho hlasových otvorů se vloudila podezřívavá bázeň a spolu s ní se vrátilo i jeho koktání.
"Vsadím se o hromadu oslího hnoje, že to není buyurské," řekla Huck. "Co myslíš ty, Ur-ronn?"
Naše urská kamarádka natáhla svůj dlouhý krk přes Kleštíka a její čenich ihned vysušil kroužek na bublinatém okenním skle. "Žádný žpůsob, že by Buyurové vyrobili něčo tak pšíšerného," přitakala. "Není to jejich štyl."
"Samozřejmě že to není jejich styl," pokračovala Huck. "Ale já vím, čí je."
Všichni jsme na ni zůstali zírat. Přirozeně že si ten moment patřičně vychutnala, protahujíc své mlčení, až jsme byli v pokušení jí nabít.
"Je to urské," uzavřela po chvíli tónem samolibého přesvědčení.
"Urské!" zasyčel Kleštík. "Jak si jen můžeš být tak -"
"Vyšvětli," požádala Ur-ronn a natáhla krk dopředu, aby se na ni podívala. "Tento názor je falešný. Uriel by nedokážala vykovat něčo takového. Dokonče ani požemšťané by to nedokážali."
"Přesně tak! Není to buyurské a ani nikdo z dnes žijících na Úbočí by to nedokázal vyrobit. To znamená jenom jedinou možnost. Musela to zde nechat nějaká původní soonerská hvězdná loď, když jedna z šesti ras - ne, sedmi, když počítáme i glavery - poprvé přistála na Jiju, předtím, než se osadníci vzdali všech svých dovedností a vybavení a

přidali se k nám ostatním jako další primitivové. Ale která to byla? Měla bych vyloučit g'Keky, vzhledem k tomu, že my jsme tady už tak dlouho, že bych se vsadila, že doteďka by se už ta věc pohnula o něco dál do Riftu. A totéž pravděpodobně platí i pro glavery, qheueny a traekie.

V každém případě pádným důkazem toho, co říkám, je fakt, že Uriel přesně věděla, kde to najít!"

Kolem okrajů Ur-ronniny nozdry se zatřepetala srst. Její hlas byl náhle chladnější než okolní oceán. "Ty tady nadhažuješ něčo jako špiknutí."

G'kekské oční stopky se svinuly - pokrčení ramenou.

"Ne něco tak ohavného," ujistila Huck. "Možná jen rozumné opatření.

Přemýšlejte o tom, kamarádi. Řekněme, že jste přišli založit soonerskou kolonii na zakázané planetě. Musíte se zbavit všeho, co by při náhodné kontrole prováděné průzkumníky Institutu mohlo být objeveno, a proto vaše loď a celý komplex jejího vybavení musejí zmizet. Nejbližší vesmírný prostor není vhodný. To je první místo, kde se provede kontrola. Takže necháte to vše klesnout mezi odpadky, které Buyurové zahodili, když odešli z Jija. To zní dost dobře.

Ale pak se zeptáte sami sebe - co když někdy dojde k něčemu nepředvídatelnému? Co když naši potomci budou něco potřebovat z této dokonalé techniky, aby jim to pomohlo přežít?"

Ur-ronn snížila svou kónickou hlavu. V šeru jsem nemohl poznat, jestli to znamená starost nebo stoupající zlost. Pospíšil jsem si to přerušit.

"Hr-rm. Ty uvažuješ o příliš dlouhé časové periodě a na základě příliš mnoha dohadů. To vše je tajemství, uchovávané po generace."

"Po staletí," přitakala Huck. "Uriel to bezpochyby slyšela od své mistryně a tak dál až k těm prvním urským předkům. A ještě než mně Ur-ronn utrhne jednu z mých hlav, tak mi dovolte jenom v krátkosti říct, že urské rádkyně prokázaly během těch let velkou soudnost a sebeovládání, když nikdy nezkusily použít tohle tajné skladiště ani ve válkách s qheueny, ani pak s lidmi, i když jim, jak se říká, hořelo za ocasem."

Tohle mělo uklidnit Ur-ronn? Honem jsem si pospíšil zachránit Huck před zmrzačením. "Možná že hrm lidé a qheueni měli také svá vlastní tajná skladiště, takže v tom byli všichni stejní." Pak jsem si uvědomil svá slova. "Možná že teď ta skladiště také hledají, zatímco my zde sloužíme jako Urielin podmořský dráp při hledání toho jednoho."

Nastalo ticho.

Pak se ozval Kleštík.

"Tss-ss - Ti cizinci tam nahoře na Mýtině museli dospělé opravdu pořádně vystrašit."

Další pauza, potom to Huck uzavřela. "To je to, co po celou tu dobu věřím, že se chystá. Ti cizinci. Vzájemná snaha Šestky složit dohromady své zdroje a nic jiného."

Ur-ronnin krk se nervózně zkroutil. "Co tím myšlíš?"

"Myslím, že bych teď ráda měla Urielino čestné slovo, že tady dole jsme proto, abychom hledali prostředky k obraně všech Pospolitých."

Ne prostě jenom ozbrojit urskou milici, aby čelila některým nenávistným potyčkám, o nichž jsme zaslechli nejasné zvěsti, pomyslel jsem si, dokončiv tak Huckino zdůvodnění. Nastal napjatý okamžik, kdy jsem nemohl předem říct, co se v nejbližší chvíli stane. Dokázaly by snad napětí, starost a Tyugovy drogy přivést naši urskou kamarádku na takový stupeň podráždění, kdy by ji Huckiny narážky přiměly skutečně chňapnout?

Ur-ronnin krk se pomalu narovnal. V ponurém fosforovém světle, v němž tonula naše kabina, jsem přesto mohl dobře vidět, že z její strany je to snaha vůle. "Máš..." začala, ztěžka oddechujíc. "Máš pšíšahu od této uršky, že to tak škutečně bude."

A pak opakovala tento slib v galaktické Dvojce, po němž se s urputnou snahou namáhala plivnout na zem, což pro někoho z její rasy není nic snadného. Známka upřímnosti.

"Hr-rm, to je ohromné," zamručel jsem, snaže se znovu nastolit mír. "Nikdo z nás si také nic jiného nemyslí. Že ano, Huck? Kleštíku?"

Oba překotně přitakali a něco z napětí pominulo. Pod povrchem však už bylo položeno semínko obav. Huck, pomyslel jsem si, přinesla jsi džbán plný škorpiónů do záchranného člunu a pak jsi ho upustila, jenom abys viděla, kdo nejlíp poplave.

Znovu jsme se dali do pohybu a brzy jsme už byli natolik blízko, že jsme mohli vidět, jak velká ta věc ve skutečnosti je. Každý z cibulovitých, balonu podobných "knoflíků" na jejich hrotitých špicích byl větší než celý Wuphonský sen. "Tady je jeden z těch drátů, o kterých mluvila Uriel," oznámil Kleštík, mávnuv pařátem k jednomu z bodců, z něhož splýval hladký černý pramen v relativně přímé linii, i když místy pohřbené v blátě, směřující na sever, odkud jsme přišli.

"Vsadím se o cokoliv, že tenhle kabel bude někde mezi tímto místem a útesy utržený," uvažovala Huck. "Zřejmě to kdysi celou tu cestu vedlo nějakou tajnou puklinou nebo jeskyní u Poslední skály. Odtud by mohl být celý ten krám vtažen dovnitř, aniž by si nějaký urs musel smočit kopyta. Ten konec mohl být odříznut lavinou či zemětřesením, jako bylo to, co zabilo moje lidi. Tahle věc leží zadní stranou vzhůru, takže lano může být zvednuto nahoru, i když jeho konec je ztracen."

"Dobrý nápad. To vysvětluje jednu z věcí, která mě mátla - proč měla Uriel po ruce tak bohaté vybavení. Tolik věcí, které se ukázaly pro potápění tak užitečné. Vlastně, udivuje mě také, proč potřebovala nás všechny. Proč neměla v první řadě někde schovaný svůj vlastní bat?"

Ur-ronn už překonala svou paniku. "Jeden g'kekský účetní dělá pravidelně ve skladišti i v huti inventuru. Určitě by ši mušel všimnout něčeho takového neurského, jako je jakékoliv potápěčí žažížení, pšipravené k použití."

Její hlas měl sardonický přízvuk. Huck s tím přesto souhlasila.

"Složité části tu byly, jako ty pumpy a záklopky ventilů a těsnění. Jsem si jistá, že Uriel a její předchůdkyně si spočítaly, že by mohly vytáhnout trup a to ostatní v několika měsících. Kdo by ale očekával, že bude potřeba

vytáhnout to tak rychle? A naše banda mladých bláznů nadto nabídla perfektní krycí historku. Nikdo nás nebude spojovat s tajným skladištěm bohů z galaktické minulosti."

"Raději bych si myslel," vložil se do toho Kleštík s dramaticky rozladěným tónem hlasu, "že skutečný důvod, proč Uriel požádala, aby se směla připojit k našemu týmu, byl dokonalý vzhled a řemeslné zpracování naší lodi-di."

Přestali jsme se dohadovat a na moment jsme na něj zůstali zírat - pak naši těsnou kabinu naplnil takový řehot, že trup našeho plavidla začal vibrovat a probudilo to Huphu z její dřímoty.

Pak jsme se my čtyři už cítili mnohem lépe a připraveni dokončit naši misi. Jak to vypadalo, to nejhorší jsme už měli za sebou. Všechno, co jsme teď museli udělat, bylo poručit Zizovi, aby zachytil do svěráku kabel na druhé straně věci, a dát signál Uriel, aby nás nechala vytáhnout. Bude to asi trvat dlouho, jak budeme zvolna stoupat nahoru k hladině, poněvadž g'Kekové a ursové jsou pravděpodobně více náchylní špatně snášet změny tlaku než lidé. Z knih jsme věděli, že je to hrozná smrt, takže pomalý výstup byl nezbytnou nutností. Všichni jsme si s sebou vzali jídlo a věci osobní potřeby, abychom si dlouhé chvíle čekání co nejvíce ulehčili.

Nicméně jsem se s tím vyrovnával dost těžce a byl jsem dost podrážděný. Klaustrofobie by nebyla ničím se zkouškou, která by nastala, kdyby kdokoliv z nás na palubě - každý svým osobitým a jedinečným způsobem - potřeboval jít, jak některé pozemšťanské knihy zdvořile opisují - "na toaletu".

* * *

Jak to vypadalo, byla zde ještě jedna malá obtíž, pokud šlo o uchopení druhého kabelu.

Uviděli jsme to, teprve až jsme se odšinuli dokola, abychom se podívali na druhou stranu věci.

Druhý kabel chyběl.

Nebo spíš byl odříznut. Čerstvě vypadající přeťatá kovová vlákna se jemně vlnila v podmořském proudu, visíce jako nespletený urský ocas z jednoho špičatého konce věci.

Ale to nebylo vše. Když Ur-ronn zaměřila naše světelné paprsky na oceánské dno, uviděli jsme v bahně vlnitou stezku, točící se k jihu, patrně směrem, kudy byl kabel tažen. Nikdo z nás nemohl říct, jestli se to stalo před několika dny či jadurami nebo roky. Nicméně ale se vnucovalo "nedávno". Nikdo z nás to ale neřekl nahlas.

Zasršely elektrické jiskry, jak Ur-ronn hlásila situaci těm, kdo čekali nahoře, ve světě vzduchu a světla. Z dlouhé pauzy, která následovala, bylo zřejmé, že byli překvapeni. Potom k nám dorazila odpověď, pulsující praskání přes úzkou štěrbinu aparátu.

Jestli se cítíte dobře, sledujte trasu asi dva kabely a pak se hlaste.

Huck zamumlala: "Jako bychom měli ještě nějakou jinou možnost, když Uriel dohlíží na naviják. Jako by nějaká malá mdloba nebo křečový záchvat u ní dělaly nějaký větší rozdíl?"

Tentokrát se Ur-ronn ani neotočila, ale oběma svými ocasy ostře šlehla Huck právě pod linií jejího hrdla.

"Půl stupně vpřed, Alvine," zavelel Kleštík. S povzdechem jsem se nahnula znovu se pustil do práce.

Tak jsme se posunovali stále kupředu, udržujíce jeden paprsek na hadí stezce v bahně, zatímco Ur-ronn druhým světlem pátravě přejížděla nalevo a napravo, nahoru i dolů. Ne že bychom spatřili něco, co by nám předem dalo nějaký druh užitečného varování. Nikdy neexistovalo nějaké plavidlo tak nevyzbrojené, pomalé a bezmocné, jako byl Wuphonský sen. Ten přeťatý kabel, který jsme viděli - byl vyrobený bytostmi, používajícími galaktickou technologii, která měla přežít pod vodou milénia a stále se uchovat v plné své síle. Ať už ho přervalo cokoliv, určitě to nebylo nic, co bych si přál nějak rozzlobit.

V kabině zavládla o něco vážnější, slavnostnější nálada, jak jsme se šinuli dále. Poté, co jsme se více než miduru točili proti stále se měnícímu tahu kluzkého bahna, moje paže i hřbet začínaly cítit bodavé brnění druhého stupně únavy. Byl jsem příliš unaven, dokonce i na to, abych mručel. Za mnou se Huphu snažila uniknout nudě tím, že prošťourávala můj vak, roztrhávajíc zabalené sendviče s rybami, část z nich uštípla a zbytek pak naházela dolů na dno. Šplouchání a mokré štípání na mých prstových polštářcích svědčily o vodě, shromažďující se dole - zda od přemíry vlhkosti nebo z nějaké malé štěrbiny či snad z našich vlastních nechutných odpadů - nenamáhal jsem se hádat. Puch uvnitř začínal být co do intenzity zatraceně dost zralý. Bojoval jsem proti dalšímu náporu klaustrofobie, když Kleštík náhle pronikavě zaječel.

"Alvine, stůj! Zpět! Myslím tím plnou rychlostí vzad!"

Přál bych si, abych mohl podat zprávu, že jsem viděl, co způsobilo tento poplach, ale můj pohled blokovaly šíleně se pohybující siluety. Kromě toho jsem měl plné ruce práce se setrvačným momentem kliky, která se zdála rozhodnuta navzdory mému úsilí udržet otáčky ve stejném směru, ženouc kola pořád dopředu. Svíral jsem dřevěná táhla jako o život a veškerou silou se namáhal, až se mi zdálo, že mi něco praská v páteři. Nakonec se mi přece jen podařilo zpomalit a konečně i zastavit plavidlo, ale přes všechnu svou snahu jsem je nemohl přimět k tomu, aby se pohnulo opačným směrem.

"Vychylujeme se stranou!" oznámila Huck. "Nakláníme se dopředu k levé přední straně."

"Neviděl jsem to!" vykřikl Kleštík. "Stoupali jsme na malou vyvýšeninu a pak to najednou přišlo z ničeho nic, přísahám!"

Nyní jsem už mohl poznat, že se kácíme. Sen se neodvratně nakláněl dopředu, i když Huck horečně přečerpávala zátěž na záď. Eikové paprsky se zdály mlátit do okolní temnoty dopředu a nahoru, nabízejíce roztřesený pohled na zející prázdnotu tam, kde předtím byla pozvolna se svažující pláň.

Konečně se mi podařilo pohnout klikou dozadu, ale pocit vítězství měl jenom krátký život. Jedna z magnetických výsuvných spojek - připojená ke kolu, zachráněnému z Huckiny mrtvé tety, myslím - vypověděla a uvolnila se. Zbývající kola se tvrdě zakousla do bahna s tím efektem, že jsme se náhle stočili na stranu.

Paprsky se nyní komíhaly podél okraje mořské propasti, nad níž jsme balancovali. Očividně bylo to, co jsme

považovali za hlavní dno Riftu, pouze šelf podél okrajů skutečného přikopu. Tato hluboká jizva nyní zela před námi, připravená nás pohltit, jako už pohltila tolik jiných věcí, které už nikdy nebudou mít podíl na událostech nahoře, kde se třpytí miliony jasných hvězd.

Tolik mrtvých, navždy pohřbených věcí, a zanedlouho se k nim připojíme i my.

"Mám odhodit zátěž?" zeptala se hystericky Huck. "Můžu to udělat. Zatáhnu za signální kabel, co má nahustit Zize. Můžu to udělat! Mám?"

Natáhl jsem ruku, uchopil dvě její oční stopky a jemně a konejšivě je pohladil, jak jsem se to během let naučil. To, co říkala, nedávalo žádný smysl. Hmotnost celého toho ocelového lana, které jsme táhli s sebou, byla mnohem větší než těch pár cihel, zavěšených pod břichem Wuphonského snu. Kdybychom toto lano odřízli také, jistě bychom se zvedli. Ale co by pak zabránilo tomu, aby se vzduchová hadice nezapletla a nepřervala, jak bychom se kutáleli a dělali přemety? Dokonce i kdyby to snad nějakým zázrakem přežila, vystřelili bychom nahoru jako dělová koule z Vernovy knihy "Ze Země na Měsíc". Ani Kleštík by zřejmě náhlou změnu tlaku nepřežil.

Mnohem duchapřítomnější i ve chvílích, kdy se zdálo, že se před námi tyčí samotná smrt, vyslala Ur-ronn spěšně jiskrovou zprávu žádající Uriel, aby nás bez odkladu nechala vytáhnout nahoru. Dobrý nápad. Ale rád bych věděl, jak dlouho to asi bude trvat, než posádka nahoře vytáhne celou tu délku lana? Jak rychle by to mohli provést, aniž by riskovali, že se vzdušná hadice někde přehne nebo zalomí? Jak daleko bychom mohli spadnout, až se s náhlým škubnutím střetnou oba opačné tahy? Ten okamžik pravdy nastane, až objevíme, jak dobře jsme postavili Sen.

Bezmocně jsem si uvědomoval, jak kola pozvolna ztrácejí kontakt s bahnitým šelfem, jak náš starý dobrý bat klouzal přes okraj propasti. Začínal dlouhý, pomalý pád do tmy.

* * *

Tohle by myslím mohlo být hezké, dramatické ukončení kapitoly s našimi hrdiny, klesajícími do černých hloubek. Doslova visícími na vlásku.

Podaří se posádce dostat se zase domů?

Přežijí?

Opravdu by to bylo to nejlepší místo, kde přestat. A co víc, jsem strašně unavený a všecko mě bolí. Chce se mi volat o pomoc stejně tak jako dostat se ke kbelíku v koutě téhle plesnivé, vlhké věci a ulevit si.

Ale nechci tady skončit. Vím o lepším místě, jen kousek dál dolů po proudu času, kdy Wuphonský sen pomalu klesal, otáčeje se kolem své osy, a my jsme pozorovali, jak eikové paprsky přejíždějí po stěně propasti, která stoupala vedle nás jako zeď nekonečné hrobky. Naší hrobky.

Odhodili jsme polovinu naší zátěže, což pomohlo o něco zpomalit náš pád - dokud s námi tah spodního proudu neškubl dopředu, táhna nás rychleji. Zbavili jsme se i zbytku balastu, ale věděli jsme, že jediná naše šance závisí na Urielině rychlé a bezchybné reakci a pak na stovce dalších věcí, že budou pracovat lépe, než se vůbec dalo doufat, že budou.

Každý z nás se svým vlastním způsobem seznamoval se smrtí, octnuv se náhle tváří v tvář blížícímu se konci našeho osobního dramatu.

Chyběli mi moji rodiče. Truchlil jsem spolu s nimi, protože moje ztráta byla v mnoha ohledech trpčí pro mě než pro ně, i když bych nechtěl snášet léta bolest, jakou budou mu set nést oni, kvůli mé hloupé touze po dobrodružství. Hladil jsem Huphu a mručel na ni, aby se uklidnila, zatímco Ur-ronn hvízdala planinský žalozpěv a Huck stáhla všechny čtyři oči dohromady dívajíc se, jak jsem si pomyslil, někam dovnitř svého života.

Pak, najednou, vykřikl Kleštík jediné slovo, které přervalo ostrou bolest našeho strachu. Slovo, které jsme z jeho hlasových otvorů slyšeli už tolikrát, ale nikdy ne tak jako teď. Nikdy ne s takovým tónem uctivé bázně a ohromení.

"Monstra-ra-ra!" zaječel.

Pak, ve stoupajícím vzrušení a hrůze, to vykřikl znovu:

"Monstra!"

* * *

Na moje volání nikdo neodpověděl. Ležím tady jako přilepený se zády, která se nechtějí ohýbat, a s naléhavou potřebou toho kbelíku. Tužku mám už skoro úplně vypsanou a taky už mně dochází papír... tak zatímco tak čekám, mohl bych zrovna tak pokračovat ve vylíčení dramatického momentu našeho pádu.

Uvnitř ve Wuphonském snu panoval všeobecný zmatek, jak jsme klesali hloub k naší zkáze. Kutáleli jsme se nalevo i napravo, narážejíce na vnitřní stěny trupu, otloukajíce se o hřídele, kliky, páky i ostatní vybavení. Pohled ven, pokud jsem něco viděl přes své divoce gestikulující kamarády, byl zpřeházený zmatek fosforeskujících skvrn, vykrojených ze tmy eikovými paprsky, plus občasné zákmity stoupajícího povrchu útesu a pak rychlé záblesky čehosi jiného.

Něco - nebo nějaké věci - lesklé a šedé. Hbité, kmitavé pohyby. Pak podivné nárazy, jako by se něco otíralo o trup našeho plavidla, následované ostrým klepáním a údery po celých bocích naší zkáze propadlé lodi.

Kleštík neustále blábolil o monstrech. Já jsem si opravdu myslel, že se zbláznil, ale Ur-ronn a Huck nechaly svého lamentování a nahrnuly se k oknu, jakoby ohromeny tím, co vidí. Všude bylo tolik hluku a Huphu mi zatínala drápky do mých bolavých zad, mezitím co ty šílené útoky na stěny pokračovaly.

Byl jsem si jist, že jsem rozeznal, že Huck říká něco jako -

" Co... nebo kdo... by to mohl být?"

To bylo v tom momentě, když se ty kmitající tvary rozdělily, mizejíce na obě strany, jak dorazila jakási nová entita,

která nás všechny donutila zalapat po dechu.
Byla ohromná - mnohokrát větší než náš bat - a plavala s nenucenou grácií, vydávajíc jakési bručení či vrčení, jak se blížila. Z mého vězení na zádi jsem toho nemohl moc rozeznat, až na dvě ohromné oči, jež se zdály zářit mnohem jasněji než naše slábnoucí eikové paprsky.
A tlamu. Vzpomínám si, že jsem to viděl docela dobře, jak se doširoka otevřela a řítila se na nás.
Trup zasténal a pak následovalo několik ostrých úderů. Ur-ronn zaječela, když dovnitř vystříkl tenký paprsek vody a odrazil se od stěny zpět přímo na mě.
Ochromen hrůzou nemohl jsem zastavit vířící zmatek ve svém mozku, abych se zmohl jenom na jedinou jasnou myšlenku.
To jsou duchové Buyurů, pomyslel jsem si, a přicházejí potrestat živé blázny, kteří se opovážili vniknout do jejich říše.
Nebo stroje, slepené dohromady z pozůstatků a zbytků, které se zřítily do Riftu už dlouho před Buyury, v epochách tak dávných, že se na to ani sami Galaktici již vůbec nepamatovali. Nebo snad tady zrozené mořské příšery. Původní jijoánští tvorové. Produkty toho nejprivátnějšího místa na tomto světě.
Tyto a mnoho dalších fantastických nápadů kmitaly mým zmateným mozkem, jak jsem se díval, neschopen pohlédnout někam jinam, na ty strašlivé přibližující se čelisti. Sen bojoval a házel sebou v mořském proudu, ale nyní jsem si byl jist, že bojuje, aby se dostal pryč.
Čelisti sklouzly těsně kolem nás. Náhlá vlna s námi mrštila stranou. Narazili jsme na vnitřek tlamy té obrovské bestie, a to s takovou silou, že naše krásná okenní bublina praskla. Od středu nárazu se bleskurychle začaly šířit matné praskliny. Ur-ronn zakvílela a Huck stočila své oční stopky dohromady tak těsně, že to vypadalo jako ponožka, právě připravená k uložení do zásuvky.
Popadl jsem Huphu, nevšímaje si jejího škrábání, a zhluboka se nadechl vydýchaného vzduchu. Chutnalo to hrozně, ale věděl jsem, že to bude má poslední šance.
Okno se poroučelo ve stejném okamžiku, kdy se mi přervala vzduchová hadice.
Temná voda Riftu si rychle našla cestu do naší rozbité lodi.

XXIV.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Trvalo dvacet let, než byla objevena první lidská soonerská banda - dost velká skupina, která prchla do křovin jižně od Údolí, odmítajíc Exilovou smlouvu, kterou jejich vůdcové podepsali ještě předtím, než se Archa potopila do bezedných hloubek. Riskovali jak izolaci, tak i zákon, aby se dostali pryč, a museli být násilím přivlečeni nazpět, třesouce se hrůzou, protože nemohli přinutit sami sebe, aby důvěřovali hoonům a traekiům.
V retrospektivě to působí ironicky, protože to byli především qheueni a ursové, kdo způsobili lidským osadníkům tolik těžkostí a trápení během následujících dvou století válek. Proč se tolik pozemšťanů bálo mírumilovných z kruhů nebo našich dobrosrdečných hoonských přátel se širokými rameny a dunivým hlasem? Hvězdní bratranci jak traekiů, tak i hoonů museli asi vypadat úplně jinak, když se loď našich předků vynořila z uličeк Pěti galaxií.
Naneštěstí mnoho galaktických záznamů za Velkého ohně shořelo. Ale existují jiné zprávy, které referují o neúprosném nepřátelství mocných a záhadných hvězdných lordů, kteří si sami říkali Jofurové a kteří převzali vůdčí roli v takzvaném Přičlenění Mudaunu. Jejich obávaná krutost - násilné činy prováděné s prostomyslnou precizností a krajní rozhodností - vedla přímo k exodu Archy. Tyto povahové rysy se u traekiů zde na Úbočí objevují jen velice zřídka.
Také se říká, že hooni na Mudaunu byli ve zprávách líčeni jako vážné, úslužné a nešťastné bytosti. Rasa přísných úředníků, věnujících se kontrole populace a zhotovujících tabulky o chovných normách jiných ras, neovlivnitelná nějakým dovoláváním se soucitu nebo shovívavosti.
Dokázal by někdo z těchto popisů rozpoznat dva nejsnášenlivější septy Šestky?
Žádný div, že hooni a traekiové očividně nejméně trpí nostalgií po "starých dobrých časech", kdy ještě jako bohové prolétávali vesmírem.

Kroniky jijoánských Pospolitých

Sára

Když svítání zcela vybělilo východní oblohu, doplahočili se unavení cestovatelé po dlouhém nočním pochodu přes vyprahlou Bojovou planinu do oázy Uryutta - nespořádaný a žíznivý dav oslů, simlí, lidí a hoonů. Dokonce i urské poutnice opatrně kráčely k rozblácenému břehu a skláněly své úzké hlavy, ucukávajíce při trpké, neupravené chuti planinské vody.
Nad stepí zavládlo vrcholné léto a horké větry zažíhaly prstence trávy, ženouce odtud splašená stáda, vířící oblaky prachu. I předtím, než nastala současná krize, vyhýbali se cestovatelé letnímu sluncí, dávajíce přednost chladnému měsíčnímu svitu. Urské průvodkyně se chvástaly, že znají pláň i poslepu.

Jim to zřejmě docela vyhovuje, uvažovala Sára, máčejíc si bolavé nohy ve zdejším prameni. Taková urska tak honem nespadne na hubu, když se jí pod nohama zvrtne kámen. Pokud jde o mě, já raději vidím, kam jdu.

Tu předjitřní světlo odhalilo na východě mohutný obrys. Okraje, pomyslela Sára. Expedice, složená z několika ras, měla dobrý čas, spěchajíc, aby se dostala na Mýtinu ještě předtím, než události dospějí ke svému vyvrcholení. Na jedné straně Sára toužila uvidět se s bratry a dovědět se, jak se svým nápadem uspěl Bloor. Byla zde i možnost lékařské pomoci pro jejího chráněnce, cizince, bude-li se zdát bezpečné odhalit jeho přítomnost vetřelcům. Veliké jestli. Dokonce se ještě ani zcela nevzdala svého nápadu zajít se podívat na jednu z vyhlášených lodních knihoven Velkých galaktiků.

Ale přece jenom zde toho bylo dost, čeho se bát. Jestliže měli hvězdní bohové v úmyslu vyhlazení všech potenciálních svědků, začne to určitě na Mýtině. Především se Sára obávala, aby snad nevydala cizince do rukou jeho nepřátel. Tmavý, stále příjemně a vesele naladěný muž vypadal sice, že je dychtivý k nim jít, ale rozuměl opravdu tomu, do čeho byl zatažen?

Hvízdavý povzdech unikl z Pzorova zvrásnělého kužele, jak traeki srkal vodu z nádrže, unavený i přesto, že celou cestu jel na káře tažené osly. Nový rewq pokrýval jeho senzorický kruh, jeden ze dvou, které Sára koupila z čerstvých zásob v přístavu Kandu, aby pomohla traekijskému lékárníkovi při ošetřování zraněného cizince, i když sama o nějakého symbionta příliš nestála.

Řetěz bublinek prolomil vodní hladinu hned u Sářiny nohy. Při stříbrném svitu Loocenu rozeznala Čepele z vesnice Dola, který zde odpočíval pod vodou. Spěšná cesta byla pro rudé qheueny a pro modré jako Čepel obtížná a stejně jako lidé byli příliš těžcí, než aby zatěžovali osly. Sáře bylo dovoleno svézt se každou sudou miduru, ale i tak ji celé tělo bolelo. Dobře mi tak, když vedu takový klášterní knihomolský život, pomyslela si.

Ochraptělé jásavé provolávání se ozvalo z místa, kde urské poháněčky oslů vršily trávu a hnůj, aby udělaly táborový oheň. Do mísy byla vymačkána simlí krev, následována rozsekaným masem, a brzy již srkaly vlažné krevnaté dušené maso, zvedajíce při polykání své dlouhé krky a znovu je sklánějíce, aby si vzaly nové sousto; vlnícím se siluetám, pohybujícím se rytmicky nahoru a dolů, dělalo podivný doprovod cizincovo drnkání na dulcimer. Mezitím hoonský kuchař, hrdý na svou mnohostrannou kuchyni, bouchal s hrnci a bohatě vše posypával kořením, až pikantní aroma konečně zcela převážilo nad vůní pečené simly, probouzejíc dokonce i Sářin choulostivý apetit.

O malou chvíli později odkrylo plné svítání ohromující žlutohnědě a zeleně zbarvené hory, tyčící se téměř přes celý východní horizont. Cizinec se smál, jak se bez košile dal do práce, pomáhaje Sáře a dalším lidem s typickými táborovými pracemi vyhrazenými pozemšťanům - se vztyčováním přístřešků z g'kekské skvrnité látky, aby cestovatelům i zvířatům poskytly přístřeší přes nastávající parný den. Němota muže z hvězd se nezdála žádným handicapem při práci s druhými. Jeho zjevná radost z toho, že je naživu, dojímala všechny kolem, když se znovu chopil dulcimeru a učil ostatní jakousi bezeslovnou píseň, aby pomohl času lépe ubíhat.

Ještě dva dny, pomyslela si Sára, vzhlížejíc nahoru k průsmyku. Už jsme skoro tam.

* * *

Oáza měla jméno po nomádské válečnici, která žila v dobách, kdy se ursové sotva usadili na Jiju a jejich počet byl stále ještě příliš malý a jejich na zdejší planetu vázané dovednosti dosud politováníhodně primitivní. V těchto starých dobách Uryutta utekla na východ z bohatých pastevních oblastí Znuniru, kde její kmenové náčelnice složily vazalský slib mocným Šedým královnám. Uryutta zavedla své vzbouřenecké družky do tohoto vádí v jinak rozsáhlé vyschlé planině, aby si zde ošetřily své rány a aby zde zosnovaly plán na získání svobody z qheuenského područí.

Nebo tak alespoň zněla legenda, kterou Sára tohoto odpoledne vyslechla, poté, co nejparnější část dne prospala - zdřímnutí, ve kterém se jí zdál nejasný sen o vodě, chladné a čisté, což vyvolalo nesmírnou žízeň. Ukojila ji u pramene a potom se přidala k ostatním poutníkům, shromážděvším se pod velkým stanem k dalšímu jídlu.

Poněvadž do setmění pořád ještě zbývalo několik hodin a venku stále panovalo olověné, úmorné vedro, shlukly se urské obchodnice a dopravkyně zboží kolem vypravěčky, která svůj recitál doprovázela dupáním kopyty a pošvihováním svými zapletenými ocasy. Dokonce i potom, co získaly vytištěné knihy, ursky stále milovaly ústní tradici, její výstřednost i bezprostřednost. Když vypravěčka dospěla až k Bitvě o znunirskou obchodní stanici, protáhlé hlavy se stočily k sobě. Trojité oči zíraly přes zpěvačku do dob dávno již minulých.

Tak byla rozbita zrádcovská jízda
těch, co zvolili být otroky,
a zbabělci pak byli hnáni
do léčky, již připravila Uryutta,
ječíce klopýtali Hlubokou páchnoucí strží,
kde se smísily smrtící sirné pachy
s jejich vlastními vysušenými vaky,
s jejich smrti se bojící ubohostí.

Posluchačky syčely pohrdáním nad zbabělými renegátkami. Sára vytáhla svůj notes a začala si zapisovat poznámky ve starodávném vypravěččině dialektu, jenž se vyvinul z galaktické Dvojky, dávno ještě před příchodem lidí.

Pak jela Uryutta, připravená ke střetu
s hrozivou pěchotou šedých qheuenských matron.
Samci ve zbroji, samci se zbraněmi

z ostrohranného tvrdého dřeva, jasně se lesknoucího
a s chřestícími drápy, dychtícími trhat kůži,
přichystáni sloupat z nás kusy pro své matky.

Tentokrát urské posluchačky opakovaně začaly tiše mručet, prokazujíce tak úctu houževnatému a obávanému nepříteli, zvuk, který lidé slyšeli poprvé tři generace po svém příchodu, když se pozemšťanům konečně podařilo vybojovat si své místo v chaosu, jenž předcházel ustavení Pospolitosti.

Už je čas! Naše vůdkyně dává signál!
Přineste zbraně, nástroje nově vyrobené!
Napřáhněte dlouhé hole, jen pojďte, tvrdé hřbety!
Teď bodejte mimo, ale tvrdě dolů!
Podržte teď své břímě! Držte, vy tvrdé hřbety!
Zvedejte! Lesklé drápy jsou nohama vzhůru!

Nejdřív měla Sára těžkosti se sledováním děje. Pak náhle porozuměla Uryuttině "modernizaci" boje - použití "dlouhých holí" čili boových tyčí k podebrání a převrácení nepřemožitelné qheuenské pěchoty. Urské dobrovolnice sloužily jako živá hráz, statečně vzdorujíce chňapajícím drápům a drtící qheuenské hmotnosti, zatímco jejich družky zvedaly pomocí tyčí jednoho qheuena po druhém, převracely je na záda a tak porážely.
I přes nadšený patos ságy o pomstychtivých zabijácích Sára věděla, že Uryuttina historická vítězství měla jen krátké trvání, poněvadž qheueni se brzy přizpůsobili její taktice. Zůstalo až na pozdější generaci hrdinů - válečnických kovářek z Plamenné hory - vyhnat konečně šedé tyrany z planin. Avšak qheueni ještě stále kladli odpor rostoucí Pospolitosti, dokud lidé nepřinesli do válečnického umění svou staronovou zručnost.
Ne všechny přítomné ursky oslavovaly minulou slávu. Vůdkyně karavany a její pomocnice klečely na rohožkách z kůže peka a radily se o příští trase. Podle jejich gestikulace nad rozevřenou mapou se dalo usuzovat, že zřejmě chtějí minout další oázu, aby se karavana dostala k úpatí hor už při východu slunce.
Ach, moje bolavé nohy, povzdechla si v duchu Sára.
Vůdkyně zvedla svou kónickou hlavu a ostře zasyčela, když se jeden lidský poutník přiblížil k stanové chlopni.
"Musím ven," vysvětlil Jop, farmář z dolské stromové farmy.
"Cože, zase vytékání? Jste nemocný?"
Jop strávil většinu cesty ponořen do jedné z kopií Svitku o exilu, ale nyní se tvářil vlídně. Zasmál se. "Ach ne. Jenom jsem vypil trochu víc té výborné vody z pramene. Čas vrátit ji Jiju zpět. To je vše."
Zatímco se stanová chlopeň nakrátko zvedla, zahlédla Sára v nádrži bubliny znovu. Čepel byl zase dole pod vodou, patrně se zásobil vodou pro další namáhavý pochod. Ignoroval tím snad rovněž vypravěčku a její vítězoslavný paján o porážce qheuenů?
Chlopeň zase klesla na své místo a Sára se rozhlédla po stanovém pavilonu.
Kurt likvidátor si za pomoci kompasu kreslil na archy grafického papíru jakési klikaté oblouky, pobroukávaje si nad svou prací a nutě papírníkovu dceru trhnout sebou pokaždé, když zklamaně mačkal jeden arch za druhým. Blíž k Sáře kreslila Prity také jakési abstraktní figury, ovšem hospodárněji, na plošce písku. Všelijak se šklebíc, nahlížela přitom do textu o topologii, který Sára přinesla z Biblosu.
Jsme my to ale intelektuálská karavana, poznamenala si
k sobě Sára sardonicky. Jeden rádoby kněz, jeden výrobce věcí, které slouží k ničení, jeden šimpanzí geometr a jedna propadlá matematička, a všichni se ženou ke své potenciální zkáze. A to je jenom začátek naší sbírky podivností.
Nalevo od ní seděl cizinec vedle svého dulcimeru a pozoroval Kurtova synovce, mladého Jomaha, jak hraje hru Věž Haiphongu s jedním rudým qheuenem, podomním obchodníkem se solí, se dvěma bibloskými knihovníky a s třemi hoonskými poutníky. Hra sestávala z posunování barevných kroužků přes šestiúhlou řadu kolíků nastrčených do písku. Cílem bylo sestavit na vašem Domovském místě a v tom správném pořadí pyramidu z kruhů, větší vespod, menší pak nahoře. V konečných fázích hry, kde barvy a vzorce kruhů označovaly traekijské atributy, bylo nutno spojit různé rysy a zvláštnosti, aby se tak dosáhlo vytvoření ideálního traekiho.
Pzora vypadal spíše zaujat urskou vypravěčkou než hrou. Sára nikdy neslyšela o žádném traekim, který by se cítil Věží Haiphongu uražen, i když se zde napodoboval jejich jedinečný způsob reprodukce.
"Vidíte tu?" vysvětloval chlapec hru cizinci. "Zatím jsem dostal ploutve do močálu, rozkladné jádro, paměťové kruhy, Čichače, Myslitele a Pozorovatele."
Člověk z hvězd neukázal při Jomahově rychlé a překotné řeči ani známku nějaké frustrace. Pozoroval likvidátorského učedníka s výrazem inteligentního zájmu - snad vnímal Jomahův švitořivý hlas jako nějaké hudební noty.
"Doufám, že dostanu lepší bázi, aby se můj traeki mohl pohybovat po zemi. Ale Horn-tuwoa sebral torus na chůzi, který jsem chtěl, takže to vypadá, že budu muset zůstat při ploutvích."
Hoon po chlapcově levicí spokojeně zamručel. Když jste hráli Věž Haiphongu, museli jste uvažovat rychle.

Dům snů mi postav, drahý,
tak čtrnáct pater vysoký.
Přízemí, kuchyň, ložnici, koupel,
a miluju tě až do smrti.

Jomah i ostatní nechali všeho, co právě dělali, a zírali na cizince, který se kolébal dozadu a dopředu a usmíval se.
Lepší se v tom, pomyslela si Sára. Nicméně vypadalo podivně, když člověk z hvězd přišel s veršem z nějaké písničky a jeho význam byl dokonale opačný k tomu, co se právě v té chvíli odehrávalo.
V cizincových očích se to šelmovsky zablesklo. Počkal, až byli ostatní znovu plně zaměstnáni svými vlastními pyramidami, pak nenápadně šťouchnul do Jomaha a potajmu mu ukázal hrací kroužek, již připravený k vytažení ze zásobní krabice. Chlapec se podíval na vzácný torus zvaný Běžec, a jak se ze všech sil snažil potlačit radostné zaječení, pořádně se zakuckal, až ho tmavý cizinec musel bouchnout do zad.
No, jenže jak to mohl vědět? Hrají snad také tu hru, Věž Haiphongu, tam mezi hvězdami? Představovala si, že hvězdní bohové dělají - no, božské věci. Nějak ji to povzbudilo, když si pomyslela, že možná také hrávají takové hry s jednoduchými hracími předměty - tvrdými, trvanlivými symboly života.
Ovšem většina her je založena na tom, že jsou zde vítězové... a poražení.
Obecenstvo sykotem vyjadřovalo své nadšení a souhlas, když zpěvačka skončila svou epickou ságu a pomalu sestoupila z nízkého pódia, aby přijala svou odměnu - pohár plný kouřící se vřelé krve. Škoda, že jsem propásla konec, zalitovala Sára. Ale jistě to uslyší někdy znovu, jestliže svět přečká tento rok.
Když to vypadalo, že už nikdo další se nechystá vystoupit na provizorní jeviště, několik ursek se zvedlo a obratně protáhlo k nejbližší stanové chlopni, aby venku zkontrolovaly svá zvířata a připravily je na noční cestu. Ale zastavily se, když najednou vyskočil na stupeň nový dobrovolník, dupaje kopyty do pódia. Nový vystupující byla Ulgor, kočovná obchodnice, která doprovázela Sáru už od oné noci, kdy cizinci přeletěli nad vesnicí Dolo. Posluchači se znovu seskupili, když Ulgor začala recitovat, v dialektu snad ještě starobylejším, než zazněl předtím.

Lodě plní vaši mysl právě teď,
bez hranic se toulající tiše.
Lodě plní vaše sny právě teď,
daleko ode všech vodních moří.

Lodě zastiňují pohled vašich myslí teď,
bezpočtu je jejich hord.
Lodě převyšují vaše představy teď,
mohutnější než daleká pohoří.

Zděšené mumlání. Vůdkyně karavany vyšroubovala svůj dlouhý krk vzhůru. Toto bylo zřídkavé téma, mezi smíšenými rasami většinou považované za projev špatného vkusu. Několik hoonských poutníků se zvědavě otočilo.

Lodě Urrish-ky.
Klanu požívajícího velkou úctu.
Lodě urské armády.
Klanu dlužícího pomstu!

Špatný vkus či ne, tato sága byla posvátná a nesměla se přerušit, dokud nebyla u konce. Vůdkyně roztáhla nozdru, ukazujíc tak, že na tomto incidentu nemá žádný podíl, zatímco Ulgor pokračovala, evokujíc éru ještě dávno předtím, než urští kolonisté stanuli svými kopyty na Jiju. Dobu vesmírných armád, kdy letky bohů mezi sebou bojovaly o nepochopitelné doktríny, používajíce zbraně nepředstavitelné moci.

Hvězdy plní vaše mysli právě teď.
Lodě velké jako vrcholy hor.
Schopné zatřást hvězdami,
s blesky velkými jako planety.

Sára se divila - proč to Ulgor dělá? Ulgor byla vždycky taktní, už jako mladá urska. Teď to však vypadalo, že provokuj e.
Jeden hoon se loudal blíž, odfukuje ze svého vzduchového vaku, stále ještě víc zvědavý než rozzlobený. Nebylo ještě jasné, co měla Ulgor v úmyslu, že vytáhla tuto archaickou vendetu - příběh nenávisti tak dávné a nelítostné, že ve srovnání s ní se zdály jijoánské spory mezi qheueny a lidmi jenom mírnými slovními výměnami názorů během ranní snídaně.
Na Jiju ursové a hooni nesdílejí žádné společné habitaty a jen málo tužeb mají společných. Nic, co by vedlo k nějakému vzájemnému konfliktu.
Je těžké představit si, že jejich předkové se kdysi ve vesmíru navzájem vraždili.
Dokonce i Věž Haiphongu byla opuštěna. Cizinec pozoroval vlnivé pohyby Ulgořina krku, jak udržovala rytmus, udávajíc si ho svou pravou rukou.

Ach, běda, rodní posluchači,
tak samolibí, a přitom nevědomí!
Myslí vázáni k zemi, odvážíte se
zkusit pochopit?

Planety jako díry ve vesmíru,
na nichž žijí entity,
takové zemí spoutané mysli jako vaše
nemohou ani vnímat?

Několik hoonů ulehčeně zamručelo. Tohle snad nebylo o pradávných bojích mezi jejich předky a ursy. Spíš nějaká epická vesmírná sága líčící děsivé události či scény matoucí dnešní moderní posluchače, pamětníky toho, co Šestka ztratila, ale mohla by zase někdy získat - ironicky tím, že by zapomněla.

Zanechte svoje ustrašené myšlenky
těmto lodím, neochvějně
směřujícím k bráně slávy
a neznajícím svůj osud.

Jestliže první recitátorka byla zapálená a horlivá, když zpívala o urské krvavé slávě, Ulgor byla chladná, ale přesto charismatická, uvádějíc své posluchače až do transu svou pohazující se hlavou a zpěvným hvízdáním, v němž evokovala čisté esence barev, mrazu a strachu. Sára odložila svůj notes, očarovaná vizí záře a stínu, nesmírných rozloh pro storočasu a třpytících se plavidel, početnějších než hvězdy. Nebylo pochyb, že opakováním příběhu rostlo i přehánění tím více, čím častěji byl vyprávěn. Ale i tak naplnil Sářino srdce náhlý pocit žárlivosti.

My lidé jsme se před naším pádem nikdy nedostali tak daleko. Dokonce i v dobách naší největší slávy jsme nikdy neměli žádné letky mocných hvězdných lodí. My jsme vždycky byli jenom vlčata. Ve srovnání s tím jenom ubozí primitivové.

Ale tato myšlenka se vytratila, jak Ulgor dál spřádala svůj rytmický zpěvavý přednes, znovu oživujíc záblesky nekonečna. Její líčení vykreslilo útvar velké armády, určené ke slavné válce, kterou osud lákal k temnému regionu vesmíru. Ke koutu, tajemnému a smrtícímu, jako díry v pelechu žíravého pavouka. K místu, které moudří cestovatelé obloukem obeplouvali, ne však admirálka této letky. Zatvrzele trvajíc na své nepřemožitelnosti, vymyslela kurs, aby zaskočila své nepřátele, ignorujíc veškeré myšlenky na nějakou okliku.

Nyní z jednoho černého jádra
stoupá vzhůru Štěstěny zmar
vrhaje svou smrticí past
přes shluky neklidných hvězd...

Sářina pozornost byla náhle se škubnutím vrácena nazpět do přítomnosti naléhavým zatahánímza její pravou ruku. Se zamrkáním se probrala. Prity ji držela za loket, dost silně, že to zabolelo - až se Sára zeptala - "Co je?"

Šimpanzice ji pustila a gestem naznačila:

Poslouchej! Teď!

Sára se chystala zaprotestovat - To právě dělám, poslouchám - pak si ale uvědomila, že Prity nemá na mysli Ulgor a její příběh. Pokusila se tedy vyhnat z mysli Ulgořino hypnotizující bzučení... a konečně zachytila docela slabé mumlání zvenčí.

Zvířata. Něco je zneklidnilo.

Simly a osli měli svůj vlastní zamaskovaný přístřešek nedaleko odtud. Soudě podle zesilujících se zvuků, zvířata nebyla ještě zděšená, ale také už ne úplně klidná.

Cizinec si toho všiml rovněž. Spolu s dvojící knihovníků a jedním rudým qheuenem začali ustupovat k východu, nervózně se rozhlížejíce kolem sebe.

Tou dobou se i urská vůdkyně přidala k davu střídavě se zvedajících a zase klesajících urských hlav, zcela ztracená na vzdáleném místě a v čase. Sára pokročila vpřed, aby ji šťouchnutím probrala - opatrně, protože bylo dobře známo, že polekaná urska může reagovat chňapnutím - avšak náhle vůdkynin krk sám od sebe strnul a znepokojený třes zvlnil její žlutohnědou hřívu. Ostrým zasyčením vyburcovala ursí matrona dvě své pomocnice a třetí přivedla nazpět do reality ostrým štípnutím do boku. Všechny čtyři vyskočily a rozběhly se ke stanové chlopni -

Pak se v běhu zastavily, když podél západního rohu se na stanovém plátně začaly objevovat přízračné tvary - stínovité kentaurské obrysy, opatrně a kradmo se plížící a třímající jakési špičaté nástroje. Zmatený skřek unikl jedné z karavanních poručic zrovna těsně předtím, než všude vypukl chaos.

Shromáždění propadlo zmatku. Bručení a hvízdavé výkřiky se ozývaly z řad zcela ohromených poutníků, když stanové plátno na několika místech rozřízly lesklé čepele. Vzniklými otvory vrazily dovnitř válečně pomalované bojovnice, mávající meči, píkami a kušemi, na koncích ještě vyztuženými bronzově zbarveným buyurským kovem, a hnaly zděšený dav cestovatelů zpět k ještě se kouřícímu ohništi uprostřed prostranství.

Prityiny paže se ovinuly Sáře kolem pasu, zatímco z druhé strany se na ni pověsil mladý Jomah. Objala chlapce, ať už mu to mohlo podat jakoukoliv útěchu.

Urská milice? divila se. Tyto válečnice vypadaly jako vše jiné než tmavomodře pomalovaná kavalerie, která na svátek Dne přistání předváděla své ukázkové manévry. Jejich boky a hřbet pruhovaly černé pásy a horečné pohyby jejich hlav svědčily o jakémsi šíleném odhodlání.

Jedna z karavanních poručic vystřelila ke stojanu, kde byly uloženy zbraně, určené hlavně k odrážení ligerů,

khoobrasů nebo příležitostného útoku malé bandy lupičů. Vůdkyně vykřikla, jenomže zbytečně - jak se mladá urska sehnula pro uschovanou kuši, stále pokračovala ve svém pohybu dál, přepadnouc přes stojan a sklouznouc po stezce ještě se kouřící krve. Zakopla na místě a znehybněla, probodnuta oštěpem, u nohou jedné pomalované nájezdnice.

Vůdkyně karavany nahlas proklela vetřelce, zesměšňujíc jejich odvahu a předky a žehrajíc především na svou vlastní neopatrnost. Navzdory fámám o potížích ve vzdálenějších oblastech plání bylo těžké vzdát se vžitých mírových zvyků, obzvlášť na hlavní cestě. Nyní za to její statečná mladá družka zaplatila tu nejvyšší cenu.

"Co chcete?" dožadovala se v galaktické Dvojce. "Máte nějakou vůdkyni? Ať mně ukáže tu svou (zločineckou) držku, jestli má odvahu se mnou promluvit!"

Stanová chlopeň na straně k oáze se najednou zvedla a dovnitř vstoupila hřmotná urská válečnice, pomalovaná ostrohrannými vzorci, což znemožňovalo přesně zachytit obrys její postavy. Nájezdnice ladně překročila krvavou stopu zanechanou zabitou poručicí a zastavila se přímo před velitelkou karavany. Překvapující bylo, že oba její vaky byly plné; jeden hostil manžela, jehož štíhlá hlava vyhlížela zpod paže bojovnice. Druhý vak, modře zbarven a jeho žíly plné mléka, byl vyboulený těly nedospělých potomků.

Takto obtěžkaná matrona obvykle ani nebývala náchylná k nějakému násilí, nebyla-li k tomu přímo donucena povinností nebo potřebou.

"Nejsi ta, kdo má právo soudit naši (chvályhodnou) odvahu," zasyčela nájezdnice ve starobylém, nabubřelém dialektu. "Ty, kdo sloužíš (bezectně) pánům s tolika - moc nebo tolika - málo nohama, ty nejsi schopná ocenit tento spolek sester. Tvá jediná možnost je podřídit se (bezpodmínečně) podle (nanejvýš váženého) Řádu planin."

Vůdkyně karavany zírala na vetřelkyni všema svýma třema očima. "Řád? Určitě tím nemyslíš (archaické, irelevantní) rituály, které užívaly starodávné (barbarské) kmeny, ještě když -"

"Řád války a věrnosti mezi (vznešenými, od přírody zcela upřímnými) kmeny! Souhlas! Způsob našich (nanejvýš úctyhodných) tet, sahající generace vzad, před (dnešní, opovrženíhodnou) nastolenou korupcí. Souhlas! Znovu žádám/vyžaduji - podrobíš se?"

Naprosto zmatená a zděšená, karavanní vůdkyně potřásla hlavou po lidském způsobu, nejistě vyfouknuvši vzduch jako hoon. Nakonec malomyslně zamumlala v novoangličtině:

"Hr-r-r. Takový jekí nešmyšl pro došpělého žabíjet kvůli -"

Nájezdnice se skokem vrhla na obchodní dopravkyni, jejich krky se přitiskly k sobě a přední nohy si zasazovaly rány a splétaly se navzájem, až konečně se velitelka karavany zhroutila s bolestným zasténáním a sípajíc k zemi. Kdyby se jednalo o nějakého pozemského obratlovce, určitě by si byl zlomil páteř.

Nato se nájezdnice otočila k vyděšeným poutníkům, s hlavou nataženou daleko dopředu, jako by chtěla chňapnout po každém, kdo by se přiblížil na dosah. Zastrašení zajatci se shlukli co nejblíž k sobě. Sára k sobě těsněji přivinula Jomaha, současně ho přitom strkajíc za sebe.

"Znovu se ptám/žádám - kdo se (bezvýhradně) podřídí, ve jménu této (ubohé náhražky) kmene?"

Minula jedna dura. Pak z kruhu vyklopýtala jedna přeživší poručice - snad postrčená zezadu. Její krk se zkroutil a jediná nozdra se jí vzdouvala hrůzou, když vrávorala k pomalované harlekýnce. Třesouc se, mladá urska se přikrčila a pomalu posunovala svou hlavu po zemi, dokud nespočinula mezi předními kopyty nájezdnice.

"Tak je to dobře," poznamenala teroristka. "Uděláme z tebe (jakž takž přijatelnou) obyvatelku planin.

Pokud se jedná o ostatní, jmenuji se Ur-Kachu. V současných (šílených) dnech jsem byla známá jako Lady Nejvyšší teta z klanu Slaných kopyt, neužitečný čestný titul, oloupený o (skutečnou) moc a slávu. Nyní, vypovězená z tohoto (nevděčného) spolku, jsem spoluvůdkyní této nové společnosti sestřenic - přítelkyň. Sjednoceny vzkřísíme jedno z (velkých, oplakávaných) válečnických společenství - Urunthai!"

Ostatní nájezdnice pozvedly zbraně a začaly vyřvávat svůj bojový pokřik.

Sára byla s to jenom ohromeně mrkat. Málo lidí dosáhlo dospělosti, aniž by slyšeli toto jméno, obávané z dřívějších válečných dnů.

"Toto jsme udělaly, poněvadž (takzvané) tety a rádcové zradili naši slavnou rasu a upadli do (hanebné) lidské pasti. Plánu vyhlazení, zamýšleného zločinnými vetřelci."

V jakémsi abstraktním koutku své mysli Sára zaznamenala, že nájezdnice ztrácí kontrolu nad svými starobylými, nabubřelými a strojenými frázemi galaktické Dvojky, sklouzávajíc do modernějších výrazů, dokonce dovolujíc, aby se do jejího projevu vmísily i prvky nenáviděné novoangličtiny.

Ostatní nájezdnice syčely jako doprovod k zpěvavému projevu jejich vůdkyně. Ur-Kachu snížila hlavu až k přední řadě poutníků a svýma třema očima pátravě přejížděla od jednoho k druhému. Pak se její hlava náhle zastavila před vysokým, tmavým lidským mužem - cizincem.

"On je zde? Démon z hvězd?"

Muž z vesmíru se na ni na oplátku usmál, jako by ani nedávná krvavá vražda nemohla zlomit jeho dobrou náladu. Zdálo se, že to pomalovanou válečnici na chvíli zarazilo.

"Je tohle ten (vybraný, hledaný)?" pokračovala Ur-Kachu. "Hvězdný bratranec těch dvounohých ďáblů, mezi nimiž jsme žily po (dlouho strádající) generace?"

Jako kdyby se snažil pochopit nějakou novou formu života, zmrzačený vetřelec z hvězd si přetáhl jako závoj přes oči svého nového rewqa a potom ho zase odsunul, zřejmě porovnávaje jeho účinek na urské marodérce. Možná také, že oloupen o význam slov, porozuměl něčemu ze zmateného víru emocionálně laděných barev.

Náhle promluvil nový hlas, tak hladký a chladně magnetický, jak byla vůdkyně válečnic rozohněná a planoucí, odpovídající zpoza davu k sobě semknutých poutníků.

"Ano, je to on," ujistila Ulgor, protlačivši se namačkaným a zpoceným zástupem a předstoupila před Ur-Kachu. Jako cizinec, ani ona neukázala ani nejmenší stopu strachu.

"To je ta (slíbená) cena, kterou vyléčili v dalekém Dolu. V současné době je jedna z lidských rádkyň přesvědčena, že je to jeden z těch démonů z hvězd a že nepochází z Jija."

Zatímco mezi poutníky se při tomto nesporném důkazu Ulgořiny zrady zvedlo zmatené mumlání, Ur-Kachuina kopyta potěšeně zadupala. "Ti z vesmíru za to mohou nabídnout jednu věc cennější než všechno ostatní - přežití pro některé (i když ne všechny) ursy na Jiju."

Mnoho věcí najednou začalo dávat smysl. Motiv pro tento nájezd, stejně tak i Ulgořina role a účel jejího představení, jímž měla upoutat pozornost a udržet karavanní doprovod uvnitř stanu, zatímco Urunthai se nepozorovaně vplížily do tábora.

Štíhlý stín se položil mezi obě urské vůdkyně. Nový hlas se vmísil do jejich rozhovoru, tentokrát v novoangličtině.

"Nezapomeňte, drahé přítelkyně, že budeme požadovat ještě něco víc než jenom toto."

V roztrženém vchodu stanu stanula lidská postava. Když poodstoupila stranou z pozdně odpolední sluneční záře, ukázalo se, že je to Jop, farmář z Dola. "Zde je celý seznam věcí, co budeme potřebovat, jestliže budou chtít dostat svého chlapíka zpátky, zdravého a celého -" Jop pohlédl na cizincovu zjizvenou lebku - "nebo aspoň tak celého, jak ten ubožák kdy bude moct být."

Sára pochopila. On šel ven proto, aby dal nájezdníkům signál, zatímco Ulgor zaměstnávala naši pozornost.

Podivné spojenectví. Lidský puritán pomáhající urským fanatičkám, které pojmenovaly svou tlupu podle starého společenství Urunthai, známého svou nenávistí k pozemšťanům.

Křehké spojenectví, jestliže Sára správně rozuměla, co Ur-Kachu zamumlala stranou k Ulgor -

"Nebylo by to jednodušší bez tady toho?"

Pomalovaná válečnice výmluvně kývla a zmlkla, když jí Ulgor uštědřila silný kopanec do nohy, když to ostatní ursky neviděly.

Sára se oddělila od Jomaha a Prity, postrčivši je dozadu do ochrany davu, a postoupila o krok dopředu.

"To nemůžete udělat," řekla.

Jopův úsměv byl krutý. "A proč ne, vy malá knihomolko?"

Podařilo se jí zvítězit nad svou hrůzou a ovládnout třes ve svém hlase.

"Protože on vůbec nemusí být jeden z těch genových zlodějů! Mám důvod věřit, že ve skutečnosti může patřit k jejich nepřátelům!"

Ulgor si změřila cizince od hlavy až k patě a kývla.

"Pravděpodobnošt, která nič nežnamená. Čo še počítá, je - že my máme žboží na prodej a můžeme určit čenu."

Tuto cenu si mohla Sára představit. Pro Ur-Kachu návrat slavných dnů divokých válečnic volně se toulajících po pláních - ne tak zcela neslučitelné s Jopovým cílem nechat všechny hráze, stroje a knihy vyhodit do povětří a postrčit tak lidstvo k rychlejšímu sestupu po Cestě Vykoupení.

Nikdo z těchto rebelů nevypadal, že by měl strach z možnosti obnovení války, tak zřejmé bylo opovržení, které měl každý z nich pro ty ostatní. V této chvíli to však stejně bylo téměř jedno.

Jsme v rukou maniaků, pomyslela si Sára. Bláznů, kteří chtějí zničit nás všechny.

Asx

A teď se vrací rothenská loď. Zpět ze své tajemné mise, sondující nejbližší vesmír za nějakým neznámým božským účelem.

Zpět, aby vyzvedla stanici, kterou tu zanechala, a její posádku biologických prospektorů.

Zpět, aby posbírala poklad z ukradených genů.

Zpět, aby zahladila jejich zločin.

Jenže teď na místě, kde byla tato zakopaná stanice předtím, zeje před námi jáma a v ní zkroucené ruiny. Jeden Rothen a jeden člověk z hvězd tady spočívají na provizorních márách, připraveni o život, zatímco ti, kteří přežili, návštěvníci-vetřelci, běsní v nepříčetném vzteku a touze po pomstě. Jestliže předtím někdo pochyboval o jejich úmyslech, může se mu to ještě teď zdát nejasné? My musíme být potrestáni. Pouze prostředky k tomu a rozsah zůstávají v pochybách.

To je to, po čem toužili vzbouření zélotí. Už žádné matení a zamlžování. Konec narážkám a sladkým, lživým slibům. Pouze jasná linie otevřené opozice, i když beznadějně nerovné vůči moci, jíž budeme muset čelit. Ať jsme souzeni, žádají zélotí, podle naší odvahy a víry a ne podle naší nerozhodnosti a váhání.

Žhnoucí, nemrkající hvězda se pohybuje přes naši předjitřní oblohu, kroužíc po orbitě stále níž, jako snášející se anděl - nebo démon - pomsty. Vědí už ti na její palubě, co se stalo? Osnují snad už tu bouři, která má přijít?

Zélotí argumentují, že se musíme zmocnit těch, co přežili - Ro-kenna, Ling a Ranna - jako rukojmí pro ochranu každého člena Pospolitosti. A také zbývajícího muže z hvězd, Kunna, až se jeho letadlo vrátí ke zničené základně.

Naše qheuenská Nejvyšší rádkyně, Nůž Ostrozrak, zděšeně zaútočí na zélotskou logiku.

"Chcete vršit jeden zločin na druhý? Ublížili vám snad tito cizinci? Udeřili snad oni první, se svou klinikou a dobře placeným zaměstnáním? To vy jste zabili dva z nich, a to jen na podkladě pouhých spekulací o možných zlých úmyslech! Teď byste chtěli zajmout ty, co zbyli? Představme si jenom, že ti, co jsou na lodi, vyhoví vašim požadavkům a slíbí, že Šestku nenapadnou. Co je má zastavit, aby svůj názor nezměnili, až rukojmí budou na svobodě?"

Zélotská vůdkyně odpoví -

"Kdo říká, že budou na svobodě? Ať tu žijí mezi námi po zbytek svého životního rozpětí, jako odstrašující příklad

vetřelecké ničemnosti!"
"A potom? Jak bláznivé a šílené je uvažovat v rozměrech pouhého životního rozpětí! Jaký je rozdíl v tom, zabít nás teď nebo za padesát let, vzhledem k celkovému řádu všech věcí?"
Někteří přítomní mumláním vyjadřují souhlas. Ti druzí to však zřejmě berou tak, jako by rádkyně udělala dobrý vtip. Smějí se, každý svým způsobem, a vykřikují: "Je to velký rozdíl pro ty, kdo jsou teď naživu."
"Tak jako tak," dodává urská vůdkyně zélotů - "nemáte pravdu, když říkáte, že oni nás ještě nenapadli nebo že nezamýšleli (podle, ničemně) nám uškodit. Naproti tomu, náš (oprávněný) likvidátorský čin zastavil jejich (zlovolný) plán právě včas!"
Zamazaný od sazí a unavený, sedá si Lester Cambel na nejbližší balvan. Teď pozvedne hlavu z rukou a ptá se -
"Co tím myslíte?"
"Myslím tím, že jejich (zlý) úmysl měl spustit program vyhlazení Šestky rozdmýcháním (bratrovražedné) války mezi jejími členy!"
Shromáždění diváci to absorbují s ponurým mlčením.
Nůž Ostrozrak žádá - "Můžete to dokázat?"
"Spolehlivý (nevyvratitelný) důkaz je na cestě. Avšak nejdřív, neměli byste si poslechnout (podporující) svědectví od vašeho vlastního (vysoce váženého) druha rádce?"
Zavládne zmatek, dokud nevystoupí Phwhoon-dau, aby promluvil. Náš hoonský kolega byl až dosud podivně zamlklý, jen málo zúčastněný na tom, co se dělo, až na to, že dopravil Vubbena dolů z kopce z té nešťastné pouti. Nyní se jeho dlouhý šupinatý hřbet narovnává, jako by se s radostí zbavoval nějakého těžkého břemene.
"Je na to příliš krátký čas, abych si mohl pořádně vše v této záležitosti rozvážit," váhavě začíná.
"Mohl byste uvažovat celou geologickou epochu, drahý příteli," jemně zažertuje Lester. "I když vaše zpochybňovaná moudrost je větší než kterákoliv jiná, až na Vejce. Ale prosím, sdělte ji nám."
Hluboký, dunivý zvuk se vydere z Phwhoon-dauova volně visícího, vibrujícího vaku.
"Hr-r-rm... Téměř po celé dvě jadury jsem pečlivě zapisoval zprávy o výrocích a tvrzeních našich hostů z vesmíru, zvlášť těch, které vyslovili tak mechanicky, jako kdyby je pro ně napsal někdo jiný, aby to pak řekli nahlas. Měl jsem k dispozici několik lingvistických příruček a slovníků z Biblosu, které jsem bral v potaz, když jsem posuzoval diskuse mezi jednotlivci z různých ras, mluvících různými jazyky. Navzdory degeneraci našich místních dialektů, obsahují tyto práce užitečné tabulky zahrnující syntaxe a variabilní významy. Neříkám, že jde o nějakou vyčerpávající expertizu, spíš o použití selského rozumu při zkoumání výroků cizinců."
"Ale dospěl jste k nějakým závěrům?"
"Hr-r. Žádné závěry. Snad jen srovnání. Ukazující možný model záměrů."
"Záměrů?"
"Záměrů... r-r-rm... podnítit roztržku a rozdělení."
Ur-Jah poznamenává z dolíku, kam se schoulila vyčerpaná z marných zachraňovacích pokusů, kdy se snažila vyprostit přeživší zpod kouřících trosek cizinecké stanice.
"To není poprvé, čo vžniklo takové podežžení. My všichni bychom o tom mohli vyprávět vtipy, od nevinně žnějících požnámek, které páchnou jenom málo, jako hnilobná moucha, když klade vajíčka do ran, čo še potom podebírají a nikdy še úplně nežahojí. Vidíte už teď, že existuje škodný model? Že tohle vše bylo částí promyšleného plánu? Proč jšte to nežekl už džív?"
Phwhoon-dau povzdechne. "Dobrý učenec nikdy nezveřejňuje ještě nepotvrzené údaje. Tedy, zdá se, že cizinci asi netušili, že jsme podrželi v paměti toto umění, totiž v tabulkách zachycovat významy frází. Nebo spíš že jsme je obnovili při Velkém Knihtisku. Neviděl jsem žádný důvod rozšiřovat to mezi veřejností příliš brzy."
Otřese se jako traeki, s lehkým pootočením doleva. "Nakonec jsem se však rozhodl, když Ro-kenn promluvil k nám všem, během naší pouti. Určitě některé z vás muselo napadnout, že jeho cílem bylo svými slovy rozžehnout jiskry vzájemného rozkolu?"
"To také udělal!" zavrčí Lester Cambel. Mnoho přítomných lidí hlasitě vyjadřuje svůj souhlas, jako by chtěli přesvědčit ostatní o své upřímnosti. Urska nejistě podupává kopyty a po dlouhé a vyčerpávající noci je její horkokrevnost očividně už značně opotřebovaná. Pouze těžce vybojované zákony Velkého míru udržují až dotud klid.
Phwhoon-dau velice rozvážně pokračuje. "Formální dialekt galaktické Šestky, používaný rothenskými hvězdnými bohy, dovoluje jen malý prostor k eventuálním nejasnostem či dvojsmyslům. Ro-kennova slova, jež měla za následek takový zmatek, mohou mít pouze dvojí možnou interpretaci. Buďto je netaktní tak, že to až hraničí s naprostou stupiditou, nebo bylo jeho cílem roznítit kampaň, jež by vyvolala genocidu proti lidskému septu."
"Proti švým vlaštním milovaným klientům?" nevěřícně se ptá Ur-Jah.
"To je irelevantní. Dokonce i když prohlášení Rothenů o patronství je pravda, proč by se starali o malou, izolovanou bandu primitivů, dlouho odříznutou od své geneticky příslušné rasy jako celku a desítky stovek roků mimo čas, možná dokonce i nějak degenerovanou, psychicky opožděnou, poskvrněnou -"
"To stačí," přeruší ho Lester nedůtklivě. "Ale tak proč nás v tomto případě nenechají na pokoji?"
Tu se Phwhoon-dau obrátí k našemu lidskému kolegovi a omluvně zamručí. "Poněvadž mezi Šestkou je lidský sept nejlepší ve své technické tradici, ve své sice nedostatečné, ale účinné znalosti galaktických způsobů a v nezapomenutelné zručnosti v umění války."
V kruhu qheuenských a urských posluchačů se při těchto slovech zvedne mumlání od některých z nich, ale není to nesouhlas. Ne od někoho, kdo zná příběh o bitvě v Kaňonu nebo o léčce v Townsendu či o obléhání Tareku.
"Všechna tato fakta dělají z vaší rasy očividný první terč. Nicméně je tu ale i další důvod. Vliv, který vaše rasa má na zbytek naší populace. Jako nově příchozí, i když jste ještě mnoho neznamenali, jste přesto otevřeli vaše jedinečné

bohatství, vaši knihovnu, pro nás pro všechny. Po vašich velkých vítězstvích, když se váš status pozvedl nejvýše mezi ostatními, odmítli jste mnohá privilegia, jež s sebou přináší dominance, a místo toho jste se poklonili rádcům a přijali omezení, vyplývající z Velkého míru.

Je to právě zpráva o vaší umírněnosti a zdrženlivosti, která z vás dělá nebezpečí pro rothenské plány. Poněvadž proč začínat válku, jestliže vaše zamýšlené oběti se rozhodnou nebojovat?"

* * *

Ano, mé kruhy, my pozorujeme/zaznamenáváme reakci davu. Ticho, když Phwhoon-dau vyvolává představy smíření, když jemně utlumuje žhavé jiskry zášti. Je to mistrovská práce, která má uklidnit a zchladit vřící vášně.

"Jestliže lidský sept zmizí," pokračuje dál Phwhoon-dau, "ukáže se, že je docela snadné urychlit odcizení mezi těmi zbylými, když se bude předstírat přátelství a budou se zakládat naoko přátelské aliance a nabízet různé formy pomoci. Na základě důvěrných informací o různých vymyšlených pohromách je například možné, že naprosto každá z ras může být takto dotlačena k chytrému nápadu dodávat smrticí brouky svým nepřátelům. Během méně než jedné generace to může být u konce. Rozptýlené důkazy a zprávy ponechané v jijoánské půdě budou dokazovat už jen to, že zde kdysi přistálo šest odpadlických ras, které nikdy nedosáhly Vykoupení."

Neklidné ticho pozdraví tento scénář, vykreslený hoonským rádcem.

"Ovšem, nic z toho není dokázáno," uzavírá Phwhoon-dau, obraceje se, aby píchl ve vzduchu svým prstem proti zélotské vůdkyni. "A proto nic neopravňuje hrůzy, jež jsme viděli během této noci, násilí, spáchané ukvapeně, aniž by se někdo poradil s rádci Pospolitosti."

Urská rebelka vztyčuje hlavu co nejvýše, aby pohlédla přes zástup k východu. S potěšeným odfrknutím se pak obrací nazpět k Phwhoon-dauovi. "Teď přichází váš důkaz!" Jásavě zahvízdne, pomáhajíc tím k utvoření uličky mezi řadami diváků. Svítání odhaluje zaprášené postavy, cválající dolů po stezce od Posvátné Mýtiny.

"A zde je také i vaše oprávnění."

Lark

Harullen zavolal dolů z okraje kráteru. "Vy dva byste nyní raději měli přijít sem nahoru!" volal heretik. "Někdo vás chytí, a to bude znamenat potíže. Kromě toho - myslím, že se něco děje!"

Fyzické i emocionální vyčerpání si vzalo svou daň na jindy tak uhlazeném akcentu šedého qheuenského aristokrata. Jeho hlas měl v sobě jakýsi panický tón, jako by to, že zde sloužil jako hlídka, bylo stejně riskantní jako šťourání v nebezpečných sutinách.

"Co se děje?" zavolal nazpět Uthen. Ačkoli to byl bratranec qheuena nahoře, Larkův druh biolog vypadal jako zcela jiný druh, se svým zjizveným krunýřem zmazaným vazkým popelem. "Posílají sem robota?"

Z Harullenových nožních mluvicích otvorů se vydraly vysoké flétnové tóny, znamenající znepokojení. "Ne, ty stroje se ještě pořád vznášejí nad Ro-kennem a těmi dvěma podřízenými lidmi a mrtvolami, a to vše obklopuje dav místních patolízalů. Mluvím o rozruchu, kterému zřejmě předsedají rádcové. Zdá se, že přišli další zéloti. Je tam neklid. Jsem si jist, že přicházíme o důležité zprávy!"

Harullen může mít pravdu, pomyslel si Lark. Ale přece jen se mu nechtělo odejít, přes odporný zápach, značné horko a nebezpečně trčící kovové pahýly - o to ještě nebezpečnější vzhledem k jeho vlastní únavě. Svítání přispívalo k tomu, že slídění v ruinách shořelé stanice bylo snadnější. Bylo to pátrání po něčem, co by pomohlo dát tomu všemu nějaký smysl.

Jak často vídal Ling mizet po rampě dolů do těchto tajných prostor, zvědavý, co je asi uvnitř? Nyní tu zbylo jenom zčernalé peklo.

Pomáhal jsem zélotům, připomněl si. Dal jsem jim kopie mých zpráv. Věděl jsem, že se k něčemu chystají.

Ale nikdy jsem nepočítal s něčím tak brutálním jako toto.

A zřejmě ani hvězdní bohové, které jistě nikdy ani nenapadlo, že by ti zlostní primitivové mohli stále vědět, jak způsobit výbuch.

Nikdy nekladli ty správné otázky.

"Říkám vám, že se něco děje!" znovu vykřikl Harullen, nijak se nesnaže o originalitu. "Rádci se postavili cizincům!"

Lark pohlédl na Uthena a povzdechl. "Hádám, že tentokrát má pravdu."

Jeho přítel chvíli mlčel, mysle si zřejmě totéž. Když pak konečně promluvil, bylo to tak tiše, že jeho hlas sotva rozvířil prach pod jeho nohama.

"Larku, nepodíval by ses, prosím, na tohle?"

Lark znal tento tón z dřívějších výprav do terénu, když pátrali po důkazech z jijoánské složité živé minulosti. Proklestil si cestu až ke qheuenovi, opatrně se vyhýbaje všem odtrženým kovovým úlomkům a roztaveným a zohýbaným zbytkům obložení, opatrně našlapuje, aby co možná nejméně rozvířoval mastný prachový popel.

"Co je? Našels něco?"

"Já- nejsem si jist." Uthen sklouzl do galaktické Šestky." Vypadá to, že jsem to už předtím viděl. Tenhle symbol. Tento znak. Snad bys to ty mohl potvrdit?"

Lark se sklonil vedle svého přítele a nahlédl do jakéhosi výklenku, kam právě zasvitlo vycházející slunce. Uviděl zde změť pravoúhlých kosočtverců, každý tlustý jako jeho ruka a zhruba dvakrát tak dlouhý. Uthen hrabal po straně

jakéhosi napůl roztaveného stroje, aby mohl hromadu zcela odkryt. Jeden plát ležel dost blízko, aby se na něm dal rozeznat symbol, vyleptaný na jeho tmavohnědém povrchu.

Dvojitá spirála přeškrtnutá pruhem. Teď jenom, kde jsem to viděl -

Larkova ruka sáhla tam, kam nemohl Uthen, přejela přes pravoúhelník a potom ho zvedla. Připadal mu až neuvěřitelně lehký, i když nyní mu začínalo svítat, že by to mohla být ta nejzávažnější věc, kterou kdy držel.

"Myslíš to, co já?" zeptal se, obraceje předmět ve světle.

Uthen mu vyškubl plát z ruky a podržel ho svým třesoucím se pařátem.

"Jak bych nemyslel?" opáčil qheuenský učenec. "Dokonce i zvíře, degenerovaný primitiv, by měl poznat znak Velké galaktické knihovny."

* * *

"Důkaz" ležel rozprostřen na udupané trávě. Ro-kennovy planoucí oči přehlížely změť drátů a lesklých koulí, kterou zélóti před chvílí přinesli z Údolí Vejce. Na náhrdelníku z podivných předmětů lpěly stále ještě kusy hlíny z místa, kde byla věc až doposud pohřbena, hned u toho nejsvatějšího místa na Jiju.

Dva zástupy diváků vytvořily polokruhy, jeden za zády shromážděných rádců, druhý v uctivé vzdálenosti za hvězdným bohem. Mnozí z této druhé skupiny byli pacienti z vetřelecké kliniky nebo věřili jejich výrokům o nadřazenosti nad všemi zákony. Z lidí na této straně se zdála přímo vyzařovat víra v jejich znovu objevené patrony, což Larkův nový rewq zobrazoval jako intenzivní rudou záři, obkružující jejich tváře.

Pryč byly Ro-kennovy předchozí emoce zuřivého vzteku. Jeho humanoidní rysy opět získaly svou charismatickou vyrovnanost, ba jevily dokonce i jakousi trpkou shovívavost. Strávil asi duru prohlídkou změti součástek a pak promluvil v korektní galaktické Sedmičce.

"Nevidím nic zvláštního. Proč mi ukazujete tyto věci?"

Lark napůl očekával, že ta mladá urská rebelantka - vůdkyně zélótů - odpoví, po planinském způsobu hádavě nebo útočně, a že se nějak pokusí ospravedlnit násilný čin své skupiny tím, že svede vinu na cizince. Ale mladá disidentka se tentokrát držela zpátky, krčíc se v davu lidí a ursů, diskutujících a radících se mezi sebou.

Vystoupil hoonský Nejvyšší rádce Phwhoon-dau, aby odpověděl rothenskému vyslanci.

"Snažíme se zjistit, zda tyto důvtipné přístroje patří vám. Přístroje, které našly některé z našich dětí během posledního obratu jijoánské osy. Přístroje, které někdo zakopal tajně, v bezprostřední blízkosti našeho milovaného Vejce."

Lark pozoroval Linginu reakci. Protože jí už velmi dobře znal, nepotřeboval žádného rewqa, aby mu tlumočil její šok z poznání. A rozpaky a úděs, které následovaly, když si to přebrala v hlavě. To je všechno, co jsem potřeboval vědět, pomyslel si.

Ro-kenn se zatvářil nonšalantně. "Mohu pouze hádat, že je tam zřejmě museli umístit někteří z vás domorodců - tak jako vaši šílení rebelové uložili výbušniny pod naší stanicí!"

Nyní Ling zareagovala tak, že překvapeně zamrkala. Ona nečekala, že ho uslyší lhát. Aspoň ne tak otevřeně, aniž by měl čas připravit si předtím nějaké shovívavé a uhlazené představení.

Pohlédnuvši jeho směrem, všimla si žena z hvězd Larkova zkoumavého pohledu a rychle odvrátila oči jinam. Lark nebyl nijak hrdý na zadostiučinění, které pocítil nad obratem v jejich vzájemném postavení. Nyní byla řada na ní, aby se cítila zahanbená.

"Použijte vašeho přístrojového vybavení," neustále naléhal Phwhoon-dan na vysokého Rothena. "Analyzujte tyto nástroje a zjistíte, že se jedná o technologii daleko za hranicí čehokoliv, co by naše Šestka dokázala vyrobit."

Ro-kenn ladně pokrčil rameny. "Možná také, že je zde zanechali Buyurové."

"Na tomhle místě?" Phwhoon-dau zaburácel pobavením, jako kdyby Ro-kenn právě udělal nějaký dobrý vtip. "Před pouhým stoletím se celé toto údolí rozpálilo doběla, když se z podzemí vynořilo do tohoto horního světa Vejce. Tyto drátky by to byly nepřežily."

Zástup zamručel.

Lark pocítil, že ho někdo zatahal za rukáv. Ohlédl se a uviděl, že malá blonďatá postavička - Bloor portrétista - se přikradla odkudsi zezadu, nesouc skříňku kamery a stojan.

"Nechte mě filmovat pod vaší paží!" zašeptal naléhavě fotograf.

Lark pocítil silný záchvěv paniky. Byl snad Bloor šílený? Zkoušet to na volném prostranství, s roboty na stráži? I když Larkovo tělo poskytovalo clonu z tohoto úhlu, lidé na obou stranách to budou vidět. Navzdory Phwhoon-dauovu mistrovskému představení, mohli by počítat s loajalitou každého v tomto hemžícím se davu?

Nicméně s naprosto rezignovaným povzdechem pozvedl svou levou paži natolik, aby Bloor mohl zaměřit svůj přístroj na scénu na Mýtině.

"Pak nemám pro tuto záležitost žádné jiné vysvětlení," řekl Ro-kenn, ukazuje na spletenou masu před sebou." Vítám vaše další spekulace k tomuto tématu, pokud jste jich schopni, dokud nepřiletí naše loď."

Ignoruje hrozbu, zahrnutou v tomto prohlášení, hoonský rádce pokračoval ve svém klidném zdůvodňování, což mělo za následek, že Rothen vypadal jako na pokraji stupňované netrpělivosti a podráždění.

"Je spekulace potřebná? Říká se, že několik očí pozorovalo vaše roboty nedávné mlhavé noci, jak záměrně umisťují tyto přístroje pod náš posvátný kámen -"

"Nesmysl! " vybuchl Ro-kenn se znovu vzplanuvší prchlivostí.

"Žádné živé formy nebyly té noci nikde, kde by mohly být svědky něčeho takového. Předběžné pečlivé skenování neobjevilo žádné rozumné bytosti nacházející se uvnitř okruhu, když -"

Rothenský vyslanec se přerušil v půli věty, zatímco diváci zůstali zírat, poděšeni a ohromeni zjištěním, že občan patřící

ke hvězdným bohům byl tak přistižen při očividném podvodu.

Musí být velmi zvyklý na svou povýšenou svrchovanost, pomyslel si Lark, že tak snadno spadl do tak prosté léčky.

Potom ho napadlo něco podivného. Mnoho pozemských kultur, od starověkého Řecka a Indie až k Vysoké Kalifornii, si představovalo své bohy jako zkažené, cholerické adolescenty.

Mohlo se jednat o něco jako rasovou paměť? Možná byli tihle chlapíci opravdu naši dlouho ztracení patroni.

"Děkuji vám za vaši opravu," odvětil Phwhoon-dau s ladnou úklonou. "Já pouze řekl, že se to říká. Pokárám ty, kdo to prohlašovali. Přijímáme vaše slovo, že tam v noci nebyli žádní svědkové, protože vy nyní přiznáváte, že vaši roboti umístili tyto podivné cizí přístroje vedle našeho Vejce. Máme teď tento aspekt opustit a pokračovat v tom, že budeme chtít především vědět, proč jste je tam dali?"

Ro-kenn vypadal, jako by vztekle přežvykoval svou chybu, jeho čelist se pohybovala jako u člověka, který skřípe zuby. Larkův rewq ukazoval auru měnící barvu, jež se zdála vlnit přes horní část Rothenovy tváře. Mezitím Bloor potěšeně zamlaskal, když zhotovil další snímek a spustil clonu přes exponovanou desku. Běž odtud, naléhal Lark v duchu na malého muže, ovšemže zbytečně.

"Nevidím naprosto žádný důvod, proč bych měl být tímto shromážděním souzen," prohlásil konečně cizinec. Otočil se a vykročil, jenom aby se zase zastavil tváří v tvář zejícímu kráteru, kde bývala kdysi jeho stanice, připomenuv si, že vlastně nemá kam jít.

Samozřejmě Ro-kenn mohl vylézt na některého z robotů a prostě odletět. Ale dokud se nevrátí Kunn se svým letadlem nebo hvězdná loď, existovala zde pouze možnost útěku do divočiny. Žádné přístřeší kromě této Mýtiny plné nepříjemných otázek.

Nalevo nahoře, z chumlu ursů a lidí, se zvedl hodně hlučný pokřik. Dav se rozdělil, odkrývaje zářícího Lestera Cambela, obtíženého několika objemnými svazky a pospíchajícího k nim. "Myslím, že jsme to našli!" hlásil, pokleknuv s několika pomocníky vedle jednoho z oněch kulatých předmětů, které byly pravidelně rozmístěny podél spletené masy kabelů. Zatímco jeden pomocník prohlížel skříňku, Lester vysvětloval.

"Přirozeně nikdo z nás nemá ani to nejmenší ponětí, jak tohle zařízení funguje, ale galaktická technika se za tu miliardu let tak rafinovaně zjednodušila, že většinu strojů lze patrně velice snadno ovládat. Koneckonců, jestliže lidé dokázali pilotovat rozvrzanou, snad až z páté ruky pocházející loď celou cestu až sem k Jiju, tak na tohle musí přijít každý zatracený hlupák!"

Vtip, jenž měl sloužil jako vlastní omluva, vyvolal z obou stran zástupu smích. Tlačíce se blíž, aby viděli, neponechali diváci ani stopy po nějaké uctivě uvolněné cestičce, kterou by Ro-kenn a jeho sluhové mohli odejít.

"V tomto případě," pokračoval Cambel, "lze předpokládat, že toto zařízení mělo spustit, až by všichni poutníci byli v blízkosti Vejce, během našeho nejdojímavějšího obřadu, snad po ukončení vzývání. Hádám, že se zde mohlo jednat buď o časovač, nebo o nějakou dálkově ovládanou pojistku či spouštěč, pravděpodobně rádiový signál."

Pomocníkovi se právě podařilo se slyšitelným bouchnutím otevřít víko skříňky. "Teď se podívejme, najdeme-li tu něco jako ruční standardní vypínač, který je popsán na straně dvanáct až patnáct," řekl Lester, nakloniv se blíž a radě se s jedním otevřeným svazkem.

Ro-kenn zíral na knihu plnou klikatých diagramů, jako by právě uviděl, jak něco smrtícího právě vylézá zpod jeho vlastní ložní přikrývky. Lark si všiml, že se Ling na něho podívala znovu. Tentokrát její výraz jako by říkal: Cos to přede mnou skrýval?

Přestože neměla rewqa, Lark usoudil, že zkřivený úsměv by snad mohl nejlépe vyjádřit jeho odpověď.

Mělas toho tolik za samozřejmé, má drahá. Oslepilo tě to a zabránilo ti to v kladení hlasitých otázek. To z tebe také udělalo blahosklonného patrona, když jsme se mohli stát přáteli.

No, snad by to bylo až příliš složité, aby se to dalo sdělit pouhým výrazem tváře. Snad to, co by jeho trpký úšklebek říkal skutečně, by bylo - To snad nemyslíš vážně! Ty viníš z nějakého skrývání mě?

"Já protestuji!" ozval se člověk z hvězd Rann, tyčící se nade všemi až na hoony a několik traekiů, a prudce vykročil vpřed. "Nemáte žádné právo šťourat se v tom, co vám nepatří!"

Phwhoon-dau si tiše pobrukoval. "Hr-r. Pak tedy uznáváte, že ta útočná věc, umístěná potajmu a bez dovolení na našem nejposvátnějším místě, je vaše?"

Rann zamrkal. Očividně zuřil nad současnou slabostí cizinců, kteří byli nuceni slovně šermovat s divochy. Hvězdný člověk se zmateně obrátil k Ro-kennovi o radu. Zatímco se dohadovali, hlavy těsně dohromady, Lester Cambel pokračoval.

"Účel tohoto těžkopádného zařízení byl něco, co nás na okamžik ohromilo. Naštěstí jsem již dělal nějaký výzkum ohledně galaktické technologie, takže mi ty texty už byly poněkud povědomé. Nakonec jsme to našel, zahrnuté pod heslem emitory psí!"

"Tady je ten vypínač, pane," hlásil pomocník. "Připraven na váš povel."

Lester Cambel vstala pozvedl obě paže.

"Občané! Tohle je první a poslední varování. Nemáme tušení, co se to chystáme spustit. Předpokládám, že se nejedná o nic fatálního, protože naši hosté nevypadají, že by se odtud chystali značnou rychlostí uprchnout. Ale poněvadž nemáme čas na opatrné experimenty, doporučujeme vám, abyste aspoň tak o krok couvli. Ti opatrnější se mohou vrátit dál, asi tak na dvojnásobný průměr Vejce. Budu odpočítávat do deseti."

Uthen chtěl zůstat a dívat se, vzpomněl si Lark. Avšak já jsem ho přiměl schovat ty knižní disky, které jsme našli.

Cambel se zhluboka nadechl.

"Deset!"

"Devět!"

"Osm!"

Lark ještě nikdy předtím neviděl žádného g'Keka předběhnout ursa. Jenže jak se zástup rozdělil, někteří z Šestky prokázali až překvapivou rychlost, jak se snažili odtud zmizet. Jiní zůstali, napjatí zvědavostí.

Odvaha je vlastnost, která spojuje kteroukoliv skutečnou jednotu, pomyslel si s hrdostí.

"Sedm!"

"Šest!"

Nyní se dopředu posunul samotný Ro-kenn. "Já přiznávám vlastnictví tohoto zařízení, které -"

"Pět!"

"Čtyři!"

Ro-kenn pokračoval spěšně a hlasitěji, aby ho bylo v hluku kolem slyšet: "- které sestává jenom z vybavení, umístěného bez jakéhokoliv zlého úmyslu -"

"Tři!"

"Dva!"

Rychleji, zoufalým tónem: "- za účelem studia vzorců vysílaných vaším váženým a posvátným -"

"Jedna!"

"Teď!"

Někteří lidé instinktivně zvedli ruce k uším a přikrčili se odvracejíce zrak, jako by si chtěli chránit oči před nějakým očekávaným zábleskem. Ursky pak objaly pažemi své vaky. G'Kekové stočili oči dovnitř, zatímco qheueni a traekiové se schoulili až těsně k zemi. Rewqové se krčili, uhýbajíce intenzivním emocím, které proudily z jejich hostitelů. Ať už byl "emitor psí" cokoliv, každý byl připraven se to dovědět.

Lark se pokusil zcela ignorovat instinkt, nutící ho pozorovat Ling. Její odpověď na odpočítávání se zdála čirou směsí hněvu a zvědavosti. Sevřela dohromady obě ruce a obrátila se, aby se jejich pohledy střetly v témže okamžiku, kdy Cambelův pomocník stiskl skrytý vypínač.

Asx

Zmatek zalévá naše centrální jádro, proniká spojovacími pečetěmi, které svazují nás/my/já/mě, a úžas prosakuje dolů až do těch nejzazších záhybů jako míza z poraněného stromu.

Tento hlas, tato rytmická recitace; může to být to, o čem my víme, že to nemůže být?

Emanace Vejce na nás působily tolika způsoby. Tento kravál má povědomé prvky, jako zpěv Posvátného Jediného...

A přece - je zde také jakási kovová pachuť, jednodušší, postrádající sonorní ladění a zabarvení Vejce.

Jedna subkadence nás táhne za sebou, klapajíc jako rychlý kvintet drápů, vtahuje naši pozornost kamsi dolů, jakoby do nějakého temného podzemního tunelu.

Náhle já/my splýváme, ponořujíce se do cizí podivné existence jako jednotná bytost. Jediná, uzavřená ve tvrdé skořápce.

Vzdouvá se pentagonální rozmrzelost. Toto "já" je plné zuřivosti.

* * *

Jak se odvažují říkat mně, že jsem svobodný?

Co je to za nepřirozený zákon, tenhle Řád Pospolitých?

Toto pravidlo, jež prý "osvobozuje" můj druh od té sladké disciplíny, v níž jsme kdysi žili a již stanovily naše milostivé královny?

My, co jsme modří - my, co jsme rudí - určitě toužíme, abychom mohli sloužit, až kdesi hluboko v našich chvějících se žlučových uzlinách! Pracovat a bojovat bez ohledu na sebe, pomáhajíce v ambicích šedé dynastii! Nebylo tomu tak už dříve, mezi hvězdami?

Nebyl to odjakživa přirozený řád všech qheuenů?

Kdo se opovážil udělat konec těmto krásným dnům, vnucuje cizí názory o svobodě do krunýřů příliš tuhých pro smrticí lék zvaný svoboda?

To lidé se odvážili vštěpovat nám tyto myšlenky, lámajíce jednotu našich dobře uspořádaných úlů! Jejich je to vina, kterou těm v krunýřích dluží splatit.

A platit budou!

A potom zde budou další účty k vyrovnání...

* * *

Já/my se svíjíme a kroutíme, zakoušejíce, jaké to je hrbit se a běhat po pěti silných nohách. Nohách, určených ke službě. Nejenom pro pouhý jeden úl, přikrčený za nějakou mrňavou hrází, nebo pro nějakou rozsáhlou abstrakci jako třeba Pospolitost, ale pro velké šedé matrony, vznešené, skvělé a mocné.

Co je příčinou, že tyto živé emoce a vjemy proudí naším zmateným jádrem?

To musí být ten rothenský artefakt - ten emitor psí - část jejich plánu na ovlivnění každé rasy z Šestky. Aby nás zmátli a ošálili tak, že bychom dělali to, co by oni chtěli.

Záchvěv překvapení otřese našimi/mými kruhy. Dokonce i po tolika letech přátelského soužití jsme si já/my nikdy

neuvědomili, jak je qheuenský světonázor podivný!
A přece ne podivnější než následující vjem, který se nezadržitelně valí do našeho společně sdíleného vědomí.
Vjem pádících kopyt.
Horký dech vysušené stepi.
Planoucí žár psychiky přinejmenším tak egocentrické jako kterákoliv lidská bytost.

* * *

Teď jsem ursí-ka! Osamělá, hrdá jako v den, kdy jsem se vynořila z trávy, jen o málo víc než zvíře. Plachá a ostražitá, ale spoléhající sama na sebe.
Mohu se připojit ke kterémukoliv kmeni či klanu, který mě adoptuje z plání.
Musím poslouchat vůdkyni - protože život má svou hierarchii, kterou je třeba strpět.
Ale přece, kdesi tam uvnitř, slouží jediné paní. Mně!
Mohou vůbec lidé tušit nebo vědět, jak jejich hutný, hrubý pach dráždí mou nozdrovou membránu? Pravda, oni jsou dobří válečníci a kováři. Přinesli na Jijo hudbu. To všechno jsou cenné věci.
Ale přece jen jeden musí přemýšlet, o co lepší by byl svět bez nich.
Vybojovaly jsme si naši cestu vysoko vzhůru, než přišli. Z plání až do ohnivých vrcholků hor jsme natáhly své krky, nad všechny ostatní na Jiju - dokud nás tihle dvojnožci nesrazili dolů, jenom aby se z nás stala další rasa mezi Šesti.
A co je horší, jejich tradice nám - (mně!) - připomínají, jak mnoho jsme ztratily. Co všechno je zapomenuto.
Každý den mě oni přimějí, abych si připomněla, jak obyčejný a krátký život jsem odsouzena prožít, tady na tomhle rotujícím míči bláta, s hořkými oceány všude kolem...

* * *

Tento rozhořčený monolog cválá kolem, aniž bychom byli schopni ho sledovat. Jeho nedůtklivá hrozba je pryč, ale jeho místo vzápětí zaujme další, vložená do nás zvenku silou, jež tepe jakoby skrz malé horské údolí.
Tento tlukot je už snazší sledovat. Kadence, která je těžkopádná, pomalá k tomu, aby se rozzlobila - ale přece, jednou vzbuzena, její zlost se zdá nemít naději, že brzy opadne.

* * *

To není rytmus, který by pobízel ke spěchu. Nicméně nás vábí...
Vábí nás uvažovat, jak často rychlejší rasy škádlí a dráždí
nás ubohé, trpělivé hoony,
jak víří kolem nás,
jak často to vypadá, že schválně mluví rychle,
jak nám přidělují ty nejnebezpečnější úkoly,
čelit moři sami, i když každá ztracená loď vytrhne z našeho středu stovku milovaných, s drásající bolestí roztrhne naše malé rodiny na kusy.
Lidé a jejich páchnoucí parní čluny, ti si drží své umění, předstírají sice, že je sdílejí, ale ve skutečnosti tomu tak není. Jednou nás tady nechají, abychom zde shnili, zatímco sami odejdou na lodích zhotovených z čistého bílého světla.
Má,se snad toto dovolit? Existuje způsob, jak je donutit, aby zaplatili?

* * *

Zmatek.
Jestliže tyto zhoubné vzkazy byly určeny pro každou rasu odděleně, aby ji svedly k agresi - tak proč jsme já/my dostali všechny? Neměli snad Rotheni v úmyslu, aby každý sept slyšel jenom jednu variantu, určenou pro sebe?
Snad jsme my silnější, než si mysleli.
Vytrhnuvše se z hoonského rytmu, vnímáme, že zůstávají ještě dvě vrstvy tohoto trpkého zpěvu. Jedna je naprosto jasně míněna pro pozemšťany. Jejím tématem je úcta. Úcta a pýcha.

* * *

My jsme ti nadřazení. Ostatní se specializují, jenže my dokážeme dělat cokoliv! Protože jsme byli vybráni a Pozvednuti mocnými Rotheny, je samozřejmé a vhodné, že my jsme ti nejlepší, dokonce i jako ztroskotanci na tomto světě divochů.
Jestli je naučíme, kde je jejich místo, ti ostatní by se mohli naučit být cennými sluhy...

* * *

My/já si připomeneme jeden termín. Přímý empatické přenos - technologie užívaná galaktickou vědou po větší část z půl miliardy let.
Uvědomění způsobuje, že se mnohočetný hlasový proud zdá jaksi umělejší, plechový, dokonce sám vůči sobě satirický. Určitě mělo být toto poselství nějak zesíleno přes naše Svaté Vejce, v době, kdy bychom byli nejvíc vnímaví.

I tak je ale těžké si představit, že by takové žvanění mohlo získat mnoho věřících.
Opravdu si mysleli, že bychom naletěli na tohle?
Jiný fakt si vyžaduje naši pozornost: Není zde žádná vrstva pro ty na kolech? Proč? Proč se zapomnělo na g'Keky? Nebylo to snad kvůli jejich očividné nepotřebnosti v programu genocidální války?
Nebo protože už vyhynuli všude mezi hvězdami?
Jedna rezonance zůstává. Dunění bubnů, jako kladiva bušící do hromad tvrdých kulatých trubek. Ozvěna, která vyje způsobem, který toto seskupení shledává až děsivě povědomým.
A přece, nějakým způsobem je nejcizejší ze všeho.

POSVÁTNÉ PROHLÁŠENÍ MAKRO-ENTIT, PŘÍMO OD MLUVÍCÍHO VRCHOLU POZNÁNÍ - ID ZLOBNÉ NEPŘÁTELSTVÍ
ODPOVĚĎ = SLÍBEN KONEC OSOBNÍCH URÁŽEK! NECHTE ZLOČINCE (POZEMŠŤANY) ANIHILOVAT...

Stáhneme se zděšeně zpět. Tato egomanie je daleko větší než u kterékoliv z ostatních relací, dokonce i těch určených ursům a lidem. A přece - je to zaměřeno na traekie!
Vidíte, co se děje, moje kruhy? Je toto chuť té pyšné zlovolnosti, která kdysi proudívala od těch donucujících despotických torusů? Od těchto tyranizujících duší, které kdysi dominovaly nad našimi poznávacími kruhy? Suverénních, nadřazených chomoutů, jež byly záměrně odloženy a opuštěny traekijskými zakladateli, když uprchli na Jijo?
Je toto to, jak zášť a zloba chutnala oněm zpupným Jofurům? (Ano - otřes při tom jméně!)
Mocné bytosti, jež stále ještě slídí mezi hvězdami a mají naši podobu. Prstenčití bratranci, jejichž vosková jádra jsou ovládána monomaniakální zuřivostí.
Jestli je tomu tak, proč tito chvastouni mají tak nízké mínění o našich rozmanitých segmentech? Když vědí, k čemu jsou, proč se zdají tak banální? Tak sebejistí?
Ukázka končí. Všechny dráždivé emise slábnou, jak síla postupně vytéká z cizineckého přístroje. Nevadí. Teď už tedy známe účel téhle změti kabelů a koulí. Má vysílat jed, jehož účinek má být zesílen a zvěrohodněn průchodem skrz Vejce.
Všude kolem vře zlost nad tímto bezbožným rouháním, nad tímto dětinským dovoláváním se našich nejzákladnějších pudů. Vášní, které byly zastaralé už tehdy, když se objevilo Vejce.
Tak takhle uboze o nás smýšlíte, hvězdní páni, že bychom mohli naletět vašim praktikám a nechat se nalákat na vaši špinavou práci?
Vnímáme, jak se dav znovu shlukuje, vytvářeje hněvivě mumlající zástup, ignorující poskakující a syčící roboty. Lidé, ursové i ostatní se nyní svobodněji mísí, sdílejíce onen opojný druh povznesení, odhodlané nálady i hrdosti na to, jak jsme my z Šestky překonali ten úděsný test. Překonali jsme ho silnější a sjednocenější než kdy předtím.
Je tohle to nejhorší, co nám mohou udělat?
To je otázka, kterou zaslechnu několikrát.
Ano, mé kruhy, napadá nás, že Mýtina je jenom maličká část Úbočí, a my, co jsme zde, představujeme jenom zlomek z celé Pospolitosti.
Je tohle to nejhorší, co nám mohou udělat?
Kéž by to tak jenom opravdu bylo.

Sára

Urunthai velice rády cestovaly rychle a nalehko, nezatěžujíce své osly více, než bylo zapotřebí. Urunthai také věřily na Cestu Vykoupení - nepříliš měly v lásce knihy.
Knihovníci nikdy neměli šanci.
Nicméně trojice archivářů v šedých róbách zoufale protestovala, když pozdě odpoledne uviděli připravenou hranici. Dva lidé a jejich šimpanzí asistent šíleně škubali svými pouty, prosili a zapřísahávali, pokoušejíce se vrhnout se sami přes voskem zapečetěné koše, které měli dopravit do bezpečí, a chránit je svým vlastním tělem.
Provazy jim zachránily život. Pomalované urunthajské stráže, pozorující je s připravenými kušemi, by zcela určitě neváhaly střílet do chumlu ošetřovatelů textů s těstovitou kůží.
"Máte rádi oheň?" pošklebovala se jedna válečnice v těžkopádné novoangličtině. "Oheň očišťuje. Špaluje droš. Já udělám totéž š mašem. Lidské mašo hoží tak hežky."
Knihovníci nemohli dělat nic jiného než tiše naříkat, když plameny začaly olizovat vosk a potom zaútočily na dřevěné bedny, které se rozpadly a uvolnily kaskády svazků, třepetajících se jako umírající ptáci. Papírové stránky vzplanuly jako prchavé meteory, vzdávajíce se jakékoliv inkoustem zapsané moudrosti, kterou uchovávaly po staletí.
Sára byla ráda, že to Lark a Nelo nemohou vidět.
Mnoho textů bylo okopírováno během Velkého Knihtisku nebo po něm. Ztráta nebude tak zlá, jak to na první pohled vypadá.
Ale přece jenom, o kolik déle tyto duplikáty vydrží v tomto šíleném věku, plném sekt s jejich vlastními zákony a křížovými výpravami, z nichž každá je hluboce přesvědčená o svém vlastním klíči k pravdě?
I kdyby snad hvězdní bohové nikdy nezničili Biblos nebo nedonutili likvidátory, aby to udělali za ně, fanatici jako Jop a Ur-Kachu budou jenom stále početnější a troufalejší, jak sociální struktura povolí.

Jako ilustrace k tomuto názoru, dorazila před západem slunce do tábora četa Jopových kamarádů - tucet drsně vyhlížejících mužů vyzbrojených luky, šípy a meči, kteří svlažovali v oáze svá vyprahlá hrdla, aniž by se, byť jenom na okamžik, obrátili zády k Ur-Kachuiným pouštním válečnicím, ale se zadostiučiněním pozorovali hranici s umírajícími knihami.

Ty dvě skupiny mají jeden společný cíl. Skončit s literárními "marnostmi". Nahradit současné rádce. Sekat a ničit podle diktátu Svitků.

Později, až my všichni budeme už pevně na Cestě, můžeme se zase vrátit k zabíjení a kladení nástrah jedni druhým, rozhodujíce tak, kdo je vrchní predátor na klesající pyramidě vykoupených zvířat.

Plameny se zhroutily do sebe, vyplivujíce jiskry a zkroucené papírové útržky, jež se zdály unášeny ve vířícím vzdušném proudu. Cizinec, který stál vedle Sáry, zachytil jeden z nich a díval se na naň, jako by se pokoušel přečíst, co na něm bylo kdysi napsáno. Snad, jakýmsi bolestným způsobem, mu to připomínalo cosi, čím byl předtím. Kdysi výmluvný, nyní ztratil magii řeči.

Knihovníci nebyli sami, kdo se zděšenými, sazemi umouněnými tvářemi zoufale zírali na tuto pohromu. Mladý manželský pár hoonských poutníků se přimkl jeden ke druhému, mručíce pohřební žalozpěv, jako kdyby na uhasínajícím žárovišti ležela srdeční páteř někoho z jejich milovaných. Několik qheuenů to rovněž pozorovalo se zjevným zděšením, spolu s - nezapomeňme - hrstkou nešťastných urských karavanních dopravkyň.

Pach kouře přiměl Sáru pomyslet na temnotu. Takovou, která se svítáním neskončí.

"Hej, vy všichni! Věnujte mně, prosím, pozornost! Zde je plán."

Byl to Jop, kdo přerušil pochmurné ticho, jeden ze čtveřice, kterou kromě něho tvořili Ur-Kachu, Ulgor a zamračený, opálený muž, jehož drsná tvář a kamenná tvrdost mu propůjčovaly vzhled, jako by spíše patřil k nějakému odlišnému druhu, na rozdíl od jemných, knihmilovných archivářů. Dokonce i Urunthai se k tomuto člověku chovaly s jakousi zdráhavou úctou. Pomalované válečnice mu rychle ustupovaly z cesty. Sáře připadal jaksi povědomý.

"Odejdeme ve dvou skupinách," pokračoval Jop. "Ta větší půjde k bažině Slaného kopyta. Jestliže se nějaké miliční oddíly dovědí o tomto útoku a budou nás pronásledovat, je to to první místo, kde budou hledat, takže někteří z vás můžou být 'zachráněni' tak asi za týden. A tím s námi skončíte.

Ta druhá, menší skupina, musí jít rychleji. Lidé pojedou, budou se každé půl midury střídat na čerstvých oslech. Ať vás ani nenapadne dělat potíže či dokonce pomýšlet na to, že se potmě odplížíte. Urunthai jsou zkušené stopařky a daleko byste se nedostali. Nějaké otázky?"

Když se nikdo neozval, Jop namířil prst na cizince. "Ty. Ty tam." Ukázal směrem, kde byla v řadě za sebou uvázána ta největší a nejzdatněji vypadající zvířata, vedle nádrže v oáze. Cizinec zaváhal a pohlédl na Sáru.

"To je v pořádku. Ona půjde také s námi. Nemůžeme si dovolit nechat naše rukojmí onemocnět, eh?" Jop se obrátil k Sáře. "Očekávám, že budete ochotná převzít péči o něho ještě o něco déle."

"Jestli si budu moct vzít s sebou své vaky. A samozřejmě i Prity."

Čtyři vůdcové se o něčem začali mumlavě dohadovat. Ur-Kachu syčela námitky, ale Ulgor stála na straně lidí, dokonce i když to znamenalo obětovat něco z uloupené kořisti. Ze dvou oslů bylo složeno zboží, aby se udělalo místo.

Další příval námitek vyvolal cizinec, když poté, co nasedl na jemu určené zvíře, s nohama po obou stranách téměř se šourajícíma po zemi, odmítl vydat dulcimer, drže ho pevně přitisknutý pod jednou paží. Zle naložená Ur Kachu vztekle prskala, ale nezbylo jí než povolit.

Ze svého vlastního místa na statném oslu pozorovala Sára, jak muž s drsnou tváří udělal gesto směrem ke Kurtovi likvidátorovi, který klidně seděl i se svým synovcem a tiše sledoval vývoj událostí.

"A vy, pane likvidátore," řekl Jop Kurtovi a uctivě se při tom uklonil, "obávám se, že se vám moji přátelé chystají položit několik otázek, a toto není místo, jež by se hodilo k tomu, abychom vás přesvědčili, že je nutno je zodpovědět."

Očividně ignoruje v tom zahrnutou hrozbu, šedovlasý muž z Tareku přitáhl svůj vak k oslí karavaně, v patách následován Jomahem. Když dvojice Urunthai sáhla po jeho zavazadle, Kurt pronesl tichým, chraptivým hlasem.

"Obsah je... křehký."

Ustoupily nazpět. Už ani jedna nezasáhla, když si vybral nákladní zvíře, shodil na zem uloupené zboží a na jeho místo upevnil svůj vak.

Stejný počet lidských radikálů a urunthajských válečnic sehnal potom dohromady zbytek "rychlé skupiny". Muži vypadali na svých oslech téměř stejně nešikovně jako vysoký cizinec, navíc neklidní. Pro mnohé z nich to musela být jejich první zkušenost v jízdě.

"Vy nejdete?" zeptala se Sára Jopa.

"Byl jsem pryč ze své farmy už příliš dlouho," odpověděl.

"Také je v Dolu jedna nevyřízená záležitost. Je třeba postarat se o jistou hráz, čím dřív, tím líp."

Sářina hlava sebou škubla, ale to, co ji tak náhle omráčilo, nebylo Jopovo prohlášení o jeho destruktivních úmyslech. Spíš se jí zazdálo, že přes jeho rameno něco zahlédla; proud bublinek, stoupajících k hladině nádrže.

Čepel. On je ještě pořád pod vodou a slyší všechno!

"Nedělejte si hlavu, děvče," ujistil ji Jop, který si její krátký, zmatený pohled očividně nevyložil správně. "Zařídím, aby ten váš táta byl pryč, ještě než ta zatracená věc vybuchne."

Než mu Sára mohla něco odpovědět, přerušila je Ur-Kachu.

"Teď je (skoro, pryč) čas skončit s odklady a začít něco dělat!

Už ať jsme pryč!"

Jeden z jejích ocasů švihl vedoucího osla přes zadek a celá řada se začala sunout vpřed.

Sára najednou sklouzla ze svého sedla a pevně se zapřela nohama o zem, takže se její oř zmateně zarazil, vysílaje po obou směrech vedoucího provazu vlnu škubání a trhavých nárazů. Jeden z mužů se svalil na zem, což vyvolalo u

některých Urunthai pobavené frkání.
"Ne!" prohlásila Sára se vzteklým odhodláním. "Nejdřív chci vědět, kam jdeme."
Jop se ji tiše snažil uklidnit. "Slečno Sáro, prosím. Já sám to nevím -"
Zmlkl, odvrátiv nervózně pohled, když se přiblížil lovec s kamenně tvrdýma očima.
"Co je za problém?" Jeho hluboký hlas se zdál podivně kultivovaný, přes jeho hrubý zjev. Sára se střetla s jeho pevnýma břidlicově šedýma očima.
"Nenasednu, dokud mně neřeknete, kam jdeme."
Lovec zvedl jedno obočí. "Mohli bychom vás také přivázat."
Sára se usmála. "Tihle malí osli mají dost potíží, když mají nést ochotného jezdce, natož někoho, kdo nesedí klidně a pokouší se ubohé zvíře zastavit. A jestliže mě svážete jako pytel brambor, to otřásání mně poláme žebra."
"Možná jsme přesto ochotni zkusit tu možnost," začal - pak se jeho tvář zachmuřila, protože cizinec, Kurt i Prity sesedli také a postavili se vedle svých zvířat se zkříženými pažemi.
Válečník povzdechl. "Jaký je v tom pro vás rozdíl, když se to dovíte?"
Čím déle mluvil, tím povědoměji to znělo. Sára si byla stále více jistá, že ho už předtím musela potkat.
"Můj chráněnec potřebuje lékařskou péči. Zatím se nám podařilo vyvarovat se infekce tím, že náš traekijský lékárník ho léčil použitím svých speciálních mastí. Protože ale vy nemáte v úmyslu vzít do naší rychlé skupiny jeho vůz, měli bychom raději Pzoru požádat o zásoby, které bychom si vzali s sebou."
Muž přikývl. "To se dá zařídit." Pokynul cizinci, aby šel k Pzorovi.
Odsunuv stranou svého rewqa, který časem nahradil jeho gázový obvaz, odhalil muž z vesmíru zející ránu po straně své hlavy. Při tomto pohledu několik pouštních mužů zasyklo a udělalo pověrčivé gesto na odvrácení smůly. Zatímco jeho symbiont se připojil k Pzorovu rewqovi v změtenou kouli, vyměňující si navzájem enzymy, cizinec rychlými pohyby zatřepetal rukou ke traekimu - Sára měla dojem, že zachytila krátký úryvek písně - ještě než se sklonil, aby lékárník mohl jeho zranění vyčistit a ošetřit.
Znovu promluvila.
"Dále, každý medikament, který Pzora bude moci poskytnout, vydrží jenom pár dní, takže byste si to měl raději rozvážit a vzít nás někam, kde je nějaký jiný zkušený lékárník, nebo brzy budete mít v rukou rukojmí bez ceny. Hvězdní bohové vám mnoho nezaplatí, bude-li ten muž mrtvý, ať už je to jejich přítel, nebo nepřítel."
Po jeden dlouhý, napjatý okamžik se na ni renegát pozorně díval, jako by ji odhadoval, a pak se obrátil, aby se poradil s Ur-Kachu a s Ulgor. Když se vrátil, jen se slabě usmíval.
"Znamená to malou okliku, ale je tam město s tímto druhem služeb, a ne daleko od našeho cíle. Dobře že jste se o tom zmínila. Příště ale, prosím, jenom prostě řekněte, jaký máte problém, aniž byste vyvolávala takové pozdvižení."
Sára na něj chvilku zírala a pak vybuchla hlučným smíchem. Zdálo se, že to ubralo něco z všeobecného napětí, když se k ní i on připojil dunivým chechtotem, něčím, co Sáru vrátilo do jejích dřívějších dnů, kdy byla studentkou, přebývající pod převislou kamennou pěstí.
"Dedinger," vydechla jeho jméno.
Jeho smích se poněkud ztišil; teď byl hořký, plný pohrdání.
"Byl jsem moc zvědav, jestli mě poznáte. Pracovali jsme v různých odděleních, i když jsem vaši práci sledoval, ještě předtím, než jsem byl vyhnán z ráje."
"Z ráje, který jste se pokusil zničit, pokud si vzpomínám."
Pokrčil rameny. "Měl jsem jednat a nepokoušet se předtím získat souhlas. Ale kolegiální zvyky bylo těžké porušit. Než jsem se mohl zcela připravit, mnoho kolegů znalo mé přesvědčení a víru. Byl jsem ve dne i v noci pozorován až do svého vypovězení."
"Ach, to jistě bylo dost zlé. Je ale snad tohle váš způsob, jak dostat další šanci?" Ukázala na hranici.
"Ovšem. Po letech v divočině, kdy jsem pomáhal tlupě padlých - lidí, kteří postoupili na Cestě nejdále - jsem se dost naučil -"
Ur-Kachuino netrpělivé pronikavé zahvízdnutí neznamenalo nic v žádném známém jazyce, ale přesto horkokrevný nátlak byl jasný. Dedinger znovu pozvedl jedno obočí.
"Půjdeme tedy?"
Sára zvažovala, nemá-li se znovu pokusit dostat z něho jméno jejich cíle a určení. Jenže Dedinger byl možná posedlý, ale ne hloupý. Její naléhání by mohlo vzbudit podezření a možná i prozradit Čepele.
S odevzdaným pokrčením rameny se znovu vyšplhala na trpělivého osla. Přimhouřenýma očima sledovala, že cizinec nasedl také, následován Kurtem a Prity.
Zbývající přeživší z nešťastné karavany vypadali, že je jednak litují a jednak že pociťují ulehčení, že to nejsou oni, kdo jsou pro Urunthai důležití. Když rychlá skupina vyjela z oázy, směřujíc k jihu, pohasínající hranice k nim přivála trpký odér, smíšený s prachem a štiplavými zvířecími pachy.
Sára se ohlédla zpět k měsícem ozářené nádrži.
Slyšel jsi z toho něco, Čepeli? Spal jsi? Nebo to byla pro tebe jenom překroucená změť neurčitého hluku?
Tak jako tak, co mohl udělat jen jeden osamocený modrý qheuen uprostřed vyprahlé pláně? Jeho nejlepší šance byla zůstat u nádrže, dokud nepřijde nějaká pomoc.
Reptavé mručení zvířat se zvedlo za Sárou, jak se vydávala na cestu druhá skupina, pomaleji, po své vlastní trase.
To dává smysl. Větší tlupa bude šlapat ve stopách té menší. Na nějakém místě nás Ur-Kachu odvede jiným směrem a nechá tak pronásledovatele, aby dále sledovali tuto větší skupinu.
Brzy byli sami na stepi. Urunthai cválaly vedle nich, hbité a pohrdající nešikovnými lidmi, kteří se v sedle bolestně kroutili, táhnouce po zemi špičky nohou, jak jeli. Aby si aspoň trochu ulevili, začali muži střídavě sklouzávat ze zvířat a

klusat vedle nich, asi tak na několik doletů šípů, než zase nasedli. To umlčelo posměvačné ursky a ukázalo se to také jako dobrý způsob, jak se vyvarovat boláků z nezvyklých sedel.

Běda, Sára dobře věděla, že sama není v takové fyzické kondicí, aby to také zkusila. Jestli tohle přežiju, tak se pak určitě dám do pořádku, umiňovala si, a ne poprvé.

Muž s břidlicovýma očima běžel pár dur vedle Sáry, věnuje jí občas křivý, výmluvný úsměv. Byl tak upjatý a strohý, že Sáru až udivovalo, že ho vůbec poznala. Když viděla učence Dedingera naposled, byl to bledý intelektuál ve středních letech, s bříškem, expert na ty nejstarší svitky a autor textu, který měla Sára s sebou ve svém osobním malém zavazadle. Muž, který byl kdysi poctěn statusem a důvěrou, dokud jeho ortodoxní fanatismus nedosáhl takového extrému, že to bylo moc i pro tolerantní Nejvyšší radu.

V těch dnech rádcové vyznávali složitou víru rozdělené loajality, rozštěpené rovným dílem mezi Jijo na straně jedné a plán vypovězených předků na straně druhé. Bylo to napjaté dilema. Někteří to řešili tak, že jednomu druhu oddanosti dávali přednost před druhým.

Sářin bratr se plně zasvětil své rodné planetě. Lark viděl moudrost a spravedlnost v miliony let starých galaktických ekologických kódech. Pro něho neexistovala žádná myslitelná "Cesta Vykoupení", jestli by nerespektovala tato pravidla. .

Dedinger představoval opačný extrém. Nestaral se o ekologii či zachování druhů, zajímalo ho pouze vykoupení ras, slibované ve Svitcích. Pátral po čisté nevinnosti jako způsobu ke zlepšení světa. Snad také viděl v současné krizi cestu ke znovunabytí ztracené důstojnosti.

V temnotě, prozařované jen měsíčním světlem, pozorovala Sára vyhnaného rádce, jak se pohybuje s určitou, jakoby upjatou grácií - bdělý, soustředěný, silný - žijící svědectví prospěšnosti zcela jednoduchého životního stylu, který hlásal.

Klamně jednoduchého, pomyslela si. Svět má nekonečně mnoho způsobů, jak nebýt právě takový, jaký se zdá.

* * *

Po nějaké době Urunthai zpomalily, potom se zastavily a udělaly si přestávku na odpočinek a jídlo. Ty, v jejichž vacích byli manželé a larvy, potřebovaly zhruba každou miduru teplou simlí krev, i když se lidští nájezdníci vztekali a reptali, dávajíce přednost rovnoměrnému tempu před urským způsobem střídat rychlý běh s odpočinkem.

Brzy nato, co proběhla druhá zastávka, zavedla Ur-Kachu skupinu na kamennou římsu, která se táhla zhruba na jihovýchod a svým vzhledem připomínala páteř nějakého zkamenělého behemota. Drsnější terén zpomalil tempo a Sára toho využila, aby sesedla, popřávajíc oddech oslovi i svému vlastnímu pozadí. Toto cvičení také mohlo vyhnat chladnou ztuhlost z jejích kloubů. Nicméně pravou rukou se stále přidržovala sedla pro případ, že by ji nějaký ve tmě neviditelný kámen přiměl klopýtnout.

Chůze byla snadnější, když vyšel druhý měsíc. Osvětleny zezadu stříbrným Torgenem, zdály se hory vyšší než kdy jindy. Ledovce na jejich severní straně pohlcovaly šikmo na ně dopadající světlo satelitu a odrážely ho zpět jako zvláštní modrou luminiscenci.

Cizinec začal zpívat a sladká, jemná melodie jeho písně vyvolala v Sáře pocit samoty a opuštěnosti.

Jsem pustý ostrov v moři,
opuštěný a sám,
touha, jíž po tobě hořím,
je jediné, co mám.
Rci, kdybych byl pouhým zrnem
určen sám světem se brát,
byla bys mým sběrným člunem
a přišla mě posbírat?

Byla to novoangličtina, i když dialekt, který Sára nikdy předtím neslyšela, s mnoha pro ni cizími slovy. Bylo však problematické, kolik toho asi muž z hvězd chápal. Nicméně i u něho patrně vzbuzovaly tyto verše silné emoce.

Jsem led, který tvou žízeň hasí,
vítr, co rozvlní tvé jemné vlasy?
Tys anděl z nebe tam nad námi.
Tvůj polibek pohne hvězdami...

Zpěvný recitál skončil, když přicválala nazpět Ur-Kachu, nozdru vzedmutou, a vztekle ječela cosi o nesnesitelném pozemšťanském kočičím vřískání. Čistě osobní náhled, uvědomila si Sára, protože se nezdálo, že ostatním urskám to nějak vadí. Hudba byla na jinak krátkém seznamu těch věcí, které obě rasy navzájem tolerovaly. Některé ursky dokonce tvrdily, že za přinesení violusu na Jijo by byly téměř ochotny přehlédnout i lidský pach.

Na tetu se Ur-Kachu zdála dost nedůtklivá osoba.

Muž z hvězd zmlkl a skupina cestovala dál v mrzutém tichu, přerušovaném pouze klapotem zvířecích kopyt na holém kameni.

Další zastávka byla na závětrné straně jakýchsi kamenných, do výše se tyčících plátů a skalních sloupů, které mohly být přírodním skalním útvarem, ale v temnotě vypadaly jako ruiny jakési starobylé pevnosti, zničené v nějaké dávné

katastrofě. Jeden z ošlehaných pouštních mužů dal Sáře skrojek tvrdého chleba a k tomu plátek sýra, který byl sice okoralý, ale dost chutný pro někoho, kdo už byl hladový jako vlk. Dávka vody byla ale zklamáním. Ursky se nerady zatěžovaly nošením větších břemen.

Kolem půlnoci musela skupina přebrodit široký a mělký vodní proud, který protékal jedním z pouštních vádí. Vždy připravená Ulgor si natáhla vodotěsné návleky, a tak přešla suchou nohou. Ostatní ursky se houževnatě držely co nejblíž lidí i zvířat a pak jedna druhé pečlivě otřely nohy onucemi. Pak to vypadalo, že Urunthai touží zase nějakou chvíli běžet, dokud se vlhkost dokonale nevysuší z vláknité srsti na jejich kotnících.

Když se tempo znovu zvolnilo, Sára zase sklouzla ze sedla a šla pěšky. Brzy se pak z její pravé strany ozval čísi tichý hlas.

"Chtěl jsem vám říct - četl jsem vaše pojednání o jazykové degeneraci od původní indoevropštiny."

Byl to na lovce přeměněný učenec Dedinger, který se vynořil ze tmy, kráčeje po druhém boku jejího osla. Dívala se na něj delší chvíli, než odpověděla.

"Jsem překvapená. Protože pojednání mělo jenom padesát stran, nemohla jsem si dovolit nechat rozmnožit více než pět fotokopií a jednu z nich mám sama."

Dedinger se usmál. "Ještě pořád mám v Biblosu přátele, kteří mně posílají tu a tam práce, jež mě poměrně dost zajímají a o které si požádám. A pokud jde o vaši teorii, obstaral jsem si jednu tu kopii, neboť se mně líbily vaše myšlenky o pevnosti gramatiky u pregramotných obchodnických klanů. Obávám se však, že nemohu akceptovat vaši hlavní teorii."

Sáru to nijak nepřekvapilo. Její závěry odporovaly všemu, v co tento muž věřil.

"Tak to už ve vědě bývá - cyklus dávej a ber. Žádná pravda, která je dogmatická. Žádné nekompromisní, s vynucením přijímané slovo."

"Jako protiřečící mé vlastní otrocké oddanosti několika starým Svitkům, které ani nenapsal žádný člověk?" Tvrdý muž se pousmál. "Hádám, že to, na čem záleží, je, jakým směrem myslíte, že se lidstvo bude ubírat. Dokonce i mezi konzervativními Galaktiky panuje názor, že věda má pomalu zdokonalovat modely světa. Je orientována do budoucnosti. Vaše děti budou vědět víc než vy, takže pravda, kterou jste pokládala za pravdu vy, nikdy nemůže být nazvána 'dokonalou'.

Ale snažíme-li se vstoupit na úzkou, posvátnou cestu dolů, k Vykoupení, je třeba dát přednost tradicím a pevné víře. V tom případě nejistota a dohadování pouze zmatou vaše stádo."

"Vaše stádo se nezdá nijak zmatené," poznamenala.

Usmál se. "Měl jsem jisté úspěchy, když se mi podařilo získat tyto tvrdé muže k pravé ortodoxii. Většinu roku žijí na Pláni ostrého písku a loví divoké ostnaté lenochody, kteří se skrývají v dutinách pod dunami. Většina z nich neumí číst ani psát a těch pár nástrojů, co mají, si zhotovili sami, takže se dá říct, že už na Cestě značně pokročili. Těžší asi bude přesvědčit nějaké další skupiny."

"Jako cech likvidátorů?"

Bývalý učenec přikývl.

"Záhadný klan. Jejich váhání splnit svou povinnost v této krizi je znepokojující."

Sára obrátila pohled ke Kurtovi a Jomahovi. Zatímco starší likvidátor klidně pochrupoval na hřbetě krokem jedoucího osla, jeho synovec byl zabrán do další jednostranné konverzace s cizincem, který se usmíval a přikyvoval, jak Jomah neúnavně o čemsi švitořil. Muž z hvězd byl pro plachého chlapce, který se právě začínal učit vyjadřovat, ideálním, nekritizujícím posluchačem.

"Možná počítají s tím, že všechno odpálí najednou," poznamenala Sára. "Potom se ovšem budou muset vzdát dosavadního způsobu života, jako každý jiný."

Dedinger zabručel. "Jestli ano, tak je načase, aby jim někdo ohleduplně připomněl jejich povinnosti."

Připomněla si Jopa a jeho řeči o tom, že by měl být Kurt dopraven někam, aby byl přesvědčen. V dobách, kdy vládlo násilí, měl tento výraz ponurý a hrozivý význam.

Možná že už do takových časů zase spějeme.

Zatvrzelý rebel zavrtěl hlavou.

"Ale o to vůbec nejde. Já mám skutečně v úmyslu jenom si s vámi pohovořit o vašem fascinujícím pojednání. Dovolíte?"

Když Sára pokrčila rameny, Dedinger pokračoval příjemným tónem, jako by spolu seděli v bibloském fakultním salonku.

"Vy připouštíte, že indoevropština a mnohé další lidské prapůvodní jazyky byly neohebnější a co do gramatických pravidel strnulejší než dialekty, které se z nich později vyvinuly. Mám potud pravdu?"

"Podle knih, které byly přivezeny v Arše. Vše, co máme, jsou pouze zděděné údaje."

"A přece nevidíte, že tento trend je očividná známka rozkladu původní dokonalosti? Z originálních gramatik utvořených k našemu použití rasou patronů?"

Povzdechla. Ve vesmíru mohly existovat daleko podivnější věci než setrvávat v abstraktním plkání s únoscem pod pouštní oblohou, jenomže nic jiného ji momentálně nenapadalo.

"Struktura těchto raných jazyků mohla vzniknout ze selektivního tlaku, prováděného po celé generace. Primitivní lidé potřebují pevnou gramatiku, protože neznají písmo nebo jiné prostředky k opravám chyb a lingvistických odchylek."

"Ach, ano. Vy to srovnáváte se hrou na tichou poštu, v níž jazyk s nejvyšším stupněm šamanského kódování -"

"To je Shannonovo kódování. Claude Shannon prokázal, že každý vzkaz může nést s sebou prostředky k opravě chyb, které se vloudí do zprávy během přenosu. V mluveném jazyce je tento přídavek často součástí gramatických pravidel - pádů, skloňování, přívlastků a podobně. To je základní informační teorie."

"Hm. Možná pro vás. Přiznávám, že jsem se zmýlil ve sledování vaší matematiky." Dedinger si nasucho odkašlal. "Ale předpokládejme, že v tomto máte pravdu. Nedokazuje ale taková chytrá, sama se opravující struktura, že tyto takzvané rané lidské jazyky byly až zchytrale naplánovány?"

"Vůbec ne. Stejný argument byl vznesen i proti biologické evoluci - a později proti myšlence o samo sobě se vyvinuvší inteligenci. Některým lidem trvalo dlouho, než akceptovali, že z Darwinova výběru se může vynořit složitost, ale je to tak."

"Takže vy věříte -"

"Totéž se stalo i u pregramotných jazyků na Zemi. Kultury se silnější gramatikou spolu mohly souviset i přes velké vzdálenosti a čas. Podle některých starých lingvistiků byla indoevropština možná rozšířena od Evropy až do centrální Asie. Její pevná dokonalost udržela kulturu a jednotlivé obchodní články na vzdálenost mnohem větší, než by kterákoliv osoba mohla překonat za celý svůj život. Novinky, fámy nebo i příběhy mohly ústním podáním pomalu cestovat přes celé kontinenty, přicházejíce třeba i o staletí později, ale jen málo změněné."

"Jako u hry na tichou poštu."

"To je ta hlavní myšlenka."

Sára shledala, že se stále více opírá o osla, jak ji únava bodala v lýtkách i stehnech. Nicméně se to zdálo jedno - bolavé svaly, jestliže se pohybovala pěšky, nebo otřásání na otlačeném pozadí, když jela. Kvůli blahu malého oslíka se rozhodla jít dál.

Dedinger vycenil zuby, jak se snažil argumentovat.

"Jestliže všechno, co říkáte, je pravda, jak můžete popřít, že tyto rané gramatiky byly dokonalejší než pozdější zmatené, neuspořádané dialekty, které se z nich vyvinuly?"

"Co míníte tím 'dokonalejší?' Ať už mluvíte o protoindoevropštině, protobantuštině nebo protosemitštině, každý jazyk sloužil potřebám konzervativní, dlouho nezměněné kultury nomádů a pastýřů, po celé stovky či tisíce let. Ale tyto potřeby se změnily, když si naši předkové osvojili zemědělství, umění zpracování kovů a písmo. Pokrok změnil představy o tom, k čemu jazyk sloužil."

Výraz upřímného zmatku nakrátko zjemnil mužovy tvrdé rysy.

"Prosím vás, k čemu by mohl jazyk sloužit než k udržení kulturní soudržnosti a ke komunikaci?"

To byla otázka, kterou jí kladli členové Dedingerova bývalého oddělení, kteří odmítali Sářinu teorii hned, když ji poprvé uslyšeli, a snažili se ji zesměšnit před rádci Bonnerem, Tainem a Purofskym. Což skvělá civilizace Pěti galaxií nezdokonalovala svých zhruba dvacet či více standardních kódů už ode dnů bájných Prapředků, s jediným cílem napomáhat jasně srozumitelné výměně významů mezi miliardami ras svých občanů?

"Je zde další žádoucí věc," řekla Sára. "Další produkt jazyka, právě tak důležitý v běhu věků jako udržení soudržnosti."

"A to je?"

"Kreativita. Jestli mám pravdu, vyžaduje to naprosto odlišný druh gramatiky. Úplně jiný způsob v nahlížení na chyby."

"Někdo, kdo vítá chybu. Dokonce ji přijímá." Dedinger pokývl. "Této části vašeho pojednání jsem měl potíže porozumět. Vy říkáte, že novoangličtina je lepší, neboť nemá ono kódování přídavku. Protože chyby a dvojznačnosti se vloudí do každé fráze nebo odstavce. Ale jak může chaos vzbudit vynalézavost?"

"Rozbitím předsudků. Tím, že se dovolí nelogickým, převráceným a dokonce i očividně nesprávným tvrzením, aby rozebraly logicky znějící výrazy. Jako ten paradox - "Toto tvrzení je jen lež" - což nemůže být gramaticky vyjádřeno v žádném oficiálním galaktickém jazyce. Umístěním zřetelného protimluvu na shodné pozici s nějakou delší dobou uznávanou a široce rozšířenou premisou jsme provokováni a mateni. Naše myšlenky vypadávají z chodu."

"A to je dobře?"

"Je to něco jako kreativní práce, obzvlášť v lidské řeči. Má-li se vyjádřit jedna dobrá myšlenka, musí být napřed vysloveno takových deset tisíc hloupých, které musejí být prosívány, zkoušeny a zase třeba odloženy. Mysl, jež má strach ze zahrávání si se směšným, nikdy nepřijde s něčím brilantním a původním - s nějakou absurdní koncepcí, kterou budoucí generace přijmou, poněvadž tu byla po celou tu dobu 'očividná'.

Jeden výsledek tento nadbytek nových slov přinesl - daleko širší slovník, než měly staré jazyky. Slova pro nové věci, nové myšlenky, nové způsoby srovnávání a zdůvodňování."

Dedinger zamumlal: "A nová neštěstí. Nová nedorozumění."

Sára kývla, připouštějíc tento fakt.

"Je to nebezpečný proces. Krvavá minulost Země ukazuje, jak představivost a víra se obracejí v prokletí, nejsou-li doprovázeny kritickým posouzením. Písmo, logika a experiment pomáhají znovu dosadit některé opravy chyb, které se časem upevnily v gramatice. Především, zralí lidé musejí počítat s nejnepříjemnější ze všech možností - že jejich vlastní oblíbené doktríny se mohou ukázat jako chybné."

Pozorovala Dedingera. Pochopí tento muž, že ten osten byl zaměřen na něho?

Vypovězený pedagog jí věnoval svůj charakteristický křivý úsměv.

"Napadlo vás, slečno Sáro, že vaše poslední tvrzení by se dalo aplikovat na vás a na vaši milovanou hypotézu?"

Nyní byla řada na Sáře, aby sebou trhla, a pak se začala nahlas smát.

"Lidská povaha. Každý z nás si myslí, že my víme, o čem mluvíme, a že ti, co s námi nesouhlasí, jsou blázni. Kreativní lidé vidí v zrcadle Prométhea, nikdy ne Pandoru."

Dedinger řekl s ironickým ostřím v hlase. "Někdy mi pochodeň, kterou nesu, popálí prsty."

Sára nemohla říct, jak dalece mínil tuto poznámku vážně. Často jí připadalo, že je snadnější číst pocity hoona nebo g'Keka než některých členů své vlastní záhadné rasy. Nicméně však shledala, že má radost z tohoto rozhovoru, prvního tohoto druhu za poslední dobu.

"Pokud jde o trendy zde na Jiju, jen se podívejte na ty nové rytmické novely publikované některými ze severních urských kmenů. Nebo nedávný rozmach hoonské romantické poezie. Nebo metaforická obrazná dikce v galaktické Dvojce pocházející z Údolí -"

Přerušil ji ostrý hvizd. Byl to signál k zastavení, vycházející z Ur-Kachuina vzhůru nataženého krku. Řada unavených zvířat se se škubnutím zastavila, když urunthajská vůdkyně ukázala k severu, kde se tyčil kamenný jehlan, oznamující, že v jeho dlouhém, kuželovitém stínu stojí maskované přístřeší.

V jeho stínu...

Sára, mrkajíc, se rozhlížela kolem sebe a s údivem zjistila, že noc už končí. Světlo svítání se přelévalo přes horské vrcholy, pronikajíc ranním oparem. Prošli mezi horami nebo přinejmenším mezi skalnatými pahorky, nechávajíce za sebou vyprahlou Bojovou pláň. Běda, teď už byli daleko na jih od hojně používané cesty vedoucí k Mýtině Shromáždění.

Dedingerova zdvořilost kontrastovala s jeho drsným výrazem, když se omlouval, že musí dohlédnout na své muže. "Líbil se mně ten zápas důvtipu," řekl jí s úklonou. "Možná to dokončíme později."

"Možná."

I když byla tato diskuse celkem příjemným rozptýlením, nepochybovala Sára ani v nejmenším, že by ji tento muž i se všemi jejími ideami kdykoliv klidně obětoval na oltáři své víry. Přísahala si, že bude připravená na každou příležitost, jež se může naskytnout, aby se pokusila osvobodit své přátele ze spárů těchto fanatiků.

Fajn, fajn. Starý muž, chlapec, šimpanzice, zraněný cizinec a k tomu jedna zneuznaná intelektuálka - jen jak si něco začneme, tyhle ursky a pouštní muži nás chytnou rychleji, než byste stihli napočítat do deseti.

Přesto však pohlédla k severu, k vysokým vrcholům hor, v jejichž skrytých údolích se právě teď odehrávaly závažné události, a pomyslela si - Raději bychom se měli rychle pohnout, nebo jinak Ifni, Bůh a vesmír se určitě pohnou bez nás.

Asx

Teď je řada na nás, abychom hrozili.

Proktoři se ze všech sil snaží, aby udrželi dav, obklopující naše dřívější hosty kruhem zuřivosti. Poslední příznivci cizinců, většinou lidé, utvořili kolem hvězdných bytostí ochranný prstenec, zatímco roboti (oba načisto stejní, jeden jako druhý) se střemhlav snášejí dolů a nalétávají proti davu, vynucujíce si odstup střelami z bodajících blesků.

Lester Cambel vystoupí vpřed, zvedaje obě ruce, aby si vyžádal klid. Nespořádaný hluk utichá, jak jednotlivci uvolňují svůj tlak na odporující proktory. Zanedlouho zavládne ticho. Nikdo nechce propást příští tah v této hře, v níž my všichni na Jiju jsme zástavy, o něž se hraje, aby byly buď vyhrány, nebo ztraceny, podle naší zručnosti a štěstí.

Lester se lehce ukloní rothenskému vyslanci. V jedné ruce drží hromádku kovových desek.

"Teď zanechte všeho předstírání," praví k hvězdnému bohovi. "My už víme, co jste zač. Ani nás neošálíte, abychom zahájili sebevražednou genocidu a udělali tak špinavou práci za vás.

Kromě toho, i v případě, že byste se pokusili udělat to sami, to je anihilovat všechny svědky vaší ilegální návštěvy, nepodaří se vám to.

Vše, čeho dosáhnete, bude jen to, že seznam vašich zločinů naroste.

Dovolíme, aby vaše požadavky byly co nejplněji uspokojeny. Vezměte si tedy z tohoto světa, co chcete, a odejděte."

Muž z týmu hvězdných lidí zlostně vybuchne. "Jak se jenom opovažujete takto mluvit s patronem vaší rasy?" Rannův tón je ostrý, jeho tvář rudá. "Okamžitě se za vaši urážku omluvte!"

Ale Lester zcela ignoruje Ranna, jehož status se v očích Šestky značně snížil. Žádný patolízal či sluha nebude diktovat rádci, nehledě na to, jakými božskými silami vládne.

Místo toho náš lidský zástupce nabídne Ro-kennovi jednu z kovových desek.

"Nejsme hrdí na tento druh umění. Užívá materiály, které nebudou stárnout nebo se rozkládat a tudíž přecházet nazpět do půdy Matky Jijo. Je to spíše něco jako adamant. Odolný vůči času. Za předpokladu, že budou vhodně uskladněny, tyto obrázky přetrvají až do těch dob, kdy se tento svět znovu zaplní legálním rozumným životem.

Normálně bychom takový dros odeslali na místo, kde ho Jijo může recyklovat v ohni. Ale v tomto případě uděláme výjimku."

V postupně zesilujícím ranním světle obrací rothenský vyslanec v rukou kovovou desku. Na rozdíl od papírové fotografie je tento druh zobrazení nejlíp viditelný z určitého úhlu pohledu. Já/my dobře víme, co je na něm, že ano, mé kruhy? Snímek ukazuje Ro-kenna a jeho druhy právě před onou neblahou poutí, kde se odehrály takové hrůzy, že vzpomínky na ně stále ještě mučivě stékají dolů na naše voskové jádro. Bloor portrétista vytvořil tento obraz, aby sloužil jako nástroj vydírání.

"Další snímky zachycují váš tým v různých situacích, při průzkumu, při testování kandidátských druhů, často s pozadím, jež jasně charakterizuje tento svět. Tvar ledovců a stav eroze skal a útesů určí datum s tolerancí tak sto let. Možná i méně."

Rewq, pokrývající můj/náš torus vidění, odhaluje jakési vlnění, přebíhající přes Ro-kennovu tvář - opět nesoulad střetávajících se emocí, jenomže jakých? Už jsme snad o něco lepší ve čtení této cizí životní formy? Náš druhý, poznávací kruh se zdá hluboce zajímat o tyto navzájem se bijící barvy.

Rothen ladně pozvedne ruku.

"Smím se podívat na ty další?"

Lester mu je podá. "Tohle jsou pouhé ukázky. Přirozeně že detailní zpráva o vašem příchodu s vaší lodí a posádkou byla také tak vyleptána na odolný kov, aby spolu s těmito snímky byla uložena na bezpečném místě."

"Přirozeně," odpovídá hladce Ro-kenn a studuje jednu desku po druhé, obraceje je ve slunečním světle. "Uchovali jste vskutku neobyčejné umění, na obyčejné, prokleté soonery. Opravdu jsem ještě nikde neviděl nic podobného, ani v civilizovaném vesmíru."

Tato lichotka znovu vyvolá v zástupu slabé mumlání. Ro-kenn vypadá najednou jaksi sympatičtější.

Lester pokračuje: "Jakýkoliv akt pomsty či genocidy vůči Šestce bude tedy tímto způsobem zaznamenán. Pochybuju, že nás stačíte vyhladit dřív, než to do této zprávy doplní naši skrytí zapisovači."

"Opravdu pochybné." Ro-kenn udělá poměrně dlouhou pauzu, jako by zvažoval své možnosti. Podle jeho předchozí arogance jsme očekávali další výbuch vzteku nad tím, že je takto vydírán, a z rozhořčení nad zřetelně naznačenou nevážností. Nepřekvapilo by nás vidět na něm zcela otevřené opovržení nad snahou nízkých polozvířat ohrozit jeho božskost.

Místo toho, vnímáme snad nyní, že přes jeho rysy přelétlo cosi jako opatrná kalkulace? Uvědomuje si snad, že jsme ho zahnali do kouta?

Ro-kenn pokrčí rameny, téměř jako člověk. "Co se tedy má potom udělat? Jestliže my přistoupíme na vaše požadavky, jak si můžeme být jistí, že s tím nepřijdete zase někdy znovu, abyste ohrozili naše potomky? Jste ochotní prodat nám tyto desky, když my se vám na oplátku zaručíme, že odtud odejdeme v míru?"

Teď je to Lester, kdo se pousměje. Napůl obrácen k davům, udělá jednou rukou gesto. "Kdybyste byli přišli později, až už by Pospolití měli za sebou sto či dvě stě let soužití v míru, možná byste byli přijati s důvěrou. Ale kdo mezi námi neslyšel příběhy, vyprávěné pamětníky, kteří byli u toho, když Zlomený Zub podvedl Ur-xounu u Falešného mostu, na konci starých válek? Který člověk nečetl ty dojemné zprávy od našich prapradědů, kteří unikli jatkám v Rokli klidu, během Války Lží?"

Obrátí se nazpět k Ro-kennovi. "Naše znalosti o lstech a podvodech pocházejí z našich vlastních zkušeností. Mír byl vybojován těžce - a tyto lekce nebyly zapomenuty.

Ne, mocný Rothene. Promiň, ale my prostě odmítáme dát vám tyto snímky s sebou na váš svět."

Tentokrát pouhé klepnutí jedné štíhlé ruky zadrží zuřivého Ranna, aby znovu nevybuchl. Ro-kenn sám vypadá pobaveně, i když ten podivný emoční nesouzvuk ještě jednou přelétne přes jeho tvář.

"Tak tedy jakou my máme záruku, že tyto záznamy zničíte a nenecháte je někde, kde by je jednou mohli najít budoucí nájemci tohoto světa? Nebo hůř, Galaktický institut, už třeba za takových tisíc let?"

Lester má připravenou odpověď.

"Je to ironie, ó mocný Rothene. Jestli si my, jako lidé, na vás pamatujeme, pak zůstáváme stále svědky, kteří mohou podat zprávu o vašem zločinu. Tudíž, jestliže si uchováme vzpomínku, máte důvod zakročit proti nám.

Jestliže však, na druhé straně, budeme úspěšně sledovat Cestu Vykoupení a Zapomnění, pak za tisíc let už možná budeme jako glaveři, a pro vás naprosto neškodní. Ne už důvěryhodní k nějakému svědectví. V tom případě nebudete mít žádnou příčinu nám ublížit. Udělat to by nejenom nemělo žádný smysl, nestálo by to ani za risk."

"To je pravda, ale jestliže v té době už zapomenete na naši návštěvu, budete si pamatovat, kde jste schovali tyto snímky?" Ro-kenn zvedne jednu desku. "Ty budou někde ležet jako řízené střely, trpělivě čekající na příležitost, aby navedly hněv Galaxie na naši rasu."

Lester kývne. "To je ta ironie. Snad by se to dalo vyřešit tak, že z naší strany složíme přísahu, že svoje potomky naučíme něco jako píseň - jakousi hádanku - něco úplně prostého, co se rozezní v jejich vědomí i tehdy, budou-li mít mnohem jednodušší mysl než my."

"A jakému účelu by ta hádanka měla sloužit?"

"Řekneme našim dětem, že jestliže někdy přijdou z oblohy bytosti, které budou znát odpověď na tu hádanku, musejí ony vyzvednout tyto záznamy z místa, kde budou uschovány, a vydat je hvězdným pánům - vašim následovníkům ó mocný Rothene. Přirozeně jestli si Šestka uchová podrobnou vzpomínku o vašem zločinu, my rádi zabráníme tomu, aby se záznamy dostaly do nepravých rukou, bude-li to ještě příliš brzy. Ale tuto vzpomínku nebudeme svým dětem vyprávět ani nikomu předávat se stejnou péčí, s jakou budeme Pospolité učit tuto hádanku. Neboť pamatovat si váš zločin je jako lpět na jedu, který může zabít.

Raději bychom měli zapomenout, jak a proč jste sem někdy přišli. Pouze pak budeme naprosto bezpeční před vaším hněvem -"

Je to vskutku vyšperkovaná koupě, kterou Lester nabízí. V radě musel dokonce třikrát vysvětlovat její logiku. Nyní dav kolem začíná zase mumlat, rozebíraje jeho návrh prvek po prvku a chápaje jeho smysl kousek po kousku, až konečně udivené mumlání se pozvedne jako šířící se vlna po kruhu hustě natlačených bytostí. Vskutku, tato nabídka má svou vlastní eleganci.

"Jak se dovíme, že všechno proběhne právě tak?"

"Do jisté míry se musíte spolehnout na štěstí. Vy jste přece byli především hazardní hráči, když jste sem přišli, že ano, mocný Rothene? Můžu to tak říct. My sami rovněž nijak zvlášť netoužíme po tom, aby tyto snímky přečkaly věky a potom se dostaly do rukou právníků Institutu, aby si je mohli dopodrobna prohlédnout a vypátrat souvislosti a pak potrestat naše vlastní druhové bratrance, kteří stále ještě žijí a putují mezi hvězdami. Svou trvanlivostí a odolností jsou tyto desky vlastně znevážením našich cílů na tomto světě, totiž sestoupit až k nevinnosti, aby se nám dostalo rozhřešení. Zasloužit si druhou šanci."

Ro-kenn o tom chvíli uvažuje.

"Zdá se, že jsme přišli na Jijo předčasně - o pár tisíc let. Jestliže uspějete na té vaší Cestě, tento svět se stane skříňkou pokladů."

Smysl jeho slov není napřed tak úplně jasný, potom davem projde tiché mumlání, od urského frkání ke qheuenskému syčení a nakonec dunění hoonského smíchu. Na některé zřejmě udělala dojem Ro-kennova vtipnost, na jiné zase v jeho slovech zaobalený kompliment - že by Rotheni možná měli zájem na adopci některých presapientních ras, kterými se členové naší Šestky jednou stanou. Jenže tato reakce není všeobecná. Někteří přítomní se shlukli do skupinek, zlostně odmítajíce jakoukoliv zmínku o potenciální adopci Ro-kennovými lidmi.

Neshledáváme-li my/já tuto zlost bláznivou a zbytečnou, mé kruhy?

Mají snad rasy klientů možnost nějak ovlivnit, kdo se stane jejich patronem? Vzhledem k tradicím, o nichž jsme četli, tak ne.

Ale tyto knihy se obrátí v prach dlouho předtím, než se cokoliv z toho stane.

"Máme složit přísahu?" zeptá se Ro-kenn. "Tentokrát založenou na těch ze všech nejpragmatičtějších zárukách - na vzájemném vydírání?

Podle této nové dohody my tedy odletíme naší lodí a počkáme jen, až se naše průzkumné letadlo vrátí ze své poslední mise, a spolkneme jakoukoliv trpkost, kterou pociťujeme nad hroznou smrtí našich přátel.

Na oplátku vy všichni slavnostně odpřísáhnete, že zapomenete na náš vpád a náš hloupý pokus promluvit hlasem vašeho Vejce."

"S tím souhlasíme," odpoví Nůž Ostrozrak a klapne dvěma drápy. "Dnes v noci se poradíme a vybereme hádanku, jejíž tajný klíč vám sdělíme. Až vaše rasa přijde příště na Jijo, možná že zde najde svět nevinných. Tento klíč vás zavede k místu úkrytu. Pak budete smět odstranit tyto obrázky do drosu. Náš podíl tím bude splněn."

Naděje omývá dav, narazí do našeho rewqa jako vlna velice jemných zelených záchvěvů.

Můžeme této možnosti věřit, moje kruhy? Tomu, že by Šestka mohla dožít až do šťastného konce? Pro zélóty je to vše, po čem toužili. Jejich vůdkyně začne radostně tančit. Nebude tedy žádný trest za jejich násilný čin, spíš se proslaví jako hrdinové Pospolitosti.

Co na to říkáte, mé kruhy?

Náš druhý poznávací torus nám připomíná, že někteří heretikové by mohli dávat přednost tomuto ohni hněvu a následné pohromě, která by definitivně zbavila Jijo zamoření zvaného Šestka. A ovšem, je zde ještě další, menší heretická frakce. Excentrikové, kteří prohlašují, že náš osud leží v úplně odlišném směru - zřídkakdy zmiňovaném ve Svitcích. Proč mně to říkáte, mé kruhy? Jakou důležitost může takovýto nesmysl mít, tady a teď?

Písaři sepisují podrobnosti úmluvy. Velice brzy už všichni Nejvyšší rádcové budou svoláni, aby pak figurovali jako svědci a aby tuto dohodu odsouhlasili. (Promiňte, mé nižší kruhy!) Zatím znovu zvažujeme onu anomálii, kterou přenesl a stále ještě přenáší náš rewq k našemu voskovému paměťovému centru, totiž ono podivné zmatení barev u Ro-kenna.

Může se jednat o nějaký výraz falše či podvádění? Podvádění a pobavení?

Horlivého předstírání přijmout naši nabídku, ale jen naoko, a získat tak čas?

Dost, nařizujeme našemu druhému kruhu, jenž se snadno nechává něčím unést. Přečetl příliš mnoho románů. Neznáme Rotheny tak dobře, abychom dokázali přečíst i ty jemné, složité výrazy v jejich cizích tvářích.

Kromě toho, nezahnali jsme snad Ro-kenna do úzkých? Nemá důvod, aby se obával obrázků na těch deskách z tvrdého kovu? Je logické, že se neodváží riskovat, že by mohly být předány na patřičných místech, aby posloužily k inkriminaci jeho rasy, jeho linie.

Nebo ví snad něco, co my nevíme?

Ach - jaká to je ale hloupá otázka, když se týká hvězdného boha!

Zatímco v davu se začíná šířit naděje, já/my jsme duru po duře nervóznější. Co když jim na těch fotografiích nezáleží? Pak by Ro-kenn mohl souhlasit se vším, protože by bylo úplně jedno, jaké podmínky byly podepsány, až by jednou přilétla jeho všemocná loď. Od této chvíle, se svou osobní bezpečností zajištěnou...

...už nikdy jsme neměli šanci dokončit tyto úvahy. Protože najednou se stalo něco nového! Daleko rychleji, než vosk stačí odtékat.

...začíná to pronikavým lidským zaječením

Jeden z patolízalů, oddaný přívrženec Rothenů, ukazuje kamsi za hvězdné bytosti, ke katafalku, kde leží dva jejich mrtví kamarádi

Ti dva, zabití při explozi, byli přikryti hedvábnou tkaninou. Ale teď vidíme, že přehozy jsou odhrnuty, odhalujíce zemřelou Rothenku a ženu z hvězd -

Je to skutečně Bloor portrétista, kdo tam balancuje se svým přístrojem, snaže se fotoaparátem zachytit tváře mrtvých?

Bloor ignoruje vzteklé mručení, vzmáhající se mezi těmi, kdo vidí v Rothenech svoje patrony. Klidně vytahuje z přístroje jednu už exponovanou desku a zasouvá na její místo druhou. Vypadá jako v transu, dokonale soustředěný na svou práci, dokonce i tehdy, když si ho všimne Rann a pak i znovu rozzuřený Ro-kenn, jenž zařve jakýsi stručný rozkaz v galaktické Šestce -

Bloor jenom letmo spatří střemhlav se snášejícího robota a má čas jen k tomu, aby vykonal svůj poslední profesionální čin. Svým křehkým tělem zakryje portrétista svou drahocennou kameru a zemře.

* * *

Mějte trpělivost, mé nižší kruhy, co se nacházíte dál od kruhů smyslového vnímání. Musíte počkat, než se náš vnitřní dech probere těmito vzpomínkami. Pro ty, které sídlí více nahoře směrem k vrcholu našeho zužujícího se kuželovitého těla, události přicházejí jako smršť zmatených obrazů.

Vizte - sinalý hněv hvězdných bohů, ochromených zuřivostí nad touto otevřenou potupou!

Všimněte si - marných výkřiků Lestera, Phwhhoona-dau a Vubbena, úpěnlivě prosících o rozvahu!

Buďte svědky - Bloorova zkrouceného, pomačkaného těla, ubohé, doutnající hromádky, která z něho zbyla!

Zaznamenejte - jak dav zděšeně couvá od místa násilí, právě když dovnitř kruhu vtrhnou od okrajů lesa další temně oděné postavy!

Třeste se - před řvoucími roboty, chystajícími se k útoku, připravenými zabíjet na povel!

A především - hleďte - na scénu vpravo od nás, kterou Bloor vyfotografoval, než zemřel...

Aby byl tento obraz uchován tak dlouho, jak dlouho bude tento prstencový kužel stát.

Dvě mrtvé bytosti ležící bok po boku.

Jedna z nich - lidská žena - vypadá ve smrti vyrovnaná a klidná, její umytá tvář je vážná; očividně spočívá v míru. Druhá vypadala stejně klidná a pokojná, když jsme ji na posledy viděli, ještě před setměním. Ro-polin vzhled byl vzhledem ideálního člověka, imponujícího zejména výškou a šíří inteligentního čela, silnými lícními kostmi, postavením své ženský zaoblené brady a tvarem svých rtů, na nichž si během života stále udržovala vítězný úsměv.

Ale to není to, co vidíme teď!

Spíš je to jakási třesoucí se věc, trpící svými vlastními křečemi, co teď vylézá z Ro-poliny tváře... a větší část z ní odnáší s sebou! Totéž čelo a tváře a brada, které jsme viděli - to vše tvoří tělo tohoto stvoření, které musí být závislé na Rothenovi tak jako rewq je závislý na někom ze Šestky, tak neznatelně lpíc na místě, že předtím nebyl vidět žádný náznak nějakého připojení nebo šev.

Vysvětluje se tím ta předchozí disonance? Ty navzájem si odporující barvy, které nám předával náš starý rewq? Když některé části Ro-kennovy tváře vysílaly trpké a zlostné emoce, ty druhé se naproti tomu vždy zdály chladné, nezúčastněné a přátelské?

Leze to pryč a diváci ohromeně zírají na to, co zůstává - úzká ostrá tvář bez brady a hrotitá, s utvářením lebky naprosto nepodobným lidským bytostem.

Pryč je zázrak dokonalé půvabnosti plně odpovídající pozemšťanským termínům. Ach ano, základní tvar zůstává humanoidní, avšak v jakési zahrocené, šelmí karikatuře našeho nejmladšího septu.

"Hr-rm... Už jsem takovou tvář viděl," zabručí Phwhoon-dau, hladě si svůj bílý vous. "V mých knihách v Biblosu. Záhadná rasa, s pověstí -"

Rann lehkým pohybem přehodí tkanivo znovu přes mrtvá těla, zatímco Ro-kenn ho prudce přeruší. "To je ta poslední urážka!"

Náš rewq teď jasně ukazuje Ro-kenna jako dvě bytosti, jedna z nich je živá maska. Pryč je trpělivé pobavení, předstírání, že se podvoluje našim podmínkám. Až do této chvíle jsme neměli nic, čím opravdu pohrozit.

Do této chvíle.

Rothen ukazuje na Ranna a poroučí - "Zruš rádiový klid a ihned přivolej Kunna!"

"Kořist bude varována," namítne Rann, očividně otřesen. "A ti lovci. Odvážíme se riskovat -"

"Využijeme této šance. Nyní poslechni! Přivolej Kunna a pak tyhle všechny odstraňte."

Ro-kenn napřáhne ruku k davu, k pochlebovačům i ke všem šesti rádcům.

"Nikdo odtud neodejde, aby o tom mluvil."

Roboti začínají stoupat vzhůru s praskáním a jiskřením, prozrazujícím strašlivou sílu. Sten hrůzy unikne ze všech hrdel.

A potom - jak se někdy píše v pozemšťanských příbězích - se otevřou všechny brány pekla.

Cizinec

Pomalu se probírá strunami dulcimeru, nechávaje občas zaznít nějakou notu déle a pociťuje se nervózní nad tím, oč má v úmyslu se pokusit, a přece zas na druhé straně potěšen tím, kolik si toho vzpomíná.

Například o ursech. Už když poprvé nabyl vědomí na palubě toho malého říčního člunu, pokoušel se definovat, proč se cítí tak přátelsky vůči bytostem se čtyřmi kopyty, i přes jejich problematickou, cholerickou povahu. V pouštní oáze, ještě před tou krvavou léčkou, poslouchal baladu, již recitovala zrádkyně Ulgor, aniž z ní porozuměl víc než sem tam pár cvakavých frází. A přece se mu ten rytmický zpěv zdál zvláštně povědomý, vyvolávaje v jeho poničeném mozku jakési neurčité, podivné asociace.

Pak, úplně zčista jasna, si připomněl, kde ten příběh kdysi slyšel. V baru, daleko -

- daleko -

Jména se vybavují stále ještě obtížně. Ale nyní už aspoň má obraz, který se vynořil z jeho uvězněné paměti. Scéna z baru, sloužícího níže postaveným sapientním rasám, jako byla jeho vlastní, navštěvovaného cestujícími po hvězdách, sdílejícími určité chuti v jídle, hudbě i zábavě. Často byly na takových místech brány jako měna písně.

Mohli jste si za nějakou dobrou píseň koupit celou rundu nápojů, a on zřídkakdy musel platit hotově, tak žádané byly melodie prozpěvované jeho talentovanými druhy z posádky.

...druhové...

Teď narazí na další bariéru. Tu největší, nejtvrdší, nejnelítostnější zeď před jeho myslí. Ještě jedenkrát se pokusí jenomže se mu nezdaří přijít s nějakou melodií, aby ji prolomil.

Tak znovu do toho baru. S touhle vzpomínkou přichází i uvědomění toho, co sám kdysi znal o ursech. Obzvlášť trik, který používal, aby naštval urské společníky, když si někdy zdřímli po nevázané večerní zábavě. Tehdy si vzal ořech, pečlivě zamířil a -

Sled cizincových myšlenek se přetrhne, když si uvědomí, že je pozorován. Hledí na něj Ur-Kachu, očividně podrážděná stále hlasitějším drnkáním jeho dulcimeru. Rychle si pospíší uklidnit vůdkyni urských nájezdnic tím, že

svou hru ztlumí. Nicméně ale hrát nepřestane. Přejde jenom na hlubší, klidnější úroveň, rytmus je teď mírně hypnotizující, právě tak, jak je míněn být.

Ostatní nájezdníci - jak ursky, tak lidé - v úmorném poledním žáru polehávají nebo dřímají. Tak i Sára spolu s Prity a ostatními zajatci. Cizinec ví, že by měl odpočívat také, ale cítí se příliš rozčilený.

Chybí mu Pzora, i když se zdá podivné toužit po uzdravujícím doteku Jofura -

Ne, to je špatné slovo. Pzora není jedna z těch obávaných, krutých bytostí, ale je traeki - něco naprosto odlišného. Jak se trochu lepší, pokud se jedná o jména, snaží se zapamatovat si je.

Tak jako tak, má s tím práci. Ve zbývajícím čase se musí učit používat rewqa, kterého mu Sára koupila - podivné stvoření, jehož tenké a průhledné tělo mu zakrývá oči a způsobuje, že kolem každého ursa a člověka se vznáší jemná barevná aura a tak se šerý stan mění v pavilon neuvěřitelných barev. Trochu ho sice znervózňuje způsob, jak se rewq chvěje na jeho kůži, používaje svůj sosák, aby se živil ze žil poblíž zející rány v jeho hlavě, ale nemůže přece jen tak zahodit šanci vyzkoušet i další způsob komunikace.

Někdy barvy před jeho očima zmateně splývají, a to mu připomíná, jak naposled komunikoval s Pzorou, ještě tam v báze. Pamatuje se na okamžik podivného projasnění, kdy se zdálo, že jejich propojené rewqy si vzájemně pomáhají sdělit přesně to, co chtěl.

Pzorův odpovídající dar leží uvnitř díry v jeho hlavě - na jediném místě, kde nájezdníky nikdy ani nenapadne pátrat.

Čas od času odolává potřebě vklouznout rukou tam dovnitř a přesvědčit se, zda je stále tam.

Všechno až v pravý čas.

* * *

Zatímco sedí a brnká, skličující horko pomalu stoupá. Urské a lidské hlavy klesají níže k zemi, kde je možno ještě slabě pociťovat poslední zbytky nočního chladu. Čeká a pokouší se vzpomenout si na něco málo víc.

Jeho největší prázdná zóna - jiná než ztráta řeči - se týká jeho bezprostřední minulosti. Jestliže rozpětí jeho života až do nynějška se dá představit jako deset prstů, většina z těch dvou posledních chybí. Vše, co má, jsou jenom útržky, které se prchavě objeví, když se probudí ze sna. Dost, aby věděl, že kdysi cestoval přes spojené galaxie a byl svědkem věcí, které nikdo z těchto ras zde nikdy neviděl. Pečetě blokující tyto vzpomínky však zatím odolávají všemu, o co se pokusil - nákresům, matematickým hrám s Prity, vychutnávání vůní a pachů v Pzorově knihovně. Zůstává jenom nejasná jistota, že klíč k tomu všemu je skryt v hudbě. Ale v jaké hudbě?

Sára tiše oddechuje vedle něho a on ve svém srdci cítí dmutí vděčné náklonnosti... spojené s mučivým pocitem, že existuje ještě někdo jiný, o němž by měl přemýšlet. Někdo další, kdo měl jeho oddanost i lásku ještě předtím, než ho jeho ohňový osud smetl z oblohy. Nejasná ženská tvář se třepotá na pozadí jeho myšlenek, mizíc příliš rychle, než aby ji mohl rozeznat - až na vlnu velmi silných pocitů, které vyvolává.

Postrádá ji... i když si nedovede představit, že by ona pociťovala totéž, ať už je kdekoliv.

A ať už je kdokoliv.

Víc než co jiného si přeje dát svým myšlenkám výraz slovy, jak to nikdy neudělal během všech těch časů, plných nebezpečí, které strávili spolu... časů, kdy ona byla vázána na jiného... na lepšího muže než on.

Tato myšlenková nit někam vede, uvědomí si, pociťuje jakési vzrušení. Dychtivě ji následuje. Ta žena v jeho snech... touží po muži... po hrdinovi, který se dlouho předtím ztratil... rok nebo dva předtím... ztratil se spolu s druhy... a také s...

...s kapitánem...

Ano, samozřejmě! S velitelem, kterého všichni tak strašně postrádali, který odešel dokonce už před tím odvážným únikem z onoho zničeného vodního světa. Světa jejich katastrofy i triumfu.

Pokouší se vybavit si podobu kapitána. Tvář. Ale všechno, co se mu vynořuje v mysli, je šedý zákmit doprovázený vířením vodních bublin a posléze záblesk bílých jehliček zubů. Úsměv ničemu jinému nepodobný. Moudrý a pokojný.

Není to člověk.

A pak, z ničeho, se vynoří tiché švitořivé trylky. Zvuk, který na Úbočí dosud nikdo neslyšel.

Můj drahý tichý příteli...
Ztracený v hrozivém mraku zimní bouře...

Opuštěný... tak jako já...

Hvizdy, skřípání a praskání vycházejí z jeho úst, ještě než si vůbec stačí uvědomit, že mluví. Hlava se mu zakymácí nazpět, pak se mu zdá, že hráz v jeho mysli se tříští, uvolňujíc příval vzpomínek.

Hudba, na kterou čekal, nebyla lidského původu, ale moderní jazyk třetí pozemské sapientní rasy. Jazyk až bolestně těžce naučitelný pro lidi, ale který byl odměnou pro ty, kdo se o to pokusili. Trinár nebyl nic takového jako galaktická Dvojka nebo některá jiná řeč, snad až na bručivé baladické písně velkých velryb, které stále ještě měřily bezčasové hloubky domovského světa.

Trinár.

Překvapeně a užasle mrká, ztráceje dokonce i svůj rytmus, vybrnkávaný na dulcimeru. Několik ursek zvedne hlavu a zaraženě na něj zírá, dokud se znovu nesebere a nepokračuje v plynulé, rovnoměrné kadenci. Dělá to reflexivně, zatímco v duchu zvažuje svůj úžasný objev. Ten známý/neskutečný fakt, který mu až do nynějška unikal.

Jeho druhové z posádky - možná ho ještě pořád čekají na tom tmavém, ponurém místě, kde je opustil.

Jeho druhové byli delfíni.

XXV.

KNIHA O MOŘI

Střez se, ty prokletý, co hledáš vykoupení.
Čas je tvůj přítel, ale také i nepřítel.
Jako ohně Izmunuti může uhasnout, ještě než budeš připraven.
A vpustit dovnitř, ještě jednou, věci, od nichž jsi utekl.

Svitek o nebezpečí

Vypráví Alvin

Jednou jsem si zkusil přečíst Plačky nad Finneganem.
Vloni.
Před celými věky.
Říká se, že žádný mimozemšťan se ještě nikdy touhle knihou neprokousal. Vlastně prý i těch pár lidí, kterým se tento hrdinský výkon podařil, strávilo značný kus svého života pokusy o porozumění tomuto Joyceovu mistrovskému dílu, slovo po dalším podivném slově, s pomocí textů, napsaných jinými posedlými učenci. Mistr Heinz říká, že na Úbočí nemá nikdo naději, aby to vůbec pochopil.
Přirozeně že jsem to bral jako výzvu, a tak, když tenkrát náš učitel odcházel na Shromáždění, otravoval jsem ho, aby přinesl jednu kopii.
Ne, nemám v úmyslu tvrdit, že jsem uspěl. Stačilo přečíst jednu stránku a věděl jsem, že tohle je něco úplně jiného než Odyssea. I když to vypadalo, že je to napsáno v předkontaktní angličtině, ve Finneganovi používá Joyce svůj vlastní jazyk, vytvořený pro prostou záležitost umění. Ani hoonská trpělivost by to nerozřešila. Dokonce i kdyby tomu jeden chtěl jenom začít trochu rozumět, chtělo by to sdílet mnoho z autorova kontextu.
Jakou naději jsem tedy měl? Angličtina nebyla mým rodným jazykem. Nebyl jsem žádný obyvatel Dublinu z počátku dvacátého století. Ani ne člověk. Dosud nikdy jsem nebyl v žádném "pubu" ani jsem neviděl nějaký "quark" a tak jsem mohl jen hádat, o co ve skutečnosti jde.
Vzpomínám si, že jsem si pomyslel - snad s trochou arogance - Jestliže nemůžu tuhle věc přečíst já, tak pochybuju, že by to vůbec kdo na Jiju dokázal.
Křehký svazek nevypadal, jakoby ho byl někdo zvyklý používat, už od Velkého Knihtisku. Tak proč lidští zakladatelé plýtvali místem v bibloské knihovně na takovéhle bizarní intelektuální experimenty z prošlých věků?
To bylo tehdy, když jsem měl pocit, že mám jistou stopu, naznačující účel, proč posádka Archy přišla na tento svět. Nemuselo to být z důvodů, jež se uváděly ve Svatých dnech, kdy rádci a kněží četli z posvátných Svitků. Nebylo to proto, aby si našli nějaký odlehlý, temný kout vesmíru, kde by se mohli věnovat egocentrickému rozmnožování nebo rezignaci na vesmír, hledajíce cesty k nevinnosti. V obojím případě bych našel tisk jakoby ruční nebo prostě jen příběhy, sloužící na pomoc k osvětlení Cesty. Časem by knihy sešly a změnily se v prach, až lidé a my ostatní budeme připravení vzdát se jich. Něco na způsob lidu Eloi ve Stroji času H. G. Wellse.
V žádném případě by ale nedávalo žádný smysl tisknout kopie z Plaček nad Finneganem.
Když jsem si to uvědomil, zvedl jsem tu knihu znovu. A zatím co jsem nerozuměl ani příběhu samotnému ani různým náznakům o nic víc než předtím, byl jsem přesto schopen těšit se z toku slov, z jejich rytmu a zvuku, už pro jejich vlastní extravaganci. Nic nebylo důležitější než že já jsem ta jediná osoba, co to pročítá.
Vlastně pak mě zaplavil jakýsi teplý pocit, když jsem obracel jednotlivé stránky a já si pomyslel - Někdy možná někdo další bude schopen porozumět z toho víc než já.
Na Jiju se uskladněné věci zdají mrtvé, ale ve skutečnosti jenom spí.

* * *

O těchto věcech jsem rozvažoval, zatím co jsem tady ležel ve stálých bolestech, pokoušeje se stoicky je snášet, kdykoliv ty silné, mlčenlivé bytosti se neobratně přišouraly do mé cely, aby mě všelijak šťouchaly a mořily horkem, chladem a bolestným bodáním čímsi ostrým. Měl jsem cítit nějakou naději, když mi kovové prsty ohledávaly mé zranění?
Nebo spíš trpkou beznaděj, když mi bezvýrazně se tvářící ošetřovatelé odmítali odpovědět na jakoukoli otázku a dokonce i mluvit? Měl jsem se propadnout do svého velkého stesku po domově? Nebo naopak, být nadšen tím, že jsem objevil něco úžasně podivného, co na Úbočí nikdo nikdy nepředpokládal, že by zde bylo, ne už od té doby, kdy g'Kekové poslali do hloubky svou první tajnou loď?
Především jsem byl ale zvědav - jsem zajatec, pacient, či vzorek?
Nakonec jsem si uvědomil, že nemám vůbec nic, podle čeho bych to poznal. Jako nějaká fráze v Joyceově knize, tyto bytosti se zdají současně jak podivně povědomé, tak i úplně nepochopitelné.
Jsou to stroje?

Jsou to návštěvníci nebo příslušníci nějaké starobylé podmořské civilizace?
Jsou to vetřelci? Nebo vidí vetřelce v nás?
Jsou to Buyurové?

* * *

Vyhýbal jsem se až dosud pomyslet na to, co mě ve skutečnosti užírá uvnitř.
Tak do toho, Alvine, postav se tomu.
Vzpomínám si na těch pár posledních dur, kdy náš krásný Wuphonský sen se roztříštil na kusy. Když se jeho rozpadající se trup zřítil na mě a udeřil mě do páteře. Když moje přátele zahnal vířící proud do tlamy toho kovového monstra, pohrouženého v té chladné, chladné, kruté vodě.
Tehdy byli živí. Zranění, omráčení, ale živí.
Ještě pořád živí, když se ze strašlivého, temného moře prodral ven vzdušný hurikán, vyzvedl nás a pak nechal dopadnout na jakousi tvrdou plošinu či palubu. A když nás napůl oslepilo světlo jasné jako slunce a do kabiny vstoupily jakési plazivé, pavouku podobné věci, aby se podívaly, co to chytily.
Ale od této chvíle mně paměť selhává a upadá do mlhavého zmatku obrazů - dokud jsem se neprobudil tady v té cele, sám.
Sám a plný strachu o své přátele.

XXVI.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Víme, že každá vzkvétající rasa v Pěti galaxiích vznikla procesem Pozvedání, kdy od svých patronů, kteří ji adoptovali, obdržela impuls k rozvoji rozumu. A těmto patronům bylo totéž dobrodiní poskytnuto od jejich patronů a tak stále dál, řetěz dobrodiní táhnoucí se zpět až do těch mlhavých časů, kdy ještě existoval spojený svazek více než pěti galaxií - až k bájným Prapředkům, kteří dlouho před tím tento řetěz započali.
A odkud přišli sami Prapředkové?
Pro některé z náboženských aliancí, které se nedůtklivě hádají přes trasy spojující je prostorem, je tato otázka něco jako anathema čili klatba, nebo dokonce provokace, jež může vést až k boji.
Jiné vycházejí ze základní teze, jíž je prohlášení, že starobylí předkové museli přít odněkud "odjinud" nebo že Prapředkové byli transcendentní bytosti, jež graciézně sestoupily z vyšší úrovně existence, aby pomohly rozumnému životu odstartovat.
Samozřejmě by se dalo předpokládat, že takovéto jednoduché odpovědi si vyžadují otázky, ale je krajně nemoudré spekulovat o tom příliš hlasitě.
Někteří bohorovní Galaktikové to neberou vlídně, když se opovažujete poukazovat na jejich nedůslednost v názorech. A posléze je tu jeden kult - Ratifikátoři, kteří zastávají hledisko, že Prapředci se museli vyvinout sami od sebe na nějaké planetě, kde se i sami vycvičili k plnému rozumu - což je fantastický, nemožný výkon.
Jeden si může představit, že by Ratifikátoři měli na základě této své teorie být vlídnější k pozemšťanům než většina těch fanatičtějších spolků. Koneckonců, mnoho Terranů stále věří, že naší rase se podařilo totéž, že se pozvedla sama, v izolaci a bez jakékoliv cizí pomoci.
Běda, neočekávejte ale od Ratifikátorů příliš mnoho sympatií. Vidí v tom jenom arogantní sebevědomí těch, kdo jsou pouhé vlčí děti. Samopozvedání, tvrdí, je fenomén toho nejvyššího a nejposvátnějšího řádu - a nejsou ho hodna taková stvoření, jako jsme my.

Pragmatický úvod ke galaktologii
Od Jacoba Demwy, přetištěno z originálu cechem tiskařů v Tareku, rok exilu 1892

Dwer

Bylo to k ničemu, křičet na ty glavery nebo házet na ně kameny. Dvojice se po chvíli vrátila a pozorovala je z bezpečné vzdálenosti prázdnýma, kulatýma očima a pak, když se lidská skupina dala znovu na pochod, dále je sledovala. Dwer si brzy uvědomil, že se jich nezbaví. Musel by buď na ta zvířata střílet, nebo si jich nevšímat.
"Máš na práci jiné věci, synu," prohlásil Danel Ozawa.
Bylo to přinejmenším skromné označení.
Světlina u vodopádu byla ještě stále cítit po ursech, oslech a simlách, když Dwer opatrně převedl Danelovu skupinu přes mělký brod. Od té chvíle si vypůjčil taktiku z doby starých válek a už noc předtím vždy pečlivě prozkoumal trasu příštího denního pochodu, počítaje s denními urskými zvyky, aby se vyhnul případné léčce - i když ursové byli přizpůsobivá stvoření. Mohli být stejně nebezpeční i v noci, jak se o tom lidští bojovníci často ze svých vlastních

bolestných zkušeností přesvědčili.

Dwer jenom doufal, že tato skupina má, po generacích žijících v míru, sklon k lenosti.

Vstával o půlnoci a při světle dvou malých měsíců procházel stezku, velice ostražitě pátraje kolem pokaždé, když narazil na nějaké podezřelé otisky kopyt, vypadající jako možná léčka. Pak, za svítání, se spěšně vracel do tábora, aby pomohl Danelovu oslímu trénu znovu se ve dne plahočit vpřed.

Ozawa si myslel, že by měli dohonit urskou tlupu a nějak se s nimi dohodnout. Ale Dwer měl starosti. Jak si myslí, že budou reagovat? Že nás budou objímat jako bratry? Jsou to zločinci. Jako Retyina tlupa. Jako i my.

Stopa byla stále čerstvější. Teď byli ursové jenom asi tak týden před nimi, možná jenom pár dní.

Začal si všímat také jiných stop. Slabých obrysů v písku. Rozdrcených kamínků. Kousků tkaniček z mokasínů. Zbytků ohnišť více než měsíc starých.

Retyina tlupa. Ursové míří přímo do středu jejích teritoria.

Danel přijal tu novinu klidně. "Musejí uvažovat jako my. Lidští sooneři toho vědí dost o životě v těchto kopcích. To je cenná zkušenost, ať už se může koupit nebo půjčit -"

"Nebo ji z nich vymučit," uzavřela rozhodně a krátce Lena Strongová, která si při záři večerního ohně brousila jeden ze svých nožů. "Některé urské klany mívaly ve zvyku držet si lidské zajatce jako otroky, než jsme je od toho zvyku odnaučili."

"Zvyk, jejž převzali od qheuenů. Není žádný důvod předpokládat, že otrokářství je přirozené urské chování. Pokud jde o to, tak ještě na staré Zemi lidé také -"

"Dobrá, souhlasím, ale mám tu jeden problém," vmísil se Dwer. "Co budeme dělat, když je dohoníme?"

"Fajn!" Lena zkontrolovala ostří svého nože. "Skočíme na ně a všechny ty ursy hned vyřídíme. Nebo to uděláme jako hooni - pozabíjíme jednoho po druhém?"

Jenin nešťastně povzdechla. "Ach, Leno. Prosím tě, přestaň." Celou cestu měla dobrou náladu, dokud neslyšela ty řeči o boji a zabíjení. Jenin se připojila k této výpravě, aby se stala matkou nové rasy a ne aby uštvala k smrti bytosti, které kdysi bývaly jejími sousedy.

Dwerovo srdce cítilo stejnou bolest jako Jenin, i když jeho pragmatické já souhlasilo s Lenou.

"Když už to musíme udělat, tak to udělejme rychle," zamumlal, pohlédnuv na osla, který nesl jejich největší tajemství, ty nepopsatelné nástroje.

"Nemohu na to přistoupit," trval na svém Danel. "Napřed se přesvědčíme, co jsou zač a co mají v úmyslu. Snad bychom se mohli dohodnout."

Lena odfrkla. "Snad poslat posla? Prozradit svou přítomnost? Slyšel jste Dwera. Je jich víc než tucet."

"Nemyslíte, že bychom měli počkat na druhou skupinu?" zeptala se Jenin. "Myslím, že nejsou daleko za námi." Lena pokrčila rameny. "Kdoví jak dlouho jim to bude trvat? Nebo jestli nezabloudí? Ursové by nás mohli najít první. A pak je tady ten lidský klan."

"Retyina stará tlupa."

"Právě tak. Chceš, aby byli zabiti nebo zotročeni? Jenom kvůli tomu, že jsme byli příliš zbabělí, než abychom -"

"Leno!" okřikl ji Danel. "To teď stačí. Uvidím, co se musí udělat, až ten čas přijde. Mimochodem, chudák Dwer se musí trochu vyspat. Dlužíme mu jakýkoliv odpočinek, který může mít."

"To není ani polovina toho, co mu dlužíme," zamumlala Lena, a to přimělo Dwera pohlédnout jejím směrem, jenže v šeru, předcházejícím východ měsíců, nemohl rozeznat nic víc než neurčitý stín.

"Dobrou noc vám všem," řekl a vytratil se vyhledat svou spací pokrývku.

Z deky ospale vykoukl Blátošlap, podrážděně protestuje proti vyrušení. To stvoření pomáhalo ohřát lůžko v noci, což částečně kompenzovalo jeho otravný zvyk olizovat Dwerovi tvář, když spal, slízávajíc mu pot z čela a ze rtů. Dwer zalezl pod pokrývku, obrátil se na druhou stranu a užasle zamrkal na dva páry obrovských kulatých očí, opětujících jeho pohled ze vzdálenosti ani ne ze tří metrů.

Jekí glaveři.

Normálně by člověk ty flegmatické tvory ignoroval. Ale on se pořád nemohl zbavit vzpomínky na to jejich stádo, lačně seskupené kolem mrtvého gallaitra.

Hodil směrem k jejich neurčitým stínům hroudu hlíny.

"Táhněte odtud! Marš!"

Pár se pomalu a lhostejně obrátil a odkolébal pryč. Dwer se podíval na Blátošlapa.

"Proč se nesnažíš být aspoň trošku užitečný a nedržíš ty otravy z cesty?"

Noor se na něj v odpověď zašklebil.

Dwer si přetáhl pokrývku k bradě a, pokoušel se pohodlně uložit. Byl unavený a bolely ho svaly a modřiny. Ale spánek se dostavil až za chvíli, plný nepříjemných snů.

* * *

Probudil ho jemný dotek, hladící mu tvář. Podrážděně se pokusil odstrčit noora od sebe.

"Nech toho, chlupatče! Olizuj si třeba oslí hovno, když už tak strašně chceš sůl."

Po krátké, překvapené pauze se ozval konejšivý hlas.

"Počítám, že jsem ještě nikdy nebyla uvítána v mužově posteli ani z poloviny tak sladce."

Dwer se přetočil na loket a třel si jedno oko, aby rozeznal rozmazanou siluetu. Žena.

"Jenin?"

"Dal bys jí přednost? Vyhrála jsem los, pošlu ti ji však, když budeš chtít."

"Leno! Co - co pro tě můžu udělat?"

Rozeznal ve tmě bílý záblesk - její zřídkavý úsměv.

"No, mohl bys mě vzít k sobě z té zimy." Její hlas zněl jemně, téměř plaše.

Lena byla zdravím kypící, vášnivá žena, a přece jemná a plachá byla dvě slova, která Dwer nikdy předtím s ní nijak nespojoval.

"Eh - jistě..." Což ještě pořád spím? podivoval se, když lehce vklouzla vedle něho a svýma silnýma rukama se snažila uvolnit jeho oblečení.

Její hladká kůže se zdála sálat vášnivým žárem.

Musí to tak být. Ta Lena, kterou znám, by se nikdy takhle nechovala.

"Jsi celý napjatý," poznamenala, a začala mu masírovat šíji a záda se zvláštní a podivnou pečlivostí. Nejdřív Dwer zalapal po dechu úlevou, jak pod jejíma rukama pomalu povolovala strnulost jeho svalů. Ale Lena také nějak způsobila, že každé dloubnutí nebo rýpnutí jejích silných, mozolnatých prstů se zdálo ženské, erotické.

Když se se svou masáží dostala tak do poloviny, překročil Dwer mez své sebekontroly a otočil se, aby jemně, ale rozhodně obrátil jejich polohu, dostav ji pod sebe, a oplatil jí její úsilí aktivitou, která se vysoce vzedmula po týdnech potlačovaného napětí. Nahromaděné starosti a únava se zdály explodovat do vzduchu, do okolního lesa a do ní, když se ho křečovitě zachytila a povzdechla, přitahujíc si ho blíž.

* * *

Když se konečně odplížila pryč, pomyslel si otupěle - Lena si myslí, že bych mohl zemřít, protože má práce je být při praven v přední řadě, kdykoliv dojde k boji. To by mohlo být naposled... jediná příležitost...

Pak vplynul do poklidného, bezesného spánku - dřímoty tak prázdné a osvěžující, že se skutečně cítil odpočatý, když k němu tichounce vklouzlo další teplé tělo. Tou dobou jeho nevědomí už vše domyslelo, přiznávajíc ženám ten nejkrajnější pragmatismus.

Danel pravděpodobně budek mání i později, takže to dává smysl, využít všeho, co jsem schopen dát, předtím než to bude pryč.

Nebylo na něm, aby soudil ženy. Jejich byla ta těžší práce, tady v divočině. Jeho úkoly byly prosté - lovit, bojovat, a bude-li to nutné, i zemřít. Jejich byly pokračovat a přežít, ať už to bude stát cokoliv.

Dwer se při tom ani nemusel úplně vzbudit. Ani Jenin se nezdála nijak uražená, že jeho tělo reagovalo jen napůl vědomě. Byla zde spousta povinností, které musely být v těchto dnech splněny. Jestliže se chce udržet v dobrém stavu, bude muset využít každý odpočinek, co bude moct.

* * *

Dwer se probudil a shledal, že je jedna midura po půlnoci. I když se nyní cítil už mnohem lépe, musel bojovat s malátnou letargií, aby se oblékl a zkontroloval svou výzbroj luk a toulec se šípy, kompas, náčrtkový blok a pobočni láhev - pak se zastavil u vyhasínajícího ohniště, aby si vzal do listů zabalený balíček, který mu tam každou noc nechávala Jenin, jedno slušné jídlo, které sní, až bude na cestě.

Po větší část svého dospělého života cestoval sám, vychutnávaje si klid a samotu. A přece si nyní musel připustit, že v tom, být členem skupiny, je jistá přitažlivost. Možná že časem, pod Ozawovým vedením, by se všichni mohli začít cítit jako rodina.

Přineslo snad toto pomyšlení nějakou útěchu a odneslo s sebou něco z trpkých bodnutí při každé vzpomínce na život a jeho milované, které zanechal tam daleko za sebou, v krásných lesích Úbočí?

Dwer se právě chystal vyrazit po urské stezce směrem k vycházejícím měsícům, když ho jakýsi tichý zvuk přiměl zastavit se. Někdo byl vzhůru a s někým mluvil. Už minul obě ženy, oddechující tiše a (rád si to představil) šťastně. Sundal luk z ramene a neslyšně se začal plížit ke zvukům tiché řeči, spíš zvědavý než nervózní. Brzy rozeznal mumlavý šepot.

Ovšem, byl to Danel. Ale kdo byl ten, s kým mluvil?

Skryt za kmenem mohutného stromu, nakoukl Dwer opatrně do malé světliny, kde hedvábné měsíční světlo oblévalo krajně nepravděpodobný pár. Danel klečel, aby jeho tvář byla ve stejné úrovni s malým černým stvořením jménem Blátošlap. Dwer nemohl rozeznat slova, ale z tónu a modulace hlasu soudil, že se Ozawa pokouší klást otázky, střídaje jeden jazyk za druhým.

Noorovou odpovědí bylo, že se jen netečně olizoval, pak krátce bleskl očima po Dwerovi, stojícím ve stínech. Když Ozawa sklouzl do galaktické Dvojky, Blátošlap se zašklebil - a pak se zkroutil, aby si vykousal svědící místo na jednom rameni. Když se zvíře otočilo zase nazpět, bylo to jen proto, aby rádci odpovědělo neskrývaným zívnutím.

Danel slabě povzdechl, jako by svůj neúspěch sice očekával, ale přesto mu to stálo za pokus.

Jaký pokus? podivil se Dwer. Hledal snad rádce nějakou magickou pomoc, jak to občas zkoušeli nevědomí obyvatelé nížin, jednajíce s noory jako s nějakými skřítky v nějaké pohádce? Doufal Ozawa, že ochočí Blátošlapa, tak jak to dělali hoonští námořníci, jako hbité pomocníky na řece? Jen několika nehoonům se něco takového podařilo. A i kdyby to dokonce fungovalo, k čemu by byl jediný nooří pomocník?

Nebo by snad mělo být Dwerovým dalším úkolem - poté, co by proběhlo jednání s urskými soonery a pak s Retyinou tlupou - vrátit se zpět a shromáždit více příslušníků z Blátošlapova druhu?

To nedávalo smysl. Kdyby se stalo a nějakým zázrakem by Pospolití přežili, poslali by jim vzkaz, který by je zavolal domů. Kdyby naproti tomu došlo k nejhoršímu, měli by zůstat tak daleko od Úbočí, jak by to jen bylo možné.

Fajn, Danel mi už řekne, co chce, abych věděl. Jen doufám, že to neznamená, že mu haraší na mozku.

Dwer se odplížil zase zpět a vyhledal urskou stopu. Dal se do lehkého klusu, jenž v něm brzy vyvolal nechtěnou dychtivost, vybízející ho pokračovat k dalšímu a dalšímu stoupání, aby viděl, co leží za každým dalším vrcholem. Poprvé za ty dny se cítil celý a silný. Nebylo to proto, že by všechny starosti zmizely. Existence se změnila v křehkou, riskantní záležitost, kterou bylo možno tak snadno ztratit. Nicméně v tomto krátkém rozpětí času nemyslel na nic a hnal se stále kupředu, cítě se překypujícím způsobem naživu.

Rety

Sen skončil pokaždé stejně, okamžik předtím, než se vzbudila, celá se třesouc a tisknouc si měkkou pokrývku k hrudi.

Zdálo se jí o ptákovi.

Ne jak vypadal, když ho viděla naposled - bezhlavého, roztaženého na Rannově pracovním stole v laboratoři podzemní stanice - ale jak si ho pamatovala, když poprvé tu podivnou věc zahlédla. Živý a pohybující se, s peřím jako lesklé listy lesních stromů, ostražitý, hbitý a zářivý způsobem, který se zdál hladit její duši.

Jako dítě ráda pozorovala zdejší ptáky, sledujíc po celé hodiny, jak se snášejí střemhlav dolů, vychutnávajíce si svou volnost, svou svobodu stoupat na křídlech vzhůru do jasného vzduchu a nechat všechny starosti a obavy dole, daleko za sebou. Pak se jednoho dne vrátil Jass z dlouhé cesty na jih, chvástaje se, kolik zvířat zastřelil. Jedno z nich byla právě jakási fantastická létající věc, jež ho uvedla v úžas, když se náhle vynořila ze zaplavovaných močálů. Stěží mu unikla poté, co jí jeho šíp proděravěl jedno křídlo, a odplachtila někam k severozápadu, trousíc za sebou pera tvrdší než kámen.

Tutéž věc, riskujíc bolestné potrestání, ukradla ze stanu, kde chrápali lovci, kovový úlomek, a s uzlíkem rovněž ukradeného jídla utekla pryč, aby vyhledala tenhle údajný div a zmocnila se ho pro sebe.

Měla štěstí, že hádala správně a překřížila jeho cestu. Pak toto unaveně se třepetající stvoření vytrvale stopovala, sledujíc je, jak se krátkými, klouzavými skoky namáhavě trmácelo kupředu. V náhlém poznání, jež jí sevřelo hrdlo, Rety náhle věděla, že ten pták je jako ona - zraněný toutéž mužskou chutí k nesmyslnému násilí.

Pozorujíc ho, jak klouzavě poskakuje stále směrem k západu a nikdy si neodpočine, věděla, že spolu sdílejí ještě jednu vlastnost. Houževnatost.

Chtěla ho dohonit, vyléčit ho, mluvit k němu. Dovědět se, odkud bere svou sílu. Pomoct mu dostat se ke svému cíli. Pomoct mu najít jeho domov. Ale i když byl oslabený, pták ji brzy nechal daleko za sebou.

Na jistý, srdce svírající čas si pomyslela, že ho už navždy ztratila...

V tom momentě drásavých emocí, bez přechodu, se sen přesunul k jiné scéně. Náhle byl pták přímo před ní, třepetaje se uvnitř klece zdobené drahokamy a uhýbaje před mlhou dopadajících zlatých, těžkých kapek... a pak couval pryč od spalujících nožů z plamene!

Frustrace ucpala hrdlo Rety, neschopné nějak mu pomoci. Neschopné zachránit ho.

Nakonec, když se už všechno zdálo ztraceno, pták udělal to, co měla udělat ona sama. Se zoufalou silou vyrazil odtud pryč, umíraje, aby zničil svého tyrana, původce jeho mučení.

Po několik nocí v řadě za sebou končil ten sen vždycky stejně, tím, že ji uchopily čísi naléhavé ruce a držely ji v hanebném bezpečí, mezitímco pták odpálil svou vlastní hlavu směrem k nahoře se vznášející nejasné siluetě. K temnému rivalu s klátícími se, vražednými údy.

* * *

Vypadalo to, že pomsta bude další z těch věcí, které v reálném životě nedopadnou vždy úplně tak, jak si to člověk v duchu představoval.

S jednou věcí Rety nepočítala, a to s tím, že Jass bude snášet bolest tak dobře.

Lovec ležel natažený na gauči uvnitř v průzkumném letadle a jeho hranaté, drsným způsobem pohledné rysy byly zkroucené bolestí, když Kunn plnil slib, který dal. Slib, kterého Rety litovala vždy o trochu víc pokaždé, když Jass potlačil další sten, udusiv ho za svými zaťatými zuby.

Kdo by si to jenom byl pomyslel, že se právě on ukáže tak statečný, uvažovala, připomínajíc si všechny ty chvíle, kdy se Jass chvástal, vyhrožoval a obtěžoval ostatní členy kmene. O tyranech se předpokládalo, že jsou zbabělci, nebo aspoň tak to mumlával jeden ze starců kmene, když si byl jist, že to mladí lovci neslyší. Dost škoda, že se ten starý blázen nikdy nedoví, jak se mýlil. Ten sešlý patriarcha zemřel během měsíců, jež Rety strávila mimo svůj kmen.

Pokusila se obrnit svoje srdce během tohoto zápasu vůlí mezi Kunnem a Jassem, v němž bylo Jassovi určeno prohrát. Chceš vědět, odkud ten pták přišel, ne? zeptala se sama sebe. Tak jako tak, nezasloužil si snad Jass to, co dostal? Nebyla to snad jeho vlastní zarytá tvrdohlavost, jež mu to všechno způsobila?

No, ve skutečnosti Rety sehrála v utvrzení lovcova odporu jistou roli, která prodloužila jeho muka. Na Kunnovy trpělivé, naléhavé otázky odpovídal Jass, potící se a křečovitě se kroutící pod výboji, dodávanými Kunnovým robotím partnerem, jenom vrčením čistě glaveří urputnosti.

Když už Rety nemohla snést víc, aniž by se jí udělalo zle, tiše vyklouzla poklopem ven. Jestliže by se něco změnilo, pilot by ji mohl zavolat pomocí maličkého komunikačního knoflíku, který jí hvězdní lidé nainstalovali pod kůži u jejího pravého ucha.

Vydala se k táboru, snažíc se vypadat ležérně pro případ, že by ji někteří sooneři pozorovali z okolních křovin.

To bylo to, co si o nich myslela. Sooneři. Divoši. Ne že by byli jiný druh než ti nafoukaní barbaři na Úbočí, co si o

sobě mysleli, že jsou tak civilizovaní s těmi jejich směšnými knihami, ale byli přesto pořád jen o něco málo víc než polozvířata, polapená na ubohém, prašivém světě, který nikdy nemohli opustit. Pro hvězdné bytosti, jako byla už i ona, byli všichni stejní, ať už vedli svůj ubohý hrabavý život na kterékoliv straně Okrajů.

Ucítila tábor mnohem dřív, než se tam dostala. Povědomý zatuchlý odér dřevěného kouře, výkalů a uboze vydělaných kůží, to vše smíšeno se sirným pachem stoupajícím z dýmajících tůní, který sem vždycky v této roční době přitáhl její kmen - fakt, který ji usnadnil zavést Kunna do tohoto izolovaného kaňonu vysoko v Šedých kopcích. Rety se zastavila na půl cesty k táboru, přihlazujíc si na sobě hladkou kombinézu, kterou jí dala Ling brzy nato, co se stala první Jijoánkou, jež vkročila do podzemní stanice, tohoto pohádkového světa luxusu a zázraků. Ling také Rety vykoupala, ošetřila jí vlasy a aplikovala jí vhodné léky a paprsky, což mělo za následek, že se cítila čistší, silnější a dokonce i větší než předtím. Pouze sinalá jizva na jedné straně jejího obličeje stále ještě hyzdila její zrcadlem přenášený obraz, a to bude odstraněno, jak pevně věřila, až se všichni vrátí "domů".

To také bude i můj domov, uvažovala Rety, a znovu vykročila rychlým tempem, dokud všechny zvuky sténání mučeného lovce neumlkly. Vyhnala si z hlavy vzpomínku na Jassovu agonii tím, že si znovu vyvolala v mysli ty obrazy, které jí ukázala hvězdná čtveřice - nádherné město zářící jako klenot, ležící uvnitř údolí obklopeného příkrými skalními stěnami. Město s krásnými věžemi a vznášejícími se paláci, kde žila jedna šťastná lidská odnož spolu se svými milovanými patrony, moudrými, blahovolnými Rotheny.

Tohle se jí tedy tak úplně nelíbilo - ta záležitost mít pány, kteří ti říkají, co máš dělat. Ani Rotheni sami to nedělali, když se setkala s těmi dvěma, co žili ve stanici, kteří se zdáli tak krásní a korektní, až příliš samolibě šťastní. Ale pak, jestliže je Ling a Besh milovaly, tak předpokládala, že i ona by si na tu myšlenku mohla zvyknout. V každém případě Rety byla ochotna udělat či přistoupit na cokoliv, jen aby se dostala do toho města světel.

Vždycky jsem věděla, že patřím někam jinam, pomyslela si, zabočujíc k lesu. Ne sem. Ne na místo, jako je tohle.

Před ní se prostírala světlina, postlaná roztroušenými sutinami, s asi půl tuctem oškubaných přístřešků - ubohých zvířecích úkrytů, zakrytých řadami ohnutých stromků - všechny nakupené kolem varného ohně, kde se od sazí umazané postavy hrbily nad zvířecí mrtvolou. Dnešní jídlo. Osel s úhlednou dírou vypálenou naskrz jeho srdcem. Dar, zdvořilost od Kunnových šikovných robotů - lovících zabijáků.

Kolem se pohybovali lidé, oblečení v uboze vydělaných kůžích, vykonávajíce své každodenní povinnosti nebo se jenom lenivě a shrbeně plouživce parným středem dne. Jejich pleť byla špinavá. Většina z nich měla mastné vlasy a páchla. Po setkání s obyvateli Úbočí - a pak s Ling a Besh - bylo těžké si představit, že tito divoši jsou stejné rasy jako ona, natož z jejího vlastního kmene.

Několik mužských postav se poflakovalo u provizorní ohrady, kde se krčili noví zajatci, kteří se od chvíle, kdy před několika nocemi byli nahnáni do tábora, téměř ani nepohnuli. Někteří muži zkusmo sekali do pařezů nebo stromových pahýlů mačetami, ukradenými z vybavení nově příchozích, podivujíce se ostrosti čepelí z buyurského kovu. Ale raději se drželi zpátky od hromady beden, jichž jim Kunn zakázal se dotýkat, očekávajíce jeho rozhodnutí, které z nich zničit.

U nového plotu z laserem rozřezaných kmínků postávala skupinka chlapců, kteří se bavili tím, že na zajatce plivali, a když ti začali zlostně protestovat, škodolibě se jim vysmívali.

Neměla bych je nechat, aby to dělali, pomyslela si Rety. I když ti cizinci jsou všeteční blázni, neměli tu co dělat.

Kunn ji pověřil úkolem, aby zjistila, co ty zajatce přivedlo do těchto končin a přimělo je tak překročit jejich vlastní posvátný zákon. Avšak Rety nejen že k tomu vůbec neměla žádnou chuť, dokonce cítila odpor.

Loudajíc se dál, přehlížela v duchu životní cestu, o níž si kdysi myslela, že jí nikdy neunikne.

I přes zmatek v posledních několika dnech, život kmene pokračoval neměnným rytmem dál. Kalish, stará koňská noha, pořád pracoval u říčního náplavu, kde vyklepával kamenné pecky do hlavic šípů nebo jiných nástrojů, přesvědčený, že současný přítok železného nářadí bude jen pomíjející móda. Pravděpodobně měl pravdu.

Nahoře proti proudu se ženy brouzdaly mělčinami, pátrajíce po trojškeblových šťavnatých ústřicích, které dorůstaly a vyzrávaly ve vulkanickém horku tohoto ročního období, zatímco ještě dál nahoru po svahu, za dýmajícími jezírky, chumel děvčat tyčemi třískal do illoesových stromů, sbíraje spadlé kyselé bobule do ručně upletených košíků. Jako obvykle vykonávaly ženy větší část těžkých prací. Nikde to nebylo patrnější než u varného ohně, kde věčně nabručená stará Binni, ruce krvavé až nad lokty, se starala o přípravu osla k pečení. Vlasy ženské předačky byly mnohem víc šedé než dřív. Její poslední dítě zemřelo, zanechávajíc Binni podrážděnou, s oteklými a citlivými prsy, zlostně syčící na své dvě mladé pomocnice skrz široké mezery mezi žlutohnědými zuby.

Navzdory takovým známkám normálnosti se však většina kmene pohybovala ve stavu jakéhosi líného, netečného zneklidnění. Kdykoliv si někdo všiml Rety, všichni sebou trhli, jako by byla ta poslední věc na Jiju, o níž předpokládali, že ji uvidí. Něco šokujícího ještě víc než glaver, stojící zpříma.

Rety, bůh.

Držela hlavu vysoko vztyčenou. Vyprávějte o tom svým smradlavým harantům, až do konce všech časů. Vyprávějte o děvčeti, které se opovážilo odmlouvat velkým hlavním lovcům a nezáleželo mu na tom, co mu za to udělali. O děvčeti, které to už nechtělo dál snášet. Které se odvážilo udělat to, co vy jste si nikdy nedokázali ani představit. Které našlo způsob, jak odejít z tohoto páchnoucího pekla a jít žít na hvězdu.

Rety pocítila jisté vzrušení pokaždé, když se někdo krátce střetl s jejím pohledem a honem se podíval jinam.

Nejsem jedna z vás. Nikdy jsem nebyla. A vy to víte taky.

Jenom Binni neukázala ani tu nejmenší známku toho, že by byla přemožena božskou aurou, kterou Rety získala. Stejné staré pohrdání a zklamání vyzařovalo z jejích kovově šedých očí. Ve věku dvaceti osmi roků byla Binni mladší než kdokoliv z vetřelců, dokonce i Ling. Nicméně to vypadalo, že ji nikdo a nic na Jiju nebo na obloze nemůže překvapit.

Byla to už léta od té doby, kdy Rety naposled řekla té staré ženě "mámo". Necítila žádné nutkání to oslovení nyní zopakovat.

S napřímenými zády přešla kolem hlavních kuchařek a jejich příšerné práce. Uvnitř se ale otřásla.

Možná že to zas nebyl tak dobrý nápad, jít sem. Proč se míchat mezi tyhle ubožáky, když by mohla být v letadle a vychutnávat si své vítězství nad svým dávným nepřítelem? Trest, kterému byl podrobován Jass, se teď, když se nemusela z bezprostřední blízkosti dívat na jeho agonii, zdál spravedlivý a zasloužený. Tento rozpor v citech Rety znervózňoval, jako by jí tu něco chybělo. Jako pokoušet se vzít si mokasíny bez tkanic.

"ženo! tady jsi, ženo! zlá ženo, nechat yee tak dlouho samotného!"

Několik mužů uskočilo, uvolňujíce místo pro malé čtyřnohé stvoření, které se jim kmitlo kolem kotníků, jako by to byla nějaká nedotknutelná, všemocná bytost. Což také v jistém smyslu urský samec také byl, protože Rety hlasitě prohlásila, že každému, kdo vztáhne ruku na jejího "manžela", se stane něco strašného.

Yee skočil do její náruče, kroutě se blahem, i když huboval.

"žena nechat yee samotného tak dlouho s ženskými nepřáteli! ony nabízet yee měkký, teplý vak. pokušení!"

Rety vzplála žárlivostí. "Kdo ti to nabízel vak? Jestli to byla některá z tamhletěch cour -"

Potom poznala, že ji jenom škádlí. Něco z napětí v jejích ramenech povolilo, jak se začala smát. Malý tvor byl pro ni dokonalý společník.

"klid, ženo," uklidňoval ji. "jenom jeden vak pro yee. jít dovnitř teď?"

"Ano, teď," zopakovala a rozepnula přepychovou pobočí mošnu, kterou jí také dala Ling. Yee se ponořil dovnitř, chvilku se tam vrtěl a pak vystrčil ven hlavu a dlouhý krk, aby se na ni podíval.

"pojď teď, ženo, navštívit Ul-Tahni. tato rádkyně připravená teď mluvit."

"Ano? No, to je teda od ní strašně hezké."

Rety se nijak netěšila z toho, že má jít za vůdkyní cizinců. Ale Kunn jí dal úkol, a toto byl stejně vhodný čas jako každý jiný.

"Tak dobrá," řekla. "Poslechněme si, co nám ta stará má co říct."

Dwer

Jak to vypadalo, udělali ursové lidské výpravě službu. Když se jim dostalo zničení a smrti, zanechali po sobě varování.

V jitřním světle se dal jasně číst celý ten příběh - příběh o necitelné a kruté vraždě - ze sežehnutých a rozdrcených stromů, zčernalých kráterů a roztroušených trosek, postrkovaných suchým větrem. Násilí, které se tady odehrálo - podle Dwerova odhadu jenom před několika dny - muselo být krátce trvající, ale hrozné.

Terasovité linie plošiny byly i po věky trvajícím úsilí eroze a vegetace stále ještě zřetelné. Bylo to původně buyurské sídlo z doby, kdy tato rasa měla licenci k užívání tohoto světa - kdy Buyurové jako legální usedlíci obývali nebetyčné věže a během svého života mohli beze strachu kráčet pod otevřenou oblohou.

Dwer sledoval stopu násilí, jež se tady nedávno odehrálo. Až příliš živě si mohl představit zpanikařené ursky, řvoucí a frkající hrůzou, svinující své dlouhé krky a svými zkříženými štíhlými pažemi chránící své drahocenné vaky, zatímco země kolem nich vybuchla. Téměř slyšel jejich zoufalé skřeky, jak prchaly z hořícího tábořiště dolů po příkré stezce, vedoucí do soutěsky - kam z obou stran najednou se sbíhaly lidské stopy, zanechané nohama v hrubých mokasínách a chaoticky se mísily s urskými kopyty.

Zvedl malé kousky domácky spleteného tenkého koženého provazu. Z mnoha známek si vybavil provazy a sítě, padající na prchající ursky, aby je polapily a zajaly.

Copak jim nedošlo, že jsou sháněny do stáda? Letadlo střílelo do stran a všude kolem, aby je hnalo v houfu. Proč se ursky nerozptýlily, místo aby se semkly dohromady a nechaly se chytit?

Několik plošek ulepeného písku mu dalo odpověď. Útočníci mohli snad mít v úmyslu zajetí, ale létající střelec si nedělal žádné skrupule, aby podpořil jejich snahu o sehnání zajatců dohromady jednou či dvěma mrtvolami.

Nesuď ty ursky až příliš tvrdě. Nevíš, jak bys reagoval ty, kdyby všude kolem tebe začaly svištět světelné střely? Válka bývá chaotická a my všichni jsme už dost vyšli z praxe. Dokonce ani Drake nemusel nikdy čelit něčemu takovému.

"Tak tedy máme před sebou jakousi alianci mezi lidskými soonery a vetřelci," uzavřela Lena. "Jakýsi druh výměnného obchodu, ne?"

Danel Ozawa se mračil. "Celý tento region je ohrožený. Ať už Úbočí postihne cokoliv, tady k tomu dojde stejně tak. Buď epidemie, nebo oheň, nebo čas od času nahánění obětí létajícími stroji - nebo systematické ničení krajiny tak důkladně jako tam doma."

Danelův úkol byl přenést odkaz lidského rodu do divočiny - jak znalosti, tak i čerstvé geny, aby oživil lidský kmen, který zde už žil - aby se uchovalo něco z pozemského života pro případ, že by došlo k tomu nejhoršímu. Nikdy se tu nejednalo o něco radostného, spíše se to podobalo vyslání záchranného člunu, jak to líčily některé staré příběhy o ztroskotání. Ale tato mise měla alespoň slabou naději. Teď však jeho oči postrádaly každou stopu této emoce.

Jenin protestovala: "No, neříkals právě teď, že to sooneři a vetřelci se spojili proti ursům? Hvězdní bohové by teď přece nenapadli ten kmen, že ne?"

Zarazila se, když se na ni ostatní podívali s výrazem, který byl výmluvnější než slova.

Zbledla. "Ach."

O chvilku později se pokusila ještě jednou:

"No, ale ještě stále nevědí o nás, ne? Tak proč tedy neodejdeme, hned teď? My čtyři. Co tak na sever, Dwere? Byl jsi tam na své minulé výpravě. Pojďme!"

Danel kopl do jakési trosky, zanechané po urském panickém úprku a následujícím plenění. Ukázal na úzkou štěrbinu ve skalách.

"Můžeme tam nahoře postavit hranici."

"Co to děláte?" optala se Jenin, když Dwer zavedl osly na místo, kam rádce ukazoval, a začal z nich skládat zavazadla.

"Položím granáty," řekla Lena a páčila jeden kontejner.

"Nejlepší by bylo přidat nějaké dřevo. Seberu tyhle rozbité bedny."

"Hej! Ptala jsem se vás, lidi, co se děje?"

Danel vzal Jenin za paži, zatímco Dwer odtahal na jednu stranu část jejich zásob - jídlo a oblečení plus nějaké základní vybavení, nic, co by obsahovalo nějaký kov. Ponechány stranou na hromadě zůstaly všechny knihy a komplikované nástroje dovezené z Úbočí.

Rádce ve stručnosti vysvětlil:

"Vzali jsme s sebou všechny tyto věci, abychom udrželi aspoň minimální úroveň lidské kultury v exilu. Ale čtyři lidé nemohou založit civilizaci, nehledě na to, kolik knih s sebou mají. Musíme se připravit na pravděpodobnost, že tohle všechno bude muset být zničeno."

Bylo jasně vidět, jak tato vyhlídka Ozawu skličuje. Jeho tvář, už vyzáblá po namáhavých dnech putování, vypadala nyní jako strnulá bolestí. Dwer odvrátil pohled, soustřediv se na to, co dělal rukama, odděluje jenom nezbytné zásoby, nutné pro malou skupinu uprchlíků na útěku.

Jenin v duchu přemílala to, co se dověděla, a nakonec kývla.

"Dobrá, jestli už musíme žít a založit rodiny bez knih, myslím, že právě to nás posunuje dál v programu, nebo ne? Kousek dál po Cestě k -"

Zarazila se. Danel zavrtěl hlavou.

"Ne, Jenin. To není ten způsob, jak se věci vyvinou.

Ano, my čtyři bychom mohli i tak zkusit přežít. Avšak i když se nám podaří dostat se do nějakého vzdáleného údolí, mimo dosah jakékoliv zkázy, kterou cizinci naplánovali, je nepravděpodobné, že se včas dokážeme přizpůsobit cizí mu ekosystému. Rety nám řekla, že její tlupa ztratila polovinu svých členů během první generace, jak následkem nehod, tak i alergických reakcí. To je typické pro soonerské skupiny, než se naučí, co je bezpečné jíst nebo se toho dotýkat. Je to smrtící proces, způsob zkusit a zemřít. Čtyři lidé jsou na to příliš málo."

"Myslela jsem -"

"A to také vylučuje problém množit se v rámci jedné skupiny -"

"Myslíte tím -"

"I kdybychom vyřešili všechna tato dilemata, stále to nebude fungovat, protože my nechceme založit nějakou tlupu upadlých divochů, klesajících až k ignoranci, i kdyby Svitky dávaly tomuto osudu všechny druhy krásných jmen. Lidské bytosti nikdy nepřišly na Jijo kvůli Cestě Vykoupení."

Dwer zvedl oči od své práce. Lena se zarazila také, v ruce tlustý váleček s časovanou roznětkou na konci. Až potud vysvětloval Ozawa to, co Dwer už věděl. Ale teď zavládlo ticho. Nikdo se nepokoušel pohnout nebo něco říci, zatímco rádce mluvil.

Danel Ozawa znovu povzdechl.

"Toto tajemství je předáváno jen několika lidem v každé generaci. Ale já nevidím žádný smysl v tom, skrývat je před vámi třemi, které teď pokládám za své příbuzné, za svou rodinu.

Některé rasy z ostatních pěti se zhrozily, když jsme vystavěli Biblos. Velký Knihtisk se zdál dokazovat, že my vůbec nemáme v úmyslu být zapomenuti. Našim zakladatelům se podařilo obratně vysvětlit ten příval knih. Prozatímní opatření, tak to nazvali. Způsob, jak umožnit všem rasám žít v dostatečném komfortu, aby se mohly plně soustředit na svůj vnitřní vývoj, dokud nebudou dostatečně duševně připraveny nastoupit svůj sestup po Cestě.

Oficiálně je to dlouhodobý cíl každé rasy v Šestce. Ale zakladatelé z Archy nikdy neměli v úmyslu, aby jejich potomci vývojově degenerovali až k nějakým pralidem, kteří neumějí mluvit a jsou připraveni k tomu, aby je nějaká rasa hvězdných bohů adoptovala a znovu pozvedla."

Rádce na chvíli udělal pauzu, až ji Dwer posléze přerušil. "Tak proč tedy jsme teď tady?"

Danel pokrčil rameny. "Každý ví, že každá rasa má jisté skryté motivy. Ti, kterým bylo zakázáno množit se svým způsobem na své domovské planetě, hledali místo, kde by mohli mít potomků podle libosti. Nebo vezměte si například g'Keky, kteří mluví o pronásledovatelích, již je údajně honili po hvězdných drahách."

"Takže lidé přišlí na Jijo proto, že národy Země si nebyly jisté, že přežijí?"

Ozawa přikývl. "Ach ano, získali jsme několik přátel, kteří pomáhali Zemi, aby dostala pobočku Knihovny. A protože jsme pozvedli dvě klientské rasy, získali jsme nižší patronský statut. Nicméně, galaktická historie nenabízí mnoho nadějí pro vlčí rasu, jako je naše. Už jsme měli nepřátele. Terragenská rada věděla, že Země bude po dlouhé časy, jež přijdou, velice zranitelná."

"Tak tedy posádka Archy nebyli vyvrženci?"

Danel se pousmál. "Zastírací historka pro případ, že by kolonisté byli chyceni. Tak by se rada mohla od této záležitosti distancovat a prohlásit je za renegáty. Ve skutečnosti byli naši předkové vysláni hledat nějaké skryté útočiště pro lidstvo." Rádce zvedl ruce. "Jenomže kde? Navzdory všem kolujícím fámám, není známa žádná cesta mimo Pět galaxií. Uvnitř nich je každá hvězda zkatalogizovaná a převážná většina z nich obsazena držiteli nájemní smlouvy, kteří o ni mají pečovat. Tak tedy Terrageni hledali ve Velké knihovně, aby zjistili, co by v naší situaci udělaly jiné rasy.

I přes některé slabiny, 'soonerský' fenomén ukázal jistou naději."

Lena potřásla hlavou. "Je zde mnoho, co jste vynechal. Jako co se předpokládá, že tu budeme dělat jiného než se skrývat, jestli se naše mise nemá zvrtnout na sestup po Cestě."

"Jestli to Lester a ostatní vědí, tak mně to neřekli," odpověděl Danel. "Možná bychom se tu měli pevně usadit a čekat, až se poměry ve vesmíru změní. Tak jako tak, teď na tom jen málo záleží. Jestliže naše kultura skončila, nechci mít žádnou účast v jejím pokračování v podobě nějakých ztroskotaných zlomků, nevychovaných dětí, které nechtějí být víc než divoká zvířata."

Jenin se chystala něco říct, ale místo toho jen stiskla rty.

"Aspoň víme, že Země těch několik století přežila," řekl Dwer.

"I když vetřelci tvrdí, že je tam krize," poznamenala Lena. "A že Země je ve středu celého toho zmatku."

Danel se díval kamsi mimo, čelisti ztuhlé, zuby zaťaté.

"Hej," řekl Dwer, "nejsou snad ti hvězdní lidé přesně to, co Terragenská rada chtěla? Mít nějakou lidskou odnož někde venku v bezpečí před čímkoliv, co by se mohlo stát na Zemi? Tihle chlapíci, co jste se s nimi setkali na Mýtině, mají tamty Rotheny, aby je chránili."

Danel zhluboka vydechl. "Možná, i když kdoví jestli pod takovým vlivem zůstanou ještě lidmi? Ironie toho, být zabit vlastními bratranci, se zdá až příliš těžko k snesení."

Rádce se otřásl, jako by ze sebe setřásl pavučiny.

"Připravme tu hranici. Jestliže tyto předměty nemají sloužit civilizovanému kmeni exilových pozemšťanů, tak můžeme aspoň splnit naši povinnost k tomuto světu a nezanechat žádný dros. Leno, nastav časovač na jeden den od nynějška, kdybychom se nevrátili."

"Nevrátili?" Lena vzhlédla od svých příprav. "Já si myslela, že to vzdáme -"

Ucouvla, jak se rádce prudce otočil, s něčím ze starého ohně v očích.

"Kdo říkal něco takového o vzdávání? Co to je s vámi třemi? Podívejte se, jak vypadáte. Copak se necháte udolat jednou malou překážkou?"

Malou překážkou? podivil se Dwer, pohlížeje na spálené jizvy a roztříštěné stromy kolem urského tábořiště. "Nechápu to. Říkal jste přece, že nemůžeme dokončit naši misi."

"Tak?" zeptal se Danel Ozawa. "My jsme přizpůsobiví. My zrušíme mise! Už nejsou kolonisté - tak co?

Pořád ještě můžeme být bojovníci."

Rety

Zajatkyně ležely sklesle v blátivých bahništích, krky svěšené; po dvou dnech uvěznění ve vlhké ohradě už značně páchly. Třináct ursek, které by si byly raději vybraly k pobytu suchou plošinu, kde se utábořily, než se nad nimi bez varování rozeřval válečný stroj vrhající blesky a bez milosti vehnal přeživší k Jassovi a ostatním lovcům, čekajícím v záloze s hrubými provazy.

Takto splnil Kunn svou část dohody, zbavit kopce současného a nenáviděného urského zamoření. Na oplátku měl Jass zavést Kunna na místo, kde on a Bom poprvé zahlédli létajícího ptáka-věc. Nikdo nevěděl, proč se později jednání pokazilo - proč Jass náhle změnil své rozhodnutí a dal přednost tomu, aby ho mučil robot, než aby dal tomu cizímu pilotovi to, co chtěl.

Nikdo kromě Rety.

Binni říkávala - proč vzdorovat mužům, kteří tě můžou zbít, jestliže je rozzuříš? Použij raději slov, rýpni do správného místa a veď ta zvířata tam, kam chceš. Přiměj je, aby si mysleli, že to všecko byl jejich nápad.

Ale já jsem pořád odmlouvala, že ano?

Dobrá, nakonec jsem to tedy udělala podle tebe, Binni, a víš co? Mělas pravdu. Nemohla jsem udělat Jassovi nic, co by mu mohlo tak ublížit, jako on ubližuje sobě právě teď.

* * *

Bom střežil vrátka k zajatecké ohradě. Hřmotný lovec spěšně uposlechl, když mu poručila, aby otevřel, aniž se jen jednou odvážil na ni podívat. Věděl, kde je teď jeho kamarád. Jenom dvě věci uchránily Boma od stejného osudu. První byl jeho notoricky ubohý orientační smysl. Sám by nikdy nedokázal najít místo, kde on a Jass viděli kovového ptáka.

Další věcí byl Retyin rozmar. Bomovo ponížené krčení jí těšilo víc než ječení. Tenhle rváč byl tak vyděšený, že si málem nadělal do kalhot.

Když se podívala na kluky, plivající po zajatcích, rychle odskočili od ohrazení a dali se na útěk. Vrhla za nimi výsměšné, krátké uchechtnutí. Ani děti kmene s ní za starých časů nemluvily.

Vstoupila do ohrady.

Ul-Tahni, vůdkyně nešťastných ursek, pozdravila Rety nejistým skloněním svého dlouhého krku. Ze svého šedě osrstěného čenichu spustila sérii hvizdů a cvakání, až ji Rety rázně zarazila.

"Nic takového!" napomenula ji. "Nemůžu to brebentění sledovat."

Ul-Tahni sebou škubla a přešla na novoangličtinu. "Omlouvám še. Váš oděv klame oko, že vidí nějakou bytošt na galaktické úrovni."

Rety pyšně zvedla hlavu. "Ne-kla-mala ses. To také skutečně jsem."

Aspoň doufám, dodala v duchu. Rann a ostatní mohli ještě změnit své rozhodnutí, než se loď vrátí, zvlášť když jim už dala vše, co jim mohla nabídnout. Kdyby vetřelci dodrželi své slovo, bude se muset časem naučit všechny ty šílené jazyky, co se používají mezi hvězdami.

"Žnovu še omlouvám, ještli jšem váš uražila. Je to tedy pravda? Byla jšte adoptovaná ž této ubohé jijoánské pouště do

kvetoučího klanu hvězdných bytostí? Jaké jšte to šťaštné dítě."
"To jo," přitakala Rety, zvědavá, zda to od té ursky není něco jako sarkasmus. "Tak tedy, yee říká, že jsi připravená říci nám, co dělá tvá tlupa tady, na druhé straně Okrajů."
Dlouhý vzdech rozevlál střapce šedé srsti.
"Pšišly jšme šem, k naší hanbě, abychom žde žaložily kolonii, kde bychom še mohly ukrýt a žachovat tak náš druh." Rety zabručela. "To všecko je očividné. Jenže proč tady a proč teď?"
"Je to míšto, o kterém bylo zjištěno, že je obyvatelné... vhodné pro uživení požemšťanů a tedy i pro ošly, na nichž jšme žávišlé. Vy šama potvržujete tuto škutečnošt."
"Aha." Ul-Tahni musela být jedna z těch mladých rádkyň tam v pavilonu, když Rety vyprávěla svůj příběh Nejvyšší radě. "Pokračuj."
"Pokud jde o náš špěch - chtěly jšme še vyhnout ošudu, který má brži poštihnout Úbočí, anihilači z rukou hvězdných bohů."
Rety zlostně vybuchla. "Už jsem předtím slyšela tu zatracenou lež. Oni by nikdy něco takového neudělali."
Ul-Tahni potřásla hlavou. "Opravuji še. Jašně že by takové jemné bytošti nevyvraždily lid, který jim nijak neublížil, ani by nešešlaly šmrt ž oblohy bež varování."
Tentokrát byl ten sarkasmus jasně patrný. Rety pohlédla na jednoho urského midlinga s ošklivou spáleninou na jednom boku, kterou zřejmě způsobil žhavý paprsek létajícího robota.
"No, myslím, že jste měly smůlu, že jsme měli důvod přijít na návštěvu, protože jsme potřebovali nějaké informace, a našli jsme vás už ve válce s mou starou rodinou."
"Ne válka. Dočašná nešhoda. Taková, kterou jšme nežačaly. Pširoženě, vaši bratranče byli šokováni, když náš uviděli. Chtěly jšme pšekonat jejich nepšátelšství pšátelškoští. Prokážat upšímnošt dary a nabídkou pomoči."
"Jo, fajn." Rety věděla, jak kdysi v minulosti byli lidští usedlíci ohrožováni urskými klany. "Vsadím se, že jste také počítaly s tím, že máte lepší zbraně, než měli oni tady."
Znovu trhavý povzdech. "Tak jako náš vaši špoločníči rožďrtili, s použitím síly větší než naše? To nepšátelšký div - nedal by še šnad i vyvodit další takový žetěž nerovných šil?"
Rety se nelíbil zamyšlený pohled těch korálkových urských očí. "Co tím myslíš?"
"Dohad. Můžou existovat šíly tak dalece nadžažené našim novým pánům, jako jšou oni nad námi? Ve všech těch rožlehlých galaxiích, může ši být kdy někdo jištý, že žvolil tu špávnou štranu?"
Slova vyvolala chvění, postupující nahoru po Retyině páteř, připomínající jí nedávný hrozný sen.
"O galaxiích jako takových nevíš nic, tak nepředstírej, že -"
V tom okamžiku ji přerušilo zakvičení, jak yee s ustrašeným kňouráním vystrčil hlavu z mošny po Retyině boku. Vlna stejného znepokojení se rozšířila i mezi ostatními manžely zajatkyň a i ti se vynořili ze svých vaků, skučíce a natahujíce krky směrem k jihu. Brzy je v tom následovaly i jejich o mnoho větší manželky a sbíraly se na nohy.
Rety se polekala - byla to snad revolta? Ale ne, něco je jasně zneklidnilo.
"Co slyšíš?" zeptala se yeea.
"stroj!" odpověděl malý urs a stočil svůj pohyblivý krk jako vývrtku.
Chvilku nato už to Rety slyšela také. Vzdálené kvílení. Zvedla ruku ke knoflíku u svého ucha a stiskla ho.
"Hej, Kunne! Co se děje?"
Následovala poměrně dlouhá pauza, během níž se po spojovací lince přenášely různé zvuky z kabiny - cvakání spínačů, túrování motorů. Konečně jí v lebce zabzučel pilotův hlas.
"Jass souhlasil, že bude spolupracovat, tak jedeme na to místo, odkud přiletěl ten tvůj kovový pták."
"Ale já chci jít také!"
Kunnova odpověď byla chladná, odměřená.
"Jass mně všecko řekl, včetně důvodu, proč se tak urputně zdráhal vypovídat. Vypadá to, žes mu namluvila, že ho v tom momentě, až mně řekne všecko, co ví, ihned zabiju. Takže on by měl žít jen do té chvíle. Tak proč jsi tomu ubohému bastardovi napovídala takovou věc, Rety? Způsobilo to nedorozumění a zbytečnou bolest."
Rety si pomyslela - zbytečnou pro tebe, ale zatraceně důležitou pro mě! Pomsta tvořila jen polovinu z jejích úmyslů, pokud šlo o manipulování s Jassem. Ale toto už samo o sobě stačilo.
"Kunne, nenechávej mě tady. Jsem teď jedna z vás. Řekli mně to Rann a Besh a dokonce i Ro-pol!"
Najednou se cítila jen docela maličká a velice zranitelná, s urskami před sebou a Bomem vzadu u vrátek, obklopená ostatními, kteří by si to s ní určitě moc rádi vyřídili. Zakryla si ústa a poněkud snížila hlas, naléhavě šeptajíc do malého transmiteru: "Ti sooneři se obrátí proti mně, Kunne. Vím to!"
"Měla jsi na to možná pomyslet dřív." Následovala další dlouhá pauza.
Pak - "Jestliže Rann nebude trvat na rádiovém klidu na daleký dosah, mohl bych promluvit s ostatními, ještě předtím, než rozhodnou."
"Rozhodnou co?"
"Jestli tě vezmou zpátky nebo tě nechají tam, odkud jsi přišla."
Rety potlačila chvění, které proběhlo celým jejím tělem jako odpověď na Kunnova tvrdá slova. Její naděje byly jako jasná věž, která se teď zdála hroutit.
" Víš co, Rety, nechám ti tu robota, aby tě chránil. To bude stačit, než se vrátím. Nezneužívej privilegií."
Srdce jí poskočilo při slovech - než se vrátím.
"Slibuju!" zašeptala naléhavě.
"Považuj to za druhou šanci. Vyslechni ty ursy. Znič jejich zbraně. Nenech nikoho odejít z údolí. Udělej svou práci dobře a my třeba smažeme tu skvrnu, až se vrátím - za předpokladu, že můj lov konečně vyplaší kořist.

Kunn konec."
Přístroj cvakl a odřízl zvuky z kabiny. Rety potlačila touhu stisknout tlačítko ještě jednou a zajíkavě poprosit znovu, aby ji přece jen vzali s sebou. Místo toho jenom vztekle zaťala zuby a vylezla na plot ohrady, aby viděla, jak se z úzkého kaňonu zvedla stříbrná šipka, v ranním světle provedla obrat a pak vyrazila k jihu, nechávajíc jí zde se srdcem tak pustým a chladným jako horský ledovec.

Dwer

Soonerská vesnice byla vřící kotel, který se krčil na dně kaňonu plného hustého, mdlého, sirnými výpary naplněného vzduchu.
Z urského hlediska samotné peklo.
Ze svého výhodného místa měl Dwer výhled dolů na zajatkyně v jejich těsné ohradě. Jejich dlouhé krky byly svěšené a malátně ležely, tak jako vzduch kolem, téměř bez pohybu.
"Napočítala jsem jich tak tucet, bez těch mrtvých, přesně tak, jak jsi říkal," poznamenala Lena, dívajíc se do svého skládacího dalekohledu.
"Myslím, že jako stopař jsi opravdu docela dobrý, kamaráde."
"Děkuju, ó mistře zakázaných vynálezů," oplatil jí Dwer. Začínal si už zvykat na Leniny způsoby. Vždycky ho musela trochu popíchnout, dokonce i když z její strany to mělo být něco jako kompliment. Byla jako noor předoucí blahem na tvém klíně, který tvé laskání oplatí tak, že ti na chvilku zatne svoje drápy do stehna. Legrační bylo, že si vlastně už zvykal na myšlenku, že bude žít s touhle ženou, spolu s Jenin, Danelem a ztraceným kmenem lidských vyhnanců. Ani objev urské invaze nedělal tuto představu absurdní. Mohl tu být prostor pro všechny.
Jenomže v současné situaci byl podobný nápad už minulost. Nahoře po levé straně ležel důvod - stříbrošedý stroj, tvarem podobný hoonskému doutníku, s pahýly křídel. Byla to první věc vetřelců, kterou Dwer viděl odtehdy, kdy byl s Rety málem zabit létajícím robotem, toho večera v brlohu žíravého pavouka.
Vzdušné plavidlo nemělo tady v pustině být.
Znamenalo to zmaření všech jejich plánů.
A také nemělo žádný důvod být tak krásné.
Dwer byl hrdý na to, že objevil tuhle vyhlídku, vysoko ve stěně kaňonu, odkud se dal přehlédnout celý prostor od vesnice přes jezírka páry až k létajícímu stroji, usazenému v hnízdě z rozdrcené vegetace.
"Přála bych si, aby ti burani už konečně přestali s tím pobíháním. Je dost těžké je správně spočítat," stěžovala si Lena. "Aspoň že to děcko říkalo, že místní ostří hoši nechtějí nechat ženy užívat zbraně, takže o ně se nebudeme muset v boji starat."
Jen pohrdavě odfrkla nosem nad tak stupidním mrháním eventuálních záloh.
Dwer by mnohem raději dal přednost tomu, aby nemusel bojovat ani s jijoánskými lidmi, ani s příslušníky cizí rasy. Každopádně však jejich jediná reálná šance byla využít moment překvapení.
Jak spolu sdíleli těsnou římsu, Dwer cítil Leninu hruď tisknout se k jeho paži, a přece to v něm nevyvolávalo žádnou sexuální touhu.
Zdálo se, že jejich těla pochopila, že nastala změna. Už neměly být žádné vášnivé epizody. Žádná gesta, provokující tělesnou přitažlivost. Sex a pohlaví byly důležité pro kolonisty, plánující založit rodiny, ale ne pro partu nájezdníků, zaměřenou na ničení. Vše, na čem teď záleželo, byla šikovnost. A schopnost počítat jeden s druhým.
"Vypadá to jako standardní vzdušný průzkumník," pravil Danel Ozawa.
"Zcela určitě je to ale bojové plavidlo. Přál bych si, abychom si byli vzali s sebou právě ten jeden text o galaktické technologii. Půjčili byste mi, prosím, ta skla?"
Jako Dwerova a Lenina, tak i Danelova tvář byla pomalována pruhy sazí od dřevěného uhlí, aby prý tak pokud možno spletli optiku cizích zabíjecích strojů, naladěnou na rozlišování určitých vzorků. Dwer na to raději myslel jako na válečné malování.
"No, já -" mumlal si Danel. "Tady, podívejte se. Myslím, že teď už vím, jak hvězdní bohové toto místo našli."
Když Dwer převzal dalekohled, první věc, které si všiml, byla, že letadlový poklop je teď napůl otevřený, odhaluje tak část vnitřku, což byla řada kontrolních panelů. Kdybychom tak teď mohli být někde tam blízko, pomyslel si. Dveře otevřené a žádný strážný robot v dohledu.
"Podívej se víc napravo, nahoru po stezce," naléhal Danel.
Dwer proto posunul zorné pole dalekohledu a pátral naznačeným směrem, až zahlédl malou postavičku, oblečenou do jedněch z těch cizích jednodílných obleků, pohybující se k soonerskému táboru.
"U velkého Ifnina Vejce!" vykřikl.
"Co je?" zeptala se Lena a hrábla po dalekohledu, zatímco Dwer se svalil dozadu, s očima obrácenýma k zamlžené obloze, prosvítající změtí větví a listoví.
"No ne," mumlala Lena. "Tak to vypadá, že nás ta malá konečně dohnala.
"Měl jsem ji uškrtit, když mně ukradla ten luk. Nebo jsem ji měl nechat tomu zatracenému pavoukovi."
"Neměl bys tak uvažovat, synu," napomenul ho Danel.
Dwer věděl, že rádce má pravdu. Přesto se neudržel, aby vztekle nezavrčel: "Ach, tak tedy nemám? Byla s ní potíž už od začátku. A teď všechno zničila."
"Možná že k tomu Rety donutili." Ale rádcův hlas nezněl příliš přesvědčivě, když se znovu vystřídali u dalekohledu. Každý z nich viděl dívčin oblek, její zbrusu nový účes a sebejistý krok, když se pyšně nesla do tábora, jako by jí patřil.

"Jde se podívat na zajatce," hlásila Lena o něco později. "Mluví nyní s jednou z nich... Tyhle ursky vypadají zničeně, uboze." Lena mlaskla jazykem a její sympatie zřejmě nyní převážily nad sarkasmem. "Přeju si, abych mohla rozumět -"

Zmlkla, když ji Dwer náhle prudce popadl za paži, reaguje tak na nejasný vysoký, pronikavý zvuk, který jako kdyby ho škrábal uvnitř lebky. Noor podrážděně zavřískl, potřásaje hlavou, a začal kýchat.

Brzy se zvuk stal ještě hlubším a hlasitějším, že ho slyšeli i ostatní. I Jenin, která hlídala nahoře na svahu, zasykla směrem k nim neklidnou otázku.

Zvuk přicházel od letadla. Dwerovi se zdálo, že se mu uvolňují všechny zuby.

"Něco vychází ven!" vykřikla Lena a otočila dalekohledem. "To je ten robot!"

Dwer viděl vznášející se černou tečku s kymácejícími se výběžky, jak se vzdaluje od lodi, jejíž poklop se znovu zavřel. Ve vzduchu se zaleskl zvířený prach, jak bzučící motory zvedly průzkumníka od země. Šedý šípovitý trup byl delší než dům, v němž Dwer vyrostl, a přece se lehce vznesl vzhůru, provedl obrat a na moment se zastavil, když jeho nos ukázal téměř přímo k jihu. Potom se nebesa rozehřměla ozvěnou divokého bzučení, jak letadlo vyrazilo pryč rychlostí, jakou zde dosud nikdy nikdo neviděl.

"Zatraceně," zaklel Danel. "Ztratili jsme svou nejlepší příležitost!"

Lena se nedívala za odlétajícím průzkumníkem. Místo toho její oči sledovaly černého robota, který nyní letěl směrem k soonerské vesnici.

"Tím se nijak netrapte," řekla. "Myslím, že brzy dostaneme další šanci."

* * *

Glaveři se vrátili. Tak tohle tady ze všech otravných věcí ještě chybělo!

Museli je sledovat tím svým loudavým tempem celou tu cestu už od posledního nočního tábora. Teď nešťastně kňourali, když uviděli údolí a nasáli jeho dusivý pach, ale to je neodradilo od toho, aby se táhli za Dwerem, když se vynořil z lesa a zamířil ke shluku hrubých chatrčí.

Dwer se ohlédl dozadu, na Lenu Strongovou, skrčenou na okraji poslední řady stromů. Se zvednutým obočím se ho věcně zeptala, jestli nechce, aby ta idiotská zvířata zastřelila. Řekl ne a rezolutně zavrtěl hlavou.

Byli nebezpeční jenom pro toho, kdo by se snažil schovávat. A on neměl v úmyslu být v tomto ohledu nějak nápadný. Vlastně to byl základ jejich plánu.

Nicméně, když v chůzi míjel ležící trouchnivou kládu, pořádně do ní kopl, takže se převrátila a odkryla tak velikou hromadu červů, hemžících se uvnitř. Zmatení glaveři začali radostně broukat a vrhli se na svou oblíbenou pochoutku.

Co ale právě teď vyvolalo rozruch, bylo přibíhající nooří stvoření, které se řítilo luční trávou přímo mezi jeho nohy.

Snaže se Blátošlapa ignorovat, zamířil Dwer, luk na rameni, s hranou ledabylostí kolem devastovaných ježatých pahýlů stromů do soonerské vesnice. Ohrada se zajatci ležela na čtvrt dostřelu šípem nalevo, chatrče napravo. Přímo před ním dýmal varný oheň, z něhož se líně valil kouř, jako by se mu vůbec nechtělo odejít.

No tak, lidi, dělejte, říkal si Dwer, když se dostal asi tak na půl cesty přes louku a stále ještě si ho nikdo nevšímal. Copak u vás nemáte něco jako hlídky?

Sešpulil rty a zapískal melodii - "Yankee Doodle," první věc, co ho napadla.

Konečně, jedno z děcek, která pozorovala urské zajatkyně, pohlédlo jeho směrem, vyjeveně vykulilo oči a ukazujíc na něho začalo ječet.

Fajn, aspoň takhle.

Jejich reakce mohla být ještě nedávno, tak nějak před týdnem, úplně jiná. Tito lidé po celé generace nikdy neviděli někoho cizího. Avšak nyní, po kontaktu nejdřív s urskou tlupou a pak s létajícími cizinci a ztracenou sestřenkou proměněnou v bohyni, brali jeho příchod ještě poměrně dobře.

Utekli jen tři, ječící hrůzou, čtyři zůstali. Váhavě, s očima vyvalenýma tak, že kolem jejich zornic bylo vidět bělmo, zůstali zbývající na Dwera zírat, a když ten neukázal žádnou známku agresivity, začali se pomalu sunout blíž.

Dwer kývl na jednoho kluka.

"Jo, ty tam! Neboj se, já tě nekousnu -"

Přidřepl, aby se nezdál tak vysoký. Kluk, špinavý klacek, vypadal jako někdo, pro něhož byla drzost něco tak důležitého jako život.

Dwer znal takové typy. Před očima těch, kdo přihlíželi, kluk by asi spíš zemřel, než aby dal na sobě znát strach. Vypnuvši hruď, udělalo děcko několik kroků k Dwerovi, ohlížejíc se nazpět, aby se ujistilo, že jeho odvaha nebyla přehlédnuta.

"Jaký šikovný mladý muž," poznamenal Dwer. "A jakpak se asi jmenuješ?"

Kluk vypadal tak ohromeně, jako by se ho na to nikdy nikdo předtím nezeptal. Nevyrostl snad každý ve známém světě se znalostí jména toho druhého?

"Ne, nevadí," pravil Dwer, vědom si davu, který pomalu rostl, jak zvědavost přemáhala obavy. "Chci, abys pro mě donesl vzkaz. Když to uděláš, dám ti něco zvláštního, rozumíš? Dobrá. Prosím tě, běž za Rety. Řekni jí, že na ni čeká někdo, koho zná -" Dwer se otočil a ukázal směrem, odkud přišel - "Tamhle. U těch stromů. Budeš si to pamatovat?"

Kluk přikývnut. Teď už vypočítavá hrabivost vystřídala strach.

"A co dostanu?"

Dwer vytáhl z toulce jeden šíp. Byl zhotoven nejlepším šípařem z Ovoom Townu, dokonale rovný, s hlavicí z břitvovitě naostřeného buyurského kovu, který se leskl ve slunečním světle. Kluk po něm sáhl, avšak Dwer ho stáhl nazpět.

"Až přivedeš Rety."

Jejich oči se střetly v krátkém porozumění. Potom se kluk s ledabylým pokrčením ramen obrátil a byl ten tam, protlačil se kolem shromážděného davu, vykřikuje cosi z plna hrdla. Dwer vstal, kývl na civějící členy klanu a pohvizduje si, loudal se zpátky k lesu. Ohlédnuv se viděl, že ho značná část klanu z určité vzdálenosti následuje. Zatím ještě dobrý.

Ach k sakra, zaklel, když uviděl glavery. Táhněte z cesty, jo?

Skončili s pastvou na trouchnivé kládě a teď se kolébavě loudali k němu. Dwer si dělal starosti - až uvidí vesničany, mohli by zpanikařit a vrhnout se k ohradě se zajatci? Samice obrátila jedno své kulaté oko k blížícím se lidem. Druhé oko ji následovalo, jistá známka, že je zmatená. Odfrkla a její druh ucouvl nazpět, překvapen a zděšen. Otočili se jako na obrtlíku a vyřítili se přesně tím směrem, jak se Dwer obával!

Se stopařským smyslem pro světlo a stíny rozeznal Jenin Worleyovou krčící se u stromu, kde les sahal nejblíž k zajatecké ohradě. Jedním z Dwerových záměrů bylo odpoutat pozornost právě odtud.

Shodil luk z ramene a založil šíp, když se Blátošlap ve vysoké trávě náhle postavil, mávaje předními prackami před glavery, a pronikavě přitom syčel. Glaveři se s klouznutím zastavili a s překvapující hbitostí změnili směr na opačný, klusajíce pryč s noorem štěkajícím jim těsně v patách.

Z nějakého důvodu to místní shledávali náramně legrační. Zdálo se, že nevadí, že ještě noora nikdy neviděli. Hlučně se chechtali, ukazovali si a škodolibě si utahovali z glaveřího strachu, nadšeně tleskajíce, jako by jim Dwer zařídil kdovíjakou podívanou k jejich potěše. Otočil se dokola a šklebil se, když si znovu upevňoval luk na rameni. Cokoliv, co obrátilo jejich pozornost tímto směrem, bylo jenom vítáno.

Náhle zástup ztichl a přes Dwera padl stín. Slabé, až děsivě povědomé kvílivé kňourání vyvolalo třes, který mu projel až nahoru po páteři. Zastínil si oči proti slunci a vzhlédl nahoru, kde se vznášel černý obrys, skládající se ze samých vyčnívajících hran a visících chapadel, tak jako jistý démon, který ho pronásledoval v jeho snech - oheň vyplivující monstrum, které tehdy v horách vyřídilo starého žíravého pavouka. Přes neurčitou záři, která ho obklopovala jako světelné halo, rozeznal tutéž osmihrannou konstrukci, až na to, že tato nesla jakousi oblou siluetu, usazenou na jednom z jejích vyčnívajících ramen.

"Tak vida. Nakonec ses dokázal sem dostat," poznamenala silueta.

"Ne špatné na Úbočana. Hádám, že nejsi žádné neopeřené holátko - i když ten výlet ti musel dát co proto. Už jsem tě viděla vypadat líp, Dwere."

"Díky, Rety," odpověděl, uhnuv stranou, aby ho slunce neoslňovalo. Chtěl být také blíž k lesu. "Na druhé straně, tys ještě nikdy nevypadala tak dobře. Máš se dobře?"

Odpověděla mu krátkým zahihňáním, které znělo trochu chraptivě, jako by v poslední době neměla moc příležitostí ke smíchu. "Odmítla jsem nabídku, co mně udělali ti vaši rádci - táhnout se celou cestu zpět pěšky a vést bandu vandráků. Proč jít, řekla jsem si, když můžu jet?"

Teď ji už mohl vidět jasně. Až na svou starou jizvu vypadala celá jako předělaná, jak se říkalo v jistých částech města Tareku.

Jenom v očích jí zůstal stále ten vzdorný, ostražitý pohled. Byla to také jeho první příležitost dobře si prohlédnout ten cizí stroj. Osm stejných pravoúhelníků tvořilo jeho boky, černé a bez lesku, jako by sluneční svit měl potíže odrážet se od nich. Dole se hrozivě klátilo pár chapadlovitých paží po obou stranách koule, jež byla hustě pobitá skleněnými fazetami a kovovými trubkami. Danel ho varoval, aby si dal na tuto kouli pozor. Na vrcholku, kde seděla Rety v jakémsi k povrchu připevněném sedle, vypadal robotův trup plochý, až na hroty vybíhající z jeho středu. "Anténa", identifikoval to Danel.

Dwer kývl nahoru k vznášejícímu se stroji.

"Vypadá to, že sis našla nové přátele, Rety."

Děvče se znovu zahihňalo - podobalo se to ostrému zaštěknutí.

"Přátele, kteří mě vezmou na místo, jež tys nikdy neviděl."

Pokrčil rameny. "Nemluvím o hvězdných bozích, Rety. Myslím přítele, který tě teď zrovna veze. Naposledy jsem jednu takovou věc viděl, když se snažila zabít nás oba -"

Přerušila ho. "Od té doby se toho moc změnilo, Dwere."

"- a ano, spálila také toho ptáka, cos o něho tolik stála. Ano, jistě. Mám za to, že někdy je opravdu lepší připojit se k těm, co -"

"Sklapni!"

Robot reagoval na projev zlosti své jezdkyně tím, že se k němu začal houpavě přibližovat. Dwer ustoupil a povšiml si přitom pohybu kulovitého seskupení různých čoček a tub pod čtvercovitým torzem stroje, plynule se otáčejících, aby ho sledovaly. Ten hrbol byla asi zbrojní kabina, jak tomu říkal Ozawa, a všechny Dwerovy instinkty, projevující se brněním a svěděním kůže, mu tu myšlenku plně potvrdily.

Kolem nich se zvolna shromáždil zástup, většina zdejšího lidského kmene, a se zájmem pozoroval konfrontaci mezi otrhaným cizincem a jednou z nich, která ovládala létajícího ďábla. Musí to vypadat jako dost nerovné utkání.

Některé věci bývají přesně takové, jak se být zdají.

Dwer zachytil záblesk pohybu k zajatecké ohradě. Jenin, plnící svůj úkol.

"No?" zeptala se Rety, shlížejíc na něj dolů.

"No co?"

"Tys přece pro mě poslal, idiote! Přitáhls sem přes půl světa, jenom abys zkoušel, jak mě přimět, abych se cítila za něco vinná? Proč jsi nezůstal tam, kde jsi byl, když jsi viděl, co se tu děje?"

"Můžu se tě zeptat na totéž, Rety. Co to tady provádíš? Předvádíš se před svými lidmi? Dostáváš za to něco? Mají hvězdní bohové nějaký zvláštní důvod, proč potřebují průvodce právě po téhle řiti Jija?"

Její tvář se zkřivila složitými úvahami. Nakonec zvítězil nepříjemný úšklebek.

"- řiť? Cheche. To je právě to pravý," znovu se zachichotala, pak se naklonila blíž. "A pokud jde o to, co chce Kunn, tak to ti nemůžu říct. Je to tajemství."

Rety byla ubohá lhářka. Nemáš o tom ani to nejmenší ponětí, pomyslel si Dwer, a to tě hrozně vzteká.

"Tak kde je ta banda Úbočanů, co se sem chystáš zavést?" zeptala se.

"V úkrytu. Šel jsem napřed, abych se ujistil, že je to bezpečné."

"A proč by nemělo? Tady není nic nebezpečného, až snad na některé mé ošklivé bratránky... a tlupu smradlavých mezků -"

Když to řekla, ozval se z nacpané mošny, kterou nosila u pasu, jakýsi pištivý hvizd, jakoby slabý flétnový smích.

"A co zabijáci z vnějšího vesmíru?" doplnil Dwer. "Co plánují vyhladit každou myslící bytost na této planetě?"

Rety se zakabonila. "To je zatracená lež! Oni to vůbec nemají v úmyslu. Slíbili to."

"A co když ti ukážu důkaz?"

Její oči nervózně těkaly sem a tam. "Další lež. Oni nic takového neudělají!"

"Tak jako ani nechtěli střílet na tu ubohou, nic netušící věc - myslím toho ptáka. Nebo bez varování napadnout ty ursky."

Rety zrudla, ale Dwer rychle mluvil dál.

"Pojď se mnou. Ukážu ti, o čem mluvím."

Než stačila odmítnout, obrátil se a vykročil zpět k lesu. "Nechal jsem to tamhle, za tím pařezem."

Děvče bručelo, ale přesto ho váhavě sledovalo na svém robotím oři.

Dwer měl obavy, že by stroj mohl být nedůvěřivější, než Ozawa předpokládal. Návody, které rádce studoval, byly už tři sta let staré a ne příliš detailní. Co jestli robot rozumí řeči a mohl by poznat, že lže? Co když může číst jeho myšlenky?

Pahýl stromu byl mohutnější než většina těch ostatních. Sooneři se zřejmě se svými primitivními nástroji museli pořádně nadřít, aby strom skáceli, když vznikala tato mýtina. Dwer se sehnul a zvedl dva předměty, které předtím schoval na jeho odvrácené straně. Jednu tenkou trubku si zastrčil do rukávu své tuniky. Druhá byla v kůži vázaná kniha.

"Co je to?" zajímala se Rety, pobízejíc robota, aby se snesl níž.

Na vrcholku plochého horního povrchu stroje vyčnívala jakási krátká chapadla s lesklými, hladkými konci. Tři se natočila k Dwerovi, zatímco čtvrté sledovalo, nehrozí-li nějaké nebezpečí zezadu. Až potud měl Danel Ozawa o robotích mechanických orgánech pravdu. Pokud tohle byly "oči", pak tamhleto úzké šroubovité vřeteno, vybíhající nahoru z robotího centra -

"Ukaž mně to!" žádala Rety, snášejíc se stále blíž a zvědavě zírajíc na malý svazek, obsahující asi sto papírových stránek, poklad z Danelova Odkazu.

"Pche, to je jenom kniha," zamumlala s despektem. "To si myslíš, že mně můžeš něco dokázat s tímhle? Rotheni mají obrázky, co se hýbají a mluví a řeknou ti všecko, co chceš vědět!"

Přesně tak, pomyslel si Dwer. Mohou vytvořit obrazy, aby ukázaly přesně to, co chceš sama vidět.

Odpověděl však s přátelským pokynutím. "Ach, promiň, Rety. Zapomněl jsem, že neumíš číst. Dobrá, otevři tu knihu a shledáš, že má také obrázky. Vysvětlím ti je, jestli chceš."

Tato část plánu byl Danelův nápad. Ještě na Shromáždění viděl nižší rádce Rety, jak listovala s očividnou fascinací v tuctech obrázkových knih - když se zdálo, že ji nikdo nepozoruje. Dwer se pokoušel smísit urážku s povzbuzením a stud se zvědavostí, aby děvče nemělo žádnou jinou možnost než podívat se na tuto jednu.

S nespokojenou grimasou sáhla Rety dolů a vzala si podávanou knihu. Zase si sedla a probírala papírové listy, očividně zmatená. "Já tomu nerozumím. Na jakou stránku se mám podívat?"

Robotovo pohonné pole, na kterém se vznášel, přejelo Dwerovi po noze a způsobilo, že se mu postavily všechny chloupky. Ústa mu vyschla a srdce se divoce rozbušilo. Bojoval s vlnou slabosti a napjatého očekávání jenom silou vůle.

"Ach, já to neotevřel na té správné straně? Tady, nech mě, ať ti to ukážu."

Jak se Rety otočila k němu, robot se snesl ještě níž. Dwer zvedl paže, sahaje po knize, ale zapotácel se, když narazil na robotův bok.

Byla by to smrt v plamenech, kdyby tu věc napadlo, že je nějak ohrožena. Rozezná ten stroj normální lidskou nešikovnost a bude ji tolerovat?

Nestalo se nic. Robot se nebál jeho doteku.

"Hej, podívej!" stěžoval si. "Řekni tomu svému kamarádovi, aby byl klidný, jo?"

"Co? Za to já nemůžu." Kopla do stroje. "Nech ho být, ty hloupá bedno!"

Dwer kývl. "Výborně, tak ještě jednou."

Obě jeho ruce se zvedly. Jeho nohy byly jako napružená pera - a život se zdál plout nad ním jako zvuk, připravený prchnout ve větru.

Skočil.

Robotovo krátké zaváhání skončilo náhlým zařváním, po němž bezprostředně následovala série ostrých detonací, přicházejících z blízkého lesa. Žár vzplanul Dwerovi mezi nohama, jak vyrval dva z robotových senzorů, použiv je jako ručních držadel, když se zoufale vyšplhal na bok stroje, pryč od jeho smrticího břicha. Prudká, náhlá bolest mu vybuchla v jednom stehně, zlomek vteřiny předtím, než se vytáhl celým tělem na horní část vznášejícího se stroje. Křečovitě sevřel tu otřásající se věc levicí, zatímco pravou rukou vytáhl z tuniky tenkou trubku.

Svět byla rozmazaná změť stromů, mraků a vířící oblohy. Zaduněly další výbuchy, doprovázené děsivým sykotem. Dwer zoufale přitiskl svou trubku na robotův centrální šroub a zmáčkl.

V šumivém a štiplavém proudu z ní vytryskly traekijské enzymy a zmizely v otvorech u báze šroubu. Dwer přidržoval

stříkající trubku u šroubu i přes robotovy divoké piruety, skoky a otočky, dokud mu Rety neodrazila ruku stranou. Teprve pak Dwer ve všeobecné vřavě, která se strhla kolem, rozeznal její jekot. Když se mu její zuby zabořily do zápěstí, připojilo se k tomu i jeho vlastní zavytí. Napůl vyprázdněná tuba mu vypadla z ruky a v kotrmelcích padala dolů.

Z robotova centra se vznesl oblak purpurové páry a šroub se začal hroutit. Dwer setřásl Rety a s výkřikem se vrhl ke klesající anténě, popadl ji oběma rukama a veškerou silou ji táhl nahoru. Z hrdla se mu vydralo triumfální zařvání, když se celá ta věc utrhla od své báze, i když sám pozbyl opory a odkutálel se po hladkém plochém povrchu, marně tápaje po nějakém záchytu.

Zuřivě mlátící kolem sebe, přepadl posléze přes okraj a padal dolů na louku.

Během té kratičké chvíle si Dwer vůbec nedělal starost s tím, že by mohl narazit na nějaký kámen nebo ježatý pahýl stromu. Stroj ho pravděpodobně rozřeže na kousíčky, ještě než dopadne na zem.

Ale nestalo se tak. Ani nedopadl na zem. Překvapením zamrkal, shledávaje, že ho zachytily něčí paže!

Úleva se značně zmenšila, když uviděl, že ty paže patří robotovi.

Ach bože. Z bláta do -

Následovala další série výbuchů a vznášející stroj se zahoupal, jako by ho něco udeřilo z boku. Jak visel pod osmihranným robotovým trupem, viděl Dwer, jak část kupole vespod explodovala ve výtrysku oceli a skla. Z kulaté zbrojní kabiny zbyla kouřící ruina. Ani jedna čočka nebo trubka se nezdály nepoškozeny.

Dobrá práce, Leno, pomyslel si, hrdý na to, jak dobře a účelně použila ty strašlivé nástroje, v jejichž ovládání byla vycvičena jenom ona a pár dalších na Úbočí. Ohňové paže, které nepoužívaly ani kousku kovu. Otočil hlavu, právě aby zahlédl další krátké záblesky, jak Lena nebo Danel pálili znovu z okraje lesa. Stroj se znovu zakymácel, jak dostal další zásah. Tentokrát se otřáslo jedno z klátících se chapadel, držících Dwera, a vzápětí ochable skleslo a znehybnělo.

To byla určitě Lenina práce. Jaké to je chytré děvče, pomyslel si, napůl omámený bolestí. Rádci si vybrali dobře. Budu šťastný kluk, jestli se věci vyvinou tak, jak -

Neměl už čas dokončit svou myšlenku, protože robot začal divoce vířit, provedl obrat a klikatým letem vyrazil přes louku, aby utekl, používaje jeho tělo jako štít mezi sebou a nebezpečím. Dwer zahlédl, jak Lena vstává a míří svým granátometem, a pak ho zase sklání, potřásajíc hlavou.

"Ne! Střílej, sakra!" zařval. "Nestarej se o mě!"

Ale vzduch, svištící kolem něho, jak se robot řítil vpřed, mu odnesl slova od úst. Lena upustila svou zbraň a utíkala k postavě, ležící nedaleko na zemi, zhroucené u druhého odpalovače. Obrátila Danela Ozawu na záda a odkryla tak rudou řeku, proudící z jeho hrudi.

Robotův další ostrý obrat mu zaclonil tuto dojímavou scénu. Teď se Dwer díval na zpanikařené vesničany, krčící se za nízkou hromadou odpadků nedaleko ohrady se zajatci. Byli tak vyděšení, že se zdálo, že ani nevnímají skupinu, plížící se jim do zad - Jenin Worleyovou a tucet právě osvobozených ursek. Bývalé zajatkyně třímaly provazy a kuše.

Dwer se v duchu modlil, aby alespoň tato část Danelova plánu vyšla.

"Všecko, nebo nic," řekl Ozawa. "Buď budeme žít pospolu jako civilizované bytosti, nebo to skončíme. Skončíme to teď - a způsobíme našim nepřátelům tolik škod, kolik budeme moct."

Dwer měl čas právě jenom na jednu děkovnou myšlenku, protože to vypadalo, že si Retyini bratranci konečně uvědomili zvrat situace, k němuž došlo za jejich zády.

Naučit se moudrosti...

Pak vesnice zmizela z jeho zorného pole, jak se letící stroj znovu otočil, prosvištěl lesní uličkou a téměř střemhlav se vrhl dolů po úbočí kopce, stále zvyšuje rychlost.

Rety stále ještě ječela ze svého hnízda, snažíc se přimět robota, aby zastavil. Z Dwerova pohledu vespod stroje se zem zdála pod nimi ubíhat jako rozmazaný pruh. Přemáhaje tlak bičujícího větru pozvedl paže, aby se zachytil báze chapadla, jež ho svíralo a drželo horizontálně vzhledem k ubíhajícímu terénu. Jestliže se mu podaří je utrhnout, třeba se pádem zabije, ale všechno by bylo mnohem lepší než tohleto mučení.

Táhl a škubal vší silou, ale chapadlo nepovolilo. Jen občas se ohnulo a škublo s ním nahoru, právě včas, aby ho nerozdrtil nějaký balvan nebo křoví. Brzy již sledovali trasu centrálního toku kaňonu, což byla překážková dráha náhlých zatáček a nepříjemných, bodavých sprškek vodní tříště. Závrať a dezorientace přiměly sténajícího Dwera zavřít oči.

Zmocnila se ho slabost a nevolnost, hrozící uvrhnout ho na zbytek cesty do bezvědomí.

No tak, peskoval se v duchu. Teď není doba na to, abys to vzdal. Jestli se už z toho nemůžeš dostat, tak se aspoň drž a snaž se nevykrvácet k smrti.

Bolest mu pomohla soustředit se a ignorovat nevolnost. Přešla v jakousi mučivou míchanici, od žhavé bolesti v levém stehně až k otiskům Retyiných zubů na jeho pravém zápěstí, z nichž stále ještě mokvala krev, a odřeninám od robotova kovového stisku, nemluvě o řadě bolestivých, kousavých bodanců, které se mu zarývaly do kyčlí, pak do hýždí a posléze i do hrudi, jako by ho někdo bodal svazkem ostrých jehel, propracovávaje se postupně vzhůru po celém jeho ztýraném těle.

Otevřel oči - a vykřikl při pohledu na otevřenou tlamu, plnou ostrých, lesklých tesáků!

"Oh, Ifni..." zasténal. "Ach bože, ach bože, ach bože..."

I když věděl, kdo je ta nestvůra, tyčící se nad ním jenom pár palců od jeho tváře, moc to nepomohlo. V té chvíli a ještě dost dlouho potom bylo vše, na co se zmohl, jenom slabé, chvějivé zakvílení.

Blátošlap, noor, zívl podruhé a potom se pohodlně uvelebil v úzkém prostoru mezi Dwerovou hrudí a robotovým tvrdým krunýřem. Zvíře s velkým zájmem pozorovalo mladíka - zápasícího s náhlým šokem a vzrůstající slabostí, jež začala přesahovat jeho síly. S povzdechem láskyplné, přezíravé shovívavosti začal tiše mručet, spíš pro své potěšení, než aby uklidnil Dwera, vydávaje zvuky jako hoonský lodník, pobroukávající si píseň o radostech cestování.

Asx

Jestli Pospolití přežijí - jestli nás šest vydrží do té doby, co přijde - není pochyb, že se tomu bude říkat Bitva o Mýtinu.

Bylo to krátké, krvavé a takticky přesvědčivé, že ano, mé kruhy?

A strategicky ubohé. Interval plamenů a hrůzy, který vyvolal v mých/našich mnohobarevných spojích radost/lítost nad tím, že jsme traeki.

Lítost, protože toto seskupení kruhů se zdálo tak bez užitku, tak bezmocné při pomyšlení, že by se mělo rovnat šíleným činům ostatních bytostí, jež směšná, groteskní válečná fúrie tak rychle dokáže vehnat do krize. Vosková stopa v našem jádru není schopna formovat se takovou rychlostí, ale až duty po skutečných událostech.

Lítost, že jsme nemohli nijak pomoci, až na službu kronikářů, podávajících svědectví toho, co se již odehrálo.

A přece jsme při tom všem zároveň i rádi, že ano, mé kruhy? Rádi, protože naši centrální dutinu nikdy nezaplaví plný dopad hrůzy z násilí se svými spalujícími parami hrozby. Ne dříve, dokud to vše nebude už pryč za námi, zanechávajíc mrtvé jako očazené hromádky, roztroušené po zemi. Je to do jisté míry požehnání, že ano, mé kruhy? Pro nás je hrůza zřídkakdy "zážitkem", pouze "vzpomínkou".

Nebylo tomu vždy tak. Ne pro bytosti, kterými jsme kdysi byli, když ještě naše rasa putovala mezi hvězdami a my byli postrachem Pěti galaxií. V těch dávných dnech bytosti jako my nosily jasně zářící kruhy. Ne pouze ty, které nám dali naši patroni, Poové, ale zvláštní límce, věnované všetečnými Oailii.

Kruhy moci. Kruhy rychlé rozhodnosti a mocného ega. Kdybychom byli vlastnili takové kruhy zrovna před chvílí, mohly by nás pobídnout, abychom se pohybovali rychleji, a mohli bychom pomoci našim přátelům během té bitvy.

Ale pak, jsou-li staré příběhy pravdivé, tytéž kruhy by nás mohly odvrátit od toho, klást své přátele na první místo.

* * *

Udeřte do vosku. Sledujte obrazy, zmrazené v mastných kapkách.

Obrazy plné brutality a hrůzy.

Tam leží Bloor portrétista, doutnající ožehlá hromádka, stále ještě zakrývající svým neživým tělem svou drahocennou kameru.

Hned vedle něho, jsme schopni sledovat plazivou dráhu umírajícího stvoření?

Symbionta, jenž vylezl z tváře a čela mrtvé Rothenky jménem Ro-pol?

Odkrývajícího ve své stopě ostrou, hranatou vizáž, avšak mnohem méně humanoidní, než to předtím vypadalo. Méně charismatickou. Méně podobnou roztomilé ženě, než jsme měli věřit.

Jestliže Bloor zemřel, protože to viděl, jsou teď všechny oči prokleté?

Tam křičí Ro-kenn, dávaje příkaz Rannovi, svému služebníkovi z řad hvězdných lidí, aby přivolal nazpět z jeho daleké mise to kruté hvězdné plavidlo, i když to bude znamenat "zrušení" čehosi, čemu říká "rádiový klid".

Tam řve Ro-kenn ještě jednou, nařizuje svým otrockým démonům, robotům, aby se vznesli a - "vyčistili to tady". Míní tím nás. Všechny svědky tohoto neočekávaného odhalení. Všechny, kdo znají tajemství Bloorovy smrti.

Vzhůru, vzhůru stoupají jeho hroziví pomocníci, vyplivujíce vraždící zkázu. Z jejich břich šlehají šípy chladného plamene, zařezávají se do davu ohromených hostitelů a mění je ve svíjející se a křičící masu.

Čtyřnohé ursky se vzpínají a vyrážejí skřeky panické hrůzy. Qheueni se choulí k zemi, pokoušejíce se zahrabat před zhoubnými paprsky, které krájejí chitin tak lehce jako maso. Lidé a hooni se vrhají k zemi, zatímco ubozí g'Kekové zoufale roztáčejí svá kola ve snaze couvnout dozadu.

My traekiové - ti, kteří ještě zbyli na Shromáždění po týdnech tichých odchodů - jsme většinou stáli tam, kde jsme byli, vypouštějíce dým smutku, který sestává z mnoha vůní, a vyfukujíce pach strachu, když řezající paprsky šlehaly přes naše vyčnívající torusy, bohatě prolévající tělní tekutiny, a zapalovaly naše seskupení.

Ale pohleďte! Udeřte do vrstev obrazů ještě jednou, mé kruhy. Vidíte ty tmavě oděné postavy? Ty, které se teď řítí směrem k té hrůze, ne pryč od ní? V naší vizi se jeví jen jako skvrny, dokonce i při denním světle, protože jejich odění je jaksi až zlověstně znejasňuje.

Nicméně, my/já teď rozeznáváme shluk qheuenských postav, běžících spolu s lidmi skrčenými na jejich zádech, a urské oddíly ženoucí se po jejich boku. A zde se blíží rovněž jakési hluboké dunění, zřídkakdy slyšitelný zvuk, jakým se projevuje vražedný hoonský hněv. Ze středu tohoto nezřetelného davu se zvedají jakési podivné trubice, právě když vznášející se démoni obracejí svou vražednou zuřivost na nově příchozí, zabíjejíce je bez milosti.

* * *

Zde je místo...

Je to zde, v našem jádru, kde vosk zobrazuje jenom divoký řev - záblesk - a až příliš mnoho přetrvávajících vjemů popálení a sežehnutí - a pak...

Co pak následovalo, leží teď před námi.

Hromádky sežehlého popele - tam, kde padli roboti, rozdrcení a redukovaní na dros, a poskvrnili tak posvátnou zem.

Tři hvězdní páni - ohromení a užaslí, nechápající, že se stali zajatci, polapenými zajatci, zbavenými svých božských práv a nástrojů.

Žalostné bitevní pole - pokryté oplakávanými mrtvými.

Provizorní ošetřovna - kde se svíjí a sténá stále více raněných, kteří křičí všemi možnými způsoby a jazyky, jak je přemáhá bolest.

* * *

Zde je konečně něco, co můžeme udělat ve skutečném čase. Snad zde může přijít vhod pomoc starého lékárníka na odpočinku.

Souhlasíte, mé kruhy?

Obdivuhodná jednota. Usnadňuje nám to náš nezvyklý spěch, když chvátáme k ošetřovně, abychom tu nabídli svou pomoc.

Sára

Namáhavý pochod nic neubral z napětí mezi dvěma skupinami rebelů. Ur-Kachuiny pomalované válečnice a Dedingerovi tmavohnědě oblečení lovci se ostražitě pozorovali, zatímco jedli odděleně pod přístřeškem ze zaplátované, ošumělé maskovací celtoviny, ani na chvíli se nevzdalujíce od svých zbraní. Členové každé skupiny po obědě střídavě spali, nikdy ne víc než šest současně, zatímco ostatní hlídali. Sára si dokázala jen obtížně představit, že by takto vytvořený spolek vydržel třeba jen o duru déle, než by trval jejich společný zájem.

Co kdyby se do sebe pustili? V tomto těsném přístřeší by se určitě nejednalo o nějaké cvičení v manévrování a taktice, ale o vířící, rozběsněnou rvačku, končící vražděním.

Připomněla si titulní ilustraci v prvním svazku díla Urskopozemšťanských válek od Hauph-Kutaua, jednom z nejpopulárnějších titulů, publikovaných od dob Velkého Knihtisku. Malými písmeny bylo pod obrázkem napsáno, že tento velký historik použil kopie scény z knihy o umění, pocházející z Archy, a že zobrazuje vlys, který kdysi zdobil Parthenón ve starém Řecku. Tenhle pověstný reliéf znázorňoval dlouhou řadu mohutných postav, zaklesnutých do sebe v zápase na život a na smrt - téměř nazí muži bojující se vzteklými monstry, napůl lidmi a napůl koňmi, kteří řičeli, kopali a zasazovali nepřátelům smrtelné rány v urputném boji. Podle mýtu spor prý vypukl během svátku míru a skončil zánikem kentaurské rasy.

Ovšem urs neměl s kentaurem téměř nic společného, kromě toho, že měl čtyři nohy a dvě paže. A přece symbolika tohoto reliéfu byla tak děsivá, tak zneklidňující, že se stala během uplynulého věku bojů neblaze proslulou, pomáhajíc zocelit rozhodnost obou stran. Sára neměla ani tu nejmenší chuť vidět tuto krvavou scénu opět před sebou ožít.

Z ostatních, kteří byli spolu s ní zajati v oáze Uryutta, mladý Jomah už zhasl jako sfouknutá svíce, ležel stočený ve své pokrývce a tvrdě spal. Cizinec se nimral ve svém jídle, jež představovala zrnová kaše, často odkládaje lžíci, aby vyloudil pár tichých akordů na svém dulcimeru nebo se věnoval rituálu počítání jeho strun. Čísla, jak se zdálo, byla pro něj jako hudba - okno k tomu, čím byl kdysi, důvěryhodnější a spolehlivější než schopnost slov, již ztratil.

Kurt likvidátor si něco čmáral do svého poznámkového bloku, občas si bera na pomoc jednu z několika malých knížek, které choval v takové tajnosti buď ve své brašně, nebo ve vnitřní kapse svého pláště. Vždycky, když se k němu přiblížil nějaký člověk nebo urska, schoval své poznámky, ale vypadalo to, že mu nevadí, že Prity otálí v jeho blízkosti, poté co mu přinesla jeho jídlo. Předvádějíc svou nejlepší hru na téma " já- jsem- jenom- hloupé- stvoření", strávila Prity nějaký čas předstíráním, že si prohlíží svou nohu a hledá tam vši. Ale brzy už malá šimpanzice nahlížela likvidátorovi zezadu přes rameno, škrábajíc se a přetahujíc pysky přes dásně, vystavujíc na odiv úšklebek tichého, potěšeného zájmu.

Sára musela vynaložit jisté úsilí, aby se nezačala nahlas smát. Současně ale pocítila i starost.

Urunthai a pouštní muži zdvořile ponechávají Kurta o samotě, aspoň prozatím. Zvyk ohleduplností a úcty k likvidátorům sahá hluboko a je těžké ho zlomit. Avšak oni také prohlásili, že ho "přemluví", až se dostaneme na místo určení. Opravdu si Kurt myslí, že před nimi dokáže udržet svou práci v tajnosti?

Raději by měl ty své zápisníky hodit do ohně.

Sára potlačila svou vlastní zvědavost. Likvidátoři byli velice tajemná, hrozivá sekta. Upřímně pochybovala o moudrosti Urunthai, že si troufají měřit se s nimi.

"Nechčeme čekat až do noči, než se vydáme dál," řekla jí Ulgor, když přešla kolem její rozprostřené pokrývky. "Být vámi, šnažila bych še trochu ši zdžímnout."

Nepomalovaná kůže urské obchodnice, též pěstěná hříva a pronikavé černé pravé oči odlišovaly Ulgor od jejích divokých sestřenic. Nejevila ani známky nějakého antagonismu či protilidského nepřátelství. Koneckonců, Ulgor mnohokrát pobývala v Dolu, vždy jako přítel.

Sára zavrtěla hlavou. "Můžu předpokládat, co pohání ty druhé. Náboženství může být silný motiv, když si myslíte, že je v sázce vykoupení vašich potomků. Ale co s tím máte společného vy, Ulgor? Vím, že to nemůže být zisk."

Úzká, kuželovitá hlava se rozštěpila v trojúhelníkovém úšklebku. Sára ani nepotřebovala rewqa, aby si byla jistá, že tento úsměšek je sardonický.

"Proč vylučujete jašný důvod? Požemšťané. To je ošobní."

Sára citovala: "Jaký užitek bude mít všechno vaše bohatství a výhody, dvě legue dolů po Cestě Vykoupení?"

Ulgor vydechla jemný hvizd, což měl být smích. "Moč málo výhod. Na druhém kopytě, v klanu divochů může být ale štatus hrdiny užitečný.

Možná še štanu na pláních jednou ž velkých vůdkyň, populárnější než Ur-Chown!"

Ulgořin sebezesměšňující tón tento nápad zamítal, ale na druhé straně povzbuzoval Sáru, aby se ptala dál.

Náhle se však cítila nesmírně unavená. "Máte pravdu, Ulgor."

"Myšlíte?"
"Ano. Byl by to dobrý nápad, trochu si zdřímnout, když můžu."
Obchodnice na ni zůstala zírat, s krkem napůl zkrouceným do spirály. "Myšlela jšem, že chčete vědět -"
Sára potlačila zívnutí. "Prosím, buďte ujištěna, Ulgor, že se velmi omlouvám, že jsem se ptala."
S tím se odvrátila a ulehla na svou pokrývku. Přispěchala Prity, aby ji do ní zabalila, a pak vybafla na Ulgor, dávajíc jí najevo, že má odejít. Sára poslouchala, jak kopyta uhlazené městské zrádkyně vyklepávají nervózní ústupový rytmus, jakoby obtěžkány Sářiným pohrdáním.
Byla skutečně vyčerpaná. Ve svalech jí palčivě tepalo po několikadenní nezvyklé námaze a z kostrče vystřelovala bolest od otřesů v tvrdém koženém sedle. A byla zde i emocionální příčina.
Byl mi uložen úkol, abych ho vykonala. Několik. Nyní to vypadá, jako bych neměla dokončit ani jeden z nich.
Náhle slabé, opakující se drnkání prostoupilo celý stan, podobno synchronnímu, pulsujícímu urskému frkání. To cizinec rozezněl nejhlubší strunu svého dulcimeru, tak potichu a pravidelně, že nikdo, dokonce ani Ur-Kachu, nemohl zřejmě najít žádný důvod k stížnostem, vytvářeje ukolébávající rytmus, připomínající ani ne tak tep srdce jako spíš stoupající a zase klesající kadenci pohybu hrudního koše - jak urského, tak i lidského - jak to bylo vidět teď, kdy větší část členů obou skupin spala.
Ariana počítala, že on si vyvine nové schopnosti, které budou kompenzací za ty, co ztratil, pomyslela si. Myslím, že tato vnímavost a cit pro hudbu je jednou z nich.
Hned po rozbřesku, zatímco obě radikální skupiny stavěly tábor, hrál muž z vesmíru pro urské samce, využívající této přestávky, aby opustili těsný omezený prostor ve vacích svých manželek a protáhli si nohy na čerstvém vzduchu. Několik samců hlídalo dospívající larvy s šesti krátkými nožkami a bez paží, které byly už připraveny, aby byly vysazeny na pláně a začaly se starat samy o sebe.
Používaje dvou zahnutých paliček, cizinec udeřil do strun dulcimeru a s jeho doprovodem zazpíval několik dětských písniček, dost povědomých, aby mohly poměrně hladce plynout z části jeho nepoškozené paměti.
Mezi ostatními se jedna zdála obzvlášť vhodná ke stávající situaci:

Měla jsem manžílka malého jak Paleček,
dala mu bubínek a k spaní hrneček,
pak malý kapesník a nos mu utřela
a podvazky, by mu kaťátka držela.

Opakoval ty verše několikrát a brzy samečci, jeho hrou povzbuzení, začali k písni udávat takt a polohlasně si broukat. Sáru napadlo, že kdyby snad skončil trvale na Jiju bez vyhlídek, že by se mohl uplatnit v některé jiné profesi, tenhle chlapík by si určitě dokázal najít zaměstnání v některém z těch moderních center pečovatelské služby v Tareku.
Jestli ovšem ještě pořád budeme mít takový luxus po tom všem, co se tady děje.
Přiběhla Prity a plácla sebou před Sáru. Tiše se pohihňávajíc, malá šimpanzice uhladila políčko písku a začala do něj hůlkou kreslit číslice - většinou vypouklé, parabolické tvary, jež stoupaly, obracely se a zase znovu klesaly k nule. Prity švitořila a gestikulovala, jako by byla nesmírně dychtivá podělit se o nějaký podařený žert. Ale Sára se nedokázala soustředit. Únava překonala bolest v jejím ztýraném těle a stáhla ji dolů do objetí bezmocného spánku.

* * *

Sáře se zdálo o Urchachce - světě trávy - jejíž pláně bez konce bičovaly horké větry, spalovaly časté požáry a vymetaly ničivé deště třpytivého vulkanického prachu. Po každé takové destruktivní epizodě se pláně zdály podobat mrtvé ploše pokryté popelem - a přece vždycky zase zanedlouho vyrazil ze země hustý koberec světle zbarvených výhonků, rostoucích tak rychle, že to mohlo být viditelné i pouhým okem.
Na Urchachce voda jen zřídka vydržela na zemi dlouho. Život ji vysál, ukrývaje ji buďto v podzemních trubicovitých rezervoárech, tvořících sítě táhnoucí se přes celé kontinenty, nebo v cibulovitých, pestrobarevných tobolkách se sporami či přímo ve šťavnatých travních stoncích.
Ty byly zase konzumovány stády pasoucích se zvířat nervózních stvoření, jejichž tři špičaté rohy sloužily k nahánění hrůzy eventuálním útočníkům, dokud se nedostala do velkých stád, střežených tvory mocnějšími než kterýkoliv z někdejších predátorů.
Jak už to ve snech bývá, Sára se octla současně jak uvnitř, tak i vně tohoto obrazu. Na jedné rovině vyhlížel její duševní zrak skrz prales vlnícího se porostu, cítila se plná strachu a ostražitě dávala pozor, aby nebyla ušlapána velkými zvířaty, nebo hůř, aby nebyla nešťastně pohlcena jejich neustále přežvykujícími čelistmi.
Díry v úrodné hlíně vedly dolů do podzemních dutin tmavých, bez světla, naplněných spletí sladkých kořenů, jeviště častých násilných střetnutí, domény, která později se zdála být až příliš těsná a omezená. Svět světla nahoře vypadal ve srovnání s ní jako ráj - pro ty, kdo byli už dost velcí, aby vystrčili své krky nad vrcholy vznášejících se trav.
V malé, oddělené části své mysli - zlomku, který věděl, že je to sen - Sára žasla nad mocí představivosti, jež stvořila to, co nyní prožívala. Byl to dar, umožňující jí prožít a procítit něco, co málokdo na Jiju věděl o Urchachce - kromě střízlivých záznamů v předexilové encyklopedii plus pár pohádek přednášených urskými vypravěčkami. Pověsti o dnech ještě předtím, než byla jejich rasa objevena ve svém vyprahlém domovském světě patronskou rasou, která se snesla z oblohy, aby vyhlásila svůj nárok na pastevecký národ a zavedla je tak na Cestu Vzestupu. Cestu Pozvedání ke hvězdám.
Oddělená část mysli mohla pozorovat, ale neměla žádnou jinou moc nad fantazií, jako byla tato. Barevný, přesvědčivý,

mocný a emocionální sen. Pochmurná fantasmagorie, se svou vlastní hybnou silou. Vize zrozená z ponuré, necitlivé paranoie.

Vrhla se mezi cibulovitě ztluštělé stonky, střežíc se upoutat pozornost velkých býložravců a následujíc pach vzdáleného kouře, a přiblížila se konečně k udupanému kruhu, obklopujícímu jámu s doutnajícím popelem, s davem vytáhlých čtyřnohých postav polehávajících kolem jejího okraje. Ostražitě si prohlížela Velké. Až později v nich rozpoznala větší verzi sebe samé, starší sestřenice a tety a ne nebezpečné obludy s lesklými kopyty a znepokojující povahou. Nyní je pozorovala, přikrádajíc se blíž a blíž a bojujíc se vzrůstajícím pokušením.

S naléháním pokročit vpřed, vystoupit z trávy a ohlásit se.

Viděla to dělat druhé, čas od času. Další malé jako ona, které ze sebe setřásly prach ze svých nor a vztyčily své krky. Statečně se přibližující, aby obhájily své právo na svůj klan, své dědičné právo na místo u ohně. Asi třetina těch, které to udělaly, byla napřed ignorována, pak trpěna a posléze uvítána a přijata do těsného přediva vzájemně propletené loajality. Zbytek takové štěstí neměl. Zdálo se, že zde hrálo roli umění načasování. Rituál kroucení krky a podlézavého plazení, který se měnil skupinu od skupiny.

Pak zde byl pach. Bylo nejlepší přihlásit se tlupě, která měla dobrý pach. Jako tvůj vlastní.

Kradouc se blíž a blíž, pozorovala tlupu dospělých, některé s vaky, v nichž se kroutili šťastní samečci, kteří tady našli bezpečné útočiště před nebezpečným světem. Matně si vzpomínala, že i sama kdysi žila v takovém místě. Ale teď už byla mnohem větší.

Dospělé ležely, chráněné vysokými stonky před žárem slunce, a odpočívaly s dlouhými krky stočenými na hřbetech. Tu a tam některá zafrkala, když její dech vypadl z rytmu s ostatními. Třetí oko - jediné bez víčka - dávalo pozor.

Nad hlavou se v parazitické dychtivosti vznášel roj maličkých létajících věcí, které ostražitě čekaly na sebemenší příležitost snést se dolů a krátce sát na odhaleném pysku nebo dokonce i na dobře prokrveném očním víčku a pak znovu rychle uletět, než po nich chňapnou hbité ruce nebo pohotové čelisti. Sára viděla, jak jeden nešťastný létavec byl těsně před přistáním lapen. Dospělá si potom jediným plynulým pohybem strčila bzučícího krvežíznivce do tlamy, a aniž by se obtěžovala úplně se probudit, mechanicky ho slupla.

Nemohu si představit ten slétající se hmyz, když čtu o domovském světě ursů, uvažovala oddělená část Sářiny snící mysli, ani nějaký příběh z Urchachky.

Postupně se jí vyjasnilo, že to vše nebyl jenom její výmysl. Či spíše její nevědomí si něco vypůjčilo od událostí, jež probíhaly v reálném světě. Štěrbinkou přimhouřených očí a poněkud zkresleně přes spánkem slepené řasy viděla skutečné ursky, dělající to, o čem si zprvu myslela, že je to pouze její představa.

Postupně, jak čas ubíhal, ležela už polovina Urunthai stočená v dolících v písku, oddechujíce v podivném, až neskutečném unisonu pod ochranným maskovacím baldachýnem. Nic se nezdálo změnit od chvíle, kdy se naposled dívala na své věznitele. Ale poté se něco stalo, něco, co bylo až děsivě v korelaci s jejím snem - hluboký, bzučivý zvuk, doprovázený jakýmsi svištěním a zákmitem rychlého pohybu ve vzduchu. Malý předmět, něco jako letící hmyz, se náhle vyřítil odleva doprava, k jedné z klímajících ursek. Spáčka automaticky po něm chňapla svou rozevřenou tlamou s třemi čelistmi a s oběma hlavními očima stále ještě zavřenýma začala svou oběť spokojeně žvýkat. Centrální oko, to bez víčka a složené z fazet, si podrželo skleněnou tupost spánku a válečnice se s hlasitým odfrknutím znovu uložila.

Nikdy předtím jsem nic podobného neviděla, pomyslela si Sára.

Je ten podivný hmyz tady na úpatí pahorků, který napadá ursy, stejný jako ten v jejich domovském světě?

Náhlé napětí podobné brnknutí tětivy nataženého luku proběhlo vzhůru Prityinou páteří a malá šimpanzice prudce couvla, tisknouc se loktem k Sáře. Ta pomalu zvedla hlavu, aby se podívala na Urunthai. Probudily se, něžně pohladily své kuše a začaly nervózně švihat ocasy, jako by měly podezření, že někde něco je špatně. Jejich dlouhé krky se natáhly a všechny současně se pohnuly doleva, pak na Dedingerovy pouštní muže a pak zase dopředu a doprava. Když se znovu uložily, ozvalo se další svištivé zabzučení, tak povědomé, že se zdálo téměř nepostřehnutelné. Ještě jednou vyrazil malý předmět směrem k dřímajícím urskám. Znovu byl chycen ve vzduchu a ihned zhltnut, aniž by se spáčky probudily.

Sára sledovala oblouk jeho krátkého letu, nazpět přes stan až tam, kde seděl cizinec u svého dulcimeru, stále drnkaje tu nejnižší notu a vytvářeje stejnoměrný hypnotizující rytmus. Rewq, kterého měl přetaženého přes oči, zakrýval jen částečně jeho záhadný úsměv.

Sára si uvědomila, že muže z hvězd pozorují další dva Dedinger a Kurt likvidátor.

Ohrnujíc nos nad vlhkostí ve vzduchu, Ur-Kachu se vydala za Ulgor, aby se k ní venku připojila. Čtyři pomalované válečnice, které byly na stráži, se vrátily nazpět, aby zkontrolovaly zbraně.

Cizinec, jak se zdálo, vyčkával, stále jemně drnkaje na strunu. Nepřestával vyluzovat onu pomalou, uklidňující kadenci, dokud ostražité urunthajské stráže se zase znovu neusadily. Potom se cizinec levou rukou lehce dotkl své hlavy a vklouzl dvěma prsty pod tenký film, který tvořil jeho rewq - sáhl do díry ve své hlavě, uvědomila si s pocitem slabé nevolnosti Sára. Když se jeho prsty znovu vynořily, držely docela maličký předmět, cosi jako kulatou pilulku zhruba o velikosti poštovní kapsle, používané v bibloské Knihovně. Zatímco pravou rukou stále drnkal svůj monotónní rytmus, levice přiložila kuličku ke struně, připravenou k další akci.

On používá dulcimer jako odpalovač! pochopila Sára, zírajíc naň užasle a zároveň fascinovaně.

Všimla si malého rozdílu ve zvuku, bzučivé disonance, jak malá kulička, rotujíc ve vzduchu, se svištěním zamířila k další urské spící teroristce. Tentokrát minul, kulička spadla na zem asi tak půl tělesné délky od terče.

Dedinger se pohnul a kradmým šťouchnutím zburcoval své kamarády, upozorňuje je nenápadným znamením rukou, aby se připravili. On neví, co se děje, ale chce být připraven, až to začne.

Stanová chlopeň se otevřela a vrátila se Ur-Kachu, bez Ulgor. Náčelnice hned přistoupila k jedné ze spících Urunthai a silně do ní rýpla - něco, co by normálně postavilo houževnatou ursku okamžitě na nohy.

Nedostala však žádnou odpověď. Nájezdnice dále klidně pochrupovala.

Poplašená Ur-Kachu začala nejdříve strkat, pak i kopat do spící válečnice. Ostatní jí spěchaly na pomoc. V okamžiku bylo vše jasné - z těch osmi, které se uložily ke spánku, byly až na dvě všechny ponořeny do jakési omámené apatie.

Znovu zazněl dulcimer, a v téže chvíli se přihodilo několik věcí současně.

Ur-Kachu se otočila a vykřikla novoanglicky - "Pšeštaň š tím odporným randálem a hned!"

Mezitím už další maličký předmět plachtil přes dohasínající ohniště ke zmateným válečnicím. Jedna z nich po něm reflexivně chňapla a skousla ho mezi čelistmi. Téměř ihned se její nozdra rozšířila a krk se natáhl, viditelně se chvěje po celé své délce. Urska začala klesat do kolen.

Sára by si nikdy nepomyslela, že umí reagovat tak rychle. Popadla Prity a smýkla s ní dozadu, pak zvedla Jomaha, stále zabaleného do deky, a odtáhla spícího chlapce rovněž do pozadí stanu. Rychle jako duchové zaujali Dedingerovi muži bojovou pozici, rozestavivše se do půlkruhu, a obklíčili Urunthai s šípy nasazenými na napnutých tětivách.

"Co se děje?" zakňoural ospale Jomah, protíraje si oči.

Potácející se urska se naklonila na jednu stranu, pak se sesunula na druhou a zhroutila se na zem. Její hrudník se namáhavě pohyboval těžkým, zpomaleným dechem.

"Zůstaňte v klidu," štěkl Dedinger. "Nařizuju vám složit zbraně. Nejste vůbec ve stavu bojovat."

Ur-Kachu naň jenom tupě zírala, zcela omráčená náhlým obratem. Její skupina měla nad lidmi převahu. Ale nyní stály její následovnice ve zmateném chumlu, nepřipravené, vydané pozemšťanům na milost a nemilost.

Urunthajská vůdkyně vztekle zasyčela:

"Tak tedy, touto (podlou) zradou je povaha lidského (takzvaného) přátelství plně odhalena."

"To jo." Dedinger se poněkud samolibě zasmál. "Jako bys ty neplánovala všecko také tak trochu jinak, kdyby se naskytla příležitost. Každopádně není žádný důvod k panice. My jsme stále na vaší straně, pokud jde o ten kšeft, jenom jako starší partneři, s několika malými změnami, jako je například cíl dnešního nočního pochodu. Až tam budeme, dovolíme vám poslat vzkaz -"

Snad to mělo znít konejšivě, ale jeho slova pouze přilila olej na oheň Ur-Kachuina vzteku a ona ho přerušila vřískavým válečným pokřikem, vrhnouc se k němu s vytasenými, blýskajícími se noži.

"To ne!" zařval cizinec ve výbuchu reflexivního zděšení, když z hrudi urunthajské vůdkyně najednou vypučely opeřené šípy jako nějaké nestvůrné výrůstky. "Ne, sakra! Sakra! Sakra!"

Ur-Kachuiny zbylé průvodkyně následovaly jejího příkladu a vrhly se proti krupobití šípů. Polovina z nich byla během půl duty naveskrz prostřílena. Ty, které přežily, skočily mezi své dvounohé nepřátele, zběsile sekajíce a prolévajíce krev, ještě než byly sraženy k zemi pouhou váhou lidské přesily.

Nakonec, když už nestála na nohou žádná živá Urunthai, supící a rozdivočelí pouštní muži se chystali použít své nože i na ty bezvědomé, jejichž omámená apatie jim nedovolila zúčastnit se bitky nebo se bránit.

Pro cizince to zřejmě byla ta poslední kapka. Se vztekle vyřvávanými kletbami se vrhl na nejbližšího muže a přiškrtil mu jeho krční ganglie. Lovec se krátce bránil a pak se zasténáním klesl.

Muž z hvězd pak skočil na dalšího, stále chrle proud nadávek.

Sára postrčila Jomaha ke stanové chlopni a vykřikla: "Prity, vezmi ho ke skalám!"

Ve zmateném sledu navzájem oddělených okamžiků uviděla, že se tři Dedingerovi muži obrátili a zaútočili na cizince. Jeden se odpotácel pryč, odmrštěn jakýmsi zručným cizincovým hmatem, zatímco druhý shledal, že má náhle nový problém - Sáru, bušící mu do žeber zezadu.

Kdybych si jenom dávala lepší pozor, když se mě Dwer snažil naučit, jak bojovat!

Na chvilku to vše vypadalo dobře. Sářin menší, ale statný protivník sténal a točil se dokola, jenom aby si od ní vysloužil pořádný kopanec kolenem do břicha. To sice svalnatého lovce nezastavilo, ale aspoň ho to zpomalilo, takže mu Sára stačila uštědřit ještě další dvě rány. Mezitím cizinec odhodil od sebe zbývajícího nepřítele jako bezmocnou, omráčenou hromádku a začal se obracet k ní, aby jí pomohl

A pak udeřila lavina. Příliv pomstychtivého hněvu zbývajících mužů, který je oba srazil k zemi. Sára narazila na zem tak prudce, že si málem vyrazila dech. Někdo jí škubl pažemi dozadu a ostrá bolest ji donutila zalapat po vzduchu. Byla zvědavá, jestli jí ruce ještě drží u těla.

"Neubližujte jim, hoši," křičel Dedinger. "Rozkázal jsem, nechte toho!"

Odněkud jako z dálky, skrz otupující mlhu bolesti, slyšela dopadat rány, jak bývalý rádce pohlavkoval a odtahoval své muže, zabraňuje jim v dokonání jejich vražedné pomsty. Sáře se podařilo otočit hlavu, aby viděla, co je s cizincem, a zahlédla ho přišpendleného k zemi, rudého v obličeji a krvácejícího z nosu, ale přesto v natolik dobrém stavu, že nejenomže měl daleko k mdlobám, ale i nadále chrlil ze sebe neustálý proud vynalézavých nadávek. Tento výlev byl výmluvně působivý, i když ne tak plynulý jako zpěv. Sára měla strach, aby křik a námaha z předchozího boje mu znovu neotevřely jeho zranění.

Vůdce lidských rebelů přiklekl k cizinci a oběma rukama mu pozvedl obličej.

"Je to zlé, že mně nerozumíš, kámo. Nevím, cos udělal těm urskám, ale jsem ti za to opravdu vděčný. Z komplikované situace jsi udělal jednoduchou. Z toho důvodu a také proto, že máš pro nás cenu jenom jako živý, udržel jsem od tebe své chlapce. Ale jestli se neuklidníš, tak bych byl asi nucen udělat něco nepříjemného tady tvé přítelkyni."

S tím kývl k Sáře a ukázal na ni.

Cizinec se také na ni podíval a zdálo se, že vyhrůžku nějak pochopil. Proud oplzlých nadávek utichl a on se přestal vzpírat mužům, přidržujícím ho na zemi. Sáře se ulevilo, že konečně přestal bojovat - a pocítila podivné pohnutí uvědomivši si, že ona byla tím důvodem.

"Takhle je to už lepší," prohlásil Dedinger tímtéž hladkým, racionálním tónem, který použil už předtím, než došlo k Ur-Kachuinu fatálnímu útoku. "Teď se podívejme, cos to schovával v té šikovné malé díře ve tvé hlavě."

Exrádce začal odloupávat cizincova rewqa, odhaluje zranění, z něhož cizinec předtím vytáhl ony tajemné kuličky.
"Ne!" vykřikla Sára, i přes ostrou bolest, kterou jí způsobili ti dva muži, když jí znovu škubli pažemi. "Vy mu tam zanesete infekci!"
"Kterou mu jeho hvězdní přátelé jistě zase vyléčí, jestli budou chtít, až provedeme naši výměnu," odpověděl Dedinger. "Kromě toho ta věc, co s ní nakrmil ty ursky, se mi zdá, že stojí za to, abychom se na ni podívali. Mohla by se ukázat užitečná v časech, které máme před sebou!"
Dedinger skončil s odstraňováním rewqa a chystal se právě vsunout ruku do dutiny v cizincově hlavě, když se náhle ozval nový hlas, pronášející ve hvizdech a trylcích rychlého proudu galaktické Dvojky:
"Sáro, já tě (co nejvážněji) žádám, (rychle) zavři oči!"
Sára otočila hlavu a koutkem oka zahlédla Kurta, likvidátora z Tareku, držícího malou hnědou trubku. Z jednoho jejího konce se třepetala žhnoucí šňůrka, z níž v rychlém sledu sršely jiskry. Likvidátor se rozmáchl a vyhodil trubku vysokým obloukem směrem k nim, a v témže okamžiku se vrhl na zem, aby se chránil.
Sára silou zavřela oči, zatímco Dedinger začal varovně křičet na své muže.
Záblesk o jasnosti alespoň tisíce blesků zaplnil celý svět a bodal ji přes zavřená víčka. Ve stejném okamžiku jí otřásl burácející řev, jako kdyby byla pták v ligerových čelistech, a odtrhl od ní masu zpocených mužů, uvolniv tak její zkroucené paže, takže vlna úlevy se bezprostředně střetla s agonizujícím smyslovým přetížením.
Bylo to pryč téměř v tom samém okamžiku, kdy se to stalo - až na vyjící ozvěnu, která se odrážela od kamenných sloupů, které nyní bylo vidět tyčit se nad roztrhaným stanem... nebo to byly doznívající vlny šoku v její vlastní hlavě. Rychle se rozběhla k hromadě ječících mužů, kteří si mačkali své náhle nepotřebné oči. Mrkáním zatlačujíc rudé skvrny, rozeznala mlhavě dalšího člověka, který byl schopen vstát a vidět: Dedingera, který také asi stačil porozumět Kurtovu varování. Pouštní prorok zíral šokovaně vpřed, třímaje v ještě pozdvižené ruce třpytící se čepel z buyurského kovu.
Potom najednou zaječel a vyřítil se na Kurta, sraziv starého muže k zemi ještě dřív, než likvidátor mohl použít další zbraň. Sára v ní rozpoznala podle obrázků ve starých textech pistoli.
"Tak tedy taková je neutralita likvidátorů!" vykřikl Dedinger, zkroutiv Kurtovi paži, až starý muž zasténal bolestí a upustil zbraň.
"Měli jsme tě prohlédnout hned ze začátku a k čertu s tradicí!"
Přemáhajíc bolest, pokusila se Sára skočit na bývalého rádce, avšak ten jenom divoce máchl rukou a srazil ji dolů ve víru kroužících hvězd. Pouze síla vůle jí dovolila znovu vstát a vlila jí energii do kolen, aby to zkusila znovu.
Pak následoval další záblesk - a řev, jak Dedinger vypálil z pistole a minul, a pak se nešikovně pokusil natáhnout kohoutek zbraně k druhému výstřelu - předtím, než byl vyveden z konceptu dvěma divoce vyhlížejícími postavami, které ho napadly z obou stran. Sáře se nějak podařilo vrazit mezi zápasící a přidat se k Ulgor a Prity ve zdolání bývalého vědce, jehož houževnatost a síla byly na jeho věk opravdu překvapující.
Fanatismus přináší svou odplatu, pomyslela si, když se jim konečně podařilo spoutat zuřícímu Dedingerovi obě ruce i nohy.
Kurt znovu našel svou zbraň a couvl s ní dozadu, kde si vyhlédl vhodné místo na skále, aby měl odtud rozhled jak na sténající zbytek pouštního gangu, tak i na přeživší ursky. Zvláště na Ulgor. Náhlý zákrok urské obchodnice mohl snad být štěstím, ale to ho nepřimělo, aby jí věřil.
Jakýsi bodavě naléhavý pocit přiměl náhle Sáru podívat se na své ruce. Snažíc se oddělit rudé skvrny stále ještě přetrvávající v jejím vidění od eventuálních skutečných skvrn, kterými se zdály potřísněny, ke své hrůze posléze zjistila, že mají barvu a pach krve.
To není moje krev - a Ulgořina by neměla takovou barvu -
Byla to Prity, pokoušející se zastavit purpurový proud, vytékající z hluboké řezné rány v jejím boku. Sára vzala třesoucí se malou šimpanzici do náruče a bojovala proti náhlému záchvatu prudkého pláče.
Vnitřek zcela zničeného stanu vypadal jako hororová scéna s mrtvými či v deliriu se nacházejícími Urunthai a s muži oslepenými výbuchem. Cizinec vypadal trochu lépe než většina těch ostatních, když se mu konečně podařilo postavit se vrávoravě na nohy. Aspoň mohl zřejmě vidět natolik dobře, že pomohl Ulgor svázat ruce všem členům Dedingerovy tlupy, zatímco mladý Jomah se vrátil, aby stejně zajistil nohy uspaných ursek. Nicméně bylo ale jasné, že muž z hvězd není schopen slyšet žádný zvuk.
Navzdory všem instinktům, které naléhaly, aby byla pečlivá a důkladná, donutila se Sára zůstat jenom při tlakovém obvazu, kterým stáhla Prityino zranění. Očividně nevypadalo, že by ji bezprostředně ohrožovalo na životě, a byli zde jiní, jejichž život mohla zachránit rychlá akce. Tak, propuštěna se šimpanzím souhlasným zabručením, spěchala k jedné namáhavě sípající mladé ursce, která se mátožně svíjela na zemi s krkem probodnutým šípem a jejíž namáhavý dech jí vybublával z hrdla v purpurových, praskajících bublinách a která s chvějivým, zoufalým zajíknutím zemřela, ještě než Sára mohla cokoliv udělat, aby jí pomohla.

Asx

Ještě před několika krátkými durami ozvěny bitvy deptaly zemi.
Ohnivé střely šlehaly z nebes, drtíce Šestku, obnažujíce maso, chitin i kosti.
Traekiové vypouštěli přes zmučené údolí rozpuštěný tekoucí vosk, jinak by vzplálo plamenem, zažehnuto rozpálenými paprsky.
Ach, mé kruhy, jaké to obrazy leží sežehnuté po celém vnitřku našeho chvějícího se jádra!
Mrtví.

Umírající.
Ti opatrní, kteří utekli.
Ti zbrklí, nadšení hrdinové, kteří přišli.
Jejich tuniky z tmavé látky jsou nyní špinavé od bláta a krve, už ne tak hladké a úpravné jako předtím. Mladí stromoví farmáři a poháněči oslů. Provozovatelé račích ohrad. Mladí pomocníci na těch nejskromnějších rybářských koraklech. Dobrovolníci, kteří si nikdy nepředstavovali, že jejich víkendová cvičení by se mohla změnit v toto peklo.
Naše statečná milice, která se vrhla do tohoto maëlstromu, do tohoto kotle řezajících paprsků. Amatéři, měkcí a nepřipravení za celé generace míru, teď leží a trhají sebou, svírajíce si údy, kde utržili strašlivá zranění nebo kde z nich uniká život. Snášejí bolestnou agonii se zarytou rozhodností veteránů a jejich utrpení zmírňuje jediný balzám, hojící vše.
Vítězství.
Bylo to teprve včera, kdy jsme se tak obávali o osud Pospolitosti? Kdy jsme se obávali, že by vše mohlo vyústit do žárlivé nenávisti jedněch proti druhým, podporované mocnými démony z hvězd?
Tento hrozný osud nás snad přece jen minul, spolu s tisícem dalších hrůz. Ale ne ještě dnes. Právě teď se arogantní cizinci stali zajatci, nemohouce tomu zprvu ani uvěřit, oloupeni o své božské nástroje, se svými pekelnými roboty zničenými hrubými ohňovými rourami naší hrdinné milice.
Zúčtování nemusí být daleko. Mohlo by se každou chvíli snést střemhlav z nelítostné oblohy.
A přece tu neschází jistá útěcha, povzbuzení. Pocit úlevy. Čas nejednotnosti je pryč. Už žádné nebezpečné hry pomýlených instrukcí a protichůdných aktivit. Žádné předstírání či intriky. Ifniny kostky byly protřepány a vrženy. I teď se kutálejí po jijoánské posvátné půdě. Až se přestanou točit a zastaví se, budeme vědět.

* * *

Ovšem, můj druhý kruhu. Máš pravdu, že na to poukazuješ. Ne každý sdílí onen pocit chmurné pýchy a povznesení. Někteří vidí v současných událostech důvod k nihilismu. Šanci k tomu, aby upevnili staré zášti nebo aby rozšířili bezzákonnost po celé zemi.
Jedna hlučná minorita - prohlašující se za "přátele Rothenů" - požaduje, aby Ro-kenn byl okamžitě a bezpodmínečně propuštěn. Doporučují nám, abychom se před ním vrhli na tvář a pokorně ho prosili o milost.
Jiní zase volají po tom, abychom to s rukojmími ihned skoncovali.
"Hvězdná loď může mít jisté prostředky, jak vystopovat své ztracené členy," 'tvrdí', "možná podle jejich mozkových emanací nebo podle tělesných implantátů. Jediný způsob, jak se před tím uchránit, je rozdrtit jejich kosti a prach vysypat do nějakého lávového jezera!"
Tyto a některé další radikální skupiny by se snad mohly na celou tu věc začít dívat jinak, kdyby se dověděly plnou pravdu. Kdybychom jim my rádci mohli prozradit plány, jež už byly uvedeny do pohybu. Ale tajemství bývají přirozeně neobjektivní. Takže i nadále zachováváme své mlčení.
Lidu Šestky řekneme jen toto -
"Jděte domů. Zkontrolujte vaše maskovací kryty a sítě. Připravte se na boj, jestli můžete. Schovejte se, jestli musíte.
Buďte připraveni zemřít.
A především mějte víru ve vaše sousedy - buďte věrní Svitkům - a Jiju. A čekejte."

* * *

Nyní tedy ti, co přežili, spěchají složit stany, sbalit cennosti a odnést na nosítkách raněné. Děti ze všech ras stráví dobrou miduru tím, že prošťourávají celou Mýtinu, přehrabávajíce každou hromádku drosu, kterou najdou. Běda, tato midura je vše, co můžeme věnovat tradicím. Nebude žádná slavnost a umlčovací ceremoniál. Žádná veselá karavana, nesoucí opentlené schrány dolů k moři a k lodím - obvykle nejveselejší část každého Shromáždění.
Jaká škoda.
Tak jako tak, potrvá to celé generace, než bude zničená cizí stanice odtažena, osel po oslu, tam a zpět. Tento úkol bude muset počkat, až bude po současné krizi. Jestli z nás někdo zůstane ještě naživu.

* * *

Rukojmí jsou odvezena pryč. Karavany odcházejí k pláním, k lesům a k moři jako proudy vnímavého vosku, řinoucí se v tekutém spěchu, aby unikly ohni.
Slunce rovněž odchází. Ostře jasné hvězdy se klenou po celé rozsáhlé říši zvané vesmír. Říši, která je Šestce odepřena, ale kde naši nepřátelé mohou cestovat, kam se jim zachce.
Několik nás zůstává, vázáno svými povinnostmi k tomuto posvátnému místu, a očekává vesmírnou loď.
Souhlasíme s tím, mé kruhy? Setrvat v blízkosti Svatého Vejce, spočívat svou bází na tvrdém kameni a vnímat, jak složité vzorce emanací vibrují nahoru k našemu jádru?
Ano, je daleko lepší odpočívat zde než se plahočit po nějaké příkré, skalnaté stezce, táhnouce toto staré seskupení někam za iluzí bezpečí.
Měli bychom zůstat a mluvit za Pospolité, až velká loď přistane.

* * *

Přichází teď, vysílajíc svůj řev od západu, kam před chvílí prchlo slunce.
Případná náhrada, loď se blíží zlostně, vyzařujíc jas, zahanbující denní světlo, skenujíc údolní půdu paprsky, které pálí a zkoumají. Nejdříve ohledávají zničenou stanici, pak okolí.
Pátrají po těch, kteří tu zůstali.

XXVII.

KNIHA O MOŘI

Zvířata existují ve světě boje,
v němž všechno, na čem záleží, je jediné - kontinuita sebe sama a genetické linie.
Rozumné bytosti žijí v hnízdech závazků ke svým druhům, patronům, klientům a ideálům.
Mohou si vybrat, případ od případu,
věrnost k bohům nebo k filozofii,
nebo k civilizaci, která jim umožnila
vyhnout se životu zvířete.
Uzly loajality lpí na nás všech,
dokonce i když sestoupíme dolů
po Cestě Vykoupení.
Nicméně, děti exilu, pamatujte si toto -
- v celém tom dlouhém běhu věků, vesmír jako celek vám nedluží nic.

Svitek o naději

Vypráví Alvin

Možná že ty pavoukovité věci mě shledávají tak děsivým jako já je. Možná že se prostě snaží dělat, co je v jejich silách, aby mně pomohly. Vzhledem k tomu, jak málo toho vím, zdá se nejlepší vyčkávat a pozorovat.
My hooni jsme v tomhle dobří. Ale můžu si jen představovat, co asi prodělává chudák Huck, jestli ji dali do takové cely, jako je tahle. Ocelová kobka je sotva dostatečný prostor, aby mohla dát svým kolům zpětný chod, než narazí na zeď, a k tomu to neustálé podivné hučení neviditelných strojů odněkud zezdola. Ona není moc trpělivá a může už třeba z toho úplně bláznit.
Jestliže je Huck ještě stále naživu.
Zdá se, že tehdy byla, když jsem ji viděl naposledy, poté, co náš střemhlavý pád do ledových hlubin Žumpy byl zastaven nárazem našeho batu do zející tlamy mořského monstra. Vzpomínám si, že jsem viděl Huck nataženou na jakémsi kovovém povrchu, s vířícími koly a slabě kopající svýma podpůrnýma nohama, zatímco podlaha i stěny se třásly pod kvílejícím větrem, který mi drásal uši neuvěřitelným skřípavým tlakem.
Tento tlak nás zachránil, vyrval nás z drtivé masy vody, ještě než jsme se utopili. Ale v té chvíli vše, co jsem mohl dělat, bylo jenom ječet, objímaje si rukama hlavu, zatímco má záda trnula v bolestivých křečích od rány, již jsem utržil, když jsem se snažil dostat ven z našeho rozbitého Wuphonského snu.
Matně jsem si uvědomoval, že kromě mě tu ječí ještě někdo další. Byla to Ur-ronn, skrčená ve vzdálenějším koutě, pořezaná a potrhaná od střepin z jejího drahocenného okna a naprosto zpanikařená při pohledu na prosakující vodu.
Když si na to vzpomenu, myslím, že to byl úplný zázrak, že vůbec dýchala, potom co se Sen rozlomil a ze všech stran do něho začalo bušit kruté moře. Síla tohoto nárazu mnou mrštila proti stěně trupu z garuového dřeva, zatímco moji přátelé byli odneseni pryč, točíce se a víříce v proudu v zmatené, propletené změti.
Nikdy předtím jsem neviděl, že by se nějaký urs pokoušel plavat. Není to vůbec pěkný pohled.
Vzpomínám si, že jsem si pomyslel, že to bude to poslední, co vidím, dokud tento lavinovitě expandující oblak bublin se nevlil dovnitř stovkami trhlin ve stěnách, rozděluje vodu se zpěněným burácením. Bubliny se slily dohromady, sklouzly do onoho ječícího větru a my přeživší jsme se rozplácli na prkenné trosky našeho krásného batu, lapajíce po dechu a křečovitě zvracejíce do tmavé, olejnaté bryndy.
Z nás čtyř to byl jediný Kleštík, jenž to vše prodělal, aniž by zřejmě utrpěl nějakou velkou újmu, takže neztratil sílu k pohybu. Zdá se mi, že si vzpomínám, že se snažil nešikovně ošetřit Ur-ronnina zranění tak, že ji přitlačil svým zjizveným krunýřem ke zdi, zatímco dvěma svými paťáty se snažil vytáhnout střepy z její kůže. Ur-ronn moc nespolupracovala. Nezdálo se, že něco vnímá. Nemůžu jí to ani mít za zlé.
Potom se otevřely jakési dveře, hned naproti těm lasturovitým čelistem, které prokously Sen. Byl to celkem malý otvor, stěží dovolující objevit se dvěma démonům, jednomu po druhém.
Vypadali velmi děsivě, šestinohé stvůry s horizontálními těly delšími než je hoon vysoký, vzadu rozšířenými, a vpředu s vyvalenýma, skelnatýma očima, černí a tajemní. Přidusali hlučně k nám dovnitř a nešikovně rozšlápli svýma nohama Urielin hloubkoměr i Ur-ronnin kompas. Vypadali jako nějaké vodoměrky se svými tenkými končetinami, které nesly válcovité tělo, lesknoucí se a svalnaté, pohybující se s vláčnou ohebností. Menší končetiny, kymácející se vpředu,

vypadaly jako mechanické nástroje.
No dobrá, popisuju tady dost věcí, co jsem v té chvíli nemohl dost dobře vidět. Byla tma, když se objevily ty pavoukovité věci, až na ostré světlo dvou paprsků vrhaných proti nám. Taky jsem byl v šoku a jen napůl při vědomí, takže to, co tady píšu, nemůže být bráno jako spolehlivé svědectví.
Zvlášť moje dojmy z toho, co přišlo potom.
Mávajíce svými vlastními oslepujícími svítilnami, začaly ty dvě stínové postavy prohlížet svůj úlovek, nejdřív se zastavily, aby si posvítily a podívaly se na Kleštíka a Ur-ronn, pak na chudáka Huck, marně točící koly, jak ležela převrácená na bok, a nakonec na mě. Zkusil jsem se pohnout a skoro jsem omdlel. Když jsem se snažil promluvit nebo zamručet, zjistil jsem; že můj pohmožděný hrdelní vak nenabírá žádný vzduch.
Legrační věc, ale mohl bych přísahat, že ta monstra spolu mluvila, zatímco si nás prohlížela, něco, co teď nikdy nedělají, když přijdou do mé cely, aby mě ošetřila. Byl to jakýsi podivný druh řeči, samé trylky, hvizdy a hrčení, vůbec nepodobný galaktické Dvojce nebo kterémukoliv galaktickému jazyku, který znám. Ale přece cosi z toho jsem vnímal jako povědomé. Pokaždé, když světlo jejich svítilen osvětlilo někoho z nás, přísahal bych, že v jejich řeči zazněl překvapený tón.
Než ty věci přišly ke mně, část mé hrůzy se mezitím zmírnila náhlým objevením Huphu. Někde v mé popletené mysli byla část, která si dělala starosti o našeho malého maskota. A najednou byla tady, vztyčila se přede mnou a začala cosi brebentit, aniž by věnovala nějakou pozornost těm pavoukovitým věcem.
Stvůry ucouvly a jejich údiv byl nyní tak zřetelný, jako bych se na ně díval s dokonale naladěným rewqem. Jedna z těch věcí se přikrčila a cosi rychle a hodně vzrušeně mumlala, buďto o naší malé noořici nebo přímo k ní. Nemůžu říct.
Můžu věřit tomuto téměř snovému dojmu? Právě tehdy, jak se říká v některých pozemšťanských knihách, jsem začal padat do vakua, a to rychle. Když si to znovu vybavuju, vypadá to jako iluze.
Je ale jedna věc, o níž vím, že jsem si to musel asi vyfantazírovat. Něco, co se mi teď vybavuje spíše jako dojem než jako vzpomínka. Ale přece ten obraz vytrvává, mihotaje se stejně, jako se mihotalo i mé vědomí těsně předtím, než úplně pohaslo.
Bez varování se do mého zorného pole vplížila poslední postava, která vylezla zpod trosek, na něž se rozpadl náš ubohý bat. Napůl zploštělý a deformovaný, Ziz se po chvíli znovu zformoval do svého kuželovitého tvaru, zatímco obě ta dvě monstra prudce ucouvla, jako by uviděla něco ještě smrtonosnějšího než jedový skenk. Jedna z nich bleskurychle zamířila na chudáka zničeného traekiho jakousi lesklou trubku, z níž vyšla žhnoucí střela, jež vypálila ve středním kruhu ubohého seskupení díru a mrštila jím o stěnu právě vedle Huck.
Můj přetížený mozek se hned nato poroučel. (Nebo to už udělal dřív?) A přece je tu ještě jeden matný, snu podobný dojem, který mi přichází na mysl právě teď, jako stín zdánlivého ustrnulého překvapení.
Někdo promluvil, zatímco maličký traeki vypouštěl lymfu na promáčenou podlahu. Nebyly to už ty trylkující hvizdy, které ta monstra užívala předtím. Nebyla to ani galaktická Sedmička nebo jiný civilizovaný jazyk - ale novoangličtina.
"Můj bože -" řeklo to nevěřícím tónem a mně to přišlo jako hlas lidské ženy, ale s podivným přízvukem, jaký jsem předtím ještě nikdy neslyšel.
"Můj bože - tihle všichni - a s nimi ještě také Jofur!"

XXVIII.

KNIHA O ÚBOČÍ

Legendy

Říká se, že my všichni pocházíme z nešťastných ras.
Vzhledem k mnoha starým příběhům, kolujícím mezi Šestkou, panují mezi Pěti galaxiemi nekonečné války, utrpení, fanatismus a perzekuce. Ale je-li to skutečně typické, potom by taková civilizace nevydržela ani milion roků, natož miliardu a více.
Kdyby to bylo typické, tak by taková místa jako Jijo byla plná nesčetných soonerů ze všech možných ras, ne jenom ze šesti.
Kdyby to bylo typické, světy jako Jijo by byly už využívány velice dlouhou dobu.

* * *

Jiné zprávy říkají, že většina vzkvétajících hvězdných ras je relativně klidná. Že si hledí jenom svých vlastních zájmů, pozvedají své klienty a pečují o své pronajaté světy, dbajíce o dobré mravy a zachovávajíce starodávné kódy, zatímco je očekává vstup na Cestu Vzhůru k jakékoliv transcendenci. V rozvratných tricích různých fanatických spolků vidí cosi nechutného a nedospělého - avšak proč se do toho míchat, když je jednodušší a bezpečnější držet hlavu (či hlavy) dole a starat se jenom o vlastní záležitostí?
Klienti, kteří měli to štěstí, že byli adoptováni do takovýchto umírněných klanů, dospívají v míru a bezpečí, až na ony intervaly - legendární Doby změn - kdy obvyklou opatrnost a zdrženlivost vystřídají převraty.
Tehdy jsou to právě ti odvážní a houževnatí, kterým se začíná dařit.
Ti, kdo jsou zoceleni bojovými střety v zadních uličkách vesmíru.

Tyto uličky si ovšem vyžadují i oběti. Povídá se, že naše Šestka se počítá mezi krvácející uprchlíky, kteří se odplížili od ztracených bitev a zmařených snů, hledajíce místo, kde by se ukryli, kde by se vyléčili.
Aby si vyhledali jinou Cestu.
Aby se dali do hledání jediné poslední šance.

Sára

Byl to zmatek, ať jste se na to dívali jakkoliv.
Omračovací bomba zahnala na hysterický útěk zvířata, která se utrhla od svých provazů a rozběhla se divoce bludištěm kamenných věží. Někdo by měl jít a hledat je, ale to až potom, až budou ošetřeni všichni ranění se vší zručností a péčí, které byla Sára schopna.
Ti lidé, kteří byli oslepeni - snad dočasně - potřebovali, aby je někdo uklidnil a nakrmil. Později musejí být mrtví odtaženi na nějaké rovné místo, kde by se dala založit pohřební hranice, aby byla jejich těla spálena až na nevyhnutelný dros - úhlednou, snadno přepravitelnou hromadu k naložení a následnému dopravení do moře.
Byly zde ještě další přídatné komplikace. Několik mrtvých Urunthai mělo manžely a nedospělé larvy. Sára sehnala dohromady ty nejsilnější, které vylezly z vaků - takové, co měly nějakou šanci na přežití - a umístila je v provizorní ohradě, kde pak malí ursí samečkové převzali péči o své potomky, žvýkajíce a vyvrhujíce jim kousky masa, jimiž se živila tato těstovitá, housenkám podobná mláďata.
V pověstech vychvalujících slávu války se nikdy nemluví o tom, co bude po bitvě. Snad by ti lidé ani neměli takovou chuť bojovat, kdyby věděli, že budou muset dát do pořádku ten strašlivý zmatek.
Kurt a Jomah ji nakonec přiměli, nějak tak kolem západu slunce, aby se najedla a trochu si odpočinula. V té době se už valem stmívalo a zář táborového ohně se přelévala přes dvě řady rozmrzelých zajatců - lidí a ursek - kteří vztekle zazírali jedni na druhé, zakabonění, napůl slepí a nedůtkliví. Nikdo nevypadal otráveněji než bývalý rádce, vědec, který se stal prorokem a který ani ne před půl dnem tak přesvědčivě diskutoval se Sárou. Dedinger jen nenávistně pozoroval Kurta, který starostlivě opatroval pistoli, ani na okamžik nenechávaje některého ze zajatců vzdálit se ze svého zorného pole.
Než si sedla, zkontrolovala Sára ještě Prityiny stehy, které stále dost mokvaly, aby jí to dělalo starosti. Bylo obtížné zašít ránu, když sebou šimpanzice pochopitelně pořád škubala, a Sára také ještě dost dobře neviděla po výbuchu té bomby. Poté, co udělala pro svou malou asistentku všechno, co bylo v jejích silách, začala se Sára ohlížet po cizinci. To odpoledne jim velice pomohl, ale teď ho už více než hodinu neviděla a minul už čas, kdy by si měl vzít svůj lék.
Kurt řekl: "Odešel támhle tím směrem," a ukázal na jih ke skalám, "aby se pokusil chytit nějaké osly. Nemějte strach. Tenhle chlapík vypadá, že se o sebe umí postarat."
Sára potlačila své původní nutkání - zahrnout likvidátora výčitkami, že nechal muže z hvězd odejít samotného do neznámé divočiny. Koneckonců byl cizinec mrzák a snadno se mohl zranit nebo ztratit.
Ale pak si připomněla, že je vlastně až podivně schopný mrzák.
Chytrý a obratný ve všem, co nemělo co dělat se slovy. A na muže s tak mírumilovnými způsoby uměl bojovat velice dobře.
S pokrčením rameny akceptovala tedy to, co se nedalo změnit, a sedla si, aby pojedla něco z oplatkového chleba pouštních válečníků a napila se po kůži chutnající vody.
"Ráno musíme nasbírat dříví na hranici, protože nemáme žádné saprofágní torusy pro vhodné mulčování," řekla mezi jednotlivými sousty, mluvíc hlasitěji než normálně, protože každý měl ještě potíže se sluchem. Přinejmenším to chtělo křičet, aby to přehlušilo neustálé zvonění v jejích vlastních uších. "A měli bychom poslat někoho pro pomoc."
"Já půjdu," přihlásil se okamžitě Jomah. "Já jsem ten jediný, komu se v té bitvě nic nestalo. Jsem silný a mám kompas. Strýček Kurt ví, že se neztratím. A můžu jít opravdu rychle."
Starší likvidátor vypadal neklidně. Jeho synovec byl přece jenom velmi mladý. Nicméně, po chvilkovém uvažování, Kurt kývl. "To má smysl. Může jít -"
"Šamožžejmě to jšem jediná já, kdo by měl jít," přerušila ho Ulgor, obrátivši se od táborového ohně, který pomáhala udržovat. "Můžu běžet mnohem rychleji a dál než toto dítě a tyhle kopče žnám moč dobže."
Sára si odkašlala. "To ani náhodou! Nemůžu uvěřit, proč jsme tě ještě nespoutali s těmi druhými tamhle! Nechat tě jít? Abys mohla utéct a svolat ještě víc tvých fanatických přítelkyň?"
Ulgor natočila svou úzkou hlavu, aby mohla úkosem pohlédnout na Sáru. "Jako kdyby tyto pšítelkyně už nebyly na čeště k vám, milá Nelova dčero? Ur-Kachu pošlala dopšedu pošly, nežapomeň. Dejme tomu, že Kurtův šynoveč by še mohl doštat na Mýtinu, aniž by še mu do češty namanul nějaký liger nebo štádo khoovrahů. A ještli půjde na šever, garantuje, že první lidé, na něž naraží, budou Ur-Kachuini špojenči, špěchajíčí, aby še k nám pšipojili."
Nyní byla řada na Kurtovi, aby ji přerušil. Po jeho tváři přelétl krátký, strohý úsměv.
"A kdo říká, že půjdeme na sever?"
Obě, Ulgor i Sára, na něj zůstaly zírat. "Co tím myslíte? Přece musíme..."
Sářin hlas se vytratil, když viděla likvidátorův úsměv. Vzpomeň si, že Kurt nikdy výslovně neřekl, že jeho cílem je Mýtina. Předpokládala, docela přirozeně, že jeho nejnaléhavější záležitosti ho vedou právě tam.
Ale on mohl mít právě tak v úmyslu, že opustí naši skupinu na Křižovatkách, kde my ostatní bychom odbočili nahoru do kopců k Vejci.
"Ostatní z mého cechu tam už odešli, aby pomohli Nejvyšší radě. Ale chlapec a já máme jiné zájmy. A když už jsme u toho, navrhuji, že byste měla uvážit, zda nejít s námi, Sáro. Už proto, že je to asi ten poslední směr, o kterém by Urunthai zřejmě uvažovaly."

Byla to ta nejdelší řeč, kterou Sára kdy od Kurta slyšela, a v její mysli se tloukla spousta dohadů a otázek. Tak například, proč tohle říká před Ulgor?

Protože každý odhodlaný urs by mohl jít po čerstvé stopě skupiny lidí a oslů. Očividně je nutné, aby Ulgor šla s sebou, nebo jinak se jí musíme nějak zbavit.

Jenže pak, nevyžadovala by tatáž logika, aby byli zabiti i všichni ostatní, co přežili? Kurt určitě věděl, že by to Sára nikdy nedovolila. Tak jako tak, ten problém prostě nezmizí tím, že získali pár dní náskok. Dobrý stopař jako Dwer by je dohnal i po stopě, která už dávno vychladla.

Začala v duchu probírat všechny tyto souvislosti, ale pak toho nechala, uvědomiv si, že jí Kurt nemůže dát uspokojivou odpověď, když jsou nablízku zlostí pěnící bandité, kteří je poslouchají.

"Vy víte, že já s vámi nemůžu," řekla konečně, potřásajíc hlavou. "Tihle muži i ursky zemřou, jestliže je tu takhle necháme, takto sešněrované, a my je určitě uvolnit nemůžeme."

Jestliže měla v tomto směru nějaké pochybnosti, stačil jí jeden pohled do Dedingerových očí plných pomstychtivého vzteku, aby ji to v jejím názoru utvrdilo. Tuto chladnou zuřivost mohl vyřešit jenom dostatečně dlouhý čas a vzdálenost. Čím dál, tím líp. "Urunthai mě budou pravděpodobně chránit, protože jsem bojovala, abych zachránila některé z nich - i když mě stále mohou držet jako zajatce. Mohla bych jim snad i zabránit, aby nepobily zbytek Dedingerovy bandy.

Ale vy a Jomah byste měli jít. Za předpokladu, že získáme nějaké osly nazpět, mohli byste vzít s sebou Prity a cizince. Budete-li mít štěstí, mohli byste je oba nechat někde, kde je lékárník a silná miliční posádka. Půjdu za vámi na vzdálenost několika doletů šípem a smažu vaše stopy a pak si vezmu pár oslů, aby vyšlapali falešnou stopu pryč odtud."

Tichý hvizd, vyjadřující nevraživý respekt, unikl Ulgor. "Ty jši opravdu pravá šeštra švého bratra."

Sára se obrátila a ukázala na elegantní obchodnici. "To samozřejmě znamená, žes už vyčerpala všechen volný čas, který sis vydělala, když jsi nám pomohla na konci toho boje." Sehnula se, aby zvedla dlouhý stanový provaz. "Je čas, aby ses připojila k těm ostatním u ohně, sousedko."

Ulgor couvla dozadu." Ty a kdo ještě jiný si vymáháš toto vládnutí?" zeptala se vyzývavě v galaktické Šestce.

Kurt natáhl kohoutek své pistole. "Já a moje magická hůlka, Ulgor. Teď se zastav tam, kde jsi."

Ulgořin dlouhý krk se svěsil na znamení porážky. "Ach, dobrá," mumlala nešťastně. "Ještliže máte opravdu v úmyšlu trvat na tom. Myšlím, že to můžu chvíli vydržet."

Trvalo to asi tak duta, po kterou trval proud Ulgořiných uklidňujících slov, než si Sára uvědomila - ona pořád couvá dozadu!

Zmaten, Kurt na chvíli zaváhal, dokud Dedinger nezařval: "Ona vás tahá za nos, idioti!"

V témže okamžiku se Ulgor otočila a jako rozmazaná čára se vyřítila do soumračného šera. Kurt jednou vypálil - a chybil - když ursí zadek užuž mizel mezi skalami. Poslední, co z Ulgor zahlédli, byly kudrlinky jejích spletených ocasů. Zajaté ursky se poněkud probraly ze své drogové kocoviny, zvedly hlavy a škodolibě se uchechtly. Několik lidských zajatců se likvidátorovým rozpakům zasmálo také.

"Potřebuješ víc praxe s takovou věcí, dědo," poznamenal jízlivě Dedinger. "Nebo bys to měl raději nechat nějakému chlapíkovi, co něco trefí pokaždé, když to zkusí."

Prity vycenila zuby a zavrčela na bývalého rádce. Ten jen posměšně předstíral, že z ní má hrůzu, a potom se zase zasmál.

Byl dost dlouho mezi šimpanzy v Biblosu, pomyslela si Sára a položila ruku Prity na koleno, aby ji uklidnila. Měl by je znát líp.

Znovu, není žádný blázen jako chytrý blázen.

"No, teď už nic nenaděláme," zamumlal Kurt k Sáře. "Je to moje vina. Měl jsem vás poslechnout a spoutat ji, i když mi tak trochu zachránila život. Teď se může tam venku někde schovat a špehovat nás. Nebo utéct a přivést svůj gang, ještě než se dostaneme dost daleko odtud."

Sára zavrtěla hlavou. Proč daleko odtud? Ulgořin útěk pouze uspíšil neodvratné.

Likvidátor ji gestem vybídl, aby se přitáhla k němu ještě blíž. Když si sedla, Kurt pevně sevřel rty, než se konečně rozhodl promluvit, a pak byl jeho hlas tak tichý, že ho její stále ještě napůl ohlušené uši stěží slyšely.

"V poslední době jsem hodně přemýšlel, Sáro... Zdálo se mi, že je to jako dar od Vejce, to, že cestujete s námi. Šťastné požehnání od Ifni. Vaše schopnosti se mohly hodit k čemukoliv... k projektu, do něhož jsem zapojen. Chystal jsem se, že vás na Křižovatkách požádám..."

"Požádáte o co?"

"Abyste odešla s námi na jih -" jeho hlas byl stále tišší, "k Mount Guennu."

"K Mount -" vyhrkla Sára ohromeně, vstávajíc.

Vidouc Kurtův polekaný výraz, sedla si zase zpátky a ztišila hlas.

"Vy si ze mě děláte legraci, že ano? Víte přece, že mám povinnosti na Mýtině. Důležité povinnosti. Jestliže si tihle radikálové myslí, že cizinec je příliš důležitý, než aby ho zabili, nemyslíte, že rádci by měli mít šanci ho prohlédnout a rozhodnout, co s ním? Kromě toho, jestliže jsou vetřelci jeho přátelé, je naší povinností mu pomoct, aby dostal moderní lékařské -"

Kurt prudce mávl rukou. "Toto všecko je ovšem pravda. Nicméně, v této chvíli je cesta odtud na Mýtinu zablokovaná. A jsou i další úkoly, které by mohly být daleko důležitější -"

Sára zírala na muže. Byl snad blázen jako Dedinger? Co by mohlo být důležitější?

"- úkol, na němž pracoval jeden z vašich kolegů na místě, o kterém jsem se zmínil, teď už je to pár týdnů -"

Jeden z mých kolegů? Sára jen zamrkala. Viděla Bonnera a Tainea před několika dny v Biblosu. Plovov byl na

Shromážděni. Pak tedy kdo...?

Jedno jméno jí náhle přišlo na mysl.

Astronom Purofsky? Dole na Mount Guennu? Co tam, ve jménu Vejce, mohl dělat?

"- úkol, který se zdá přímo volat po vaší expertize, jestli smím být tak smělý."

Zavrtěla hlavou. "To - místo - je až za Velkým močálem, za pouští a Duhovým proudem! Nebo jinak musíte zvolit dlouhou cestu kolem řeky a pak podél moře -"

"Znám zkratku," dodal Kurt, úplně absurdně.

"- a to jen chvíli poté, co jsme uvažovali o nějakém šíleném pochodu k nejbližší vesnici, jako by to mělo stejnou naději jako cesta na Měsíc!"

"Nikdy jsem neřekl, že to bude snadné," povzdechl Kurt. "Podívejte, všecko, co chci teď vědět, je toto. Jestliže bych vás mohl nějak přesvědčit, že je to možné, šla byste?"

Sára potlačila odpověď, již už měla na jazyku. Kurt už vytáhl ze své brašny různé zázračné síly a božské přístroje. Měl tam snad s sebou i nějaký magický létající koberec? Nebo bájné antigravitační sáně? Či pavučinový okřídlený kluzák, který by zachytil svými křídly horní vítr a zanesl je ke vzdálené ohnivé hoře?

"Nemůžu ztrácet čas probíráním nesmyslů," řekla a vstala, plná starostí o cizince. Rychle se stmívalo, a přestože Ulgor prchla směrem k severozápadu, nebyla žádná záruka, že nebude kroužit někde kolem, aby hledala a překvapila muže z hvězd. "Půjdu se podívat -"

Přerušilo ji pronikavé zaječení, v kterém se ozývalo překvapení, strach i vztek, které však přesto znělo melodicky, téměř jako úryvek z nějakého šíleného zpěvu. Přicházelo k nim zmnohonásobené ozvěnou ve skalách, takže jejich poničené uši nemohly přesně určit, odkud se ozývá. Sára cítila, jak jí při tom zvuku přebíhá mráz po zádech.

Prity popadla jeden z dlouhých urských nožů a přistoupila blíž k znervózněným zajatcům. Jomah pohladil nejmenší z luků, které patřily pouštním lovcům, a přiložil šíp na tětivu. Sára si rozcvičovala ruce, uvědomujíc si, že by v nich měla být zbraň, ale myšlenka, že by nějakou držela, jí připadala až odporná. Nemohla se přimět k tomu, aby to udělala.

Povahový defekt, připustila si v duchu, trochu zmateně. Takový, jaký by neměl přejít na děti. Ne, když to vypadá, že spějeme do věku násilí a "hrdinů".

Jak vzdálené kvílení sílilo, stoupalo i napětí. Postupně se měnilo ve zlověstné vytí, které se zdálo obsahovat z jedné části bolest, z druhé zoufalství a z osmi zbývajících pokoření a hanbu, jako by smrt byla vítanější než cokoliv, čím jeho původce procházel. Bylo s každou durou silnější a zuřivější, majíc za následek, že zajatci se shlukli těsně k sobě, úzkostlivě pokukujíce do tmy.

Potom se přidal další zvuk, tvořící k tomu basový kontrapunkt. Rychlý, nepravidelný dupot, který rozechvěl zemi, jako by se blížil nějaký mechanický stroj.

Kurt natáhl kohoutek pistole a držel ji namířenou před sebou.

Najednou na západním okraji světelného kruhu, vrhaného ohněm, se zformoval stín. Obrovitý obrys, zkreslený a masivní, nakloněný dopředu a táhnoucí s sebou jakýsi přívěsek, který vlál a házel sebou jako uzel kymácejících se paží a nohou. Sára zalapala po dechu a ucouvla.

Okamžik poté se to ukázalo celé a Sáře unikl chvějivý povzdech, když poznala Ulgor jako bezmocnou hromádku, sténající strachem a hanbou, drženou ve vzduchu v neprolomitelném objetí dvou chitinových paží, ukončených kleštím podobnými pařáty.

Qheuenskými pažemi. Zbývající tři z jeho pěti končetin nešikovně klopýtaly vpřed, bojujíce o rovnováhu, jak se urska kroutila a snažila uvolnit.

"Odpor je zbytečný," zahvízdal skřípavý, povědomý hlas ze dvou nožních otvorů, v němž jako by byl nalepený prach, tak jako i na qheuenově krunýři, který napřed Sáru zmýlil, že si myslela, že je břidlicově šedý. Pouze blíž u ohně bylo možno poznat, že pod tímto povlakem probleskující barva je čistě modrá.

"Haló, l-l-lidi," zakrákal Čepel, syn Dřevohryzky z Dolské hráze.

"Mohl by mně někdo dát napít trochu vody?"

* * *

Noc byla zcela jasná, větrná a na tuto roční dobu neobyčejně chladná. Šetřili své zásoby paliva a obě skupiny zajatců přikryli cáry roztrhaného stanu, aby jim pomohli udržet si tělesné teplo. Tma ukolébala araky - včetně pevně svázané Ulgor-ke spánku, jenže lidští rebelové spolu ještě dlouho mumlali pod svým provizorním přístřeším, což přimělo Sáru k rozmrzelé úvaze, co asi spolu zase osnují. Jistě měli na rozdíl od přeživších členek Ur-Kachuiny bandy mnohem menší touhu vidět přicházet z pahorků další Urunthai, dnes nebo zítra. Jestliže pižlali a žvýkali ve tmě svá pouta, jakou zastrašující hodnotu bude mít Kurtova pistole, jež měla posloužit pro případ náhlého útoku?

Jistě, mnozí z těch mužů byli napůl slepí. A byla to značná úleva, že je tu Čepel. I vydechující prach a zesláblý, byl modrý qheuen nepřehlédnutelná posila. S ním si mohla Sára a ostatní dovolit riskovat a střídat se ve spaní.

Kdybychom jenom věděli, co se stalo s mužem z hvězd, starala se.

Odešel už před několika midurami. I když byl nyní na obloze Loocen a štědře rozléval svou smavou záři po okolní krajině, nedalo moc práce představit si, že ten ubohý chlapík je tam někde venku ztracený.

"Výstřel mi pomohl najít váš tábor," vysvětloval Čepel, jakmile mu Sára a Jomah vymyli jeho nožní otvory a oční pás, používše k tomu značné množství své drahocenné vody. "Byl jsem už dost zoufalý, neboť jsem nemohl sledovat vaši stopu ve tmě, když vtom jsem uslyšel tu ránu. O moment později jsem pak uviděl odraz vašeho ohně na vzdáleném skalním sloupu."

Sára pomalu vzhlédla. V dálce tančila světelná jiskřička na mohutné kamenné věži. Snad to také dovede cizince domů.

"Představte si ale mé překvapení, když se někdo přiřítil jako divý, aby mě pozdravil!" Čepel se třemi svými otvory zahihňal. "Ovšem můj šok nebyl nic proti Ulgor, když mě uviděla!"

Qheuenův příběh byl prostý, i když statečný. Čekal pod vodou, v Uryuttině oáze, dokud Ur-Kachuina rychlá skupina neodešla, a potom sledoval pomalejší expedici se zajatci a kořistí. Nějakou dobu strávil zvažováním svých možností. Měl se vydat ke Křižovatkám, nebo k jinému osídlení?

Nebo snad zkusit únosce sledovat a pomoci, kdyby to bylo potřebné?

Jiné rozhodnutí by znamenalo dehydrataci a bolest - neřkuli nebezpečí. Sára si všimla, že se Čepel nikdy nezmínil o třetí možnosti: počkat v oáze, až někdo přijde. Snad ho to nikdy ani nenapadlo.

"Co mě ani nenapadlo, bylo - že vás tady najdu, jak jste se vypořádali úplně sami s oběma těmi skupinami! Vypadá to, že jste, koneckonců, ani žádnou záchranu nikdy nepotřebovali."

Jomah se zasmál z vrcholku Čepelova krunýře, kde vymýval qheuenovy čichové otvory. Chlapec objal jeho modrou kupoli. "Ale zachránila nás!"

Sára se přidala: "Jsi ten největší hrdina ze všech, drahý příteli."

Vypadalo to, že zde už není více co říct. Nebo spíš každý byl až příliš unavený, než aby pokračoval v hovoru. Chvíli tiše pozorovali tančící plameny. Sára se podívala nahoru na Loocen, pozorujíc jasnou sluneční zář, odrážející se s jiskřením od ruin zničených buyurských měst, těchto přetrvávajících zbytků moci a slávy, které kdysi naplňovaly tento sluneční systém a které zas možná někdy budou.

My sooneři jsme jako sny Jija, pomyslela si. Přízrační duchové, kteří po sobě nezanechají žádné stopy, až odejdou. Pomíjející fantomy, zatímco stezka tvoření zůstává připravená pro další etapu snah nějaké další bohům podobné rasy.

Nebyly to zrovna příjemné myšlenky. Sára si nepřála být něčím jako sen. Chtěla, aby to, co udělala a na co myslela, byla skutečná realita, i kdyby to měl být jenom příspěvek k něčemu, co by se časem zlepšilo, prostřednictvím její práce, jejích dětí, její civilizace. Možná že tato touha měla počátek ve svérázné výchově, uplatňované její matkou, jejíž potomstvo se skládalo ze známého heretika, legendárního lovce a vyznavačky šílené teorie o zcela odlišném způsobu Vykoupení pro všechny rasy Šestky.

Vzpomněla znovu na svou debatu s Dedingerem.

Asi se nikdy nedovíme, kdo z nás měl pravdu, jestli Pospolití budou ponecháni sami sobě, aby šli svou vlastní cestou. Dost zlé. Každý z nás věří v něco, co je krásné, svým vlastním způsobem. Přinejmenším vše ale je lepší než vyhlazení.

Ticho dovolilo vyniknout znovu některým z přírodních zvuků, jak šumění v jejích uších pomalu sláblo.

Měla bych být ráda, že nejsem právě teď úplně hluchá nebo slepá, neřkuli mrtvá. Je-li zde nějaké stálé nebezpečí, dokážu s tím už nějak žít.

Cizinec k tomu poskytl dobrý příklad, stále veselý i navzdory strašné ztrátě mnoha věcí, co ho dělaly tím, čím dříve byl. Rozhodla se, že v době, jako je tato, nic jiného než odhodlaný stoicismus nemá smysl.

Ze zvuků, které sem přilétaly z noci, některé se daly rozeznat. Pohybující se kadence tichých vzdechů byl vítr, pročesávající prérii a pak se soustřeďující mezi sloupy zhrouceného kamene. Vzdálený, stále se snižující sten hlásil stádo gallaitrů. Pak se ozvalo rachotivé vrčení ligera, varující všechny ostatní lovce, aby se drželi mimo jeho teritorium, a nářek nějakého zvláštního ptáka.

Zatímco naslouchala, nářek se změnil v tón a posléze ve zvuk, který stále sílil a narůstal. A brzy si uvědomila: To není žádný pták.

Netrvalo dlouho a zvuk nabyl chraptivé síly, stále mohutněl a nabýval na objemu, až se zmocnil noci a vytěsnil z ní všechny soupeře. Sára vyskočila na nohy a stan se zavlnil, jak i ostatní reagovali na stále silnější hluk, jenž brzy vyvrcholil v kvílivý řev, nutící je ucpat si stále ještě bolavé uši. Čepelova kupole se smrštila do sebe a zajaté ursky začaly zoufale výt, houpajíce svými dlouhými krky dopředu a dozadu. Z nedalekých kamenných věží se začaly sypat kamínky, což v Sáře probouzelo strach, že se mohou celé sesypat pod vyjícím nárazem rozčísnutého vzduchu.

Ten zvuk - už jsem ho jednou slyšela.

Obloha se rozzářila, jak se do zorného pole dostalo cosi jasného - zpomalujícího svou rychlost se sérií ohlušujících ran - zářící, členitý válec s mnoha výčnělky, jehož žár byl i přes značnou vzdálenost téměř hmatatelný -

Co to bylo? Sára viděla vesmírnou loď jen jednou předtím, jako vzdálený záblesk z okna svého stromového domu. Mimoto měla obrázky, kresby a různá abstraktní měření, ale všechno to nic neznamenalo při srovnání toho, co viděla teď a nad čím její mysl naprosto oněměla.

Musí to být stále ještě vysoko v atmosféře, uvědomila si. A přece to vypadalo tak obrovské...

Loď bohů překřížila oblohu zhruba od jihozápadu k severovýchodu, očividně se chystajíc k sestupu a zpomalujíc, aby přistála. Nepotřebovalo to žádnou velkou představivost, uhodnout její cíl.

Přes všechnu její hrůznou krásu, Sára v tom okamžiku necítila nic jiného než trpký vír hrozby.

Lark

Bylo těžké něco z dálky rozeznat. Světelná záře, přicházející z Mýtiny, byla až příliš intenzivní, vyvolávala dlouhé stíny, dokonce i dolů po zalesněných koridorech horských úbočí, mnoho leguí odtud.

"Teď vidíte, proti čemu se stavíte," řekla mu Ling, stojící u něho a strážená půltuctem ostražitých milicionářů. "Tohle nebude něco jako srazit pár malých ochranných robotů."

"O tom nepochybuju," odpověděl Lark, stíně si oči, aby prohlédl září, již vrhaly vyhledávací paprsky reflektorů, přejíždějící přes kráter, kde ležely ruiny vetřelecké stanice. Po dvou dnech beze spánku mu zvuk vzdálených strojů

připomněl řev ligeří samice, která se právě vrátila z lovu a našla své mládě zmrzačené a mrtvé a nyní oznamuje světu svůj vražedný vztek.

"Ještě není úplně pozdě, víš," pokračovala Ling. "Jestliže vydáte ty vaše zélotské rebely - a vaše nejvyšší rádce - Rotheni možná budou akceptovat spíš individuální než kolektivní vinu. Trest nemusí být všeobecný."

Lark věděl, že by se měl naštvat. Měl by se otočit a odsoudit pokrytectví její nabídky - připomnět jí důkazy, které každý viděl a před chvílí i pocítil - prokazující, že její páni plánovali všeobecnou genocidu.

Zastavily ho dvě věci.

Za prvé, zatímco už nyní každý věděl, že Rotheni měli v úmyslu vyvolat krvavou občanskou válku, zaměřenou především proti lidské populaci na Jiju, detaily byly stále ještě nejasné.

A detaily, to je právě ta kočka v pytli.

Tak jako tak, Lark byl příliš unavený, než aby podstoupil další mentální souboj s mladou dakkinskou biolož kou. Otočil hlavu a trochu zkroutil krk, což mělo být urské pokrčení rameny, a zasykl v galaktické Dvojce -

"Nemáme (mnoho) lepších věcí na práci než (prudce) diskutovalo absurdních názorech?"

To mu vyneslo souhlasné zachechtnutí stráží, doprovázejících ty dva do úkrytu. Další skupiny eskortovaly Ranna a Ro-kenna do jiných vzdálených skrytých míst, ve snaze nenechávat rukojmí pohromadě a rozptýlit je tak daleko, jak možno.

Dobrá, ale proč svěřili dohled nad Ling právě mně?

Možná že počítali s tím, že bude příliš zaměstnaná stálými spory se mnou, než aby mohla naplánovat nějaký útěk.

Z toho všeho, co věděl, bylo možno předpokládat, že oni dva budou spolu dost dlouhý čas, jenž přijde.

V tichu pozorovali mohutný hvězdný křižník, jak manévruje po obloze a vysílá svůj žhnoucí paprsek do každého kouta Mýtiny, na každé místo, kde před pouhými pár midurami stál nějaký pavilon. Ze vzdáleného horského úbočí to byl ohromující, až hypnotizující pohled.

"Rádce, musíme už jít, tady to ještě není bezpečné."

To byla seržantka milice, malá štíhlá žena jménem Shen, s lesklými černými vlasy a jemnými rysy, se smrticím lukem přehozeným přes rameno. Lark zamrkal, protože si nemohl hned uvědomit, komu to říká.

Rádce - aha, ano.

Měl by si na to zvyknout. Lark vždycky počítal s tím, že jeho kacířské názory ho musejí i přes jeho vzdělání a úspěchy diskvalifikovat.

Ale jen rádce může rozhodnout ve věcech života a smrti.

Jak skupina pokračovala dále ve své cestě, nemohl si pomoci a nepodívat se na Ling. I když tak polovinu doby, co s ní strávil, ji "měl chuť zaškrtit", byla to jen řečnická figura. Pochyboval, že by byl kdy schopen vykonat svou povinnost, kdyby k tomu došlo. Dokonce i nyní, i když špinavá a vyčerpáním ztrhaná, byla její tvář až příliš krásná.

* * *

Zhruba tak miduru nato naplnil horské okraje ječivý řev, který se v ozvěně odrážel od ojíněných horských vrcholků, aby je napadl ze všech stran a roztřásl koruny stromů. Jeden z milicionářů ukazoval nazpět po cestě tam, kde právě impozantně vzrostla záře z hvězdné lodi. Všichni se rozběhli k nejbližšímu zákrutu horské cesty, nabízejícímu pohled k jihozápadu, a zvedli ruce, aby si ochránili uši.

"Ifni!" Lark zalapal po dechu, zatímco stráže křečovitě sevřely své hrubé zbraně nebo paži někoho vedle sebe. Někteří dělali rukama naprosto zbytečná znamení k odvrácení zla. Všechny tváře byly smrtelně bílé odrazem oslepující záře.

"To... nemůže... být..." vydechla těžce Ling, každé slovo doprovázené zasténáním.

Velká rothenská loď se stále ještě vznášela nad Mýtinou - jako předtím, koupajíc se ve světle.

Jenomže teď světlo zářilo dolů na ni odněkud seshora vrhané nějakou novou entitou.

Další loď.

Mnohem, mnohem větší, jako když se dospělá urska tyčí nad jednou ze svých larev.

Ech... Larkovi šla hlava kolem, jak se na to díval, snaže se přizpůsobit této změně měřítka. Ale vše, na co se zmohl, byla rouhačská myšlenka.

To nové monstrum bylo dost velké na to, aby pohřbilo celé Svaté Vejce a ještě by mělo uvnitř místo pro další. Polapeno pod tímto behemotem, rothenské plavidlo vydalo skřípavý zvuk a otřáslo se, jako by se pokoušelo pohnout nebo dokonce utéct.

Ale světlo, lijící se na ně dolů, se nyní zdálo nabývat kvalit fyzické substance, jako by to bylo jakési pevné kopí, tlačící je stále níž k zemi. Kolem menšího hvězdného plavidla se rozlila zlatá barva, když se tvrdě zarylo do jijoánské půdy. Slabá plápolající aureola ji potáhla a obklopila a pak se srazila do zářícího kužele, tvrdnoucího, jak chladl.

Jako vosk, pomyslel si Lark ohromeně. Pak se i s ostatními obrátil a běžel pralesní nocí tak usilovně a tak dlouho, dokud to jeho tělo mohlo snést.

Asx

Co je to, mé kruhy? Tento zvláštní třes, zachvacující celé naše seskupení?

Je to pocit jakési hrozivé povědomosti.

Nebo povědomé hrozby.

Uprostřed oné strašlivé záře stojíme jako přimrazení na Mýtině slavností s rothenskou lodí, zabořenou nedaleko do

země a uzavřenou v bublině zmrazeného času, kde zachycené listy a větvičky zůstávají stát nehybně, uprostřed pohybu, když už začaly padat k zlatem zapečetěnému trupu.

A nahoře, nová síla. Nový titán.

Sežíhající světla hasnou. Bzučíc si hrozivou píseň o síle a nepřemožitelnosti, obrovské plavidlo začíná sestupovat, drtíc všechny zbývající stromy na jižní straně údolí a vymílajíc nové říční koryto, naplňujíc oblohu jako hora.

Cítíte to, mé kruhy?

Cítíte tu výstrahu, tu ponurou předtuchu, která tepe naše jádro kyselými parami?

Na obrovském boku hvězdné lodi se otvírá poklop, dost velký na to, aby pohltil malou vesnici.

Pak, ostře se rýsujíce proti osvětlenému vnitřku, se v něm objeví postavy.

Zužující se kužely. Seskupení kruhů.

Obávaní příbuzní, o nichž jsme doufali, že je už nikdy neuzříme.

Sára

Cizinec přiběhl do tábora chvíli poté, co jim nad hlavou přeletěla druhá loď. V té době se už Sára vzpamatovala natolik, že byla schopna obrátit svou mysl k záležitostem, které se jich bezprostředně týkaly.

K věcem, s nimiž by měla něco udělat.

Muž z hvězd přišel od jihu a hnal před sebou asi půl tuctu unavených oslů. Vypadal nadšený, zřejmě se jim horečně snažil něco říct. Ústa se mu otevírala a zavírala a on vydával nesrozumitelné zvuky, jako by chtěl ze sebe vynutit slova silou vůle.

Sára mu sáhla na čelo a zkontrolovala oči.

"Já vím," řekla mu konejšivě, snažíc se ho uklidnit. "Také jsme to viděli. Obrovská věc, větší než Dolské jezero. Kéž bys nám tak mohl říct, jestli je to tvoje loď nebo jestli patří někomu dalšímu, koho nemáš příliš v lásce."

Nebyla si vlastně ani moc jistá, zda ji muž může slyšet, natož vnímat, co mu říká. Byl blíž k tomu omračujícímu granátu a méně připravený než ona.

Nicméně na jeho vzrušení bylo něco podivného. Neukazoval na oblohu, jak by očekávala, ani ne k severu, kde byly obě lodě naposledy vidět, jak jedna za druhou sestupují. Místo toho gestikuloval k jihu, směrem, odkud přišel.

Cizincův pohled se střetl s jejím a on se otřásl. Čelo se mu svraštilo soustředěním a potom se několikrát zhluboka nadechl. Pak, se zářícíma očima, začal zpívat.

"Černí a hnědí, strakatí i šedí,
kočár a šest bílých koní.
Houpy hou, neplakej,
spinkej jen, maličký, spinkej."

Jeho hlas byl drsný a Sára zahlédla v jeho očích slzy. Ale pokračoval dál, chrlil ze sebe verše, které znal nazpaměť - které ležely v jeho mysli připraveny i po mnoha desetiletích, kdesi v nepoškozených záhybech jeho mozku:

"Až se vyhajáš,
dostaneš koláč,
a všechny ty krásné
malé koníčky."

Sára kývla, snažíc se pochopit význam té dětské ukolébavky.

"Všechny ty ma - oh, Ifni!"

Otočila se tváří k oběma likvidátorům.

"On viděl další ursky! Už jsou tu, přicházejí od jihu, aby nás napadly zezadu!"

Kurt několikrát zamrkal, pak začal otvírat ústa - ale přerušil ho flétnový hvizd radosti, přicházející od skupiny urských zajatkyň.

Ulgor k nim natáhla krk. "Žíkala jšem vám, že našim špojenčům nebude dlouho trvat še šem doštat. Teď mi pšežežte ty provaže, ať še ža váš můžu pšimluvit a pšešvědčit naše urunthajské šeštry, aby š vámi nežacházely pšíliš žle."

"Sáro," řekl Kurt a popadl ji za loket. Jenomže ona ho setřásla.

Nebylo času nazbyt.

"Kurte, vy hned vezmete Jomaha, Prity a cizince do skal. Urunthai nebudou moct dost dobře sledovat stopu v těžkém terénu. Měli byste se dostat někam nahoru, na nějaké vyvýšené místo, zatímco já a Čepel je zdržíme.

Zkuste tam najít nějakou jeskyni nebo něco takového. Tak běžte!"

Pak se otočila k modrému qheuenovi. "Jsi připraven, Čepeli?"

"Jsem, Sáro!" Modrý prudce zaklapal dvěma svými klešťovitými pařáty a posunul se vpřed, jako by se chystal bojovat znovu o Zmunerskou obchodní stanici.

Další zvuk smíchu ji přiměl otočit se. Tentokrát to byl Dedinger. Bývalý rádce se kuckal smíchy.

"Ach, nevšímejte si mne, sestro. Váš plán zní rozkošně. Zachrání život mně i mým mužům. Tak honem, Kurte, udělej, co říká! Upaluj do skal. Tak běž!"

Sára ihned poznala, na co Dedinger myslí. Jestliže urunthajské posily shledají, že nemohou pronásledovat uprchlíky

přes balvany a těžký terén nebo někam do úzké sluje či jeskyně či na garuový strom, mohlo by je to přimět k tomu, aby obnovily porušenou alianci s bandou lidských radikálů, zapomenout na pomstu - aspoň na tak dlouho, než se pouštním lovcům podaří chytit Kurta a ty ostatní.

Odvaha ji opustila. Všechno bylo marné.

Tolik jsme toho prodělali, jen abychom se zase octli na začátku.

"Sáro," zopakoval Kurt znovu. Pak se starý muž náhle zarazil a nedokončil, co chtěl říct. Zvedl hlavu. "Poslouchejte!"

Na světlině zavládlo ticho. O chvilku později to uslyšela také - blížící se dusot spěchajících kopyt. Množství kopyt. Mohla přímo cítit jejich dunivý spěch chodidly svých nohou.

Příliš pozdě na nějaký jiný plán. Příliš pozdě na něco jiného než snažit se zachovat si důstojnost.

Uchopila cizincovu paži. "Omlouvám se, že jsem ti nerozuměla, když ses nás před chvíli snažil varovat," řekla, otřepávajíc mu ze šatů ty nejhorší nánosy prachu a rovnajíc mu límec. Jestliže už měl být jejich cena, měl by aspoň trochu vypadat jako cenné rukojmí a ne jako nějaký otrhaný tulák. Odvděčil se jí nejistým úsměvem. Společně se pak obrátili tváří k jihu, aby čelili přibíhající kavalerii.

Noví příchozí se vynořili z temnoty, z pozadí obrovských skalních pilířů. Jsou to ursky, samozřejmě, pomyslela si Sára. Hřmotné, silné a dobře ozbrojené, vyřinuly se na světlinu v disciplinovaném bojovém útvaru, zaujímajíce strategické pozice na všech stranách a mávajíce svými kušemi, jak pátraly po známkách eventuálního nebezpečí. Sára byla překvapená a jaksi i zvláštně uražená, když předvoj prostě ignoroval stojící lidi a Čepele, jako by je vůbec neshledával nějak nebezpečnými.

A co ještě překvapivější, o nic víc pozornosti nevěnoval ani sešněrovaným zajatcům, nechávaje je zcela bez povšimnutí tam, kde byli.

Sára si všimla, že bojové pomalování nově příchozích je jiné než u Ur-Kachuiny bandy, a to umírněnější, nanášené v jemnějších a ne tak křiklavých liniích. Mohlo by to znamenat, že to nejsou Urunthai?

Ze zmateného výrazu Ulgořiny tváře si uvědomila, že to není banda "přítelkyň", kterou obchodnice očekávala. Zasvitla jí jiskřička naděje. Snad by to mohla být milice? Neměly sice na sobě oficiální odznaky nebo stejnokroj, ani nejednaly jako typická urská miliční jednotka - místní členky stáda, které se cvičily spíše z legrace každý osmý den, když bylo dobré počasí.

Kdo jsou tedy tyhle?

Bojovnice zahvízdaly na znamení, že prostor je čistý. Pak vyšla do světelného kruhu ohně nejstarší matrona s šedě olemovanou tlamou.

Přiblížila se k vesničanům z Dola a uctivě sehnula svůj dlouhý krk.

"Litujeme, že jsme še tak opozdily, pšátelé. Je šmutné, že jšte měli takové potíže, ale jšme rády že vidíme, že jšte to pšekonali živí a ždraví a bež pomoči."

Sára byla schopná jen zírat, zatímco Kurt se na pozdrav dotkl nosem se starší urskou. "Neopozdily jste se, přišly jste v pravou chvíli, Ulashtu. Věděl jsem, že vytušíte naše trápení a přijdete pro nás..."

V tomto bodě ztratila Sára veškerou souvislost, poněvadž cizinec ji začal energicky tahat za sebou, pevně jí svíraje paži, a ona mohla vidět, jak pod jeho kůží tepe nervózní, vzrušené chvění.

Z temnoty se blížily další postavy. Zcela neskutečné postavy.

Nejdřív si myslela, že je to další skupina ursek, vyzbrojených do války. Velice velkých ursek s podivnými, ztuhlými krky a zvláštním způsobem pohybu. Na okamžik se jí vybavil starý obrázek vlysu, který kdysi zdobil Parthenón - toho, co zobrazoval divoké mýtické kentaury.

O nějakou chvilku později se jí z hloubi hrudi vydral tichý vzdech.

Hloupost. Jsou to jen muži, jedoucí na oslech. Ifni! Tahle tma by dokázala ze všeho obyčejného udělat něco tajemného, zvlášť potom, co jsme my všichni byli -

Zamrkala a podívala se znovu.

To byli nějací velcí osli. Lidští jezdci na nich netahali nohy po zemi, ale obkročmo seděli vysoko na hřbetech těchto zvířat, jejichž těla se zdála pulsovat hrubou živočišnou silou.

"To jsou oni!" vykřikl Jomah. "Jsou skuteční! Nebyli všichni zabiti, vůbec ne!"

Pro Sáru to bylo jako stát se svědkem znovuzrození draků nebo dinosaurů, přicházejících ze stránek pohádkových knih. Uskutečnil se jeden sen - nebo pro někoho noční můra. Urunthajské zajatkyně vydaly ze sebe zavytí, plné vzteku a zoufalství, když si uvědomily, co to vstoupilo do záře ohně. To znamenalo, že jeden jejich velký úspěch - jediný požadavek jejich ligy, stvrzující jejich reputaci - byl ve skutečnosti krach. Fraška.

Jezdci sesedli a Sára uviděla, že to jsou samé ženy. Také si všimla, že několik dalších zvířat následuje vzadu, osedlaných, ale jinak bez nákladu.

Ne, pomyslela si, uvědomujíc si, co se od ní bude chtít. Oni přece nemohou vážně očekávat, že si na jednu z těch věcí vylezu!

Nejbližší zvíře zafrkalo, když cizinec natáhl ruku, aby pohladil jeho sametovou tlamu. Stvoření klidně vydalo tak za čtyři nebo pět ursek, s čelistmi dost velkými, aby se do nich vešla něčí celá paže.

A přece muž z kosmu beze strachu přitiskl svou tvář k jeho masivnímu krku.

A pak se slzami v očích zazpíval znovu:

Až se vyhajáš,
dostaneš koláč
a všechny ty krásné
malé koníčky.

Epilog

Je to podivný vesmír.

Uvažuje o tom, bez toho, že by to formuloval ve slova. Je to lehčí takhle.

Nedávno objevil dost způsobů, jak vyjádřit myšlenky, aniž by ze sebe musel chrlit spoustu uspěchaných, bzučících, klapajících hluků, které kdysi provázely všechny jeho myšlenky.

Hudba a zpěv. Čísla. Kresby tužkou. Pocity. A podivné barvy vrhané těmi legračními živými vizory, které lidé na tomto světě občas nosí.

Rewqové.

Může si vybavit jméno těch divných zvířat a je hrdý, že se mu to daří.

A pomalu to jde stále líp, zjišťuje, že může uvažovat o důležitých jménech mnohem jasněji.

Sára, Jomah, Prity...

A také i některá další slova, obvykle dvě nebo i tři najednou.

Paměť se mu také stále více vyjasňuje. Může si vybavit například průzkumnou loď, která vybuchla, když se pokusil, zbytečně, o odvedení pozornosti, o odlákání pronásledující lodi od její kořisti.

Neuspěl, schytal celou sérii blýskajících střel a potom přišla doba, která je pro něj stále ještě zamlženým, matným dojmem rychlého pohybu a změny... po níž shledal, že se řítí v ohni někam dolů, a pak náraz -

Ne, ne. Mysli na něco jiného.

Jízda. To je mnohem lepší, uvažovat o tomhle. Jízda na osedlaném zvířeti. Bystrý, temperamentní kůň. Opojná, překvapivá radost z jízdy, z chladného větru ve tváři, jenž přenáší tisíce podivuhodných vůní.

Jak podivné najít v tomto novém světě tolik věcí, které se mu líbí! V životě, který je oloupen o jednu věc, jež většinou lidi dělá lidmi. O vládu nad slovy.

A teď si vzpomíná. Na něco, co bylo velmi podobné tomuto jeho zranění a co se stalo předtím. Příteli.

Jeho kapitánovi.

V jeho mysli se objeví obraz. Úhledná, lesklá, šedá postava. Ocasní ploutev bijící do vody zpěněné malými bublinami. Úzká, lahvovitá čelist plná špičatých, v jakémsi úsměvu odhalených zubů. Mozek, sice poraněný, ale stále ještě pronikavě moudrý.

Tiše utvářejí jeho rty tři slabiky.

Krei... dei... kí...

A najednou jako by to byla nějaká spoušť, jež rázem vyvolá více vzpomínek. Další přátelé. Loď. Mise. Potřeba.

Obraz vodních hloubek. Tak hlubokých a temných, že by tam nikdy nemohlo proniknout žádné světlo. Úkryt, ale ne útočiště. To neexistuje v celém širém vesmíru.

Ale teď, jako by se uvolnil ze žaláře své choroby, ještě další věc zavíří v jeho mysli, překvapujíc ho náhlým poznáním.

Jméno.

Moje... jméno.

Vymaňujíc se z dlouho nadržené frustrace vystřeluje ven z místa, kde až doposud leželo, tak dlouho zadržované a zablokované. Narážejíc a odrážejíc se dozadu i dopředu jako kulečníková koule, nakonec se uvolní a usadí v dosahu.

Nikdy nemělo zmizet. Mělo to být to nejznámější a nejsamozřejmější slovo v osobním životě, a přece se nyní odněkud vrací, jako by chtělo říct "vítej zpátky".

Jak tak jede nocí omývanou exotickým měsíčním světlem, obklopen podivnými bytostmi a kulturou nepodobnou ničemu, co kdy viděl a znal, začíná se nahlas smát, nadšený, že je schopný uvědomit si tuto jednoduchou věc. Ten jediný, s láskou uchovávaný pojem.

Mé... jméno... je... Emerson.

Přehled druhů rozumných bytostí

g'Kekové - první soonerská rasa, která přišla na Jijo asi před dvěma tisíci lety. Pozvednutí rasou Drooliů, g'Kekové mají biomagneticky poháněná kola a místo hlavy oční stopky. Po větší část své existence jako sapientní bytosti g'Kekové nežili na planetách. G'Kekové během historie Pěti galaxií vyhynuli a zachování zůstali pouze na Jiju.

Glaveři - třetí soonerská rasa, která se dostala na Jijo. Byli Pozvednuti Tunnuctyury, kterým stejnou službu prokázali Buyuři. Glaveři jsou částečně dvojnožci s duhově třpytivou kůží a velkýma vyvalenýma očima. Jsou zhruba metr vysocí a mají chápavý vidlicový ocas, aby pomáhal jejich ne zcela dokonalým rukám. Od té doby, co se ilegálně usadili na Jiju, degradovali zpět do presapientního stav. Pro některé představují glaveři zářný příklad, demonstrující úspěch na Cestě Vykoupení.

Hooni - pátá vlna přistěhovalců, dorazivších na Jijo. Jsou to dvounozí všežravci s bledou šupinatou kůží a s nohama porostlýma bílou srstí podobnou vlně. Jejich páteř tvoří masivní, dutá struktura, která je i částí jejich oběhového

systému. Hoonské nafukovatelné hrdelní vaky, původně používané k demonstraci připraveností k páření, jsou nyní používány pouze ke zvláštnímu způsobu mručení. Od jejich Pozvednutí Guthatsy nalezla tato rasa v galaktické civilizaci široké uplatnění jako přísní a úslužní byrokrati.

Lidé - nejmladší soonerská rasa, která dorazila na Jijo před méně než třemi sty lety. Lidská "vlčata", která se vyvinula na Zemi; je možné, že dosáhla technologické civilizace a vyvinula primitivní mezihvězdná plavidla vlastními sílami. Jejích největším úspěchem je Pozvednutí šimpanzů a neodelfínů.

Jofurové - organismy podobající se kuželovitému seskupení těstovitých torusů, vypadajících jako nějaké koblihy, stejného vzezření jako jejich traekijští bratranci. Skládají se z mezí sebou zaměnitelných houbovitých, dužnatých "kruhů", ze kterých každý má jistý stupeň omezené inteligence, jsou ale schopny vytvořit sapientní složenou bytost. Specializované kruhy poskytují celému seskupení smyslové vnímání, manipulační orgány a občasnou dosti neobvyklou chemosyntetickou abilitu. Jako traekiové byla i tato unikátní rasa původně ušlechtilá a postrádala útočné ambice, když byla jako druh Pozvednuta Poy. Později je však znovu zdokonalili horliví Oailieové a vybavili je tzv. "kruhy moci", čímž přeměnili traekie na Jofury, svéhlavé a neobyčejně ctižádostivé bytosti.

Qheueni - čtvrtá soonerská rasa na Jiju. Pozvednutí Zhoši, qheueni jsou radikálně symetrické exoskeletální bytostí s pěti drápatými končetinami. Jejich mozek je částečně obsažen ve vtažitelném středovém hrbolu čili "kupoli". Vzbouřenecká skupina qheuenů osídlila Jijo ve snaze udržet si svůj starobylý kastovní řád, kde vládla šedá varieta prostřednictvím královského matriarchátu, zatímco rudí a modří byli sluhy a řemeslníky. Poměry na Jiju - počítaje v to i pozdější intervenci lidí - vyprovokovaly zhroucení tohoto systému.

Rotheni - tajemná galaktická rasa. Jedna lidská skupina (Dakkini čí Danikové) věří, že Rotheni jsou ztracenými patrony pozemšťanů. Rotheni jsou dvounožci, poněkud vyšší než lidé, ale s podobným tělesným uspořádáním. Má se za to, že jsou masožravci.

Traekiové - druhá rasa, která se nezákonně usadila na Jiju. Traekiové jsou upadlá varianta Jofurů, která uprchla před zavedením "kruhů mocí".

Ursové - šestá soonerská rasa na Jiju. Masožraví, kentaurům podobní obyvatelé plání; mají dlouhé, ohebné krky, úzké kónické hlavy a dvě paže bez ramen, končící obratnýma rukama. Ursové začínají svůj život jako malé, šestinohé larvy, které se v určitém stadiu svého vývoje vynoří z vaků svých matek, aby se už dále postaraly samy o sebe. Každý urs, jenž přežije své "dětství", smí být přijat do některé urské tlupy. Urské samice dosahují velikostí většího srnce a mají dvojitý odchovný vak. V něm drží podřízené samce, menší než domácí kočka. Samice s mláďaty v předlarválním stadiu obvykle vyhodí jednoho ze svých dvou manželů, aby si tak uvolnila prostor pro mladé. Ursové mají silnou averzi vůči vodě v její čisté formě.

Hlavní speciální výrazy a termíny

Archa - tajná loď, která před více než dvěma sty lety dopravila na Jijo lidské soonery.

Biblos - pevnost, obsahující archiv čili Halu Knih; kombinace univerzity a centrální knihovny, s významným vlivem na jijoánskou kulturu.

Bibur - řeka obtékající Biblos, která ústí do Roneye u města Tareku.

Buyurové - poslední legální nájemci Jija, zjevem podobní velkým žábám a známí svým důvtipem, vynalézavostí, předvídavostí a vytvářením geneticky modifikovaných živočišných nástrojů. Odešli z Jija zhruba před půl milionem let, když podle platných galaktických zákonů měla být planeta za účelem opětné regenerace ponechána po určité období ladem.

Cesta Vykoupeni - cíl ortodoxních náboženských frakcí na Jiju, které věří, že soonerské rasy by měly postupně degradovat až k presapientnímu stavu. Pouze tak prý mohou uniknout trestu za kolonizaci ladem ponechaného světa a dostat druhou šanci k Pozvednutí. Glaveři již touto cestou prošli.

Danikové - zpopularizovaný termín pro Danikenity, kulturní hnutí datující se daleko do dob před prvním lidským kontaktem s galaktickou civilizací. Danikové věří, že pozemšťané byli pozvednuti nějakými galaktickými patrony, kteří se z nějakých důvodů rozhodli zůstat neznámí. Jedna odnož tohoto kultu věří, že to byli Rotheni, kteří sehráli roli moudrých, tajemných rádců lidské rasy. (Rovněž někdy nazýváni Dakkini.)

Den Soudu - podle proroctví den, kdy Šest ras z Jija bude souzeno za své zločiny. V té době, jak mnozí doufají; budou už jejich potomci stejní jako glaveři - nevinní, daleko na Cestě Vykoupení.

Dolo - vesnice na řece Roney, známá svou výrobou papíru.

Doodenská mesa - nejstarší a největší g'kekská enkláva.

Dros - jakýkoliv biologickou cestou nerozložitelný odpadový materiál, určený k potopení do Žumpy, aby zde byl recyklován jijoánskými tektonickými silami.

Duhový proud - zakázaný pouštní region v jižním centrálním areálu Úbočí, o němž se má za to, že je neobyvatelný. Pokryt pruhy nápadně zbarvených vulkanických kamenů, které vykazují psionickou aktivitu a vyznačující se četnými výchozy fotoaktivních krystalů.
Dura - přibližně jedna třetina minuty.
Galaktik - osoba či rasa pocházející ze stovek milionů staré civilizace Pěti galaxií.

Galaktické Instituty - rozsáhlé a mocné akademie, údajně neutrální a povznesené nad meziklanovou politiku. Instituty řídí nebo regulují různé aspekty galaktické civilizace. Některé instituty jsou více než miliardu let staré.

Galaktická knihovna - fantasticky obsáhlá sbírka znalostí, shromážděná v průběhu stovek milionů let. Její nápodoby - tzv. "pobočky" - se nacházejí ve většině hvězdných lodí a osídlení.

Heretici - obyvatelé Jija, zastávající odlišný názor na osud planety, který se rozchází s oficiálním názorem Nejvyšších rádců. Jedni prohlašují, že galaktický zákon je oprávněný - a že by Jiju jen prospělo, kdyby se zbavilo "zamoření" soonerskými rasami. Jiní volají po ortodoxnější interpretaci Svatých Svitků, v nichž každá exilová rasa hledá svůj způsob spasení na Cestě Vykoupení.

Ifni - pravděpodobně zjednodušená forma "Infinity". V tradicích vesmírných letů to je jméno, označující bohyni Štěstěny. Personifikace náhody nebo Murphyho zákonů.

Izmunuti - hvězda třídy červený obr, nepříjemně blízko u jijoánského slunce. Vyvrhuje karbonový vítr, který kryje Jijo před inspekcemi Migračního institutu.

Jadura - přibližně 43 hodin.

Jijo - planeta ve Čvrté galaxii. Domov sedmi soonerských ras: lidí, hoonů, qheuenů, ursů, g'Keků, degradovaných glaverů a "demodifikovaných" Jofurů, velmi dobře známých jako traekiové.

Kidura - přibližně půl sekundy.

Klienti - rasa, která si ještě stále odpracovává období služby, kterou je povinna svým patronům, kteří je pozvedli z jejích presapientního animálního statusu.

Likvidátoři - experti na demolici, kteří podminovávají veškerá sídliště a průmyslové komplexy Šesti ras, aby všechny známky po jejich pobytu mohly být rychle zničeny, až nastane Den soudu. Ústředí tohoto cechu je v Tareku.

Loocen - největší z jijoánských tří měsíců.

Lornici - zdomácnělá zvířata, chovaná qheueny jako jejich služebníci. Lornici jsou radiálně symetrické bytostí, mají čtyři končetiny a čtyři ruce se třemi prsty.

Midura - jednotka času. Přibližně 71 minut.

Mount Guenn - místo, kde se nacházejí skryté hutě Uriel kovářky.
Mulčování - redukce mrtvého těla, kdy se maso vrací do jijoánského ekosystému. Často to znamená spotřebovávání masa specializovanými traekijskými kruhy. S nerozložitelnými pozůstatky se zachází jako s drosem a jsou odesílány do Žumpy.

Nihaničtina - předkontaktní lidský jazyk, vzniklý spojením japonštiny a čínštiny Han.

Nooři - chytří, šikovní, ale rozpustilí, vydrám podobní tvorové. Noor se nedá ochočit, avšak trpěliví a dobrosrdeční hooni dokáží zaměstnat některé noory jako pomocníky na svých lodích. Nooři jsou ostatními rasami považováni za škůdce a darebáky.

Novoangličtina - lidský jazyk, vytvořený v jedenadvacátém století. Používá mnoho anglických slov, ale je ovlivněn i dalšími předkontaktními jazyky a modifikován vzhledem k novému pojímání lingvistické teorie.

Oailieové - v pořadí třetí galaktická rasa, která se podílela na Pozvednutí Jofurů, a jejich "klíčoví patroni", fanatičtí

členové aliance Poslušných. Jako experti na genové úpravy, přepracovali Oailieové traekijskou biologii a psychiku přidáním tzv. kruhů moci a transformovali je tak na Jofury.

Okraje - horský hřeben tvořící východní hranicí Úbočí.

Papouščí klíště - podivný, Buyury vytvořený hmyz, který dokáže memorizovat a zopakovat krátké fráze. První lidé na Jiju pochybovali o své příčetností, když slyšeli opakovat své vlastní hlasy.

Passen - nejmenší jijoánský měsíc.

Patroni - galaktická rasa, která pozvedla alespoň jeden živočišný druh ke stavu plného rozumu.

Pidura - asi 4 dny.

Pozvedání - proces, ve kterém se presapientní živočišný druh mění v plně sapientní rasu schopnou zapojit se do galaktické společnosti. Vykonavateli tohoto procesu jsou patroni.

Pozvednutí - dokončení procesu Pozvedání.

Prapředkové - legendární první rasa vesmírných cestovatelů, která asi před miliardou let začala s cyklem Pozvedání.

Rewq - symbiont podobný houbě, který pomáhá Šesti rasám 'číst' emoce a řeč těla druhé osoby.

Rift - jedna větev Žumpy u jižního konce Úbočí.

Roky exilu - epocha, která začala, když přišla první soonerská rasa.

Sept - rasa nebo sapientní kmen na Jiju, tj. g'Kekové, glaveři, hooni, ursové, traekiové, qheueni a lidé.

Sooneři - osoby mimo zákon, které se pokoušejí kolonizovat světy, určené Migračním institutem k regeneraci svého ekosystému. Na Jiju tento termín označuje ty, kdo se pokoušejí založit nové ilegální osídlení mimo hraníce Úbočí.

Slavnost Shromáždění - svátek, pořádaný každým rokem, který oslavuje a upevňuje Velký mír mezi všemi jijoánskými soonerskými rasami. Součástí je pouť ke Svatému Vejcí.

Svaté Svitky - texty tajemného původu, jediný psaný materiál na Jiju v období mezi odchodem Buyurů a lidmi zavedenými papírovými knihami. Svitky učily g'Keky a pozdější kolonisty o potřebě jejich co největšího utajení, o péči o planetu a o "Vykoupení".

Svaté Vejce - záhadný útvar psionicky aktivní skály, který se vynořil před sto lety z vulkánu, doprovázen širokým výskytem vizí a snů.

Šimpanzi čili šimové - částečně Pozvednutá varieta, která doprovodila lidi na Jijo, němá, avšak schopná srozumitelné komunikace ve znakové řeči.

Tarek - největší město na Úbočí, kde se stékají řeky Roney a Bibur. Ustředí cechu likvidátorů.

Terragenská rada - výkonný orgán lidské mezihvězdné vlády, jež má na starosti vztahy mezí zemským klanem a galaktickou společností.

Torgen - prostřední z jijoánských měsíců.

Urchachka - domovský svět ursů.

Velký Knihtisk - zavedení papírových knih lidmi brzy po jejich příchodu na Jijo.

Velký mír - doba, kdy vzrostlo porozumění mezi Šesti rasami, takže začaly spolu žít v míru a utvořily Pospolitost. Připisováno buď vlivu Biblosu či příchodu Svatého Vejce a rewqů.

Vlčata - hanlivý galaktický termín používaný pro rasu, která se podle všech známek dokázala Pozvednout sama k prosperujícímu statusu bez pomocí jakéhokoliv patrona.

Vlening - vzácný způsob traekijské reprodukce, při níž vypučí z dospělého jedince nové malé kompletní seskupení.

Wuphonský sen - batyskaf vyrobený Kleštíkem za pomocí Alvina, Huck a Ur-ronn. Vybaven Uriel kovářkou.

Zangové - vodík dýchající rasa, vzhledem připomínající velikou chobotnici. Žijí v atmosféře hvězdných plynových obrů. Celý jijoánský galaktický region byl Migračním institutem postoupen těmhletěm rasám. Předpokládá se, že kyslík dýchající sapienti se budou držet mimo tento prostor po dobu regeneračního období. Zangské hlídací koule jsou zřídkavými, ale obávanými návštěvníky Jija.

Zemský klan - lidé a jimi Pozvednuté rasy, neošimpanzi a neodelfíni.

Zhoši - patronská rasa qheuenů.

Zookiři - služebná zvířata g'Keků, schopná memorizovat a pamatovat si vzkazy, ale ne tak inteligentní jako šimpanzi.

Žíravý pavouk - životní forma vytvořená k tomu, aby rozkládala zbytky budov a technických artefaktů na světech ponechaných ladem.

Žumpa - rozsáhlá podmořská puklina či tektonický zlom, která se táhne podél pobřeží Úbočí. Vyváží a hází se sem dros, vyprodukovaný všemi šesti rasami obyvatel, aby ho přírodní síly přenesly pod kůru Jija, kde tektonické žhavé magma se postará o jeho úplné rozložení.

Poděkování

Pro ty, kdo znají mé ostatní práce, se tento svazek může zdát jako odklon od mého obvyklého zvyku snažit se psát romány, jež jsou zcela samostatné. Tentokrát jsem to měl také v úmyslu, jenže příběh se stále více rozrůstal, až se vyvinul dokonce i mimo délku velkých svazků jako "Země" a "Slavná sezóna", takže mi neponechal jinou alternativu než dát se "cestou trilogie". Není to nic, za co by se v praxi mělo stydět - trilogie mají svou vlastní bohatou, dalekosáhlou a barvitou scénu a značnou přitažlivost. Ale do budoucna doufám, že si to už naplánuji líp.
Doufám, že se mi podaří přivést na svět druhý i třetí svazek co nejdříve.
Rád bych poděkoval všem těm, kteří mí svou kritikou i poznámkami poskytli pomoc, aby vznikl tenhle spletitý příběh, mezi nimi především - Gregorymu Benfordovi, Anitě Eversonové, Joy Crispové, Marku Jamesovi, Dr. Brucemu Millerovi, Jimu Richardsonovi, prof. Jimu Mooreovi a Dr. Steinnu Sigudssonovi. Moje vděčnost patří také členům SPECTRA, scifi klubu v Caltechu: Aaronu Pettymu, Terese Mooreové, Dustinu Laurenceoví, Damlenu Sullivanovi, Micahu Altmanovi, Johnu Langfordovi, Ericu Schellovi, Robinu Hansonovi, Grantu Swensonovi, Rubenu Krasnopolskymu a Anitě Gouldové. Zvláštními díky jsem povinen Stefanu Jonesovi a Kevinu Lenaghovi za pomoc při zlepšování úrovně a zkrášlení mých ubohých snah. Moje nejhlubší uznání patří také Jennifer Hersheyové, Ralphu Vicinanzoví a Cheryl Brighamové za to, že mi věnovali svůj čas i moudrost.

David Brin, březen 1995

Na památku Dr. Jamese Neala,
třetího chytače Kiwi klubu,
léčitele a přítele

David Brin